

අභිධම්ම පිටකයෙහි

06 වන ග්‍රන්ථය

කථාවස්තුප්‍රකරණය

තෘතීය භාගය

ලබ්බා බොද්ධමණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්

අභංගම විද්‍යාවාසු පරිවේණාධිපති

පණ්ඩිත කෝද්දගොඩ සද්දණාලොක

නායක සච්චරයන් වහන්සේ

විසින් කරන ලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් සුඤ්ඤ සි.

මු: ව: 2550

ක්‍රි: ව: 2006

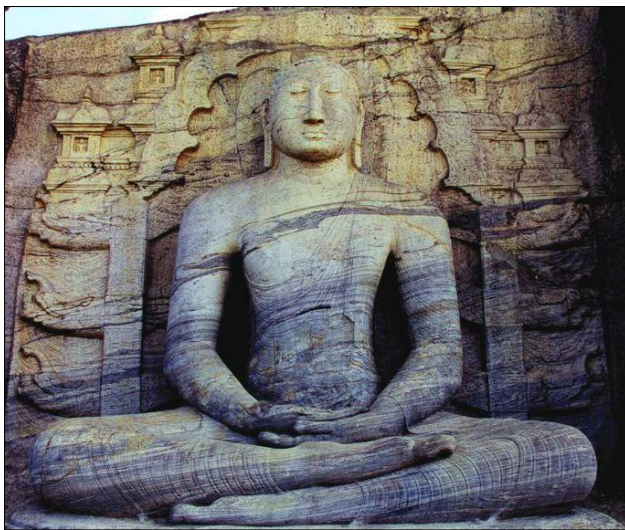
Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 46

The Sixth Book in the
Abhidhamma-Pitaka

6

KATHĀVASTUPRAKARANA (III)

With the Sinhala translation by
The Venerable Pandita Kodāgoda Nānāloka Thera
Chief High Priest of Southern Ceylon
Principal of Vidyachandra Privena, Ahangama

නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!!

මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව,
 නිවනේ සැනසීම සොයන සෑම ලොවසියෙකුටම
 පරිහරණය කළහැකි ලෙස සැකසීමට නන් අයුරින් ආයතනවල දැක්වූ
 සෑම උතුමන්ටම පළමුව ස්තූතිය පුදකරන අතරම
 යමෙක් මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව පරිහරණයෙන්,
 යම් සත් කටයුත්තක් කරන්නේනම් එහි ද,
 නිවනේ සැනසීම ලබනම් එහි ද
 සියලු ආනිසංසයෝ මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව
 මේ අයුරින් සැකසීමට ආයතනවල දැක්වූ
 ඔවුන් සෑම දෙනාටම අනුමෝදන් වෙත්වා!!!
 නිවන් දකින තුරු අභිවුර්ධියක්ම වෙත්වා!!!
 පතනා බෝධියකින් වහා වහා නිවනේ සැනසීම ම අත්වේවා!!!

ඔබ සැමට යහපතක්ම වෙත්වා!!!

සැලකිය යුතුය :

මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත. එහි පටුන මත ඇති මාතෘකා මත click කිරීම මගින් ඊට අදාළ පිටුව වෙතට යොමුවේ.

නැවත පටුන වෙතට යොමුවීමට Table of Contents හෝ පිටු අංකය (10) සටහන් කර යොමු වන්න.

අතිධම්මපිටකේ
කථාවත්ථුපපකරණං.
තතිසො භාගො

අතිධම්මපිටකයෙහි
කථාවත්ථුපපකරණය
තානිය භාගය

ප ච්ඡි න

CONTENTS

පාලිකේතය — PĀLI ALPHABET	...	...	...	XXI
සංකේත කිරුපණය — ABBREVIATIONS	...	...	...	XXIII
විකල්පවි	...	...	...	XXV
පෙළ හා පරිවර්තනය	..	...	...	2-519
I අංකව ස්වරාන්තරානුකූලකරණය	...	...	...	523
II සංකේතාංකානුකූලකරණය	...	...	...	526
III සංකේතාංකානුකූලකරණය	...	...	...	527
IV විකල්පානුකූලකරණය	...	...	...	530

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS.

VOWELS

අa ආā ඉi ඊī උu ඌū එe ඔo

CONSONANTS

	කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඛ්ḥa
	චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඣ්ḥa
	ටta	ඨtha	ඨ්ḥa	ඪdha	ඪ්ḥa
	තta	ථtha	දda	ධdha	භbha
	පpa	ඵpha	බba	භbha	මma
යya	රra	ලla	වva	ශsa	හha
					ල්ḷa
					අංṃ

කka	කā	කිki	කීkī	කුku	කූkū	කෙke	කොkō
ඛkha	ඛā	ඛිkhi	ඛීkhī	ඛුkhu	ඛූkhū	ඛෙkhe	ඛොkhō
ගga	ගā	ගිgi	ගීgī	ගුgu	ගූgū	ගෙge	ගොgō

Conjunct - Consonants

කකka	කඳකā	ත්තtra	මම්mpha
කඛkka	කඞකḥa	දදda	මඞmḥa
කජkja	කඨkḥa	ඳදdha	මඪmḥa
ත්තිkri	ත්ඡඡcha	ඳ්දra	මම්mma
කිkva	කඡඡja	ඳ්දdva	මම්mha
ඛකkha	ඛඞඞjha	ධධdhva	යයyya
ඛඛkhva	චචtta	තතnta	ය්‍යyha
ගගga	ඵඵtḥa	ඵඵntha	ල්ලlla
ගඟggha	ඪඪdda	ඪඪnda	ල්ලlya
ඛකḥka	ඪඪddha	ඪඪndha	ල්ලlha
ග්‍රgrā	ඞඞṇṇa	තතnna	ව්‍යvha
ඛඞkḥa	ඞඞnta	තතnha	ය්‍යssa
ඛඟḥga	ඞඞntha	පපppa	ය්‍යsma
ඛඞḥgha	ඞඞ,ඪḥḍa	පඵppha	ය්‍යsva
චචcca	ඞඞnha	බබbba	ය්‍යhma
ච්චccha	තතtta	බබbbha	ය්‍යhva
ජ්ජja	ඵඵtḥa	බ්‍රbra	ල්ලlha
ජඞjjha	ඵඵtva	මම්mpa	

අā ඉī ඊī උū ඌū එe ඔo

සංකේත නිරූපණය

ABBREVIATIONS

[මුහුණතේ යෙදී ඇති සංකේතය]

ස. පු:	... සකවාදී පුවත්,
ප. පරිඤ්ඤා:	... පරවාදී පරිඤ්ඤා,
ස. අනු:	... සකවාදී අනුයෝගො,
ප. පරි:	... පරවාදී පරිකේඛපො,
ප. පු:	... පරවාදී පුවත්,
ස. පරිඤ්ඤා:	... සකවාදී පරිඤ්ඤා:
ප. අනු:	... පරවාදී අනුයෝගො,
ස. පරි:	... සකවාදී පරිකේඛපො,
අනු. ඔ:	... අනුලොම ඔපනා,
අනු. පා:	... අනුලොම පාපනා,
අනු. ආ:	... අනුලොම ආරොපනා,
පරි. ඔ:	... පරිලොම ඔපනා,
පරි. පා:	... පරිලොම පාපනා,
ස. ති:	... සකවාදී තිඝ්භො,
ප. ති:	... පරවාදී තිඝ්භො,
ස. තිඝ:	... සකවාදී තිඝමනං,
ප. තිඝ:	... පරවාදී තිඝමනං,
ස. වි:	... සකවාදී වික්ඛල්පනා,
ප. වි:	... පරවාදී වික්ඛල්පනා.

පොතේ සංකේතය

සි. මු:	... සිහලකර - මුද්දිත පොතක,
සා:	... සාමකර - මුද්දිත පොතක,
මජ්ඣ:	... මජ්ඣිමනිකායා - පොතක,
PTS.	... Pali Text Society Edition.

අතිබලවිවරය

කථාවන්තරාලය

විෂය	තනිකයා - විෂයය	පිටුව
	එකාදසමය වගන්තිය	2 - 48
1. නිකායාදි අනුසංකල්පය	...	2 - 18
2. ආරාමය	...	20 -
3. ආරාමය වහල්වත්තයාගේ	...	22 - 26
4. ඉදං දුක්ඛය	...	28 - 32
5. ඉදං දුක්ඛය	...	34 - 38
6. සමාධිකල්පය	...	40 - 42
7. ධර්මයාගේ	...	44 -
8. අනිවර්තය	...	46 - 48

එකාදසමය වගන්තිය නිවැරදිව.

	ආදසමය වගන්තිය	50 - 88
1. සංවරයාගේ	...	50 - 54
2. කල්පය	...	56 - 60
3. සංවරයාගේ	...	62 - 64
4. සංවරයාගේ	...	66 - 68
5. සංවරයාගේ	...	70 - 74
6. සංවරයාගේ	...	76 -
7. එකාදසමය	...	78 -
8. ධර්මයාගේ	...	80 - 82
9. දුක්ඛය	...	84 - 86
10. සංවරයාගේ	...	88 -

ආදසමය වගන්තිය නිවැරදිව.

	වගන්තිය වගන්තිය	90 - 128
1. සංවරයාගේ	...	90 - 92
2. සංවරයාගේ	...	94 -
3. අනුසංකල්පය	...	96 - 98
4. නිකායාගේ	...	100 -
5. නිකායාගේ	...	102 - 104
6. සංවරයාගේ	...	106 - 108
7. සංවරයාගේ	...	110 - 112
8. අනුසංකල්පය	...	114 - 116
9. ධර්මයාගේ	...	118 - 122
10. ධර්මයාගේ	...	124 - 128

වගන්තිය වගන්තිය නිවැරදිව.

විෂයා

පිටිවඩක

මුද්‍රාසමාධාන

180 - 176

1. කුසලාකුසලපරිසරදහනකථා:	...	...	130 - 136
2. සලායනප්‍රපාතනකථා:	...	...	138 - 140
3. අනන්තරපව්වකථා:	...	...	142 - 150
4. අරියරූපකථා:	...	...	152 -
5. අකුසලාකුසලපරිසරදහනකථා:	...	...	154 - 158
6. පරිසරවිකාශනවිකාශනප්‍රපාතනකථා:	...	...	160 -
7. පරිසරපාතනකථා:	...	...	162 - 168
8. අභ්‍යාසකථා:	...	...	170 - 174
9. අපරිසරපාතනකථා:		...	176 -

මුද්‍රාසමාධාන වගන්ති නිවැරදිකො.

පණ්ණාසකමාධාන වගන්ති

178 - 224

1. පව්වකථා:	...	...	178 - 184
2. අකුසලාකුසලපව්වකථා:	...	...	186 - 188
3. අභ්‍යාසකථා:	..	...	190 - 194
4. බණ්ණාසකමාධානවිකාශනකථා:	...	...	196 -
5. අභ්‍යාසකථා:	...	...	198 -
6. ජරාමරණකථා:	...	...	200 - 202
7. සකුසලාකුසලපව්වකථා:	...	...	204 -
8. දුකිකසකුසලාකුසලපව්වකථා:	...	...	206 -
9. තතිකසකුසලාකුසලපව්වකථා:	...	...	208 - 212
10. අසකුසලාකුසලපව්වකථා:	...	...	214 - 216
11. කමමුපව්වකථා:	...	...	218 - 224

පණ්ණාසකමාධාන වගන්ති නිවැරදිකො.

තතිකසකුසලාකුසලපව්වකථා

සොලසමාධාන වගන්ති

226 - 274

1. නිග්ගහකථා:	...	...	226 - 228
2. පණ්ණාසකමාධානවිකාශනකථා:	...	...	230 - 232
3. ප්‍රබාහුපදනකථා:	...	...	234 - 236
4. අධිග්‍රහණමාධානවිකාශනකථා:	...	...	238 - 244
5. රූපං භෙදනකථා:	...	...	246 - 248
6. රූපං සභෙදනකථා:	...	...	250 - 252
7. රූපං කුසලාකුසලපව්වකථා:	...	...	254 - 258
8. රූපං විපාකොතිකථා:	...	...	260 - 262
9. රූපං රූපාවර්තරූපාවර්තනකථා:	...	...	264 - 266
10. රූපරාගො රූපවාතපරිසරපණ්ණාසකමාධානවිකාශනකථා:	...	...	268 - 274

සොලසමාධාන වගන්ති නිවැරදිකො.

සත්තරසමො වග්ගො

276 - 320

1. අභි අරහතො පුඤ්ඤපචයොති කථා	...	276 - 278
2. නභි අරහතො අකාලමච්චුතිකථා	...	280 - 282
3. සබ්බමිදං කම්මතොතිකථා	...	284 - 286
4. ඉඤ්ඤබ්බකථා	...	288 - 290
5. ධර්මානු අරියමග්ගනතිකථා	...	292 - 294
6. න චතතබ්බං සමෙකාදකම්මං පතිගණනාතිකථා	...	296 - 298
7. න චතතබ්බං සමෙකාදකම්මං විසොධෙතිති කථා	...	300 - 302
8. න චතතබ්බං සමෙකාදකම්මං භුඤ්ජතිතිකථා	...	304 - 306
9. න චතතබ්බං සමෙකාදකම්මං ධුතං මහපථලනතිකථා	...	308 - 310
10. න චතතබ්බං බුද්ධිකා ධුතං මහපථලනතිකථා	...	312 - 314
11. දකම්මානුසංසිද්ධි කථා	...	316 - 320

සත්තරසමො වග්ගො නිවසිතො.

අට්ඨාසරසමො වග්ගො

322 - 368

1. මිත්තසලොකකථා	...	322 - 324
2. බම්මදෙසනාකථා	...	326 - 328
3. කරුණාකථා	...	330 - 332
4. ගඤ්ජාකථා	...	334 -
4. එකමග්ගකථා	...	336 - 340
6. ක්කානසම්මතනතිකථා	...	342 - 350
7. ක්කානනට්ඨකථා	...	352 - 358
8. සමාපතො සග්ගං පුණ්ණාතිතිකථා	...	360 - 362
9. වක්ඛනා රූපං පඤ්ඤාතිතිකථා	...	364 - 368

අට්ඨාසරසමො වග්ගො නිවසිතො.

එකුණ්ඩසතිමො වග්ගො

370 - 416

1. කිලෙසජ්ඣනකථා	...	370 - 374
2. පුඤ්ඤාකථා	...	376 - 380
3. සාමඤ්ඤඵලකථා	...	382 - 384
4. පතතිකථා	...	386 - 390
5. තථතාකථා	...	392 - 394
5. කුසලකථා	...	396 - 398
7. අව්වනනාතිශාමකථා	...	400 - 408
8. ඉඤ්ඤකථා	...	410 - 416

එකුණ්ඩසතිමො වග්ගො නිවසිතො.

විෂයා

පිටුවකො

විසතිමො වගහො

418 - 448

1. අසඤ්චිතකථා	...	...	418 - 424
2. ඤාණකථා	...	...	426 - 428
3. තීරයපාලකථා	...	...	430 - 434
4. තීරවජ්ඣකකථා	...	...	436 - 438
5. මග්ගකථා	...	...	440 - 444
6. ඤාණකථා	...	...	446 - 448

විසතිමො වගහො නිවසිනො.

එකවිසතිමො වගහො

450 - 472

1. සංසතකථා	...	...	450 - 452
2. අවිච්ඡතකථා	...	...	454 -
3. සංඤ්ඤාච්ඡතකථා	...	...	456 -
4. ඉඤ්ඤාකථා	...	...	458 - 460
5. චූඤ්ඤාකථා	...	...	462 -
6. සංඤ්ඤාකථා	...	...	464 -
7. ධම්මකථා	...	...	466 - 468
8. කම්මකථා	...	...	470 - 472

එකවිසතිමො වගහො නිවසිනො.

ආවිසතිමො වගහො

474 - 500

1. පරිනිබ්බානකථා	...	...	474 -
2. කුසලවිතතකථා	...	...	476 - 478
3. අංභෙඤ්ඤාකථා	...	...	480 - 482
4. ධම්මාභිසංඝකථා	...	...	484 -
5. නිසංසාපි කථා	...	...	486 -
8. අභ්‍යාකතකථා	...	...	488 - 490
9. අංභෙච්ඡතපච්චිතකථා	...	...	492 - 496
10. බණ්ඩක කථා	..	...	498 - 500

ආවිසතිමො වගහො නිවසිනො.

තෙවිසතිමො වගහො

502 - 516

1. එකාධිපායකථා	...	...	502 -
2. අර්භතතවණ්ණකථා	...	...	504 -
3. ඉක්කරියකාමකාරිතාකථා	...	...	506 - 510
4. පතිරූපකථා	...	...	512 -
5. අපරිනිප්පතකථා	...	...	514 - 516

තෙවිසතිමො වගහො නිවසිනො.

අතිමමපිටකෙ
කථාවක්වූපිටකරණං
නභියොහාගො

අතිබලපිටකේ කථාවක්ෂුපපකරණං

තනියො භාගො

නමො තසස භගවතො අරහතො සම්මාසම්මදාසස.

එකාදසමො වග්ගො

11. 1.

තිස්සොපි අනුසයකථා

1. ස පුට්ඨා: අනුසයා අඛ්‍යාතකා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනුයොගො: විපාකාඛ්‍යාතකා කිරියාඛ්‍යාතකා, රූපං නිබ්බානං
චක්ඛායතනං -පෙ- ථොට්ඨබ්බායතනනති.
ප. පටිකේඛපො: න භෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: කාමරාගානුසයො අඛ්‍යාතකො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: කාමරාගො කාමරාගපරිස්සට්ඨානං කාමරාග-
සඤ්ඤාජනං කාමොඝො කාමයොගො
කාමච්ඡන්දනීවරණං අඛ්‍යාතතති.
ප. පටි: න භෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: කාමරාගො කාමරාගපරිස්සට්ඨානං -පෙ--
කාමච්ඡන්දනීවරණං අකුසලනති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: කාමරාගානුසයො අකුසලො'ති.
ප. පටි: න භෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-

අභිධම්මපිටකයෙහි කථාවස්සකුප්පකරණය

තෘතීය භාගය

ඒ භගවත් අහිත් සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේට
නමසකාර වේවා.

එකාදශ වග්ගීය

11. 1.

තිසෙසාපි අනුසයකථා.

[සම් භෙයෙකිත් පෘථන්ජන තෙම කුශලාචාරාකෘත සිත් පවතින් ම, 'සානුගයහ' සිතියැසුතු වේ ද, එකෙණෙහි බහුයේ සම් හේතුයෙන් ඇද් ද, ඒ හේතුයෙන් අනුසය ධර්මයෝ සහෙතුක නො වෙත්. ඒ විතතයෙන් සම්ප්‍රසන්න ද නො වෙත්. එහෙයින් ඒ ධර්මයෝ 'අචාරාකෘත යහ, අහේතුකයහ, විතතවිප්‍රසන්නයහ' සි ලබ්ධි ගත් මහාසංඛ්ඤා-සම්මතිය නිකාය වාසීන්ගේ වාද තිදුනට 'තිසෙසාපි අනුසයකථා' එයි.]

1. ස. ප්‍රච්ඡා: අනුසයයෝ අචාරාකෘත වෙත් ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනුයෝග: විපාකාචාරාකෘත වෙත් ද? ක්‍රියාචාරාකෘත වෙත් ද? රූප, තිලීණ, චක්ඛුරායතන ... සප්පට්චාරායතන අචාරාකෘත වේ ද?
- ප. පටිකෙඛප: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- 2 ස. ප්‍ර: කාමරාගානුසය අචාරාකෘත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: කාමරාගය කාමරාගපයඤ්ඤානුසය කාමරාගසං-යෝජනය කාමෝක්ඛය කාමයෝගය කාමච්ඡදා නිවරණය අචාරාකෘත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
3. ස. ප්‍ර: කාමරාගය කාමරාගපයඤ්ඤානුසය ... කාමච්ඡදා-නිවරණය අකුශල වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: කාමරාගානුසය අකුශල වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ස. පු: පටිසානුසයො අඛ්‍යාකතො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: පටිසං පටිසපරිවුට්ඨානං පටිසසඤ්ඤාජනං
 අඛ්‍යාකතනති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: පටිසං පටිසපරිවුට්ඨානං පටිසසඤ්ඤාජනං
 අකුසලනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: පටිසානුසයො අකුසලො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: මානානුසයො අඛ්‍යාකතො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: මානො මානපරිවුට්ඨානං මානසඤ්ඤාජනං
 අඛ්‍යාකතනති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
7. ස. පු: මානො මානපරිවුට්ඨානං මානසඤ්ඤාජනං
 අකුසලනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: මානානුසයො අකුසලො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
8. ස. පු: දිට්ඨානුසයො අඛ්‍යාකතො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: දිට්ඨි දිට්ඨොභ්‍යො දිට්ඨියොගො දිට්ඨිපරිවුට්ඨානං
 දිට්ඨිසඤ්ඤාජනං අඛ්‍යාකතනති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
9. ස. පු: දිට්ඨි දිට්ඨොභ්‍යො දිට්ඨියොගො දිට්ඨිපරිවුට්ඨානං
 දිට්ඨිසඤ්ඤාජනං අකුසලනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: දිට්ඨානුසයො අකුසලො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4. ස. ප්‍ර: ප්‍රතිකාන්තය අව්‍යාකාන වේ ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රතිකය ප්‍රතිකපයක්දීන්දාන ප්‍රතිකසංයෝජනය අව්‍යාකාන වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

5. ස. ප්‍ර: ප්‍රතිකය ප්‍රතිකපයක්දීන්දාන ප්‍රතිකසංයෝජනය අනුගත වේ ද?
- ස. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රතිකාන්තය අනුගත වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

6. ස. ප්‍ර: මානාන්තය අව්‍යාකාන වේ ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. අනු: මානය මානපයක්දීන්දාන, මානසංයෝජනය අව්‍යාකාන වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

7. ස. ප්‍ර: මානය, මානපයක්දීන්දාන, මානසංයෝජනය අනුගත වේ ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. අනු: මානාන්තය අනුගත වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

8. ස. ප්‍ර: දිට්ඨාන්තය අව්‍යාකාන වේ ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. අනු: දුෂ්ටි, දුෂ්ටිමස, දුෂ්ටියෝග, දුෂ්ටිපයක්දීන්දාන, දුෂ්ටිසංයෝජන අව්‍යාකාන වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

9. ස. ප්‍ර: දුෂ්ටි, දුෂ්ටිමස, දුෂ්ටියෝග, දුෂ්ටිපයක්දීන්දාන, දුෂ්ටි සංයෝජන අනුගත වේ ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. අනු: දුෂ්ටිඅන්තය අනුගත වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

- 10. ස. පු:** විවිකිව්ඡානුසයො අබ්‍යාකතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමනතා.
ස. අනු: විවිකිව්ඡා විවිකිව්ඡාපරික්ඛානං විවිකිව්ඡා-
සඤ්ඤාජනං විවිකිව්ඡානිවරණං අබ්‍යාකතනති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- 11. ස. පු:** විවිකිව්ඡා විවිකිව්ඡාපරික්ඛානං විවිකිව්ඡා-
සඤ්ඤාජනං විවිකිව්ඡානිවරණං අකුසලනති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමනතා.
ස. අනු: විවිකිව්ඡානුසයො අකුසලො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- 12. ස. පු:** හවරාගානුසයො අබ්‍යාකතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමනතා.
ස. අනු: හවරාගො හවරාගපරික්ඛානං හවරාග-
සඤ්ඤාජනං අබ්‍යාකතනති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- 13. ස. පු:** හවරාගො හවරාගපරික්ඛානං හවරාගසඤ්ඤා-
ජනං අකුසලනති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමනතා.
ස. අනු: හවරාගානුසයො අකුසලො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- 14. ස. පු:** අවිජ්ජානුසයො අබ්‍යාකතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමනතා.
ස. අනු: අවිජ්ජා අවිජ්ජාසො අවිජ්ජායොගො අවිජ්ජා-
පරික්ඛානං අවිජ්ජාසඤ්ඤාජනං අවිජ්ජා-
නිවරණං අබ්‍යාකතනති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- 15. ස. පු:** අවිජ්ජා අවිජ්ජාසො අවිජ්ජායොගො අවිජ්ජා-
පරික්ඛානං අවිජ්ජාසඤ්ඤාජනං අවිජ්ජා-
නිවරණං අකුසලනති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමනතා.
ස. අනු: අවිජ්ජානුසයො අකුසලො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

- 10. ස. පු:** විවික්කානුශය අව්‍යාකාත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** විවික්කා, විවික්කසාපයඤ්ඤාන, විවික්කාසං-
යෝජන, විවික්කානීවරණ අව්‍යාකාත වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- 11. ස. පු:** විවික්කා, විවික්කාපයඤ්ඤාන, විවික්කාසං-
යෝජන, විවික්කා නීවරණ අනුශල වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** විවික්කානුශය අනුශල වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- 12. ස. පු:** භවරාගානුශය අව්‍යාකාත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** භවරාගය, භවරාගපයඤ්ඤාන, භවරාගසංයෝ-
ජනය අව්‍යාකාත වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැවුතු යැ ..
- 13. ස. පු:** භවරාගය, භවරාගපයඤ්ඤාන, භවරාගසංයෝ-
ජනය අනුශල වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** භවරාගානුශය අනුශල වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- 14. ස. පු:** අවිද්‍යානුශය අව්‍යාකාත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** අවිද්‍යා, අවිද්‍යාමස, අවිද්‍යායෝග, අවිද්‍යාපයඤ්ඤාන,
අවිද්‍යාසංයෝජන, අවිද්‍යානීවරණ අව්‍යාකාත
වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- 15. ස. පු:** අවිද්‍යා, අවිද්‍යාමස, අවිද්‍යායෝග, අවිද්‍යාපයඤ්ඤාන,
අවිද්‍යාසංයෝජන, අවිද්‍යානීවරණ අනුශල වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** අවිද්‍යානුශය අනුශල වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැවුතු යැ ...

16. ප. පු: හ වතනබ්බො: අනුසංකල්පය අනුසංකල්පයි.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තය.
 ප. අනු: “පුට්ඨස්සො කුසලාභිකානෙ විතෙත වතනමානෙ සානුසංකල්පය”ති වතනබ්බො:ති
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තය.
 ප. අනු: කුසලා’කුසලා ධම්මා සම්මුඛිභාවං ආගච්ඡන්ති’ති.
 ස. පටි: න හෙවං වතනබ්බො -පෙ-
 ප. අ: තෙන හි අනුසංකල්පය අනුසංකල්පයි.¹
17. ප. පු: “පුට්ඨස්සො කුසලාභිකානෙ විතෙත වතනමානෙ සරාගො”ති වතනබ්බො:ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තය.
 ප. අනු: කුසලා’කුසලා ධම්මා සම්මුඛිභාවං ආගච්ඡන්ති’ති.
 ස. පටි: න හෙවං වතනබ්බො -පෙ-
 ප. අ: තෙන හි රාගො අනුසංකල්පය’ති.
18. ස. පු: අනුසංකල්පය අනුසංකල්පයි.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තය.
 ස. අනු: රූපං නිබ්බානං චක්ඛායතනං - පෙ - ඵොට්ඨබ්බං - යතනන්ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතනබ්බො -පෙ-
 19. ස. පු: කාමරාගාමයො අනුසංකල්පය’ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තය.
 ස. අනු: කාමරාගො කාමරාගපටිඤ්ඤාධර්මං කාමරාග- සංකල්පය’ති කාමරාගපටිඤ්ඤාධර්මං² අනුසංකල්පය’ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතනබ්බො -පෙ-
 20. ස. පු: කාමරාගො කාමරාගපටිඤ්ඤාධර්මං -පෙ- කාමරාගපටිඤ්ඤාධර්මං³ අනුසංකල්පය’ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තය.
 ස. අනු: කාමරාගාමයො අනුසංකල්පය’ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතනබ්බො -පෙ-

1. අනුසංකල්පය අනුසංකල්පය’ති - සිඤ්ඤා.

2. කාමරාගපටිඤ්ඤාධර්මං - PTS.

3. අනුසංකල්පය - සිඤ්ඤා

16. ප. පු: 'අනුශයයෝ අව්‍යාකාන වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?
- හ. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: "පාඨන්ජන තෙම කුශල අව්‍යාකාන විතතය පවත්නා කල්හි සාමුයය වේ"යි කියැයුතු වේ ද?
- හ. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: කුශලාකුශල ධර්මයෝ සමුක්ඛිතාවයට එත් ද?
- හ. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- ප. ආ: එසේ වී නම් අනුශය ධර්මයෝ අව්‍යාකාන වෙති.
17. ප. පු: "පාඨන්ජන තෙම කුශලාකුශලාකාන සිත පවත්නා කල්හි සරාග වේ"යි කියැයුතු වේ ද?
- හ. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: කුශලාකුශල ධර්මයෝ සමුක්ඛිතාවයට එත් ද?
- හ. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- ප. ආ: එකරුණින් රාගය අව්‍යාකාන වෙයි.
18. හ. පු: අනුශයයෝ අහේතුක වෙත් ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- හ. අනු: රූපය නිව්‍යාණ චක්ඛුරාගතන ... සත්‍යව්‍යායතන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
19. හ. පු: කාමරාගානුශය අහේතුක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- හ. අනු: කාමරාගය කාමරාගපඤ්ඤා, කාමරාගනං-යොජන, කාමච්ඡදානිවරණ අහේතුක වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
20. හ. පු: කාමරාග, කාමරාගපඤ්ඤා ... කාමච්ඡදා-නිවරණ අහේතුක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- හ. අනු: කාමරාගානුශය අහේතුක වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

21. ස. පු:

පටිඝානුසයො -පෙ- මානානුසයො -පෙ-
දිට්ඨානුසයො -පෙ- විචිකිච්ඡානුසයො -පෙ-
භවරාගානුසයො -පෙ- අවිජ්ජානුසයො අභෙතු-
කෝ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමන්තා.

ස. අනු:

අවිජ්ජා අවිජ්ජොඝො අවිජ්ජායොගො අවිජ්ජාපටි-
ග්ගුට්ඨානං අවිජ්ජාසිඤ්ඤාප්පනං අවිජ්ජානීවරණං
අභෙතුකන්ති.

ප. පටි:

න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

22. ස. පු:

අවිජ්ජා අවිජ්ජොඝො -පෙ- අවිජ්ජානීවරණං
සභෙතුකන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමන්තා.

ස. අනු:

අවිජ්ජානුසයො සභෙතුකෝ'ති.

ප. පටි:

න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

23. ප. පු:

න වත්තබ්බං 'අනුසයා අභෙතුකා'ති¹

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමන්තා.

ප. අනු:

'පුට්ඨජ්ජනො කුසලාබ්‍යාකතෙ විතො වත්ත-
මානෙ සානුසයො'ති වත්තබ්බො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමන්තා.

ප. අනු:

අනුසයා තෙන භෙතුනා සභෙතුකා'ති.

ස. පටි:

න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. ආ:

තෙන හි අනුසයා අභෙතුකා'ති.

24. ප. පු:

'පුට්ඨජ්ජනො කුසලාබ්‍යාකතෙ විතො වත්තමානෙ
සරාගො'ති වත්තබ්බො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමන්තා.

ප. අනු:

රාගො තෙන භෙතුනා සභෙතුකෝ'ති.

ස. පටි:

න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප ආ:

තෙන හි රාගො අභෙතුකෝ'ති.

25. ස. පු:

අනුසයා විත්තවිප්පසුත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමන්තා.

ස. අනු:

රූපං තිබ්බානං චක්ඛායතනං -පෙ-
ථොට්ඨබ්බායතනන්ති.

ප. පටි:

න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. අනුසයො අභෙතුකෝ'ති - සිඬු

- 21. ස. පු:** ප්‍රතික්ෂානුයය ... මානානුයය ... දෘෂ්ට්‍යනුයය ...
විවික්ඛිතානුයය ... භවරාගානුයය ... අවිද්‍යානුයය
අභේතුක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** අවිද්‍යා, අවිද්‍යාමිඝ, අවිද්‍යායෝග, අවිද්‍යාපයච්ඡිත්තාන,
අවිද්‍යාසංයෝජන, අවිද්‍යානිවරණ අභේතුක වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- 22. ස. පු:** අවිද්‍යා, අවිද්‍යාමිඝ, ... අවිද්‍යා නිවරණ සභේතුක
වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** අවිද්‍යානුයය සභේතුක වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- 23. ප. පු:** 'අනුයයයෝ අභේතුක වෙති'යි නො කියැයුතු
වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ප. අනු:** 'පෘථක්ඡන තෙම කුශලාච්ඡාසාකාන විතතය
පචත්තා කල්හි සානුයය වේ' යයි කියැයුතු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** අනුයයයෝ ඒ භේතුමිත් සභේතුක වෙත් ද?
- ස. පටි:** එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- ප. අ:** එකරුණිත් අනුයයයෝ අභේතුක වෙති.
- 24. ප. පු:** 'පෘථක්ඡන තෙම කුශලාච්ඡාසාකාන සිත පචත්තා
කල්හි සරාග වේ' යයි කියැයුතු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ප. අනු:** රාගය ඒ භේතුමිත් සභේතුක වේ ද?
- ස. පටි:** එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- ප. අ:** එකරුණිත් රාගය අභේතුක වෙයි.
- 25. ස. පු:** අනුයයයෝ විතතවිප්‍රසුකත වෙත් ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** රූපය, නිමිණ, වක්ඛරාගතන ... සත්‍යවෙච්ඡාසායතන
වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැයුතු යැ ...

- 26 ස. පු:** කාමරාගානුසයො විතතවිපජ්ජතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: කාමරාගො කාමරාගපරික්ඛානං කාමරාග සඤ්ඤාජනං කාමොසො කාමයොගො කාමච්ඡද නිවරණං විතතවිපජ්ජතනන්ති.
ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- 27. ස. පු:** කාමරාගො -පෙ- කාමච්ඡදනිවරණං විතත- විපජ්ජතනන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: කාමරාගානුසයො විතතවිපජ්ජතො'ති.
ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- 28. ස. පු:** කාමරාගානුසයො විතතවිපජ්ජතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: කතමකකඛිපරියාපතො'ති.
ප. චී: සඛිංරකකඛිපරියාපතො'ති.
ස. අනු: සඛිංරකකඛො විතතවිපජ්ජතො'ති.
ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- 29. ස. පු:** සඛිංරකකඛො විතතවිපජ්ජතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: වේදනාකකඛො සඤ්ඤාකකඛො විතතවිපජ්ජතො'ති.
ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- 30. ස. පු:** කාමරාගානුසයො සඛිංරකකඛිපරියාපතො විතතවිපජ්ජතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: කාමරාගො සඛිංරකකඛිපරියාපතො විතත- විපජ්ජතො'ති.
ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- 31. ස. පු:** කාමරාගො සඛිංරකකඛිපරියාපතො විතත- සම්පජ්ජතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: කාමරාගානුසයො සඛිංරකකඛිපරියාපතො විතතසම්පජ්ජතො'ති.
ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

- 26. ස. පු:** කාමරාගානුශය විතතච්ඡුක්ක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** කාමරාගය කාමරාගපයඤ්චානස කාමරාගසංයෝජනය කාමමිතය කාමයෝගය කාමච්ඡදනිවරණය විතතච්ඡුක්ක වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- 27. ස. පු:** කාමරාගය ... කාමච්ඡදනිවරණය විතතච්ඡුක්ක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** කාමරාගානුශය විතතච්ඡුක්ක වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- 28. ස. පු:** කාමරාගානුශය විතතච්ඡුක්ක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ,
- ස. අනු:** කචර සකකිසෙක පයභීපනන වේ ද?
- ප. පි:** සංසකාරසකකිසෙහි පයභීපනන වෙයි.
- ස. අනු:** සංසකාරසකකිය විතතච්ඡුක්ක වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- 29. ස. පු:** සංසකාරසකකිය විතතච්ඡුක්ක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** වෙදදාසකකිය සංඥසකකිය විතතච්ඡුක්ක වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- 30. ස. පු:** කාමරාගානුශය සංසකාරසකකිපයභීපනන වූයේ විතතච්ඡුක්ක වූයේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** කාමරාගය සංසකාරසකකිපයභීපනන වූයේ විතතච්ඡුක්ක වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- 31. ස. පු:** කාමරාගය සංසකාරසකකිපයභීපනන වූයේ විතතසම්ප්පුක්ක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** කාමරාගානුශය සංසකාරසකකිපයභීපනන වූයේ විතතසම්ප්පුක්ක වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැයුතු යැ ...

82. ස. පු:

කාමරාගානුසයො සඛිංරකකිපරියාපනො
විතතවිපසුතො, කාමරාගො සඛිංරකකි-
පරියාපනො විතතසමපසුතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤ:

ආමනතා.

ස. අනු:

සඛිංරකකිකො එකදෙසො විතතසමපසුතො
එකදෙසො විතතවිපසුතො'ති.

ප. පටි:

න හෙවං විතතබ්බ -පෙ-

83. ස. පු:

සඛිංරකකිකො එකදෙසො විතතසමපසුතො
එකදෙසො විතතවිපසුතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤ:

ආමනතා.

ස. අනු:

වෙදනාකකිකො සඤ්ඤාකකිකො¹ එකදෙසො
විතතසමපසුතො එකදෙසො විතතවිප-
සුතො'ති.

ප. පටි:

න හෙවං විතතබ්බ -පෙ-

84. ස. පු:

පටිඝානුසයො මානානුසයො දිට්ඨානුසයො විචි-
කිච්ඡානුසයො හවිරාගානුසයො අවිජ්ජානුසයො
විතතවිපසුතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤ:

ආමනතා.

ස. අනු:

අවිජ්ජා අවිජ්ජොසො අවිජ්ජායොගො -පෙ-
අවිජ්ජානීවරණං විතතවිපසුතනනි.

ප. පටි:

න හෙවං විතතබ්බ -පෙ-

85. ස. පු:

අවිජ්ජා අවිජ්ජොසො අවිජ්ජායොගො -පෙ-
අවිජ්ජානීවරණං විතතසමපසුතනනි.

ප. පටිඤ්ඤ:

ආමනතා.

ස. අනු:

අවිජ්ජානුසයො විතතසමපසුතො'ති.

ප. පටි:

න හෙවං විතතබ්බ -පෙ-

86. ස. පු:

අවිජ්ජානුසයො විතතවිපසුතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤ:

ආමනතා.

ස. අනු:

කතමකකිපරියාපනො'ති.

ප. වි:

සඛිංරකකිපරියාපනො'ති.

ස. අනු:

සඛිංරකකිකො විතතවිපසුතො'ති.

ප. පටි:

න හෙවං විතතබ්බ -පෙ-

1. ඵ්ඤ්ඤාණකකිකො - PTS.

82. ස. ප්‍ර: කාමරාගානුශය සංඝකාරසකකිපයඝීපනන වුයේ විතතවිප්‍රසුකත වෙයි. කාමරාගය සංඝකාරසකකිපයඝීපනන වුයේ විතතසම්ප්‍රසුකත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සංඝකාරසකකිය එකදෙය වැ විතතසම්ප්‍රසුකත වුයේ එකදෙය වැ විතතවිප්‍රසුකත වුයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

83. ස. ප්‍ර: සංඝකාරසකකිය එකදෙය වැ විතතසම්ප්‍රසුකත වුයේ එකදෙය වැ විතතවිප්‍රසුකත වුයේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: වෙදනාසකකිය, සංඤ්ඤාසකකිය එකදෙය වැ විතතසම්ප්‍රසුකත වුයේ එකදෙය වැ විතතවිප්‍රසුකත වුයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

84. ස. ප්‍ර: ප්‍රතිභානුශය, මානානුශය දූට්ඨඅනුශය, විචි-කිත්තානුශය, භවිරාගානුශය, අවිද්‍යානුශය විතත-විප්‍රසුකත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අවිද්‍යා, අවිද්‍යාමඝ, අවිද්‍යා යොග ... අවිද්‍යා නිවරණ විතතවිප්‍රසුකත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

85. ස. ප්‍ර: අවිද්‍යා, අවිද්‍යා මඝ, අවිද්‍යායොග ... අවිද්‍යානිවරණ විතතසම්ප්‍රසුකත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අවිද්‍යානුශය විතතසම්ප්‍රසුකත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

86. ස. ප්‍ර: අවිද්‍යානුශය විතතවිප්‍රසුකත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කවර සකකියෙකැ ඇතුලත් වේ ද?

ප. වි: සංඝකාරසකකියෙහි ඇතුලත් වෙයි.

ස. අනු: සංඝකාරසකකිය විතතවිප්‍රසුකත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

- 37. ස. පු:** සංඛාරකඛකේ: විත්තවිපසුත්තො'ති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
ස. අනු: වේදනාකඛකේ: සඤ්ඤාකඛකේ: විත්තවිපසුත්තො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- 38. ස. පු:** අවිජ්ජානුසයො සංඛාරකඛකිපරියාපනො විත්තවිපසුත්තො'ති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
ස. අනු: අවිජ්ජා සංඛාරකඛකිපරියාපනො විත්තවිපසුත්තො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- 39. ස. පු:** අවිජ්ජා සංඛාරකඛකිපරියාපනො විත්තසම්පසුත්තො'ති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
ස. අනු: අවිජ්ජානුසයො සංඛාරකඛකිපරියාපනො විත්තසම්පසුත්තො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- 40. ස. පු:** අවිජ්ජානුසයො සංඛාරකඛකිපරියාපනො විත්තවිපසුත්තො, අවිජ්ජා සංඛාරකඛකිපරියාපනො විත්තසම්පසුත්තො'ති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
ස. අනු: සංඛාරකඛකේ: එකදෙසො විත්තසම්පසුත්තො, එකදෙසො විත්තවිපසුත්තො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- 41. ස. පු:** සංඛාරකඛකේ: එකදෙසො විත්තසම්පසුත්තො එකදෙසො විත්තවිපසුත්තො'ති.
ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
ස. අනු: වේදනාකඛකේ: සඤ්ඤාකඛකේ: එකදෙසො විත්තසම්පසුත්තො, එකදෙසො විත්තවිපසුත්තො'ති.
ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

- 37. ස. පු:** සංඝකාරසකකිංස විතතච්ඡුසුකත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එතේ යැ.
- ස. අනු:** වෙදනාසකකිංස සංඤ්ඤකකිංස විතතච්ඡුසුකත වේ ද?
- ප. පටි:** එතේ නො කියැයුතු යැ ...
- 38. ස. පු:** අවිද්ඤානුශය සංඝකාරසකකිංසයඝීපනන වූයේ විතතච්ඡුසුකත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එතේ යැ.
- ස. අනු:** අවිද්ඤා සංඝකාරසකකිංසයඝීපනන වූවා විතතච්ඡුසුකත වේ ද?
- ප. පටි:** එතේ නො කියැයුතු යැ ...
- 39. ස. පු:** අවිද්ඤා සංඝකාරසකකිංසයඝීපනන වූවා විතතසම්ප්ප්ලසුකත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එතේ යැ.
- ස. අනු:** අවිද්ඤානුශය සංඝකාරසකකිංසයඝීපනන වූයේ විතතසම්ප්ලසුකත වේ ද?
- ප. පටි:** එතේ නො කියැයුතු යැ ...
- 40. ස. පු:** අවිද්ඤානුශය සංඝකාරසකකිංසයඝීපනන වූයේ විතතච්ඡුසුකත යැ, අවිද්ඤා සංඝකාරසකකිංසයඝීපනන වූවා විතතසම්ප්ලසුකත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එතේ යැ.
- ස. අනු:** සංඝකාරසකකිංස එකදේශ වැ විතතසම්ප්ලසුකත වූයේ එකදේශ වැ විතතච්ඡුසුකත වූයේ වේ ද?
- ප. පටි:** එතේ නො කියැයුතු යැ ...
- 41. ස. පු:** සංඝකාරසකකිංස එකදේශ වැ විතතසම්ප්ලසුකත වූයේ එකදේශ වැ විතතච්ඡුසුකත වූයේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එතේ යැ.
- ස. අනු:** වෙදනාසකකිංස සංඤ්ඤකකිංස එකදේශ වැ විතතසම්ප්ලසුකත වූයේ එකදේශ වැ විතතච්ඡුසුකත වූයේ වේ ද?
- ප. පටි:** එතේ නො කියැයුතු යැ. ...

42. ප. පු: න වත්තබ්බං 'අනුසයං විත්තවිපප්පත්තා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. අනු: පුට්ඨජ්ඣනො කුසලාබ්‍යාකතෙ විතෙත වත්තමානෙ සානුසයො'ති වත්තබ්බො'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. අනු: අනුසයං තෙන විතෙතන සම්පසුත්තා'ති.
 ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ප. ආ: තෙන හි අනුසයං විත්තවිපප්පත්තා'ති.
43. ප. පු: 'පුට්ඨජ්ඣනො කුසලාබ්‍යාකතෙ විතෙත වත්තමානෙ සරාගො'ති වත්තබ්බොති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. අනු: රාගො තෙන විතෙතන සම්පසුත්තො'ති.
 ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ප. ආ: තෙන හි රාගො විත්තවිපප්පත්තො'ති.

තිස්සො'පි අනුසයකථා නිමිතිතා.

42. ප. ප්‍ර: 'අනුයයෙව්ථයෝ විතතවිප්‍රසුක්කයහ'යි නො කියැවුතු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. අනු: පාඨශ්ථන තෙමේ කුශලාච්ඡාකාන විතතය පවතින් මැ සානුයය වේ යයි කියැවුතු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. අනු: අනුයයයෝ ඒ විතතය හා සමප්‍රසුක්ක වෙත් ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ප. ආ: එකරුණින් අනුයයයෝ විතතවිප්‍රසුක්ක වෙති.
43. ප. ප්‍ර: පාඨශ්ථනයා කුශලාච්ඡාකාන විතතය පවතින් මැ 'සරාග' යයි කියැවුතු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. අනු: රාගය ඒ විතතයෙන් සමප්‍රසුක්ක වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ප. ආ: ඒ කරුණින් රාගය විතතවිප්‍රසුක්ක වෙයි.

තිසෙසාරි අනුසයකථා නිමි.

11. 2.

සද්දන්තිය

1. ස. පු: අසද්දන්තියෙහි විගතෙ සද්දන්තියෙහි විගතෙ විගතමානෙ න විගතබ්බං “සද්දන්තිය”ති.

ප. පටිසද්දන්තිය: ආමන්තා.

ස. අනු: රාගෙ විගතෙ න විගතබ්බං: විගතරාගො’ති.

ප. පටි: න හෙවං විගතබ්බං -පෙ-

2. ස. පු: අසද්දන්තියෙහි විගතෙ සද්දන්තියෙහි විගතෙ විගතමානෙ න විගතබ්බං “සද්දන්තිය”ති.

ප. පටිසද්දන්තිය: ආමන්තා.

ස. අනු: දෙසෙ විගතෙ -පෙ- මොහෙ විගතෙ -පෙ- කිලෙසෙ විගතෙ න විගතබ්බං: නිකකිලෙසො’ති.

ප. පටි: න හෙවං විගතබ්බං -පෙ-

3. ස. පු: රාගෙ විගතෙ විගතබ්බං: විගතරාගො’ති.

ප. පටිසද්දන්තිය: ආමන්තා.

ස. අනු: අසද්දන්තියෙහි විගතෙ සද්දන්තියෙහි විගතෙ විගතමානෙ විගතබ්බං: සද්දන්තිය’ති.

ප. පටි: න හෙවං විගතබ්බං -පෙ-

4. ස. පු: දෙසෙ විගතෙ -පෙ- මොහෙ විගතෙ -පෙ- කිලෙසෙ විගතෙ විගතබ්බං: නිකකිලෙසො’ති.

ප. පටිසද්දන්තිය: ආමන්තා.

ස. අනු: අසද්දන්තියෙහි විගතෙ සද්දන්තියෙහි විගතෙ විගතමානෙ විගතබ්බං: සද්දන්තිය’ති.

ප. පටි: න හෙවං විගතබ්බං -පෙ-

5. ස. පු: අසද්දන්තියෙහි විගතෙ සද්දන්තියෙහි විගතෙ විගතමානෙ විගතබ්බං: සද්දන්තිය’ති.

ස. පටිසද්දන්තිය: ආමන්තා.

ප. අනු: අනිතෙහි සද්දන්තියෙහි සද්දන්තියෙහි, නිරුද්ධෙහි විගතෙහි පටිපසංඝරුද්ධෙහි සද්දන්තියෙහි සද්දන්තිය’ති.

ස. පටි: න හෙවං විගතබ්බං -පෙ-

සද්දන්තිය නිවසිතා

11. 2.

සද්ධාකථා.

[මාභිඤ්ඤායෙන් අඤ්ඤාය විගත කල්හිදු චක්ඛුර්විඤ්ඤානාදි චග්ගයෙන් ඤානවිප්‍රසූතාන විතතය ඇති කලා ඒ මාභිවිතතය නැත්තේ වේ ද, එහෙයින් 'ඤ්ඤා' යයි නො කියැවුණු වෙයි යන මහාපටිපිකායන්ගේ වාද විද්වතට 'සද්ධාකථා' එයි.]

1. ස. ප්‍ර: අඤ්ඤාය විගත කලා ඤානවිප්‍රසූතානවිතතය පවතින් මැ 'ඤ්ඤා' යයි නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රාගය විගත කලා 'විතරාග' යයි නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ස. ප්‍ර: අඤ්ඤාය විගත කලා ඤානවිප්‍රසූතානවිතතය පවතින් මැ 'ඤ්ඤා' යයි නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ද්වේෂය විගත කලා ... මොහොය විගත කලා ... කේශලය විගත කලා 'නිෂ්කේශලය' යයි නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
3. ස. ප්‍ර: රාගය විගත වත් මැ 'විතරාග' යයි කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අඤ්ඤාය විගත වත් මැ ඤානවිප්‍රසූතානවිතතය ඇති කලා 'ඤ්ඤා' යයි කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. ප්‍ර: ද්වේෂය විගත වත් මැ ... මොහොය විගත වත් මැ ... කේශලය විගත වත් මැ 'නිෂ්කේශලය' යයි කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අඤ්ඤාය විගත වත් මැ ඤානවිප්‍රසූතානවිතතය ඇති කලා 'ඤ්ඤා' යයි කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ප. ප්‍ර: අඤ්ඤාය විගත වත් මැ ඤානවිප්‍රසූතානවිතතය ඇති කලා 'ඤ්ඤා' යයි කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: අතීත වූ ඤානයෙන් 'ඤ්ඤා' වේ ද? තිරුඬු වූ විගත වූ සත්භිද්ධිය ඤානයෙන් 'ඤ්ඤා' වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

සද්ධාකථා නිමි.

11. 3.

සද්දණං විතතවිපපසුතතනනිකථා.

1. ස. පු: සද්දණං විතතවිපපසුතතනනි.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. අනු: රූපං තිබ්බානං.
 ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: සද්දණං විතතවිපපසුතතනනි.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. අනු: පඤ්ඤා පඤ්ඤාදිත්ථං පඤ්ඤාබලං සම්මාදිට්ඨි
 ධම්මවිවයසමෙබ්බාජ්ඣබ්බෙහා විතතවිපපසුතතනනි.
 ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: පඤ්ඤා පඤ්ඤාදිත්ථං පඤ්ඤාබලං සම්මාදිට්ඨි
 ධම්මවිවයසමෙබ්බාජ්ඣබ්බෙහා විතතසම්පසුතතනනි.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. අනු: සද්දණං විතතසම්පසුතතනනි.
 ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: සද්දණං විතතවිපපසුතතනනි.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. අනු: කතම්කඛකිපරියාපනනනි.
 ප. පි: සඛිංරකඛකිපරියාපනනනි.
 ස. අනු: සඛිංරකඛකේහි විතතවිපපසුතතනනි.
 ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: සඛිංරකඛකේහි විතතවිපපසුතතනනි.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. අනු: වෙදනාකඛකේහි, සඤ්ඤාකඛකේහි විතතවිපප-
 සුතතනනි.
 ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: සද්දණං සංඛාරකකකිපරියාපනතං විහතවිපප-
සුත්තනනි.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ස. අනු: පඤ්ඤා සංඛාරකකකිපරියාපනතා විහතවිපප-
සුත්තා'ති.

ප. පටි: න හෙවං විහතබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: පඤ්ඤා සංඛාරකකකිපරියාපනතා විහතවිපප-
සුත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ස. අනු: සද්දණං සංඛාරකකකිපරියාපනතං විහත-
සම්පසුත්තනනි.

ප. පටි: න හෙවං විහතබ්බෙ -පෙ-

8. ස. පු: සද්දණං සංඛාරකකකිපරියාපනතං විහතවිපප-
සුත්තං, පඤ්ඤා සංඛාරකකකිපරියාපනතා
විහතසම්පසුත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ස. අනු: සංඛාරකකකිං එකදෙසො විහතසම්පසුත්තො,
එකදෙසො විහතවිපපසුත්තො'ති.

ප. පටි: න හෙවං විහතබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: සංඛාරකකකිං එකදෙසො විහතසම්පසුත්තො,
එකදෙසො විහතවිපපසුත්තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ස. අනු: වේදනාකකිං, සඤ්ඤාකකිං එකදෙසො
විහතසම්පසුත්තො එකදෙසො විහතවිපප-
සුත්තො'ති.

ප. පටි: න හෙවං විහතබ්බෙ -පෙ-

10. ප. පු: න විහතබ්බං සද්දණං විහතවිපපසුත්තන'නති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ප. අනු: "අරහං චක්ඛුට්ඨඤ්ඤාණසම්බති සද්දණී'ති
විහතබ්බො"ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ප. අනු: සද්දණං තෙන විතෙතන සම්පසුත්තන'නති.

ස. පටි: න හෙවං විහතබ්බෙ -පෙ-

ප. පා: තෙන හි සද්දණං විහතවිපපසුත්තනනි.

6. ස. ප්‍ර: ඥානය සංඝකාරසකකිපයඝීපනන වූයේ විතත-
 විප්‍රසන්න වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රඥ සංඝකාරසකකිපයඝීපනන වූවා විතතවිප්‍ර-
 සන්න වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
7. ස. ප්‍ර. ප්‍රඥ සංඝකාරසකකිපයඝීපනන වූවා විතත-
 විප්‍රසන්න වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඥානය සංඝකාරසකකිපයඝීපනන වූයේ විතත-
 සම්ප්‍රසන්න වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
8. ස. ප්‍ර: ඥානය සංඝකාරසකකිපයඝීපනන වැ විතතවිප්‍ර-
 සන්න වෙයි. ප්‍රඥ සංඝකාරසකකිපයඝීපනන වැ
 විතතසම්ප්‍රසන්න වේ ද?
- ප. පටි: එසේ යැ.
- ස. අනු: සංඝකාරසකකිය ඵකදේය වැ විතතසම්ප්‍රසන්න
 වූයේ ඵකදේය වැ විතතවිප්‍රසන්න වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ..
9. ස. ප්‍ර: සංඝකාරසකකිය එකදේය වැ විතතසම්ප්‍රසන්න
 වූයේ එකදේය වැ විතතවිප්‍රසන්න වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: වෙදනාසකකිය සංඥාසකකිය එකදේය වැ
 විතතසම්ප්‍රසන්න වූයේ එකදේය වැ විතතවිප්‍රසන්න
 වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
10. ප. ප්‍ර: ‘ඥානය විතතවිප්‍රසන්න යැ’යි නො කියැවුතු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: රහත් වක්‍ෂුර්විඥාන සමනාගත වැ ‘ඥානී’ යයි
 කීවුතු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: ඥානය ඒ සිතින් සම්ප්‍රසන්න වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ප. පා: එකරුණිත් ‘ඥානය විතතවිප්‍රසන්න වෙයි.’

11. ප. පු: අරහා චකුච්ඡද්දණකමඛිති පඤ්ඤවා'ති
වතතබ්බො'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. අනු: පඤ්ඤා තෙන විතෙතන සම්පසුත්තා'ති.
- ස. පටි: න හෙවං වතතබ්බො - පෙ-
- ප. පා: තෙන හි පඤ්ඤා විහතවිපපසුත්තා'ති.

සද්දණං විහතවිපපසුත්තනනි කථා නිවසිතා.

- 11** ප. පු: රහත් චක්ඛුර්විඥානසමකාගත වූයේ ප්‍රඥාවත් යැයි කියැවුනු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: ප්‍රඥාව ඒ විහතයෙන් සම්ප්‍රසන්න වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුනු යැ ...
- ප. පා: එකරුණිත් ප්‍රඥාව විහතවිපසසුතත වෙයි.

ඥාණං විහතවිපසසුතතනති කථා නිමි

11. 4

ඉදං දුක්ඛන්තිකථා.

1. ස. පු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති
සද්දණං පවත්තති'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා:
ස. අනු: අයං සමුදයො'ති¹ වාචං භාසතො 'අයං
සමුදයො'ති සද්දණං පවත්තති'ති.
ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති
සද්දණං පවත්තති'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අයං නිරෝධො'ති² වාචං භාසතො 'අයං
නිරෝධො'ති² සද්දණං පවත්තති'ති.
ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති
සද්දණං පවත්තති'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අයං මග්ගො'ති වාචං භාසතො 'අයං මග්ගො'ති
සද්දණං පවත්තති'ති.
ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: අයං සමුදයො'ති වාචං භාසතො න ච 'අයං
සමුදයො'ති සද්දණං පවත්තති'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො න ච 'ඉදං
දුක්ඛ'න්ති සද්දණං පවත්තති'ති.
ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: අයං නිරෝධො'ති¹ වාචං භාසතො න ච 'අයං
නිරෝධො'ති සද්දණං පවත්තති'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො න ච 'ඉදං
දුක්ඛ'න්ති සද්දණං පවත්තති'ති.
ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. දුක්ඛසමුදයොති - සිමු, මජ්ඣ. 2. දුක්ඛනිරෝධොති - සිමු, මජ්ඣ.

1, අයං නිරෝධොති අයං මග්ගො'ති - මජ්ඣ.

11. 4.

ඉදං ද්‍රව්‍යබන්ධකථා

[යෝගාවචර ලෝකෝත්තරමාභීක්‍ෂණයෙහි දී ‘මේ දුක්ඛ’යි ඔස්
බෙණෙයි. එයින් බහුව ‘මේ දුක්ඛ’යි ඥානය ඇත යන ලබ්ධි ගත්
අඩ්ඨකයන්ගේ වාද බිඳුනට ‘ඉදං ද්‍රව්‍යබන්ධකථා’ එයි.]

1. ස. පු: ‘මේ දුක්ඛ’යි ඔස් බණන යෝගාවචරයාහට ‘මේ
දුක්ඛ’යි ඥානය ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ‘මේ සමුදය යැ’යි ඔස් බණන යෝගාවචරයාහට
‘මේ සමුදය යැ’යි ඥානය ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
2. ස. පු: ‘මේ දුක්ඛ’යි ඔස් බණන යෝගාවචරයාහට ‘මේ
දුක්ඛ’යි ඥානය ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ‘මේ නිරෝධ යැ’යි ඔස් බණන යෝගාවචරයාහට
‘මේ නිරෝධ යැ’යි ඥානය ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
3. ස. පු: ‘මේ දුක්ඛ’යි ඔස් බණන යෝගාවචරයාහට ‘මේ
දුක්ඛ’යි ඥානය ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ‘මේ මාභී යැ’යි ඔස් බණන යෝගාවචරයාහට
‘මේ මාභී යැ’යි ඥානය ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
4. ස. පු: ‘මේ සමුදය යැ’යි ඔස් බණන යෝගාවචරයාහට
‘මේ සමුදය නො වෙති’යි ඥානය ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ‘මේ දුක්ඛ’යි ඔස් බණන යෝගාවචරයාහට ‘මේ
දුඛ නො වෙති’යි ඥානය ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
5. ස. පු: ‘මේ නිරෝධ යැ’යි ඔස් බණනුහට ‘මේ නිරෝධ
නො වෙති’යි ඥානය පවත්තේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ‘මේ දුක්ඛ’යි ඔස් බණනුහට ‘මේ දුක්ඛ නො
වෙති’යි ඥානය පවත්තේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...

6. ස. පු: අයං මග්ගොති වාචං භාසතො න ච 'අයං මග්ගො'ති ඤාණං පච්චතති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති ඤාණං පච්චතති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
7. ස. පු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති ඤාණං පච්චතති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: රූපං අතිච්චන්ති වාචං භාසතො 'රූපං අතිච්ච'න්ති ඤාණං පච්චතති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
8. ස. පු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති ඤාණං පච්චතති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: චේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංකාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං අතිච්චන්ති වාචං භාසතො 'විඤ්ඤාණං අතිච්ච'න්ති ඤාණං පච්චතති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
9. ස. පු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති ඤාණං පච්චතති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: රූපං අනත්තා'ති වාචං භාසතො 'රූපං අනත්තා'ති ඤාණං පච්චතති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
10. ස. පු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'ඉදං දුක්ඛ'න්ති ඤාණං පච්චතති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: චේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංකාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං අනත්තා'ති වාචං භාසතො 'විඤ්ඤාණං අනත්තා'ති ඤාණං පච්චතති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: 'මේ මාග්‍යී යෑ'යි ඔස් ඔණනුවහට 'මේ මාග්‍යී නො වෙයි'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: 'මේ දුකෑ'යි ඔස් ඔණනුවහට 'මේ දුකෑ'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
7. ස. පු: 'මේ දුකෑ'යි ඔස් ඔණනුවහට 'මේ දුකෑ'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: 'රූපය අතිත්‍ය යෑ'යි ඔස් ඔණනුවහට 'රූපය අතිත්‍ය යෑ'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
8. ස. පු: 'මේ දුකෑ'යි ඔස් ඔණනුවහට 'මේ දුකෑ'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: 'වේදනා ... සංඥ ... සංස්කාරයෝ ... විඥානය අතිත්‍ය යෑ'යි ඔස් ඔණනුවහට 'විඥානය අතිත්‍ය යෑ'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
9. ස. පු: 'මේ දුකෑ'යි ඔස් ඔණනුවහට 'මේ දුකෑ'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: 'රූපය අනාත්ම යෑ'යි ඔස් ඔණනුවහට 'රූපය අනාත්ම යෑ'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
10. ස. පු: 'මේ දුකෑ'යි ඔස් ඔණනුවහට 'මේ දුකෑ'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: 'වේදනා ... සංඥ ... සංස්කාරයෝ ... විඥානය අනාත්ම යෑ'යි ඔස් ඔණනුවහට 'විඥානය අනාත්ම යෑ'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

11. ස. පු: රූපං අනිච්ඡන්ති වාචං භාසතො 'න ච රූපං අනිච්ඡන්ති' ඤාණං පච්ඡන්ති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'න ච ඉදං දුක්ඛන්ති' ඤාණං පච්ඡන්ති'ති.

ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු: වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං අනිච්ඡන්ති වාචං භාසතො 'න ච විඤ්ඤාණං අනිච්ඡන්ති' ඤාණං පච්ඡන්ති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'න ච ඉදං දුක්ඛන්ති' ඤාණං පච්ඡන්ති'ති.

ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

13. ස. පු: රූපං අනත්තා'ති වාචං භාසතො 'න ච රූපං අනත්තා'ති' ඤාණං පච්ඡන්ති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'න ච ඉදං දුක්ඛන්ති' ඤාණං පච්ඡන්ති'ති.

ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

14. ස. පු: වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං අනත්තා'ති වාචං භාසතො 'න ච විඤ්ඤාණං අනත්තා'ති' ඤාණං පච්ඡන්ති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො 'න ච ඉදං දුක්ඛන්ති' ඤාණං පච්ඡන්ති'ති.

ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. ස. පු: ඉදං දුක්ඛන්ති වාචං භාසතො ඉදං දුක්ඛන්ති ඤාණං පච්ඡන්ති'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා

ස. අනු: 'ඉ' ඉති ව¹ 'දං' ඉති ව 'දු' ඉති ව² 'ධං' ඉති ව³ ඤාණං පච්ඡන්ති'ති.

ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ඉදං දුක්ඛන්ති කථා නිමිත්තා.

1. ඊති ව - සා, PTS, ඉති, ව - සිඞ්, මජ්ඣං.

2. දුති ව - සා, PTS

3. ධානති, ව - සිඞ්.

- 11. ස. ප්‍ර:** 'රූපය අතීතය යැ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'රූපය අතීතය නො වෙයි'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** 'මේ දුක්ඛ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'මේ දුක් නො වෙයි'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- 12. ස. ප්‍ර:** 'වේදනා ... සංඥ ... සංසකාරයෝ ... විඥානය අතීතය යැ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'විඥානය අතීතය නො වෙයි'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** 'මේ දුක්ඛ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'මේ දුක් නො වෙයි'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- 13. ස. ප්‍ර:** 'රූපය අනාත්ම යැ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'රූපය අනාත්ම නො වෙයි'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** 'මේ දුක්ඛ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'මේ දුක් නො වෙයි'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- 14. ස. ප්‍ර:** 'වේදනා ... සංඥ ... සංසකාරයෝ ... විඥානය අනාත්ම යැ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'විඥානය අනාත්ම නො වෙයි'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ,
- ස. අනු:** 'මේ දුක්ඛ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'මේ දුක් නො වෙයි'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- 15. ස. ප්‍ර:** 'මේ දුක්ඛ'යි ඛස් ඛණ්ඩුවහට 'මේ දුක්ඛ'යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** 'ඉ' යයි ද, 'දං' යයි ද, 'දු' යයි ද, 'ඛං' යයි ද යි ඥානය පවත්නේ වේ ද?
- ප. පටි:** එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ඉදං දුක්ඛතඨි කථා නිමි.

11. 5

ඉද්ධිබලකථා

1. ස. පු: ඉද්ධිබලෙන සමන්තාගතො කප්පං තිවෙඨය්‍යාති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: ඉද්ධිමයිකො සො ආයු, ඉද්ධිමයිකා සා ගති,
 ඉද්ධිමයිකො සො අත්තභාවපට්ඨාගො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: ඉද්ධිබලෙන සමන්තාගතො කප්පං තිවෙඨය්‍යාති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අතිතං කප්පං තිවෙඨය්‍ය, අනාගතං කප්පං
 තිවෙඨය්‍යා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: ඉද්ධිබලෙන සමන්තාගතො කප්පං තිවෙඨය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: දො කප්පෙ තිවෙඨය්‍ය, තසො කප්පෙ තිවෙඨය්‍ය,
 වත්තාරො කප්පෙ තිවෙඨය්‍යා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: ඉද්ධිබලෙන සමන්තාගතො කප්පං තිවෙඨය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: සති ජිවිතෙ ජිවිතාවසෙසෙ තිවෙඨය්‍ය, අසති
 ජිවිතෙ ජිවිතාවසෙසෙ තිවෙඨය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: සති ජිවිතෙ ජිවිතාවසෙසෙ තිවෙඨය්‍යා'ති.
 අනු: ඨ: ගඤ්ඤි සති ජිවිතෙ ජිවිතාවසෙසෙ තිවෙඨය්‍ය,
 අනු. පා: හො ව චිත රො වත්තබ්බෙ “ඉද්ධිබලෙන සමන්තා-
 ගතො කප්පං තිවෙඨය්‍යා”ති.

අසති ජිවිතෙ ජිවිතාවසෙසෙ තිවෙඨය්‍ය,¹
 මිතො තිවෙඨය්‍ය, කාලං කතො තිවෙඨය්‍යා'ති ²

1. තිවෙඨය්‍යා'ති - සිඬු, මජ්ඣං, PTS, සා:

2. න හෙවං වත්තබ්බෙ - සිඬු, මජ්ඣං, PTS, සා, අභිකං.

11. 5.

ඉදහිමලකථා

[සංඤ්ඤාදහංවනානාංසංයමං අනිතං නුභූතංගිතං ජාතං සංඤ්ඤාලයෙන් සමනාගත වූයේ කපක් සිටුවෙන් යැයි මහාසංඛ්‍යික නිකාය වාසින් සෙසින් ලබා ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ඉදහිමලකථා එයි.]

1. ස. ප්‍ර: සංඤ්ඤාලයෙන් සමනාගත වූයේ (මහ) කපක් සිටුවෙන් වේ ද?

ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ ආසු සංඤ්ඤා වේ ද, ඒ ගති සංඤ්ඤාවේ ද, ඒ ආත්මසංවප්‍රතිලාභ සංඤ්ඤාවේ ද?

ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ..

2. ස. ප්‍ර: සංඤ්ඤාලයෙන් සමනාගත වූයේ කපක් සිටුවෙන් වේ ද?

ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: අනිත කලායක් සිටුවෙන් ද, අනාගත කලායක් සිටුවෙන් ද?

ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

3. ස. ප්‍ර: සංඤ්ඤාලයෙන් සමනාගත වූයේ කපක් සිටුවෙන් වේ ද?

ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: දෙකපක් සිටුවෙන් වේ ද, තුන්කපක් සිටුවෙන් වේ ද, හතරකපක් සිටුවෙන් වේ ද?

ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

4. ස. ප්‍ර: සංඤ්ඤාලයෙන් සමනාගත වූයේ කපක් සිටුවෙන් වේ ද?

ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ජිවිතය ඇති කල්හි ජිවිතාවශේෂයෙහි සිටුවෙන් ද, ජිවිතය නැති කල්හි ජිවිතාවශේෂයෙහි සිටුවෙන් ද?

ප. පරිඤ්ඤා: ජිවිතය ඇති කල්හි ජිවිතාවශේෂයෙහි සිටුවෙන් යැ.

අනු. ඔ: ඉදින් දිවි ඇති කල්හි ජිවිතාවශේෂයෙහි සිටුවෙන් නම්,

අනු. පා: හවත 'සංඤ්ඤාලයෙන් සමනාගත වූයේ කපක් සිටුවෙන් යැ'යි නො කියැවුණු මැ යැ.

දිවි නැති කල්හි ජිවිතාවශේෂයෙහි සිටුවෙන් නම්, මිලේ සිටුවෙන් යැ, කල්පිත කෙලේ සිටුවෙන් යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුලත් කර ඇත.

6. ස. පු: ඉද්ධිබලෙන සමන්තාගතො කප්පං තිවෙස්සය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: උප්පන්නො ඵසෙසා මා නිරුජ්ඣි'ති ලබ්භා ඉද්ධියා පග්ගහෙතුනති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: උප්පන්නා වෙදනා -පෙ- උප්පන්නා සඤ්ඤා -පෙ-
උප්පන්නා වේතනා -පෙ- උප්පන්නං විතතං -පෙ-
උප්පන්නා සඤ්ඤා -පෙ- උප්පන්නං විරියං -පෙ-
උප්පන්නා සති -පෙ- උප්පන්නො සමාධි, -පෙ-
උප්පන්නා පඤ්ඤා මා නිරුජ්ඣි'ති ලබ්භා ඉද්ධියා
පග්ගහෙතුනති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: ඉද්ධිබලෙන සමන්තාගතො කප්පං තිවෙස්සය්‍යා'ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: රූපං තිව්චං භොතු'ති ලබ්භා ඉද්ධියා පග්ග
හෙතුනති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: වෙදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංඛාරා -පෙ-
විඤ්ඤාණං තිව්චං භොතු'ති ලබ්භා ඉද්ධියා
පග්ගහෙතුනති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

7. ස. පු: ඉද්ධිබලෙන සමන්තාගතො කප්පං තිවෙස්සය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: ජාතිධම්මො සත්තා මා ජායිංසු'ති ලබ්භා ඉද්ධියා
පග්ගහෙතුනති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: ජරාධම්මො සත්තා මා ජිහිංසු'ති¹ -පෙ- ව්‍යාභිධම්මො
සත්තා මා ව්‍යාභිසිංසු'ති -පෙ- මරණධම්මො
සත්තා මා මිහිංසු'ති ලබ්භා ඉද්ධියා පග්ගහෙතුනති.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. ජරිංසු'ති - මජ්ඣ., PTS.

5. ස. ප්‍ර: සංඬිබලයෙන් සමනාගත වුයේ කපක් සිවුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: උපන් ඤාතීය 'නභමක් නිරුඬි වේව'යි සංඬියෙන් ප්‍රග්‍රහ කරන්නට (අල්ලා නවතා ගන්නට) හැකි වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

ස. අනු: උපන් වේදනා... උපන් සංඤ උපන් වේතනා... උපන් සිත.. උපන් ශ්‍රද්ධා... උපන් විශ්ඤාන.. උපන් ඤාතීය ... උපන් සමාධිය ... උපන් ප්‍රඤ්ච නභමක් නිරුඬි වේ ව යි සංඬියෙන් ප්‍රග්‍රහ කරන්නට (අල්ලාගන්නට) ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

6. ස. ප්‍ර: සංඬිබලයෙන් සමනාගත වුයේ කපක් සිවුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: 'රූපය නිත්‍ය වේව'යි සංඬියෙන් ප්‍රග්‍රහ කරන්නට (අනිත්‍යබව නවතා ලන්නට) ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

ස. අනු: 'වේදනා ... සංඤ...සංඤකාරයෝ... විඤ්ඤ නිත්‍ය වේව'යි සංඬියෙන් ප්‍රග්‍රහ කරන්නට ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

7. ස. ප්‍ර: සංඬිබලයෙන් සමනාගත වුයේ කපක් සිවුනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: 'ජාතිස්වභාවය ඇති සත්ත්වයෝ නභමක් උපදින්නට'යි සංඬිබලයෙන් ප්‍රග්‍රහ කරන්නට ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

ස. අනු: 'ජරාස්වභාව ඇති සත්ත්වයෝ නභමක් දිරන්නට'යි... 'ව්‍යාධිස්වභාව ඇති සත්ත්වයෝ නභමක් ව්‍යාධිත වෙන්නට'යි ... මරණස්වභාව ඇති සත්ත්වයෝ නභමක් මියෙන්නට'යි සංඬිබලයෙන් ප්‍රග්‍රහ කරන්නට ලැබේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

8. ප. පු: හ වත්තබ්බං ඉද්ධිබලෙන සමන්තාගතො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු වුත්තං හගච්ඡා, “යස්ස කස්සචි ආනන්ද චත්තාරො ඉද්ධිපාදා භාවිතා ඛනුලිකතා යානිකතා වැළුකතා අනුට්ඨිතා පටිච්ඡා සුසම්මාරථා සො ආකම්බිමානො¹ කප්පං වා තිට්ඨෙය්‍ය කප්පං ව-සෙසං වා”ති² අද්දොච සුත්තනෙතො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ආ: තෙන හි ඉද්ධිබලෙන සමන්තාගතො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා'ති.

9. ස. පු: ඉද්ධිබලෙන සමන්තාගතො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං හගච්ඡා, “චතුන්නං හික්ඛවෙ ධම්මානං නත්ථි කොචි පාටිභොගො සම්මේඤ්ඤා වා බ්‍රාහ්මණො වා දෙවො වා මාරො වා බ්‍රහ්මා වා කොචි වා ලොකස්මිං. කතමේසං චතුන්නං: ජරා-ධමමො මා ජරි'ති නත්ථි කොචි පාටිභොගො සම්මේඤ්ඤා වා බ්‍රාහ්මණො වා දෙවො වා මාරො වා බ්‍රහ්මා වා කොචි වා ලොකස්මිං. ව්‍යාධිධමමො මා ව්‍යාධිසිති -පෙ- මරණධමමො මා මිසිති -පෙ- යාති බො පන තාති පුබ්බෙ කතාති පාපකාති කම්මාති සංකිලෙසිකාති පොනොභවිකාති³ තිස්සාරාති⁴ දුක්ඛවිපාකාති ආයතීං ජාති ජරා මරණියාති, තෙසං විපාකො මා තිබ්බන්තී'ති නත්ථි කොචි පාටිභොගො සම්මේඤ්ඤා වා බ්‍රාහ්මණො වා දෙවො වා මාරො වා බ්‍රහ්මා වා කොචි වා ලොකස්මිං. ඉමේසං බො හික්ඛවෙ චතුන්නං ධම්මානං නත්ථි කොචි පාටිභොගො සම්මේඤ්ඤා වා බ්‍රාහ්මණො වා දෙවො වා මාරො වා බ්‍රහ්මා වා කොචි වා ලොකස්මි”න්ති⁵ අද්දොච සුත්තනෙතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ආ: තෙන හි න වත්තබ්බං ‘ඉද්ධිබලෙන සමන්තාගතො කප්පං තිට්ඨෙය්‍යා'ති.

ඉද්ධිබලකථා නිවර්තනා.

1 අකම්බිමානො සො ආනන්ද - PTS

2. දික්ඛිකාය-මහාපට්ඨිකිකාසුත්ත, ඉද්ධිපාදාසුත්ත-මාපාලවග්ග - චෙතිස්සුත්ත, උද්දාපාළි.

3. පොනොභවිකාති - මජ්ඣිම.

4. සදරාති - මජ්ඣිම.

චතුස්සකඛානකර - පාටිභොගසුත්ත

8. ප. පු: ‘සාද්ධිබලයෙන් සමනාගත වූයේ කපක් සිටුවනේ යැ’යි නො කියැවුණු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මෑ ක්‍රු: “ආනන්දය, යම් කිසිවක්හු විසින් සතර සාද්ධි-පාදයෝ භාවිත වෙත් ද, බහුලිකාත වෙත් ද, යෙදූ යානයක් මෙන් කරන ලද වෙත් ද, ප්‍රතික්‍ෂා කරන ලද වෙත් ද, අධිෂ්ඨිත වෙත් ද, පරිච්ඡිත වෙත් ද, මනා-කොට ප්‍රගුණ කරන ලද වෙත් ද, හේ කැමැතියේ කලාපයක් හෝ කලාපාච්ඡෙදයක් හෝ සිටුවනේ යැ”යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ ක්‍රු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ආ: එකරුණින් සාද්ධිබලයෙන් සමනාගත වූයේ කපක් සිටුවනේ යැ.

9. ස පු: සාද්ධිබලයෙන් සමනාගත වූයේ කපක් සිටුවනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මෑ ක්‍රු: “මහණෙනි, සතරධර්ම කෙනකුන්ට-ප්‍රමණ වේවයි බ්‍රාහ්මණ වේවයි දේව වේවයි මාර වේවයි බ්‍රහ්ම වේවයි ලෝකයෙහි අනෙකෙක් වේවයි ඇපවන කිසිවෙක් නැත. කවර සතර දෙනකුනට යත්: ‘ජරාඝට්ඨාච ඇතියේ නහමක් දිරාව’යි කියා මහණ හෝ බමුණු හෝ දේව හෝ මර හෝ බමු හෝ ලොව අත් කිසිවෙක් හෝ ඇපවන කිසිවෙක් නැත ‘ව්‍යාධිඝට්ඨාච ඇතියේ නහමක් ව්‍යාධිත වේව’යි ... ‘මරණඝට්ඨාච ඇතියේ නහමක් මියේව’යි ... සංකෙල්පයට හිත වූ පුනභීතිට වැටෙන නික්‍ෂාර දු:ඛවිපාක ඇති අනායෙහි ජාති ජරා මරණයට හිත පෙර කළ යම් පාපකම්යෝ ඇද්ද, උත්තේ විපාක නහමක් උපදිව’යි කියා ප්‍රමණ හෝ බ්‍රාහ්මණ හෝ දේව හෝ මාර හෝ බ්‍රහ්ම හෝ ලෝකයෙහි අත් කිසිවෙක් හෝ ඇපවන කිසිවෙක් නැත. මහණෙනි, මේ සතර ධර්මයනට ඇපවන ප්‍රමණ හෝ යැ බ්‍රාහ්මණ හෝ යැ දේව හෝ යැ මාර හෝ යැ බ්‍රහ්ම හෝ යැ ලෝකයෙහි අත් කිසිවෙක් හෝ නැති”යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ ක්‍රු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ආ: එකරුණින් සාද්ධිබලයෙන් සමනාගත වූයේ කපක් සිටුවනේ යයි නො කියැවුණු යැ.

සාද්ධිබලකපා නිමි

11. 6.

සමාධිකථා

1. ස. පු: විත්තසන්නති සමාධි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. අනු: අතීතා විත්තසන්නති සමාධි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: විත්තසන්නති සමාධි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. අනු: අනාගතා විත්තසන්නති සමාධි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: විත්තසන්නති සමාධි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.¹
 ස. අනු: නනු අතීතං නිරුඳ්ධං අනාගතං අජාතනි.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 අනු. ය: හඤ්චී අතීතං නිරුඳ්ධං අනාගතං අජාතං,
 අනු. පා: නො ච චත රෙ වත්තබ්බෙ: "විත්තසන්නති සමාධි'"ති.
4. ප. පු: ඵකවිත්තකකඤ්ඤා සමාධි'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ප. අනු: වකුච්චිඤ්ඤාණසමඛිති සමාපනෙතා'ති.
 ස. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ -
 ප. අනු: සොභවිඤ්ඤාණසමඛිති -පෙ- සානවිඤ්ඤාණ-
 සමඛිති -පෙ- ජීවහාවිඤ්ඤාණසමඛිති -පෙ- කාය-
 විඤ්ඤාණසමඛිති -පෙ- අකුසලවිත්තසමඛිති -පෙ-
 රාගසහගතං -පෙ- දෝසසහගතං -පෙ-
 මොහසහගතං -පෙ- අනොත්තප්ප සහගතං විත්ත-
 සමඛිති සමාපනෙතා'ති.
 ස. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ -

1 විත්තසන්නති -පෙ- ආමනතා- PTS. උභ්‍යං.

11. 6.

සමාධිකථා.

[එකවිත්තකණ්ණියෙහි උපන් ඒකාග්‍රතාව සමාධිකථාප්‍රයන් 'සමාධි චෙති'යි නො ගෙන විත්තසන්නතිය සමාධි නමි'යි ලබ්‍ධි ගත් සමාසනි- වාද උත්තරාපථක නිකායවාසීන්ගේ ලබ්‍ධි බිඳුනට සමාධිකථා එයි.]

1. ස. පු: විත්තසන්නතිය සමාධි වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අතීත විත්තසන්නතිය සමාධි වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
2. ස. පු: විත්තසන්නතිය සමාධි වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනාගත විත්තසන්නතිය සමාධි වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
3. ස. පු: විත්තසන්නතිය සමාධි වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අතීතය නිරුඳ්ධි වූයේ අනාගතය නුපත්තේ නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් අතීතය නිරුඳ්ධි වී නම් අනාගතය නුපත්තේ වී නම්,
- අනු. පා: හවත "විත්තසන්නතිය සමාධි වේ" යයි නො කියැවුතු මැ යැ.
4. ප. පු: සමාධි එකවිත්තකණ්ණිය වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. අනු: චක්ඛුර්විඥනසමඛිති වූයේ සමාපන්න (සමාහිත) වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ප. අනු: ශ්‍රෝත්‍රවිඥනසමඛිති වූයේ ... ඡාණවිඥනසමඛිති වූයේ . ජ්‍ඣවාපිඥනසමඛිති වූයේ ... කාය විඥන සමඛිති වූයේ අකුසලවිත්තසමඛිති වූයේ ... රාග-සහගත ... දෝෂසහගත මොහසහගත ... අනපත්‍රපාසහගත විත්තසමඛිති වූයේ සමාපන්න වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. ස. පු: විතතසන්නති සමාධි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. අනු: අකුසලවිතතසන්නති සමාධි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බං -පෙ-
 ස. අනු: රාගසහගතා -පෙ- ද්වේසසහගතා -පෙ- මොහ-
 සහගතා -පෙ- අනොරාගපසහගතා විතත-
 සන්නති සමාධි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං විතතබ්බං -පෙ-
6. ප. පු: න විතතබ්බං 'විතතසන්නති සමාධි'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: “අහං ඛො ආවුසො
 නිගණ්ඨො¹ පහොමි අනිඤ්ජිමානො² කායෙන, අහං-
 සමානො වාචං, සත්ත රතතිඤ්චොති එකන්තසුඛ
 පටිසංචෙදි විහරිතු”න්ති³ අපෙඨ'ව සුත්තනනො'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ප. ආ: තෙන හි 'විතතසන්නති සමාධි'ති.

සමාධිකථා නිවසිතා.

1. නිගණ්ඨ - සිඹු, - PTS.

2. අනිච්චමානො - සිඹු.

3. මජ්ඣිමනිකාය - චූළසංඛකසුත්ත.

5. ස. පු: විතතසනනති සමාධි වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අකුලෙවිතතසනනති සමාධි වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..
- ස. අනු: රාගසහගත ... දෝෂසහගත ... මොහසහගත ... අනපත්‍රපාසහගත විතතසනනති සමාධි වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
6. ප. පු: 'විතතසනනති සමාධි වෙති'යි නො කියැයුතු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ නු: "ඇවැත්ති තිගණ්ඨයෙනි, මම වනාහි කයින් නො සැලෙන්නෙමි, බස් නො බණ්ණුයෙමි, සත් දවරියක් මුළුල්ලෙහි එකානන්තසුඛ විඳින්නෙමි වාස කරන්නට පොහොසත්මි"යි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. ආ: එකරුණින් 'විතතසනනති සමාධි වෙයි.'

සමාධිකථා නිමි.

11. 7.

බමමට්ඨිකතාකථා

1. ස. පු: බමමට්ඨිකතා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තාය සීතතා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: තාය සීතතා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තාය තායෙ'ව නත්ති දුක්ඛස්ස අත්තකිරියා, නත්ති චට්ඨපචේත්ඤෙ, නත්ති අනුපාදා පරිනිබ්බානන්ති.
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: රූපස්ස සීතතා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තාය සීතතා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: තාය සීතතා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තාය තායෙ'ව නත්ති දුක්ඛස්ස අත්තකිරියා, නත්ති චට්ඨපචේත්ඤෙ, නත්ති අනුපාදා පරිනිබ්බානන්ති.
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: වේදනාය සීතතා -ප- සිඤ්ඤාය සීතතා -පෙ- සංඛාරානං සීතතා -පෙ- විඤ්ඤාණස්ස සිද්ධතා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තාය සීතතා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: තාය සීතතා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තාය තායෙ'ව නත්ති දුක්ඛස්ස අත්තකිරියා, නත්ති චට්ඨපචේත්ඤෙ, නත්ති අනුපාදා පරිනිබ්බානන්ති.
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-

බමමට්ඨිකතාකථා නිවසිතා.

11. 7.

බමමටසිතතාකථා

[“සිතාව සා බාහු” යන වචනය නිසා ප්‍රතිතාසමුත්පාද සම්බන්ධ බමමටසිතතාව ද අවිද්‍යාදිය මෙන් පරිනිප්පන්න වෙති යි ලබ්ධි ගත් අකිකතිකායව්‍යාසීන්ගේ වාද බිඳුනට බමමටසිතතාකථා එයි]

1. ස. ප්‍ර: බමමටසිතතාව පරිනිප්පන්න (හෙතුසමුත්පන්න) වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ පරිනිප්පන්න සිතතාවට (අවිද්‍යාදිය හැර තදන්‍ය) පරිනිප්පන්නසිතතායෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ස. ප්‍ර: (නොප කියන) ඒ සිතතාවට තදන්‍ය පරිනිප්පන්න සිතතායෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ ඒ හේතුපරිනිප්පන්නසිතතායෙන් මැ (මෙසේ හෙතුපරමපරාව නො සිද්ධ කල්හි) ද්‍රාවයාගේ අන්තකිරියාවෙන් නැද්ද, වට සිද්ධිමෙන් නැද්ද, අනුපාද පරිනිප්පන්නයෙන් නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
3. ස. ප්‍ර: රූපයාගේ සිතතාව පරිනිප්පන්න ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ සිතතාවට පරිනිප්පන්න සිතතායෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. ප්‍ර: ඒ සිතතාවට පරිනිප්පන්න සිතතාවෙන් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ ඒ පරිනිප්පන්නසිතතායෙන් මැ ද්‍රාවයාගේ අන්ත-කිරියායෙන් නැද්ද, වට සිද්ධිමෙන් නැද්ද, අනුපාද පරිනිප්පන්නයෙන් නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ස. ප්‍ර: මේදන්‍යවට පරිනිප්පන්න සිතතායෙක්... සංඥාවට පරිනිප්පන්න සිතතායෙක් .. සංස්කාරයට පරිනිප්පන්න සිතතායෙක්.. මිඤ්ඤයට පරිනිප්පන්න සිතතායෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: එයට පරිනිප්පන්න සිතතා ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
6. ස. ප්‍ර: එයට පරිනිප්පන්නසිතතායෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: එයින් එයින් මැ ද්‍රාවයාගේ අන්තකිරියායෙන් නැද්ද, වට සිද්ධිමෙන් නැද්ද, අනුපාද පරිනිප්පන්නයෙන් නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

බමමටසිතතාකථා නිමි.

11. 8.

අනිව්චනා කථා

1. ස. පු: අනිව්චනා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තාය අනිව්චනාය අනිව්චනා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: තාය අනිව්චනාය තාය අනිව්චනා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තාය තායෙ'ව නත්ති දුක්ඛස්ස අත්තකිරියා නත්ති වට්ඨපච්චේදෙ, නත්ති අනුපාදා පරිනිබ්බානන්ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: ජරා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තාය ජරාය ජරා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: තාය ජරාය ජරා පරිනිප්පන්නා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තාය තායෙ'ව නත්ති දුක්ඛස්ස අත්තකිරියා, නත්ති වට්ඨපච්චේදෙ, නත්ති අනුපාදා පරිනිබ්බානන්ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: මරණං පරිනිප්පන්නන්ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තස්ස මරණස්ස මරණං පරිනිප්පන්නන්ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: තස්ස මරණස්ස මරණං පරිනිප්පන්නන්ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තස්ස තස්සෙව නත්ති දුක්ඛස්ස අත්තකිරියා, නත්ති වට්ඨපච්චේදෙ, නත්ති අනුපාදා පරිනිබ්බානන්ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

11. 8

අතිවිවතාකථා

[අතිතය වූ රූපාදීන්ගේ අතිතාතා ද රූපාදීන් සෙසින් පරිනිප්පතියා'යි අතිකතිකායවාසීන් සෙසින් ලබ්‍ධි ගත් අනා-
වාදීන්ගේ වාද බිඳුනට 'අතිවිවතාකථා' එයි.]

1. ස. පු: අතිතාතාව පරිනිප්පතන (හෙතුසමුප්පතන) වේද?
ප. පරිකුසු: එසේ යැ.
ස. අනු: ඒ අතිතාතාවට තදහස පරිනිප්පතන අතිතාතා ඇද්ද?
ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- 2 ස පු: ඒ අතිතාතාවට ද තදහස අතිතාතාවට ද පරිනිප්පතන අතිතාතා ඇද්ද?
ප. පරිකුසු: එසේ යැ.
ස. අනු: ඒ ඒ (පරිනිප්පතන) අතිතාතායෙන් මැ දූඛයාගේ අත්තකිරියායෙන් නැද්ද, වට සිද්ධිමේක් නැද්ද, අනුපාද පරිනිප්පතන නැද්ද?
ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ..
3. ස. පු: ජරාව පරිනිප්පතන වේ ද?
ප. පරිකුසු: එසේ යැ.
ස. අනු: ඒ ජරාවට තදහස පරිනිප්පතන ජරා ඇද්ද?
ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
4. ස. පු: ඒ ජරාවට තදහස පරිනිප්පතන ජරා ඇද්ද?
ප. පරිකුසු: එසේ යැ.
ස. අනු: එසින් එසින් මැ දූඛයාගේ අත්තකිරියායෙන් නැද්ද, වට සිද්ධිමේක් නැද්ද, අනුපාද පරිනිප්පතන නැද්ද?
ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ
5. ස. පු: මරණය පරිනිප්පතන වේ ද?
ප. පරිකුසු: එසේ යැ.
ස. අනු: ඒ මරණයට තදහස පරිනිප්පතන මරණ ඇද්ද?
ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
6. ස. පු: ඒ මරණයට තදහස පරිනිප්පතන මරණ ඇද්ද?
ප. පරිකුසු: එසේ යැ.
ස. අනු: එසින් එසින් මැ දූඛයාගේ අත්තකිරියායෙන් නැද්ද වට සිද්ධිමේක් නැද්ද, අනුපාද පරිනිප්පතන නැද්ද?
ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

7. ස. පු: රූපං පරිනිප්පන්නං. රූපස්ස අනිවචනා අප්පි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: අනිවචනා පරිනිප්පන්නා. අනිවචනාය අනිවචනා අප්පි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
8. ස. පු: රූපං පරිනිප්පන්නං. රූපස්ස ජරා අප්පි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: ජරා පරිනිප්පන්නා, ජරාය ජරා අප්පි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
9. ස. පු: රූපං පරිනිප්පන්නං. රූපස්ස භෙදො අප්පි, අත්තරොධානං අප්පි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: මරණං පරිනිප්පන්නං. මරණස්ස භෙදො අප්පි, අත්තරොධානං අප්පි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
10. ස. පු: වේදනා -පෙ- සංඤ්ඤා -පෙ- භංගාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං පරිනිප්පන්නං. විඤ්ඤාණස්ස අනිවචනා අප්පි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: අනිවචනා පරිනිප්පන්නා. අනිවචනාය අනිවචනා අප්පි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
11. ස. පු: විඤ්ඤාණං පරිනිප්පන්නං. විඤ්ඤාණස්ස ජරා අප්පි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: ජරා පරිනිප්පන්නා. ජරාය ජරා අප්පි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
12. ස. පු: විඤ්ඤාණං පරිනිප්පන්නං. විඤ්ඤාණස්ස භෙදො අප්පි, අත්තරොධානං අප්පි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: මරණං පරිනිප්පන්නං. මරණස්ස භෙදො අප්පි, අත්තරොධානං අප්පි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

අනිවචනාකථා නිමසිතා.

එකාදසමො වග්ගො නිමසිතො.

භස්ස උද්දනං

අනුසාරා අබ්භාසකා අභෙදානා විතථිප්පසුත්තා,
 ඤාණෙ විගතෙ ඤාණේ ඤාණං විතථිප්පසුත්තං
 යත්ථ සද්දෙ ඤාණං පවත්තති
 ඉද්ධිබලෙන සම්මතාගතො කප්පං තිට්ඨොසා
 විතථිසත්තති සමාසි ඛම්මට්ඨිතො අනිවචනා'ති.

7. ස. පු. රූපය පරිනිපානන වෙයි. රූපයට අනිත්‍යතා ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනිත්‍යතා පරිනිපානන වෙයි. අනිත්‍යතාවට අනිත්‍යතා ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
8. ස. පු. රූපය පරිනිපානන යැ. රූපයට ජරා ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ජරාව පරිනිපානන වෙයි. ජරාවට ජරා ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
9. ස. පු: රූපය පරිනිපානන වෙයි. රූපයාගේ බිඳීමක් ඇද්ද, අතුරුදහනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මරණය පරිනිපානන වෙයි. මරණයට බිඳීමක් ඇද්ද, අතුරුදහනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
10. ස. පු: වේදනා ... සංඥා ... සංඝකාර ... විඤ්ඤා පරිනිපානන වෙයි. විඤ්ඤාවට අනිත්‍යතා ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනිත්‍යතාව පරිනිපානන වෙයි. අනිත්‍යතාවට අනිත්‍යතා ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
11. ස. පු: විඤ්ඤා පරිනිපානන යැ. විඤ්ඤාවට ජරා ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ජරාව පරිනිපානන යැ. ජරාවට ජරා ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
12. ස. පු: විඤ්ඤා පරිනිපානන යැ. විඤ්ඤාගේ බිඳීමක් ඇද්ද, අතුරුදහනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මරණය පරිනිපානන වෙයි. මරණයට බිඳීමක් ඇද්ද, අතුරුදහනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

අනිච්ඡාසංකප්පාං නිමි.

එකලොස් වන වග නිමි.

එහි උද්දාය:

අනුසංකප්පා යැ, ඤාණකප්පා යැ, ඤාණං විතැවිප්පයුතතනිකප්පා යැ, ඉදං දුක්ඛන්තකප්පා යැ, ඉද්ධිබලකප්පා යැ, සමාධිකප්පා යැ, ධම්මවිකප්පා යැ, අනිච්ඡාසංකප්පා යි.

ද්වාදසමො වග්ගො

12. 1.

සංවරො කම්මන්තිකපා

1. ස. පු: සංවරො කම්මන්ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: චක්ඛුන්ද්‍රියසංවරො චක්ඛුකම්මන්ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: සොතින්ද්‍රියසංවරො -පෙ- ඝාතින්ද්‍රියසංවරො -පෙ-
 ජ්වහින්ද්‍රියසංවරො -පෙ- කායින්ද්‍රියසංවරො
 කායකම්මන්ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: කායින්ද්‍රියසංවරො කායකම්මන්ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: චක්ඛුන්ද්‍රියසංවරො චක්ඛුකම්මන්ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: කායින්ද්‍රියසංවරො කායකම්මන්ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: සොතින්ද්‍රියසංවරො -පෙ- ඝාතින්ද්‍රියසංවරො -පෙ-
 ජ්වහින්ද්‍රියසංවරො ජ්වහාකම්මන්ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: මනින්ද්‍රියසංවරො මනොකම්මන්ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: මනින්ද්‍රියසංවරො මනොකම්මන්ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: චක්ඛුන්ද්‍රියසංවරො චක්ඛුකම්මන්ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

දවාදග වගීය

12. 1.

සංවරො කම්මනිකථා

[“වක්ඛනා රූපං දිස්වා නිමිත්තශාසි හොති, න නිමිත්තශාසි හොති” යන සුත්‍ර වරදවා ගෙන ‘සංවරයන් අසංවරයන් කම් වෙති’ සි මහාසම්මාන නිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තුවන්ගේ වාද බිඳිනට සංවරො කම්මනිකථා එයි.]

1. ස. පු: සංවරය කම් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: වක්ඛරිත්‍රියසංවරය වක්ඛු:කම් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: ප්‍රොත්‍රෙත්‍රියසංවරය ... ස්‍රාණෙත්‍රියසංවරය ... ජ්‍යෙත්‍රියසංවරය .. කායෙත්‍රියසංවරය කාය-කම් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
2. ස. පු: කායෙත්‍රියසංවරය කායකම් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: වක්ඛරිත්‍රියසංවරය වක්ඛු:කම් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ..
3. ස. පු: කායෙත්‍රියසංවරය කායකම් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රොත්‍රෙත්‍රියසංවරය ... ස්‍රාණෙත්‍රියසංවරය ... ජ්‍යෙත්‍රියසංවරය ජ්‍යෙත්‍රියකම් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: මනිත්‍රියසංවරය මනා:කම් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
4. ස. පු: මනිත්‍රියසංවරය මනා:කම් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: වක්ඛරිත්‍රියසංවරය වක්ඛු:කම් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

5. ස. පු: මනිජ්ඣයසංවරො මනොකම්මනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: සොතිජ්ඣයසංවරො -පෙ- සාතිජ්ඣයසංවරො -පෙ- ජ්වහිජ්ඣයසංවරො -පෙ- කාසිජ්ඣයසංවරො කාය-කම්මනති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: අසංවරො කම්මනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: චක්ඛුජ්ඣයඅසංවරො චක්ඛුකම්මනති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: සොතිජ්ඣයඅසංවරො -පෙ- සාතිජ්ඣයඅසංවරො -පෙ- ජ්වහිජ්ඣයඅසංවරො -පෙ- කාසිජ්ඣයඅසං-වරො කායකම්මනති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
7. ස. පු: කාසිජ්ඣයඅසංවරො කායකම්මනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: චක්ඛුජ්ඣයඅසංවරො චක්ඛුකම්මනති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
8. ස. පු: කාසිජ්ඣයඅසංවරො කායකම්මනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: සොතිජ්ඣයඅසංවරො -පෙ- සාතිජ්ඣයඅසංවරො -පෙ- ජ්වහිජ්ඣයඅසංවරො ජ්වහාකම්මනති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: මනිජ්ඣයඅසංවරො මනොකම්මනති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
9. ස. පු: මනිජ්ඣයඅසංවරො මනොකම්මනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: චක්ඛුජ්ඣයඅසංවරො චක්ඛුකම්මනති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: මිනිසුන්සංවරය මනාකම් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ශ්‍රෝත්‍රෙහියසංවරය ... ස්‍රාණෙහියසංවරය ... ජිහ්වෙහියසංවරය ... කායෙහියසංවරය කාය-කම් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
6. ස. පු: අසංවරය කම් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: වික්ෂරිතියඅසංවරය වික්ෂාකම් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- ස. අනු: ශ්‍රෝත්‍රෙහියඅසංවරය ... ස්‍රාණෙහියඅසංවරය ... ජිහ්වෙහියඅසංවරය ... කායෙහියඅසංවරය කායකම් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
7. ස. පු: කායෙහියඅසංවරය කායකම් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: වික්ෂරිතියඅසංවරය වික්ෂාකම් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
8. ස. පු: කායෙහියඅසංවරය කායකම් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ශ්‍රෝත්‍රෙහියඅසංවරය ... ස්‍රාණෙහියඅසංවරය ... ජිහ්වෙහියඅසංවරය ජිහ්විකම් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- ස. අනු: මිනිසුන්අසංවරය මනාකම් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
9. ස. පු: මිනිසුන්අසංවරය මනාකම් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: වික්ෂරිතියඅසංවරය වික්ෂාකම් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

10. ස. පු:

මනිජ්ඣය අසංවරෝ මනොකම්මනති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ස. අනු:

සොතිජ්ඣය අසංවරෝ -පෙ- සාතිජ්ඣය
 අසංවරෝ -පෙ- ජීවිතිජ්ඣයඅසංවරෝ -පෙ-
 කායිජ්ඣයඅසංවරෝ කායකම්මනති.

ප. පටි:

න භෙවං වත්තබ්බං -පෙ-

11. ප. පු:

න වත්තබ්බං සංවරෝ'පි අසංවරෝ'පි කම්මනති.

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ප. අනු:

නනු වුත්තං භගවතා: “ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු
 චක්ඛුතා රූපං දිස්වා නිමිත්තඤ්ඤාති භොති -පෙ-
 න නිමිත්තඤ්ඤාති භොති. සොතෙන සද්දං
 සුඤ්ඤා -පෙ- මනසා ධම්මං විඤ්ඤාය නිමිත්තඤ්ඤාති
 භොති -පෙ- න නිමිත්තඤ්ඤාති භොති”ති; අතො ව
 සුත්තනෙතො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ප. අ:

තෙන හි “සංවරෝ'පි අසංවරෝ'පි කම්මනති.

සංවරෝ කම්මනතිකථා නිවසිතා.

10. ස. පු: මනිජ්ඣ අසංවරය මනාකම් වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ප්‍රානේන්ද්‍රිය අසංවරය ... භ්‍රූණේන්ද්‍රිය අසංවරය ..
ඵඤ්චේන්ද්‍රිය අසංවරය ... කායේන්ද්‍රිය අසංවරය
කායකම් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

11. ප. පු: “සංවරයන් අසංවරයන් කම් වෙතී”යි නො
කියැවුණු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මෑ හු:
“මහණෙනි, මෙතස්සෙති මහණ ආසිත් රූපයක්
දක තිමිති ගන්තේ වෙයි ... තිමිති නො ගන්තේ
වෙයි. කතිත් භබ්බයක් අසා ... මනසින්
ධම්මාලම්බනයක් දන තිමිති ගන්තේ වෙයි ...
තිමිති නො ගන්තේ වේ” යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක්
ඇත්තේ මෑ හු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ආ: එකරුණින් සංවරයන් අසංවරයන් කම් වෙයි.
(ආරසංවරය-අසංවරය) මිස කම්භාවය නො
කියන හෙයින් අසංවරය යි.)

සංවරෝ කම්මන්තිකපා නිමි.

12. 2.

කම්මකථා.

1. ස. පු: සබ්බං කම්මං සම්පාදනං.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: සබ්බං චේතනා සම්පාකා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: සබ්බං චේතනා සම්පාකා'ති
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: විපාකාබ්‍යාකතා චේතනා සම්පාකා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: සබ්බං චේතනා සම්පාකා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: කිරියාබ්‍යාකතා චේතනා සම්පාකා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: සබ්බං චේතනා සම්පාකා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: කාමාවචරා විපාකාබ්‍යාකතා චේතනා සම්පාකා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: සබ්බං චේතනා සම්පාකා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: රූපාවචරා අරූපාවචරා අපරිශාසනා විපාකා-
 බ්‍යාකතා චේතනා සම්පාකා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: සබ්බං චේතනා සම්පාකා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: කාමාවචරා කිරියාබ්‍යාකතා චේතනා සම්පාකා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. 2.

කමමකථා.

["නාහං භික්ඛවෙ සංඝෙවතනිකානං කමමානං කතානං" ආදී සූත්‍රපද නිසා 'හැම කම සම්පාදන වෙනි'යි මහාසංඝයා නිකායවාසීන් සෙසින් ලබා ගන්නා බැවින් වාද බිඳුනට හැකිකථා එයි.]

1. ස. ප්‍ර: හැම කම සම්පාදන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: හැම චේතනා සම්පාදන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ... (අව්‍යාකෘත සදහා ප්‍රතික්ෂේපය යි)
2. ස. ප්‍ර: හැම චේතනා සම්පාදන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: විපාකඅව්‍යාකෘතචේතනා සම්පාදන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
3. ස. ප්‍ර: හැම චේතනා සම්පාදන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ක්‍රියාව්‍යාකෘතචේතනා සම්පාදන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. ප්‍ර: හැම චේතනා සම්පාදන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: කාමාවචර විපාකාව්‍යාකෘත චේතනා සම්පාදන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ස. ප්‍ර: හැම චේතනා සම්පාදන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: රූපාවචර අරූපාවචර අපරිනිපන්න විපාකාව්‍යාකෘත චේතනා සම්පාදන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
6. ස. ප්‍ර: හැම චේතනා සම්පාදන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: කාමාවචර ක්‍රියාව්‍යාකෘත චේතනා සම්පාදන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

7. ස. පු: සබ්බා චේතනා සම්පාකාති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ස. අනු: රූපාවචරා අරූපාවචරා කිරියාඛ්‍යාකතා චේතනා සම්පාකාති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ.
- ස. අනු: විපාකාඛ්‍යාකතා චේතනා අවිපාකා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- අනු. ඔ: හඤ්චී විපාකාඛ්‍යාකතා චේතනා අවිපාකා,
- අනු. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ "සබ්බා චේතනා සම්පාකා"ති.
- ස. අනු. කිරියාඛ්‍යාකතා චේතනා අවිපාකා'ති.
- ප. පටි: ආමිනතා.
- අනු. ඔ: හඤ්චී කිරියාඛ්‍යාකතා චේතනා අවිපාකා,
- අනු. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ "සබ්බා චේතනා සම්පාකා"ති.
- ස. අනු: කාමාවචරා රූපාවචරා අරූපාවචරා අපරිශා-පනතා විපාකාඛ්‍යාකතා චේතනා අවිපාකාති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- අනු. ඔ: හඤ්චී අපරිශාපනතා විපාකාඛ්‍යාකතා චේතනා අවිපාකා,
- අනු. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ "සබ්බා චේතනා සම්පාකා"ති.
- ස. අනු: කාමාවචරා රූපාවචරා අරූපාවචරා කිරියා-ඛ්‍යාකතා චේතනා අවිපාකා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- අනු. ඔ: හඤ්චී අරූපාවචරා කිරියාඛ්‍යාකතා චේතනා අවිපාකා,
- අනු. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ "සබ්බා චේතනා සම්පාකා"ති.

7. ස. පු: හැම වේතනා සපිපාක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ,
- ස. අනු: රූපාවචර අරූපාවචර ක්‍රියාව්‍යාකාන වේතනා සපිපාක වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ.
- ස. අනු: විපාකාව්‍යාකාන වේතනා අපිපාක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් විපාකාව්‍යාකාන වේතනා අපිපාක වේ නම්,
- අනු. පා: හව්න, “හැම වේතනා සපිපාක වෙති”යි. නො කියැවුතු මැ යැ,
- ස. අනු: ක්‍රියාව්‍යාකාන වේතනා අපිපාක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් ක්‍රියාව්‍යාකාන වේතනා අපිපාක වේ නම්,
- අනු. පා: හව්න “හැම වේතනා සපිපාක වෙති”යි නො කියැවුතු මැ යැ.
- ස. අනු: කාමාවචර රූපාවචර අරූපාවචර අපය්‍යාපනන විපාක අව්‍යාකාන වේතනා අපිපාක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් අපය්‍යාපනන විපාක අව්‍යාකාන වේතනා අපිපාක වී නම්,
- අනු. පා: හව්න “හැම වේතනා සපිපාක වෙති”යි නො කියැවුතු මැ යැ.
- ස. අනු: කාමාවචර රූපාවචර අරූපාවචර ක්‍රියා අව්‍යාකාන වේතනා අපිපාක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් අරූපාවචර ක්‍රියා අව්‍යාකාන වේතනා අපිපාක වී නම්,
- අනු. පා: හව්න “හැම වේතනා සපිපාක වෙති”යි නො කියැවුතු මැ යැ.

8. ප. පු: න විතතඛං සඛං කමමං සවිපාකනති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ප. අනු: නත්ත චුතතං භගවතා: “නාභං භික්ඛවෙ සඤ්ඤවතනිකානං කම්මානං කතානං උපවිතානං අපථසංවිදිනා ඛ්‍යාතනිභාවං වදාමි. තඤ්ඤ ඛො දිට්ඨං වා ඛමෙම උපපජ්ජෙ වා අපරෙ වා පරිසායෙ”ති^a අනෙ’ව සුතතනෙතා’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ප. අ: තෙන හි “සඛං කමමං සවිපාක”නති.

කම්මකථා භිවේචනා.

8. ප. ප්‍ර: 'හැම කමේ සම්පාක වෙති'යි නො කියැවුණු මේ ද?
- ස. පරිකුසු: එසේ යැ.
- ප. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද මැ නු: මහණෙනි, කරනලද රැස් කරනලද සංකල්පනානික කමයන්ගේ විපාක නොවිද (ඒ කමයන්ගේ) විගතාත්තභාවය මම නොකියමි. එ ද මේ අත් බැව්හි හෝ දෙවැනි අත්බැව්හි හෝ අපරපයඝායෙහි හෝ වේයයි වදාළ සුත්‍රාත්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?
- ස. පරිකුසු: එසේ යැ.
- ප. අ: එකරුණින් 'හැම කමේ සම්පාක වෙයි. ("නාභං භික්ඛවෙ" යනාදී සුත්‍රය ප්‍රත්‍යය ඇතිවත් මැ දෘඪවීමාදි විපාකප්‍රතිසංවේදනය සඳහා වදාරන ලද යැ. එහෙයින් අසංවික වෙයි.)

කමකථා නිම.

12. 8.

සද්දො විපාකොතිකථා

1. ස. පු: සද්දෙ විපාකො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. අනු: සුඛවේදනීයො දුක්ඛවේදනීයො අදුක්ඛම්සුඛවේදනීයො, සුඛං වේදනං සම්පසුතො දුක්ඛං වේදනං සම්පසුතො, අදුක්ඛම්සුඛං වේදනං සම්පසුතො, එසොහ සම්පසුතො වේදනං සම්පසුතො සඤ්ඤා සම්පසුතො වේදනං සම්පසුතො විතොහ සම්පසුතො සාරම්මණො. අපි තස්ස ආවට්ඨනා ආහොගො සම්මනාභාරො මනසිකාරො වේදනා පඤ්ඤා පඤ්ඤි'ති.
- ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බ¹ -පෙ-
- ස. අනු: නනු න සුඛවේදනීයො න දුක්ඛවේදනීයො -පෙ- අනාරම්මණො. නපි තස්ස ආවට්ඨනා -පෙ- පඤ්ඤි'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- අනු. ස: හඤ්චි න සුඛවේදනීයො -පෙ- අනාරම්මණො. නපි තස්ස ආවට්ඨනා -පෙ- පඤ්ඤි,
- අනු. පා: හො ව චිත රෙ විතතබ්බ 'සද්දෙ විපාකො'ති.
2. ස. පු: එසොහ විපාකො, එසොහ සුඛවේදනීයො -පෙ- සාරම්මණො. අපි තස්ස ආවට්ඨනා -පෙ- පඤ්ඤි'ති,
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. අනු: සද්දෙ විපාකො, සද්දෙ සුඛවේදනීයො -පෙ- සාරම්මණො. අපි තස්ස ආවට්ඨනා -පෙ- පඤ්ඤි'ති.
- ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බ -පෙ-

12. 8

සමද්දා විපාකොච්ඡයා

["සො තසං කම්මසං කතතො උපවිතතො උසංනන්තො විප්‍රලතො චුභග්ගරො භොති" ආදී සූත්‍ර නුනුවණින් ගෙන "ශබ්දං විපාක ඵලති"යි මහාසාඛිකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගන්වනුන්ගේ වාද බිඳුනට 'සද්දෙ විපාකො'ති කථා එයි.]

1. ස. ප්‍ර: ශබ්දය විපාක වේ ද?
- ප. පරිකල්ප: එසේ යැ.
- ස. අනු: (ශබ්දය) සුඛවේදනීය වේ ද? දු:ඛවේදනීය, අදු:ඛාසුඛවේදනීය, සුඛවේදනා හා සම්ප්‍රසක්ත, දු:ඛවේදනා හා සම්ප්‍රසක්ත, අදු:ඛාසුඛවේදනා හා සම්ප්‍රසක්ත, සප්ඨික හා සම්ප්‍රසක්ත, වේදනාව හා සම්ප්‍රසක්ත, සංඥාව හා සම්ප්‍රසක්ත, චේතනාව හා සම්ප්‍රසක්ත, චිත්තය හා සම්ප්‍රසක්ත වේ ද? සාලම්බන වේ ද? එයට ආවතීනා ආහොග සමන්තාහාර මනසකාර චේතනා ප්‍රාථිනා ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: සුඛවේදනීය නො වනුයේ දු:ඛවේදනීය නො වනුයේ ... අනාලම්බන වනුයේ නො? එයට ආවතීනා ... ප්‍රණීධි නැත්තේ මැ නො?
- ප. පරිකල්ප: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් සුඛවේදනීය නො වී නම් ... අනාලම්බන වී නම්, එයට ආවතීනා ... ප්‍රණීධි නැත් නම්,
- අනු. පා: භවන, 'ශබ්දය විපාක ෙය'යි නො කියැවුණු මැ යැ.
2. ස. ප්‍ර: සප්ඨික විපාක වෙයි. සප්ඨික සුඛවේදනීය ... සාලම්බන වේ ද? එයට ආවතීනා ... ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පරිකල්ප: එසේ යැ.
- ස. අනු: (නොප මතයෙහි) ශබ්දය විපාක වෙයි. ශබ්දය සුඛවේදනීය ... සාලම්බන වේ ද? එයට ආවතීනා ... ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. ස. පු: සද්දෙ විපාකො, සද්දෙ න සුඛවේදනීයො -පෙ- අනාරම්මණො. නත්ථි තස්ස ආවට්ඨනා -පෙ- පඤ්ඤි'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.

ස. අනු: එසො විපාකො, එසො න සුඛවේදනීයො න දුක්ඛවේදනීයො -පෙ- අනාරම්මණො. නත්ථි තස්ස ආවට්ඨනා -පෙ- පඤ්ඤි'ති.

ප. පටි: න භෙවං චතතබ්බං -පෙ-

4. ප. පු: න චතතබ්බං 'සද්දෙ විපාකො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.

ප. අනු: නනු වුත්තං භගවතා: "සො තස්ස කම්මස්ස කතතතා උපට්ඨතා උස්සන්තතතා විපුලතතා බ්‍රහ්මස්සරො භොති කර්මිකභාණී"^aති. අතෙථ ච සුත්තනෙතො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.

ප. ආ: තෙන හි 'සද්දෙ විපාකො'ති.

සද්දෙ විපාකොතිකථා නිවසිතා.

^a දීඝතිකාය - ලක්ඛණසූත්තං.

3. ස. ප්‍ර: (තොප මතයෙහි) ශබ්දය විපාක වෙයි. ශබ්දය
සුඛවේදනීය නො වනුයේ ... අනාලම්භන වනුයේ
මේ ද? එයට ආවච්ඡා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සපයීය විපාක වෙයි. සපයීය සුඛවේදනීය නො
වනුයේ දුඃඛවේදනීය නො වනුයේ අනාලම්භන
වනුයේ මේ ද? එයට ආවච්ඡා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ප. ප්‍ර: 'ශබ්දය විපාක වේය'යි නො කියැවුණු මේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මෑ නු?
'හේ එ කම් කල බැවින් රැස්කල බැවින් උත්තන්න
බැවින් විපුල බැවින් කුරවිකෙමල්ලතට බදු වවන
ඇතියේ බ්‍රහ්මඤ්චර වේ' යයි වදාල සූත්‍රාන්තයෙක්
ඇත්තේ මෑ නු?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. ආ: එ කරුණින් 'ශබ්දය විපාක' වෙයි.

සඥා විපාකොතිකපා නිමි.

12. 4.

සලායතනිකථා

1. ස. ප්‍ර: වක්ඛායතනං විපාකො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: සුඛවේදනීයං දුක්ඛවේදනීයං -පෙ- සාරම්මණං. අපථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණ්ණිති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: නහු න සුඛවේදනීයං -පෙ- අනාරම්මණං. නපථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණ්ණිති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 අනු. ඩ: හඤ්චී න සුඛවේදනීයං -පෙ- අනාරම්මණං. නපථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණ්ණිති,
 අනු. පා: නො ව චත රෙ වත්තබ්බෙ: 'වක්ඛායතනං විපාකො'ති.
2. ස. ප්‍ර: එසො: විපාකො, එසො: සුඛවේදනීයො -පෙ- සාරම්මණො. අපථි තස්ස ආවට්ටනා-පෙ- පණ්ණිති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා
 ස. අනු: වක්ඛායතනං විපාකො, වක්ඛායතනං සුඛවේදනීයං-පෙ- සාරම්මණං. අපථි තස්ස ආවට්ටනා-පෙ- පණ්ණිති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. ප්‍ර: වක්ඛායතනං විපාකො, වක්ඛායතනං න සුඛවේදනීයං -පෙ- අනාරම්මණං. නපථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණ්ණිති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: එසො: විපාකො, එසො: න සුඛවේදනීයො -පෙ- අනාරම්මණො. නපථි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පණ්ණිති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. 4.

සලායතනකථා

[යම් හෙයෙකින් කම්ම කළ බැවින් සමායතනය උපන්නේ වේ ද, එහෙයින් 'සමායතනය විපාක වේය'යි මහාසංඛ්‍යිකයන් සෙයින් ලබයි ගත්තුවන්නේ වාද බිඳුනට 'සලායතනකථා' එයි.]

1. ස. පු: වක්‍රාරායතනය විපාක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: (වක්‍රාරායතනය) සුඛවේදනිය දුඛවේදනිය ... සාලම්බන වේ ද? එයට ආවර්තා ... ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: සුඛවේදනිය නො වනුයේ .. අනාලම්බන වනුයේ නො? එයට ආවර්තා ... ප්‍රණීධි නැත්තේ නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- අනු. ස: ඉදින් සුඛවේදනිය නො වේ නම් ... අනාලම්බන වේ නම්, එයට ආවර්තා .. ප්‍රණීධි නැත් නම්,
- අනු. පා: හවත 'වක්‍රාරායතන විපාක වේය'යි නො කියැ-වුතු මැ යැ.
2. ස. පු: සපර්ශ විපාක වෙයි. සපර්ශ සුඛවේදනිය ... සාලම්බන වේ ද, එයට ආවර්තා ... ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: (නොප මතයෙහි) වක්‍රාරායතන විපාක වෙයි, වක්‍රාරායතනය සුඛවේදනිය වේ ද .. සාලම්බන වේ ද, එයට ආවර්තා .. ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
3. ස. පු: වක්‍රාරායතනය විපාක වෙයි. වක්‍රාරායතනය සුඛවේදනිය නො වනුයේ ... අනාලම්බන වනුයේ වේ ද? එයට ආවර්තා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: සපර්ශ විපාක වෙයි. සපර්ශ සුඛවේදනිය නො වනුයේ වේ ද, ... අනාලම්බන වේ ද? එයට ආවර්තා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

4. ස. පු: සොඛායතනං -පෙ- ඝානායතනං -පෙ- ජ්වහාය-
තනං -පෙ- කායායතනං විපාකො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: සුඛවේදනීයං දුක්ඛවේදනීයං -පෙ- සාරම්මණං,
අනි නස්ස ආවට්ටනං -පෙ- පණ්ණි'ති.
- ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: නනු සුඛවේදනීයං -පෙ- අනාරම්මණං. නනි
නස්ස ආවට්ටනං -පෙ- පණ්ණි'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- අනු. ථ: හඤ්චි න සුඛවේදනීයං -පෙ- අනාරම්මණං. නනි
නස්ස ආවට්ටනං -පෙ- පණ්ණි,
- අනු. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ "කායායතනං
විපාකො"ති.
5. ස. පු: එසොකා විපාකො, එසොකා සුඛවේදනීයො -පෙ-
සාරම්මණො. අනි නස්ස ආවට්ටනං -පෙ-
පණ්ණි'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: කායායතනං විපාකො, කායායතනං සුඛවේද-
නීයං -පෙ- සාරම්මණං. අනි නස්ස
ආවට්ටනං -පෙ- පණ්ණි'ති.
- ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- 6 ස. පු: කායායතනං විපාකො, කායායතනං න සුඛවේද-
නීයං -පෙ- අනාරම්මණං. නනි නස්ස
ආවට්ටනං -පෙ- පණ්ණි'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: එසොකා විපාකො, එසොකා න සුඛවේදනීයො -පෙ-
අනාරම්මණො, නනි නස්ස ආවට්ටනං -පෙ-
පණ්ණි'ති.
- ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
7. ප. පු: න වත්තබ්බං සලායතනං විපාකො'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. අනු: නනු සලායතනං කම්මස්ස කතන්තා
උප්පන්නතති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- අනු. ථ: හඤ්චි සලායතනං කම්මස්ස කතන්තා උප්පන්නං,
අනු. පා: නෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ "සලායතනං විපකො"ති.

සලායතන කථා නිව්ඛිතා.

4. ස. පු: ප්‍රොත්‍රායතනය ... ක්‍රාණායතනය ... ජිහ්වායත-
නය ... කායායතනය විපාක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: (කායායතනය) සුඛවේදනීය දුඃඛවේදනීය ...
සාලම්භන වේ ද, එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: සුඛවේදනීය නො ... අනාලම්භන නො, එයට
ආවර්තනා ... ප්‍රණීධි නැත් නු?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ස: ඉදින් සුඛවේදනීය නො වී නම් .. අනාලම්භන වී
නම්, එයට ආවර්තනා .. ප්‍රණීධි නැත් නම්,
- අනු. පා: භවත 'කායායතන විපාක වේය'යි නො කියැ-
වුණු මැ යැ.
5. ස. පු: සප්තීය විපාක වෙයි. සප්තීය සුඛවේදනීය වේ ද ...
සාලම්භන වේ ද, එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: (නොප මතයෙහි) කායායතනය විපාක වෙයි,
කායායතනය සුඛවේදනීය වේ ද, සාලම්භන
වේ ද? එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
6. ස. පු: (නොප මතයෙහි) කායායතනය විපාක වෙයි,
කායායතනය සුඛවේදනීය නො වේ ද ... අනා-
ලම්භන වේ ද, එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සප්තීය විපාක වෙයි. සප්තීය සුඛවේදනීය නො
වේ ද, ... අනාලම්භන වේ ද, එයට ආවර්තනා ...
ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
7. ප. පු: 'සලායතනය විපාක වේය'යි නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: සලායතනය කමීය කල බැවින් උපන්නේ නො?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ස: ඉදින් සලායතනය කමීය කල බැවින් උපන්නේ
වී නම්,
- අනු. පා: භවත එකරුණින් "සලායතනය විපාක වේය"යි
කියැවුණු මැ යැ. (මනායතනය විපාක වෙයි.
සෙස්ස හුදෙක් කමමසමුට්ඨානය විපාක නො වේ.
එයින් අසාධකයි.

සලායතනකපා නිමි.

12. 5.

සත්තකඛන්දුපරමකථා

1. ස. පු: සත්තකඛන්දුපරමො පුග්ගලො සත්තකඛන්දු-
පරමතා නියතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු. මාතා ජිවිතා වොරොපිතා, පිතා ජිවිතා වොරො-
පිතො, අරහා ජිවිතා වොරොපිතො, දුට්ඨෙන
විතෙතන තථාගතස්ස ලොභිතං උප්පාදිතං,
සබ්බසා භික්කො'ති.
ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: සත්තකඛන්දුපරමො පුග්ගලො සත්තකඛන්දු-
පරමතානියතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අභබ්බො අනන්තරං ධම්මං අභිසම්මෙදානති.
ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: අභබ්බො අනන්තරං ධම්මං අභිසම්මෙදානති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු. මාතා ජිවිතා වොරොපිතා, පිතා ජිවිතා වොරො-
පිතො, අරහා ජිවිතා වොරොපිතො, දුට්ඨෙන
විතෙතන තථාගතස්ස ලොභිතං උප්පාදිතං,
සබ්බසා භික්කො'ති.
ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: සත්තකඛන්දුපරමො පුග්ගලො සත්තකඛන්දු-
පරමතානියතො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අනුචි සො නියමො යෙන නියමෙන¹
සත්තකඛන්දුපරමො පුග්ගලො සත්තකඛන්දු-
පරමතානියතො'ති.
ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-

1 අනුචි යො නියමො යෙන නියමෙන - සිවු.
අනුචි සො නියමො යෙන නියමෙන - මජ්ඣ.

12. 5.

සත්තකඛ්ඤාපරමකපාං

[‘සත්තකඛ්ඤාපරම’ යනු නුනුවණින් හෙත සත්තකඛ්ඤාපරම සොභාපහතිපුදාල සත්තකඛ්ඤාපරමතායෙන් නියත යැයි (සත්චරත්ම ඉපද පිරිනිවේ යයි) උත්තරාපථකයන් සෙසින් ලබති යන්නවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘සත්තකඛ්ඤාපරමකපාං’ එයි.]

1. ස. පු: සත්තකඛ්ඤාපරම පුදාල සත්තකඛ්ඤාපරමතා-
යෙන් නියත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (ඔබ විසින්) මම දිව්‍යයෙන් ගලවන ලද වේ ද, පියා,
දිව්‍යයෙන් ගලවන ලද වේ ද, රහත් දිව්‍යයෙන්
ගලවන ලද වේ ද, දුට්‍ඨ සිතින් තපාගතයන්
වහන්සේගේ සිරිතින් ලෙහෙ සලකලද වේ ද,
සංඝයා බිඳුනාලද වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ... (මේ මිච්ඡතතිෂාමය
ඔහුට නැත.)

2. ස. පු: සත්තකඛ්ඤාපරම පුදාල සත්තකඛ්ඤාපරමතා-
යෙන් නියත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සත්චර අතර ධර්ම අභිසම්ම කරන්නට අභව්‍ය
වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

3. ස. පු: අතර ධර්ම අභිසම්ම කරන්නට අභව්‍ය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: (සත්තකඛ්ඤාපරම විසින්) මම දිව්‍යයෙන් ගලවන-
ලද වේ ද, පියා, දිව්‍යයෙන් ගලවන ලද වේ ද, රහත්
දිව්‍යයෙන් ගලවන ලද වේ ද, දුට්‍ඨ සිතින් තපාගත-
යන් වහන්සේගේ සිරිතින් ලෙහෙ සලකලද වේ ද,
සංඝයා බිඳුනාලද වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ... (මේ අභව්‍ය කරුණු
ඔහුට නැත.)

4. ස. පු: සත්තකඛ්ඤාපරම පුද්ගල සත්තකඛ්ඤාපරමතා-
යෙන් නියත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: යම් නියාමයෙකින් සත්තකඛ්ඤාපරම පුද්ගල
සත්තකඛ්ඤාපරමතායෙන් නියත වේ නම් එබඳු
(සම්මත) නියාමයෙක් (ඔහුට) ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

- ස. අනු: අනි තෙ සතිපට්ඨානා -පෙ- සම්මපට්ඨානා -පෙ-
ඉඤ්චාදා -පෙ- ඉඤ්චා -පෙ- ඛලා -පෙ- තෙ
බ්බෙඤ්චානා යෙති බ්බෙඤ්චානෙති සත්තකඛන්දු-
පරමි: පුග්ගලො සත්තකඛන්දුපරමිතාතිස-
තො'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: නනි සො නියමො යෙන නියමෙන
සත්තකඛන්දුපරමි: පුග්ගලො සත්තකඛන්දු-
පරමිතාතිසතො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: අමන්තා.
- අනු. ථ: හඤ්චි නනි සො නියමො යෙන නියමෙන
සත්තකඛන්දුපරමි: පුග්ගලො සත්තකඛන්දු-
පරමිතා තිසතො,
- අනු. පා: තො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "සත්තකඛන්දුපරමි:
පුග්ගලො සත්තකඛන්දුපරමිතාතිසතො'ති.
6. ස. පු: නනි තෙ සතිපට්ඨානා -පෙ- තෙ බ්බෙඤ්චානා
යෙති බ්බෙඤ්චානෙති සත්තකඛන්දුපරමි: පුග්ග-
ලො සත්තකඛන්දුපරමිතාතිසතො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: අමන්තා.
- අනු. ථ: හඤ්චි නනි තෙ බ්බෙඤ්චානා යෙති බ්බෙඤ්චානෙති
සත්තකඛන්දුපරමි: පුග්ගලො සත්තකඛන්දු-
පරමිතාතිසතො,
- අනු. පා: තො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "සත්තකඛන්දු-
පරමි: පුග්ගලො සත්තකඛන්දුපරමිතාතිස-
තො'ති.
7. ස. පු: සත්තකඛන්දුපරමි: පුග්ගලො සත්තකඛන්දු-
පරමිතාතිසතො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: අමන්තා.
- ස. අනු: සකද්දායමිනියමෙතො'ති.¹
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: අනාගාමිනියමෙතො'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. නියමෙතාති - සිමු, මරණං.

- ස. අනු: ඒ සතිපට්ඨානංයෝ ... සම්මප්පඩානංයෝ ... සංඤ්චාදංයෝ ... ඉන්ද්‍රියංයෝ ... බලංයෝ ... යම් බොධ්‍යාඛ්‍යානං කෙතඤ්ඤානං සත්තකඛ්‍යාපරම පුද්ගල සත්තකඛ්‍යාපරමකාංයෙන් නියත වේ නම්. ඒ බොධ්‍යාඛ්‍යානංයෝ ආදී ද? (සතිපට්ඨානාදි යම් මාග්ගිකා නියාමයෙක් (ඕනෑම) ආදී ද?)
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ස. පු: යම් නියාමයෙකින් සත්තකඛ්‍යා පරම පුද්ගල සත්තකඛ්‍යා පරමකාංයෙන් නියත වේ නම් එබඳු නියාමයෙක් නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ථ: ඉදින් යම් නියාමයෙකින් සත්තකඛ්‍යාපරම පුද්ගල සත්තකඛ්‍යාපරමකාංයෙන් නියත වේ නම් එබඳු නියාමයෙක් නැත් නම්,
- අනු. පා: හවත, සත්තකඛ්‍යාපරම පුද්ගල සත්තකඛ්‍යා පරමකාංයෙන් නියත වේය'යි නො කියැවුණු මැ යැ.
6. ස. අනු: ඒ සතිපට්ඨානංයෝ ... යම් බොධ්‍යාඛ්‍යානංයෙකින් සත්තකඛ්‍යාපරම පුද්ගල සත්තකඛ්‍යාපරමකාංයෙන් නියත වේ නම් ඒ බොධ්‍යාඛ්‍යානංයෝ නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ථ: ඉදින් යම් බොධ්‍යාඛ්‍යානංයෙකින් සත්තකඛ්‍යාපරම පුද්ගල සත්තකඛ්‍යාපරමකාංයෙන් නියත වේ නම්, ඒ බොධ්‍යාඛ්‍යානංයෝ නැත් නම්,
- අනු. පා: හවත සත්තකඛ්‍යාපරම පුද්ගල සත්තකඛ්‍යා පරමකාංයෙන් නියත වේය'යි නො කියැවුණු මැ යැ.
7. ස. පු: සත්තකඛ්‍යාපරම පුද්ගල සත්තකඛ්‍යාපරමකාංයෙන් නියත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සකාදුගාමිනියාමයෙන් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: අනාගාමිනියාමයෙන් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

- ස. අනු. අරහත්තතිසාමේනා'ති.
- ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: කතමේන තිසාමේනා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: සොතාපතතිතිසාමේනා'ති.
-
8. ස. පු: සත්තකඛතතුපරමො පුග්ගලො සත්තකඛතතු-
පරමතාතිසතො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: යෙ කෙවි සොතාපතතිතිසාමං ඕක්කමිනති සබ්බෙ
තෙ සත්තකඛතතුපරමතාතිසතො'ති.
- ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
-
9. ප. පු: න වත්තබ්බං “සත්තකඛතතුපරමො පුග්ගලො
සත්තකඛතතුපරමතාතිසතො'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. අනු: නත්ත සො සත්තකඛතතුපරමො'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- අනු. ථ: හඤ්චි සො සත්තකඛතතුපරමො,
- අනු. පා: තෙහ වත රෙ වත්තබ්බෙ “සත්තකඛතතුපරමො
පුග්ගලො සත්තකඛතතුපරමතාතිසතො'ති.

සත්තකඛතතුපරමකපාං නිට්ඨිතා.

- ස. අනු: අතීතකතාවයෙන් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: කවර කතාවයකින් වේ ද?
- ප. පටි: ශ්‍රෝතෘපතකතාවයෙන් මැ වෙයි.

8. ස. ප්‍ර: සත්‍යකතාවය පරම පුද්ගල සත්‍යකතාවය-
යෙන් මැ නිශ්චය වේ ද?

- ප. පටි: එසේ යැ.
- ස. අනු: යම් කිසි කෙනෙක් ශ්‍රෝතෘපතකතාවයට බසින්
නම් එ හැම සත්‍යකතාවය පරමකතාවයෙන් නිශ්චය
වෙත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ. ..

9. ප. ප්‍ර: 'සත්‍යකතාවය පරම පුද්ගල සත්‍යකතාවය-
නිශ්චය වේ' යි නො කියැවුණු වේද?

- ස. පටි: එසේ යැ.
- ප. අනු: හෙ සත්‍යකතාවය පරම නො?
- ස. පටි: එසේ යැ.
- අනු. එ: ඉදින් හෙ සත්‍යකතාවය පරම වේ නම්,
- අනු. ප: හවිත, එ කරුණින් 'සත්‍යකතාවය පරම පුද්ගල
සත්‍යකතාවය පරමකතාවයෙන් නිශ්චය වේ' ය යි කියැවුණු
මැ යැ.

(ගෞතමයන් වහන්සේ 'සත්‍යකතාවය පරම' යනු
සොවාපනායා සත්වරකට වඩා නුපදින බව
කියනු සඳහා මිස හවිතයෙකු සඳහා නො වදන
හෙයින් සාධක නොවේ.)

සත්‍යකතාවය පරමකතා නිමි.

12. 6.

කොලංකොලකථා

1. ප. පු: ත ව්‍යතබ්බං: කොලංකොලො පුග්ගලො කොලං-
කොලතානියතො'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: නනු සො කොලංකොලො'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- අනු. ථ: හඤ්චි සො කොලංකොලො,
- අනු. පා තෙන වත රෙ ව්‍යතබ්බෙ “කොලංකොලො
පුග්ගලො කොලංකොලතානියතො'ති.

කොලංකොලකථා නිවසිතා.

12. 6.

කොලංකොලකථා

[මෙහි නිදහස සත්‍යානන්තරාකාරකථායෙහි මෙය.]

1. ප. පු. 'කොලංකොල පුද්ගල කොලංකොලතායෙන්
නිසඟ වේය'යි හෝ කියැවුණු වේ ද?
- ස. පරික්‍ෂකයා: එසේ යැ.
- ප. අනු: හෙ කොලංකොල හෝ?
- ස. පරික්‍ෂකයා: එසේ යැ.
- අනු. ය: ඉදින් හෙ කොලංකොල වී නම්,
- අනු. පා: හවත, එකරුණින් 'කොලංකොල පුද්ගල කොලං-
කොලතායෙන් නිසඟ වේය'යි කියැවුණු මැ යැ.

කොලංකොලකථා නිමි.

12. 7.

එකබ්ඪිකථා

1. ප. පු: න ව්‍යාකූලං “එකබ්ඪි පුඤ්ඤා එකබ්ඪිතා-
නියතො”ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: නනු සො එකබ්ඪි’ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- අනු. ඔ: භඤ්ඤා සො එකබ්ඪි,
- අනු. පා: තෙන චිත රො ව්‍යාකූලං “එකබ්ඪි පුඤ්ඤා
එකබ්ඪිතානියතො”ති.

එකබ්ඪිකථා නිමිත්තා.

12. 7.

එකවිචේකරා

[මෙහි හිඳුනාය ද සහනකර්මපාපරමකම්, යෙ මෙහි.]

1. ප. පු: 'එකයි' පුද්ගල එකයිනායෙන් තිහන වේය'යි
 නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පරිශුද්ධ: එසේ යැ.
- ප. අනු: හෙ එකයි නො?
- ස. පරිශුද්ධ: එසේ යැ.
- අනු. එ: ඉදින් හෙ එකයි වේ නම්,
- අනු. පා: හමත, එකරැහින් 'එකයි' පුද්ගල එකයිනා-
 යෙන් තිහන වේය'යි කියැවුණු මැ යැ.

එකඟිඒකථා ගිවිසුම.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

12. 8

ජීවිතාවෝරොපනකපා.

1. ස. පු: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා
වෝරොපෙය්‍යා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා. ආමිනනා.
- ස. අනු: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සඤ්චිච්ච මානරං
ජීවිතා වෝරොපෙය්‍යා -පෙ- පිතරං ජීවිතා
වෝරොපෙය්‍යා -පෙ- අරහන්තං ජීවිතා වෝරො-
පෙය්‍යා -පෙ- දුට්ඨං විතෙතන තපාගතසස
ලොගිතං උපාදෙය්‍යා -පෙ- සබ්බං භික්‍ෂෙය්‍යා'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා
වෝරොපෙය්‍යා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනනා.
- ස. අනු: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සත්ථි සභාරවො'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: ධම්මෙ -පෙ- සබ්බෙ -පෙ- සිත්ඛාය සභාරවො'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: නනු දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සත්ථි සභාර-
වො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනනා.
- අනු ථ: හඤ්චි දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සත්ථි සභාරවො,
- අනු. පා. නො ව වත රෙ වතතබ්බෙ: දිට්ඨිසම්පන්නො
පුග්ගලො සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වෝරො-
පෙය්‍යා'ති.
- ස. අනු: නනු දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො ධම්මෙ -පෙ-
සබ්බෙ -පෙ- සිත්ඛාය සභාරවො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනනා.

12. 8.

ජීවිතාමෝරොපන කථා.

[‘ප්‍රාණවධං දෙවස සම්ප්‍රසන්න විතතයෙන් වෙයි. දෙවසය ද දුෂ්පි-
සම්පන්නයාගේ අප්‍රතිත යැ. ඒ හේතුවෙන් දුෂ්පිසම්පන්න පුද්ගල දැන
දැන ප්‍රාණවධ කෙරේ’යි පුළුල්ලිය අපරසෙලිය නිකායවාසීන්
සෙසින් ලබති යන්නවුන්ගේ වාද බිඳුනට ජීවිතාමෝරොපනකථා එයි.]

1. ස. ප්‍ර: දුෂ්පිසම්පන්න (සොනාපන්න) පුද්ගල දැන දැන සතක්හු දිවි ගලවන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: දුෂ්පිසම්පන්න පුද්ගල මව දිවි ගලවන්නේ වේ ද... පියා දිවි ගලවන්නේ වේ ද? ... රහත්හු දිවි ගලවන්නේ වේ ද ... දුෂ්පි සිතින් තමාගෙයන් වහන්සේගේ ගර්භයෙහි ලෙහෙ සලන්නේ වේ ද? ... සබ්බසෙද කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
2. ස. ප්‍ර: දුෂ්පිසම්පන්න පුද්ගල දැන දැන සතක්හු දිවි ගල-
වන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ. (සොනාපන්නයා පිළිබඳ අසාන කරුණු හෙයින් ප්‍රතික්ෂේපයයි.)
- ස. අනු: දුෂ්පිසම්පන්න පුද්ගල බුදුන් කෙරෙහි අගෞරව ඇතිසේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
- ස. අනු: ධර්ම කෙරෙහි ... සඟ්ග කෙරෙහි ... ශික්ෂායෙහි අගෞරව ඇතිසේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
- ස. අනු: දුෂ්පිසම්පන්න පුද්ගල බුදුන් කෙරෙහි ගෞරව සහිත වූයේ නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- අනු. ධ: ඉදින් දුෂ්පිසම්පන්න පුද්ගල බුදුන් කෙරෙහි ගෞ-
රව සහිත වේ නම්,
- අනු. පා: හවස ‘දුෂ්පිසම්පන්න පුද්ගල දැන දැන සතක්හු
දිවි ගලවන්නේ යැ’ යනු නො කියැහුතු මැ යැ.
- ස. අනු: දුෂ්පිසම්පන්න පුද්ගල ධර්ම කෙරෙහි ... සඟ්ග කෙරෙහි ... ශික්ෂායෙහි ගෞරව සහිත වූයේ නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

- අනු. ධ: හඤ්චී දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සික්ඛාය සගාරවෝ,
 අනු. ප: නො ච චිත රෙ චත්තබ්බෙ “දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො හඤ්චීච ජාණං ජීවිතා වෝරො-පෙය්‍යා”ති.
3. ස. පු: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො සඤ්චී අගාරවෝ’ති.
 ස. සථිඤ්ඤ: ආමන්තා.
 ස. අනු: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො බුද්ධිච්ඡෙද ඔහදෙය්‍ය¹ ඔමුත්තෙය්‍ය නිවුද්ධෙය්‍ය, බුද්ධිච්ඡෙද අපඛ්‍යාමිනෝ² කරෙය්‍යා’ති.
 ප. පථි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො හඤ්චීච ජාණං ජීවිතා වෝරොපෙය්‍යා’ති.
 ප. පථිඤ්ඤ: ආමන්තා.
 ස. අනු: නනු වුත්තං හගචිතා “සෙය්‍යථා’පි භික්ඛවෙ මහාසමුද්දෙ සිතධිමෙමා, වෙලං නාතිචත්තති, ඵච්චෙව ඛො භික්ඛවෙ යං මයා සාවකානං සික්ඛාපදං පඤ්ඤානං, තං මම සාවකා ජීවිතභෙතු’පි නාතිකකම්හති”ති, අඤ්ච ඉත්තනෙත්තාති.
 ප. පථිඤ්ඤ: ආමන්තා.
 ස. ආ: තෙන හි න චත්තබ්බො: දිට්ඨිසම්පන්නො පුග්ගලො හඤ්චීච ජාණං ජීවිතා වෝරොපෙය්‍යා’ති.

ජීවිතා වෝරොපන කථා නිවසිතා.

1 ඔහදෙය්‍යා - සිඬ්ඬි ඔද්දෙය්‍යා - අවධිකථා.

2 අපඛ්‍යාමිනො - සිඬ්ඬි

3 අවධිකම්හතර - මහාවිග්ග.

- අනු. ධ: ඉදින් දූපටිසම්පන්න පුද්ගල ශික්ෂායෙහි ගෞරව සහිත වේ නම්,
- අනු. පා: හව්හ 'දූපටිසම්පන්න පුද්ගල දෑන දෑන සතක්හු දිවි ගලවන්නේ යැ' යනු නො කියැයුතු මැ යැ.
3. ස. ප්‍ර: දූපටිසම්පන්න පුද්ගල බුදුන් කෙරෙහි අගෞරව සහිත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (අසති අමීනසිකාර චකසෙන් අගෞරව සහිත විශහැකි හෙයින් ප්‍රතිඤ්ඤායි.)
- ස. අනු: දූපටිසම්පන්න පුද්ගල බුද්ධසතුපයෙහි මල-මු-සෙම් බැහිමිකිස කරන්නේ වේ ද? බුද්ධසතුපයෙහි අප්‍රදක්ෂණ කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ... (දෑන දෑන නොකරන හෙයින් ප්‍රතික්ෂිප්‍යායි.)
4. ස. ප්‍ර: දූපටිසම්පන්න පුද්ගල දෑන දෑන සතක්හු දිවි ගලවන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: හාග්ඝචතුත් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: "මහණෙනි, යම්සේ මහාසමුද්‍රය ස්විතස්වහාව ඇත්තේ වෙරල නො ඉක්මපවන්නේ වේ ද, එසෙයින් මැ මහණෙනි, මා විසින් ශ්‍රාවකයනට යම් ශික්ෂාපදයෙක් පනවනලද වේ ද, එය මාගේ ශ්‍රාවකයෝ ජීවිතභේතුමිනුදු නො ඉක්මෙති"යි වදල සුත්‍රාත්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු ?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අ: එකරුණින් 'දූපටිසම්පන්න පුද්ගල දෑන දෑන සතක්හු දිවි ගලවන්නේ යැ'යි නො කියැයුතු මැ යැ.

ජීවිතාමෝරොපනකපා නිමි.

12. 9.

දුග්‍යතිකථා.

1. ස. පු: දිව්‍යසම්පන්නාං පුග්ගලාං පභිනා දුග්‍යති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: දිව්‍යසම්පන්නො පුග්ගලො ආපායිකෙ රූපෙ රජේය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 අනු. ථ: හඤ්චි දිව්‍යසම්පන්නො පුග්ගලො ආපායිකෙ රූපෙ රජේය්‍යා,
 අනු. පා: නො ච චිත රෙ චිත්තබ්බෙ "දිව්‍යසම්පන්නාං පුග්ගලාං පභිනා දුග්‍යති"ති.
2. ස. පු: දිව්‍යසම්පන්නාං පුග්ගලාං පභිනා දුග්‍යති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: දිව්‍යසම්පන්නො පුග්ගලො ආපායිකෙ සද්දං-පෙ-ගඤ්ඤා-පෙ-රසෙ-පෙ-ථොට්ඨබ්බෙ රජේය්‍යා-පෙ-අමිත්‍රසංඝායං තිරච්ඡානගති'ති. නාගකඤ්ඤාය මෙට්ඨනං ධම්මං පටිගණෙය්‍ය, අජේලකං¹ පටිගණෙය්‍ය,² කුකුලවසුකරං³ පටිගණෙය්‍ය, හත්ථිගමාංචලවං⁴ පටිගණෙය්‍ය,⁵ තිත්තිර-චාටකං මොරකපිඤ්ඤං පටිගණෙය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 අනු. ථ: හඤ්චි දිව්‍යසම්පන්නො පුග්ගලො -පෙ- තිත්තිර-චාටකං මොරකපිඤ්ඤං පටිගණෙය්‍යා,⁶
 අනු. පා: නො ච චිත රෙ චිත්තබ්බෙ "දිව්‍යසම්පන්නාං පුග්ගලාං පභිනා දුග්‍යති"ති.
3. ස. පු: දිව්‍යසම්පන්නාං පුග්ගලාං පභිනා දුග්‍යති,
 දිව්‍යසම්පන්නො පුග්ගලො ආපායිකෙ රූපෙ රජේය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අරහතො පභිනා දුග්‍යති, අරහා ආපායිකෙ රූපෙ රජේය්‍යා'ති.
 ප. පටි: න භවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-

1. අජේලකං - සිඬු.

2. පටිගණෙය්‍යා - සිඬු, මජ්ඣිම, සං, PTS

3. කුකුලවසුකරං - PTS.

4. හත්ථිගමාංචලවං - සිඬු.

12. 9.

දුග්ගතිකපාං.

[දුග්ගතික හා දුග්ගතිකත්වයන්ගේ රූපාදිය අරමුණු කොට ඇති තාමත්ථාව හා දෙක ම දුග්ගති විසින් ගෙන නැවත ඒ විභාග නොකොට - ඒ වෙත වෙන නොගෙන අවිශේෂයෙන් 'දූෂිතමාත්ත පුද්ගලයාගට දුග්ගති ප්‍රතිණ' යැයි උපකර්මක නිකායවාසීන් සෙසින් වාද ගත්තුවුන්ගේ ඒ වාද බිඳුනට දුග්ගතිකපාං එයි.]

1. ස. පු: දූෂිතමාත්ත පුද්ගලයාගට දුග්ගති ප්‍රතිණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: දූෂිතමාත්ත පුද්ගල ආපාදික රූපයෙහි ඇල් ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

අනු. ස: ඉදින් දූෂිතමාත්ත පුද්ගල ආපාදික රූපයෙහි ඇල් නම්,

අනු. පා: හවත, 'දූෂිතමාත්ත පුද්ගලයාට දුග්ගති ප්‍රතිණ' යැයි නො කියැවුණු මැ යැ.

2. ස. පු: දූෂිතමාත්ත පුද්ගලයාගට දුග්ගති ප්‍රතිණ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: දූෂිතමාත්ත පුද්ගල ආපාදික ශබ්දයන් ... ගති-
යන් ... රසයන් ... සප්තවිධයන් කෙරෙහි ඇල්
ද ... අමනුෂ්‍ය සත්‍රිය හා සම්ම, තිරිසන්තිස සත්‍රිය
හා සම්ම, තාමකනාම හා සම්ම මේවුන්දම්
සෙවුනේ වේ ද? එළඳිරෙළුවන් පිළිගන්නේ වේ ද,
කුකුළුන් පිළිගන්නේ වේ ද, ඇත් අත් වෙළඹුන්
පිළිගන්නේ, තිත්වඩු වඩුවන් පිළි-
ගන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

අනු. ස: ඉදින් දූෂිතමාත්ත පුද්ගල ... තිත්වඩු වඩු
මිශ්‍රරකපිඤ්ජර පිළිගන්නේ වේ නම්,

අනු. පා: හවත, 'දූෂිතමාත්ත පුද්ගලයා ගට දුග්ගති ප්‍රතිණ
යැ'යි නො කියැවුණු මැ යැ.

3. ස. පු: දූෂිතමාත්ත පුද්ගලයාගට (නොප මතයෙහි)
දුග්ගති ප්‍රතිණ යැ. දූෂිතමාත්ත පුද්ගල ආපාදික
රූපයෙහි ඇල් ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්ගට දුග්ගති ප්‍රතිණ යැ. රහත් ආපාදික
රූපයෙහි ඇල් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. ස. පු: දිවයිසමපන්නාං පුග්ගලාං පභිනා දුග්ගති, දිවයි සමපන්නාං පුග්ගලො ආපාසිකෙ සද්දෙ -පෙ- ගනි-පෙ- රසෙ-පෙ- ඵොට්ඨබ්බි-පෙ- තිත්තිර-වට්ටකං මොරකපිඤ්ඤං¹ පටිගණෙතයා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: අරහතො පභිනා දුග්ගති, අරහා -පෙ- තිත්තිර-වට්ටකං මොරකපිඤ්ඤං¹ පටිගණෙතයා'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බි -පෙ-
5. ස. පු: අරහතො පභිනා දුග්ගති, න ච අරහා ආපාසිකෙ රූපෙ රජ්ජෙයා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: දිවයිසමපන්නාං පුග්ගලාං පභිනා දුග්ගති, න ච දිවයිසමපන්නාං පුග්ගලො ආපාසිකෙ රූපෙ රජ්ජෙයා'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බි -පෙ-
6. ස. පු: අරහතො පභිනා දුග්ගති, න ච අරහා ආපාසිකෙ සද්දෙ -පෙ- ගනි-පෙ- රසෙ -පෙ- ඵොට්ඨබ්බි රජ්ජෙයා, අමිත්තසිත්ථියා තිරව්ණානගතිත්ථියා නාග කඤ්ඤාය මේථුනං භිමිමං පටිසෙවෙයා, අජෙලකං පටිගණෙතයා, කුක්කුටසුකරං පටිගණෙතයා, හත්ථිගව්සානවල්ලං පටිගණෙතයා තිත්තිරවට්ටකං මොරකපිඤ්ඤං පටිගණෙතයා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: දිවයිසමපන්නාං පුග්ගලාං පභිනා දුග්ගති, න ච දිවයිසමපන්නාං පුග්ගලො -පෙ- තිත්තිරවට්ටකං මොරකපිඤ්ඤං පටිගණෙතයා'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බි -පෙ-
7. ප. පු: න වත්තබ්බිං “දිවයිසමපන්නාං පුග්ගලාං පභිනා දුග්ගති”ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: දිවයිසමපන්නාං පුග්ගලො තිරයං උපපජ්ජෙයා -පෙ- තිරව්ණානගතියං උපපජ්ජෙයා -පෙ- පෙතතිව්සයං² උපපජ්ජෙයා'ති.
- ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බි -පෙ-
- ප. අ: තෙහෙ හි “දිවයිසමපන්නාං පුග්ගලාං පභිනා දුග්ගති”ති.

දුග්ගතිකථා නිමිතිතා.

1. නිත්තිරවට්ටකමොරකපිඤ්ඤං - PTS
 ” ” කපිඤ්ඤං - මජ්ඣ.
 ” ” කපිඤ්ඤං - සං.
 2. පිත්තිමයං - සිඤ්ඤා, සං, PTS.

4. ස. ප්‍ර: දුට්ඨිකමපන්න පුද්ගලයාහට දුග්‍යති ප්‍රතිණ යැ.
දුට්ඨිකමපන්න පුද්ගල ආපාතික බලධරයෙහි ... ගති-
යෙහි ... රසයෙහි ... සප්තව්‍යායෙහි ඇල් ද ...
තිත්ථවු වඩු මසුරකපිඤ්ජර පිළිගන්නේ වේ ද?
- ප. පඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රහත්හට දුග්‍යති ප්‍රතිණ යැ. රහත් තිත්ථවුච්ඡවත්
මසුරකපිඤ්ජරයත් පිළිගන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ස. ප්‍ර: රහත්හට දුග්‍යති ප්‍රතිණ යැ. රහත් ආපාතික
රූපයෙහි නො ඇල්වන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: දුට්ඨිකමපන්න පුද්ගලයාහට දුග්‍යති ප්‍රතිණ යැ.
දුට්ඨිකමපන්න පුද්ගල ආපාතික රූපයෙහි නො
ඇල්වන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
6. ස. ප්‍ර: රහත්හට දුග්‍යති ප්‍රතිණ යැ. රහත් ආපාතික
බලධරයෙහි ... ගතියෙහි ... රසයෙහි ... සප්තව්‍යා-
යෙහි නො ඇල්වන්නේ වේ ද? නො මිනිස්
මාගමක හා තිරිසත්තික මාගමක හා නාමොණ-
විකක හා ද මෙවුන්දම් නො පෙවුනේ වේ ද? එව
බැටළු නො පිළිගන්නේ වේ ද? කුකුළුකුරු නො
පිළිගන්නේ වේ ද? ඇත්තවශයෙන්ම මෙවුන් නො
පිළිගන්නේ වේ ද? ... තිත්ථවුච්ඡවත් මසුරකපි
ඤ්ජරනො පිළිගන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: දුට්ඨිකමපන්න පුද්ගලයාහට දුග්‍යති ප්‍රතිණ යැ.
දුට්ඨිකමපන්න පුද්ගල ... තිත්ථවුච්ඡවත් මසුරකපි
ඤ්ජරනො පිළිගන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
7. ප. ප්‍ර: 'දුට්ඨිකමපන්න පුද්ගලයාහට දුග්‍යති ප්‍රතිණ යැ'යි
නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: දුට්ඨිකමපන්න පුද්ගල තිරිසත් ඵලබ්ධින්නේ
වේ ද ... තිරිසත් යොනට ඵලබ්ධින්නේ
වේ ද ... ප්‍රේතවිෂයට ඵලබ්ධින්නේ වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ප. ආ: එකරුකින් දුට්ඨිකමපන්න පුද්ගලයාහට දුග්‍යති
ප්‍රතිණ වෙයි. (මෙයින් දුග්‍යතිප්‍රභාණය හෝ දුග්‍යති-
ශාමිකාණ්ඩප්‍රභාණය දැක්වූයේ වෙයි. දුග්‍යති-
සත්තවශයෙන්ම රූපාදිය කෙරෙහිවූ තාණ්ඩප්‍රභා-
ණය නොවේ. එහෙයින් අයාධිකයි.)

දුග්‍යතිකථා නිමි.

12. 10.

සත්තමහවිකකථා.

- 1 ප. පු: න වත්තබ්බං: සත්තමහවිකස්ස පුග්ගලස්ස පඨිනා
 දුග්ගති'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: සත්තමහවිකො: පුග්ගලො: තීරං උපපජ්ජෙය්‍ය,
 තීරවර්ණයොතිං උපපජ්ජෙය්‍ය, පෙතතිමිසං.
 උපපජ්ජෙය්‍ය'ති.
- ස. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බං -පෙ-
- ප. ආ: තෙන හි සත්තමහවිකස්ස පුග්ගලස්ස පඨිනා
 දුග්ගති'ති.

සත්තමහවිකකථා නිවර්තනා.

දමාදසමො වගෙහා නිවසිතො.

තස්ස උද්දානං:

සංවරො කම්මං තථෙව අසංවරො සබ්බං කම්මං සපිපාකං
සද්දෙ මිපාකො සලායතනං මිපාකො සත්තකඤ්ඤාපරමො: පුග්ගලො:
සත්තකඤ්ඤාපරමිතා: නිගධො: කොලංකොලො: පුග්ගලො:
කොලංකොලායනිකයො: එකභිජ් ජුග්ගලො: එකභිජ්ඤානිකයො:
දිවසිසම්පන්නො: පුග්ගලො: සඤ්චිච්ච පාණං ජිමිතා: වොරොපෙය්‍ය
දිවසිසම්පන්නස්ස පුග්ගලස්ස පඨිනා: දුග්ගති තථෙව සත්තමහවිකස්ස'ති.

12. 10.

සත්තමහවිකකපා.

[මෙහි නිදහස ද දුශ්ශතියකපායෙහි මෙකි.]

1. ප. පු: 'සත්තමහවික (සොතාපත්ත) පුද්ගලයාට දුභිති ප්‍රතිණ' යැ යි නො කියැයුතු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: සත්තමහවික පුද්ගල නිරයට එළඹෙන්නේ වේ ද? නිරයවන යෝගියට එළඹෙන්නේ වේ ද? ප්‍රේත විෂයයට එළඹෙන්නේ වේ ද?
- ස. පු: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- ප. අ: එකරුණින් සත්තමහවික පුද්ගලයාට දුභිති ප්‍රතිණ වෙයි.

සත්තමහවිකකපා නිමි.

දවාදගවහි නිමි.

එහි උඤ්ඤා:

සංවරො කම්මකති කපා යැ, කම්මකපා යැ, සද්දෙ ධ්‍රැපාකො'ති කපා යැ, සලායතනකපා යැ, සත්තකඛිත්තපරමිකපා යැ, කොලංකොලකපා යැ, එකබිජ්ඣකපා යැ, ජීවිතා වොරොපනකපා යැ, දුශ්ශතියකපා යැ, සත්තමහවිකකපා යි.

තෙරසමෝ වගෙහා.

18. 1.

කප්පධිකථා.

1. ස. පු: කප්පධෙහි කප්පං තිවේශය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිහතා.
 ස. අනු: කප්පො ව සණ්ඨාති, බුද්ධො ව ලොකෙ
 උප්පජ්ඣති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බිනි -පෙ-
2. ස. පු: කප්පධෙහි කප්පං තිවේශය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිහතා.
 ස. අනු: කප්පො ව සණ්ඨාති, සබ්බො ව භිජ්ඣති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බිනි -පෙ-
3. ස. පු: කප්පධෙහි කප්පං තිවේශය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිහතා.
 ස. අනු: කප්පො ව සණ්ඨාති, කප්පධෙහි ව කප්පධිසං
 කම්මං කරොති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බිනි -පෙ-
4. ස. පු: කප්පධෙහි කප්පං තිවේශය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිහතා.
 ස. අනු: කප්පො ව සණ්ඨාති, කප්පධෙහි ව පුග්ගලෙ,
 කාලං කරොති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බිනි -පෙ-
5. ස. පු: කප්පධෙහි කප්පං තිවේශය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිහතා.
 ස. අනු: අතිතං කප්පං තිවේශය්‍ය, අනාගතං කප්පං
 තිවේශය්‍යා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බිනි -පෙ-

කෙළස්වනවග

13. 1.

කප්පවිකාසය.

[“සබ්බං සම්මතං භෙදානි කප්පං භිරයමිති පවමති” යනු ගෙන සබ්බන්තෙක කප්පත් පුරා භිරයමිති සිටුවනේ සි රාජකීයකයන් සෙසින් ලබති යනුවෙන් මාද විද්වත්ව කප්පවිකාසය එයි.]

1. ස පු: කලාසංයා (සම්මතේ මහා) කප්පත් සිටුවනේ මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එතේ යැ.
- ස. අනු: කලාසංයා සිටුවනේ මේ ද? ඔවුහු ද ලොමා උපදානානු මේත් ද? (සම්මතෙදෙස ඔවුන් ඇති කලාමා මත බව හැගමි.)
- ප. පටි: එතේ නො කියැහුතු යැ ...
2. ස. පු: කලාසංයා කලාසංයා සිටුවනේ මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එතේ යැ.
- ස. අනු: කප්පත් හටගනී. ඒ හා මා සම්මතයත් සිද්ධේ ද?
- ප. පටි: එතේ නො කියැහුතු යැ ...
3. ස. පු: කලාසංයා කප්පත් සිටුවනේ මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එතේ යැ.
- ස. අනු: කප්ප හටගන්නා හා මා කලාසංයා කලාසංයා සිටුවනේ කෙරේ ද?
- ප. පටි: එතේ නො කියැහුතු යැ. ...
4. ස. පු: කලාසංයා කප්පත් සිටුවනේ මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එතේ යැ.
- ස. අනු: කලාසංයා හටගන්නා හා මා කලාසංයා පුද්ගලයා කලාසංයා කෙරේ ද?
- ප. පටි: එතේ නො කියැහුතු යැ. ...
5. ස. පු: කලාසංයා කප්පත් සිටුවනේ මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එතේ යැ.
- ස. අනු: අනිකලාස සිටුවනේ මේ ද? අනාගතකලාස සිටුවනේ මේ ද?
- ප. පටි: එතේ නො කියැහුතු යැ. ...

6. ස. පු: කප්පවෙහි: කප්පං තිවෙහියාසා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: ඥේ කප්පෙ තිවෙහියා, තයො කප්පෙ තිවෙහියා, විත්තාථො කප්පෙ තිවෙහියාසා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විත්තනෙබ්බි -පෙ-
7. ස. පු: කප්පවෙහි: කප්පං තිවෙහියාසා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: කප්පවෙහි: කප්පෙ ඛිංකරණෙ කප්පං ගච්ඡති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: අඤ්ඤං ලොකඛිංකරං ගච්ඡති'ති.
 ස. අනු: මනො ගච්ඡති, වෙහාසං ගච්ඡති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: මනො ගච්ඡති'ති.
 ස. අනු: කප්පවිකිකං කම්මං අපරාපරිතවෙපක්කන්ති.¹
 ප. පටි: න හෙවං විත්තනෙබ්බි -පෙ-
8. ස. පු: වෙහාසං ගච්ඡති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: කප්පවෙහි: ඉද්ධිමා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විත්තනෙබ්බි -පෙ-
9. ස. පු: කප්පවෙහි: ඉද්ධිමා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: කප්පවෙහින ජ්ඣේද්ධිපාදො භාවිතො චිරිසිද්ධිපාදො භාවිතො විතතිද්ධිපාදො භාවිතො විමංසිද්ධිපාදො භාවිතො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විත්තනෙබ්බි -පෙ-
10. ප. පු: න විත්තනෙබ්බි 'කප්පවෙහි: කප්පං තිවෙහියාසා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ප. අනු: නනු වුත්තං ගගමිතා:
 "අපායිකො හෙරසිකො
 කප්පවෙහි: සබ්බගෙදකො,
 විකාරතො අභිමුඛෙහි:
 යොගකෙබ්බිමිතො² ඛංසති.
 සබ්බං සම්මානං භෙදිතං³
 කප්පං තිරයමිති පච්චති"⁴ති.
 අනේචි සුත්තනෙත්තා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ප. අ: තෙන හි "කප්පවෙහි: කප්පං තිවෙහියාසා'ති.
 කප්පවිකිකථා නිවසිතා

1. අපරාපරිතං වෙ පක්කන්ති-PTS 2. යොගකෙබ්බිමිතො, පඛංසති - මජ්ඣං, සා. ස.
 3. සිද්ධිමාන - සිඬ්ඨි, සිද්ධිමාන - මජ්ඣං. 4. දුකකම්මකාර - උපායිමික

6. ස. පු: කලාඥාය: කපක් සිවුනේ මේ ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. අනු: දෙකපක් සිවුනේ මේ ද? තෙකපක් සිවුනේ මේ ද? සිව්කපක් සිවුනේ මේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
7. ස. පු: කලාඥාය: කපක් සිවුනේ මේ ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. අනු: කලාඥාය: කප දහ කලා කොහි යේ ද?
- ප. පරිකුණු: අහස ලෝකවාතාවකට යෙයි.
- ස. අනු: මුළු යේ ද, නොහොත් අහසින් යේ ද?
- ප. පරි: මුළු යෙයි.
- ස. අනු: කලාඥාය: කමය අපරාපරිය වේදනිය මේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
8. ස. පු: අහසට යේ ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. අනු: කලාඥාය: සංඛිමන් මේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ... (භාවනාමය සංඛි නැති හෙයින් ප්‍රතික්ෂිප්‍යාමි.)
9. ස. පු: කලාඥාය: සංඛිමන් මේ ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ. (ජාතිසංඛි ඇතිසි ප්‍රතිශ්‍යාමි.)
- ස. අනු: කලාඥාය: මිසින් ජන්ද්‍රිභිපාද භාවිත මේ ද, මිරිසිභිපාද භාවිත මේ ද, විතතිභිපාද භාවිත මේ ද, විමංසිභිපාද භාවිත මේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ... (ජාතිසංඛි ඇති කල්හි සංඛිපාදභාවනා භූමිවැසි ප්‍රතික්ෂිප්‍යාමි.)
10. ප. පු: 'කලාඥාය: කපක් සිවුනේ යැ'යි නො කියවුණු මේ ද?
- ස. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ප. අනු: භාෂාවකුත් වහන්සේ මිසින් වදාරනලද මැ නු: "ආපායික වූ හෙරසික වූ කලාඥාය: වූ වහිරව වූ අභිමුඛ වූ සමානකෘත පුද්ගලයා යොගකෘතියෙන් පිරිහෙයි. සමග සතුන් සිද කපක් දවස් තිරයෙහි පැයේ" යයි වදාළ පුත්‍රානායකයන් ඇත්තේ මැ නු ?
- ස. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ප. අ: එකරුණින් කලාඥාය: කපක් සිවුනේ යැ. (කල්පය අසුච්ච භේද එයින් භාගයක් පමණ කල් තිරයෙහි සිටී. ඒ තිරයෙහි ආක්‍රමකල්පය සදහා කිසිදෙයක් අසාධකය.)

කපාවකතාව: නිමි.

13. 2.

කුසලපටිලාභකම්මා.

1. ස. පු: කප්පාදි: කුසලං විතතං හ පටිලභෙය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: කප්පාදි: දානං දදෙය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 අනු. ථ: හඤ්චි කප්පාදි: දානං දදෙය්‍යා,
 අනු. පා: හො ව චිත රෙ චිතතඤ්චි "කප්පාදි: කුසලං විතතං හ පටිලභෙය්‍යා'ති.
2. ස. පු. කප්පාදි: කුසලං විතතං හ පටිලභෙය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: කප්පාදි: මව්චරං දදෙය්‍යා -පෙ- පිණ්ඩපාතං දදෙය්‍යා -පෙ- සෙතාසනං දදෙය්‍යා -පෙ- කිලානං -පටිවිඤ්ඤාසාර්ථකඤ්චරං දදෙය්‍යා -පෙ- බාදනිකං දදෙය්‍යා -පෙ- භොජනිකං දදෙය්‍යා -පෙ- පානිකං දදෙය්‍යා -පෙ- වේනිකං ව්‍යාජනං දදෙය්‍යා -පෙ- වේනිකෙ මාලං ආරොපෙය්‍යා -පෙ- ගඤ්චං ආරොපෙය්‍යා -පෙ- විලෙපනං ආරොපෙය්‍යා -පෙ- වේනිකං පදකම්මා¹ කරෙය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 අනු. ථ: හඤ්චි කප්පාදි: වේනිකං පදකම්මා¹ කරෙය්‍යා,
 අනු. පා: හො ව චිත රෙ චිතතඤ්චි "කප්පාදි: කුසලං විතතං හ පටිලභෙය්‍යා'ති.
3. ප. පු: කප්පාදි: කුසලං මිත්තං පටිලභෙය්‍යා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ප. අනු: තභො වුට්ඨානං කුසලං විතතං පටිලභෙය්‍යා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ප. අනු: රූපාමව්චරං -පෙ- අරූපාමව්චරං -පෙ- ලොකුත්තරං කුසලං විතතං පටිලභෙය්‍යා'ති.
 ස. පටි: හ හෙමි චිතතඤ්චි -පෙ-

කුසලපටිලාභකම්මා නිවර්තනා.

1. අභිදකම්මා - සිඤ්ඤා, මර්ශා, භ්‍යා.

18. 2.

කුසලපටිලාභකථා.

[‘කලාසංඝාතා භාෂාමචර කුසලයස් මෑ ලබා’ යනු ඥානමය සි. ‘කුසල්සිත්තො ලබා’ යයි උපානග්ගකයන් සෙසින් ලබා ගන්නා මුත්තේ මාද බිඳුනම ‘කුසලපටිලාභකථා’ එයි.]

1. ස. පු: කලාසංඝාතා කුසලවිතතය නො ලබන්නේ මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: කලාසංඝාතා දන් දෙන්නේ මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් කලාසංඝාතා දන් දෙන්නේ මේ නම්,
- අනු. පා: හමත, කලාසංඝාතා කුසලවිතතය නො ලබන්නේ යැ යනු නො කියායුතු මෑ යැ.

2. ස. පු: කලාසංඝාතා කුසලවිතතය නො ලබන්නේ මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: කලාසංඝාතා සිවුරු දෙන්නේ ... පිඩුමා දෙන්නේ ... සෙතපුන් දෙන්නේ ... ඛිලන්පසබ්බෙහෙත්පිරිකර දෙන්නේ ... බාදා දෙන්නේ ... භොජ්‍යා දෙන්නේ ... පාත් දෙන්නේ ... සෑ වදනේ ... සෑයෙහි මල් පළඳුනේ ... සුච්ඡ දාමන්තේ ... විලෝචුන් රුවන්තේ ... සෑ පාදකුණු කරන්නේ මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් කලාසංඝාතා සෑ පාදකුණු කරන්නේ මේ නම්,
- අනු. පා: හමත ‘කලාසංඝාතා කුසලවිතතය නො ලබන්නේ යැ’ යනු නො කියායුතු මෑ යැ.

3. ප. පු: කලාසංඝාතා කුසලවිතතය ලබන්නේ මේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: එසින් උපාන කුසලවිතතය ලබන්නේ මේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: රූපාමචර ... අරූපාමචර ... ලොකොත්තර-විතතය ලබන්නේ මේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියායුතු යැ ...

කුසලපටිලාභකථා නිමි.

18. 8.

අනන්තරාපසුත්තකපා.

1. ප. පු: අනන්තරාපසුත්තො පුග්ගලො සම්මතනිකාමං
ඕකකමෙය්‍යා'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. අනු: මිච්ඡතනිකාමිඤ්ඤා සම්මතනිකාමිඤ්ඤා උභො
ඕකකමෙය්‍යා'ති.
- ස. පටි: න භෙමං මත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ප. පු: අනන්තරාපසුත්තො පුග්ගලො සම්මතනිකාමං
ඕකකමෙය්‍යා'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. අනු: නනු තං කම්මං පසුත්තං ඤානඤ්චං උප්පාදිතං
මිප්පට්ඨාදිසං ජනිතනති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- අනු. ඔ: හඤ්චං තං කම්මං පසුත්තං ඤානඤ්චං උප්පාදිතං
මිප්පට්ඨාදිසං ජනිතං,
- අනු. පා: නො ච මත රෙ මත්තබ්බෙ “අනන්තරාපසුත්තො
පුග්ගලො සම්මතනිකාමං ඕකකමෙය්‍යා'ති.
3. ස. පු: අනන්තරාපසුත්තො පුග්ගලො අහබ්බෙ සම්මතනි-
කාමං ඕකකමිතුනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: මානා ජිවිතා වොරොපිතා, පිතා ජිවිතා වොරො-
පිතො, අරහා ජිවිතා වොරොපිතො, දුට්ඨං
විතොතන තපාගතස්ස ලොභිතං උප්පාදිතං,
සංඛිතං භික්කො'ති.
- ප. පටි: න භෙමං මත්තබ්බෙ -පෙ-

12. 3.

අනන්තරාපසුත්තකපාං.

[“කාමින් මරණින් අනන්තර මෑ මසාකදයක වූ ආනන්තයේ කම්මක් පිණිස නිසඟ ආණ්ඩුකරයෙන් ඇණවුම් ලැබුවෙන් මාතුසාලකාදී ඒ කම් කෙරේ නම්, ඇණවුම් කළ තැනැත්තේ අපිසාධකවේදනා උපදවාලූයෙන් මිට්ඨාභිතිසඟ වෙයි. සමාකථ නිසාමයව බැසගන්නව අහවා වෙයි. අභියතාණ්ඩුකරයෙන් ඇණවුම් ලැබුවෙන් ඒ කම් කෙරේ නම්, අණ කළ තැනැත්තේ අපිසාධක-වේදනා උපදවාලූයෙන් මිට්ඨාභිතිසඟ නො වෙයි. සමාකථ නිසාමයව බැසගන්නව අහවා වෙයි” යනු ඥානමය යි. එතෙකුළු වුව අභියතාණ්ඩුකරයෙන් අණ කළ ද සමාකථනිසාමයව බැසගන්නව හේ අහවා වේ යයි උත්තරාපමකයන් සෙසින් ලබති ගත්තවුන්ගේ මාද බිඳුනව ‘අනන්තරාපසුත්තකපාං’ එයි.]

1. ප. ප්‍ර: අනන්තරාපසුත්ත පුද්ගලයා සමාකථනිසාමයව (අංගම්මායීයව) බැසගන්නේ වේ ද?

ක. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: මිට්ඨාභිතිසාම (අනන්තයේකම්) හා සමාකථ-නිසාම හා දෙකට මැ බැසගන්නේ වේ ද?

ක. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

2. ප. ප්‍ර: අනන්තරාපසුත්ත පුද්ගලයා සමාකථ නිසාමයව බැසගන්නේ වේ ද?

ක. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: ඒ අනන්තයේකම් පුද්ගලයා නො වේ ද, කුකුල් උපදවනලද නො වේ ද, විපිට්ඨිකර උපදවනලද නො වේ ද?

ක. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ඔ: ඉදින් ඒ කම් පුද්ගලයා නම්, කුකුල් උපදවන ලද නම්, විපිට්ඨිකර උපදවන ලද නම්,

අනු. පා: හවත, ‘අනන්තරාපසුත්ත පුද්ගල සමාකථනිසා-මයව බැස ගන්නේ යැ’ යනු නො කියැවුණු මැ යැ.

3. ක. ප්‍ර: අනන්තරාපසුත්ත (අභියතාණ්ඩුකර) පුද්ගලයා සමාකථනිසාමයව බැසගන්නව අහවා වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ක. අනු: (ඔහු විසින්) මවු දිවි තොර කරන ලද ද, පියේ දිවි තොර කරන ලද්දේ ද, රහත් දිවි තොර කරන ලද්දේ ද, දුටු විතතයෙන් තපාගතයන් වහන්සේගේ සිරුරෙහි ලෙහෙ සලන ලද්දේ ද, සබ්බසා බිඳුන ලද ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

4. ස. ප්‍ර: අනන්තරාපසුතෙතා පුග්ගලො තං කම්මං පරි-
සංහරිතා කුක්කුචං පරිවිනෝදෙති, විපාරි-
සාරියං පරිවිනෝදි,¹ අභබ්බො සම්මතනතියාමං
ඔක්කම්තුනති.
- ප. පරිඤ්ඤා: ආම්හතා.
- ස. අනු: මාතා ජිවිතා වොරොපිතා පිතා ජිවිතා වොරො-
පිතො -පෙ- සබ්බො භික්කො'ති.
- ප. පටි: ත ගෙවං වතතබ්බ -පෙ-
5. ස. ප්‍ර: අනන්තරාපසුතෙතා පුග්ගලො තං කම්මං පරි-
සංහරිතා කුක්කුචං පරිවිනෝදෙති, විපාරි-
සාරියං පරිවිනෝදි,¹ අභබ්බො සම්මතනතියාමං
ඔක්කම්තුනති.
- ප. පරිඤ්ඤා: ආම්හතා.
- ස. අනු: තනු තං කම්මං පරිසංගතං² කුක්කුචං පරිවි-
නෝදිතං විපාරිසාරියං පරිවිනිතනති.
- ප. පරිඤ්ඤා: ආම්හතා.
- අනු. ථ: හඤ්චි තං කම්මං පරිසංගතං² කුක්කුචං පරි-
විනෝදිතං විපාරිසාරියං පරිවිනිතං,
- අනු. පා: නො ව චිත රෙ වතතබ්බ “අනන්තරාපසුතෙතා
පුග්ගලො තං කම්මං පරිසංහරිතා කුක්කුචං
පරිවිනෝදෙති, විපාරිසාරියං පරිවිනෝදි,
අභබ්බො සම්මතනතියාමං ඔක්කම්තු”නති.
6. ප. ප්‍ර: අනන්තරාපසුතෙතා පුග්ගලො සම්මතනතියාමං
ඔක්කමේය්‍යා'ති.
- ස. පරිඤ්ඤා: ආම්හතා.
- ප. අනු: තනු තං කම්මං පසුතෙතා ආසි'ති.
- ස. පරිඤ්ඤා: ආම්හතා.
- අනු. ථ: හඤ්චි තං කම්මං පසුතෙතා ආසි,³
- අනු. පා: නො ව චිත රෙ වතතබ්බ “අනන්තරාපසුතෙතා
පුග්ගලො සම්මතනතියාමං ඔක්කමේය්‍යා”ති.

අනන්තරාපසුතනකම්පා නිවසිතා.

1. පරිවිනෝදෙති - සිද්ධි, PTS.

2. පරිසංගතං - රේඛා, සා,

4. ස. ප්‍ර: අනන්‍යාරාමයාගේ ප්‍රකාශය ඒ අතීතයෙන්ම
කමය හඳුන්වා දුන් කොට විසිවැනි
බැඳීම කොට සමාසයකින්ද මධ්‍යම
අතීතය වේ ද?
- ප. පරිකල්ප: එසේ ය.
- ස. අනු: (මහ මහත්) මම දිවි කොට කරනලද ද? පියේ දිවි
කොට කරන ලද්දේ ද ... සමාසය බිඳින ලද්දේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු ය. ...
5. ස. ප්‍ර: අනන්‍යාරාමයාගේ ප්‍රකාශය ඒ කමය හඳුන්වා
දුන් කොට විසිවැනි බැඳීම කොට
සමාසයකින්ද මධ්‍යම අතීතය වේ ද?
- ප. පරිකල්ප: එසේ ය.
- ස. අනු: ඒ කමය හඳුන්වා ලද්දේ නො වේ ද? කුකුළු
දුරු කරන ලද්දේ නො වේ ද, විසිවැනි බැඳීම
කරන ලද්දේ නො වේ ද?
- ප. පරිකල්ප: එසේ ය.
- අනු. ස: ඉතින් ඒ කමය හඳුන්වාලද වේ නම්, කුකුළු දුරු
කරන ලද වේ නම්, විසිවැනි බැඳීම කරන ලද
වේ නම්,
- අනු. පා: හවුන 'අනන්‍යාරාමයාගේ ප්‍රකාශය ඒ කමය
හඳුන්වා දුන් කොට විසිවැනි බැඳීම
කොට සමාසයකින්ද මධ්‍යම අතීතය
වේයි' යනු නො කියැවුණු මි. ය.
6. ප. ප්‍ර: අනන්‍යාරාමයාගේ ප්‍රකාශය සමාසයකින්ද මධ්‍යම
බැඳීමෙන් වේ ද?
- ස. පරිකල්ප: එසේ ය.
- ප. අනු: ඒ අනන්‍යාරාමයා කමය ප්‍රකාශ වූයේ නො?
- ස. පරිකල්ප: එසේ ය.
- අනු. ස: ඉතින් ඒ කමය ප්‍රකාශ වී නම්,
- අනු. පා: හවුන, 'අනන්‍යාරාමයාගේ ප්‍රකාශය සමාසයකින්-
ද මධ්‍යම බැඳීමෙන් ය' යනු නො කියැවුණු
මි. ය.

අනන්‍යාරාමයාගේ කතා නිමි.

18. 4.

නිගමන නියමනාමය.

1. ස. ප්‍ර: නිගමන නියමනාමය ඔබ කෙරෙහි වේ.
- ප. පරිකල්ප: ආමාන.
- ස. අනු: මෙම නිගමන නියමනාමය ඔබ කෙරෙහි, සමස්ත නිගමන නියමනාමය මෙම නිගමන නියමනාමය ඔබ කෙරෙහි වේ.
- ප. පරි: න හෙව. ව්‍යාපෘති - පෙ-
2. ස. ප්‍ර: නිගමන නියමනාමය ඔබ කෙරෙහි වේ.
- ප. පරිකල්ප: ආමාන.
- ස. අනු: ප්‍රකෘති මගින් හැඳින්වූ පවත් නියමනාමය ඔබ කෙරෙහි වේ.
- ප. පරි: න හෙව. ව්‍යාපෘති - පෙ-
- ස. අනු: ප්‍රකෘති සංකල්පයන් මගින් හැඳින්වූ පවත් සංකල්පයන් නියමනාමය ඔබ කෙරෙහි වේ.
- ප. පරි: න හෙව. ව්‍යාපෘති - පෙ-
- ස. අනු: ප්‍රකෘති සංකල්පයන් මගින් හැඳින්වූ පවත් අර්ථයන් නියමනාමය ඔබ කෙරෙහි වේ.
- ප. පරි: න හෙව. ව්‍යාපෘති - පෙ-
- ස. අනු: ප්‍රකෘති සංකල්පයන් මගින් හැඳින්වූ පවත් සංකල්පයන් නියමනාමය ඔබ කෙරෙහි වේ.
- ප. පරි: න හෙව. ව්‍යාපෘති - පෙ-
3. ස. ප්‍ර: න ව්‍යාපෘති නිගමන නියමනාමය ඔබ කෙරෙහි වේ.
- ස. පරිකල්ප: ආමාන.
- ප. අනු: හෙබ්. සංකල්පයන් නිගමන නියමනාමය ඔබ කෙරෙහි වේ.
- ස. පරි: න හෙව. ව්‍යාපෘති - පෙ-
- ප. අ: තෙහි “නිගමන නියමනාමය ඔබ කෙරෙහි වේ.”

නිගමන නියමනාමය නිගමන.

18. 4.

නියතස්‍ය නියාමකථා.

[නියාමය දෙපරිදි වෙයි. එහි ආනන්‍යයී කම්ම මිථ්‍යාභිනිශාම වෙයි. ආයතීමානීය සමාකතිනියාමය වෙයි. මේ නියාමධර්ම දෙක තමා අන්‍ය නියාමයෙන් නැත. සියලු ප්‍රකෘතිකර්මයන්ගේ අනිශ්චයතා. එයින් ප්‍රකෘත වූයේත් අනිශ්චය මෑ වෙයි. බුදුවරුන් විසින් තමන්ගේ ශුභබලයෙන් 'මේ සත්ත්වයා අනාගතයෙහි බුදු වෙති'යි ව්‍යාකෘත වූ බොධිසත්‍ව තෙමේ අත්‍යන්ත සිත් ඇති හෙයින් නිශ්චය'යි කියනු ලැබේ. මේ ව්‍යවහාර මාත්‍රය හෙත 'පශ්චිමවිකා බොධිසත්‍වයා ධර්මානිසම්මච හව්‍යය'යි යන අදහසින් 'නිශ්චය වූයේ ආයතීමානී නියාමයට බැස ගන්නේ මේ ය'යි පුළු ප්‍රකෘති අපරප්‍රකෘති නිකායවාසීන් හෙයින් ලබි ගන්නාමුත්ගේ මාද බුදුන්ට 'නියතස්‍ය නියාමකථා' එයි]

1. ස. පු: නිශ්චය වූ සත්ත්වයා නියාමයට බැසගන්නේ මේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මිථ්‍යාභිනිශ්චය සත්ත්වයා සමාකතිනියාමයට බැස ගන්නේ මේ ද? සමාකතිනිශ්චය සත්ත්වයා මිථ්‍යාභිනිශ්චයට බැසගන්නේ මේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ස. පු: නිශ්චය සත්ත්වයා නියාමයට බැසගන්නේ මේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: පෙර මානීය හව්‍ය පසු වැ නියාමයට බැසගන්නේ මේ ද?
- ප. පු: එසේ නො කියැවුණු යැ. ...
- ස. අනු: පෙර ප්‍රොකාපකම් මානී හව්‍ය පසු වැ ප්‍රොකාපකම් නියාමයට බැසගන්නේ මේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: පෙර සෙදගැමි මග ... අනගැමි මග ... රහත්මග හව්‍ය පසු වැ අභිනිශ්චයට බැසගන්නේ මේ ද?
- ප. පු: එසේ නො කියැවුණු යැ ..
- ස. අනු: පෙර සතිපට්ඨාන ... සමාකතිප්‍රධාන ... සාද්ධිපාද ... ඉන්ද්‍රිය ... බල ... බොධිසත්‍ව හව්‍ය පසු වැ නියාමයට බැසගන්නේ මේ ද?
- ප. පරි: එසේ නොකියැ වුණු යැ ...
3. ප. පු: 'නිශ්චය සත්ත්වයා නියාමයට බැසගන්නේ ය'යි නො කියැවුණු මේ ද?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: බොධිසත්‍ව තෙමේ ඒ ජාතියෙහි ධර්මානිසම්මච හව්‍ය නොවන්නේ මේ ද?
- ස. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ප. ආ. එකරුණින් නිශ්චයසත්ත්වයා නියාමධර්මයට බැස ගන්නේ යැ.

නියතස්‍ය නියාමකථා නිමි.

13. 5.

නිවුතකපා

1. ස. පු: නිවුතො නිවරණං ජහති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා:
 ස. අනු: රතො රාගං ජහති දුරේඛා දොසං ජහති මුලෝභා මොහං ජහති කිලිට්ඨො කිලෙසෙ ජහති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: රාගෙන රාගං ජහති, දොසෙන දොසං ජහති මොහෙන මොහං ජහති, කිලෙසෙති කිලෙසෙ ජහති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: රාගො විතතසම්පසුතො, මග්ගො විතතසම්ප-
 සුතො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා:
 ස. අනු: ආරාධනං ඵලං -පෙ- ආරාධනං විතතානං සමොධානං හොති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: රාගො දකුසලො, මග්ගො කුසලො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා:
 ස. අනු: කුසලාකුසලා සංවර්ජනවර්ජා භික්ඛාණීයා කණ්ණප්පකාසපටිභාගා ධම්මා සම්මුඛිභාවං ආගච්ඡන්ති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: කුසලාකුසලා සංවර්ජනවර්ජා භික්ඛාණීයා කණ්ණප්පකාසපටිභාගා ධම්මා සම්මුඛිභාවං ආගච්ඡන්ති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා:

13. 5.

නිවුනකපා.

[‘ඉභිසුභලයානං ඉදධිකානං නැති බැවින් නිවරණයෙන් නිවාරණ වූයේ (වෙථිඤ්ඤා පුද්ගලයා) නිවරණ දුරු කෙරේ’ යයි උත්තරයෙහි සඳහන් වෙයිත් ලබා ගන්නාවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘නිවුනකපා’ එයි]

1. ස. පු: නිවරණයෙන් නිවාරණ වූයේ නිවරණ හැරපියන්නේ මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රාගය වූයේ රාගය හැරපියා ද? දුඛය වූයේ දොෂය හැරපියා ද? මුඛය වූයේ මොහය හැරපියා ද? කලිච්ච වූයේ කෙලය හැරපියා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ස. අනු: රාගයෙන් රාගය හැරපියා ද? දොෂයෙන් දොෂය හැරපියා ද? මොහයෙන් මොහය හැරපියා ද? කෙල්ලයෙන් කෙල්ලය හැරපියා ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ

2. ස. පු: රාගය විතතසම්ප්‍රසුක්ක මේ ද? මාභිය විතතසම්ප්‍රසුක්ක මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සපයියන් දෙදෙනකුන්ගේ .. විතතයන් දෙදෙනකුන්ගේ සම්මතය මේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ

3. ස. පු: රාගය අකුශල මේ ද? මාභිය කුශල මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුශලාකුශල, සාවද්ධනවද්ධ, හිතප්‍රණීත, කාමණ්-ඥකුසලප්‍රතිහාන ධර්මයෝ සම්මුක්තිභාවයට එද් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ. ...

4. ස. පු: කුශලාකුශල, සාවද්ධනවද්ධ, හිතප්‍රණීත, කාමණ්-ඥකුසලප්‍රතිහාන ධර්මයෝ සම්මුක්තිභාවයට එන් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

- ස. අනු: නක්ඛු වුතං භගවතා “චතාරම්භාති හික්ඛවෙ පුට්ඨරවුට්ඨරාති කතම්භාති චතාරා: නභඤ්ච හික්ඛවෙ පඨපී ව ඉදං පඨමං පුට්ඨරවුට්ඨරං -පෙ- නභ්මා සතං ධම්මො අභිඛි අරකා’ති^a අද්දෙව සුතතතො’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: අමනා.
- ස. අ: තෙන හි න චතනඛිං “කුසලාකුසලා -පෙ- සම්මුඛිකාචා අභවජ්ඣති”ති.
5. ස. පු: නිවුතො නිවරණං ජහති’ති
- ප. පටිඤ්ඤා: අමනා.
- ස. අනු: නක්ඛු වුතං භගවතා “සො එවං සම්භිතො විතො පරිසුඤ්ඤා පරිසොදානො අනඛිකණෙ විගතා- පඤ්ඤාසෙ චුද්දානො කම්මතිසෙ සිතො අනෙඤ්ජපතො අභවං ඛෙදානංභ විතො අභිනිනාමෙති”ති^b. අද්දෙව සුතතතො’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: අමනා.
- ස. අ: තෙන හි න චතනඛිං “නිවුතො නිවරණං ජහති”ති.
6. ස. පු: න චතනඛිං නිවුතො නිවරණං ජහති’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: අමනා.
- ස. අනු: නක්ඛු වුතං භගවතා “නක්ඛු එවං ජනතො එවං පඤ්ඤා කාමාසවා’පි විතං මුඛිච්චි-පෙ- අභිජ්ජාසවා’පි විතං මුඛිච්චි”ති.^c අද්දෙව සුතතතො’ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: අමනා.
- ප. අ: තෙන හි නිවුතො නිවරණං ජහති’ති.

නිවුතනකථා නිවසිතා

a. මහානිකායකර - රොහිතකායකර

b c. දිග්ඤායක - සංඤ්ඤාපච්ඡයක.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

13. 6.

සම්මුක්තිසූත්තකථා.

1. ස. පු: සම්මුක්තිසූතො සඤ්ඤාජනං ජහතී'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: රතො රාගං ජහති, දුර්වේදා දෙසං ජහති,
 මුලො මොහං ජහති, කිලිට්ඨො කිලෙසෙ
 ජහතී'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: රාගෙහ රාගං ජහති, දෙසෙහ දෙසං ජහති
 මොහෙහ මොහං ජහති, කිලෙසෙහි කිලෙසෙ
 ජහතී'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: රාගො විත්තසම්පසුත්තො, මග්ගො විත්ත-
 සම්පසුත්තො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: ද්විත්තං එකානං -පෙ- ද්විත්තං විත්තානං
 සමොධානං භොතී'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: රාගො අකුසලො, මග්ගො කුසලො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: කුසලාකුසලා සාවජ්ජානවජ්ජා භික්ඛාණීතා
 කණ්ණසුක්කසප්පිකා ධම්මො සම්මුක්තිභාවං
 ආගච්ඡන්තී'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: කුසලාකුසලා -පෙ- සම්මුක්තිභාවං ආගච්ඡන්තී'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

13. 6.

සම්මුතියුතකථා

[මෙහි නිදහස ද නිවුනකථයෙහි මෙහි.]

1. ස. ප්‍ර: (සංයෝජනයන්ගේ) සම්මුතියාවයට පැමිණියේ සංයෝජන හැරවියන්නේ වේ ද?
- ප. පරිකල්ප: එසේ යැ
- ස. අනු: රකත වූයේ රාගය හැරවිය ද? දුඛ වූයේ දොමය හැරවිය ද? මුඛ වූයේ මොහය හැරවිය ද? කලිභ වූයේ කෙලයෙන් හැරවිය ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැහැකු යැ ...
- ස. අනු: රාගයෙන් රාගය හැරවිය ද? දොමයෙන් දොමය හැරවිය ද? මොහයෙන් මොහය හැරවිය ද? කෙලයෙන් කෙලයෙන් හැරවිය ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැහැකු යැ ...
2. ස. ප්‍ර: රාගය විතතසම්ප්‍රසන්න යැ. මාගිය විතත-සම්ප්‍රසන්න වේ ද?
- ප. පරිකල්ප: එසේ යැ.
- ස. අනු: සපයියන් දෙදෙනකුන්ගේ .. විතතයන් දෙදෙන-කුන්ගේ සම්මතය වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැහැකු යැ ...
3. ස. ප්‍ර: රාගය අකුලය යැ, මාගිය කුලය වේ ද?
- ප. පරිකල්ප: එසේ යැ.
- ස. අනු: කුලයකුලය වූ සාවිද්‍යාවද වූ සිතප්‍රණීය වූ කාමණ්‍යකුලසප්‍රතිභාව වූ ධර්මයේ සම්මුතියාවයට පැමිණෙත් ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැහැකු යැ ...
4. ස. ප්‍ර: කුලයකුලය වූ ... ධර්මයේ සම්මුතියාවයට පැමිණෙත් ද?
- ප. පරිකල්ප: එසේ යැ.

- ස. අනු: නනු වුත්තං හභවතා: “චතාරාමිනි හික්ඛවෙ පුමිදුරමිදුරානි. කතමානි චතාරි: නහඤ්ච හික්ඛවෙ පඨමි ච, ඉදං පඨමං පුමිදුරමිදුරං -පෙ- තභ්බො සතං ධම්මො අසබ්බි අරකා”ති.^a අනෙච සුත්තනෙතා’ති
- ප. පටිඤ්ඤා: අමනා.
- ස. අ: තෙන හි චතතබ්බං “කුසලාකුසලා -පෙ- සමමුක්ඛ- හාවං අභවජ්ඣති”ති.
- ඊ. ස. පු: සමමුක්ඛානො සඤ්ඤාජනං ජහති’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: අමනා.
- ස. අනු. නනු වුත්තං හභවතා: “සො එවං සමාහිතෙ විතො පරිපුඤ්ඤා -පෙ- අසම්මානං ඛගඤ්ඤායා විතං අභිතිත්තාමෙති”ති.^b අනෙච සුත්තනෙතා’ති.
- ප. පටි: අමනා.
- ස. අ: තෙන හි න චතතබ්බං “සමමුක්ඛානො සඤ්ඤා- ජනං ජහති’ති.
- ඊ. ප. පු: න චතතබ්බං “සමමුක්ඛානො සඤ්ඤාජනං ජහති”ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: අමනා.
- ස. අනු: නනු වුත්තං හභවතා: තස්ස එවං ජානතො එවං පස්සතො කාමිකචා’පි විතං මිමුච්චති -පෙ- අමජ්ඣිකචා’පි විතං මිමුච්චති”ති.^c අනෙච සුත්තනෙතා’ති.
- ස. පටි: අමනා.
- ප. අ: තෙන හි සමමුක්ඛානො සඤ්ඤාජනං ජහති”ති.

සමමුක්ඛානකථා නිවසිතා.

a. මතුකතඤ්ඤාකර - රොහිත්ථාන
b. දිග්ඤායා සංඤ්ඤාපිලසුත්ත.
c. දිග්ඤායා - සංඤ්ඤාපිලසුත්ත.

- ස. අනු: හංගාවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මානු: “මහණෙනි, මේ සුවිදුරවිදුරඝාතයෝ සතර දෙනෙකි. කවර සතර දෙනෙක යත්: මහණෙනි, අහස හා පොළොව හා මේ පළමු වන සුවිදුර- විදුරඝාත යි ... එහෙයින් සත්පුරුෂයන්ගේ ධර්ම අසත්පුරුෂයන් කෙරෙන් දුරු යැ”යි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මානු?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අා: එකරුණින් ‘කුශලාකුශල වු ... ධර්මයෝ සම්මුති- හාවයට එති’යි නො කියැයුතු යැ ...
5. ස පු: සංයෝජනයන්ගේ සම්මුතිහාවයට පැමිණියේ සංයෝජන හැරවිය ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: හංගාවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මා නු: “හේ මෙසේ සමාගිත විතතය පරිශුභ වත් මා ... අංසුචික්ඛයඤ්ඤාය පිණිස චිත්තය නතු කෙරෙයි”යි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මානු?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අා: එකරුණින් ‘සම්මුතිගුණ වූයේ සංයෝජන හරහේ යැ’ යනු නො කියැ යුතු යැ.
6. ප. පු: ‘සම්මුතිගුණ වූයේ සංයෝජන හරහේ යැ’ යනු නො කියැයුතු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: හංගාවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මා නු: “මෙසේ දත්තා මෙසේ දත්තා ඔහුගේ සිත කාමාශ්‍රව කෙරෙහුදු මිදෙයි ... අවිදුසු ව කෙරෙහුදු මිදේ” යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මානු?
- ස. පටි: එසේ යැ.
- ප. අා: එකරුණින් සම්මුතිගුණ වූයේ සංයෝජන හරහේ යැ.

සම්මුතිගුණකථා නිමි.

18. 7.

සමාපනේතා අසාදෙනිකපා.

1. ස. පු: සමාපනේතා අසාදෙනි, කිංතනිකන්ති කිංතා-
රමමණ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: තං කිංතං තස්ස කිංතස්ස ආරමමණන්ති.

ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බේ -පෙ-

2. ස. පු: තං කිංතං තස්ස කිංතස්ස ආරමමණන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: තෙන ඵසෙසන තං ඵසං චූසති, තාය වේදනාය
තං වේදනං වේදෙනි, තාය සඤ්ඤාය තං සඤ්ඤං
ඡාන්තී, තාය චේතනාය තා චේතනං වේතෙනි,
තෙන විප්පෙසන තං විත්තං විත්තෙති, තෙන
විතකෙසන තං විතකං විතකෙසති, තෙන
විමාර්ශන තං විමාරං විමාරෙති, තාය පිතියං තං
පිතීං පියායති, තාය සතියං තං සතීං සරති,
තාය පඤ්ඤාය තං පඤ්ඤං පඡානාති'ති.

ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බේ -පෙ-

3. ස. පු: කිංතනිකන්ති විතතසම්පසුත්තා, කිංතං විතත-
සම්පසුත්තන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: ආත්තං ඵසංතං -පෙ- ආත්තං විත්තංතං
සමොධානං භොති'ති.

ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බේ -පෙ-

4. ස. පු: කිංතනිකන්ති අකුසලං, කිංතං කුසලන්ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: කුසලාකුසලා සාවච්ඡානච්ඡා භිත්තඤ්ඤා
කණ්ණප්පකසප්පිකාං ධම්මං සමමුක්ඛිතාං
ආභවිත්තී'ති.

ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බේ -පෙ-

13. 7.

සමාපනතා අක්‍ෂරයෙහි කථා.

[‘ස ආමං කාමං උපසම්පජ්ජාමි භරණි. සො තදක්‍ෂාදෙති- ප්‍රථමධ්‍යාන උපසා වාස කෙරෙයි. ඒ ධ්‍යානලාභී පුද්ගල එය ආක්‍ෂාද කෙරෙයි’ යනාදි වචන නිසා ‘සම්චන්තේ ආක්‍ෂාද කෙරේ’ යයි ද, බහුතේ ඒ ධ්‍යානනිකාන්තිය ධ්‍යානාලම්භන මේ’ යයි ද අනික නිකායවාසීන් කෙසින් ලබා ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳහම ‘සමාපනතා අක්‍ෂරයෙහි’ කථා එයි.]

1. ස. පු: සම්චන්තේ ආක්‍ෂාද කෙරෙයි. ඒ ධ්‍යානනිකාන්තිය (ධ්‍යානාශාව) ධ්‍යානාලම්භන මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ ධ්‍යානය ඒ ධ්‍යානයට ආලම්භන මේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

2. ස. පු: ඒ ධ්‍යානය ඒ ධ්‍යානයට ආලම්භන මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ සප්තයෙන් ඒ සප්තය සප්ත කෙරේ ද? ඒ වේදනායෙන් ඒ වේදනාව මුද්‍රාණේ මේ ද? ඒ සංඥායෙන් ඒ සංඥාව දන්තේ මේ ද? ඒ චේතනායෙන් ඒ චේතනාව සිතා ද? ඒ විතතයෙන් ඒ විතතය විතතන කෙරේ ද? ඒ විතතියෙන් ඒ විතතිය තතීණ කෙරේ ද? ඒ විමාරයෙන් ඒ විමාරය විමාරනා කෙරේ ද? ඒ ප්‍රීතියෙන් ඒ ප්‍රීතිය පියායනා කෙරේ ද? ඒ සමාතිකයෙන් ඒ සමාතිය සමරණ කෙරේ ද? ඒ ප්‍රඥායෙන් ඒ ප්‍රඥාව දනි ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

3. ස. පු: ධ්‍යානනිකාන්තිය විතතසම්ප්‍රසුක්ක මේ ද, ධ්‍යානය විතතසම්ප්‍රසුක්ක මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සප්තයෙන් දෙදෙනකුන්ගේ ... විතතයන් දෙදෙනකුන්ගේ සම්චර්‍යා මේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ..

4. ස. පු: ධ්‍යානනිකාන්තිය අකුලෙ යි. ධ්‍යානය කුලෙ මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුලාකුල වූ සාමද්‍රව්‍ය වූ හිතප්‍රණීත වූ කාමණ්ඩුකල සප්තකාය වූ ධර්මයෝ සමුත්ති ගාව-යට එක් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ම. ස. ප්‍ර: කුසල:කුසල: ස:විජ්:නවිජ්: සිතපාණිත:
කණ්ණාසුරකසපටිභාග: බමම, සමමුඛිත,විං
ආගමිකයෝ'ති.

ප. පරිකල්පය: ආමිතයා.

ස. අනු: නඟු චුතතං භගවතා: “වතතාථිමාති භික්ඛවෙ සුමිදුරවිදුරාති. කතමාති වතතාථි: නභඤ්ච භික්ඛවෙ පඨවි ව, ඉදං පඨමං සුමිදුර විදුරං - පෙ- නසමා සතං ඛමෙමා අසබ්බි අරකා,”ති² අනේ’ම සුතතනෙතා’ති.

ප. පරිකල්පය: දෘමිතය.

ස. ආ: තෙන යි න වතබබො: කුසලංකුසලං සංවජ්ජාන-
වජ්ජං සීනප්පභිතං කණ්ණපුකකසප්පහං
බමබං සමුච්ඡිතං ආගමිත්තං'ති.

6. ප. ප්‍ර: නව විකතබ්බ “සම්පන්නා අත්තාදෙනි. කිංතති-කතති කිංතාථමමණ්ණ”යි.

ස. පරිච්ඡේදය: දෘෂ්ටිකෝණය.

ප. අනු: නව වූතනං භගවතා: “ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විවිච්චෙව කාමෙහි විච්චි අකුසලෙහි ඛමෙමහි සමිතකකං සම්මාරං මිච්චකපං පිතිසුඛං පඨමං- කානං උපසම්පජ්ජ මහරති. සො තං අඤ්ඤාදෙහි. තං තිකාමෙහි. තෙන ච මිතති. ආපජ්ජති. මිතකකමිච්චාරානං වූපසමී -පෙ- දුතියං කානං -පෙ- තතියං කානං -පෙ- චතුත්ථං කානං උපසම්පජ්ජ මහරති. සො තං අඤ්ඤාදෙහි. තං තිකාමෙහි. තෙන ච මිතති. ආපජ්ජති”තිව් අද්දෙව්ව සුත්තනෙතො’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිතානා.

ම. ආ: තෙහෙ ගි “සමාපනො: අක්කාදෙති, කිංචනිකපති කිංචනාරම්භො”ති.

සමාජයෙන් දුරස්ථතාවය නිවසින්.

2. විද්‍යාකතවිද්‍යාකර - ඡර, හිතසහ විග්‍යා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

5. ස. ප්‍ර: කුශලාකුශල වූ සාවද්‍යතාවද වූ නිහඬකම වූ කෘතන්‍යකල සප්තසංග වූ ධර්මයෝ සමමුඛිභාවයට එක් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මිසිත් වදාරනලද මැ නු: “මහණෙනි, මේ සුමිදුරමිදුරඝාතයෝ සතර දෙනෙකි. කවර සතර දෙනෙක යත්: මහණෙනි, අහස හා පොළොව හා මේ පළමු වන සුමිදුරමිදුර ඝාත යි ... එහෙයින් සත්පුරුෂයන්ගේ ධර්ම අසත්පුරුෂයන් කෙරෙන් දුරු වෙයි” යි වදාළ සූත්‍රානුසාරයක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අ: එකරුණින් ‘කුශලාකුශල වූ සාවද්‍යතාවද වූ නිහඬකම වූ කෘතන්‍යකල සප්තසංග වූ ධර්මයෝ සමමුඛිභාවයට එක්’ යි නො කියැවුණු මැ යැ.

6. ප. ප්‍ර: ‘සම්මත්තේ ආඤාද කෙරෙයි. ඒ ධ්‍යාන-නිකාන්තිය ධ්‍යානාලම්භන වෙයි’ යනු නො කියැවුණු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මිසිත් වදාරන ලද මැ නු: “මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ කාමයෙන් වෙන් වැ මැ අකුසල්දහමින් වෙන් වැ සම්මතී සම්මාර විවේකජ ප්‍රතිපත්තිය ඇති ප්‍රථමධ්‍යාන උපයා වාස කෙරෙයි. හේ ඒ දෘඪතා ආඤාද කෙරෙයි. ඒ දෘඪතා කාමැති වෙයි. එයින් ප්‍රතිපත්තිය පැමිණෙයි. විතතිවිමාරගත් ් ් ් ව්‍යුපයමයෙන් ... දුර්විධ්‍යාන ... තාතිවිධ්‍යාන ... වතුරිධ්‍යාන උපයා වාස කෙරෙයි. හේ එය ආඤාද කෙරෙයි. හේ ඒ කාමැති වෙයි. එයින් ප්‍රතිපත්තිය පැමිණෙයි’ යි වදාළ සූත්‍රානුසාරයක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අ: එකරුණින් සම්මත්තේ ආඤාද කෙරෙයි ඒ ධ්‍යානනිකාන්තිය ධ්‍යානාලම්භන වෙයි. (ධ්‍යානලාභයා ධ්‍යානයෙන් නැගීයා ධ්‍යානාඤාද කෙරෙයි. සම්මත්තාල ධ්‍යානනිකාන්තිය ධ්‍යානාලම්භන නොවෙයි. එහෙයින් අසාධකයි.)

සමාපනතා අක්‍ෂරදේශිකාව නිමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

18. 8.

අසාතරාගකපා

1. ස. පු. අපි අසාතරාගො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: දුක්ඛාභිනන්දිතො සත්තා අපි කෙවි දුක්ඛං පඤ්ඤානි පිභෙතානි එසානානි ගවෙසනානි පරිගෙසනානි, දුක්ඛං අජේඛාසාය තිට්ඨන්ති'ති.
- ප. පටි: හ ගෙවං වත්තබ්බෙ.
- ස. අනු: තනු සුඛාභිනන්දිතො සත්තා අපි කෙවි සුඛං පඤ්ඤානි පිභෙතානි එසානානි ගවෙසනානි පරිගෙසනානි, සුඛං අජේඛාසාය තිට්ඨන්ති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- අනු. ථ: හඤ්චි සුඛාභිනන්දිතො සත්තා අපි කෙවි සුඛං පඤ්ඤානි පිභෙතානි එසානානි ගවෙසනානි පරිගෙසනානි, සුඛං අජේඛාසාය තිට්ඨන්ති,
- අනු. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ: අපි අසාතරාගො'ති.¹
2. ස. පු: අපි අසාතරාගො'ති.¹
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: දුක්ඛාය වේදනාය රාගානුසයො අනුසෙති, සුඛාය වේදනාය පටිඝානුසයො අනුසෙති'ති.
- ප. පටි: හ ගෙවං වත්තබ්බෙ.
- ස. අනු: තනු සුඛාය වේදනාය රාගානුසයො අනුසෙති, දුක්ඛාය වේදනාය පටිඝානුසයො අනුසෙති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

1. අසාතරාගොති - සිඳු.

13. 8.

අසාතරාගකථා.

[‘සං කිඤ්ච්ච වෙදනං වෙදියති සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛමසුඛං වා, සං තං වෙදනං අභිනාදති අභිවදති - සුඛං චෙවමසි දුඃඛං චෙවමසි අදුඃඛාසුඛං චෙවමසි යම් මෑ වේදනාවක් විදුනේ චෙ ද, හේ ඒ වේදනාව අභිනාදන කෙරෙයි. එයම සතුට කෙරෙයි’ යන සුත්‍රපාඨයෙහි දැන් අභිනාදන වශයෙන් වදාළ ‘අභිනාදති’ යන වචනය යන දුඃඛ වේදනාව පිළිබඳවත් රාගාඤ්ඤ වශයෙන් අභිනාදනයෙන් ඇත්නු යි අසාතරාගය පිළිගත් උත්තරාපටකයන්ගේ මාද බිදුනට ‘අසාතරාග කථා’ එයි]

1. ස. පු: අසාතරාගය (දුඃඛවේදනායෙහි චෙ වේදනා මට ඇත් නම් මෑතාවාසි රජ්‍යනයෙක්) ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: දුක්ඛ පතන කැමැති වන සංයත ගවේෂණය කරණ පරිණිෂ්ට කරණ, දුක්ඛෙහි බැස සිටුවන දුක්ඛ අභිනාදනය කරන යම් මෑ සත්‍ය කෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: සුඛ පතන කැමැති වන එෂණ ගවේෂණ පරිණිෂ්ට කරණ සුඛයෙහි බැස සිටුවන සුඛ අභිනාදනය කරන යම් මෑ සත්‍ය කෙනෙක් ඇත්තාහු නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- අනු. ථ: ඉදින් සුඛ පතන කැමැති වන එෂණ ගවේෂණ පරිණිෂ්ට කරණ සුඛයෙහි බැස සිටුවන සුඛ අභිනාදනය කරන යම් මෑ සත්‍ය කෙනෙක් ඇත්තාහු නම්,
- අනු. පා: හවත, ‘අසාතරාගයෙක් ඇත්’ යනු නො කියැවුණු මෑ යැ.

2. ස. පු: අසාතරාගයෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: (නොප මතයෙහි,) දුඃඛවේදනායෙහි රාගානුගත ප්‍රතිබ්දි, සුඛවේදනායෙහි ප්‍රතිඝානුගත ප්‍රතිබ්දතේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ.
- ස. අනු: සුඛවේදනායෙහි රාගානුගත ප්‍රතිබ්දතේ දුඃඛ-වේදනායෙහි ප්‍රතිඝානුගත ප්‍රතිබ්දතේ නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

අනු. ෧: හඤ්චි සුඛං වේදනාං රුකානුසංයො අනුසෙති,
දුක්ඛං වේදනාං පටිකානුසංයො අනුසෙති,

අනු. පා: හොඳ වීම් වලින් පිරිසිදු වන බව “අපි අසාදාරණය”යි.

8. ප. පු: හ ව්‍යාකූල “අපි අසාධාරණය”යි.

ස. පවිසරය: ආමිතය.

ප. අනු: හතුවු වුතතං හඟවතා: “හො: එමං අනුරොධි-
 විරොධං සම්පතො: යං කිංඤ්චි වේදනං
 වේදියති.¹ සුඛං වා දුක්ඛං වා අදුක්ඛම්සුඛං වා,
 හො: තං වේදනං අභිනන්දති අභිවදති අපේක්ඛාසාය
 නිවර්තී”ති. අපේති සුත්තතොනා:’ති.

ස. පරිච්ඡේදය: ආම්භය.

ප. ආ: තෙත හි ‘අළු අඟහරාගො’ති.

අසාධාරණතාවය නිවැරදි.

1. ପରିଚୟ - ଚିତ୍ରଣ.

2. **ප්‍රධානම හිඳායුතු මූලපණය - ගොඩනැගිල්ලක් විය යුතුය.**

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

- අනු. ථ: ඉදින් සුඛවේදනායෙහි රාශානුග්‍රහ ලුහුඹදනේ වේ නම්, දුඛවේදනායෙහි ප්‍රතික්ෂානුග්‍රහ ලුහුඹදනේ වේ නම්,
- අනු. පා: හවත, 'අසාතරාගයෙක් ඇත, යනු නො කිසැයුතු මැ යැ.
8. ප. පු: 'අසාතරාගයෙක් ඇත' යනු නො කිසැයුතු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: භාශාවකුත් මහත්තේ මිසින් වදාරන ලද මැ නු? "හේ මේසේ අනුරෝධවිරෝධයට පැමිණියේ සුඛ වේච්ඡි දුඛ වේච්ඡි අදුඛාසුඛ වේච්ඡි යම් මැ වේදනාවක් විදුනේ වේ ද, හේ ඒ වේදනාව අභිනන්දන කෙරෙයි, ඛෙණ්ඩි, බැසගෙන යිමි" යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- පටි. අ: එකරුණින් 'අසාතරාගයෙක් ඇත'.
- (දිට්ඨිමඤ්ඤානං මයයෙත් දුඛවේදනා අභිනන්දන කෙරෙයි. එය අසාතරාගයට සංවික නො වේ.)

අසාතරාගකපා කිමි.

13. 9.

ධම්මකණ්ඨා අභ්‍යාසකතාති කථා.

1. ස. පු: ධම්මකණ්ඨා අභ්‍යාසකතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: විපාකාභ්‍යාසකතා කිරිසංභ්‍යාසකතා, රූපං තිබ්බං
චක්ඛංගතනං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බංගතන'නති.
ප. පටි: හ හෙවං චත්තබ්බි -පෙ-
2. ස. පු: ධම්මකණ්ඨා අභ්‍යාසකතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: රූපකණ්ඨා අභ්‍යාසකතා'ති.
ප. පටි: හ හෙවං චත්තබ්බි -පෙ-
3. ස. පු: ධම්මකණ්ඨා අභ්‍යාසකතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: සද්දකණ්ඨා -පෙ- භක්ඛකණ්ඨා -පෙ- රසකණ්ඨා
-පෙ- ඵොට්ඨබ්බකණ්ඨා අභ්‍යාසකතා'ති.
ප. පටි: හ හෙවං චත්තබ්බි -පෙ-
4. ස. පු: රූපකණ්ඨා අකුසල්ලා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: ධම්මකණ්ඨා අකුසල්ලා'ති.
ප. පටි: හ හෙවං චත්තබ්බි -පෙ-
5. ස. පු: සද්දකණ්ඨා -පෙ- ඵොට්ඨබ්බකණ්ඨා අකුසල්ලා'ති
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: ධම්මකණ්ඨා අකුසල්ලා'ති.
ප. පටි: හ හෙවං චත්තබ්බි -පෙ-
6. ස. පු: ධම්මකණ්ඨා අභ්‍යාසකතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

13. 9.

බමමනණාං අභ්‍යාකතාතිකථා.

[‘රූපාදි සවදුරුම තෘණාං කෙරෙති හූමම පසු තෘණාංව යමි හෙයෙකින් ‘බමමනණාං’ යි කියන ලද ද, එහෙයින් ‘බමිතෘණාංව අභ්‍යාකතාතික’ යි පුළුල්ගෙලිය නිකායමාසින් සෙයින් ලබ්බි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනව ‘බමමනණාං අභ්‍යාකතාති කථා’ එයි.]

1. ස. පු: බමිතෘණාං (මනොආරයෙන් සිතවත් අරමුණු කෙරෙහි තෘණාව) අභ්‍යාකත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මිපාකයෝ අභ්‍යාකත වෙති, ක්‍රියා අභ්‍යාකත යැ, රූපය තිථිණය චක්‍රුරායතනය ... සප්තවිධා-යතනත් අභ්‍යාකත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
2. ස. පු: බමිතෘණාං අභ්‍යාකත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රූපතෘණාං අභ්‍යාකත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
3. ස. පු: බමිතෘණාං අභ්‍යාකත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ශබ්දතෘණාං ... ගතිතෘණාං ... රසතෘණාං සප්තවිධතෘණාං අභ්‍යාකත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
4. ස. පු: රූපතෘණාං අකුල වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: බමිතෘණාං අකුල වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
5. ස. පු: ශබ්දතෘණාං ... සප්තවිධතෘණාං අකුල වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: බමිතෘණාං අකුල වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
6. ස. පු: බමිතෘණාං අභ්‍යාකත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

- ස. අනු: තනු තණ්හා අකුසලා වුතතා භගවතා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි තණ්හා අකුසලා වුතතා භගවතා,
- ස. පා: නො ච වත රෙ, වතතබ්බෙ ධම්මකණ්ඨා අභ්‍යාකතා'ති.
7. ස. පු: ධම්මකණ්ඨා අභ්‍යාකතා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: තනු ලොභො අකුසලො වුතො භගවතා, ධම්මකණ්ඨා ලොභො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි ලොභො අකුසලො වුතො භගවතා, ධම්මකණ්ඨා ලොභො,
- අනු. පා: නො ච වත රෙ, වතතබ්බෙ 'ධම්මකණ්ඨා අභ්‍යාකතා'ති.
8. ස. පු: ධම්මකණ්ඨා ලොභො අභ්‍යාකතො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: රූපකණ්ඨා ලොභො අභ්‍යාකතො'ති.
- ප. පටි: න භෙමං වතතබ්බෙ -පෙ-
9. ස. පු: ධම්මකණ්ඨා ලොභො අභ්‍යාකතො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: සද්දකණ්ඨා -පෙ- ශක්කිකණ්ඨා -පෙ- රතකණ්ඨා -පෙ- ථොට්ඨබ්බකණ්ඨා ලොභො අකුසලො'ති
- ප. පටි: න භෙමං වතතබ්බෙ -පෙ-
10. ස. පු: සද්දකණ්ඨා -පෙ- ථොට්ඨබ්බකණ්ඨා ලොභො අකුසලො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: ධම්මකණ්ඨා ලොභො අකුසලො'ති.
- ප. පටි: න භෙමං වතතබ්බෙ -පෙ-

11. ස. පු: ධම්මතණ්හා අභ්‍යාසකතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං හභවතා: "සංයං තණ්හා පෙසනො-
හමිකා,¹ නන්දිරුහසහභගතා නත්තනත්තාහිනන්දිති
සෙය්‍යපිදං: කාමිතණ්හා හවිතණ්හා විහවි-
තණ්හා"ති² අත්ථව සුත්තනෙත්තා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. ආ: තෙන හි න වත්තබ්බං "ධම්මතණ්හා අභ්‍යාසකතා"ති

12. ප. පු: න වත්තබ්බං "ධම්මතණ්හා අභ්‍යාසකතා"ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ප. අනු: නනු සං ධම්මතණ්හා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

අනු. ස: හඤ්චි සං ධම්මතණ්හා,

අනු. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බං "ධම්මතණ්හා අභ්‍යා-
සකතා"ති.

ධම්මතණ්හා අභ්‍යාසකතාතිකථා: නිවසිතා.

1. පොඤ්ඤාමිතිකා - මජ්ඣ.

2. දීඝඤ්ඤා - මජ්ඣ. නිකාය. පටිසංකප්පකං,

11. ස. ප්‍ර: ධර්මතණ්‍යා අභ්‍යාසාදායක වේ ද?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සාමාන්‍යයෙන් මහත්තම මිනිස් මධුරතලද මෑනු “පුතභිමය පිණිස වැටෙන නැදිරාග සහගත වූ ඒ ඒ ගජයෙහි අභිනන්දනය කරන යම් තණ්‍යා-යෙක් ඇද්ද, ඔහු නම් කාමතණ්‍යා යැ ගම්මතණ්‍යා යැ මහමතණ්‍යා යැ” යි මධුර සුත්‍රාදායයෙක් ඇත්තේ මෑනු!
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අ: එකරුණින් “ධර්මතණ්‍යා අභ්‍යාසාදායක යැ” යි හොඳ කියැවුණු යැ.
12. ස. ප්‍ර: ‘ධර්මතණ්‍යාව අභ්‍යාසාදායක යැ’ යි හොඳ කියැවුණු වේ ද?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඔ ධර්මතණ්‍යා හොඳ?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ස: ඉදින් ඔ ධර්මතණ්‍යා වේ නම්,
- අනු. ප: ගම්ම, එකරුණින් ‘ධර්මතණ්‍යා අභ්‍යාසාදායක යැ’ යි කියැවුණු මෑ යැ.
- (‘නුත සා ධර්මතණ්‍යා’ යන පදයෙන් ධර්මලබ්ධි නිසා පවත්නා තණ්‍යාව කියැ වේ. අභ්‍යාසාදායක විය හොඳ වේ. එහෙයින් අසාධකය.)

ධර්මතණ්‍යා අභ්‍යාසාදායකකථා නිමි.

18. 10

ධම්මතණ්හං හ දුක්ඛසමුදයොතිකථා

1. ස. පු: ධම්මතණ්හං හ දුක්ඛසමුදයො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
 ස. අනු: රූපතණ්හං හ දුක්ඛසමුදයො'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: ධම්මතණ්හං හ දුක්ඛසමුදයො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
 ස. අනු: සද්දතණ්හං -පෙ- භක්ඛිතණ්හං -පෙ- රසතණ්හං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බිතණ්හං හ දුක්ඛසමුදයො'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: රූපතණ්හං දුක්ඛසමුදයො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
 ස. අනු: ධම්මතණ්හං දුක්ඛසමුදයො'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: සද්දතණ්හං -පෙ- භක්ඛිතණ්හං -පෙ- රසතණ්හං -පෙ- ඵොට්ඨබ්බිතණ්හං දුක්ඛසමුදයො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
 ස. අනු: ධම්මතණ්හං දුක්ඛසමුදයො'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: ධම්මතණ්හං හ දුක්ඛසමුදයො'ති?
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
 ස. අනු: හනු තණ්හං දුක්ඛසමුදයො චුත්තො හගචතා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
 අනු. ස: භඤ්චී තණ්හං දුක්ඛසමුදයො චුත්තො හගචතා,
 අනු. පා: තො ච චත රෙ චත්තබ්බෙ "ධම්මතණ්හං හ දුක්ඛසමුදයො"ති.

18. 10.

බිම්මතණහා න දුක්ඛසමුදයොති කථා.

[බිම්මතණොව 'බිම්මතණහා' යයි කී හෙයින් එය දුක්ඛසමුදය නො වේ යයි පුඵඥෙඥියාතිකාය වාසින් සෙයින් ලබ්ධි හත්තවුන්ගේ වාද විදිතව 'බිම්මතණහා න දුක්ඛසමුදයොති කථා එයි.]

- 1 . ස. ප්‍ර: බිම්මතණොව දුක්ඛසමුදය නො වනු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: රූපතාමණොව දුක්ඛසමුදය නො වනු වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
2. ස. ප්‍ර: බිම්මතණොව දුක්ඛසමුදය නො වනු වේ ද?
- ප. පටි: එසේ යැ.
- ස. අනු: භවද්වයාමණො ... ගතිතාමණො ... රසතාමණො ...
- සප්තවිධතාමණො දුක්ඛසමුදය නො වනු වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
3. ස. ප්‍ර: රූපතාමණො දුක්ඛසමුදය වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: බිම්මතණො දුක්ඛසමුදය වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
- 4 ස. ප්‍ර: භවද්වයාමණො ... ගතිතාමණො ... රසතාමණො ...
- සප්තවිධතාමණො දුක්ඛසමුදය වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: බිම්මතණො දුක්ඛසමුදය වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
5. ස. ප්‍ර: බිම්මතණොව දුක්ඛසමුදය නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'තාමණොව දුක්ඛසමුදය'යි. වදාරන ලද නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'තාමණොව දුක්ඛසමුදය'යි වදාරන ලද වේ නම්,
- අනු. පා: භවත, 'බිම්මතණොව දුක්ඛසමුදය නො වේ යැ'යි නො කියැහුණු මැ යැ.

6. ස. ප්‍ර: ධම්මාණංච දුඛසමුදය නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'ලොභය දුඛසමුදය'යි වදාරනලද නො? ධම්මාණංච ලොභ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ථ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'ලොභය දුඛසමුදය'යි වදාරනලද වේ නම්, ධම්මාණංච ලොභ වේ නම්,
- අනු. පා: හවත 'ධම්මාණංච දුඛසමුදය නො වේ යැ'යි නො කියැහුනු මැ යැ.
7. ස. ප්‍ර: ධම්මාණංච ලොභ වූයේ දුඛසමුදය නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රූපතාණං ලොභ වූයේ දුඛසමුදය නො වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...
8. ස. ප්‍ර: ධම්මාණං ලොභ වූයේ දුඛසමුදය නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ශබ්දතාණං ... ගන්ධතාණං ... රස තාණං ... සප්තව්‍යාපාදතාණං ලොභ වූයේ දුඛසමුදය නො වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...
9. ස. ප්‍ර: රූපතාණං ලොභ වූයේ දුඛසමුදය වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ධම්මාණං ලොභ වූයේ දුඛසමුදය වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...
10. ස. ප්‍ර: ශබ්දතාණං... සප්තව්‍යාපාදතාණං ලොභ වූයේ දුඛසමුදය වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ධම්මාණං ලොභ වූයේ දුඛසමුදය වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...

11. ස. පු: ධම්මතණ්හා න දුක්ඛසමුදයො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: නහු වුත්තං හගච්ඡා: "සං සං තණ්හා පොතො-
හමිකා,¹ නන්දිරාග සහගතා: තත්ත තත්තංතිනන්දිරා
සෙය්‍යපිදං: කාමතණ්හා හවතණ්හා විහව-
තණ්හා"²ති³ අතෙව සුත්තතොනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. ආ: තෙන හි න වත්තබ්බං "ධම්මතණ්හා න දුක්ඛ-
සමුදයො"⁴ති.

12. ප. පු: න වත්තබ්බං "ධම්මතණ්හා න දුක්ඛසමුදයො"⁵ති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ප. අනු: නහු සං ධම්මතණ්හා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

අනු. ධ: හඤ්චි සං ධම්මතණ්හා,

අනු. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බං "ධම්මතණ්හා
දුක්ඛසමුදයො'ති."⁶

ධම්මතණ්හා න දුක්ඛසමුදයොති කථා නිමිති.

තොරසමිං වග්ගො නිමිති.

තස්ස උදදනං

කප්පවෙඨා කප්පං තිවෙඨය්‍ය, කප්පවෙඨා කුසලං විත්තං න
පටිලහෙය්‍ය, අනත්තරාපසුතො: පුත්තලො සම්මතතතියංමිං
ඕක්කමෙය්‍ය, තියතො: තියංමිං ඕක්කමිති, තිට්ඨතො: තිවරණං
ජහති, සම්මුඛිභූතො: සඤ්ඤාජහං ජහති, කිංතතිකතති,
අසාතරාගො, ධම්මතණ්හා අඛ්‍යාතො, ධම්මතණ්හා න
දුක්ඛසමුදයො'ති.

1 පොතොකාවිකා, මජ්ඣං.

2. න දුක්ඛසමුදයොති - මජ්ඣං, සීඝ්‍ර.

3. දිග්ඛිකාය - මහාසංඝරාජානසුත්ත

11. ස පු: ධම්මතණ්‍හා දුඛසමුදය නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: හාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැනු: “පුනභීවය කරනසුලු වූ රහිතඤ්ඤා සංඛ්‍යාත නන්දිරාගයෙන් යුක්ත වූ ඒ ඒ අතච්ඡාදයෙහි සතුටු වන යම් තාණ්‍හාවක් ඇද්ද, ඔහු නම් කාමධ්‍යාණ්‍යො යැ භවධ්‍යාණ්‍යො යැ විභවධ්‍යාණ්‍යො යි” වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.
- ස. අ: එකරුණින් ‘ධම්මතණ්‍හා දුඛසමුදය නො වේ යැ’යි නො කියැවුණු යැ.

12. ප. පු: ‘ධම්මතණ්‍හා දුඛසමුදය නො වේ යැ’යි නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: හො ධම්මතණ්‍හා නො?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් හො ධම්මතණ්‍හා වේ නම්,
- අනු. පා: භවත, ධම්මතණ්‍හා දුඛසමුදය වේ යැ’යි නො කියැවුණු යැ.

ධම්මතණ්‍හා හ දුක්ඛසමුදයොතිකපා නිමි.

තෙලෙස් වන වග නිමිසේ යි.

එහි ලද්දකි:

කප්පච්ඡාකපා යැ කුසලපටිලාභකපා යැ අනන්තරාපසුත්තකපා යැ තියතස්ස තියාමකපා යැ නිවුනකපා යැ සමමුඛිගුහකපා යැ සමාපනො අක්‍රාදෙති සපා යැ අසාකරාගකපා යැ ධම්මතණ්‍හා අභ්‍යාකතාතිකපා යැ ධම්මතණ්‍හා හ දුක්ඛසමුදයොති කපා යි.

වුද්දසමෝ වග්ගො.

14. 1.

කුසලාකුසල පටිසංඥානකථා.

1. ස. පු: අකුසලමූලං පටිසංඥානති කුසලමූලනති,
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: යං අකුසලස්ස උප්පාදාය ආවර්ථනා -පෙ- පඤ්ඤි,
 සංව¹ කුසලස්ස උප්පාදාය ආවර්ථනා -පෙ-
 පඤ්ඤි'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: අකුසලමූලං පටිසංඥානති කුසලමූලා, න වත්තබ්බං
 යං අකුසලස්ස උප්පාදාය ආවර්ථනා -පෙ- පඤ්ඤි,
 සංව කුසලස්ස උප්පාදාය ආවර්ථනා -පෙ-
 පඤ්ඤි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: කුසලං අභාවර්ථනාස්ස² උප්පජ්ඣති -පෙ-
 අපඤ්ඤානාස්ස³ උප්පජ්ඣති'.
 ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: කුසලං ආවර්ථනාස්ස උප්පජ්ඣති -පෙ- පඤ්ඤා-
 නාස්ස උප්පජ්ඣති'.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 අනු. ථ: හඤ්චි කුසලං ආවර්ථනාස්ස උප්පජ්ඣති -පෙ-
 පඤ්ඤානාස්ස උප්පජ්ඣති,
 අනු. පා: නො ව චත රෙ වත්තබ්බෙ "අකුසලමූලං
 පටිසංඥානති කුසලමූල"නති.
3. ස. පු: අකුසලමූලං පටිසංඥානති කුසලමූලනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: අකුසලං⁴ අග්ගොතිසො මහසිකරො,නො
 උප්පජ්ඣති'.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

1 සං ව - සිමු.

2. අභාවර්ථනාස්ස - මජ්ඣං.

3. අපාඤ්ඤානාස්ස - මජ්ඣං.

4. අකුසලමූලං - මජ්ඣං.

තුදුස්වනවග

14. 1.

කුසලාකුසලපටිපාටිකතාවය*

[කුසලය අකුසලයට අනතුරු වූ හෝ අකුසලය කුසලයට අනතුරු වූ හෝ ඉපදීමක් නැති හෙයින් උතුන්ගේ අනෙකානා ප්‍රතිසංකාන නොගෙදේ. එහෙත් 'එක් මැ වසතුයෙහි රජුන විරජුන වශයෙන් කුසලාකුසලයන්ගේ ප්‍රතිසංකාන ඇති'යි මහා සතිසංකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තාහු වෙද්ද මවුන්ගේ වාද භිද්‍රවට 'කුසලාකුසල පටිපාටිකතාවය' එයි]

1. ස. ප්‍ර: අකුසලමූලය කුසලමූලය ප්‍රතිසංකාන (එකිනෙක ගැලපීම) කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුසලයාගේ උත්තාදය පිණිස යම් ආවර්ජනා-යෙක් ... ප්‍රණීධියෙක් ඇද්ද, ඔ මැ කුසලයාගේ උත්තාදය පිණිස ආවර්ජනා .. ප්‍රණීධි වේ ද,

ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

2. ස. ප්‍ර: අකුසලමූලය කුසලමූලය ප්‍රතිසංකාන කෙරේ ද, අකුසලයාගේ උත්තාදය පිණිස යම් ආවර්ජනා .. ප්‍රණීධි ඇද්ද, ඒ මැ කුසලයාගේ උත්තාදය පිණිස ආවර්ජනා ... ප්‍රණීධි වේ යයි නො කියැවුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කුසලය ආවර්ජනා නො කරන්නහුට උපදනේ වේ ද, .. ප්‍රණීධි නො කරන්නහුට උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

ස. අනු: කුසලය ආවර්ජනා කරන්නහුට උපදනේ වේ ද? ... ප්‍රණීධි කරන්නහුට උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

අනු. ස: ඉදින් කුසලය ආවර්ජනා කරන්නහුට උපදනේ වේ නම් ... ප්‍රණීධි කරන්නහුට උපදනේ වේ නම්,

අනු. පා: හව්වා, 'අකුසලමූලය කුසලමූලය ප්‍රතිසංකාන කෙරේ' යයි නො කියැවුතු මැ යැ.

3. ස. ප්‍ර: අකුසලමූලය කුසලමූලය ප්‍රතිසංකාන කෙරේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අකුසලය අයෝනිකොම්භසිකාර කරන්නහුට උපදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ස. අනු: කුසලං අයොනියො මනසිකරොතො උප්පජ්ඣති¹.

ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: නනු කුසලං යොනිසො මනසිකරොතො උප්පජ්ඣති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

අනු. ථ: හඤ්චී කුසලං යොනිසො මනසිකරොතො උප්පජ්ඣති.

අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ: අකුසලමූලං පරිසද්දහති කුසලමූලනති.

4. ස. පු: අකුසලමූලං පරිසද්දහති කුසලමූලනති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: කාමසඤ්ඤාය අනන්තරා නෙකබ්බමසඤ්ඤා උප්පජ්ඣති, ඛ්‍යාපාදසඤ්ඤාය අනන්තරා අඛ්‍යාපාදසඤ්ඤා උප්පජ්ඣති, මහිංසාසඤ්ඤාය අනන්තරා අමහිංසාසඤ්ඤා උප්පජ්ඣති, ඛ්‍යාපාදස්ස අනන්තරා මේත්තා උප්පජ්ඣති, අරතියා අනන්තරා මුද්දිතා උප්පජ්ඣති, පටික්ඛා¹ අනන්තරා උප්පෙක්ඛා උප්පජ්ඣති.

ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

5. ස. පු: කුසලමූලං පරිසද්දහති අකුසලමූලනති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: යා කුසලස්ස උප්පාදාය ආවට්ඨතා -පෙ- පඤ්ඤි, සා'ව² අකුසලස්ස උප්පාදාය ආවට්ඨතා -පෙ- පඤ්ඤිති.

ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

6. ස. පු: කුසලමූලං පරිසද්දහති අකුසලමූලං, යා කුසලස්ස උප්පාදාය ආවට්ඨතා -පෙ- පඤ්ඤි, සා'ව අකුසලස්ස උප්පාදාය ආවට්ඨතා -පෙ- පඤ්ඤිති.

ප. පටි: ආමිත්තා.

ස. අනු: අකුසලං අභාවට්ඨනස්ස උප්පජ්ඣති -පෙ- අපඤ්ඤානස්ස උප්පජ්ඣති.

ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. පටික්ඛා - සිඤ්ඤා.

2. සා ච - සිඤ්ඤා.

- ස. අනු: කුසලය අයෝනිසොමනසිකාර කරත්තහුට
උපදනේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: කුසලය යෝනිසොමනසිකාර කරත්තහුට
උපදනේ නො?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- අනු. ස: ඉදින් කුසලය යෝනිසොමනසිකාර කරත්තහුට
උපදනේ වේ නම්,
- අනු. පා: හව්න, අකුසලමූලය කුසලමූලය ප්‍රතිසංකාන
කෙරේ' යයි නො කියැවුතු මැ යැ.
4. ස. පු: අකුසලමූලය 'කුසලමූලය ප්‍රතිසංකාන කෙරේ' ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. අනු: කාමසංඝවට අනතුරු වැ තිකාමසංඝව
උපදනේ වේ ද? ව්‍යාපාදසංඝවට අනතුරු වැ
අව්‍යාපාදසංඝව උපදනේ වේ ද? විහිංසාසංඝවට
අනතුරු වැ අවිහිංසාසංඝව උපදනේ වේ ද?
ඝ්‍රාපාදයට අනතුරු වැ මෛත්‍රිය උපදනේ වේ ද?
විහිංසාවට අනතුරු වැ කරුණාව උපදනේ වේ ද?
අරතියට අනතුරු වැ මුද්දිතාව උපදනේ වේ ද?
ප්‍රතිෂයට අනතුරු වැ උපෙක්‍ෂාව උපදනේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
5. ස. පු: කුසලමූලය අකුසලමූලය ප්‍රතිසංකාන කෙරේ ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. අනු: කුසලොත්‍යාදය පිණිස යම් ආවර්තායෙක් ...
ප්‍රණිධියෙක් ඇද්ද, ඒ මැ අකුසලොත්‍යාදයට
ආවර්තායෙක් ... ප්‍රණිධියෙක් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
6. ස. පු: කුසලමූලය අකුසලමූලය ප්‍රතිසංකාන කෙරේ,
කුසලොත්‍යාදය පිණිස යම් ආවර්තායෙක් ...
ප්‍රණිධියෙක් ඇද්ද, ඒ මැ අකුසලොත්‍යාදයට
ආවර්තා ... ප්‍රණිධි වේ ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. අනු: අකුසලය ආවර්ත නො කරත්තහුට උපදනේ
වේ ද ... ප්‍රණිධාන නොකරත්තහුට උපදනේ
වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

- ස. අනු: හනු¹ අකුසලං ආවට්ටනනං උප්පජ්ඣති - පෙ-
පණ්දහනනං උප්පජ්ඣති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- අනු. ඔ: හඤ්චී අකුසලං ආවට්ටනනං උප්පජ්ඣති - පෙ-
පණ්දහනනං උප්පජ්ඣති,
- අනු. පා: හො ව චත රෙ චතතබ්බෙ, “කුසලමූලං පටිසන්ද-
හති අකුසලමූල”නති
7. ස. පු: කුසලමූලං පටිසන්දහති අකුසලමූලනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: කුසලං ඥාතිසොමනසිකරොතො උප්පජ්ඣති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: අකුසලං ඥාතිසොමනසිකරොතො උප්පජ්ඣති
- ප පටි: න හෙවං චතතබ්බෙ - පෙ-
- ස අනු: හනු අකුසලං අඥාතිසො මනසිකරොතො
උප්පජ්ඣති.
- ප පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- අනු. ඔ: හඤ්චී අකුසලං අඥාතිසොමනසිකරොතො
උප්පජ්ඣති,
- අනු. පා: හො ව චත රෙ චතතබ්බෙ: කුසලමූලං පටි-
සන්දහති අකුසලමූලනති.
8. ස. පු: කුසලමූලං පටිසන්දහති අකුසලමූලනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස අනු: තෙනකම්මසඤ්ඤාය අනන්තරං කාමසඤ්ඤා
උප්පජ්ඣති, අබ්‍යාපාදසඤ්ඤාය අනන්තරං
බ්‍යාපාදසඤ්ඤා උප්පජ්ඣති, අවිතිංසාසඤ්ඤාය
අනන්තරං විතිංසා සඤ්ඤා උප්පජ්ඣති,
මේඤ්ඤාය අනන්තරං බ්‍යාපාදෙ උප්පජ්ඣති, කරුණාය
අනන්තරං විතිංසා උප්පජ්ඣති, මුද්දිකාය අනන්තරං
අරති උප්පජ්ඣති, උප්පෙක්ඛාය අනන්තරං පටිඝං
උප්පජ්ඣති
- ප පටි. න හෙවං චතතබ්බෙ - පෙ-

- ස. අනු: අකුශලය ආවර්තනා කරන්නහුට උපදනේ ...
ප්‍රණීති කරන්නහුට උපදනේ මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් අකුශලය ආවර්තනා කරන්නහුට උපදනේ
මේ නම් ... ප්‍රණීති කරන්නහුට උපදනේ මේ නම්,
- අනු. පා: හම්බ, කුශලමූලය අකුශලමූල ප්‍රතිසංකාප කෙරේ,
යයි නො කියැවුණු මැ යැ.
7. ස. ප්‍ර: කුශලමූලය අකුශලමූල ප්‍රතිසංකාප කෙරේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: කුශලය සොතිසංකාපකාරයෙන් උපදනේ
මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අකුශලය සොතිසංකාපකාරයෙන් උපදනේ
මේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ.
- ස. අනු: අකුශලය අසොතිසංකාපකාර කරන්නහුට
උපදනේ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් අකුශලය අසොතිසංකාපකාර
කරන්නහුට උපදනේ මේ නම්,
- අනු. පා: හම්බ, කුශලමූලය අකුශලමූල ප්‍රතිසංකාප
කෙරේයයි නො කියැවුණු මැ යැ.
8. ස. ප්‍ර: කුශලමූලය අකුශලමූලය ප්‍රතිසංකාප කෙරේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: තිකොමිසංඥාවට අනතුරු වූ කාමසංඥා උපදනේ
මේ ද, අව්‍යාපාදසංඥාවට අනතුරු වූ ව්‍යාපාදසංඥා
උපදනේ මේ ද, අවිනිසංකාපකාරයට අනතුරු වූ
විනිසංකාපකාරය උපදනේ මේ ද, මෙමුත්තට අනතුරු
වූ ව්‍යාපාදය උපදනේ මේ ද, කරුණාවට අනතුරු
වූ විනිසංකාපකාරය උපදනේ මේ ද, මුද්දිකාවට අනතුරු වූ
අරතී උපදනේ මේ ද, උපෙක්‍ෂාවට අනතුරු වූ
ප්‍රතිසංකාප උපදනේ මේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

- 9 ප ප්‍ර: න මහතබ්බං අකුසලමූලං පටිසංඥානං කුසලමූලං,
කුසලමූලං පටිසංඥානං අකුසලමූලානං
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: නනු යසම්ඤ්ඤාච චන්ද්‍රිකම් රජ්ජති, තසම්ඤ්ඤාච
චන්ද්‍රිකම් විරජ්ජති, යසම්ඤ්ඤාච චන්ද්‍රිකම්
විරජ්ජති තසම්ඤ්ඤාච චන්ද්‍රිකම් රජ්ජති'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා
- අනු. ඔ: හඤ්චි යසම්ඤ්ඤාච චන්ද්‍රිකම් විරජ්ජති
තසම්ඤ්ඤාච චන්ද්‍රිකම් රජ්ජති,¹
- අනු. පා: තෙන මහ රෙ මහතබ්බං "අකුසලමූලං පටි-
සංඥානං කුසලමූලං, කුසලමූලං පටිසංඥානං
අකුසලමූලං"තති.

කුසලාකුසලපටිසංඥානකථා නිවසිතා.

9. ප. පු: 'අකුශලමූලය කුශලමූලය ප්‍රතිසංකීර්ණ කෙරෙයි,
කුශලමූලය අකුශලමූලය ප්‍රතිසංකීර්ණ කෙරෙයි'
යනු නො; කියැවුණු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප අනු: යම් මැ වස්තුයෙකැ ඇල් ද, එ මැ වස්තුයෙහි
නො; ඇලෙන්නේ, යම් මැ වස්තුයෙකැ නො; ඇල්
ද, එ මැ වස්තුයෙහි ඇලෙන්නේ නො;?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. එ: ඉදින් යම් මැ වස්තුයෙකැ නො; ඇලෙන්නේ එ මැ
වස්තුයෙහි ඇල් නම්,

අනු. පා: හමත එකරුණින් 'අකුශලමූලය කුශලමූලය
ප්‍රතිසංකීර්ණ කෙරෙයි, කුශලමූලය අකුශලමූලය
ප්‍රතිසංකීර්ණ කෙරෙයි' යනු කියැවුණු මැ යැ.

(මෙහි එක් මැ අරමුණෙහි රාගමරාග උත්පතතිස
දක්විණ. කුසලාකුසල අනන්තරතා නො; වේ.
එහෙයින් අසංඛිතයි.)

කුසලාකුසලපටිසංඥානනකථා නිමි.

14. 2.

සලායනනුපපතතිකථා.

1. ස. පු: සලායනනං අප්පබ්බං අචරිමං මානුකුච්ඡිකම් සණ්ඨාති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ස. අනු: සබ්බච්ඡාපච්චයා අගිතින්ද්‍රියො¹ මානුකුච්ඡිකම් ඉක්කමිති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: උපපතොසියෙහ විතොන චක්ඛායනනං සණ්ඨාති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ස. අනු: උපපතොසියෙහ විතොන හත්ථා සණ්ඨානති, පාදා සණ්ඨානති, සිසං සණ්ඨාති, කණ්ණණ්ණා සණ්ඨාති, භාසිකා සණ්ඨාති, මුඛං සණ්ඨාති, දන්තා සණ්ඨානති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: උපපතොසියෙහ විතොන ඝොභායනනං -පෙ- ඝොභායනනං -පෙ- ජීව්හායනනං සණ්ඨාති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ස. අනු: උපපතොසියෙහ විතොන හත්ථා සණ්ඨානති, පාදා සණ්ඨානති, සිසං සණ්ඨාති, කණ්ණණ්ණා සණ්ඨාති, භාසිකා සණ්ඨාති, මුඛං සණ්ඨාති, දන්තා සණ්ඨානති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-

14. 2.

සලායනනුප්‍රකාරිකථා.

[‘උපපතෙතසිය - පිළිසද සිත සමග ම, ඔපපාතිකයනව සමායතන උපදනේ යැ. ජරාසුර සත්ත්වයනව ප්‍රතිසංස්කරණයෙහි මානායතන කායායතන දෙදෙන ම, උපදනාග. ආධ්‍යාත්මික ආයතනයන් කෙරෙහි ඉතිරි සතර ආයතන සත්සංස්කරණයෙහි උපදිති. ඔහු ද ඒ ප්‍රතිසංස්කරණය හෝ අනෙක් කම්මක් හෝ කළ හෙයින්,‘සි යම්මයෙහි වාද සි. එතෙකුළු වුව ‘එකකම්මවතාවතායෙකුයෙන් ගාතාවිච්චසංඝමානව වාසනාදිත්තේ අභිකුරොද්ගමනය සෙයින් ඔවුහුසැ ප්‍රතිසංස්කරණයෙහි දි ම, විජමානු සමායතන ඇති‘සි පුළුලෙහි යි කියාමාසින් සෙයින් ලබි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනව ‘සලායනනුප්‍රකාරිකථා’ එයි.]

1. ස. ප්‍ර: සමායතනය පෙර පසු නො වැ මවුකුසැ පිහිටා ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: හැම අගපසග ඇති වැ අනුත ඉදුරත් ඇති වැ මවුකුසැ සිවුනේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. ප්‍ර: උපපතෙතසිය (ප්‍රතිසංස්කරණ) සිතින් වක්කරායතනය පිහිටන්නේ වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: උපපතෙතසිය සිතින් හඟ්ගෙය් පිහිටත් ද, පාදගෙය් පිහිටත් ද, ශිෂ්ට පිහිටා ද, කණ්ට පිහිටා ද, නාසිකාව පිහිටා ද, මුඛය පිහිටා ද, දත්තගෙය් පිහිටත් ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

3. ස. ප්‍ර: උපපතෙතසිය සිතින් මුත්තායතනය ... මුත්තායතනය ... ජිහ්වායතනය පිහිටන්නේ වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: උපපතෙතසිය සිතින් හඟ්ගෙය් පිහිටත් ද, පාදගෙය් පිහිටත් ද, ශිෂ්ට පිහිටා ද, කණ්ට පිහිටා ද, නාසිකාව පිහිටා ද, මුඛය පිහිටා ද, දත්තගෙය් පිහිටත් ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

4. ප. ප්‍ර: මාතුකුච්ඡිගතස්ස පච්ඡා වකඛාසතනා උපාජ්ඣති'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ප. අනු: මාතුකුච්ඡිගතං චිත්තපට්ටිලාභාය කම්මං කරොති'ති.
 ස. පටි: හ හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
5. ප. ප්‍ර: මාතුකුච්ඡිගතස්ස පච්ඡා සොදායතනං -පෙ- සොදායතනං -පෙ- ජිව්හායතනං උපාජ්ඣති'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ප. අනු: මාතුකුච්ඡිගතං ජිව්හායතනපට්ටිලාභාය කම්මං කරොති'ති.
 ස. පටි: හ හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
6. ප. ප්‍ර: මාතුකුච්ඡිගතස්ස පච්ඡා කෙසා ලොමා නබ්බා දන්තා අට්ඨි උපාජ්ඣති'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ප. අනු: මාතුකුච්ඡිගතං අට්ඨිපට්ටිලාභාය කම්මං කරොති'ති.
 ස. පටි: හ හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
7. ස. ප්‍ර: හ වතතබ්බං මාතුකුච්ඡිගතස්ස පච්ඡා කෙසා ලොමා නබ්බා දන්තා අට්ඨි උපාජ්ඣති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: හනු වුත්තං ගගච්ඡා.
 "පඨමං කල්ලං හොති කල්ලා හොති අඛුදං අඛුදා ජායතෙ පෙසී පෙසී තිබ්බතතති ඝනො ඝනා පසාඛා ජායතති කෙසා ලොමා නබ්බා'පි ච.
 යඤ්චස්ස භුඤ්ජතො¹. මාතා අත්තං පානඤ්ච භොජනං තෙන සො තථ යාපෙති මාතුකුච්ඡිගතො නරො'ති" ² අතො'ව සුත්තන්තො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අ: තෙන හි "මාතුකුච්ඡිගතස්ස පච්ඡා කෙසා ලොමා නබ්බා දන්තා අට්ඨි උපාජ්ඣති'ති.

සලාසතනුපාතනිකථා නිමිති.

1. භුඤ්ජති පිඬු.

2. සංයුත්තනිකාය - සත්තසංග්‍රහ - ඉංගුකසුත්ත.

4. ප. පු: මාතාකුක්ඛිතයාහට පසු වැ වක්ඛරායතන උපදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: මාතාකුක්ඛිතයෙහි දී වක්ඛරායතන පිණිස කම් කරන්නේ වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ප. පු: මාතාකුක්ඛිතයාහට පසු වැ ශ්‍රොත්‍රායතන ... මුණායතන ... ජිහ්වායතන උපදනේ වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: මාතාකුක්ඛිතයෙහි ජිහ්වායතනප්‍රතිරූප පිණිස කම් කරන්නේ වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
6. ප. පු: මාතාකුක්ඛිතයාහට පසු වැ කෙස් ලොම් නිස දත් ඇට උපදනේ වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: මාතාකුක්ඛිතයෙහි දී අස්ථිප්‍රතිරූප පිණිස කම් කරන්නේ වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
7. ස. පු: 'මාතාකුක්ඛිතයාහට පසු වැ කෙස් ලොම් නිස දත් ඇට උපදනේ යැ'යි කියැවුණු නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: "පළමු වැ කලුරූපය වෙයි. කලුරූපයෙන් අර්බුද වෙයි. අර්බුදයෙන් පෙශ්‍ය උපදි. පෙශ්‍යයෙන් ඝන වෙයි. ඝනයෙන් ප්‍රත්‍යාඛයෝ ද කෙස් ලොම් නිස ද උපදිත්.
- ඔහුගේ මව් ආහාරපාන සම්බන්ධ යම් මැ බොජුනක් බ්‍රද්ද ද, ඒ මාතාකුක්ඛිත සත්ත්වයා එයින් යැපේ" යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?
- ප. පු: එසේ යැ.
- ස. අ: එකරැහිනි 'මාතාකුක්ඛිතයාහට පසු වැ කෙස් ලොම් නිස දත් ඇට උපදනානු වෙත්.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

14. 8.

අනන්තරපච්චයකථා

1. ස. ප්‍ර: වකුට්ඨිකුකුණං අනන්තරං සොතච්ඡකුණං
උපපජ්ඣති.
- ප. පච්ඡකු: ආමිත්තා.
- ස. අනු: යා වකුට්ඨිකුකුණං උප්පාදය ආවට්ඨනා - පෙ-
පඤ්ඤි, සා'ච සොතච්ඡකුකුණං උප්පාදය
ආවට්ඨනා - පෙ- පඤ්ඤි'ති.
- ප. පච්: හ ගෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ-
2. ස. ප්‍ර: වකුට්ඨිකුකුණං අනන්තරං සොතච්ඡකුකුණං
උපපජ්ඣති,¹ හ වත්තබ්බෙ 'යා වකුට්ඨිකුකුණං
උප්පාදය ආවට්ඨනා - පෙ- පඤ්ඤි, සා'ච
සොතච්ඡකුකුණං උප්පාදය ආවට්ඨනා - පෙ-
පඤ්ඤි'ති.
- ප. පච්ඡකු: ආමිත්තා.
- ස. අනු: සොතච්ඡකුකුණං අනාවට්ඨනාං උපපජ්ඣති - පෙ-
අපඤ්ඤානාං උපපජ්ඣති'ති.
- ප. පච්: හ ගෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ-
- ස. අනු: හනු සොතච්ඡකුකුණං ආවට්ඨනාං උපපජ්ඣති
- පෙ- පඤ්ඤානාං උපපජ්ඣති'ති.
- ප. පච්ඡකු: ආමිත්තා.
- අනු. ථ: හඤ්චි සොතච්ඡකුකුණං ආවට්ඨනාං
උපපජ්ඣති - පෙ- පඤ්ඤානාං උපපජ්ඣති,
- අනු. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "වකුට්ඨිකුකුණං
අනන්තරං සොතච්ඡකුකුණං උපපජ්ඣති"ති.

1 උපපජ්ඣති - සිං, TPS.

14 8.

අනුකරපව්‍යයකට,

[නාතාගීතාදිසෙති දි ඇති මන රූපදසිත සබදලවණදින්සේ මහා සිදුවන පටිමයීන දැක 'මේ විශ්කයෝ උතුනම අනතතර වැ උපදිති'යි උතතරාපටකතිකාසමාසින් සෙසින් ලබති ගත්තවුන්සේ මාද බිදුනම 'අනතතරපවමසකමා' එයි.]

- [illegible]

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

8. ස. පු: විකුට්ඨිකුසුණං අනන්තරං සොභමිකුසුණං උපපජ්ඣති'ති.
- ප. පටිකුසු: අමනා.
- ස. අනු: විකුට්ඨිකුසුණං රූපතිමිත්තං මිහසිකරොධො උපපජ්ඣති'ති.
- ප. පටිකුසු: අමනා.
- ස. අනු: සොභමිකුසුණං රූපතිමිත්තං මිහසිකරොධො උපපජ්ඣති'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- 4 ස. පු: විකුට්ඨිකුසුණං රූපාරම්මණකුසුචි න අකුසු-රම්මණනති.
- ප. පටිකුසු: අමනා.
- ස. අනු: සොභමිකුසුණං රූපාරම්මණකුසුචි න අකුසු-රම්මණනති.
- ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- 5 ස. පු: විකුට්ඨිකුසු පටිච්ච රූපෙ ච උපපජ්ඣති විකු-ට්ඨිකුසුණනති.
- ප. පටිකුසු: අමනා.
- ස. අනු: විකුට්ඨිකුසු පටිච්ච රූපෙ ච උපපජ්ඣති සොභ-මිකුසුණනති.
- ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- 6 ස. පු: විකුට්ඨිකුසු පටිච්ච රූපෙ ච උපපජ්ඣති සොභ-මිකුසුණනති.
- ප. පටිකුසු: අමනා.
- ස. අනු: "විකුට්ඨිකුසු පටිච්ච රූපෙ ච උපපජ්ඣති සොභ-මිකුසුණනති" අනෙ'ව සුත්තනෙතා'ති.
- ප. පටි: නති.
- ස. අනු: "විකුට්ඨිකුසු පටිච්ච රූපෙ ච උපපජ්ඣති විකු-ට්ඨිකුසුණනති" අනෙ'ව සුත්තනෙතා'ති.
- ප. පටිකුසු: අමනා.
- අනු ස: හස්සම් "විකුට්ඨිකුසු පටිච්ච රූපෙ ච උපපජ්ඣති විකුට්ඨිකුසුණං"නති අනෙ'ව සුත්තනෙතා,
- අනු පා: නො ච වත රෙ වතතබ්බෙ "විකුට්ඨිකුසු පටිච්ච රූපෙ ච උපපජ්ඣති සොභමිකුසුණං"නති.

3. ස. පු: වක්‍ෂුර්විඥනයට අනතුරු වූ ශ්‍රෝත්‍රවිඥනය උපදනේ වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ ය.
- ස. අනු: වක්‍ෂුර්විඥනය රූපනිමිත්ත මෙතෙහි කරත්තාභට උපදනේ වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු. ශ්‍රෝත්‍රවිඥනය රූපනිමිත්ත මෙතෙහි කරත්තාභට උපදනේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. පු: වක්‍ෂුර්විඥනය රූපාලම්භන මෑ වේද, අනාංගලම්භන නොවන්නේ නො වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ශ්‍රෝත්‍රවිඥනය රූපාලම්භන මෑ වේ ද, අනාංගලම්භන නො වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ස. පු: වක්‍ෂුසත් රූපාලම්භනයනුත් නිසා වක්‍ෂුර්විඥනය උපදනේ වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: වක්‍ෂුසත් රූපාලම්භනයනුත් නිසා ශ්‍රෝතවිඥනය උපදනේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
6. ස. පු: වක්‍ෂුසත් රූපාලම්භනයනුත් නිසා වක්‍ෂුර්විඥනය උපදනේ වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: “වක්‍ෂුසත් රූපාලම්භනයනුත් නිසා ශ්‍රෝත්‍රවිඥනය උපදනේ වේ” යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ වේ ද?
- ප. පරි: නැති.
- ස. අනු: “වක්‍ෂුසත් රූපාලම්භනයනුත් නිසා වක්‍ෂුර්විඥනය උපදනේ වේ” යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ස: ඉදින් “වක්‍ෂුසත් රූපාලම්භනයනුත් නිසා වක්‍ෂුර්විඥනය උපදනේ වේ” යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ වේ නම්,
- අනු. පා: භවත, “වක්‍ෂුසත් රූපාලම්භනයනුත් නිසා ශ්‍රෝත්‍රවිඥනය උපදනේ වේ” යයි නො කියැවුණු මෑ යැ.

7. ස. ප්‍ර:

චක්ඛුමිඤ්ඤාණං අනන්තරං සොතමිඤ්ඤාණං උපපජ්ඣිති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිනතා.

ස. අනු:

තඤ්ඤා'ව චක්ඛුමිඤ්ඤාණං තං සොතමිඤ්ඤාණං භවති.

ප. පටි:

ත භෙවං වහතබ්බෙ -පෙ-

8. ස. ප්‍ර:

සොතමිඤ්ඤාණං අනන්තරං ඝංතමිඤ්ඤාණං උපපජ්ඣිති, ඝංතමිඤ්ඤාණං අනන්තරං ජිව්හා-මිඤ්ඤාණං උපපජ්ඣිති, ජිව්හාමිඤ්ඤාණං අනන්තරං කායමිඤ්ඤාණං උපපජ්ඣිති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිනතා.

ස. අනු:

යං ජිව්හාමිඤ්ඤාණං උපපාදය ආවර්චනා -පෙ- පඤ්ඤි සා'ව කායමිඤ්ඤාණං උපපාදය ආවර්චනා -පෙ- පඤ්ඤිති.

ප. පටි:

ත භෙවං වහතබ්බෙ -පෙ-

9. ස. ප්‍ර:

ජිව්හාමිඤ්ඤාණං අනන්තරං කායමිඤ්ඤාණං උපපජ්ඣිති, ත වහතබ්බෙ “යං ජිව්හාමිඤ්ඤාණං උපපාදය ආවර්චනා -පෙ- පඤ්ඤි, සා'ව කායමිඤ්ඤාණං උපපාදය ආවර්චනා -පෙ- පඤ්ඤිති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිනතා.

ස. අනු:

කායමිඤ්ඤාණං අනාවර්චනාං උපපජ්ඣිති -පෙ- අපඤ්ඤාභතාං උපපජ්ඣිති.

ප. පටි:

ත භෙවං වහතබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු:

තනු කායමිඤ්ඤාණං අනාවර්චනාං උපපජ්ඣිති -පෙ- පඤ්ඤාභතාං උපපජ්ඣිති

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිනතා.

අනු. ස:

හඤ්චි කායමිඤ්ඤාණං අනාවර්චනාං උපපජ්ඣිති, -පෙ- පඤ්ඤාභතාං උපපජ්ඣිති,

අනු. පා:

නො ව වත රෙ වහතබ්බෙ “ජිව්හාමිඤ්ඤාණං අනන්තරං කායමිඤ්ඤාණං උපපජ්ඣිති”ති.

10 ස. ප්‍ර:

ජිව්හාමිඤ්ඤාණං අනන්තරං කායමිඤ්ඤාණං උපපජ්ඣිති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිනතා.

7. ස. ප්‍ර: වික්ෂේපිකයට අනතුරු වූ ශ්‍රෝත්‍රමිඤ්ඤය උපදනේ මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: එ මැ වික්ෂේපිකය ඒ ශ්‍රෝත්‍රමිඤ්ඤ මේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
8. ස. ප්‍ර: ශ්‍රෝත්‍රමිඤ්ඤයට අනතුරු වූ භ්‍රාණමිඤ්ඤය උපදනේ මේ ද? භ්‍රාණමිඤ්ඤයට අනතුරු වූ ජිහ්වාමිඤ්ඤය උපදනේ මේ ද? ජිහ්වාමිඤ්ඤයට අනතුරු වූ කායමිඤ්ඤය උපදනේ මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ජිහ්වාමිඤ්ඤයාගේ උපාත්මට යම් ආවර්තනා-යෙක් ... ප්‍රණීධියෙක් ඇද්ද, ඒ මැ කායමිඤ්ඤයාගේ උපාත්මට ආවර්තනා ... ප්‍රණීධි මේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
9. ස. ප්‍ර: ජිහ්වාමිඤ්ඤයට අනතුරු වූ කායමිඤ්ඤය උපදි, ජිහ්වාමිඤ්ඤයාගේ උපාත්මට යම් ආවර්තනා-යෙක් ... ප්‍රණීධියෙක් ඇද්ද, ඒ මැ කායමිඤ්ඤයාගේ උපාත්මට ආවර්තනා ... ප්‍රණීධි මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: කායමිඤ්ඤය ආවර්තනා නො කරන්නහුට උපදනේ මේ ද, ... ප්‍රණීධි නො කරන්නහුට උපදනේ මේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
- ස. අනු: කායමිඤ්ඤය ආවර්තනා කරන්නහුට උපදනේ නො, ... ප්‍රණීධි කරන්නහුට උපදනේ නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- අනු. ඔ: ඉදින් කායමිඤ්ඤය ආවර්තනා කරන්නහුට උපදනේ මේ නම් ... ප්‍රණීධි කරන්නහුට උපදනේ මේ නම්,
- අනු පා: හවත, 'ජිහ්වාමිඤ්ඤයට අනතුරු වූ කායමිඤ්ඤය උපදනේ ය'යි නො කියැහුණු මැ යැ.
10. ස. ප්‍ර: ජිහ්වාමිඤ්ඤයට අනතුරු වූ කායමිඤ්ඤය උපදනේ මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

- ස. අනු: ජිව්‍යාමිඤ්ඤාණං රසනිමිතං මහසිකරොතො උප්පජ්ඣති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්‍යා.
- ස. අනු: කායමිඤ්ඤාණං රසනිමිතං මහසිකරොතො උප්පජ්ඣති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
11. ස. පු: ජිව්‍යාමිඤ්ඤාණං රසාරම්මණඤ්ඤා'ව න අඤ්ඤා-රම්මණනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්‍යා.
- ස. අනු: කායමිඤ්ඤාණං රසාරම්මණඤ්ඤා'ව න අඤ්ඤා-රම්මණනති.
- ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
12. ස. පු: ජිව්‍යාඤ්ඤා පටිච්ච රසෙ ව උප්පජ්ඣති ජිව්‍යා-මිඤ්ඤාණනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්‍යා.
- ස. අනු: ජිව්‍යාඤ්ඤා පටිච්ච රසෙ ව උප්පජ්ඣති කායමිඤ්ඤාණනති.
- ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
13. ස. පු: ජිව්‍යාඤ්ඤා පටිච්ච රසෙ ව උප්පජ්ඣති කාය-මිඤ්ඤාණනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්‍යා.
- ස. අනු: "ජිව්‍යාඤ්ඤා පටිච්ච රසෙ ව උප්පජ්ඣති කාය-මිඤ්ඤාණ"නති අනෙ'ව සුත්තනෙත්‍යා'ති.
- ප. පටි: නහි.
- ස. අනු: "ජිව්‍යාඤ්ඤා පටිච්ච රසෙ ව උප්පජ්ඣති ජිව්‍යා-මිඤ්ඤාණ"නති අනෙ'ව සුත්තනෙත්‍යා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්‍යා.
- අනු. ස: හඤ්ඤා ජිව්‍යාඤ්ඤා පටිච්ච රසෙ ව උප්පජ්ඣති ජිව්‍යාමිඤ්ඤාණනති අනෙ'ව සුත්තනෙත්‍යා,¹.
- අනු. පා: නො ව විත රෙ විතතබ්බෙ "ජිව්‍යාඤ්ඤා පටිච්ච රසෙ ව උප්පජ්ඣති කායමිඤ්ඤාණ"නති.

- ස. අනු: ජිහ්වාමිඤ්ඤාය රසනිමිත්ත මේතෙහි කරත්තාභව
උපදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: කායමිඤ්ඤාය රසනිමිත්ත මේතෙහි කරත්තාභව
උපදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො; කියැහුණු යැ ...
11. ස. පු: ජිහ්වාමිඤ්ඤාය රසාලම්භන මැ වේ ද, අනාලම්භන
නො; වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: කායමිඤ්ඤාය රසාලම්භන මැ වේ ද, අනාලම්භන
නො; වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො; කියැහුණු යැ ...
12. ස. පු: ජිහ්වාත් රසාලම්භනයත් නිසා ජිහ්වාමිඤ්ඤාය
උපදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ජිහ්වාත් රසාලම්භනයත් නිසා කායමිඤ්ඤාය
උපදනේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො; කියැහුණු යැ ...
13. ස. පු: ජිහ්වාත් රසාලම්භනයත් නිසා කායමිඤ්ඤාය
උපදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ජිහ්වාත් රසාලම්භනයත් නිසා කායමිඤ්ඤාය
උපදිති'යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?
- ප. පටි: නැත.
- ස. අනු: ජිහ්වාත් රසාලම්භනයත් නිසා ජිහ්වාමිඤ්ඤාය
උපදිති'යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ස: ඉදින් ජිහ්වාත් රසාලම්භනයත් නිසා ජිහ්වා-
මිඤ්ඤාය උපදිති'යි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත් නම්,
- අනු. පා: හම්බ, 'ජිහ්වාත් රසාලම්භනයත් නිසා කාය-
මිඤ්ඤාය උපදනේ වේ' යයි නො; කියැහුණු මැ යැ.

14. ස. පු:

ඒවාංවිඤ්ඤාණං අනන්තරා කායවිඤ්ඤාණං උපපජ්ජති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. අනු:

තඤ්ඤා'ව ඒවාංවිඤ්ඤාණං තං කාය-
විඤ්ඤාණංති.

ප. පටි:

ත භෙවං වත්තබ්බං -පෙ-

15. ප. පු:

ත වත්තබ්බං පඤ්චවිඤ්ඤාණං අඤ්ඤාමිඤ්ඤාණං සම්මනන්තරා උපපජ්ජති'ති.

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ප. අනු:

තනු අත්ති කොච්ඡි නව්වති, භායති, වාදෙති,
රූපඤ්ච පණ්ණති, සද්දඤ්ච සුණංති, ගඤ්ච භායති,
රසඤ්ච සායති, ඓද්ධිඤ්ච චුසති'ති.

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

අනු. ස:

භඤ්චි අත්ති කොච්ඡි නව්වති, භායති, වාදෙති,
රූපඤ්ච පණ්ණති, සද්දඤ්ච සුණංති, ගඤ්ච භායති
රසඤ්ච සායති, ඓද්ධිඤ්ච චුසති,

අනු. පා:

තෙහ වත රො වත්තබ්බං "පඤ්චවිඤ්ඤාණං
අඤ්ඤාමිඤ්ඤාණං සම්මනන්තරා උපපජ්ජති"ති.

අනන්තරපච්චිකකථා නිවසිතා.

14. ස. ප්‍ර: ජීව්‍යමිඤ්ඤානං අනතුරු වෑ කායමිඤ්ඤානං උපදනේ මේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ ජීව්‍යමිඤ්ඤානං මැ ඒ කායමිඤ්ඤානං මේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහැරුණු යැ ...
15. ප. ප්‍ර: 'පඤ්චමිඤ්ඤානං උනුනට සමනන්තර වෑ උපදිති'යි යනු නො කියැහැරුණු මේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: නවන, සයන, වයන, රු ද දක්නා, හඬ ද අසන, ගඳ ද අසන, රස ද අසන, සප්තවයන ද සප්තවයන යමෙක් ඇත් නු?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ස: නවන, සයන, වයන, රු ද දක්නා, හඬ ද අසන, ගතිය ද අසන, රසය ද අසන, සප්තවයන ද සප්තවයන යමෙක් ඇත් නම්,
- අනු. පා: හවන, එකරුණින් පඤ්චමිඤ්ඤානං උනුනට අනතුරු වෑ උපදනාහ'යි කියැහැරුණු මැ යැ.
- (මේහි නවනසංයමි අදි වචන අරඹුණු හමුම්මෙහි කණ්ණික පරිවර්තනය නිසා වන විඤ්ඤානන්තර ව්‍යාකෘතිය වන මුත් ඔවුන්ගේ අනන්තර පව්ව සංවය නො කියති. එහෙයින් අසාධකයි.)

අනන්තරපව්වකතා නිමි.

14. 4.

අරියරූපකම්මාන.

1. ස. පු: අරියරූපං මහාඥානං උපාදයා'ති.
ප. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අරියරූපං භූතලකම්.
ප. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: මහාඥානං භූතලා'ති.
ප. පරි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: මහාඥානං අඛ්‍යාතකා'ති.
ප. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අරියරූපං අඛ්‍යාතකකම්.
ප. පරි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: අරියරූපං මහාඥානං උපාදයා'ති.
ප. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අරියරූපං අනාසවං අසංයෝජනියං¹ අගන්තියං² අනොසනියං³ අසංගතියං⁴ අනිවර්ණියං අපරා-
මිඨං අනුපාදකියං අසංකිලෙසිකකම්.⁵
ප. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: මහාඥානං අනාසවං -පෙ- අසංකිලෙසිකකම්.
ප. පරි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: මහාඥානං ආසවං සංයෝජනියං -පෙ- සං-
කිලෙසිකා'ති.
ප. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අරියරූපං සාසවං සංයෝජනියං -පෙ- සංකිලෙසි-
කකම්.
ප. පරි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ප. පු: න වත්තබ්බෙ 'අරියරූපං මහාඥානං උපාදයා'ති.
ස. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ප. අනු: නපු වුත්තං හගමිතා: "යං කිඤ්චි භික්ඛවෙ රූපං
චිත්තාරි මහාඥානාති චතුක්කඤ්ච මහාඥානං
උපාදය රූප"න්ති අනෙවි සුත්තනෙතා'ති.
ස. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ප. අ: තෙන හි "අරියරූපං මහාඥානං උපාදයා"ති.⁴

අරියරූපකම්මාන නිවේදන.

1. අසංයෝජනියං - PTS.

2. අගන්තියං සිඬු, මජ්ඣං, සං.

3. අනොසනියං - සිඬු, මජ්ඣං, සං.

4. අසංගතියං - සිඬු, මජ්ඣං, සං.

5. අසංකිලෙසිකකම් - මජ්ඣං.

a

14. 5.

අඤ්ඤා අනුසංයොතිකථා.

1. ස. පු. අඤ්ඤා කාමරාගානුසංයො අඤ්ඤං කාමරාග-
පරිසුඛානන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: අඤ්ඤා කාමරාගො අඤ්ඤං කාමරාගපරිසුඛා-
නන්ති.
ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: ඤේ'වි කාමරාගො තං කාමරාගපරිසුඛානන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: ඤේ'වි කාමරාගානුසංයො තං කාමරාගපරිසුඛා-
නන්ති.
ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: අඤ්ඤා පටිකානුසංයො අඤ්ඤං පටිසපරිසුඛා-
නන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: අඤ්ඤං පටිසං අඤ්ඤං පටිසපරිසුඛානන්ති.
ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: තඤ්ඤෙව පටිසං තං පටිසපරිසුඛානන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: ඤේ'වි පටිකානුසංයො තං පටිසපරිසුඛානන්ති
ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: අඤ්ඤා මිහානුසංයො අඤ්ඤං මිහපරිසුඛා-
නන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: අඤ්ඤා මිහො අඤ්ඤං මිහපරිසුඛානන්ති.
ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-

14. 5.

අශ්‍රේණු අනුසංයෝගිකථා.

[යම් තෙයෙකින් පාරිභජනං කුසලාමාරාභාන විතතං පමත්තං කල්හි 'සානුග්‍යය'යි කියැවුතු වුව ද 'පයඤ්චිතය'යි නො කියවුතු බැවින් 'අනුග්‍ය නම් අනෙකෙක, පයඤ්චිත නම් අනෙකෙකැ'යි අකිකතිකායමාසින් සෙයින් ලබිමි ගත්තවුන්ගේ මාද විද්‍රවම 'අශ්‍රේණු අනුසංයෝගිකථා' එයි.]

- 1 ස. ප්‍ර: කාමරාගානුග්‍ය අනෙකෙක් වේ ද, කාමරාග-
පයඤ්චිත අනෙකෙක් වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: කාමරාග අනෙකෙක් වේ ද, කාමරාගපයඤ්චිත
අනෙකෙක් වේ ද? (පයඤ්චිත නම් නැගිසිටීමයි)
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ. ...
2. ස. ප්‍ර: ඒ කාමරාගය මැ ඒ කාමරාගපයඤ්චිතය වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ කාමරාගානුග්‍යය මැ ඒ කාමරාගපයඤ්චිත වේද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
3. ස. ප්‍ර: ප්‍රතිසානුග්‍යය, අනෙකෙක් වේ ද, ප්‍රතිසපයඤ්චිත
අනෙකෙක් වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රතිසය අනෙකෙක් වේ ද, ප්‍රතිසපයඤ්චිතය
අනෙකෙක් වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
4. ස. ප්‍ර: ඒ ප්‍රතිසය මැ ඒ ප්‍රතිසපයඤ්චිත වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤ: එසේ යැ
- ස. අනු: ඒ ප්‍රතිසානුග්‍යය මැ ඒ ප්‍රතිසපයඤ්චිත වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
5. ස. ප්‍ර: මානානුග්‍යය අනෙකෙක් වේ ද, මානපයඤ්චිත
අනෙකෙක් වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: මානය අනෙකෙක් වේ ද, මානපයඤ්චිත
අනෙකෙක් වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

6. ස. ප්‍ර:	සෝ'ව මානෝ තං මානපරික්‍රමිකානන්ති.
ප. පරික්‍රමය:	ආමිනතා.
ස. අනු:	සෝ'ව මානානුසංයෝ තං මානපරික්‍රමිකානන්ති.
ප. පරි:	න හෙවං චතතඛේම -පෙ-
7. ස. ප්‍ර:	අඤ්ඤා දිව්‍යානුසංයෝ අඤ්ඤං දිව්‍යපරික්‍රමිකානන්ති.
ප. පරික්‍රමය:	ආමිනතා.
ස. අනු:	අඤ්ඤා දිව්‍ය අඤ්ඤං දිව්‍යපරික්‍රමිකානන්ති.
ප. පරි:	න හෙවං චතතඛේම -පෙ-
8. ස. ප්‍ර:	සෝ'ව දිව්‍ය තං දිව්‍යපරික්‍රමිකානන්ති.
ප. පරික්‍රමය:	ආමිනතා.
ස. අනු:	සෝ'ව දිව්‍යානුසංයෝ තං දිව්‍යපරික්‍රමිකානන්ති.
ප. පරි:	න හෙවං චතතඛේම -පෙ-
9. ස. ප්‍ර:	අඤ්ඤා විචිකිච්ඡානුසංයෝ අඤ්ඤං විචිකිච්ඡාපරික්‍රමිකානන්ති.
ප. පරික්‍රමය:	ආමිනතා.
ස. අනු:	අඤ්ඤා විචිකිච්ඡා අඤ්ඤං විචිකිච්ඡාපරික්‍රමිකානන්ති.
ප. පරි:	න හෙවං චතතඛේම -පෙ-
10. ස. ප්‍ර:	සෝ'ව විචිකිච්ඡා තං විචිකිච්ඡාපරික්‍රමිකානන්ති.
ප. පරික්‍රමය:	ආමිනතා.
ස. අනු:	සෝ'ව විචිකිච්ඡානුසංයෝ තං විචිකිච්ඡාපරික්‍රමිකානන්ති.
ප. පරි:	න හෙවං චතතඛේම -පෙ-
11. ස. ප්‍ර:	අඤ්ඤා භවිරාගානුසංයෝ අඤ්ඤං භවිරාගපරික්‍රමිකානන්ති.
ප. පරික්‍රමය:	ආමිනතා.
ස. අනු:	අඤ්ඤා භවිරාගෝ අඤ්ඤං භවිරාගපරික්‍රමිකානන්ති.
ප. පරි:	න හෙවං චතතඛේම -පෙ-

6. ස. පු: ඒ මානස මෑ ඒ මානසය්‍යාජිකාන වේ ද?
- ප. පටිකුසලය: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ මානසය මෑ ඒ මානසය්‍යාජිකාන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
7. ස. පු: දුමට අනුසය අනෙකෙක් වේ ද? දුමටය්‍යාජිකාන අනෙකෙක් වේ ද?
- පටිකුසලය: එසේ යැ.
- ස. අනු: දුමට අනෙකක් වේ ද? දුමටය්‍යාජිකාන අනෙකෙක් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
8. ස. පු: ඒ දුමට මෑ ඒ දුමටය්‍යාජිකාන වේ ද?
- ප. පටිකුසලය: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ දුමට අනුසය මෑ ඒ දුමටය්‍යාජිකාන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
9. ස. පු: විචිකිත්තානුසය අනෙකෙක් වේ ද, විචිකිත්තා-පය්‍යාජිකාන අනෙකෙක් වේ ද?
- ප. පටිකුසලය: එසේ යැ.
- ස. අනු: විචිකිත්තා අනෙකක් වේ ද, විචිකිත්තාපය්‍යාජිකාන අනෙකෙක් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
10. ස. පු: ඒ විචිකිත්තා මෑ ඒ විචිකිත්තාපය්‍යාජිකාන වේ ද?
- ප. පටිකුසලය: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ විචිකිත්තානුසය මෑ ඒ විචිකිත්තාපය්‍යාජිකාන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
11. ස. පු: භවිරාගානුසය අනෙකෙක් වේ ද, භවිරාග-පය්‍යාජිකාන අනෙකෙක් වේ ද?
- ප. පටිකුසලය: එසේ යැ.
- ස. අනු: භවිරාගය අනෙකෙක් වේ ද, භවිරාගපය්‍යාජිකාන අනෙකෙක් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

12. ස. පු: සෝ'ව භවරාගො තං භවරාගපරික්ෂාංගනනි.
 ප. පරික්ෂාකු: ආමිනනා.
 ස. අනු: සෝ'ව භවරාගානුසයො තං භවරාගපරික්ෂාං-
 ගනනි.
 ප. පරි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
13. ස. පු: අශ්වෙකා අවිජ්ජාසයො, අශ්වෙකා අවිජ්ජාපරි-
 ක්ෂාංගනනි.
 ප. පරික්ෂාකු: ආමිනනා.
 ස. අනු: අශ්වෙකා අවිජ්ජා, අශ්වෙකා අවිජ්ජාපරික්ෂාංගනනි.
 ප. පරි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
14. ස. පු: සා'ව අවිජ්ජා තං අවිජ්ජාපරික්ෂාංගනනි.
 ප. පරික්ෂාකු: ආමිනනා.
 ස. අනු: සෝ'ව අවිජ්ජාසයො තං අවිජ්ජාපරික්ෂාං-
 ගනනි.
 ප. පරි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
15. ප. පු: න වතතබ්බං අශ්වෙකා අනුසයො අශ්වෙකා
 පරික්ෂාංගනනි.
 ස. පරික්ෂාකු: ආමිනනා.
 ප. අනු: පුට්ඨජ්ජානො භුසලාඛ්‍යාකතො විතො වතතමානො
 සානුසයො'ති වතතබ්බො'ති.
 ස. පරික්ෂාකු: ආමිනනා.
 ප. අනු: පරික්ෂාකු'ති වතතබ්බො'ති.
 ස. පරි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
 ප. අ: තෙන හි අශ්වෙකා අනුසයො, අශ්වෙකා පරික්ෂාං-
 ගනනි.
16. ප. පු: භුසලාඛ්‍යාකතො විතො වතතමානො සරාගො'ති
 වතතබ්බො'ති.
 ස. පරික්ෂාකු: ආමිනනා.
 ප. අනු: පරික්ෂාකු'ති වතතබ්බො'ති.
 ස. පරි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
 ප. අ: තෙන හි අශ්වෙකා රාගො, අශ්වෙකා පරික්ෂාංගනනි.

අශ්වෙකා අනුසයොතිකථා නිවසිතා.

12. ස. පු: ඒ හවරාග මෑ ඒ හවරාගානුගම මේ ද?
- ප. පරිශුද්ධ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ හවරාගානුගම මෑ ඒ හවරාගපයඤ්චාන මේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
13. ස. පු: අවිද්‍යානුගම අනෙකෙක් මේ ද? අවිද්‍යාපයඤ්චාන අනෙකෙක් මේ ද?
- ප. පරිශුද්ධ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අවිද්‍යා අනෙකක් මේ ද? අවිද්‍යාපයඤ්චාන අනෙකෙක් මේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
14. ස. පු: ඒ අවිද්‍යා මෑ ඒ අවිද්‍යාපයඤ්චාන මේ ද?
- ප. පරිශුද්ධ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ අවිද්‍යානුගම මෑ ඒ අවිද්‍යාපයඤ්චාන මේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු මෑ යැ ...
15. ප. පු: 'අනුගම අනෙකෙකැ, පයඤ්චාන අනෙකෙකැ'යි නො කියැවුණු මේ ද?
- ස. පරිශුද්ධ: එසේ යැ.
- ප. අනු: පෘථව්ජන කුශලාච්ඡාසාන සිත පච්ඡාන කල්හි සානුගම මේ යැ'යි කියැවුණු මේ ද?
- ස. පරිශුද්ධ: එසේ යැ.
- ප. අනු: 'පයඤ්චිත යැ'යි කියැවුණු මේ ද?
- ස. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ප. අ: එ කරුණින් 'අනුගම අනෙකෙකැ, පයඤ්චාන අනෙකෙකි.
16. ප. පු: කුශලාච්ඡාසානවිතතය පච්ඡාන කල්හි 'සරාග' යයි කියැවුණු මේ ද?
- ස. පරිශුද්ධ: එසේ යැ.
- ප. අනු: 'පයඤ්චිත'යයි කියැවුණු මේ ද?
- ස. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ප. අ: එකරුණින් රාගය අනෙකෙකැ, පයඤ්චාන අනෙකෙකි.
- (මෙයින් අප්‍රතිත බැවින් සානුගමයයි කියැවුණු බවද, නො උපන් හෙයින් පයඤ්චිත යයි නො කියැවුණු බවද දැක්වේ. අනුගම පයඤ්චානගමයන්ගේ අත්‍යන්තාව නො දැක්වේ. එහෙයින් අසාධකයි.)

අශ්‍රේෂ්ඨ අනුසංයෝගි කථා හිමි.

14. 6.

පරිසුට්ඨානං විතතමිපපසුත්තනනිකපා.

1. ස. පු: පරිසුට්ඨානං විතතමිපපසුත්තනනි.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: රූපං තිබ්බානං චක්ඛායහනං -පෙ- ඓදාංතිබ්බා-
යහනනි.
- ප. පටි: න හෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: පරිසුට්ඨානං විතතමිපපසුත්තනනි.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: නත්ති සරාගං විතතං, සද්දෙසං විතතං, සමේහං
විතතං -පෙ- අකුසලං විතතං, සංකිලිට්ඨං
විතතනනි.
- ප. පටි: න හෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: නහු අත්ති සරාගං විතතං, සද්දෙසං විතතං,
සමේහං විතතං, -පෙ- අකුසලං විතතං
සංකිලිට්ඨං විතතනනි.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- අනු. ඨ: හඤ්චි අත්ති සරාගං විතතං, සද්දෙසං විතතං,
සමේහං විතතං -පෙ- අකුසලං විතතං සංකිලිට්ඨං
විතතං,
- අනු. පා: නො ච චත රෙ චතතබ්බෙ 'පරිසුට්ඨානං
විතතමිපපසුත්තන'නනි.

පරිසුට්ඨානං විතතමිපපසුත්තනනිකපා නිවසිතා.

14. 7.

පරියාපනනකථා.

1. ස. පු: රූපරාගො රූපඛාතුං අනුසෙති, රූපඛාතු-
පරියාපනො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: සමාපනෙතසියො උපපනෙතසියො දිව්ඪධම්ම-
සුඛමිහාරො, සමාපනෙතසියෙන විනෙතන
උපපනෙතසියෙන විනෙතන දිව්ඪධම්මසුඛ-
මිහාරෙන විනෙතන සහගතො සහජාතො
සංසරෙඤ්ඤා සම්පසුතො එකාදායො ඵකතිරොධො
එකච්ඡායො එකාරම්මණො'ති.
- ප. පටි: න ගෙවං චිත්තඤ්ඤා -පෙ-
- ස. අනු: නහු න සමාපනෙතසියො න උපපනෙතසියො
න දිව්ඪධම්මසුඛමිහාරො, න සමාපනෙතසියෙන
විනෙතන න උපපනෙතසියෙන විනෙතන න
දිව්ඪධම්මසුඛමිහාරෙන විනෙතන සහගතො
සහජාතො සංසරෙඤ්ඤා සම්පසුතො එකාදායො
ඵකතිරොධො එකච්ඡායො එකාරම්මණො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- අනු. ඤ: හඤ්චි න සමාපනෙතසියො න උපපනෙතසියො
න දිව්ඪධම්මසුඛමිහාරො -පෙ- එකාරම්මණො,
- අනු. පා: තො චි චිත රෙ චිත්තඤ්ඤා: රූපරාගො රූපඛාතුං
අනුසෙති, රූපඛාතු පරියාපනො'ති.
2. ස. පු: රූපරාගො රූපඛාතුං අනුසෙති, රූපඛාතුපරියා-
පනො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: සඤ්ජාගො සඤ්ජාඛාතුං අනුසෙති, සඤ්ජාඛාතු-
පරියාපනො'ති.
- ප. පටි: න ගෙවං චිත්තඤ්ඤා -පෙ-

14 7.

පරිසංපන්නකපාං.

[‘යම් භෙයෙකින් කාමරාගය කාමමිතස්ස සංඛාරාන කාමධාතුව සහජාත වගයෙන් පුත්‍රඛදන් කාමධාතුවපයඝාපන්න වේ ද, එයෙයින් මෑ රූපාරූපරාගයෝත් රූපාරූපධාතූ පුත්‍රඛදනාහු රූපාරූපධාතූ පයඝාපන්න වෙති’යි අකුසලසම්මතියනිකායවංසීන් භෙයින් ලබ්ධි ශන්තවුන්ගේ වාද ඕනෑකම ‘පරිසංපන්න කපාං’ එයි.]

1. ස. පු: රූපරාගය රූපධාතූයෙහි අනුශය වගයෙන් පවත්නේ වේ ද? රූපධාතූ පයඝාපන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සමාපතෙතසිය වූයේ උපපතෙතසිය වූයේ දිට්ඨංගම්මසුඛවිහාර වූයේ, සමාපතෙතසිය විතතය හා උපපතෙතසිය විතතය හා දිට්ඨංගම්මසුඛවිහාර විතතය හා සහගත වූයේ සහජාත වූයේ සංඝාථෙ වූයේ සම්ප්‍රසුත්ත වූයේ එකොත්තාද එකතිරොධ එකවිඤ්ඤාක එකාලම්භන වූයේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ස. අනු: සමාපතෙතසිය නො වූයේ උපපතෙතසිය නො වූයේ දිට්ඨංගම්මසුඛවිහාර නො වූයේ, සමාපතෙතසිය නො වන විතතය හා උපපතෙතසිය නො වන විතතය හා දිට්ඨංගම්මසුඛවිහාර නො වන විතතය හා සහගත වූ සහජාත වූ සංඝාථෙ වූ සම්ප්‍රසුත්ත වූ එකොත්තාද වූ එකතිරොධ වූ එකවිඤ්ඤාක වූ එකාලම්භන වූ සිවුනේ නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ධ: ඉදින් සමාපතෙතසිය නො වූයේ උපපතෙතසිය නො වූයේ දිට්ඨංගම්මසුඛවිහාර නො වූයේ ... එකාලම්භන නො වී නම්,

අනු. පා: භවත, රූපරාගය රූපධාතූව අනුශය වගයෙන් ශන්තේ, රූපධාතූ පයඝාපන්න වේ යයි නො කියැවුණු මෑ යැ.

2. ස. පු: රූපරාගය රූපධාතූයෙහි අනුශය වගයෙන් පවත්නේ වේ ද? රූපධාතූ පයඝාපන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශබ්දරාගය ශබ්දධාතූයෙහි අනුශය වගයෙන් පවත්නේ වේ ද? ශබ්දධාතූ පයඝාපන්න වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

3. ස. පු: රූපරාගො රූපධාතුං අනුසෙති, රූපධාතුපරිසා-
පන්නො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමින්නා.
- ස. අනු: ගඤ්ඤාගො -පෙ- රසරාගො -පෙ- ඵොට්ඨබ්බි-
රාගො ඵොට්ඨබ්බධාතුං අනුසෙති, ඵොට්ඨබ්බධාතු
පරිසාපන්නො'ති.
- ප. පටි: හ ගෙවං චිත්තබ්බි -පෙ-
4. ස. පු: සද්දරාගො සද්දධාතුං අනුසෙති, හ චිත්තබ්බිං
සද්දධාතුපරිසාපන්නො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමින්නා.
- ස. අනු: රූපරාගො රූපධාතුං අනුසෙති, හ චිත්තබ්බිං
රූපධාතුපරිසාපන්නො'ති.
- ප. පටි: හ ගෙවං චිත්තබ්බි -පෙ-
5. ස. පු: ගඤ්ඤාගො -පෙ- රසරාගො -පෙ- ඵොට්ඨබ්බි-
රාගො ඵොට්ඨබ්බධාතුං අනුසෙති, හ චිත්තබ්බිං
ඵොට්ඨබ්බධාතුපරිසාපන්නො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමින්නා.
- ස. අනු: රූපරාගො රූපධාතුං අනුසෙති, හ චිත්තබ්බිං:
රූපධාතුපරිසාපන්නො'ති.
- ප. පටි: හ ගෙවං චිත්තබ්බි -පෙ-
6. ස. පු: අරූපරාගො අරූපධාතුං අනුසෙති, අරූපධාතු
පරිසාපන්නො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමින්නා.
- ස. අනු: සමිපන්නසියො උපපන්නසියො දිට්ඨධම්ම-
සුඛවිභාසො, සමිපන්නසියෙන විනෙතන උප-
පන්නසියෙන විනෙතන දිට්ඨධම්මසුඛවිභාසොන
විනෙතන සභගතො සභජානො සංසට්ඨො
සම්පසුත්තො එකුප්පාදො එකතිරොධො එක-
චද්දිකො එකාරම්මණො'ති.
- ප. පටි: හ ගෙවං චිත්තබ්බි -පෙ-

3. ස. පු: රූපරාගය රූපවාදායෙහි අනුගය වශයෙන් පවත්නේ වේ ද, රූපවාදා පට්ඨාපකත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භක්ඛිරාගය ... රසරාගය ... සප්පච්චාරාගය සප්පච්චාරාදායෙහි අනුගය වශයෙන් පවත්නේ වේ ද, සප්පච්චාරාදා පට්ඨාපකත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො; කියැවුණු යැ ...

4. ස. පු: ඉන්ද්‍රියරාගය ඉන්ද්‍රියවාදායෙහි අනුගය වශයෙන් පවත්නේ වේ ද, ඉන්ද්‍රියවාදාපට්ඨාපකත වේ යයි නො; කියැවුණු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපරාගය රූපවාදායෙහි අනුගය වශයෙන් පවත්නේ වේ ද, රූපවාදා පට්ඨාපකත වේ යයි නො; කියැවුණු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො; කියැවුණු යැ ...

5. ස. පු: භක්ඛිරාගය ... රසරාගය ... සප්පච්චාරාගය සප්පච්චාරාදායෙහි අනුගය වශයෙන් පවත්නේ වේ ද, සප්පච්චාරාදා පට්ඨාපකත වේ යයි නො; කියැවුණු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.

ස. අනු: රූපරාගය රූපවාදායෙහි අනුගය වශයෙන් පවත්නේ වේ ද, රූපවාදා පට්ඨාපකත වේ යයි නො; කියැවුණු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො; කියැවුණු යැ ...

6. ස. පු: අරූපරාගය අරූපවාදායෙහි අනුගය වශයෙන් පවත්නේ වේ ද, අරූපවාදාපට්ඨාපකත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සමාපනෙතසිය වූයේ උපපනෙතසිය වූයේ දභව-
ධම්මච්චිතාර වූයේ, සමාපනෙතසිය විතතය හා
උපපනෙතසියවිතතය හා දභවධම්මච්චිතාර-
විතතය හා සහගත සහජාත සංසාරෙ සම්ප්‍රසූතත
එකොත්තාද එකතිරොධි එකච්ඡාක එකාලම්භක
වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො; කියැවුණු යැ ...

- ස. අනු: නමුත් සම්පන්නතාවයෙන් හෝ උපපන්නතාවයෙන් දිව්‍යධර්මසම්පන්නතාවයෙන්, නොසම්පන්නතාවයෙන් විනිශ්චය කළ හැකිය -පෙ- එකාරම්මණො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනා.
- අනු. ස: හඤ්චි න සම්පන්නතාවයෙන් හෝ උපපන්නතාවයෙන් -පෙ- එකාරම්මණො,
- අනු. පා: නො වී වතරෙ වතනබ්බෙ "අරුපරාගො අරුප-ධාතූං අනුසෙති, අරුපධාතූපරිපාටිකතො"ති.
7. ස. පු: අරුපරාගො අරුපධාතූං අනුසෙති, අරුපධාතූපරිපාටිකතො'ති
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනා.
- ස. අනු: සද්දරාගො සද්දධාතූං අනුසෙති, සද්දධාතූපරිපාටිකතො'ති
- ප. පටි: න හෙවං වතනබ්බෙ -පෙ-
8. ස. පු: අරුපරාගො අරුපධාතූං අනුසෙති, අරුපධාතූපරිපාටිකතො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනා.
- ස. අනු: භක්ඛරාගො -පෙ- රසරාගො -පෙ- ඵොට්ඨබ්බරාගො ඵොට්ඨබ්බධාතූං අනුසෙති, ඵොට්ඨබ්බධාතූපරිපාටිකතො'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වතනබ්බෙ -පෙ-
9. ස. පු: සද්දරාගො සද්දධාතූං අනුසෙති, න වතනබ්බො: සද්දධාතූපරිපාටිකතො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනා.
- ස. අනු: අරුපරාගො අරුපධාතූං අනුසෙති, න වතනබ්බො: අරුපධාතූපරිපාටිකතො'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වතනබ්බො -පෙ-
10. ස. පු: භක්ඛරාගො -පෙ- රසරාගො¹ -පෙ- ඵොට්ඨබ්බරාගො ඵොට්ඨබ්බධාතූං අනුසෙති, න වතනබ්බො ඵොට්ඨබ්බධාතූපරිපාටිකතො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනා.

1 භක්ඛරාගො -පෙ- රසරාගො - PTS දෘශ්‍ය.

ස. අනු: සමාපතෙතසිය නො වුයේ උපපතෙතසිය නො වුයේ දූවෙව්මිසුබ්බිභාර නො වුයේ, සමාපතෙතසිය නො වු සිත හා ... එකාලමිත නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ ය.

අනු. ස. ඉදින් සමාපතෙතසිය නො වුයේ උපපතෙතසිය නො වුයේ ... එකාලමිත මේ නම්,

අනු. පා: හවත, “අරුපරාගය අරුපඛාතුයෙහි අනුගත වශයෙන් පවත්නේ යයි ද, අරුපඛාතුපයඝීපන්න මේ” යයි ද නො කියැවුතු මි. යැ.

7. ස. පු: අරුපරාගය අරුපඛාතුයෙහි අනුගත වශයෙන් පවත්නේ මේ ද? අරුපඛාතු පයඝීපන්න මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශබ්දරාගය ශබ්දඛාතුයෙහි අනුගත වශයෙන් පවත්නේ මේ ද? ශබ්දඛාතුපයඝීපන්න මේ ද?

ප. ටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

8. ස. පු: අරුපරාගය අරුපඛාතුයෙහි අනුගත වශයෙන් පවත්නේ මේ ද? අරුපඛාතු පයඝීපන්න මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ශකිරාගය ... රසරාගය ... සප්තව්‍යාසරාගය සප්තව්‍යාසඛාතුයෙහි අනුගත වශයෙන් පවත්නේ මේ ද? සප්තව්‍යාසඛාතුපයඝීපන්න මේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

9. ස. පු: ශබ්දරාගය ශබ්දඛාතුයෙහි අනුගත වශයෙන් පවත්නේ මේ ද? ශබ්දඛාතුපයඝීපන්න මේ යයි නො කියැවුතු මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අරුපරාගය අරුපඛාතුයෙහි අනුගත වශයෙන් පවත්නේ මේ ද? අරුපඛාතුපයඝීපන්න මේ යයි නො කියැවුතු මේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ..

10. ස. පු: ශකිරාගය ... රසරාගය ... සප්තව්‍යාසරාගය සප්තව්‍යාසඛාතුයෙහි අනුගත වශයෙන් පවත්නේ මේ ද? සප්තව්‍යාසඛාතුපයඝීපන්න මේ යයි නො කියැවුතු මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

- ස අනු: අරුපරාගො අරුපඛාදාං අනුසෙති, න චත්තබ්බිං:
අරුපඛාදාපරියාපනොති.
- ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බිං -පෙ-

11. ප. පු: න චත්තබ්බිං: රුපරාගො රුපඛාදාං අනුසෙති,
රුපඛාදාපරියාපනො, අරුපරාගො අරුපඛාදාං
අනුසෙති, අරුපඛාදා පරියාපනොති.

ස. පටිඤ්ඤා: අමනනා.

ප. අනු: නත්ත කාමරාගො කාමඛාදාං අනුසෙති, කාමඛාදා
පරියාපනොති.

ස. පටිඤ්ඤා: අමනනා.

අනු. ථ: හඤ්චි කාමරාගො කාමඛාදාං අනුසෙති, කාමඛාදා
පරියාපනො,

අනු. පා: තෙන චත රෙ චත්තබ්බිං “රුපරාගො රුපඛාදාං
අනුසෙති, රුපඛාදාපරියාපනො; අරුපරාගො
අරුපඛාදාං අනුසෙති, අරුපඛාදාපරියාපනොති.

පරියාපන්නකම්මා නිව්ඤ්ඤා.

ස. අනු: අරුපරාගය අරුපබ්බාදයෙහි අනුගත වශයෙන් පවත්නේ වේ ද? අරුපබ්බාදපයඝීපනන වේ යයි නො කියැවුණු වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

11. ප. පු: රුපරාගය රුපබ්බාදයෙහි අනුගත වශයෙන් පවත්නේ වේ යයි ද, රුපබ්බාදපයඝීපනන වේ යයි ද, අරුපරාගය අරුපබ්බාදයෙහි අනුගත වශයෙන් පවත්නේ වේ යයි ද, අරුපබ්බාදපයඝීපනන වේ යයි ද නො කියැවුණු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: කාමරාගය කාමබ්බාදයෙහි අනුගත වශයෙන් පවත්නේ කාමබ්බාදපයඝීපනන නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

අනු. ථ: ඉදින් කාමරාගය කාමබ්බාදයෙහි අනුගත වශයෙන් පවත්නේ කාමබ්බාදපයඝීපනන වී නම්,

අනු. පා: භවත, එකරුඤින් 'රුපරාගය රුපබ්බාදයෙහි අනුගත වශයෙන් පවති යයි ද, රුපබ්බාදපයඝීපනන යයි ද, අරුපරාගය අරුපබ්බාදයෙහි අනුගත වශයෙන් පවති යයි ද, අරුපබ්බාදපයඝීපනන යයි ද කියැවුණු මැ යැ.

පරිශාපනනකථා නිමි.

14. 8.

අබ්බාසාසකපාං.

1. ස. පු: දිට්ඨිගතං අඛ්‍යාතකපානි.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: විපාකාඛ්‍යාසකතං කිරියාඛ්‍යාසකතං රූපං තිබ්බිනං
 චික්ඛායතනං -පෙ- ඵොට්ඨිබ්බායතනනි.
 ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: දිට්ඨිගතං අඛ්‍යාතකපානි.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: දිට්ඨිගතසම්පසුත්තො ඵෙකො අඛ්‍යාතකො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: දිට්ඨිගතං අඛ්‍යාතකපානි.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: දිට්ඨිගතසම්පසුත්තො වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ-
 චේතනා -පෙ- චිත්තං අඛ්‍යාතකපානි.
 ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: දිට්ඨිගතසම්පසුත්තො ඵෙකො අකුසලො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: දිට්ඨිගතං අකුසලානි.
 ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: දිට්ඨිගතසම්පසුත්තො වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ-
 චේතනා -පෙ- චිත්තං අකුසලානි.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: දිට්ඨිගතං අකුසලානි.
 ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-

14 8

අව්‍යාකතකථා.

[විපාක ක්‍රියා රූප නිවාරණ යන වතුර්විධ අව්‍යාකෘතය අවිපාක බැවින් ‘අව්‍යාකෘත’ යයි වදනනලද යැ. “සංස්කෘතො ලොකොති ඛො චිත්ත අව්‍යාකතමෙතං” ආදී තන්හි ශාස්ත්‍රිකාදී භාවයෙන් නො වදන බැවින් අව්‍යාකෘත නම් වෙයි. මේ හෙදය නො ගෙන පලමු අව්‍යාකෘතය මෙන් මැ දෘෂ්ටිමය ‘අව්‍යාකෘත’ යයි අනික උතතිරාපවන නිකායවාසීන් සෙසින් ලබා ගනුවන්ගේ වාද බිඳුනව ‘අව්‍යාකතකථා’ වයි.]

1. ස. ප්‍ර: දූපටිගතය අව්‍යාකෘත වේ ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: විපාක:ව්‍යාකෘත වේ ද? ක්‍රියාව්‍යාකෘත වේ ද? රූප වේ ද? නිවාරණ වේ ද? වස්තුරාශතත වේ ද? ... සප්තව්‍යාකෘත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...
2. ස. ප්‍ර: දූපටිගතය අව්‍යාකෘත වේ ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: දූපටිගතසම්ප්‍රසුකත වූ සංගීය අව්‍යාකෘත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...
3. ස. ප්‍ර: දූපටිගතය අව්‍යාකෘත වේ ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: දූපටිගතසම්ප්‍රසුකත වේදනා ... සංගීය ... වේදනා ... විතතය අව්‍යාකෘත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...
4. ස. ප්‍ර: දූපටිගතසම්ප්‍රසුකත සංගීය අකුල වේ ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: දූපටිගතය අකුල වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...
5. ස. ප්‍ර: දූපටිගතසම්ප්‍රසුකත වේදනා ... සංගීය ... වේදනා... විතතය අකුල වේ ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: දූපටිගතය අකුල වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...

6. ස. පු: දිට්ඨිගතං අඛ්‍යාතකතං.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: අඵලං අවිපාකතං.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: නනු සඵලං සවිපාකතං.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 අනු. ධ: හඤ්චි සඵලං සවිපාකං,
 අනු. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ “දිට්ඨිගතං
 අඛ්‍යාතකතං”නති.
7. ස. පු: දිට්ඨිගතං අඛ්‍යාතකතං.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: නනු මිච්ඡාදිට්ඨිපරමානි වර්ජාති,¹ වුත්තානි
 හගච්ඡාති,
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 අනු. ධ: හඤ්චි “මිච්ඡාදිට්ඨිපරමානි වර්ජාති.¹ වුත්තානි
 හගච්ඡාති,
 අනු. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ: දිට්ඨිගතං
 අඛ්‍යාතකතං.
8. ස. පු: දිට්ඨිගතං අඛ්‍යාතකතං.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: නනු වුත්තං හගච්ඡා: “මිච්ඡාදිට්ඨි බො ඛිට්ඨ,
 අකුසලං”² -පෙ- සමමාදිට්ඨි කුසලං³ නති.^a අදොච්ඡ
 සුත්තනොත්තං”ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. ආ: තෙන හි න වත්තබ්බෙ “දිට්ඨිගතං අඛ්‍යාතකතං”නති
9. ස. පු: දිට්ඨිගතං අඛ්‍යාතකතං.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

1. පරමානි මහංචර්ජාති - මජ්ඣං.

2. අකුසලං - සිඬ්ඵ, මජ්ඣං.

3. කුසලං - සිඬ්ඵ, මජ්ඣං.

a. වජ්ඣානිකායං - මහාවජ්ඣංගානාසුත්තං.

6. ස. පු: දූෂටිගතය අව්‍යාකාන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අඵල අවිපාක වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...
- ස. අනු: සඵල සවිපාක නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ය: ඉදින් සඵල සවිපාක වී නම්,
- අනු. පා: හවත, 'දූෂටිගතය අව්‍යාකාන වේ' ය'යි නො කියැහුනු මැ යැ.
7. ස. පු: දූෂටිගතය අව්‍යාකාන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් 'වද්දගෝ මිථ්‍යාදූෂටිග පරමි කොටි ඇත්තාහ'යි වදාරනලද නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- අනු. ය: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින්: 'වද්දගෝ මිථ්‍යාදූෂටිග පරමි කොටි ඇත්තාහ'යි වදාරනලද වී නම්,
- අනු. පා: හවත, දූෂටිගතය අව්‍යාකාන වේ' ය'යි නො කියැහුනු මැ යැ.
8. ස. පු: දූෂටිගතය අව්‍යාකාන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: "වච්ඡය, මිථ්‍යාදූෂටි අකුශල වෙයි ... සම්මන්දූෂටි කුශල වේ" යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අ: එකරුණින් 'දූෂටිගතය අව්‍යාකාන වේ' ය'යි නො කියැහුනු යැ.
9. ප. පු: දූෂටිගතය අව්‍යාකාන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

- ස. අනු: නනු වුතනං හගමිතා: “මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස ඛො අභං පුණ්ණං ආත්තං ගතීතං අඤ්ඤාතරං ගතීං චදුමි: තිරසං චා තිරච්ඡානසොතිං චා”ති: අපේචි සුත්තනෙත්තා’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අා: තෙන හි න චත්තබ්බං: දිට්ඨිගතං අඛ්‍යාතකතති.
10. ප. පු: න චත්තබ්බං “දිට්ඨිගතං අඛ්‍යාතක”න්ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: නනු වුතනං හගමිතා: “සස්සතො ලොකො’ති ඛො චච්ඡ, අඛ්‍යාතකමේතං. අසස්සතො ලොකො’ති ඛො චච්ඡ, අඛ්‍යාතකමේතං. අත්තචා ලොකො’ති ඛො චච්ඡ, අඛ්‍යාතකමේතං. අතත්ත-චා ලොකො’ති ඛො චච්ඡ, -පෙ- තං ජිවං තං සරිරන්ති ඛො චච්ඡ -පෙ- අඤ්ඤං ජිවං අඤ්ඤං සරිරන්ති ඛො චච්ඡ -පෙ- භොති තථාගතො පරමමරණා’ති ඛො චච්ඡ -පෙ- න භොති තථාගතො පරමමරණා’ති ඛො චච්ඡ -පෙ- භොති ච න ච භොති තථාගතො පරමමරණා’ති ඛො චච්ඡ -පෙ- තෙච භොති න න භොති තථාගතො පරමමරණා’ති ඛො චච්ඡ, අඛ්‍යා-කකමේත”න්ති, අපේචි සුත්තනෙත්තා’ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අා: තෙන හි “දිට්ඨිගතං අඛ්‍යාතක”න්ති.
11. ස. පු: දිට්ඨිගතං අඛ්‍යාතකතති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: නනු වුතනං හගමිතා: “මිච්ඡාදිට්ඨිකස්ස හික්ඛවෙ පුරිසපුග්ගලස්ස යඤ්ඤචි කායකමිං යථාදිට්ඨි සමිත්තං සමිදිත්තං, යඤ්ඤ චචිකමිං - පෙ- යඤ්ඤ මිත්තොකමිං -පෙ- යා ච වේතනා, යා ච පඤ්ඤා, යො ච පඤ්ඤි, යො ච සඤ්ඤා, සඤ්ඤ තෙ ධම්මා අතිරිච්ඡාය අකත්තාය අමිත්තාය අභිතාය දුක්ඛාය සංචත්තන්ති”ති: අපේචි සුත්තනෙත්තා’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. පා: තෙන හි න චත්තබ්බං “දිට්ඨිගතං අඛ්‍යාතක”න්ති.

අඛ්‍යාතකථා නිවේශනා.

a. මජ්ඣිමනිකාය - කුක්ඛුරුතිගසුත්ත
b. සංගුත්තනිකාය - අඛ්‍යාතකසංගුත්ත-මෙග්ගලාසුත්තං සමිත්තාහරිතඛිං.
c. එකකඤ්ඤාතර - එකධම්මපාළි - දුතියවග්ග - 9 සුත්ත

- ස. අනු: භාෂාවකුත් වගන්සේ විසින් වදරනලද මෑ නු: “පුණ්ණය, මම මිථ්‍යාදූෂිතයාගට දෙතනින් අනුරින් එක්කර, ගතියක් කියමි: තීරය හෝ යෑ තිරියන්යොන හෝ යෑ”යි වදල සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ නු?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.
- ස. අ: එකරුණින් ‘දූෂිතයා අව්‍යාකාර වේ’යි නො කියැවුතු යෑ.
10. ප. පු: ‘දූෂිතයා අව්‍යාකාර වේ’යි නො කියැවුතු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.
- ප. අනු: භාෂාවකුත් වගන්සේ විසින් වදරනලද මෑ නු: “වමන්ස, ‘ලොකය ශාඛිත යෑ’ යන තෙල කරුණ මෑ විසින් අව්‍යාකාර යෑ. වමන්ස, ‘ලොකය අකාශිත යෑ’ යන තෙල කරුණ මෑ විසින් අව්‍යාකාර යෑ. වමන්ස ‘ලොකය අන්තර්ගත යෑ’ යන තෙල කරුණ මෑ විසින් අව්‍යාකාර යෑ. වමන්ස ‘එ මෑ ජිව යෑ එ මෑ ශරීර යෑ’ ... වමන්ස, ‘ජිව අනෙකෙකු, ශරීර අනෙකෙකු’ ... වමන්ස, සත්ත්වයා මරණින් මතු වෙයි’ ... වමන්ස, ‘සත්ත්වයා මරණින් මතු නො වෙයි’ ... වමන්ස, ‘සත්ත්වයා මරණින් මතු වන්නේත් නො ද වන්නේත් වෙයි’ .. වමන්ස සත්ත්වයා මරණින් මතු නො මෑ වෙයි, නො වන්නේ නො වෙයි’ යන තෙල කරුණ මෑ විසින් අව්‍යාකාර යෑ”යි වදල සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ නු?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.
- ප. අ: එකරුණින් දූෂිතයා අව්‍යාකාර වෙයි.
11. ස. පු: දූෂිතයා අව්‍යාකාර වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.
- ස. අනු: භාෂාවකුත් වගන්සේ විසින් වදරනලද මෑ නු: “මහණෙනි, මිථ්‍යාදූෂිත පුරුෂපුරුෂ විසින් ලබ්ධි ඇති සැටියෙන් සමාන්ත සමාදින්න යම් මෑ කායකමියකුත් යම් මෑ වාක්කමියකුත් ... යම් මෑ මනාසකමියකුත් ... යම් මෑ වේදනාවකුත්, යම් මෑ ප්‍රාඨනාවකුත්, යම් මෑ ප්‍රණිධියකුත්, යම් මෑ සංකාර කෙනෙකුත් ඇද්ද, එ හැම බලියෝ අතිව පිණිස අකාන්ත පිණිස අමනාප පිණිස අතිව පිණිස දුක් පිණිස පවතින්”යයි වදල සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ නු?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යෑ.
- ස. ප: එකරුණින් ‘දූෂිතයා අව්‍යාකාර වේ’යි නො කියැවුතු යෑ.

අව්‍යාකාරකථා නිමි.

14. 9.

අපරියාපන්නකපාං.

1. ස. පු: දිව්ඪිගතං අපරියාපන්න'න්ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමින්නා.
 ස. අනු: මිග්ගො, ඵලං, නිබ්බානං, සොභාපත්තිමිග්ගො,
 සොභාපත්තිඵලං, සකදායාමිමිග්ගො, සකදායාමි-
 ඵලං, අනාගාමිමිග්ගො, අනාගාමිඵලං, අරහත්ත
 මිග්ගො, අරහත්තඵලං, සතිපට්ඨානං, සම්මප-
 බානං ඉද්ධිපාදො, ඉන්ද්‍රියං, බලං, ඛොජ්ඣබෙක්ඛා'ති.
 ප. පටි: හ ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ප. පු: හ වත්තබ්බං දිව්ඪිගතං අපරියාපන්නන්ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමින්නා.
 ප. අනු: 'පුට්ඨජ්ඣො කාමේසු විතරාගො'ති වත්තබ්බො'ති
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමින්නා.
 ප. අනු: 'විගතදිව්ඪිගො'ති වත්තබ්බො'ති.
 ස. පටි: හ ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ප. පා: තෙහ භි දිව්ඪිගතං අපරියාපන්නන්ති.

අපරියාපන්නකපාං නිව්ඪිතං.

බුද්දසමො වග්ගො.

කසුප්පානං:

අකුසලමූලං පටිසංඥහති කුසලමූලං
 කුසලමූලං පටිසංඥහති අකුසලමූලං
 සලායතනං ඡ විඤ්ඤාණකායා
 අරිසරුපං මහාඥානානුපාදාය
 ඥානවිඤ්ඤායං නං පටිත්ථිතං
 යථාබාහු කඤ්ඤෙඤ්ඤානුසෙති
 දිව්ඪිගතං අබ්‍යාකතමපරියාපන්නන්ති.

14. 9.

අපරියාපන්නකථා.

[යම් කෙසෙකින් පාඨශ්ජන පුද්ගල 'කාමයෙහි විතරාගත'යි කියැවුණු මේ ද, 'විගතදූපේකත'යි නො කියැවුණු මේ ද, එකෙකින් 'දූපේක අපරියාපන්න යැ'යි පුළුල්ගෙලියනිකායමාසින් සෙයින් ලබනි ගත්තමුන්ගේ වාද බිළිතම 'අපරියාපන්නකථා' එයි.]

1. ස. පු: දූපේකතය අපරියාපන්න මේ ද?
 - ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 - ස. අනු: මාගී මේ ද? ඵල මේ ද? නිව්වාණ මේ ද? ශ්‍රෝතා-පතතිමාගී මේ ද? ශ්‍රෝතාපතතිඵල මේ ද? සකාදාගාමිමාගී මේ ද? සකාදාගාමිඵල මේ ද? අනාගාමි මාගී මේ ද? අනාගාමිඵල මේ ද? අභික්ඛමාගී මේ ද? අභික්ඛඵල මේ ද? සමානිප්‍රසංග මේ ද? සමානිප්‍රසංග මේ ද? ඉන්ද්‍රිය මේ ද? භරත මේ ද? බොධිසත්ව මේ ද?
 - ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ප. පු: 'දූපේකතය අපරියාපන්න මේය'යි නො කියැවුණු මේ ද?
 - ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 - ප. අනු: පාඨශ්ජන පුද්ගල 'කාමයෙහි විතරාගත'යි කියැවුණු මේ ද?
 - ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 - ප. අනු: 'විගතදූපේකත'යි කියැවුණු මේ ද?
 - ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
 - ප. පා: එකරුණින් 'දූපේකතය අපරියාපන්න මෙයි.

අපරියාපන්නකථා නිමි.

තුළස්වන මග සි.

එහි උද්දාය:

කුසලාකුසලපටිසංඝර්ෂණකථා යැ සමායතනප්‍රකාශකථා යැ අනන්තර-පච්චයකථා යැ අරියපකථා යැ අඤ්ඤා අනුසංයාමිකථා යැ පරිව්‍රාදානං විතතිප්‍රකාශකථා යැ පරියාපන්නකථා යැ අභිසංකත කථා යැ අපරියාපන්නකථා යි.

පණ්ණාසකමො වග්ගො.

15. 1.

පටිපාටිකරණ.

1. ස. පු: පටිපාටිකරණ වචනා'ති.
- ප. පටිපාටිකරණ: ආමානා.
- ස. අනු: නනු විමංසා හෙතු, සො ච අභිපති'ති.
- ප. පටිපාටිකරණ: ආමානා.
- ස. ස: හඤ්චි විමංසා හෙතු, සො ච අභිපති,
- ස. ප: තෙන වත රෙ වත්තඤ්චි "හෙතුපටිපාටියෙන පටිපාටියො, අභිපතිපටිපාටියෙන පටිපාටියො"ති.

2. ස. අනු: නනු ඡන්දාභිපති සහජාතානං ධම්මානං අභිපති'ති.
- ප. පටිපාටිකරණ: ආමානා.
- ස. ස: හඤ්චි ඡන්දාභිපති සහජාතානං ධම්මානං අභිපති,
- ස. ප: තෙන වත රෙ වත්තඤ්චි "අභිපතිපටිපාටියෙන පටිපාටියො, සහජාතපටිපාටියෙන පටිපාටියො"ති.

3. ස. අනු: නනු චිත්තාභිපති සහජාතානං ධම්මානං අභිපති'ති.
- ප. පටිපාටිකරණ: ආමානා.
- ස. ස: හඤ්චි චිත්තාභිපති සහජාතානං ධම්මානං අභිපති,
- ස. ප: තෙන වත රෙ වත්තඤ්චි "අභිපතිපටිපාටියෙන පටිපාටියො, සහජාතපටිපාටියෙන පටිපාටියො"ති.

පසළොස්වන වග

15. 1.

පළමු කථා.

[යම් ධර්මයෙක් හෙතු ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ නම්, ඒ ධර්මය යම් ධර්ම කෙනෙකුන්ට හේතුප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ ද, ඒ ධර්මයන්ට මෑ යම් හෙයෙකින් ආලම්භන අනන්තර සම්පන්නතර ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය නො වේ ද, යම් ධර්මයක් ආලම්භන ප්‍රත්‍යයයෙන් කෝ ප්‍රත්‍යය වේ නම්, ඒ ධර්මය යම් හෙයෙකින් ඔවුන්ට මෑ අනන්තර සම්පන්නතර ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය නො වේ ද, එහෙයින් 'ප්‍රත්‍යය භාවය ව්‍යවස්ථාවන් (නිමිශයන් අනුව) වේ' යයි මහාසංඝිකනිකායවංසයින් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ මාද විද්‍යාවට 'පළමු කථා' එයි]

1. ස. ප්‍ර: ප්‍රත්‍යයභාවය ව්‍යවස්ථාව වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: පිමංසා හෙතු නො, එ ද අභිපති නො?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. ස: ඉදින් පිමංසා හෙතු වේ නම්, එ ද අභිපති වේ නම්,

ස. පා: හවත එකරුණින් "හෙතුප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ යයි ද, අභිපති ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ" යයි ද කියැහැරු යැ.

2. ස. අනු: ඡන්ද්‍රාභිපති ධර්මය සහජාතධර්මයනට අභිපති වන්නේ නො?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. ස: ඉදින් ඡන්ද්‍රාභිපති ධර්මය සහජාත ධර්මයනට අභිපති වේ නම්,

ස. පා: හවත එකරුණින් 'අභිපතිප්‍රත්‍යයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙයි, සහජාත ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙයි' යනු කියැහැරු යැ.

3. ස. අනු: විශ්වාභිපති ධර්මය සහජාතධර්මයනට අභිපති වන්නේ නො?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. ස: ඉදින් විශ්වාභිපති ධර්මය සහජාතධර්මයනට අභිපති වේ නම්,

ස. පා: හවත එකරුණින් අභිපතිප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ සහජාතප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙයි' යනු කියැහැරු මෑ යැ.

4. ස. අනු: නනු විරියාබ්භිපති සහජාතානං ධම්මානං අබ්භිපති,
තං ච ඉද්ධියනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි විරියාබ්භිපති සහජාතානං ධම්මානං අබ්භිපති
තං ච ඉද්ධියං,
- ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ “අබ්භිපතිපච්චයෙන
පච්චයො, ඉද්ධියපච්චයෙන පච්චයො”ති.
5. ස. අනු: නනු විරියාබ්භිපති සහජාතානං ධම්මානං අබ්භිපති,
තං ච මිඤ්ඤානති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි විරියාබ්භිපති සහජාතානං ධම්මානං අබ්භිපති,
තඤ්ච මිඤ්ඤානං,
- ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ “අබ්භිපතිපච්චයෙන
පච්චයො, මිඤ්ඤාපච්චයෙන පච්චයො” ති
6. ස. අනු: නනු විත්තාබ්භිපති සහජාතානං ධම්මානං
අබ්භිපති’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි විත්තාබ්භිපති සහජාතානං ධම්මානං අබ්භිපති,
තඤ්ච මිඤ්ඤානං,
- ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ “අබ්භිපතිපච්චයෙන
පච්චයො, සහජාතපච්චයෙන පච්චයො”ති.
7. ස. අනු. නනු විත්තාබ්භිපති සහජාතානං ධම්මානං අබ්භිපති,
සො ච ආභාරො’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි විත්තාබ්භිපති සහජාතානං ධම්මානං අබ්භිපති,
සො ච ආභාරො,
- ස. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ “අබ්භිපතිපච්චයෙන
පච්චයො, ආභාරපච්චයෙන පච්චයො”ති.
8. ස. අනු: නනු විත්තාබ්භිපති සහජාතානං ධම්මානං අබ්භිපති,
තඤ්ච ඉද්ධියනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි විත්තාබ්භිපති සහජාතානං ධම්මානං
අබ්භිපති, තං ච ඉද්ධියං,
- ස. අනු: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ “අබ්භිපතිපච්චයෙන
පච්චයො, ඉද්ධියපච්චයෙන පච්චයො”ති

4. ස. අනු: විග්‍රහිතවිකල්පයෙහි සහජාතවිකල්පයෙහි අතිපති වෙයි,
එ ද ඉන්ද්‍රිය වන්නේ නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉන්ද්‍රිය විග්‍රහිතවිකල්පයෙහි සහජාතවිකල්පයෙහි අතිපති
වන්නේ එ ද ඉන්ද්‍රිය වේ නම්,
- ස. පා: හව්වා එකරුණින් 'අතිපතිප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය
වූයේ ඉන්ද්‍රියප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියැවුණු
මැ යැ.
5. ස. අනු: විග්‍රහිතවිකල්පයෙහි සහජාතවිකල්පයෙහි අතිපති වෙයි,
එ ද මායාමය වන්නේ නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉන්ද්‍රිය විග්‍රහිතවිකල්පයෙහි සහජාතවිකල්පයෙහි අතිපති
වන්නේ එ ද මායාමය වේ නම්,
- ස. පා: හව්වා එකරුණින් 'අතිපතිප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය
වූයේ මායාමයප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියැවුණු
මැ යැ.
6. ස. අනු: විකල්පවිකල්පයෙහි සහජාතවිකල්පයෙහි අතිපති
වන්නේ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉන්ද්‍රිය විකල්පවිකල්පයෙහි සහජාතවිකල්පයෙහි අතිපති
වේ නම්,
- ස. පා: හව්වා එකරුණින් 'අතිපතිප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය
වූයේ සහජාතවිකල්පයෙහි ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියැවුණු
මැ යැ.
7. ස. අනු: විකල්පවිකල්පයෙහි සහජාතවිකල්පයෙහි අතිපති වෙයි.
එ ද අනුර වන්නේ නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉන්ද්‍රිය විකල්පවිකල්පයෙහි සහජාතවිකල්පයෙහි අතිපති,
වන්නේ එ ද අනුර වේ නම්,
- ස. පා: හව්වා එකරුණින් 'අතිපතිප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය
වූයේ අනුර ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියැවුණු
මැ යැ.
8. ස. අනු: විකල්පවිකල්පයෙහි සහජාතවිකල්පයෙහි අතිපති වෙයි.
එ ද ඉන්ද්‍රිය වන්නේ නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉන්ද්‍රිය විකල්පවිකල්පයෙහි සහජාතවිකල්පයෙහි අතිපති,
වන්නේ එ ද ඉන්ද්‍රිය වේ නම්,
- ස. පා: හව්වා එකරුණින් 'අතිපති ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය
වූයේ ඉන්ද්‍රියප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියැවුණු
මැ යැ.

9. ස. අනු: විමංසාඛිපති සහජාතානං ධම්මානං අභිපතී'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. ථ: හඤ්චි විමංසාඛිපති සහජාතානං ධම්මානං අභිපති,
ස. පා: තෙන චත රෙ චත්තබ්බෙ "අභිපතිපච්චයෙන පච්චයො, සහජාතපච්චයෙන පච්චයො"ති.
10. ස. අනු: නනු විමංසාඛිපති සහජාතානං ධම්මානං අභිපති,
නං ච ඉන්ද්‍රියන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. ථ: හඤ්චි විමංසාඛිපති සහජාතානං ධම්මානං අභිපති,
නං ච ඉන්ද්‍රියං,
ස. පා: තෙන චත රෙ චත්තබ්බෙ "අභිපතිපච්චයෙන පච්චයො, ඉන්ද්‍රියපච්චයෙන පච්චයො"ති.
11. ස. අනු: නනු විමංසාඛිපති සහජාතානං ධම්මානං අභිපති,
නං ච මිඤ්ඤානන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. ථ: හඤ්චි විමංසාඛිපති සහජාතානං ධම්මානං අභිපති,
නං ච මිඤ්ඤානං,
ස. පා: තෙන චත රෙ චත්තබ්බෙ "අභිපතිපච්චයෙන පච්චයො, මිඤ්ඤාපච්චයෙන පච්චයො"ති.
12. ස. අනු: නනු අරියං ධම්මං ගරුං කත්ථා උපපජ්ජති
පච්චචේක්ඛණං, නං චාරම්මණන්ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. ථ: හඤ්චි අරියං ධම්මං ගරුං කත්ථා උපපජ්ජති
පච්චචේක්ඛණං, නං චාරම්මණං,
ස. පා: තෙන චත රෙ චත්තබ්බෙ "අභිපතිපච්චයෙන පච්චයො, ආරම්මණපච්චයෙන පච්චයො"ති.
13. ස. අනු: නනු පුරිමා පුරිමා කුසලා ධම්මා පච්චිමානං
පච්චිමානං කුසලානං ධම්මානං අනන්තරපච්ච-
යෙන පච්චයො, සා ච ආසෙවිතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

9. ස. අනු: විමංසාඛිපති ධර්මය සහජාතධර්මයනට අභිපති වන්නේ නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් විමංසාඛිපති ධර්මය සහජාතධර්මයනට අභිපති වේ නම්,
- ස. පා: භවත එකරුණින් 'අභිපතිප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ සහජාතප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියැහුතු මැ යැ.
10. ස. අනු: විමංසාඛිපති ධර්මය සහජාතධර්මයනට අභිපති වූයේ එ ද ඉන්ද්‍රිය වන්නේ නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් විමංසාඛිපති ධර්මය සහජාතධර්මයනට අභිපති වූයේ එ ද ඉන්ද්‍රිය වේ නම්,
- ස. පා: භවත එකරුණින් 'අභිපතිප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ ඉන්ද්‍රිය ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියැහුතු මැ යැ.
11. ස. අනු: විමංසාඛිපති ධර්මය සහජාතධර්මයනට අභිපති වූයේ එ ද මාභීඛින වන්නේ නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් විමංසාඛිපති ධර්මය සහජාතධර්මයනට අභිපති වූයේ එ ද මාභීඛින වේ නම්,
- ස. පා: භවත එකරුණින් 'අභිපතිප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ මාභීප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියැහුතු මැ යැ.
12. ස. අනු: ආයතීධර්මය හරුකොට ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂණය උපදනේ නො? එ ද අරඹුණු නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් ආයතීධර්මය හරු කොට ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂණය උපදනේ වේ නම්, එ ද අරඹුණු වේ නම්,
- ස. පා: භවත එකරුණින් 'අභිපතිප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ ආයතීප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියැහුතු මැ යැ.
13. ස. අනු: පුරිම පුරිම කුශලධර්මයෝ පශ්චිම පශ්චිම කුශල ධර්මයනට අනන්තරප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය නො? එ ද ආයෙච්ඡා නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

- ස. ථ: හඤ්චි පුරිමි පුරිමි කුසලා ධම්ම පච්ඡිමිනං පච්ඡිමිනං කුසලානං ධම්මානං අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, සා ච ආසෙවනා.
- ස. පා: තෙන චත රෙ චත්තඤ්ඤි “අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො ආසෙවනපච්චයෙන පච්චයො”ති.
14. ස. පු: නනු පුරිමි පුරිමි අකුසලා ධම්ම පච්ඡිමිනං පච්ඡිමිනං අකුසලානං ධම්මානං අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, සා ච ආසෙවනා’ති.
- ප. පටි: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි පුරිමි පුරිමි අකුසලා ධම්ම පච්ඡිමිනං පච්ඡිමිනං අකුසලානං ධම්මානං අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, සා ච ආසෙවනා,
- ස. පා: තෙන චත රෙ චත්තඤ්ඤි “අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, ආසෙවනපච්චයෙන පච්චයො”ති
15. ස. පු: නනු පුරිමි පුරිමි කිරියාඛ්‍යාකතා ධම්ම පච්ඡිමිනං පච්ඡිමිනං කිරියාඛ්‍යාකතානං ධම්මානං අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, සා ච ආසෙවනා’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි පුරිමි පුරිමි කිරියාඛ්‍යාකතා ධම්ම පච්ඡිමිනං පච්ඡිමිනං කිරියාඛ්‍යාකතානං ධම්මානං අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, සා ච ආසෙවනා,
- ස. පා: තෙන චත රෙ චත්තඤ්ඤි “අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො, ආසෙවනපච්චයෙන පච්චයො”ති.
16. ප. පු: න චත්තඤ්ඤි පච්චයතා චච්ඡිතා’ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: හෙතුපච්චයෙන පච්චයො භොති, ආරම්මණපච්චයෙන පච්චයො භොති, අනන්තරපච්චයෙන පච්චයො භොති, සමීනන්තරපච්චයෙන පච්චයො භොති’ති.
- ස. පටි: න හෙවං චත්තඤ්ඤි -ප-
- ස. පා: තෙන යි¹ පච්චයතා චච්ඡිතා’ති

පච්චයකථා² නිවසිතා.

1. තෙන හි න චත්තඤ්ඤි - සිඳ්ධි, සා,

2 පච්චයකථා - මජ්ඣිම, සා,

- ස. ය: ඉදින් පුරිම පුරිම කුශලබ්‍රමයෝ පශ්චිම පශ්චිම කුශලබ්‍රමයනට අනන්තරප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වෙත් නම්, එ ද ආසෙවනා වේ නම්,
- ස. පා: හවත එකරුණින් 'අනන්තරප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ ආසෙවනා ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියැවුතු මි ය.
14. ස. පු: පුරිම පුරිම අකුශල බ්‍රමයෝ පශ්චිම පශ්චිම අකුශල බ්‍රමයනට අනන්තරප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය නො? එ ද ආසෙවනා නො?
- ප. පරිකුශ්‍ය: එසේ ය.
- ස. ය: ඉදින් පුරිම පුරිම අකුශල බ්‍රමයෝ පශ්චිම පශ්චිම අකුශල බ්‍රමයනට අනන්තරප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය නම්, ආසෙවනාද වේ නම්,
- ස. පා: හවත එකරුණින් 'අනන්තරප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ, ආසෙවනාප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ යයි කියැවුතු මි ය.
15. ස. පු: පුරිම පුරිම ක්‍රියාව්‍යාකාතබ්‍රමයෝ පශ්චිම පශ්චිම ක්‍රියාව්‍යාකාත බ්‍රමයනට අනන්තරප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය නො? එ ද ආසෙවනා නො?
- ප. පරිකුශ්‍ය: එසේ ය.
- ස. ය: ඉදින් පුරිම පුරිම ක්‍රියාව්‍යාකාත බ්‍රමයෝ පශ්චිම පශ්චිම ක්‍රියාව්‍යාකාතබ්‍රමයනට අනන්තර ප්‍රත්‍යය-යෙන් ප්‍රත්‍යය නම්, එ ද ආසෙවනා නම්,
- ස. පා: හවත එකරුණින් 'අනන්තරප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වූයේ, ආසෙවනා ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වේ' යයි කියැවුතු මි ය.
16. ප. පු: 'ප්‍රත්‍යයතාව ව්‍යවස්ථාවත්' යයි නො කියැවුතු වේ ද?
- ස. පරිකුශ්‍ය: එසේ ය.
- ප. අනු: හේතු ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වන්නේ, අලම්බන-ප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වන්නේ, අනන්තරප්‍රත්‍යය-යෙන් ප්‍රත්‍යය වන්නේ, සම්පන්නරප්‍රත්‍යයයෙන් ප්‍රත්‍යය වන්නේ වේ ද?
- ස. පරි: එසේ නො කියැවුතු ය. ...
- ප. පා: එකරුණින් ප්‍රත්‍යයතාව ව්‍යවස්ථාවත් (නියමයත් අනුගත) වේ.

ප්‍රත්‍යයකථා හිමි.

15. 2.

අඤ්ඤාමඤ්ඤාපච්චයකථා.

1. ස. පු: අවිජ්ජාපච්චයාපි සංකාරා, න චත්තඛණං
'සංකාරපච්චයාපි අවිජ්ජා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: නත්ත අවිජ්ජා සංකාරෙත සහජාතා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි අවිජ්ජා සංකාරෙත සහජාතා,
- ස. පා: තෙන චත රෙ චත්තඛණං "අවිජ්ජාපච්චයාපි
සංකාරා, සංකාරපච්චයාපි අවිජ්ජා"ති.
2. ස. පු: තණ්හාපච්චයා උපාදානං, න චත්තඛණං උපාදාන
පච්චයාපි තණ්හා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: නත්ත තණ්හා උපාදානෙන සහජාතා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි තණ්හා උපාදානෙන සහජාතා,
- ස. පා: තෙන චත රෙ චත්තඛණං "තණ්හාපච්චයාපි
උපාදානං, උපාදානපච්චයාපි තණ්හා"ති.

15. 2.

අක්කමක්කපව්වයකථා.

[යමකුගේ සමයෙහි 'අවිදුප්‍රත්‍යයෙන් සංඝකාරයෝ වෙති' යන මෙතෙක් මෑ ඇද්ද, 'සංඝකාරප්‍රත්‍යයෙහි අවිදු ඇත' යනු නැද්ද, ඔහු අවිදු ව සංඝකාරයන්ට ප්‍රත්‍යය වෙයි, මැළිත් සංඝකාරයෝ අවිදු වට ප්‍රත්‍යය නො වෙති'යි මහාසාමිකිකානිකායවාසීන් සෙසින් ලබ්ධිගත්තාහු වෙත් ද, ඔවුන් සඳහා අවිදු ව සංඝකාරාදීන්ට අන්‍යාන්‍යප්‍රත්‍යයනායෙන් ප්‍රත්‍යය වන බව දක්වන්නට 'අක්කමක්කපව්වයකථා' එයි.]

1. ස. පු: අවිදුප්‍රත්‍යයෙහි සංඝකාරයෝ වෙති
සංඝකාරයන් ප්‍රත්‍යය කොට ද අවිදු ඇතියි
නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අවිදු සංඝකාරයන් හා සහජාත නො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. ඔ: ඉදින් අවිදු සංඝකාර හා සහජාත වේ නම්,
- ස. පා: හව්‍ය, එකරුණින් අවිදු ප්‍රත්‍යය කොට ඇති
සංඝකාරයෝ ඇත, සංඝකාර ප්‍රත්‍යය කොට ගත්
අවිදු ඇතියි' කියැවුණු මෑ යැ.
2. ස. පු: තෘෂණප්‍රත්‍යයෙහි උපාදාත වෙයි, උපාදාත-
ප්‍රත්‍යයෙහි තෘෂණ වේ යයි නො කියැවුණු
වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: තෘෂණව උපාදාතය හා සහජාත නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. ඔ: ඉදින් තෘෂණව උපාදාතය හා සහජාත වේ නම්,
- ස. පා: හව්‍ය එකරුණින් 'තෘෂණ ප්‍රත්‍යයෙහි උපාදාත
වෙයි, උපාදාතප්‍රත්‍යයෙහි තෘෂණ වේ' යයි
කියැවුණු මෑ යැ.

3. ප. පු: “ජරාමරණපච්චයං භික්ඛවෙ, ජාති, ජාතිපච්චයං භවො”ති අපෙච්ච සුඤ්ඤානො”ති

ස. පටි: නභි.

ප. තිග: තෙන හි “අමිජ්ජාපච්චයංපි සංඛාරා, න චිත්තඛණ්ඩං, සංඛාරපච්චයංපි අමිජ්ජා”ති. තණ්හාපච්චයංපි උපාදානං, න චිත්තඛණ්ඩං උපාදානපච්චයංපි තණ්හා”ති.

4. ස. පු: “විඤ්ඤාණපච්චයං භික්ඛවෙ නාමරූපං, නාමරූප-පච්චයංපි විඤ්ඤාණ”නති, අපෙච්ච සුඤ්ඤානො”ති.

ප. පටිඤ්ඤා: අමනා.

ස. තිග: තෙන හි අමිජ්ජාපච්චයංපි සංඛාරා, සංඛාර-පච්චයංපි අමිජ්ජා, තණ්හාපච්චයංපි උපාදානං උපාදානපච්චයංපි තණ්හා”ති.

අඤ්ඤාමඤ්ඤාපච්චයකථා නිවසිතා.

3. ප. ප්‍ර: ‘මහණෙනි, ජරාමරණප්‍රත්‍යයෙන් ජාති වෙයි, ජාතිප්‍රත්‍යයෙන් භව වේ’ යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ වේ ද?

ස. පටි: නැත.

ප. නිග: එකරුණින් “අවිද්‍යාප්‍රත්‍යයෙහි සංඝකාරයෝ වෙති. සංඝකාරප්‍රත්‍යයෙහි අවිද්‍යා වේ” යයි නොකියැහැනු යැ. තෘෂණා ප්‍රත්‍යයෙහි උපාදාන වෙයි, උපාදාන ප්‍රත්‍යයෙහි තෘෂණා වේ” යයි නොකියැහැනු යැ.

4. ස. ප්‍ර: “මහණෙනි, විඤ්ඤාප්‍රත්‍යයෙන් තාමරූප වෙයි, තාමරූපප්‍රත්‍යයෙහි විඤ්ඤා වේ” යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ වේ ද?

ප. පටිකුඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. නිග: එකරුණින් අවිද්‍යාප්‍රත්‍යයෙහි සංඝකාරයෝ වෙති. සංඝකාර ප්‍රත්‍යයෙහි අවිද්‍යා වෙයි. තෘෂණාප්‍රත්‍යයෙහි උපාදාන වෙයි. උපාදානප්‍රත්‍යයෙහි තෘෂණා වෙයි.

අකුඤ්ඤාපච්චයකථා නිමි.

15. 3.

අද්ධාකථා

1. ස. පු: අභ්‍යාස පරිනිප්පකො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: රූපකති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංකාරා -පෙ-
 විඤ්ඤාණකති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: අනිත්තො අභ්‍යාස පරිනිප්පකො'ති,
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: රූපකති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංකාරා -පෙ-
 විඤ්ඤාණකති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: අනාගතො අභ්‍යාස පරිනිප්පකො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: රූපකති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංකාරා -පෙ-
 විඤ්ඤාණකති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: පච්චුප්පකො අභ්‍යාස පරිනිප්පකො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: රූපකති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංකාරා -පෙ-
 විඤ්ඤාණකති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

15. 8.

අධ්‍යාකථා

[“සීන්මානි නිකිවෙ කථාවකුප්‍ර” යන සුත්‍රපාඨ වරදවා ගෙන ‘පරිතිපෙන්න වු අබ්බ සබ්බාන කාලයෙක් ඇතැ’යි ලබ්ධි ගත්තාහු ඇත. කාලප්‍රඥපතිමාත්‍රය මිස ‘අද්ධා’ නම් කිසි පරිතිපෙන්නාථයෙක් නැත, රූපාදි සකකියෝ මෑ පරිතිපෙන්නයන්’යි දක්වන්නට ‘අද්ධාකථා’ එයි.]

1. ස. පු: කාලය පරිතිපෙන්න (හෙතුපත්‍යයෙන් උපන්නේ) වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: රූපය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ස. අනු: වේදනා ... සංඤ ... සංඝකාර ... මිඤ්ඤ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

2. ස. පු: අතීතකාලය පරිතිපෙන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ස. අනු: වේදනා ... සංඤ ... සංඝකාර ... මිඤ්ඤ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

3. ස. පු: අනාගතකාලය පරිතිපෙන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ස. අනු: වේදනා ... සංඤ ... සංඝකාර ... මිඤ්ඤ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

4. ස. පු: වර්තමානකාලය පරිතිපෙන්න වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ස. අනු: වේදනා සංඤ .. සංඝකාර ... මිඤ්ඤ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

5. ස. පු: අතීතා රූපා වේදනා සඤ්ඤා සංකාරා විඤ්ඤාණං අතීතො අභිං'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: අතීතා පඤ්ඤාමිති.
 ප. පටි: න හෙවං චිත්තඛේඛි -පෙ-
6. ස. පු: අනාගතා රූපා වේදනා සඤ්ඤා සංකාරා විඤ්ඤාණං අනාගතො අභිං'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: අනාගතා පඤ්ඤාමිති.
 ප. පටි: න හෙවං චිත්තඛේඛි -පෙ-
7. ස. පු: පච්චුප්පත්තා රූපා වේදනා සඤ්ඤා සංකාරා විඤ්ඤාණං පච්චුප්පත්තො අභිං'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පච්චුප්පත්තා පඤ්ඤාමිති.
 ප. පටි: න හෙවං චිත්තඛේඛි -පෙ-
8. ස. පු: අතීතා පඤ්ඤාකකඛා අතීතො අභිං, අනාගතා පඤ්ඤාකකඛා අනාගතො අභිං, පච්චුප්පත්තා පඤ්ඤාකකඛා පච්චුප්පත්තො අභිං'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පණ්ණරසභිං'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චිත්තඛේඛි -පෙ-
9. ස. පු: අතීතාති ආදිසංයතනාති අතීතො අභිං, අනාගතාති ආදිසංයතනාති අනාගතො අභිං, පච්චුප්පත්තාති ආදිසංයතනාති පච්චුප්පත්තො අභිං'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: ඡතතිංස අභිං'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චිත්තඛේඛි -පෙ-
10. ස. පු: අතීතා අවිභාරස වාතූගො අතීතො අභිං, අනාගතා අවිභාරස වාතූගො අනාගතො අභිං, පච්චුප්පත්තා අවිභාරස වාතූගො පච්චුප්පත්තො අභිං'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: චතුපඤ්ඤාසභිං'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චිත්තඛේඛි -පෙ-

5. ස. ප්‍ර: අතිත වූ රූප වේදනා සංඥා සංඝකාර මිඤ්ඤාන යන මේ අතිතකාලය වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අතිතයෝ පඤ්චමිධ වෙත් ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ. ...
6. ස. ප්‍ර: අනාගත වූ රූප වේදනා සංඥා සංඝකාර මිඤ්ඤාන යන මේ අනාගතකාලය වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනාගතයෝ පඤ්චමිධ වෙත් ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ. ...
7. ස. ප්‍ර: ප්‍රත්‍යක්ෂතාත්මක රූප වේදනා සංඥා සංඝකාර මිඤ්ඤාන යන මේ ප්‍රත්‍යක්ෂතාත්මකකාලය වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රත්‍යක්ෂතාත්මකයෝ පඤ්චමිධ වෙත් ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ. ...
8. ස. ප්‍ර: අතිතපඤ්චකකි අතිතකාලය වේ ද? අනාගත පඤ්චකකි අනාගතකාලය වේ ද? ප්‍රත්‍යක්ෂතාත්මක පඤ්චකකි ප්‍රත්‍යක්ෂතාත්මකකාලය වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: පසලොස් කාලයෙන් ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ. ..
9. ස. ප්‍ර: අතිත ආදශායතන අතිතකාලය වේ ද? අනාගත ආදශායතන අනාගතකාලය වේ ද? ප්‍රත්‍යක්ෂතාත්මක ආදශායතන ප්‍රත්‍යක්ෂතාත්මකකාලය වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සතිස් කාලයෙන් ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ. ...
10. ස. ප්‍ර: අතිත අවොදශමානු අතිතකාලය වේ ද? අනාගත අවොදශමානු අනාගතකාලය වේ ද? ප්‍රත්‍යක්ෂතාත්මක අවොදශමානු ප්‍රත්‍යක්ෂතාත්මක කාලය වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සිසුපතස් කාලයෙන් වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ. ...

11. ස. පු.

අතීතාති ඛාචිසතිජ්ඣයාති අතීතො අද්ධා,
අනාගතාති ඛාචිසතිජ්ඣයාති අනාගතො අද්ධා,
පච්චුප්පත්තාති ඛාචිසතිජ්ඣයාති පච්චුප්පත්තො
අද්ධා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. අනු:

ඡසරිඨී අද්ධාති.

ප. පටි:

න හෙවං චතතඛෙබ්බ -පෙ-

12. ප. පු:

න චතතඛෙබ්බං අද්ධා පරිතිපථත්තො'ති

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ප. අනු.

නනු චුත්තං හගෙවතා: “තීණ්ණිමිති භික්ඛවෙ
කථාවච්ඡුති. කතමිති තීණ්ණි: අතීතා චා භික්ඛවෙ,
අද්ධානං ආරබ්භ කථා කථෙය්‍ය: එවං අහොසි
අතීතමද්ධානන්ති.¹ අනාගතං චා භික්ඛවෙ,
අද්ධානං ආරබ්භ කථා කථෙය්‍ය: එවං හමිත්තාති
අනාගතමද්ධානන්ති². එතරගි චා භික්ඛවෙ,
පච්චුප්පත්තං අද්ධානං ආරබ්භ කථා කථෙය්‍ය:
එවං හොති එතරගි පච්චුප්පත්තන්ති. ඉමාති
බො භික්ඛවෙ, තීණ්ණි කථාවච්ඡුති”ති³ අද්ධෙව
සුත්තත්තො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ප. පා:

තෙන හි අද්ධා පරිතිපථත්තො'ති.

අද්ධාකථා නිමසිතා.

1. අතීතං අද්ධානන්ති - සිඬු, PTS.

2. අනාගතං අද්ධානන්ති - සිඬු, PTS.

3. තිකතිකුත්තර - භොවග්ග.

11. ස. ප්‍ර: අතිත වූ දෙමසි ඉන්ද්‍රිය අතිතකාලය මේ දී අනාගත දෙමසි ඉන්ද්‍රිය අනාගතකාලය මේ දී ප්‍රත්‍යක්‍ෂානන්‍ය දෙමසි ඉන්ද්‍රිය ප්‍රත්‍යක්‍ෂානන්‍යකාලය මේ දී?

ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සසාරි කාලයෙක් මේ දී?

ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

12 ප. ප්‍ර: 'කාලය පරිනිප්පානන වෙති'යි නො කියැවුණු මේ දී?

ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මිසින් වදාරනලද මැ නු: "මහණෙනි, මේ කථාවසතුහු තිදෙනෙක් වෙති. කවර තිදෙනෙකැ යත්: මහණෙනි, අතිතකාලය හෝ ඇරැඹි 'අතිතකාලය මෙසේ වී'යි කථා කරන්නේ යැ. මහණෙනි, අනාගතකාලය හෝ ඇරැඹි 'අනාගතකාලය මෙසේ වන්නේ යැ'යි කථා කරන්නේ යැ. මහණෙනි, දැන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂානන්‍ය කාලය හෝ ඇරැඹි 'දැන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂානන්‍යකාලය මෙසේ වේ'යි කථා කරන්නේයැ. මහණෙනි, මොහු තුන් කථාවසතුහු වෙති"යි වදාළ සුත්‍රානන්‍ය-යෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පා: එකරැහිත් කාලය පරිනිප්පානන වෙයි.

අදහසකථා නිමි.

15. 4.

බණ-ලං-මුහුත්තකථා.

1. ස. පු: බණේ පරිනිප්ප්භෙත්තා-පෙ-ලංගො පරිනිප්ප්භෙත්තා-පෙ-මුහුත්තං පරිනිප්ප්භෙත්තනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: රූපනති.
- ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බං -පෙ-
- ස. අනු: වේදනා -පෙ- ස්ප්ඤ්ඤා -පෙ- සංකිතා -පෙ- විඤ්ඤාණනති.
- ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බං -පෙ-
2. ප. පු: න වත්තබ්බං මුහුත්තං පරිනිප්ප්භෙත්තනති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: නනු වුත්තං ගගෙවතා: “තිණ්ණිමාති හික්ඛවෙ, කථාවිච්ඡුති. කතමාති තිණ්ණි: අතිතං වා හික්ඛවෙ, අදානං ආරබ්භ කථං කප්ථෙය්‍ය: එවං අහොසි අතිතමිදානනති. අනාගතං වා හික්ඛවෙ අදානං ආරබ්භ කථං කප්ථෙය්‍ය: එවං ගප්ඤ්ඤති අනාගත-මිදානනති. එතරහි වා පච්චුත්තනං අදානං ආරබ්භ කථං කප්ථෙය්‍ය: එවං හොති එතරහි පච්චුත්තනනති ඉමාති බො හික්ඛවෙ, තිණ්ණි කථාවිච්ඡුති’ති අප්ථෙව සුත්තනෙත්තා’ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. පා: තෙන හි මුහුත්තං පරිනිප්ප්භෙත්තනති.

බණ-ලං-මුහුත්තකථා නිවසිතා.

15. 4.

බණ-ලය-මුහුත්තකථා.

[මෙහි ද භිදුන්‍ය අදහස කථායෙහි මෙකි.]

1. ස. ප්‍ර: කණ්ණකාලය පරිනිපෙන්න වේ ද ... ලය කාලය
පරිනිපෙන්න වේ ද ... මුහුත්තකාලය පරිනිපෙන්න
වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රූපය වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ...
- ස. අනු: වේදනා ... සංඥ ... සංසකාර ... විඤන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ස. ප්‍ර: 'මුහුත්තකාලය පරිනිපෙන්න යැ'යි නො කියැවුණු
වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: සායස්වතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු:
"මහණෙනි, මේ කථාවන්‍යුපකරණයෙන් දෙනෙක් වෙති.
කවර තුන් දෙනෙකු යත්: මහණෙනි, 'අතීත-
කාලය මෙසේ වී යැ'යි අතීතකාලය අරභයා හෝ
කථා කරන්නේ යැ. මහණෙනි, 'අනාගතකාලය
මෙසේ වන්නේ යැ'යි අනාගතකාලය අරභයා
හෝ කථා කරන්නේ යැ. මහණෙනි, 'දුන්
ප්‍රත්‍යක්‍ෂානන්‍යය මෙසේ වේ' යයි දුන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂානන්‍ය
කාලය අරභයා හෝ කථා කරන්නේ යැ.
මහණෙනි, මේ කථාවන්‍යුපකරණයෙන් දෙනෙක් ඇති"යි
වදාළ සුත්‍රාන්‍යයෙක් ඇත්තේ මැ නු?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. පා: එකරුණින් මුහුත්තකාලය පරිනිපෙන්න වෙයි.

බණ-ලය-මුහුත්තකථා නිමි.

15. 5.

ආසවකථා.

[යම් හෙයෙකින් චතුරාසුවයන් සාසුම කළ හෙත චතුරාසුවයන්ට වැඩි අනා ආසුම කෙතෙක් නැද්ද, එහෙයින් 'චතුරාසුවයෝ අනාසුවයහ'යි හෙතුවාද නිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'ආසවකථා' එයි]

1. ස. පු: චතුරාසුවයෝ අනාසුම වෙත් ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මාභීය ... එලය... තිච්ඡාණය ... ප්‍රොතාපතති-
මාභීය ... ප්‍රොතාපතතිඑලය ... බොධිචිතය වෙ ද?
- (එ කල්හි ඒ අනාසුවයන් මාභීඑලාදිය වැනි විශයකූයයි මොදනා පිණිස අසන ලදී.)
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
2. ප. පු: 'චතුරාසුවයෝ අනාසුවයහ'යි නො කියැහුතු වෙ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: යම් ආසුම කෙතකුත් කරණ කොට ඒ ආසුමයෝ සාසුම වෙත් ද, එබඳු වූ අනා ආසුමයෝත් ඇද්ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
- ප. තිහ: එකරුණින් චතුරාසුවයෝ අනාසුම වෙති.

ආසවකථා නිමි.

ජරාමරණකපා.

1. ස පු: ලොකුතතරානං ධම්මානං ජරාමරණං
ලොකුතතරතති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: මිඤ්ඤා ඵලං නිබ්බානං සොතාපතතිමිඤ්ඤා -පෙ-
සොතාපතතිඵලං -පෙ- බ්බොද්ධිබ්බො'ති.

ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සොතාපතතිමිඤ්ඤා ජරාමරණං සොතාපතති -
මිඤ්ඤා'ති.

ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

2. ස. පු: සොතාපතතිමිඤ්ඤා ජරාමරණං සොතාපතති-
මිඤ්ඤාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: සොතාපතතිඵලං ජරාමරණං සොතාපතති-
ඵලතති.

ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සකදගාමිමිඤ්ඤා -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ-
අනාගාමිමිඤ්ඤා -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ-
අරහත්තමිඤ්ඤා ජරාමරණං අරහත්තමිඤ්ඤා'ති.

ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

15. 6.

පරාමරණකථා.

[පරාමරණ නම් අපරිච්ඡිද්ධතා නිවැරදි ලෝකික යෑ හෝ ලෝකොත්තර යෑ හෝ කියැවුණු නො වෙයි. “ලෝකියා ධම්මා, ලෝකාත්තරා ධම්මා” යන දුභයෙහි දු පරාමරණ ලෝකික පදයෙහි හෝ ලෝකාත්තර පදයෙහි හෝ නො දක්වන ලදී. එහි මේ ලක්ෂණ නො හෙතෙ ලෝකොත්තර ධම්මයන්ගේ පරාමරණ ලෝකොත්තර යයි මහා භාග්ගිකයන් සෙසින් ලබ්ධි ගත්තුවූන්ගේ මාද බ්ලුතම ‘පරාමරණකථා’ එයි.]

1. ස. පු: ලෝකොත්තරධම්මයන්ගේ පරාමරණ ලෝකොත්තර වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මාහී, ඵල, තිථි, ඡා, ප්‍රොතාපතතිමාහී ... ප්‍රොතා-පතතිඵල ... බොධිසම්මා වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: ප්‍රොතාපතතිමාහීයාගේ පරාමරණ ප්‍රොතාපතති මාහී වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ..
2. ස. පු: ප්‍රොතාපතතිමාහීයාගේ පරාමරණ ප්‍රොතාපතති මාහී වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රොතාපතතිඵලයාගේ පරාමරණ ප්‍රොතාපතතිඵල වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: සකාදගාමිමාහීයාගේ ... සකාදගාමිඵලයාගේ ... අනාගාමිමාහීයාගේ ... අනාගාමිඵලයාගේ ... අභිඤ්ඤාමාහීයාගේ පරාමරණ අභිඤ්ඤාමාහී වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

3. ස. පු: අරහත්තමභ්‍යස්ස ජරාමරණං අරහත්තමිභේසා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: අරහත්තඵලස්ස ජරාමරණං අරහත්තඵලන්ති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: සතිපට්ඨානානං -පෙ- සම්මප්පධානානං -පෙ-
ඉඤ්ජාදානං -පෙ- ඉන්ද්‍රියානං -පෙ- ඛලානං -පෙ-
බ්බෙස්සිඛානං ජරාමරණං බ්බෙස්සිඛේසා'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ප. පු: න වත්තබ්බං ලොකුත්තරානං ඛම්මානං ජරා-
මරණං ලොකුත්තරන්ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: ලොකිසන්ති.
- ස. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ප. පා: තෙන හි ලොකුත්තරන්ති.

ජරාමරණකපා නිවසිතා.

8. ස. පු: අභිතතිමාභියාගේ ජරාමරණ අභිතතිමාභි වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අභිතතිඵලයාගේ ජරාමරණ අභිතතිඵල වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
- ස. අනු: සමාතිප්‍රසංඛයන්ගේ ... සමාන්තප්‍රධානකයන්ගේ .. සංඛිප්‍යාදකයන්ගේ ... ඉන්ද්‍රියයන්ගේ ... බල-
යන්ගේ ... බොධිබ්‍රහ්මයන්ගේ ජරාමරණ
බොධිබ්‍රහ්ම වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
4. ප. පු: ලොකොත්තර බලියන්ගේ ජරාමරණ ලොකො-
ත්තර යයි නො කියැහුතු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: ලොකික වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
- ප. පා: එකරුණිත් ලොකොත්තර වේ.

ජරාමරණකථා නිමි.

15. 7.

සඤ්ඤාවේදසිතකථා.

1. ස. පු: සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝගසමාපතති ලොකුත්තරාති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: මිඤ්ඤා-පෙ- ඵලං-පෙ- තිබ්බානං-පෙ- සොදා-
 පතතිමිඤ්ඤා: -පෙ- සොදාපතතිඵලං -පෙ-
 බොජ්ඣනිකා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බං -පෙ-
2. ප. පු: න චත්තබ්බං සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝගසමාපතති
 ලොකුත්තරා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ප. අනු: ලොකිත්තා'ති.
 ස. පටි: න හෙවං චත්තබ්බං -පෙ-
 ප. පා: තෙන හි ලොකුත්තරාති.

සඤ්ඤාවේදසිතකථා නිව්ඨිතා.

15. 7.

සඤ්ඤවේදසිතකථා.

[සඤ්ඤවේදසිත නිරෝධසමාපතති නම් කිසි (භාව) ධර්මයෙක් නොවෙයි. ඒ සතර ආරාමසංකයන්ගේ නිරෝධ යි. එ හෙයින් ඒ ලෝකික හෝ ලෝකොත්තර හෝ නො වෙයි. සම් හෙයෙකින් ලෝකික නො වේ ද, එහෙයින් ලෝකොත්තර වෙතියි හෙතුචාදනිකායමාසීන් හෙයින් ලබ්ධි භන්තවුන්ගේ වාද නිද්‍රතව 'සඤ්ඤවේදසිතකථා' එයි.]

1. ස. පු. සංඤ්ඤවේදසිතනිරෝධසමාපතති ලෝකෝත්තර වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එතේ යැ.

ස. අනු: මාගී ... එල ... නිජාණ .. ප්‍රෝතාපතතිමාගී ... ප්‍රෝතාපතතිඑල ... බොධාබ්බ වේ ද?

ප. පටි: එතේ නො කියැහුතු යැ ...

2. ප. පු: සංඤ්ඤවේදසිතනිරෝධසමාපතති ලෝකෝත්තර වෙතියි නො කියැහුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එතේ යැ.

ප. අනු: ලෝකික වේ ද?

ස. පටි: එතේ නො කියැහුතු යැ ...

ප. පා: එකරුණින් ලෝකෝත්තර වෙයි.

සඤ්ඤවේදසිතකථා නිමි.

15. 8.

දුතියසඤ්ඤාවේදසිතකථා

1. ස. පු: සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසමාපතති ලොකියා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: රූපතති.
 ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංඛාරා -පෙ-
 විඤ්ඤාණතති.
 ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: කාමාවචරාති.
 ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: රූපාවචරා'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: අරූපාවචරා'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ප. පු: න චත්තබ්බං සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසමාපතති ලොකියා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. අනු: ලොකුත්තරා'ති.
 ස. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
 ප. පා: තෙන හි ලොකියා'ති.

දුතියසඤ්ඤාවේදසිතකථා නිමිතා.

15. 8.

ද්‍රව්‍යසංකෘතියවෙදසිතකථා

1. ස. ප්‍ර: සංඥාවෙදසිතනිරෝධසමාපත්ති ලෝකික වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රූප වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
- ස. අනු: වෙදනා ... සංඥා ... සංසකාර ... විඤ්ඤා වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ . .
- ස. අනු: කාමාවචර වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
- ස. අනු: රූපාවචර වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
- ස. අනු: අරූපාවචර වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...

2. ප. ප්‍ර: 'සංඥාවෙදසිතනිරෝධසමාපත්ති ලෝකික වෙති'යි නො කියැහුතු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: ලෝකොත්තර වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ නොකියැහුතු යැ ...
- ප. ප.: එකරුණින් ලෝකික වෙයි.

ද්‍රව්‍යසංකෘතියවෙදසිතකථා නිමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

15 9.

තතියසංඝායකවෙදසිතකපා

1. ස. පු: සංඝායකවෙදසිතතිරොධං සමාපනෙතා¹ කාලං කරෙය්‍යාති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: අපි සංඝායකවෙදසිතතිරොධං සමාපනෙතා¹ මාරණනතියො² එකො, මාරණනතියො³ වෙදනා, මාරණනතියො සංඝායක, මාරණනතියො වේතනා, මාරණනතියො විතතනති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු. නපි සංඝායකවෙදසිතතිරොධං සමාපනෙතා¹ මාරණනතියො² එකො, මාරණනතියො වෙදනා, මාරණනතියො සංඝායක, මාරණනතියො වේතනා, මාරණනතියො³ විතතනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. ය: හඤ්චි නපි සංඝායකවෙදසිතතිරොධං සමාපනෙතා¹ මාරණනතියො එකො, මාරණනතියො වෙදනා, මාරණනතියො සංඝායක, මාරණනතියො වේතනා, මාරණනතියො විතතනති.
- ස. පා: නො ව වත රෙ වතතබ්බෙ 'සංඝායකවෙදසිතතිරොධං සමාපනෙතා කාලං කරෙය්‍යා'ති.
3. ස. පු. සංඝායකවෙදසිතතිරොධං සමාපනෙතා කාලං කරෙය්‍යා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: අපි සංඝායකවෙදසිතතිරොධං සමාපනෙතා¹ එකො වෙදනා සංඝායක වේතනා විතතනති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: නපි සංඝායකවෙදසිතතිරොධං සමාපනෙතා¹ එකො වෙදනා සංඝායක වේතනා විතතනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: අඵයකකාලකිරියා⁴ ආවෙදකකාලකිරියා -පෙ- අවිතතකකාලකිරියා'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ.

1 නිරොධසමාපනෙතා - PTS.

3. මාරණනතියො - සිඬු, PTS.

2. මාරණනතියො - සිඬු, PTS

4. කාලං කිරියා - මජ්ඣ.

15 9.

තතියසංඝාදවේදසිතකථා

[‘අසුචලා මැරෙනපියච්ඡි ඇත්තේ යැ. අසුචලා නො මැරෙනපියච්ඡි ඇත්තේ යැ’යි මරණධම්මායෙහි නියමයක් නැති හෙයින් සංඥාවේද-
සිතනිරෝධයට සම්මන්ත්තේ ද කල්පිත කරන්නේ යැ’යි රාජශිෂිකයන්
හෙයින් ලබ්ධි ශත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘තතියසංඝාදවේදසිත-
කථා’ එයි.]

1. ස. පු: සංඥවේදසිතනිරෝධයට සම්මන්ත්තේ කල්පිත කරන්නේ මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සංඥවේදසිතනිරෝධයට සම්මන්ත්තයට මාරණානතිකසසඨී, මාරණානතික වේදනා, මාරණානතික සංඥා, මාරණානතික චේතනා, මාරණානතික විතත ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

2. ස. පු: සංඥවේදසිතනිරෝධයට සම්මන්ත්තයට මාරණානතික සසඨී, මාරණානතික වේදනා, මාරණානතික සංඥා මාරණානතික චේතනා, මාරණානතික විතත නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ථ: ඉදින් සංඥවේදසිතනිරෝධයට සම්මන්ත්තයට මාරණානතිකසසඨී, මාරණානතික වේදනා, මාරණානතික සංඥා, මාරණානතික චේතනා, මාරණානතික විතත නැත් නම්,

ස. පා: හවත, “සංඥවේදසිතනිරෝධයට සම්මන්ත්තේ කල්පිත කරන්නේ මේ” යයි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: සංඥවේදසිතනිරෝධයට සම්මන්ත්තේ කල්පිත කරන්නේ මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සංඥවේදසිතනිරෝධයට සම්මන්ත්තයට සසඨී, වේදනා, සංඥා, චේතනා, විතත ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..

4. ස. පු: සංඥවේදසිතනිරෝධයට සම්මන්ත්තයට සසඨී, වේදනා, සංඥා, චේතනා, විතත නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සසඨී නොකරනුවහට කාලක්‍රියා මේ ද, අවේදකයාහට කාලක්‍රියා මේ ද, ... අවිතතකයා-හට කාලක්‍රියා මේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

- ස. අනු: නනු සථංකකස්ස කාලකිරියා -පෙ- සචිත්තකස්ස කාලකිරියා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. ථ: හඤ්චි සථංකකස්ස කාලකිරියා-පෙ- සචිත්තකස්ස කාලකිරියා,
- ස. පා: නො ව චිත රෙ චිත්තබ්බෙ "සඤ්ඤවේදසිතනි-රොධිං සමාපනොතා කාලං කරෙය්‍යා"ති.
6. ස. පු: සඤ්ඤවේදසිතනිරොධිං සමාපනොතා කාලං කරෙය්‍යා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. අනු: සඤ්ඤවේදසිතනිරොධිං සමාපනනස්ස කායෙ විසං කමෙය්‍ය, සන්ධං කමෙය්‍ය, අභි. ¹ කමෙය්‍යා'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: සඤ්ඤවේදසිතනිරොධිං සමාපනනස්ස කායෙ විසං කමෙය්‍ය, සන්ධං කමෙය්‍ය, අභි. ¹ කමෙය්‍යා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. ථ: හඤ්චි සඤ්ඤවේදසිතනිරොධිං සමාපනනස්ස කායෙ විසං කමෙය්‍ය, සන්ධං කමෙය්‍ය, අභි කමෙය්‍ය,
- ස. පා: නො ව චිත රෙ ². චිත්තබ්බෙ "සඤ්ඤවේදසිතනිරොධිං සමාපනොතා කාලං කරෙය්‍යා"ති.
7. ස. පු: සඤ්ඤවේදසිතනිරොධිං සමාපනොතා කාලං කරෙය්‍යා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. අනු: සඤ්ඤවේදසිතනිරොධිං සමාපනනස්ස කායෙ විසං කමෙය්‍ය, සන්ධං කමෙය්‍ය, අභි. ¹ කමෙය්‍යා'ති,
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. අනු: න තිරොධිං සමාපනොතා'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
8. ප. පු: සඤ්ඤවේදසිතනිරොධිං සමාපනොතා න කාලං කරෙය්‍යා'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

1. අභිං - සිඬු.

2. නො චිත රෙ - ස්‍යා.

- ස. අනු: සසාඝීකයාහට කාලක්‍රියා නො, ... සවිතකයා-
හට කාලක්‍රියා නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ධ: ඉදින් සසාඝීකයාහට කාලක්‍රියා වේ නම් ...
සවිතකයාහට කාලක්‍රියා වේ නම්,
- ස. පා: භවත “සංඤ්චේදසිතනිරෝධයට සම්මන්තේ
කල්‍යාණ කරන්නේ වේ” යයි නො කියැවුණු මැ යැ.
6. ස. ප්‍ර: සංඤ්චේදසිතනිරෝධයට සම්මන්තේ කල්‍යාණ
කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සංඤ්චේදසිතනිරෝධයට සම්මන්තනුයේ කයෙහි
විෂ වදනේ වේ ද? අසත්‍ය වදනේ වේ ද? අභි
වදනේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
6. ස. ප්‍ර: සඤ්ඤවේදසිතනිරෝධසම්මන්ත සම්මන්තනුයේ
කයෙහි විෂ වදනේ වේ ද? අසත්‍ය වදනේ වේ ද?
භිති වදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ධ: ඉදින් සඤ්ඤවේදසිතනිරෝධසම්මන්ත සම්මන්ත-
නුයේ කයෙහි විෂ වදනේ වේ නම්, අසත්‍ය වදනේ
වේ නම්, භිති වදනේ වේ නම්,
- ස. පා: භවත, ‘සඤ්ඤවේදසිතනිරෝධසම්මන්ත සම්මන්තේ
කල්‍යාණ කරන්නේ යැ’ යනු නො කියැවුණු මැ යැ.
7. ස. ප්‍ර: සඤ්ඤවේදසිතනිරෝධසම්මන්ත සම්මන්තේ කල්‍යාණ
කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සඤ්ඤවේදසිතනිරෝධසම්මන්ත සම්මන්තනුයේ
කයෙහි විෂ වදනේ වේ ද? අසත්‍ය වදනේ වේ ද?
භිති වදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සේ තිරෝධසම්මන්ත සම්මන්තේ නො වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
8. ප. ප්‍ර: සඤ්ඤවේදසිතනිරෝධසම්මන්ත සම්මන්තේ කල්‍යාණ
නො කරන්නේ වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අපි සො නියාමො යෙන නියාමෙන නියතො සඤ්ඤවෙදසිනතිරොධං සමාපනො න කාලංකරෙය්‍යා'ති.

ස. පටි: හතී.

ප. ධ: හඤ්චි හතී සො නියාමො යෙන නියාමෙන නියතො සඤ්ඤවෙදසිනතිරොධං සමාපනො න කාලංකරෙය්‍යා¹.

ප. පා: නො ච වත රො². වතතබ්බෙ “සඤ්ඤවෙදසින තිරොධං සමාපනො න කාලංකරෙය්‍යා”ති.

9. ස. පු: වකඛුච්ඤ්ඤණසමඛිති න කාලංකරෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤ: ආමනො.

ස. අනු: අපි සො නියාමො යෙන නියාමෙන නියතො වකඛුච්ඤ්ඤණසමඛිති න කාලංකරෙය්‍යා'ති.

ප. පටි: හතී.

ස. ධ: හඤ්චි හතී සො නියාමො යෙන නියාමෙන නියතො වකඛුච්ඤ්ඤණසමඛිති න කාලංකරෙය්‍යා,

ස. පා: නො ච වත රො වතතබ්බෙ “වකඛුච්ඤ්ඤණසමඛිති න කාලංකරෙය්‍යා”ති,

නභියසඤ්ඤවෙදසිනකපා නිවසිතො.

¹ කාලංකරෙය්‍යා - සිඛු.

² නො වත රො - ස්‍යා.

- ප. අනු: යම් නියාමධම්මෙකිත් නියත වෑ 'සකඤ්ඤාවේද-
සිතනිරෝධ සම්චත් සම්චත්තේ' කළුරිය නො-
කරන්නේ යැ' යන ඒ නියාමයෙක් ඇද්ද?
- ස. පටි: නැත.
- ප. ථ: ඉදින් යම් නියාමයෙකිත් නියත වෑ 'සකඤ්ඤාවේද-
සිතනිරෝධ සම්චත් සම්චත්තේ' කළුරිය නො-
කරන්නේ යැ' යන ඒ නියාමයෙක් නැත් හම්,
- ප. පා: හවත, 'සකඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසම්චත් සම්චත්තේ'
කළුරිය නො කරන්නේ යැ' යනු නො කියැයුතු
මෑ යැ.
- 9 ස. පු: වක්‍යුර්විඥානසම්ඛි පුද්ගල කළුරිය නො කරන්නේ
වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: යම් නියාමයෙකිත් නියත වෑ 'වක්‍යුර්විඥාන-
සම්ඛි පුද්ගල කළුරිය නො කරන්නේ යැ' යන
ඒ නියාමයෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: නැත.
- ස. ථ: ඉදින් යම් නියාමයෙකිත් නියත වෑ 'වක්‍යුර්විඥාන-
සම්ඛි පුද්ගල කළුරිය නො කරන්නේ යැ' යන
ඒ නියමය නැත් හම්,
- ස. පා: හවත, 'වක්‍යුර්විඥානසම්ඛි පුද්ගල කළුරිය නො-
කරන්නේ යැ' යනු නො කියැයුතු මෑ යැ.

තනිසකඤ්ඤාවේදසිතකථා නිමි.

15. 10.

අසංකල්පසත්තුවිකකථා

1. ස. ප්‍ර: සංකල්පවේදසිතනිරෝධසමීපතති අසංකල්පසත්තුවිකා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤ: අමනා.
 ස. අනු: අනි සංකල්පවේදසිතනිරෝධං සමීපතනං අලොභො කුසලමූලං, අද්දෙසො කුසලමූලං, අමොභො කුසලමූලං, සඤ්ඤා විරියං සති සමාධි පඤ්ඤා'ති.
 ප. පටි: න භවං චතතබ්බං -පෙ-
2. ස. ප්‍ර: නනි සංකල්පවේදසිතනිරෝධං සමීපතනං අලොභො කුසලමූලං, අද්දෙසො කුසලමූලං, අමොභො කුසලමූලං සඤ්ඤා විරියං සති සමාධි පඤ්ඤා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤ: අමනා.
 ස. ථ: හඤ්චි නනි සංකල්පවේදසිතනිරෝධං සමීපතනං අලොභො කුසලමූලං, අද්දෙසො කුසලමූලං, අමොභො කුසලමූලං, සඤ්ඤා විරියං සති සමාධි පඤ්ඤා,
 ස. පා: හො ච චත රෙ චතතබ්බං "සංකල්පවේදසිතනිරෝධසමීපතති අසංකල්පසත්තුවිකා'ති.
 3. ස. ප්‍ර: සංකල්පවේදසිතනිරෝධසමීපතති අසංකල්පසත්තුවිකා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤ: අමනා.
 ස. අනු: අනි සංකල්පවේදසිතනිරෝධං සමීපතනං ඵණ්ණො වේදනා සංකල්ප වේදනා විතතනති.
 ප. පටි: න භවං චතතබ්බං -පෙ-

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

15. 10.

අසඹුනු සත්‍යාපනය කථා

[සඹුනු විරාග වශයෙන් පැවැති භාවනාව අසඹුනු සත්‍යාපනයෙහි ද, වෙසි, නිරෝධසමාපනයෙහි ද වෙසි, සඹුනු වෙදසිත නිරෝධසමාපනයෙහි ද, වෙසි. මෙසේ සඹුනු වෙදසිත නිරෝධසමාපනයේ, ලොකික-ලොකොත්තර වශයෙන් දෙදෙනෙකි. එහි ලොකික වූවා සංචල්පනයා පිළිබඳ වැ 'අසඹුනු සත්‍යාපනය' නම් වෙසි. ලොකොත්තර වූවා ආර්යත්ව වෙසි. එ ද 'නිසඹුනු සත්‍යාපනය' වෙසි. මේ විශාලය නො කොට නිර්විභේදයෙන් සඹුනු වෙදසිත නිරෝධසමාපනයෙහි 'අසඹුනු සත්‍යාපනය' නමුත් සත්‍යාපනයෙහි වාසිත් සෙසිත් ලබති භවත්වුන්ගේ වාද බිඳුනට 'අසඹුනු සත්‍යාපනය කථා' එයි.]

1 ස. ප්‍ර: සඹුනු වෙදසිත නිරෝධසමාපනයෙහි අසඹුනු සත්‍යාපනය (අසංඝසංකප්පයෙහි පිණිස) වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: සඹුනු වෙදසිත නිරෝධසමාපනයේ සමචන්තනුට අලෝභකුසලච්ඡේදය, අද්‍යයකුසලච්ඡේදය, අමෝහකුසලච්ඡේදය, ශ්‍රද්ධා වියාසි සමාසි සමාසි ප්‍රඥ ආදීද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

2. ස. ප්‍ර: සඹුනු වෙදසිත නිරෝධසමාපනයේ සමචන්තනුට අලෝභකුසලච්ඡේදය අද්‍යයකුසලච්ඡේදය අමෝහකුසලච්ඡේදය ශ්‍රද්ධා ... ප්‍රඥ ආදීද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. ස: ඉදින් සඹුනු වෙදසිත නිරෝධසමාපනයේ සමචන්තනුට අලෝභකුසලච්ඡේදය අද්‍යයකුසලච්ඡේදය අමෝහකුසලච්ඡේදය ශ්‍රද්ධා වියාසි සමාසි සමාසි ප්‍රඥ ආදීද නම්,

ස. පා: භවත, 'සඹුනු වෙදසිත නිරෝධසමාපනයෙහි අසඹුනු සත්‍යාපනය කථා' යනු නො කියැවුණු මැ යැ,

3 ස. ප්‍ර: සඹුනු වෙදසිත නිරෝධසමාපනයෙහි අසඹුනු සත්‍යාපනය වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: සඹුනු වෙදසිත නිරෝධසමාපනයේ සමචන්තනුට සාසි වෙදනා සංඥ වේදනා විතත ආදීද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

4. ස. පු: නපි සකුසුසවෙදසිතනිරොධං සමාපනනස්ස එස්සො වෙදනා සකුසුස වේතනා විතතනති.
- ප. පටිකුසුසු: අමනනා.
- ස. අනු: අඵස්සකස්ස මග්ගහාවනා -පෙ- අවිතතකස්ස මග්ගහාවනා'ති.
- ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: නනු සඵස්සකස්ස මග්ගහාවනා -පෙ- සවිතතකස්ස මග්ගහාවනා'ති.
- ප. පටිකුසුසු: අමනනා.
- ස. ථ: හකුච්චි සඵස්සකස්ස මග්ගහාවනා -පෙ- සවිතතකස්ස මග්ගහාවනා,
- ස. පා: නො ච වත රෙ විතතබ්බෙ සකුසුසවෙදසිතනිරොධං සමාපතති අසකුසුසතතුපිකා'ති.
- ස. පු: සකුසුසවෙදසිතනිරොධසමාපතති අසකුසුසතතුපිකා'ති.
- ප. පටිකුසුසු: අමනනා.
- ස. අනු: සෙ කෙච්චි සකුසුසවෙදසිතනිරොධං සමාපජ්ජනති, සබ්බෙ තෙ අසකුසුසතතුපිකාති.
- ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
6. ප. පු: න විතතබ්බං සකුසුසවෙදසිතනිරොධසමාපතති අසකුසුසතතුපිකා'ති.
- ස. පටිකුසුසු: අමනනා.
- ප. අනු: තනු ඉධාපි අසකුසුසු තත්තාපි අසකුසුසු'ති.
- ස. පටිකුසුසු: අමනනා.
- ප. ථ: හකුච්චි ඉධාපි අසකුසුසු තත්තාපි අසකුසුසු,
- ප. පා: තෙන වත රෙ විතතබ්බෙ "සකුසුසවෙදසිතනිරොධසමාපතති අසකුසුසතතුපිකා"ති.

අසකුසුසතතුපිකකපා හිට්ඨිතා.

4. ස. පු: සඳුසූරෙදසිතනිරෝධසමචන් සමචන්නනුට
සසභී වෙදනා සංඥ වේතනා විතත නැද්ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සසභී නො කරනුවහට මාගීභාවනා ... අවිතතක-
යාහට මාගීභාවනා වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: සසභීකයාහට මාගීභාවනා ... සවිතතකයාහට
මාගීභාවනා වෙයි නො?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් සසභීකයාහට මාගීභාවනා වේ නම් ...
සවිතතකයාහට මාගීභාවනා වේ නම්,
- ස. පා: හවත, 'සඳුසූරෙදසිතනිරෝධසමාපතති අසඳුනු
සහතිකයා යැ' යනු නො කියැවුණු මැ යැ.
5. ස. පු: සඳුසූරෙදසිතනිරෝධසමාපතති අසඳුනුසහති-
කයා වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: යම් කිසි කෙනෙක් සඳුසූරෙදසිතනිරෝධසමචන්
සමචදනානු වෙත් නම්, ඔහු හැම අසඳුනුසහතිකයා
නම් වෙත් ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
6. ප. පු: සඳුසූරෙදසිතනිරෝධසමචන් 'අසඳුනුසහති-
කයා'යි නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: මෙහිදු අසංඤී නො? එහිදු අසංඤී නො?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. ස: ඉදින් මෙහිත් අසංඤී වේ නම්, එහිත් අසංඤී වේ
නම්,
- ප. පා: හවත, එකරුණින් 'සඳුසූරෙදසිතනිරෝධසමා-
පතති අසඳුනුසහතිකයා යැ'යි කියැවුණු මැ යැ.

අසඳුනුසහතිකයා නිම.

15. 11.

කම්මුපවයකථා.

1. ස. පු: අඤ්ඤං කම්මං, අඤ්ඤා කම්මුපවයො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. අනු: අඤ්ඤා එකො, අඤ්ඤා එකපුපවයො, අඤ්ඤා වේදනා, අඤ්ඤා වේදනුපවයො, අඤ්ඤා සඤ්ඤා, අඤ්ඤා සඤ්ඤාපවයො, අඤ්ඤා චේතනා, අඤ්ඤා චේතනුපවයො, අඤ්ඤං චිත්තං, අඤ්ඤා චිත්ත-පවයො, අඤ්ඤා සංඛා, අඤ්ඤා සංඛුපවයො, අඤ්ඤං චිරිතං, අඤ්ඤා චිරිතපවයො, අඤ්ඤා සත්ථි, අඤ්ඤා සත්ථුපවයො, අඤ්ඤා සමාධි, අඤ්ඤා සමාධිපවයො, අඤ්ඤා පඤ්ඤා, අඤ්ඤා පඤ්ඤාපවයො, අඤ්ඤා රාගො, අඤ්ඤා රාගු-පවයො -පෙ- අඤ්ඤං අනොතතපං, අඤ්ඤා අනොතතපුපවයො'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වහතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: අඤ්ඤං කම්මං, අඤ්ඤා කම්මුපවයොති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා,
- ස. අනු: කම්මුපවයො කම්මෙහ සහජාතො'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වහතබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: කම්මුපවයො කම්මෙහ සහජාතො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. අනු: කුසලෙහ කම්මෙහ සහජාතො කම්මුපවයො කුසලො'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වහතබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: කුසලෙන කමෙමන සහජානො කමුඛපචයො කුසලො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: සුඛාය වේදනාය සම්පසුත්තෙන කමෙමන සහජානො කමුඛපචයො සුඛාය වේදනාය සම්පසුත්තො'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: දුක්ඛාය වේදනාය -පෙ- අදුක්ඛම්සුඛාය වේදනාය සම්පසුත්තෙන කමෙමන සහජානො කමුඛපචයො අදුක්ඛම්සුඛාය වේදනාය සම්පසුත්තො'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 5. ස. පු: කමුඛපචයො කමෙමන සහජානො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අකුසලෙන කමෙමන සහජානො කමුඛපචයො අකුසලො'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 6. ස. පු: අකුසලෙන කමෙමන සහජානො කමුඛපචයො අකුසලො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: සුඛාය වේදනාය සම්පසුත්තෙන කමෙමන සහජානො කමුඛපචයො සුඛාය වේදනාය සම්පසුත්තො'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: දුක්ඛාය වේදනාය -පෙ- අදුක්ඛම්සුඛාය වේදනාය සම්පසුත්තෙන කමෙමන සහජානො කමුඛපචයො අදුක්ඛම්සුඛාය වේදනාය සම්පසුත්තො'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: දුක්ඛාය වේදනාය -පෙ- අදුක්ඛම්සුඛාය වේදනාය සම්පසුත්තෙන කමෙමන සහජානො කමුඛපචයො අදුක්ඛම්සුඛාය වේදනාය සම්පසුත්තො'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 7. ස. පු: කමමං විත්තෙන සහජානං, කමමං ඝාරමමණෙනි.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: කමුඛපචයො විත්තෙන සහජානො, කමුඛපචයො ඝාරමමණො'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 8. ස. පු: කමුඛපචයො විත්තෙන සහජානො, කමුඛපචයො අනාරමමණො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

4. ස. පු: කුශලකමීය හා සහජාත වූ කමෝපවය කුශල වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ. (විතතසම්ප්‍රසක්කයා සදහා පිළින සි.)
- ස. අනු: සුඛවේදනාසම්ප්‍රසක්කකමීය හා සහජාත වූ කමෝපවය සුඛවේදනාව හා සම්ප්‍රසක්ක වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- ස. අනු: දුඃඛවේදනාසම්ප්‍රසක්ක ... අද්‍රුඛාසුඛවේදනාසම්ප්‍රසක්ක කමීය හා සහජාත වූ කමෝපවය අද්‍රුඛාසුඛවේදනාව හා සම්ප්‍රසක්ක වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
5. ස. පු: කමෝපවය කමීය හා සහජාත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අකුශලකමීය හා සහජාත වූ කමෝපවය අකුශල වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
6. ස. පු: අකුශලකමීය හා සහජාත වූ කමෝපවය අකුශල වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සුඛවේදනාසම්ප්‍රසක්ක කමීය හා සහජාත වූ කමෝපවය සුඛවේදනාව හා සම්ප්‍රසක්ක වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- ස. අනු: දුඃඛවේදනාසම්ප්‍රසක්ක ... අද්‍රුඛාසුඛවේදනාසම්ප්‍රසක්කකමීය හා සහජාත වූ කමෝපවය අද්‍රුඛාසුඛවේදනාව හා සම්ප්‍රසක්ක වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
7. ස. පු: කමීය විතතය හා සහජාත වෙයි. කමීය සාලම්භන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: කමෝපවය විතතය හා සහජාත වෙයි. කමෝපවය සාලම්භන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
8. ස. පු: කමෝපවය විතතය හා සහජාත වෙයි. කමෝපවය අනාලම්භන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

- ස. අනු: කමමං විතෙතන සහජාතං, කමමං අනාරම්භණනති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
9. ස. පු: කමමං විතෙතන සහජාතං, විතතං භිජ්ජමානං කමමං භිජ්ජතී'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ස. අනු: කමමුප්පයො විතෙතන සහජාතො, විතතං භිජ්ජමානං කමමුප්පයො භිජ්ජතී'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
10. ස. පු: කමමුප්පයො විතෙතන සහජාතො, විතතං භිජ්ජමානං කමමුප්පයො න භිජ්ජතී,
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ස. අනු: කමමං විතෙතන සහජාතං, විතතං භිජ්ජමානං කමමං න භිජ්ජතී'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
11. ස. පු: කමමග්ගි කමමුප්පයො'ති.
- ප. පටි: ආමන්තා,
- ස. අනු: තඤ්ඤාච කමමං සො කමමුප්පයො'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
12. ස. පු: කමමග්ගි කමමුප්පයො, කමමුප්පයතො විපාකො නිබ්බත්තතී'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ස. අනු: තඤ්ඤාච කමමං, සො කමමුප්පයො, සො කමමවිපාකො'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
13. ස. පු: කමමග්ගි කමමුප්පයො, කමමුප්පයතො විපාකො නිබ්බත්තති, විපාකො සාරම්භණො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ස. අනු: කමමුප්පයො සාරම්භණො'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

- ස. අනු: කමය විතතය හා සහජාත වෙයි, කමය අනාලම්භන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ..
9. ස. පු: කමය විතතය හා සහජාත වෙයි, විතතය බිඳෙන්නේ යැ, කමය බිඳේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: කමොපවය විතතයා හා සහජාත වෙයි, විතතය හිදුමාන යැ, කමොපවය බිඳේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- 10 ස. පු: කමොපවය විතතය හා සහජාත වෙයි. විතතය හිදුමාන යැ, එකල කමොපවය නො බිඳේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: කමය විතතයා හා සහජාත වෙයි, විතතය හිදුමාන කල්හි කමය නො බිඳේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
11. ස. පු: කමය ආති කල කමොපවය වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ කමය මැ ඒ කමොපවය වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
12. ස. පු: කමය පිහිටි කල කමොපවය වෙයි, කමොපව-
යෙන් විපාකය උපදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ කමය මැ ඒ කමොපවය වූයේ ඒ කමවිපාකය වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
13. ස. පු: කමය ආති කලා කමොපවය වෙයි, කමොපව-
යෙන් විපාකය උපදි. විපාකය සාලම්භන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: කමොපවය සාලම්භන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

14. ස. ප්‍ර: කමමුපවයො අනාරම්මණො'ති
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: විපාකො අනාරම්මණො'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බං - පෙ-
15. ස. ප්‍ර: අඤ්ඤං කමමං, අඤ්ඤං කමමුපවයො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා,
 ස. අනු: නනු චුත්තං හගවතා, “ඉධ පුණ්ණ, එකච්චො සබ්බාපජ්ඣමපි අබ්බාපජ්ඣමපි කායසංඛාරං අභි- සංඛාරොති, සබ්බාපජ්ඣමපි අබ්බාපජ්ඣමපි වජීසංඛාරං - පෙ මනොසංඛාරං අභිසංඛාරොති. සො සබ්බාපජ්ඣමපි අබ්බාපජ්ඣමපි කායසංඛාරං අභිසංඛාරොති සබ්බාපජ්ඣමපි අබ්බාපජ්ඣමපි වජී- සංඛාරං - පෙ- මනොසංඛාරං අභිසංඛාරොති සබ්බාපජ්ඣමපි අබ්බාපජ්ඣමපි ලොකං උපපජ්ජති. තමෙනං සබ්බාපජ්ඣමපි අබ්බාපජ්ඣමපි ලොකං උපපන්නං සමානං සබ්බාපජ්ඣමපි අබ්බාපජ්ඣමපි එකං චුසන්ති. සො සබ්බාපජ්ඣමපි අබ්බාප- ජ්ඣමපි එකෙති චුසන්ති සමානො සබ්බාපජ්ඣමපි අබ්බාපජ්ඣමපි වෙදනං වෙදෙති වොති ණණසුඛ- දුක්ඛං, සෙය්‍යථාපි මනුස්සා එකච්ච ව දෙවො එච්ච ව විතීපාතිකා. ඉති ඛො පුණ්ණ, භූතා භූතස්ස උපපත්ති¹ භොති. යං කරොති තෙන උපපජ්ජති. උපපන්නමෙතං එකං චුසන්ති. එව- මපහං පුණ්ණ, කමමද්දයාද්ද සත්තා'ති වදාමි”ති,² අතෙව සුත්තනෙතො.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං “අඤ්ඤං කමමං අඤ්ඤං කමමුපවයො”ති,

කමමුපවයකථා නිට්ඨිතා.

පණ්ණාසකමො වග්ගො.

භාෂ්‍යාද්දානං:

“පවචයතා විවච්චිතා පටිච්චසමුපපදො අභා ව ඛණො ලයො මුත්තතං වත්තාරො ආසවා අනාසවා ලොකුත්තරානං ධම්මානං ජරාමරණං, ලොකුත්තරා සඤ්ඤාවෙදසිතනිරොධසමාපතති, ලොකියා සඤ්ඤාවෙදසිතනිරොධසමාපතති, සඤ්ඤාවෙදසිතනිරොධං සමාපනෙතා කාලං කරෙය්‍ය, කෙව මග්ගො අසඤ්ඤාසතපුපතතියා, අඤ්ඤං කමමං අඤ්ඤං කමමුපවයො”ති.

තතිගො පණ්ණාසකො.

1. උපපත්ති - සිමු,

2. මජ්ඣිමනිකාය - මජ්ඣිමනිකාය - කුසලාදිවර්ගසමුත්තං.

14. ස. ප්‍ර: කමෝපවය අනාලම්බන වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: විපාකය අනාලම්බන වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
15. ස. ප්‍ර: කමීය අනෙකෙක් වේ ද, කමෝපවය අනෙකෙක් වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මැ හු: “පුණ්ණය, මෙ සත්තෙහි කිසි මභණ්ඩක් සදු:බ වූත් අදු:බ වූත් කායසංඝකාර අභිසංඝකරණ කෙරෙයි. සදු:බ වූත් අදු:බ වූත් වාක් සංඝකාර ... මනසාසංඝකාර අභිසංඝකරණ කෙරෙයි. හේ සදු:බ වූත් අදු:බ වූත් කායසංඝකාර අභිසංඝකරණ කොට සදු:බ වූත් අදු:බ වූත් වාක් සංඝකාර ... මනසාසංඝකාර අභිසංඝකරණ කොට සදු:බ වූ හෝ අදු:බ වූ හෝ ලොකයට පැමිණෙයි සදු:බ වූ හෝ අදු:බ වූ හෝ ලොකයට පැමිණි තුලුන් සදු:බ වූ ද අදු:බ වූ ද සප්ඨයෝ පහසිත්. හේ සදු:බ වූ හෝ අදු:බ වූ හෝ සප්ඨයෙන් පහස්නා ලද්දේ සදු:බ වූ හෝ අදු:බ වූ හෝ ව්‍යවකිණී සුබදු:බ ඇති වේදනා විඳි මනුෂ්‍යයන් ඇතැම් දෙවියන් ඇතැම් විනිපාතිකයන් සෙයිති. පුණ්ණය මෙසේ භූතයෙන් භූතයක්වුණේ උපපත්ති වෙයි. යමක් කෙරේ ද එයින් උපපත්ති වෙයි. සප්ඨයෝ උපපත්ත වූ තුලුන් සප්ඨ කෙරෙන් පුණ්ණය, මම මෙසෙයිනුදු ‘සත්තයෝ කමී-දයාදයන්’යි කියමි”යි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ හු?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. පා: එකරුණින් කමීය අනෙකෙකැ, කමෝපවය අනෙකෙකැ’යි නො කියැවුතු යැ.

කමමුපවය කථා නිමි.

පසළොස්වන වග.

එහි උද්‍යානය:

පච්චයකථා යැ, අඤ්ඤමඤ්ඤපච්චයකථා යැ, අභ්‍යාකථා යැ, බණ ලය මුහුත්තකථා යැ, ආසවකථා යැ, ජරාමරණකථා යැ, සඤ්ඤාවේදයිතකථා යැ, දුතියසඤ්ඤාවේදයිත කථා යැ, තතියසඤ්ඤාවේදයිත කථා යැ, අසඤ්ඤා-සන්තුපික කථා යැ කමමුපවයකථා යි.

තුන්වැනි පනස යි.

සොළසමො වගෙහො.

16. 1.

නිග්ගහකථා.

- 1 ස. පු: පරො පරසා විතතං නිග්ගණතී'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පරො පරසා විතතං ම: රජ්ඣි, ම: දුග්ගි, ම: මුග්ගි ම: කිලිසසි'ති නිග්ගණතී'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: පරො පරසා විතතං නිග්ගණතී'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පරො පරසා උපානෙතා ඵෙතො ම: නිරුජ්ඣි'ති නිග්ගණතී'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: පරො පරසා උපානතා වේදනා -පෙ- උපානතා සඤ්ඤා -පෙ- උපානතා වේදනා -පෙ- උපානතං විතතං -පෙ- උපානතා සද්ධිං -පෙ- උපානතං මිට්ඨං -පෙ- උපානතා සති -පෙ- උපානෙතා සමාධි -පෙ- උපානතා පඤ්ඤා ම: නිරුජ්ඣි'ති නිග්ගණතී'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: පරො පරසා විතතං නිග්ගණතී'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පරො පරසා අත්ථාය රාගං පජ්ඣතී'ති -පෙ- දෙසං පජ්ඣති -පෙ- අතොත්තප්පං පජ්ඣතී'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: පරො පරසා විතතං නිග්ගණතී'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පරො පරසා අත්ථාය මිත්තං භාවෙති -පෙ- සතිපට්ඨානං භාවෙති -පෙ- බ්බෙජ්ඣබ්බං භාවෙති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-

සොළොස්වනවග.

16. 1.

නිගහන කපා.

[‘ලොකයෙහි බලපාපන වූ ද වසිනු ලබන වූ ද යම් කෙනෙක් ඇද්ද, ඉදින් ඔහු පරාගේ සිත වසන කොට නිගන්වනව යෙවන් සංකල්පයෙන් වලහන්වනව නො හැකි වෙත් නම්, උන්ගේ කිනම් බලපාපතියෙක් ද? කවර වසිනාවෙක් ද? එකානායකයන් ඔහු බලපාපතියෙකුන් වසිනාව-
යෙකුන් මෙරමාගේ සිත වසන කොට සංකල්පයෙන් වලහනි’යි මහා-
සම්මකනිකායවාසීන් සෙසින් ලබති ගත්තුවුන්ගේ වාද බිඳුනව ‘නිගහන
කපා’ එයි.]

1. ස. ප්‍ර: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්වේ (වසන කරන්නේ) වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ ‘සිත නො ඇල්වයි දූෂ්‍ය නො වේවයි චූළා නො වේවයි කිලිටි නො වේව’යි මෙසේ නිගන්වේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
2. ස. ප්‍ර: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්වේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුට උපත් සංගීය ‘නගමක් නිරුද්ධ වේව’යි මෙසේ නිගන්වේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුට උපත් වෙදනා .. උපත් සංඥ .. උපත් වේතනා ... උපත් සිත ... උපත් ශ්‍රද්ධා ... උපත් විශ්වාස ... උපත් සමාධි ... උපත් සමාධි ... උපත් ප්‍රඥ ‘නගමක් නිරුද්ධ වේව’යි මෙසේ නිගන්වේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ..
3. ස. ප්‍ර: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්වේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකු සදහා රාගය ප්‍රභාණ කෙරේ ද ... දෝෂය ප්‍රභාණ කෙරේ ද? ... අනපක්‍රමය ප්‍රභාණ කෙරේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
4. ස. ප්‍ර: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්වේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ අභි පිණිස මාගීය හවා ද? ... සිව්වත් හවා ද? ... බොධිසත්ව හවා ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

5. ස. පු: පරො පරස්ස විතතං නිග්ගණ්ඨාති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: පරො පරස්ස අත්ථාය දුක්ඛං පටිජානාති, සමුදයං පජ්ඣති, නිරෝධං සච්ඡිකරොති, මග්ගං භාවෙති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ - ප -
6. ස. පු: පරො පරස්ස විතතං නිග්ගණ්ඨාති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අඤ්ඤා අඤ්ඤාස්ස කාරකො, පරං කතං සුඛං දුක්ඛං, අඤ්ඤා කරොති, අඤ්ඤා පටිසං-වෙදෙති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බෙ - ප -
7. ස. පු: පරො පරස්ස විතතං නිග්ගණ්ඨාති'ති
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: නහු වුතතං භගවතා: :
 "අත්තනා'ම කතං පාපං
 අත්තනා කම්මිලිස්සති.
 අත්තනා අකතං පාපං
 අත්තනා'ම විසුජ්ඣති.
 සුඤ්ඤි අසුඤ්ඤි පච්චිතතං
 නාඤ්ඤා අඤ්ඤාං විසොධගෙ"ති².
 අත්ථෙව සුත්තනොත්තා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. පා: තෙන හි න වතතබ්බං: "පරො පරස්ස විතතං නිග්ගණ්ඨාති'ති.
8. ප. පු: න වතතබ්බං පරො පරස්ස විතතං නිග්ගණ්ඨාති'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. අනු: නහු අපථි බලපපත්තා, අපථි වසිගුතා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. ඤ: හඤ්චි අපථි බලපපත්තා, අපථි වසිගුතා.
 ප. පා: තෙන වත රෙ වතතබ්බෙ "පරො පරස්ස විතතං නිග්ගණ්ඨාති'ති.

නිග්ගහකපා නිවසිතා.

6. ස. ප්‍ර: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්තේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ අනිත්‍ය පිණිස දු:ඛය පරිඤ්ඤා කෙරේ ද? සමුදය දුරු කෙරේ ද? නිරෝධය සාධනාත් කෙරේ ද? මාග්ගික භවා ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
7. ස. ප්‍ර: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්තේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුට කාරක වේ ද? සුඛදු:ඛ පරිකාත වේ ද? අනෙකෙක් කෙරේ ද? අනෙකෙක් විදුනේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
8. ස. ප්‍ර: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්තේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: “තමා විසින් කළ පාපය තමා කෙලෙසන්නේ යැ. තමා විසින් නො කළ පාපය තමා මැ ඉඟි කරන්නේ යැ. ඉඟි අඟි දෙක තමා කෙරෙහි වෙයි. අනෙකෙක් අනෙකකු විභූති නො කරන්නේ යැ” යි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. පා: එකරුණින් ‘අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්තේ යැ’ යනු නො කියැවුණු මැ යැ.
9. ස. ප්‍ර: ‘අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්තේ යැ’ යනු නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: බලප්‍රාප්තයෝ ඇත්තානු නො? වසිභූතයෝ ඇත්තානු නො?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. ඔ: ඉදින් බලප්‍රාප්තයෝ ඇත්තානු නම්, වසිභූතයෝ ඇත්තානු නම්,
- ප. පා: භවිත එකරුණින් ‘අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත නිගන්තේ යැ’ යනු කියැවුණු මැ යැ.

නිගන්තප්පං නිමි.

16. 2.

පගගහ කථා.

1. ස. පු: පරො පරස්ස විතතං පග්ගණ්හාති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පරො පරස්ස විතතං මා රජ්ඣ, මා දුස්සි, මා මුග්ගි, මා කිලිසසි'ති පග්ගණ්හාති'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: පරො පරස්ස විතතං පග්ගණ්හාති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පරො පරස්ස අලොභං කුසලමූලං ජනෙති, අදොසං කුසලමූලං ජනෙති, අමොහං කුසලමූලං ජනෙති, සඤ්ඤා ජනෙති, විරියං ජනෙති, සත්ථි ජනෙති, සමාධිං ජනෙති, පඤ්ඤා ජනෙති'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: පරො පරස්ස විතතං පග්ගණ්හාති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පරො පරස්ස උප්පත්තො ඵෙත්තො මා නිරුප්පි'ති පග්ගණ්හාති'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: පරො පරස්ස උප්පත්තා චේදනා -පෙ- උප්පත්තා සඤ්ඤා -පෙ- උප්පත්තා වේදනා -පෙ- උප්පත්තං විතතං -පෙ- උප්පත්තා සඤ්ඤා -පෙ- උප්පත්තං විරියං -පෙ- උප්පත්තා සත්ථි -පෙ- උප්පත්තො සමාධිං -පෙ- උප්පත්තා පඤ්ඤා මා නිරුප්පි'ති පග්ගණ්හාති'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: පරො පරස්ස විතතං පග්ගණ්හාති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පරො පරස්ස අත්ථාය රාගං පජ්ඣති, දොසං පජ්ඣති, මොහං පජ්ඣති -පෙ- අනොත්තප්පා පජ්ඣති'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-

16 3.

පහතකථා

[මෙහි නිදහස ද නිගහනකථායෙහි මෙහි.]

1. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රග්‍රහ (පාලනය) කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත 'නොඇල්ව'යි දුග්‍රහ නොවේව'යි මූලා නොවේව'යි කිලිපි නොවේව'යි ප්‍රග්‍රහ කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
2. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රග්‍රහ කෙරේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ අලොභකුසලමූලය උපදවා ද, අද්‍යෙය කුසලමූලය උපදවා ද, අමොහ-කුසලමූලය උපදවා ද, ශ්‍රද්ධා උපදවා ද, විශ්වාස උපදවා ද, සමාති උපදවා ද, සමාධි උපදවා ද, ප්‍රඥා උපදවා ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
3. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රග්‍රහ කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුට 'උපත් සායය 'භහමක් නිරුඳි වේව'යි ප්‍රග්‍රහ කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුට 'උපත් වේදනා, උපත් සංඥා ... උපත් චේතනා, උපත් විතතය ... උපත් ශ්‍රද්ධාව... උපත් විශ්වාස... උපත් සමාති... උපත් සමාධි... උපත් ප්‍රඥා'භහමක් නිරුඳි වේව'යි ප්‍රග්‍රහ කරන්නේ (විග්‍රහන්නේ) වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
4. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රග්‍රහ කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුට අභි පිණිස රාගය භැරපියා ද, දෝෂය භැරපියා ද, මොහය භැරපියා ද, .. අනපත්‍රපා භැරපියා ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...

5. ස. පු: පරො පරස්ස විතතං පග්ගණ්හාති'ති
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ස. අනු: පරො පරස්ස අත්ථාය මග්ගං භාවෙති -පෙ-
 සතිපට්ඨානං භාවෙති -පෙ- බ්බෙජ්ඣබ්බං
 භාවෙති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: පරො පරස්ස විතතං පග්ගණ්හාති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ස. අනු: පරො පරස්ස අත්ථාය දුක්ඛං පටිජානාති -පෙ-
 මග්ගං භාවෙති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
7. ස. පු: පරො පරස්ස විතතං පග්ගණ්හාති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ස. අනු: අඤ්ඤා අඤ්ඤාස්ස කාරකො, පරං කතං සුඛං
 දුක්ඛං, අඤ්ඤා කරොති, අඤ්ඤා පටිසං-
 වෙදෙති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
8. ස. පු: පරො පරස්ස විතතං පග්ගණ්හාති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ස. අනු: නනු වුත්තං භගවතා:
 "අත්තනාව ධනං පාපං -පෙ- නාඤ්ඤා අඤ්ඤාං
 විසොධයෙ"ති. අත්ථෙව සුත්තනෙත්තාති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ස. පා: තෙන හි න චත්තබ්බං: පරො පරස්ස විතතං
 පග්ගණ්හාති'ති.
9. ප. පු: න චත්තබ්බං පරො පරස්ස විතතං පග්ගණ්හා-
 ති'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ප අනු: නනු අපි බලපපත්තා අපි වසිගුතා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ප. ථ: හඤ්චි අපි බලපපත්තා අපි වසිගුතා,
 තෙන චතරෙ චත්තබ්බෙ "පරො පරස්ස
 විතතං පග්ගණ්හා"ති.

පග්ගහකථා නිවර්තනා.

5. ස. ප්‍ර: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රමුඛ කෙරේ ද?
 ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ අතී පිණිස මාගීය වඩා ද... සතිපට්ඨාන වඩා ද, ... බොධ්‍යවිත වඩා ද?
 ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ . .
6. ස. ප්‍ර: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රමුඛ කෙරේ ද?
 ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ අතී පිණිස දුෂ්ඨ පරිඤ්ඤා කෙරේ ද, ... මාගීයාවතා කෙරේ ද?
 ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
7. ස. ප්‍ර: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රමුඛ කරන්නේ වේ ද?
 ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකකුට කාරක වේ ද? සුබදුෂ්ඨ පරකාරක වේ ද? අනෙකෙක් කරන්නේ වේ ද? අනෙකෙක් විදුනේ වේ ද?
 ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
8. ස. ප්‍ර: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රමුඛ කරන්නේ වේ ද?
 ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මා හු: තමා මා කළ පාපය ... අනෙකෙක් අනෙකකු විගුණි නො කෙරේ” යයි වදාළ සුත්‍රානුසාරයක් ඇත්තේ මා හු.
 ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. පා: එකරුණින් “අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රමුඛ කෙරේ” යයි නො කියැවුතු යැ.
9. ප. ප්‍ර: අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රමුඛ කෙරේ යයි නො කියැවුතු වේ ද?
 ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ප. අනු. බලප්‍රාඨයෝ ඇත්තාහු නො? වසිභූතයෝ ඇත්තාහු නො?
 ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ප. ස: ඉදින් බලප්‍රාඨයෝ ඇත්තාහු නම්, වසිභූතයෝ ඇත්තාහු නම්,
 ප. පා: හවත එකරුණින් “අනෙකෙක් අනෙකකුගේ සිත ප්‍රමුඛ කෙරේ” යයි කියැවුතු මැ යැ.

පහතකථා නිමි.

16. 8

සුඛානුපපදන කථා

1. ස. පු: පරො පරස්ස සුඛං අනුපපදෙති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. පු: පරො පරස්ස දුක්ඛං අනුපපදෙති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ -
2. ස. පු: පරො පරස්ස දුක්ඛං අනුපපදෙති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: පරො පරස්ස සුඛං අනුපපදෙති
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ -
3. ස. පු. පරො පරස්ස සුඛං අනුපපදෙති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: පරො පරස්ස අත්තනො සුඛං අනුපපදෙති,
 අඤ්ඤාසං සුඛං අනුපපදෙති, තස්ස සුඛං
 අනුපපදෙති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ -
4. ස. පු: පරො පරස්ස නෙවත්තනො, න අඤ්ඤාසං,
 න තස්ස සුඛං අනුපපදෙති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. ස: හඤ්චි පරො පරස්ස නෙවත්තනො, න
 අඤ්ඤාසං, න තස්ස සුඛං අනුපපදෙති,
 ස. පා: නො ව ච වරෙ වත්තබ්බෙ "පරො පරස්ස සුඛං
 අනුපපදෙති'ති
5. ස. පු: පරො පරස්ස සුඛං අනුපපදෙති'ති
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අඤ්ඤා අඤ්ඤාසං කාරකො, පරං කතං සුඛං
 දුක්ඛං, අඤ්ඤා කරොති, අඤ්ඤා පටිසං-
 චෙදෙති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ -

16. 8.

සුඛානුපාදන කථා.

[‘එකකු අනෙකක්හට සුඛය දියහෙන්නේ යැයි උබ්බිගත් හෙතු-
වෘද්ධන්ගේ වෘද්ධ භික්ෂුවට ‘සුඛානුපාදනකථා’ එයි.]

1. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකක්හට සුඛ දෙන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකක්හට දුක් දෙන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
2. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකක්හට දුක් දෙන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකක්හට සුඛ දෙන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
3. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකක්හට සුඛ දෙන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකක්හට තමාගේ සුඛ දෙන්නේ වේ ද, අනුන්ගේ සුඛ දෙන්නේ වේ ද, ඔහු මැ ගේ සුඛ දෙන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
4. ස. පු: අනෙකක්හට තමාගේ සුඛය නො මැ දෙන්නේ වේ ද, අන්‍යයන්ගේ සුඛය නො මැ දෙන්නේ වේ ද, ඔහු මැ ගේ සුඛය නො මැ දෙන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් අනෙකෙක් අනෙකක්හට තමාගේ සුඛය නො මැ දෙන්නේ වේ නම්, අන්‍යයන්ගේ සුඛය නො මැ දෙන්නේ වේ නම්, ඔහු මැ ගේ සුඛය නො මැ දෙන්නේ වේ නම්,
- ස. පා: හව්න ‘අනෙකෙක් අනෙකක්හට සුඛය දෙන්නේ වේ’ යයි නො කියැවුතු මැ යැ.
5. ස. පු: අනෙකෙක් අනෙකක්හට සුඛය දෙන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනෙකෙක් අනෙකක්හට කාරක වේ ද, සුඛදායක වේ ද, අනෙකෙක් කෙරේ ද, අනෙකෙක් විදුනේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

6. ප. පු: න වහ්නබ්බං පරො පරස්ස සුඛං අනුසාදෙති'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. අනු: නනු ආයස්මා උද්ගී එතදවොච:
 “ඛහුන්තං¹ වත නො හගවා දුක්ඛධම්මානං
 අපහන්තා, ඛහුන්තං වත නො හගවා සුඛධම්මානං
 උපහන්තා, ඛහුන්තං¹ වත නො හගවා අකුසලානං
 ධම්මානං අපහන්තා, ඛහුන්තං¹ වත නො හගවා
 කුසලානං ධම්මානං උපහන්තා”ති.² අපේච
 සුත්තනෙතා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. පා: තෙන හි “පරො පරස්ස සුඛං අනුසාදෙති”ති.

සුඛානුසාදනකපා නිවසිතා.

1 ඛහුන්තං - පිඤ්ඤා, මර්ශං.

2. ජේතිමනිකාය - උටුභිකොපමී සුත්තං.

6. ප. ප්‍ර: “අතෙකෙක් අතෙකක්හට සුඛය දෙන්නේ වේ”
යයි නො කියැහුතු මේ ද?

ස. පටිකුසුදු: එසේ යැ.

ප. අනු: ආසුමෙක් උදුසි තෙරණුවෝ හෙල වදලානු නො
“භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ බොහෝ වූ දුඃඛ-
ධර්මයන් බැහැර කරනසේක් මැ යැ. භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ අපට බොහෝ වූ සුඛධර්මයන් එළවන
සේක් මැ යැ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ
බොහෝ වූ අකුශලධර්මයන් බැහැර කරන සේක්
මැ යැ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපට බොහෝ
කුශලධර්මයන් එළවන සේක් මැ යැ.” යි වදල
සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ස. පටිකුසුදු: එසේ යැ.

ප. පා: එකරුණින් ‘අතෙකෙක් අතෙකක්හට සුඛය
දෙන්නේ වේ.

සුඛානුසාදන කපා නිමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

16. 4.

අධිගයාමනසිකාරකථා.

1. ස. පු: අධිගයා මනසිකරොති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. අනු: තෙන විතෙතන තං විතතං පජානාති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: තෙන විතෙතන තං විතතං පජානාති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. අනු: තෙන විතෙතන තං විතතං 'විතත'නති පජානා-
 තිති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: තෙන විතෙතන තං විතතං පජානාතිති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. අනු: තං විතතං තස්ස විතතස්ස ආරම්භෙනති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: තං විතතං තස්ස විතතස්ස ආරම්භෙනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා
 ස. අනු: තෙන ඵස්සෙත තා ඵස්සං චුහති, තාය වේදනාය
 -පෙ- තාය භක්ඛාය -පෙ- තාය වේතනාය -පෙ-
 තෙන විතෙතන -පෙ- තෙන විතක්ඛෙන -පෙ-
 තෙන විවාරෙන -පෙ- තාය පිතියා -පෙ- තාය
 සතියා -පෙ- තාය පඤ්ඤාය තං පඤ්ඤා
 පජානාතිති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: අතීතං අතීතනති මනසිකරොතෙතා අනාගතං
 අනාගතනති මනසිකරොතිති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: අතීතං අතීතනති මනසිකරොතෙතා අනාගතං
 අනාගතනති මනසිකරොතිති
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

16 4.

අධිගණකමහසිකාර කථා.

[“සබ්බ සම්මාරා අනිව්වා” ආදී චචන නිසා නගමනස්කාර හැර ආරම්භ මනස්කාර පමණක් ගෙන “මෙනෙහි කරනුයේ හැම සංස්කාරයන් එකවම මෙනෙහි කෙරේ” යයි පුච්ඡෙය්‍යෙ අපරෙය්‍යෙය්‍යන් යෙසින් ලබ්ධි ගන්තවුන්ගේ වාද බිඳනව “අධිගණකමහසිකාර කථා” එයි]

1. ස. පු: බැස ගෙන (හාත්පයින් - සමුදුර්ගයෙන් ගෙන) මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: එ සිතින් එ සිත දැනගන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
2. ස. පු: එ සිතින් එ සිත දැනගන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: එ සිතින් එ සිත ‘සිතා’යි දැනගන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
3. ස. පු: එ සිතින් එ සිත දැනගන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: එ සිත එ සිතට අරමුණු වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
4. ස. පු: එ සිත එ සිතට අරමුණු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඒ සපයියෙන් ඒ සපයිය සපයී කෙරේ ද? ඒ වේදනායෙන්... ඒ සංඥයෙන්... ඒ චෙතනායෙන්... ඒ විභතයෙන් ... ඒ විතකියෙන් ... ඒ විචාරයෙන් ... ඒ ප්‍රියියෙන් ... ඒ සමාතියෙන් ... ඒ ප්‍රඥයෙන් ඒ ප්‍රඥව දැනගන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: අතීතය ‘අතීත යැ’යි මෙනෙහි කරන්නේ අනාගතය ‘අනාගත යැ’යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
5. ස. පු: අතීතය ‘අතීත යැ’යි මෙනෙහි කරන්නේ අනාගතය ‘අනාගත යැ’යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

- ස. අනු: ද්විත්තං ඵස්සානං -පෙ- ද්විත්තං විත්තානං සමෝධානං භොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: අතීතං අතීතනති මනසිකරොනෙතා පච්චුප්පනනං පච්චුප්පනනනති මනසිකරොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: අතීතං අතීතනති මනසිකරොනෙතා පච්චුප්පනනං පච්චුප්පනනති මනසිකරොතිති
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: ද්විත්තං ඵස්සානං -පෙ- ද්විත්තං විත්තානං සමෝධානං භොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: අතීතං අතීතනති මනසිකරොනෙතා අනාගතං අනාගතනති මනසිකරොති, පච්චුප්පනනං පච්චුප්පනනනති මනසිකරොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ පෙ-
7. ස. පු: අතීතං අතීතනති මනසිකරොනෙතා අනාගතං අනාගතනති මනසිකරොති, පච්චුප්පනනං පච්චුප්පනනනති මනසිකරොතිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: තිණ්ණං ඵස්සානං -පෙ- තිණ්ණං විත්තානං සමෝධානං භොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: අනාගතං අනාගතනති මනසිකරොනෙතා අතීතං අතීතනති මනසිකරොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
8. ස. පු: අනාගතං අනාගතනති මනසිකරොනෙතා අතීතං අතීතනති මනසිකරොතිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: ද්විත්තං ඵස්සානං -පෙ- ද්විත්තං විත්තානං සමෝධානං භොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

- ස. අනු: සායීයන් දෙදෙනකුත්ගේ ... විතතයන් දෙදෙන-
කුත්ගේ සම්මතය වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු ය. .
- ස. අනු: අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙතෙහි කරන්නේ
ප්‍රත්‍යක්‍ෂය 'ප්‍රත්‍යක්‍ෂය යැ'යි මෙතෙහි
කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු ය. ...
6. ස. ප්‍ර: අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙතෙහි කරන්නේ
ප්‍රත්‍යක්‍ෂය 'ප්‍රත්‍යක්‍ෂය යැ'යි මෙතෙහි
කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරිඥා: එසේ ය.
- ස. අනු: සායීයන් දෙදෙනකුත්ගේ ... විතතයන් දෙදෙන-
කුත්ගේ සම්මතය වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු ය. ...
- ස. අනු: අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙතෙහි කරන්නේ අනා-
ගතය 'අනාගත යැ'යි මෙතෙහි කරන්නේ වේ ද?
ප්‍රත්‍යක්‍ෂය 'ප්‍රත්‍යක්‍ෂය යැ'යි මෙතෙහි
කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු ය. ...
7. ස. ප්‍ර: අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙතෙහි කරන්නේ අනා-
ගතය 'අනාගත යැ'යි මෙතෙහි කරන්නේ වේ ද?
ප්‍රත්‍යක්‍ෂය 'ප්‍රත්‍යක්‍ෂය යැ'යි මෙතෙහි
කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරිඥා: එසේ ය.
- ස. අනු: සායීයන් තිදෙනකුත්ගේ ... විතතයන් තිදෙන-
කුත්ගේ සම්මතය වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු ය. ...
- ස. අනු: අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙතෙහි කරන්නේ
අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙතෙහි කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු ය. ..
8. ස. ප්‍ර: අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙතෙහි කරන්නේ
අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙතෙහි කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරිඥා: එසේ ය.
- ස. අනු: සායීයන් දෙදෙනකුත්ගේ ... විතතයන් දෙදෙන-
කුත්ගේ සම්මතය වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු ය. ...

- ස. අනු: අනාගතං අනාගතනති මනසිකරොනෙතා පච්චුප්පනනං පච්චුප්පනනනති මනසිකරොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
9. ස. පු: අනාගතං අනාගතනති මනසිකරොනෙතා පච්චුප්පනනං පච්චුප්පනනනති මනසිකරොතිති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ස. අනු: ආනන්දං ඵස්සානං -පෙ- ආනන්දං විත්තානං සමොධානං භොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: අනාගතං අනාගතනති මනසිකරොනෙතා අතීතං අතීතනති මනසිකරොති, පච්චුප්පනනං පච්චුප්පනනනති මනසිකරොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
10. ස. පු: අනාගතං අනාගතනති මනසිකරොනෙතා අතීතං අතීතනති මනසිකරොති, පච්චුප්පනනං පච්චුප්පනනනති මනසිකරොතිති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ස. අනු: තිණ්ණං ඵස්සානං -පෙ- තිණ්ණං විත්තානං සමොධානං භොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: පච්චුප්පනනං පච්චුප්පනනනති මනසිකරොනෙතා අතීතං අතීතනති මනසිකරොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
11. ස. පු: පච්චුප්පනනං පච්චුප්පනනනති මනසිකරොනෙතා අතීතං අතීතනති මනසිකරොතිති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ස. අනු: ආනන්දං ඵස්සානං -පෙ- ආනන්දං විත්තානං සමොධානං භොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: පච්චුප්පනනං පච්චුප්පනනනති මනසිකරොනෙතා අනාගතං අනාගතනති මනසිකරොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

- ස. අනු: අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් 'ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
9. ස. ප්‍ර: අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් 'ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. අනු: සාධයන් දෙදෙනකුත්මේ ... විනයයන් දෙදෙනකුත්මේ සම්මතය වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද? ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් 'ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
10. ස. ප්‍ර: අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද? ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් 'ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. අනු: සාධයන් තිදෙනකුත්මේ ... විනයයන් තිදෙනකුත්මේ සම්මතය වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් 'ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
11. ස. ප්‍ර: ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් 'ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ අතීතය 'අතීත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. අනු: සාධයන් දෙදෙනකුත්මේ ... විනයයන් දෙදෙනකුත්මේ සම්මතය වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් 'ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මෙනෙහි කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ..

12. ස. පු: පච්චුලකතනං පච්චුලකතනන්ති මනසිකරොනෙතා
අනාගතං අනාගතන්ති මනසිකරොතිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: ද්විත්තං එස්සානං - පෙ - ද්විත්තං විත්තානං
සමොඛානං භොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බං - පෙ -
13. ස. පු: පච්චුත්තං පච්චුලකතනන්ති මනසිකරොනෙතා
අතිතං අතිතන්ති මනසිකරොති, අනාගතං
අනාගතන්ති මනසිකරොති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: තිණ්ණං එස්සානං - පෙ - තිණ්ණං විත්තානං
සමොඛානං භොතිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බං - පෙ -
14. ප. පු: න වත්තබ්බං "අධිගය්‍ය මනසිකරොති'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: නත්ත චිත්තං ගගචතා:
"සබ්බෙ සත්ථාරා අතිවොති යද පඤ්ඤාය පස්සති
අථ නිබ්බිද්දති දුක්ඛෙ එස මග්ගො විසුද්ධියා.
සබ්බෙ සත්ථාරා දුක්ඛාති යද පඤ්ඤාය පස්සති
අථ නිබ්බිද්දති දුක්ඛෙ එස මග්ගො විසුද්ධියා,
සබ්බෙ ධම්මා අනත්තාති යද පඤ්ඤාය පස්සති
අථ නිබ්බිද්දති දුක්ඛෙ එස මග්ගො විසුද්ධියා"ති, ආ.
අපෙච්ච සුත්තනෙතාති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. පා: තෙන හි 'අධිගය්‍ය මනසිකරොති'ති.

අධිගය්‍යමනසිකාරකථා නිවසිතා.

12. ස. ප්‍ර: ප්‍රත්‍යක්ෂානන්‍යය 'ප්‍රත්‍යක්ෂානන්‍යය යැ'යි මේතෙහි කරන්නේ අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මේතෙහි කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සංකීයන් දෙදෙනකුන්ගේ ... විතතයන් දෙදෙනකුන්ගේ සම්චරිතය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො: කියැවුණු යැ ...

13. ස. ප්‍ර: ප්‍රත්‍යක්ෂානන්‍යය 'ප්‍රත්‍යක්ෂානන්‍යය යැ'යි මේතෙහි කරන්නේ අතීතය 'අතීත යැ'යි මේතෙහි කරන්නේ වේ ද? අනාගතය 'අනාගත යැ'යි මේතෙහි කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සංකීයන් තිදෙනකුන්ගේ .. විතතයන් තිදෙනකුන්ගේ සම්චරිතය වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො: කියැවුණු යැ ...

14 ප. ප්‍ර: 'බැසගෙන මේතෙහි කෙරෙහි' නො: කියැවුණු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද ම: තු: "යම් කලෙකැ 'හැම සංඝකාරයෝ අනිත්‍යයහ'යි නුවණින් දක්කේ වේ ද, යම් දුක්ඛි කලකිරේ ද, තෙල විශුද්ධියට මාගී වෙයි.

යම් කලෙකැ 'හැම සංඝකාරයෝ අනිත්‍යයහ'යි නුවණින් දක්කේ වේ ද, යම් දුක්ඛි කලකිරේ ද, තෙල විශුද්ධියට මාගී වෙයි.

යම් කලෙකැ 'හැම ධර්මයෝ අනිත්‍යයහ'යි නුවණින් දක්කේ වේ ද, යම් දුක්ඛි කලකිරේ ද, තෙල විශුද්ධියට මාගී වෙයි, වදාළ සුත්‍රානන්‍යයක් ඇත්තේ ම: තු.

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ප: එකරුණින් 'බැසගෙන මේතෙහි කරන්නේ වේ.

අධිගණමනසිකාරකථා නිමි.

10. 5.

රූපං හෙතුති කථා.

1. ස. පු: රූපං හෙතු'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: අලොභො හෙතුති.
 ප. පටි: ත හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: අද්දෙසො හෙතු -පෙ- අමොහො හෙතු -පෙ-
 ලොභො හෙතු -පෙ- ද්දෙසො හෙතු -පෙ-
 මොහො හෙතු'ති.
 ප. පටි: ත හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: රූපං හෙතු'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: සාරම්මණං, අත්ති තස්ස ආචරිතො¹ -පෙ- පඤ්ඤි'ති.
 ප. පටි: ත හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: තනු අනාරම්මණං, තත්ති තස්ස ආචරිතො¹ -පෙ-
 පඤ්ඤි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. ස: හඤ්ඤි අනාරම්මණං, තත්ති තස්ස ආචරිතො¹ -පෙ-
 පඤ්ඤි,
 ස. පෘ: නො ච චිත රෙ චත්තබ්බෙ: "රූපං හෙතු"ති.
3. ස. පු: අලොභො හෙතු සාරම්මණං, අත්ති තස්ස
 ආචරිතො¹ -පෙ- පඤ්ඤි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: රූපං හෙතු සාරම්මණං, අත්ති තස්ස ආචරිතො¹
 -පෙ- පඤ්ඤි'ති.
 ප. පටි: ත හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-

16. 5.

රූපං හෙතෙති කථා.

[‘හෙතු’ යනු කුසලමූලාදි හෙතුවෙන් කිසි යම් ප්‍රත්‍යයෙන් නමෙකි. මේ වෙනස නොගෙන “විත්තාපරා මිභා භූතා හෙතු” යන වචන මාත්‍රය නිසා අවිශේෂයෙන් ‘රූපය හෙතු’ යයි උත්තරාපමානෙන් යෙදින් ලබා ගත්තුවත් මාද භිද්‍රුතව ‘රූපං හෙතෙති කථා’ එයි]

1. ස. ප්‍ර: රූපය හේතු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අලොභ හේතු වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: අද්දෙසහේතු වේ ද? ... අමොහහෙතු ... ලොභ-
හේතු ... ද්දෙසහේතු ... මොහහේතු වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ..
2. ස. ප්‍ර: රූපය හේතු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සාලම්භන වේ ද? එයට ආවර්තනා .. ප්‍රණීධි
ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: අනාලම්භන නො? එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණීධි
නැත් නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් අනාලම්භන වේ නම්, එයට ආවර්තනා ...
ප්‍රණීධි නැත් නම්,
- ස. පා: හවත ‘රූපය හේතු වේ’ යයි නො කියැවුතු මැ යැ.
3. ස. ප්‍ර: අලොභහේතු සාලම්භන වේ ද? එයට ආවර්තනා ...
ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: (නොප මිත්‍රයෙහි) රූපහෙතු සාලම්භන වේ.
එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

4. ක. පු: අද්දෙසො හෙතු -පෙ- අමොහො හෙතු -පෙ-
ලොහො හෙතු -පෙ- ද්දෙසො හෙතු -පෙ-
මොහො හෙතු සාරම්මණො, අපි තස්ස
ආවට්ඨනා¹ -පෙ- පඤ්ඤිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ක. අනු: රූපං හෙතු සාරම්මණො, අපි තස්ස ආවට්ඨනා
-පෙ- පඤ්ඤිති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ක. පු: රූපං හෙතු අනාරම්මණො,² නපි තස්ස
ආවට්ඨනා -පෙ- පඤ්ඤිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ක. අනු: අද්දෙසො හෙතු අනාරම්මණො, නපි තස්ස
ආවට්ඨනා¹, -පෙ- පඤ්ඤිති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ක. පු: රූපං හෙතු අනාරම්මණො, නපි තස්ස
ආවට්ඨනා -පෙ- පඤ්ඤිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ක. අනු: අද්දෙසො හෙතු -පෙ- අමොහො හෙතු -පෙ-
ලොහො හෙතු -පෙ- ද්දෙසො හෙතු -පෙ-
මොහො හෙතු අනාරම්මණො, නපි තස්ස
ආවට්ඨනා -පෙ- පඤ්ඤිති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
7. ප. පු: න වත්තබ්බං රූපං හෙතුනි.
- ක. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: නනු මහාභූතා උපාදරූපානං³ උපාදය හෙතුනි
- ක. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. ය: හස්සී මහාභූතා උපාදරූපානං උපාදය හෙතු,
- ප. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ 'රූපං හෙතු'ති.

රූපං හෙතුනිකපා නිවේනා.

- 4 ස. පු: අද්දෙසස්සෙතු ... අමොහස්සෙතු ... ලොහස්සෙතු ...
දෙසස්සෙතු ... මොහස්සෙතු සාලම්බන මේ ද? එයට
ආවච්ඡිනා ... ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ආ. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- භ. අනු: රූපභෙදානි සාලම්බන මේ ද? එයට ආවච්ඡිනා ...
ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුනු යැ ...
- 5 ස. පු: රූපභෙදානි අනාලම්බන මේ ද, එයට අවච්ඡිනා ...
ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ආ. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- භ. අනු: අලොහස්සෙතු අනාලම්බන මේ ද, එයට ආවච්ඡිනා...
ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුනු යැ ...
- 6 ස. පු: රූපභෙදානි අනාලම්බන මේ ද, එයට ආවච්ඡිනා ...
ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ආ. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- භ. අනු: අද්දෙසස්සෙතු ... අමොහස්සෙතු ... ලොහස්සෙතු ..
දෙසස්සෙතු ... මොහස්සෙතු අනාලම්බන මේ ද?
එයට අවච්ඡිනා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුනු යැ ...
7. ප. පු: 'රූපය සේතු' මේ' යයි නො කියැවුනු මේ ද?
- ආ. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- භ. අනු: මහාභුතසෝ, උපාදරූපයනට උපාදයභෙදානි නෝ
- ආ. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. ආ: ඉදින් මහාභුතසෝ උපාදරූපයනට උපාදය-
භෙදානි මේන් නම්,
- ප. පා: හව්න එකරුණින් 'රූපය සේතු මේ' යයි
කියැවුනු මැ යැ.

රූපං භෙදානි කපා නිමි.

රූපං සහෙතුකනිකපා.

- 1 ස. පු: රූපං සහෙතුකනික.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: අලොභසහෙතුකානි.
- ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: අද්දෙසසහෙතුකානි -පෙ- අමොහසහෙතුකානි -පෙ-
ලොභසහෙතුකානි -පෙ- ද්දෙසසහෙතුකානි පෙ-
මොහසහෙතුකානි.
- ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: රූපං සහෙතුකනික.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: සාරම්මණං, අප්පි තස්ස ආචර්චනා -පෙ පඤ්ඤිති
- ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: නනු අනාරම්මණං, නප්පි තස්ස ආචර්චනා -පෙ-
පඤ්ඤිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්ඤි අනාරම්මණං, නප්පි තස්ස ආචර්චනා -පෙ-
පඤ්ඤිති,
- ස. පා: නොච්චි වත රෙ චිත්තබ්බෙ “රූපං සහෙතුක”නි.
3. ස. පු: අලොභො සහෙතුකො: සාරම්මණො, අප්පි තස්ස
ආචර්චනා -පෙ- පඤ්ඤිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: රූපං සහෙතුකං සාරම්මණං, අප්පි තස්ස ආචර්චනා
-පෙ- පඤ්ඤිති.
- ප. පටි: න හෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: අද්දෙසො සහෙතුකො: -පෙ- අමොහො: -පෙ-
සඤ්ඤා පෙ- චිට්ඨං -පෙ- සති -පෙ- සමාධි පෙ-
පඤ්ඤා -පෙ- ලොභො: -පෙ- ද්දෙසො: -පෙ-
මොහො: -පෙ- මානො: -පෙ- දිට්ඨි -පෙ- විජි-
තිව්ණං -පෙ- පිත්තං -පෙ- උඤ්ඤං -පෙ-
අභිජිත්තං -පෙ- අනොකතප්පං සහෙතුකං සාරම්ම-
ණං, අප්පි තස්ස ආචර්චනා -පෙ- පඤ්ඤිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

16. 6.

රූප සහෙතුකතා කපා.

[මෙහි නිදහස ද 'රූප-සහෙතුක' කපායෙහි කී පරිදි දත යුතු.]

1. ස. ප්‍ර: රූප සහෙතුක වේ ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ ය.
- ස. අනු: අලොකසෙතුකයෙන් වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුනු යා ...
- ස. අනු: අදෙසසෙතුකයෙන් ... අමොහසෙතුකයෙන් ... ලොක සෙතුකයෙන් ... දෙසසෙතුකයෙන් ... මොහසෙතුකයෙන් වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුනු යා ...
2. ස. ප්‍ර: රූප සහෙතුක වේ ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ ය.
- ස. අනු: සාරම්භ වේ ද? එයට අවධිතා ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුනු යා ...
- ස. අනු: අනාරම්භ නො? එයට අවධිතා ... ප්‍රණිධි නැත් නො?
- ප. පරිකුණු: එසේ ය.
- ස. ස: ඉදින් අනාරම්භ වේ නම්, එයට අවධිතා ... ප්‍රණිධි නැත් නම්,
- ස. ප: හවත, 'රූප සහෙතුක වේනි' නො කියැවුනු මි. ය.
3. ස. ප්‍ර: අලොක සහෙතුක සාරම්භ වේ ද? එයට අවධිතා .. ප්‍රණිධි ඇද්ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ ය.
- ස. අනු: රූප සහෙතුක සාරම්භ වේ ද? එයට අවධිතා ප්‍රණිධි ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුනු යා ...
4. ස. ප්‍ර: අදෙස සහෙතුක වේ ද? ... අමොහ ... ප්‍රභාව ... විශ්වය . සමාන ... සමාන .. ප්‍රභාව ... ලොක ... අවමය ... මොහය ... මානස ... දුර්වය .. විවික්තයාව .. සායනය... මහානසය... අසුකය ... අනප්‍රපාච සහෙතුක සාරම්භ වේ ද? එයට අවධිතා .. ප්‍රණිධි ඇද්ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ ය.

- ස. අනු: රූපං සහෙතුකං සාරම්මණං, අනි තස්ස අච්චිතා-
 -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: රූපං සහෙතුකං අනාරම්මණං, නනි තස්ස
 අච්චිතා -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා
- ස. අනු: අද්දෙසං සහෙතුකං අනාරම්මණං, නනි තස්ස
 අච්චිතා -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: රූපං සහෙතුකං අනාරම්මණං, නනි තස්ස
 අච්චිතා -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: අද්දෙසං සහෙතුකං -පෙ- අනොතත්තපං
 සහෙතුකං අනාරම්මණං, නනි තස්ස අච්චිතා
 -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
7. ප. පු: න වත්තබ්බං රූපං සහෙතුක'නති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: නත්තු රූපං සප්පච්චයනති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. ඨ: හඤ්චි රූපං සප්පච්චයං,
- ප. පා: තෙහ වත රෙ වත්තබ්බෙ "රූපං සහෙතුක"නති.

රූපං සහෙතුකනතිකපාං නිවසිතා.

- ක. අනු: රූපය සහෙතුක සාලම්බන වේ ද? එයට ආවච්ඡානා ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ..
5. ක. ප්‍ර: රූපය සහෙතුක අනාලම්බන වේ ද, එයට ආවච්ඡානා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටිකුසුම: එසේ යැ.
- ක. අනු: අලෝභය සහෙතුක අනාලම්බන වේ ද, එයට ආවච්ඡානා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
6. ක. ප්‍ර: රූපය සහෙතුක අනාලම්බන වූයේ, එයට ආවච්ඡානා ... ප්‍රණීධි නැත්තේ වේ ද?
- ප. පටිකුසුම: එසේ යැ.
- ක. අනු: අද්වේෂය සහෙතුක ... අනපත්‍රපාච්ඡා සහෙතුක අනාලම්බන වූයේ, එයට ආවච්ඡානා ... ප්‍රණීධි නැත්තේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
7. ප. ප්‍ර: 'රූපය සහෙතුක වේනී' නො කියැවුණු වේ ද?
- ක. පටිකුසුම: එසේ යැ,
- ප. අනු: රූපය සප්තරසය නො?
- ක. පටිකුසුම: එසේ යැ.
- ප. ක: ඉදින් රූපය සප්තරසය වේ නම්,
- ප. පා: භවත, එකරුණින් රූපය 'සහෙතුක වේනී' කියැවුණු මැ යැ.

රූපං සහෙතුකනඤ්ඤා කපා භිමි.

16. 7

රූපං කුසලාකුසලනිකථා.

1. ස. පු: රූපං කුසලනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: සාරම්මණං, අනභි තස්ස ආවට්ඨතා¹ -පෙ-පඤ්ඤිති.
 ප. පටි: ත භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: නනු අනාරම්මණං, තනභි තස්ස ආවට්ඨතා¹ -පෙ-
 පඤ්ඤිති,
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. ථ: හඤ්චි අනාරම්මණං, තනභි තස්ස ආවට්ඨතා -පෙ-
 පඤ්ඤි,
 ස. පා: නො ව චත රෙ වත්තබ්බෙ රූපං කුසල්'නති.
2. ස. පු: අලොභො කුසලො සාරම්මණො, අනභි තස්ස
 ආවට්ඨතා -පෙ- පඤ්ඤිති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: රූපං කුසලං සාරම්මණං, අනභි තස්ස ආවට්ඨතා
 -පෙ- පඤ්ඤිති.
 ප. පටි: ත භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: අද්දෙසො කුසලො -පෙ- අමොභො කුසලො -පෙ-
 සඤ්ඤා කුසලා -පෙ- විජිහං -පෙ- සති -පෙ-
 සමාධි -පෙ- පඤ්ඤා කුසලා සාරම්මණා, අනභි
 තාසං ආවට්ඨතා -පෙ- පඤ්ඤිති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: රූපං කුසලං සාරම්මණං, අනභි තස්ස ආවට්ඨතා
 -පෙ- පඤ්ඤිති.
 ප. පටි: ත භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. ෭.

රූපං කුසලාකුසලනී කථා.

[“කායකම්මං චරිතම්මං කුසලං අකුසලං- කායකම් චාත්තම් කුසලං අකුසලං චෙති” යන චරිත නිසා ‘කායචාත්තම් යඛ්ඛාත කායමිඤ්ඤි චාත්ථිඤ්ඤි රූප කුසලං අකුසලං චෙති’ මහිකායක සම්මතිය නිකායවාසීන් ගෙයින් ලබා ගත්තුවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘රූපං කුසලාකුසලනී කථා’ එයි.]

1. ස. ප්‍ර. රූපං කුසලං චෙ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සාලම්භෙත චෙ ද? එයට ආවර්තා ... ප්‍රණිධි ආද්දෝ
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: අනාලම්භෙත නෙය්? එයට ආවර්තා ... ප්‍රණිධි නැත් නොය්?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් අනාලම්භෙත චි නම්, එයට ආවර්තා ... ප්‍රණිධි නැත් නම්,
- ස. පෘ: හවන, ‘රූපං කුසලං චෙති’ නො කියැවුණු මැ යැ.
2. ස. ප්‍ර: අලොකං කුසලං සාලම්භෙත චෙ ද? එයට ආවර්තා ... ප්‍රණිධි ආද්දෝ
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රූපං කුසලං සාලම්භෙත චෙ ද? එයට ආවර්තා ... ප්‍රණිධි ආද්දෝ
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
3. ස. ප්‍ර: අද්දොසං කුසලං ... අමොගං කුසලං ... ප්‍රභූව කුසලං ... විකෘතිය - සමානිය - සමානිය - ප්‍රභූව කුසලං සාලම්භෙත චෙ ද? එයට ආවර්තා ... ප්‍රණිධි ආද්දෝ
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රූපං කුසලං සාලම්භෙත චෙ ද? එයට ආවර්තා ... ප්‍රණිධි ආද්දෝ
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

4. ස. පු: රූපං කුසලං අනාරම්මණං, තස්සි තස්ස අවච්චිතං -පෙ- පණ්ණිසිති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.

ස. අනු: අලොභො කුසලො අනාරම්මණො, තස්සි තස්ස අවච්චිතං -පෙ- පණ්ණිසිති.

ප. පටි: න භෙවං චිත්තඤ්ඤි -පෙ-

5. ස. පු: රූපං ඩුසලං අනාරම්මණං, තස්සි තස්ස අවච්චිතං¹ -පෙ- පණ්ණිසිති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.

ස. අනු: අද්දෙසො කුසලො -පෙ- පඤ්ඤා කුසලං අනාරම්මණං, තස්සි තස්ස¹ අවච්චිතං¹ -පෙ- පණ්ණිසිති.

ප. පටි: න භෙවං චිත්තඤ්ඤි -පෙ-

6. ස. පු: රූපං අකුසලකම්මං.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.

ස. අනු: සාරම්මණං, අස්සි තස්ස අවච්චිතං¹ -පෙ- පණ්ණිසිති.

ප. පටි: න භෙවං චිත්තඤ්ඤි -පෙ-

ස. අනු: නත්ත අනාරම්මණං, තස්සි තස්ස අවච්චිතං -පෙ- පණ්ණිසිති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.

ස. ස: හඤ්ඤි අනාරම්මණං, තස්සි තස්ස අවච්චිතං -පෙ- පණ්ණිසිති,

ස. පා: නො ච චිත රෙ චිත්තඤ්ඤි “රූපං අකුසල”කම්මං.

7. ස. පු: ලොභො අකුසලො සාරම්මණො, අස්සි තස්ස අවච්චිතං -පෙ- පණ්ණිසිති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.

ස. අනු: රූපං අකුසලං සාරම්මණං, අස්සි තස්ස අවච්චිතං¹ -පෙ- පණ්ණිසිති.

ප. පටි: න භෙවං චිත්තඤ්ඤි -පෙ-

4. ස. පු: රූපය කුසල අනාලම්භන වේ ද? එයට ආවචිතා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අලෝභය කුසල අනාලම්භන වේ ද? එයට ආවචිතා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ.
5. ස. පු: රූපය කුසල අනාලම්භන වේද, එයට ආවචිතා... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අද්වේෂය කුසල ... ප්‍රඥාව කුසල අනාලම්භන වේ ද, එයට ආවචිතා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ..
6. ස. පු: රූපය අකුසල වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සාලම්භන වේ ද, එයට ආවචිතා ... ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: අනාලම්භන නො, එයට ආවචිතා ප්‍රණීධි නැත් නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් අනාලම්භන වී නම්, එයට ආවචිතා ... ප්‍රණීධි නැත් නම්,
- ස. පා: භවත, 'රූපය අකුසල වෙයි' නො කියැවුණු මැ යැ.
7. ස. පු: ලෝභය අකුසල සාලම්භන වේ ද, එයට ආවචිතා ... ප්‍රණීධි, ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රූපය අකුසල සාලම්භන වේ ද, එයට ආවචිතා ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

8. ස. පු: දෙවො අකුසලො -පෙ- මොහො -පෙ- මානො -පෙ- අනොත්තරං අකුසලං සාරම්මණං, දඪි තස්ස අවට්ඨනා -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: රූපං අකුසලං සාරම්මණං, දඪි තස්ස අවට්ඨනා -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
9. ස. පු: රූපං අකුසලං අනාරම්මණං, නඪි තස්ස අවට්ඨනා -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: ලොහො අකුසලො අනාරම්මණො, නඪි තස්ස අවට්ඨනා -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
10. ස. පු: රූපං අකුසලං අනාරම්මණං, නඪි තස්ස අවට්ඨනා -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: දෙවො -පෙ- මොහො -පෙ- අනොත්තරං අකුසලං අනාරම්මණං, නඪි තස්ස අවට්ඨනා -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
11. ස. පු: න වත්තබ්බං රූපං කුසලම්පි අකුසලම්පිති.
- ස. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. අනු: නත්තු කායකම්මං චජිකම්මං කුසලම්පි අකුසලම්පිති.
- ස. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. ඨ: හඤ්චී කායකම්මං චජිකම්මං කුසලම්පි අකුසලම්පි.
- ප. පා: තෙන වත රෙ 'වත්තබ්බෙ රූපං කුසලම්පි අකුසලම්පිති.

රූපං කුසලාකුසලන්තිකථා නිවසිතා

8. ස. පු: ඥේෂය අකුසලය .. මොහය .. මානස ...
අනපත්‍රපාච අකුසල, සාලම්භන වේ ද, එයට අවතීතා ... ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: රූපය අකුසල, සාලම්භන වේ ද, එයට අවතීතා...
ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
9. ස. පු: රූපය අකුසල, අනාලම්භන වේ ද, එයට අවතීතා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ලොහය අකුසල, අනාලම්භන වේ ද, එයට අවතීතා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
10. ස. පු: රූපය අකුසල, අනාලම්භන වේ ද? එයට අවතීතා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඥේෂය ... මෝහය ... අනපත්‍රපාච අකුසල, අනාලම්භන වේ ද? එයට අවතීතා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
11. ප. පු: 'රූපය කුසලත් අකුසලත් වෙති' නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. අනු: කායකම් වාක්කම් කුසලත් අකුසලත් වෙයි නො?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. ඔ: ඉදින් කායකම් වාක්කම් කුසලත් අකුසලත් වී නම්,
- ප. පා: හවත, එකරුණින් 'රූපය කුසලත් අකුසලත් වෙති' කියැවුණු මැ යැ.

රූපං කුසලාකුසලනති කථා නිමි.

16. 8.

රූපං විපාකොති කපා.

1. ස. පු: රූපං විපාකොති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: රූපං සුඛවේදනීයං, දුක්ඛවේදනීයං, අදුක්ඛ-
මසුඛවේදනීයං, සුඛාය වේදනාය සම්පයුත්තං,
දුක්ඛාය වේදනාය සම්පයුත්තං, අදුක්ඛමසුඛාය
වේදනාය සම්පයුත්තං, එකොන සම්පයුත්තං,
-පෙ- විනොන සම්පයුත්තං සාරම්මණං අභි
තස්ස ආවට්ටනා -පෙ- පඤ්ඤිති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: නත්තු න සුඛවේදනීයං -පෙ- න දුක්ඛවේදනීයං
-පෙ- අනාරම්මණං, නභි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ-
පඤ්ඤිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චී න සුඛවේදනීයං -පෙ- න දුක්ඛවේදනීයං
-පෙ- අනාරම්මණං, නභි තස්ස ආවට්ටනා -පෙ-
පඤ්ඤිති,
- ස. පා: නො ව චත රෙ වත්තබ්බෙ “රූපං විපාකො”ති.
2. ස. පු: එකො විපාකො, එකො සුඛවේදනීයො -පෙ-
දුක්ඛවේදනීයො -පෙ- සාරම්මණො, නභි තස්ස
ආවට්ටනා -පෙ- පඤ්ඤිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: රූපං විපාකො, රූපං සුඛවේදනීයං -පෙ- දුක්ඛ
වේදනීයං -පෙ- සාරම්මණං, අභි තස්ස ආවට්ටනා
-පෙ- පඤ්ඤිති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: රූපං විපාකො, රූපං න සුඛවේදනීයං -පෙ- න
දුක්ඛවේදනීයං -පෙ- අනාරම්මණං, නභි තස්ස
ආවට්ටනා -පෙ- පඤ්ඤිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

16. 8.

රූපං විපාකොති කථා.

[‘කම්ම කළ බැවින් උපන් විත්තවේදනිකයන් සෙසින් කම්ම කළ බැවින් උපන් රූපය ද විපාක වෙති’යි අකික සම්මතීය නිකාය වාසින් සෙසින් ලබති යන්නවුන්ගේ වාද බිඳුනව ‘රූපං විපාකොති කථා’ එයි.]

1. ස. පු: රූපය විපාක වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රූපය සුඛවේදනීය, දුඛවේදනීය, අදුඛාසුඛ වේදනීය, සුඛවේදනා සම්ප්‍රසුක්ක, දුඛවේදනා සම්ප්‍රසුක්ක, අදුඛාසුඛවේදනා සම්ප්‍රසුක්ක, ස්පර්ශ-සම්ප්‍රසුක්ක ... විත්තසම්ප්‍රසුක්ක සාලම්භ වේ ද? එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: සුඛවේදනීය නො වූයේ ... දුඛවේදනීය නො වූයේ ... අනාලම්භ වූයේ නො? එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණීධි නැත් නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ආ: ඉදින් සුඛවේදනීය නො වී නම්, ... දුඛවේදනීය නො වී නම් ... අනාලම්භ වී නම්, එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණීධි නැත් නම්,
- ස. පා: හවත, ‘රූපය විපාක වෙති’ නො කියැවුණු මැ යැ
2. ස. පු: ස්පර්ශය විපාක වෙයි. ස්පර්ශය සුඛවේදනීය ... දුඛවේදනීය ... සාලම්භ වේ ද? එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: (නොප මතයෙහි) රූපය විපාක වෙයි. රූපය සුඛවේදනීය ... දුඛවේදනීය ... සාලම්භ වේ ද? එයට ආවර්තනා ... ප්‍රණීධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
3. ස. පු: (නොප මතයෙහි) රූපය විපාක වෙයි. රූපය සුඛවේදනීය නො වූයේ ... දුඛවේදනීය නො වූයේ ... අනාලම්භ වූයේ වේ ද? එයට ආවර්තනා ප්‍රණීධි නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

- ස. අනු. එකො, විපාකො, එකො, න පුබ්බවේදනීයො -පෙ-
න දුක්ඛවේදනීයො -පෙ- අනාරම්භණො, නඤ්ඤා
කො ආවට්ඨනො -පෙ- පඤ්ඤාති.
- ප. පටි: න භවං වත්තබ්බං -පෙ-
4. ප. පු: න වත්තබ්බං 'රූපං විපාකො'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තො.
- ප. අනු: නනු කම්මස්ස කතත්තො උප්පත්තො විත්තවේදන-
සිකා ඛම්මං විපාකොති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තො.
- ප. ස: හඤ්ඤි කම්මස්ස කතත්තො උප්පත්තො විත්තවේදන-
සිකා ඛම්මං විපාකො,
- ප. පා. තෙන වත ථෙර වත්තබ්බො: "කම්මස්ස කතත්තො
උප්පත්තො රූපං විපාකො"ති.

රූපං විපාකොති කථා නිවසිතා

- ස. අනු: සපයිය විපාක වෙති. සපයිය සුඛවේදනීය නො වූයේ ... දුඛවේදනීය නො වූයේ ... අනාලම්භක වූයේ වේ ද? එයට ආවර්තයා ... ප්‍රණීඩි නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ.
4. ප. පු: 'රූපය විපාක වෙති' නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. අනු: කමය කළ බැවින් උපත් විත්තවේදනසික බමියෝ විපාක නො?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. ස: ඉදින් කමය කළ බැවින් උපත් විත්තවේදනසික බමි විපාක වී නම්,
- ප. පා: භවත, එකරුණින් 'කමය කළ බැවින් උපත් රූපය විපාක වෙති' කියැවුණු මැ යැ.

රූපං විපාකොති කපා නිමි.

රූපං රූපාවචරා රූපාවචරනති කථා.

1. ස. පු: අතථි රූපං රූපාවචරතති.
- ප. පථිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: සමාපතොසියං උපපතොසියං දිට්ඨධම්මසුඛ-
විහාරං සමාපතොසියෙන චිත්තෙන උප-
පතොසියෙන චිත්තෙන දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරෙන
චිත්තෙන සහගතං සහජාතං සංසර්වං සම්පයුතං
එකුප්පාදං එකතිරොධං එකච්ඡායං එකාරම්භණති.
- ප. පථි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: නනු න සමාපතොසියං න උපපතොසියං න
දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරං න සමාපතොසියෙන
චිත්තෙන න උපපතොසියෙන චිත්තෙන න
දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරෙන චිත්තෙන සහගතං සහ-
ජාතං සංසර්වං සම්පයුතං එකුප්පාදං එකතිරො-
ධං එකච්ඡායං එකාරම්භණති.
- ප. පථිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. ය: හඤ්චී න සමාපතොසියං න උපපතොසියං න
දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරං න සමාපතොසියෙන
චිත්තෙන -පෙ- එකාරම්භණ,
- ස. පා: නො ව චිත රෙ වත්තබ්බෙ “අතථි රූපං රූපාව-
චර’තති.
2. ස. පු: අතථි රූපං අරූපාවචරතති.
- ප. පථිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: සමාපතොසියං උපපතොසියං දිට්ඨධම්මසුඛ-
විහාරං සමාපතොසියෙන චිත්තෙන උපපතො-
සියෙන චිත්තෙන දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරෙන චිත්තෙන
සහගතං සහජාතං සංසර්වං සම්පයුතං
එකුප්පාදං එකතිරොධං එකච්ඡායං එකාරම්භණති.
- ප. පථි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

16. 9.

රූපං රූපාවචරාරූපාවචරනී කථා.

[“කාමාවචර කම්ම කළ බැවින් රූපය කාමාවචර වෙයි. එසෙයින් රූපාවචර අරූපාවචර කම් කළ බැවින් රූපය රූපාවචර අරූපාවචර විශුද්ධ යයි අකාමකාමයාවාසීන් සෙයින් උඛ්ඛි ගන්තව්‍යන්ගේ වාද බිඳුනව ‘රූපං රූපාවචරාරූපාවචරනී කථා’ එයි.]

- 1 ස. පු: රූපය රූපාවචර වූයේ ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සමාපතෙතසිය (කුසල විපාක ක්‍රියා) සිත, උප-පතෙතසිය (ප්‍රතිසන්ධි) සිත, දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර සිත, සමාපතෙතසිය සිත හා, උපපතෙතසිය සිත හා, දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර සිත හා සමග සහගත වූයේ සහජාත වූයේ සංසාරෙ වූයේ සම්ප්‍රසුක්ත වූයේ එකොත්තාද වූයේ එකතිරොධි වූයේ එකවිඤ්ඤා වූයේ එකාලම්භන වූයේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියායුතු යැ ...
- ස. අනු: සමාපතෙතසිය නො වූ සිත උපපතෙතසිය නො වූ සිත දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර නො වූ සිත සමාපතෙත-සිය නො වූ සිත හා උපපතෙතසිය නො වූ සිත හා දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර නො වූ සිත හා සමග සහගත සහජාත සංසාරෙ සම්ප්‍රසුක්ත එකොත්තාද එකතිරොධි එකවිඤ්ඤා එකාලම්භන නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ඨ: ඉදින් සමාපතෙතසිය නො වූ උපපතෙතසිය නො වූ දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර නො වූ සිත සමා-පතෙතසිය නො වූ සිත හා සමග ... එකාලම්භන වේ නම්,
- ස. පා: හව්න, ‘රූපාවචර රූපයෙක් ඇතැ’යි නො කියායුතු මැ යැ.
- 2 ස. පු: රූපය අරූපාවචර වූයේ ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සමාපතෙතසිය උපපතෙතසිය දිට්ඨධම්මසුඛවිහාර සිත සමාපතෙතසිය උපපතෙතසිය දිට්ඨධම්මසුඛ-විහාර සිත හා සමග සහගත සහජාත සංසාරෙ සම්ප්‍රසුක්ත එකොත්තාද එකතිරොධි එකවිඤ්ඤා එකාලම්භන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නොකියායුතු යැ ...

- ස. අනු: නනු න සමාපතෙතසියං න උපපතෙතසියං න දිව්සිධම්මසුඛවිහාරං න සමාපතෙතසියෙන විතෙතන -පෙ- එකාරමමණනි
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. ධ: හඤ්චි න සමාපතෙතසියං න උපපතෙතසියං -පෙ- එකවච්ඡිකං එකාරමමණං.
- ස. පා: නො ව වත රෙ වතතබ්බෙ. “අඤ්චි රූපං අරූපාවචර”නි.
- ඪ. ප. පු: න වතතබ්බෙ ‘අඤ්චි රූපං රූපාවචරං, අඤ්චි රූපං අරූපාවචරනි.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ප. අනු: නනු කාමාවචරකම්මණං කතතතා රූපං කාමාවචරනි.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ප. ධ: හඤ්චි කාමාවචරකම්මණං කතතතා රූපං කාමාවචරං,
- ප. පා: තෙන වත රෙ වතතබ්බෙ “රූපාවචරකම්මණං කතතතා රූපං රූපාවචරං, අරූපාවචරකම්මණං කතතතා රූපං අරූපාවචරනි.

රූපං රූපාවචරාරූපාවචරනි කළුමනුපසකරණං.

- ස. අනු: සමාපනෙතසිය නො වූ උපපනෙතසිය නො වූ දිට්ඨධම්මසුඛේභාර නො වූ සිත සමාපනෙතසිය නො වූ සිත හා සමග ... එකාලමික වූයේ නො?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ඩ: ඉදින් සමාපනෙතසිය නො වූ උපපනෙතසිය නො වූ .. එකච්ඡාක එකාලමික වේ නම්,
- ස. පා: හවත ‘අරූපාච්චර රූපයෙක් ඇතැ’යි නො කියැවුතු මැ යැ.
8. ප. පු: ‘රූපාච්චර රූපයෙක් ඇත, අරූපාච්චර රූපයෙක් ඇතැ’යි නො කියැවුතු වේ ද?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: කාමාච්චර කමීය කළ බැවින් (උපත්.) රූපය කාමාච්චර නො?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. ඩ: ඉදින් කාමාච්චර කමීය කළ බැවින් (උපත්) රූපය කාමාච්චර වී නම්,
- ප. පා: හවත, එකරුණින් “රූපාච්චර කමීය කළ බැවින් උපත් රූපය රූපාච්චර යැ, අරූපාච්චර කමීය කළ බැවින් උපත් රූපය අරූපාච්චර යැ’යි කියැවුතු මැ යැ.

රූපං රූපාච්චරං රූපාච්චරන්ති කපා භිමි.

16. 10.

**රූපරාගො රූපධ්‍යාතුපරිසාපනේනා
අරූපරාගො අරූපධ්‍යාතුපරිසාපනේනාති කථා.**

1. ස. පු: රූපරාගො රූපධ්‍යාතුපරිසාපනේනා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා:
 ස. අනු: සමාපතෙතසිග්ගො උපපතෙතසිග්ගො දිට්ඨධම්මසුඛ-
 විභාජො සමාපතෙතසිග්ගෙන විතෙතන උපපතෙත-
 සිග්ගෙන විතෙතන දිට්ඨධම්මසුඛවිභාජෙන
 විතෙතන සභගතො සභජානො සංඝවේසා
 සම්පසුතො එකුප්පාදො එකතිරොධො එකවිඤ්ඤා-
 කො එකාරම්මණො'ති.
 ප. පටී: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: නහු න සමාපතෙතසිග්ගො න උපපතෙතසිග්ගො
 න දිට්ඨධම්මසුඛවිභාජො, න සමාපතෙතසිග්ගෙන
 විතෙතන -පෙ- එකවිඤ්ඤා එකාරම්මණො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා:
 ස. ථ: හඤ්චී න සමාපතෙතසිග්ගො න උපපතෙතසිග්ගො
 න දිට්ඨධම්මසුඛවිභාජො, න සමාපතෙතසිග්ගෙන
 -පෙ- එකවිඤ්ඤා එකාරම්මණො,
 ස. පා: හො වී වත්ත රෙ වත්තබ්බෙ "රූපරාගො රූපධ්‍යාතු-
 පරිසාපනේනා"ති.
2. ස. පු: රූපරාගො රූපධ්‍යාතුපරිසාපනේනා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා:
 ස. අනු: සඤ්ජාගො සඤ්ඤාතුපරිසාපනේනා'ති.
 ප. පටී: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 3. ස. පු: රූපරාගො රූපධ්‍යාතුපරිසාපනේනා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා:
 ස. අනු: ගතිරාගො -පෙ- රසරාගො -පෙ- ඵොට්ඨබ්බි-
 රාගො ඵොට්ඨබ්බධ්‍යාතුපරිසාපනේනා'ති.
 ප. පටී: න භෙවං වත්තබ්බෙ පෙ-

16. 10.

**රූපරාගො රූපබාහුපටියාපනොති
අරූපරාගො අරූපබාහුපටියාපනොති කථා.**

[කාමරාගය කාමබාහුපටියාපන හෙයින් රූපරාගො අරූපරාග උ
රූපරූපබාහු පටියාපන මියයුතු යයි අකුසලානිකායවාසීන් හෙයින්
ලබ්ධි ගතුවන්නන් මාද භිද්‍රවන 'රූපරාගො රූපබාහුපටියාපනො
අරූපරාගො අරූපබාහුපටියාපනොති කථා එයි.]

1. ස. පු: රූපරාගය රූපබාහුපටියාපන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: සමාපත්තිය උපපත්තිය දිව්‍යධම්මසුඛවිහාර
සිත සමාපත්තිය උපපත්තිය දිව්‍යධම්මසුඛ-
විහාර සිත හා සමග සහගත සහජාත සංඝාථො
ගම්ප්‍රසන්න එකොත්තාද එකතිරොධි එකවිඤ්ඤා
එකාලමිත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: සමාපත්තිය නො වූ උපපත්තිය නො වූ
දිව්‍යධම්මසුඛවිහාර නො වූ සිත සමාපත්තිය
නො වූ සිත හා සමග ... එකවිඤ්ඤා
එකාලමිත වේද නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් සමාපත්තිය නො වූ උපපත්තිය
නො වූ දිව්‍යධම්මසුඛවිහාර නො වූ සිත සමා-
පත්තිය නො වූ සිත හා සමග ... එකවිඤ්ඤා
එකාලමිත වේ නම්,
- ස. පා: භවත, "රූපරාගය රූපබාහුපටියාපන වේති"
නො කියැවුණු මැ යැ.
2. ස. පු: රූපරාගය රූපබාහුපටියාපන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ශබ්දරාගය ශබ්දබාහුපටියාපන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
3. ස. පු: රූපරාගය රූපබාහුපටියාපන වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: කකිරාගය ... රසරාගය ... සප්තවිමර්ශරාගය
සප්තවිමර්ශබාහුපටියාපන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

4. ස. පු: සග්ගරාශො හ වත්තබ්බං සග්ගධාතුපරියාපනේනා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: රූපරාශො හ වත්තබ්බං රූපධාතුපරියා-
පනේනා'ති.
ප. පටි: හ හෙවං වත්තබ්බං පෙ -
5. ස. පු: සකිඤ්ඤා -පෙ- රසරාශො -පෙ- ඵොට්ඨබ්බ-
රාශො හ වත්තබ්බං ඵොට්ඨබ්බධාතුපරියා-
පනේනා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: රූපරාශො හ වත්තබ්බං රූපධාතු පරියාපනේනා'ති.
ප. පටි: හ හෙවං වත්තබ්බං -පෙ -
6. ස. පු: අරූපරාශො අරූපධාතුපරියාපනේනාති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: අරූපරාශො හ වත්තබ්බං අරූපධාතුපරියා-
පනේනා'ති.
ප. පටි: හ හෙවං වත්තබ්බං -පෙ -
7. ස. පු: අරූපරාශො අරූපධාතුපරියාපනේනා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: සමාපනෙතසියො උපපනෙතසියො දිට්ඨධම්ම-
සුඛවිහාරො සමාපනෙතසියොන විතෙතන
උපපනෙතසියොන විතෙතන දිට්ඨධම්මසුඛ-
විහාරෙන විතෙතන සහගතො සහජාතො
සංසරොති සම්පසුතො එකුප්පාදො එකතිරොධො
එකච්ඡාකො එකාරම්මණො'ති.
ප. පටි: හ හෙවං වත්තබ්බං -පෙ -
ස. අනු: නහු හ සමාපනෙතසියො හ උපපනෙතසියො
හ දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරො හ සමාපනෙතසි-
යොන විතෙතන -පෙ- එකච්ඡාකො එකාරම්ම-
ණො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

- 4 ස. ප්‍ර: භූමිදරාගය 'භූමිදරාගපරිච්ඡේදනා වේති' නො
 කියැවුණු වේ ද,
 ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: 'රූපරාගය රූපවාක්‍යපරිච්ඡේදනා වේති' නො
 කියැවුණු වේ ද?
 ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ..
- 5 ස. ප්‍ර: ගතිදරාගය ... රසදරාගය .. 'සප්තවිධරාගය
 සප්තවිධරාග පරිච්ඡේදනා වේති' නො කියැවුණු
 වේ ද?
 ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: 'රූපරාගය රූපවාක්‍යපරිච්ඡේදනා වේති' නො
 කියැවුණු වේ ද?
 ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- 6 ස. ප්‍ර: අරූපරාගය අරූපවාක්‍යපරිච්ඡේදනා වේ ද?
 ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: 'අරූපරාගය අරූපවාක්‍යපරිච්ඡේදනා වේති' නො
 කියැවුණු වේ ද?
 ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- 7 ස. ප්‍ර: අරූපරාගය අරූපවාක්‍යපරිච්ඡේදනා වේ ද?
 ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: සමාපත්තෙහි උපපත්තෙහි දිව්‍යධර්මසුඛභාර
 සිත සමාපත්තෙහි සිත හා සමග උපපත්තෙ-
 හි සිත හා සමග දිව්‍යධර්මසුඛභාර සිත හා
 සමග සහගත සහජාත සංඝාත සම්ප්‍රසූත
 එකොත්තංඤා එකතිරොධ එකවිඤ්ඤා එකාලම්භික
 වේ ද?
 ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
 ස. අනු: සමාපත්තෙහි නො වූ උපපත්තෙහි නො වූ
 දිව්‍යධර්ම සුඛභාර නො වූ සිත සමාපත්තෙහි
 නො වූ සිත හා සමග ... එකවිඤ්ඤා
 එකාලම්භික වේ ද?
 ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.

- ස. ථ: හඤ්චි න සමාපතෙතසියො න උපපතෙතසියො
න දිව්ඨමමසුඛවිභාරො න සමාපතෙතසියෙන
විතෙතන න උපපතෙතසියෙන විතෙතන න
දිව්ඨමමසුඛවිභාරෙන විතෙතන සහගතො
සහජානො සංඤ්ඤො සම්පසුතො ඵකුප්පාදො
ඵකතිරොධො ඵකවිඤ්ඤො ඵකාරම්මණො,
- ස. පා: නො ව වත රෙ වතතබ්බි “අරූපරාගො අරූප-
ඛාත්මක පරිඥාපඤ්ඤාති.
8. ස. පු: අරූපරාගො අරූපඛාත්මකපරිඥාපඤ්ඤාති
ප. පටිඤ්ඤා: අමනා.
ස. අනු: සඤ්ඤාගො සඤ්ඤාත්මක පරිඥාපඤ්ඤාති.
ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බි -පෙ-
9. ස. පු: අරූපරාගො අරූපඛාත්මකපරිඥාපඤ්ඤාති.
ප. පටිඤ්ඤා: අමනා.
ස. අනු: ගතිරාගො -පෙ- රහරාගො -පෙ- ඵොඨබ්බි-
රාගො ඵොඨබ්බිඛාත්මක පරිඥාපඤ්ඤාති
ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බි -පෙ-
10. ස. පු: සඤ්ඤාගො න වතතබ්බි සඤ්ඤාත්මකපරිඥා-
පඤ්ඤාති.
ප. පටිඤ්ඤා: අමනා.
ස. අනු: අරූපරාගො න වතතබ්බි අරූපඛාත්මකපරිඥා-
පඤ්ඤාති.
ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බි -පෙ-
11. ස. පු: ගතිරාගො -පෙ- රහරාගො -පෙ- ඵොඨබ්බි-
රාගො න වතතබ්බි ඵොඨබ්බිඛාත්මකපරිඥා-
පඤ්ඤාති.
ප. පටිඤ්ඤා: අමනා.
ස. අනු: අරූපරාගො න වතතබ්බි අරූපඛාත්මක පරිඥා-
පඤ්ඤාති.
ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බි -පෙ-

- ස. ස්: ඉදින් සම්පන්නසිය නො වූ උපපන්නසිය නො වූ දිව්‍යබ්බසුඛසාර නො වූ සිත සම්පන්නසිය නො වූ සිත හා සම්පන්න උපපන්නසිය නො වූ සිත හා සම්පන්න දිව්‍යබ්බසුඛසාර නො වූ සිත හා සම්පන්න සහගත සහරාස සංසාරව සම්ප්‍රයුක්ත එකොත්තාද එකතිරෝධ එකවික්‍රම එකාලමින වේ නම්,
- ස. පා: හවත, 'අරූපරාශය අරූපබාහුපරිභාසනා වේනි' නො කියැවුණු මැ යැ.
8. ස. ප්‍ර: අරූපරාශය අරූපබාහුපරිභාසනා වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ශබ්දරාශය ශබ්දබාහුපරිභාසනා වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
9. ස. ප්‍ර: අරූපරාශය අරූපබාහුපරිභාසනා වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ශබ්දරාශය ... රසරාශය ... සප්තව්‍යවර්ණරාශය සප්තව්‍යවර්ණරාශය පරිභාසනා වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
10. ස. ප්‍ර: "ශබ්දරාශය ශබ්දබාහුපරිභාසනා වේනි" නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අරූපරාශය 'අරූපබාහුපරිභාසනා වේනි' නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
11. ස. ප්‍ර: 'ශබ්දරාශය ... රසරාශය ... සප්තව්‍යවර්ණරාශය සප්තව්‍යවර්ණරාශය පරිභාසනා වේනි' නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටි: එසේ යැ.
- ස. අනු: අරූපරාශය අරූපබාහුපරිභාසනා වේනි' නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

කථාච්ඡිත්තකරණං රූපරාගො රූපධාතුපරියාපනො
අරූපරාගො අරූපධාතුපරියාපනොති කථා- [16. 10]

12. ප පු: හ චිත්තබ්බං රූපරාගො රූපධාතුපරියා-
පනො, අරූපරාගො අරූපධාතුපරියා-
පනො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ප. අනු: නනු කාමීරාගො කාමධාතුපරියාපනො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ප. ධ: හඤ්චි කාමරාගො කාමධාතුපරියාපනො,

ප පා: පොත චිත රෙ චිත්තබ්බෙ "රූපරාගො රූපධාතු-
පරියාපනො, අරූපරාගො අරූපධාතුපරියා-
පනො'ති.

රූපරාගො රූපධාතුපරියාපනො
අරූපරාගො අරූපධාතුපරියාපනොති කථා
තිට්ඨිතං.

සංසුඝමො චගොතො තිට්ඨිතො.

නසා උද්භවං:

"විෂ්ඨතිත්තයො චිත්තපත්තො

සුඛානුපපදනං අසිගස්සමිනසිකාපො

රූපං හෙතු රූපං හගෙතුකං

රූපං භුගලමපි, අකුගලමපි

රූපං මිපානො අසී රූපං

රූපාච්චරං, අසී රූපං අරූපාච්චරං

සබ්බෙ කිලෙසා කාමධාතු පරියාපනො'ති.

12. ප. පු: 'රූපරාගෙ රූපධාතුපයඝාපනන ය, අරූප-
රාගෙ අරූපධාතු පයඝාපනන ය'යි නො
කියැහුතු වේද?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ ය.
- ප. අනු: කාමරාගෙ කම්මධාතු පයඝාපනන නො?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ ය.
- ප. ථ: ඉදින් කාමරාගෙ කාමධාතුපයඝාපනන වී නම්,
භවන, එකරුණින් 'රූපරාගෙ රූපධාතුපයඝා-
පනන ය, අරූපරාගෙ අරූපධාතුපයඝාපනන
ය'යි කියැහුතු මි ය.

රූපරාගො රූපධාතුපරිසාපනො
අරූපරාගො අරූපධාතුපරිසාපනොති
කපා නිමි.

සොළොස්වන වග නිමි

එහි උද්දායන:

විත්තනිත්තභකපා ය, විත්තපත්තභ කපා ය, දුඛානුපදන කපා ය,
අධිගස්සමනසිකාර කපා ය, රූපංභෙත්ති කපා ය, රූපං සභෙත්තිකත්ති
කපා ය, රූපං භුක්ඛාතුසලත්ති කපා ය, රූපං මිපාකොති කපා ය, රූපං
රූපාචාරි අරූපාචාරිත්ති කපා ය, රූපරාගො රූපධාතුපරිසාපනො
අරූපරාගො අරූපධාතු පරිසාපනොති කපා යි.

සත්තකරසමො වගෙහා.

17. 1.

අපඪි අරභතො පුඤ්ඤපචයොති කථා.

1. ස. පු: අපඪි අරභතො පුඤ්ඤපචයො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤ: ආමිනතා.
 ස. අනු: අපඪි අරභතො අපුඤ්ඤපචයො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ -
2. ස. පු: නපඪි අරභතො අපුඤ්ඤපචයො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤ: ආමිනතා.
 ස. අනු: නපඪි අරභතො පුඤ්ඤපචයො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ -
3. ස. පු: අපඪි අරභතො පුඤ්ඤපචයො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤ: ආමිනතා.
 ස. අනු: අරභා පුඤ්ඤතිසංඛාරං අභිසංඛාරොති, ආනෙ-
 ඤ්ඤාතිසංඛාරං අභිසංඛාරොති, ගතිසංවත්තතිකං.
 කම්මං කරොති, භවසංවත්තතිකා¹ කම්මං
 කරොති, ඉක්ඛාරියසංවත්තතිකං කම්මං කරොති,
 ආධිපච්චි² සංවත්තතිකා කම්මං කරොති, මහා-
 භොගසංවත්තතිකං කම්මං කරොති, මහාපට්ඨාර-
 සංවත්තතිකං කම්මං කරොති, දෙවසොභගා-
 සංවත්තතිකං කම්මං කරොති, මුහුසාසොභගා-
 සංවත්තතිකං කම්මං කරොති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ -
4. ස. පු: අපඪි අරභතො පුඤ්ඤපචයො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤ: ආමිනතා.
 ස. අනු: අරභා ආවිනාතිති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ -
 ස. අනු: අරභා අපචිනාති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ -

1. සංමිත්තතිකං - මජ්ඣිම, කෘ. 1.

2. අධිපච්චි - ඔක්කම

සත්තරසමො ව්‍යභගා

17. 1.

අත් අරහතො පුඤ්ඤපච්ඡයාති කපා.

[රහතුන්ගේ දහසංවිහංග වෙහිගවඤ්ඤාදි කම් දහ ‘රහත්භව පුණ්‍යාපචය ඇතැ’යි වරදවා ගෙන අභිකතිකාය වාසින් සෙසින් ලබා ගත්තවුන්ගේ මාද බිඳුනව ‘අත් අරහතො පුඤ්ඤපච්ඡයාති’ කපා එයි.]

1. ස. පු: රහත්භව පුණ්‍යාපචය (කුසල් රැස්වීමෙන්) ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රහත්භව අපුණ්‍යාපචය ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ස. පු: රහත්භව අපුණ්‍යාපචය නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රහත්භව පුණ්‍යාපචය නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
3. ස. පු: රහත්භව පුණ්‍යාපචය ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රහතුන් වහන්සේ. පුණ්‍යානිසංසකාර කෙරෙත් ද? ආනෙඤ්ජාතිසංසකාර කෙරෙත් ද, ගතිසංවර්තනික කම් කෙරෙත් ද, භවසංවර්තනික කම් කෙරෙත් ද, ඵෙඤ්ජානිසංවර්තනික කම් කෙරෙත් ද, ආධිපත්‍යසංවර්තනික කම් කෙරෙත් ද, මහා-භොගසංවර්තනික කම් කෙරෙත් ද, මහාපරිවාර-සංවර්තනික කම් කෙරෙත් ද, දිව්‍යසොහොයා-සංවර්තනික කම් කෙරෙත් ද, මිත්‍රසායොහොයා-සංවර්තනික කම් කෙරෙත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. පු: රහත්භව පුණ්‍යාපචය ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රහත් ආචිතත (රැස් කිරීම) කෙරේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: රහත් අපචිතත (රැස් නො කිරීම) කෙරේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

- ස. අනු: අරහං පජ්ඣති - පෙ - අරහං උපාදියති - පෙ - අරහං විසිනෙති - පෙ - අරහං උසසිනෙති - පෙ - අරහං විබුපෙති - පෙ - අරහං සක්ඛපෙති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ පෙ -
- ස. අනු: නනු අරහං නෙවාචිනාති න අපචිනාති, අපචිතිනාං සිනො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ධ: හඤ්චි අරහං නෙවාචිනාති නාපචිනාති, අපචිතිනාං සිනො.
- ස. පා: නො ව චිත රෙ වත්තබ්බෙ "අපච්ඡි අරහතො පුඤ්ඤපචයො"ති.
- ස. අනු: නනු අරහං නෙව පජ්ඣති, න උපාදියති, පජ්ඣිතිං සිනො නෙව විසිනෙති, න උසසිනෙති, විසිනෙතිං සිනො. නෙව විබුපෙති, න සක්ඛපෙති, විබුපෙතිං සිනො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ධ: හඤ්චි අරහං නෙව විබුපෙති, න සක්ඛපෙති, විබුපෙතිං සිනො,
- ස. පා: නො ව චිත රෙ වත්තබ්බෙ "අපච්ඡි අරහතො පුඤ්ඤපචයො"ති.
8. ප. පු: නපච්ඡි අරහතො පුඤ්ඤපචයොති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: අරහං දුතං දදෙය්‍යාති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. ධ: හඤ්චි අරහං දුතං දදෙය්‍ය,
- ප. පා: නො ව චිත රෙ වත්තබ්බෙ "නපච්ඡි අරහතො පුඤ්ඤපචයො"ති.
- ප. අනු: අරහං චිචරං දදෙය්‍ය - පෙ - පිණ්ඩපාතං දදෙය්‍ය - පෙ - සෙතාසතං දදෙය්‍ය - පෙ - ගිලානපච්චය ගෙසජ්ජපට්ඨකාරං දදෙය්‍ය - පෙ - බාදනිකං දදෙය්‍ය - පෙ - ගොජ්ඣයං දදෙය්‍ය - පෙ - චේතියං වජ්ඣෙය්‍ය - පෙ - චේතියෙ මාරුං ආරොපෙය්‍ය - පෙ - ගඤ්ඤා ආරොපෙය්‍ය - පෙ - විලෙපනං ආරොපෙය්‍ය - පෙ - චේතියං අභිදකම්මං කරෙය්‍යාති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. ධ: හඤ්චි අරහං චේතියං අභිදකම්මං කරෙය්‍ය,
- ප. පා: නො ව චිත රෙ වත්තබ්බෙ "නපච්ඡි අරහතො පුඤ්ඤපචයො"ති
- අපච්ඡි අරහතො පුඤ්ඤපචයොති කථා නිවසිතා.

- ක. අනු: රහත් ප්‍රභාණ කෙරේ ද? .. රහත් උපාදන කෙරේ ද? .. රහත් (මාන විසිත්) අවකම් කෙරේද? ... රහත් උත්තම් කෙරේ ද? .. රහත් (කෙලකාත්තිය) නිවන්තේ වේ ද? ... රහත් (කෙලකාත්තිය) දල්වන්තේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ක. අනු: රහත් ආවිතන නො කරනුයේ අපවිතන නො කරනුයේ අපවිතන කොට සිටියේ නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ක. ඔ: ඉදින් රහත් ආවිතන නො කරනුයේ අපවිතන නො කරනුයේ අපවිතන කොට සිටියේ වී නම්,
- ක. පා: හවත, 'රහත්භට පුණ්ණාපච්ච භාතා'යි නො කියැවුණු මැ යැ.
- ක. අනු: රහත් ප්‍රභාණ නො කරනුයේ, උපාදන නො කරනුයේ, ප්‍රභාණ කොට සිටියේ, අවකම් නො කරනුයේ, උත්තම් නො කරනුයේ, අවකම් (මානප්‍රභාණ) කොට සිටියේ, (කෙලකාත්තිය) නො නිවනුයේ නො දල්වනුයේ, නිවා සිටියේ නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ක. ඔ: ඉදින් රහත් (කෙලකාත්තිය) නො නිවා නම්, නො දල්වා නම්, නිවා සිටියේ වී නම්,
- ක. පා: හවත, 'රහත්භට පුණ්ණාපච්ච භාතා'යි නො කියැවුණු මැ යැ.
- 8 ප. පු: රහත්භට පුණ්ණාපච්ච නාද්ද?
- ක. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. අනු: රහත් දත් දෙත්තේ වේ ද?
- ක. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. ඔ: ඉදින් රහත් දත් දෙත්තේ වී නම්,
- ප. පා: හවත, 'රහත්භට පුණ්ණාපච්ච භාතා'යි නො කියැවුණු මැ යැ.
- ප. අනු: රහත් සිවුරු දෙත්තේ වේ ද? පිඬුවා දෙත්තේ වේ ද? තෙතසුත් දෙත්තේ වේ ද? .. භිලත්පස භෙහෙත් පිරිකර දෙත්තේ වේ ද? .. බාදා දෙත්තේ වේ ද? .. හොජ්ස දෙත්තේ වේ ද? පාත් දෙත්තේ වේ ද? ... සැ වදන්තේ වේ ද? ... සැගෙහි මල් නත- නුයේ වේ ද? සුවද නතනුයේ වේ ද? .. විලෙවුත් නතනුයේ වේ ද? .. සැ පදකුණු කරනුයේ වේ ද?
- ක. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. ඔ: ඉදින් රහත් සැය පදකුණු කරනුයේ වී නම්,
- ප. පා: හවත, 'රහත්භට පුණ්ණාපච්ච භාතා'යි නො කියැවුණු මැ යැ.

අපි අරභනො පුඤ්ඤපච්ඡෙදානි කථා යිමි.

17. 2.

නන්දී අරහතො අකාලම්ච්චුති කථා.

1. ස. පු: නන්දී අරහතො අකාලම්ච්චුති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: නන්දී අරහන්තසාතකො'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: නන්දී අරහතො අකාලම්ච්චුති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: යො අරහන්තං ජිවිතා වොරොපෙති, සති ජිවිතෙ ජිවිතාවසෙසෙ ජිවිතා වොරොපෙති, අසති ජිවිතෙ ජිවිතාවසෙසෙ ජිවිතා වොරොපෙති.
 ප. පටිඤ්ඤා: සති ජිවිතෙ ජිවිතාවසෙසෙ ජිවිතා වොරොපෙති.
 ස. ස: හඤ්චී සති ජිවිතෙ ජිවිතාවසෙසෙ ජිවිතා වොරොපෙති,
 ස. පා: නො ව චත රෙ චත්තබ්බෙ “නන්දී අරහතො අකාලම්ච්චුති”.
 ස. අනු: අසති ජිවිතෙ ජිවිතාවසෙසෙ ජිවිතා වොරොපෙති, නන්දී අරහන්තසාතකො'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: නන්දී අරහතො අකාලම්ච්චුති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: අරතො කායෙ මිසං න කමේය්‍ය, සත්ථං න කමේය්‍ය, අහං¹ න කමේය්‍යාති.
 ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-

1 අහං-මජ්ඣං,

17. 2.

නවී අරහතො අකාලමවුති කපා.

[“නාහං භික්ඛව සංඝමුතතිකානං කමිතං කතානං උපවිතානං විපාකං අපට්ඨාංවෙදිතං ඔත්තභිසංචං වදාමිසි. මහණෙනි, කළ රැස් කළ සංඝමුතතික කමිත්තේ විපාක නො වීද විභවාත්තභාවය මම නො කියමි”යි වදාළ සුත්තාච භුත්තවත්තේ ගෙන රහත්වු නම් හැම කමිවිපාක වීදලා මැ පිරිනිවිසයුතු වෙති. එසින් රහත්භව අකල්මරණ නැතැයි රාජතිපික සිද්ධාර්ථක නිකායවාසීන් සෙසින් ලබ්ධි ගන්තවුන්ගේ වාද බිදුනව “නවී අරහතො අකාලමවුති කපා” එයි.]

1. ස. පු: රහත්භව අකල්මරණ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අරහත්තභාවක නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියායුතු යැ. ...

2. ස. පු: රහත්භව අකල්මරණ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: යමෙක් රහතුන් වහන්සේ දිවියෙන් ගලවනුයේ වේ නම්, ජීවිතය ඇති කල්හි ජීවිතශේෂය ඇති කල්හි දිවියෙන් ගලවනු වේ ද? ජීවිතය නැති කල්හි ජීවිතශේෂය නැති කල්හි දිවියෙන් ගලවනු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: ජීවිතය ඇති කල්හි ජීවිතශේෂය ඇති කල්හි දිවියෙන් ගලවනුයේ වෙයි.

ස. එ: ඉදින් ජීවිතය ඇති කල්හි ජීවිතශේෂය ඇති කල්හි දිවියෙන් ගලවනුයේ වී නම්,

ස. පා: භවත, ‘රහත්භව අකල්මරණ නැතැයි’ නො කියායුතු මැ යැ.

ස. අනු: ජීවිතය ජීවිතාච්ඡේදය නැති කල්හි දිවියෙන් ගලවනුයේ වේ ද? අරහත්තභාවක නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියායුතු මැ යැ. ...

3. ස. පු: රහත්භව අකල්මරණ නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු රහතුන්ගේ කයෙහි විෂ නො වදනේ ද? යහනු නො වදනේ ද? ශිතී නො වදනේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියායුතු යැ. ...

- ක. අනු: නනු අරහතො කායෙ විසං කමෙය්‍ය, සන්ධං කමෙය්‍ය, අහං කමෙය්‍යාති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ක. ඔ: හඤ්චි අරහතො කායෙ විසං කමෙය්‍ය, සන්ධං කමෙය්‍ය, අහං කමෙය්‍ය,
- ස. පා: නො ව වත රෙ වතතබ්බෙ “නපි අරහතො අකාලමච්චු”ති
4. ක. පු: අරහතො කායෙ විසං හ කමෙය්‍ය, සන්ධං හ කමෙය්‍ය, අහං හ කමෙය්‍යාති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ක. අනු: නපි අරහතොකායකො’ති.
- ප. පටි: හ හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
5. ප. පු: අපි අරහතො අකාලමච්චු’ති.
- ක. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: නනු චුත්තං හතච්ඡා “සාහං භික්ඛවෙ, සඤ්චිතතිකාහං කම්මාහං කතාහං උපවිතාහං අපට්ඨංවෙදිත්වා¹. ඔත්තභාවං වදාමි, තඤ්ච ඛො දිට්ඨං වා ඛමෙම² උපපජ්ජේ වා³ අපරෙ වා පටියාගෙ’ ති⁴. අත්ථව සුත්තතොති.
- ක. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. පා: තෙන හි “නපි අරහතො අකාලමච්චු”ති.

නපි අරහතො අකාලමච්චුති කපා නිවේනා.

1 අපට්ඨංවෙදිත්වා - අ. හි.

2 දිට්ඨංව ඛමෙම - සිඤ්ඤා, ජෙතං, භා, PTS

3 උපපජ්ජේ වා - ජෙතං උපපජ්ජේ වා - PTS

4 අනුකම්මාකාර - කර්මකායවිකේතං

- ක. අනු: රහතුන්ගේ කයෙහි මිඝ වදනේ යහනු වදනේ
හිති වදනේ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ක. ඔ: ඉදින් රහතුන්ගේ කයෙහි මිඝ වදනේ යහනු
වදනේ හිති වදනේ වී නම්,
- ක. පා: හවත, රහත්භව අකල්මරණ නානා'යි නො
කියැයුතු මැ යැ.
4. ක. පු: රහතුන්ගේ කයෙහි මිඝ නො වදනේ ද? යහනු
නො වදනේ ද? හිති නො වදනේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ක. අනු: අරහත්තසංතප්‍ය නාද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
5. ප. පු: රහත්භව අකල්මරණ ඇද්ද?
- ක. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: සාග්‍යචතුත් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ කු:
“මිඝණෙති, කරනලද රුක් කරනලද සඤ්චිකතික
කමිගත්තේ විපාක නො විද ව්‍යාප්තභාවය මම
නො කියමි. එ ද දුභවිච්ඡේදෙහි හෝ උපපද්‍යයෙහි
හෝ අපරපයායෙහි හෝ වේ” යයි වදනු
සුත්‍රානායෙක් ඇත්තේ මැ කු?
- ක. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. පා: එකරුහිත් ‘රහත්භව අකල්මරණ නාත.

නවී අරහතො අකාලමච්චුති කපා නිමි.

17. 3.

සබ්බමිදං කම්මතොති කථා.

1. ස. පු: සබ්බමිදං,¹ කම්මතො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. අනු: කම්මමපි කම්මතොති.
 ප. පටි: හ හෙවං වහතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: සබ්බමිදං කම්මතොති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. අනු: සබ්බමිදං පුබ්බෙකතභෙතුති.
 ප. පටි: හ හෙවං වහතබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: සබ්බමිදං,¹ කම්මතොති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. අනු: සබ්බමිදං කම්මපිපාකතොති.
 ප. පටි: හ හෙවං වහතබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: සබ්බමිදං,¹ කම්මපිපාකතොති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. අනු: කම්මපිපාකෙන පාණං භහෙය්‍යාති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. පු: පාණාතිපාතො සථලොති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. අනු: කම්මපිපාකො සථලොති.
 ප. පටි: හ හෙවං වහතබ්බෙ -පෙ -
 ස. පු: කම්මපිපාකො අථලොති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. අනු: පාණාතිපාතො අථලො'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං වහතබ්බෙ -පෙ.

17. 8.

සබ්බමිදං කම්මතොති කපා.

[“කම්මුතා චතතති ලොකො - ලොකො කම් හෙතුච්ඡන් වැටෙයි” යන සුත්‍ර නිසා මෙ හැම කම්චචි කෙලකච්චි විපාකච්චි කම් හෙසින් මැ වේ’ යයි රාජගිරික සිද්ධාර්ථික නිකායවාසින් සෙසින් ලබ්ධි ගන්තවුන්ගේ වාද විද්‍රව ‘සබ්බමිදං කම්මතොති කපා’ එසි.]

1. ස. පු: මෙ හැම කම් හෙසින් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: කම්යත් කම් හෙසින් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
2. ස. පු: මෙ හැම කම් හෙසින් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මෙ හැම පුඵකාතහෙතුයෙන් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
3. ස. පු: මෙ හැම කම් හෙසින් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මෙ හැම කම්විපාකයෙන් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
4. ස. පු: මෙ හැම කම්විපාක හෙසින් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: කම්විපාකයෙන් ප්‍රාණඝාත කරන්නේවේ ද?
- ප. පටි: එසේ යැ.
- ස. පු: ප්‍රාණඝාතය සඵල වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: කම්විපාක සඵල වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
- ස. පු: කම්විපාක අඵල වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රාණඝාත අඵල වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නොකියැහුණු යැ ...

6. ස. පුච්ඡා:

කම්මපිපාකොදාදිතනං ආදියෙය්‍ය -පෙ- මුසා
හණෙය්‍ය -පෙ- පිසුතං හණෙය්‍ය -පෙ- ඵරුසං
හණෙය්‍ය -පෙ- සම්මං පලපෙය්‍ය¹ -පෙ- සක්ඛිං
ථිකෙදෙය්‍ය -පෙ- නිලොපං හරෙය්‍ය -පෙ-
ඵකාගාරිකං කරෙය්‍ය -පෙ- පරිපණේ
තිවෙධිය -පෙ- පරදුරං ගවේස්ස -පෙ- භාමි-
ඝාතකං² කරෙය්‍ය -පෙ- නිගම්ඝාතකං³ කරෙය්‍ය
-පෙ- කම්මපිපාකොදාදිතනං දුතං දදෙය්‍ය -පෙ-
චිවරං දදෙය්‍ය -පෙ- පිණ්ඩපාතං දදෙය්‍ය -පෙ-
සෙතාසතං දදෙය්‍ය -පෙ- භිලානපච්චය ගෙසඤ්ජ
පරිකාරං දදෙය්‍යාති

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. අනු:

භිලානපච්චයගෙසඤ්ජපරිකාරො අථලොති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. අනු:

කම්මපිපාකො අථලොති.

ප. භට්ඨි.

හ භෙවං චත්තබ්බං -පෙ-

8. ස. පු:

කම්මපිපාකො අථලොති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. අනු:

භිලානපච්චයගෙසඤ්ජපරිකාරො අථලොති.

ප. පට්ඨි:

හ භෙවං චත්තබ්බං -පෙ-

9. ප. පු:

හ චත්තබ්බං 'සබ්බමිදං කම්මකො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ප. අනු:

තනු වුත්තං හගවතා:

"කම්මිතා වත්තති ලොකො

කම්මිතා වත්තති පජා,

කම්මතිබ්බතා සත්තා

රථස්සාද්ධිව යායතො.෧

කම්මිතා නිත්තිං ලහතෙ පසංසං

කම්මිතා ජාතිං ච වධං ච බ්බතා,

තං කම්මතානාකරණං විද්දතා

කම්මා වදෙ තප්පි කම්මන්ති ලොකොති"ති.෨

අනෙවි සුත්තකොති.

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ප. පා:

තෙන හි "සබ්බමිදං කම්මකො"ති.

සබ්බමිදං කම්මකොති කථා නිව්ඤ්ඤා.

1. සම්මපපලපෙය්‍ය - PTS 2. ගාමිඝාතං - PTS. 3. නිගම්ඝාතං - PTS.
෪. ජෙතිමිතිකාය, සුත්තනිපාත - වාසෙඨසුත්තං.

6. ස. ප්‍ර: කම්මිපාක හෙයින් අසිතාදන් කරන්නේ වේ ද ?
 මුසවා බණන්නේ වේ ද? ... පෙහෙසුන්බස්
 බණන්නේ වේ ද? පරොස්බස් බණන්නේ වේ ද? ...
 පලස්බස් බණන්නේ වේ ද? ... ගෘහසතී තිදුනේ
 වේ ද? ... ගම් වොලොගන්නේ වේ ද? ... එකා-
 ගාරික කම් කරන්නේ වේ ද? ...කඩපලාසොරකම්
 කරන්නේ වේ ද? ... විරමුසොරකම් කරන්නේ
 වේ ද? ... ගම් නසනුයේ වේ ද? ... තියම්ගම්
 නසනුයේ වේ ද? ... කම්මිපාක හෙයින් දන්
 දෙන්නේ වේ ද? ... සිවුරු දෙන්නේ වේ ද? ...
 පිඹුවා දෙන්නේ වේ ද? ... සෙනසුන් දෙන්නේ
 වේ ද? හිරුත්පස බෙහෙයත් පිරිකර දෙන්නේ
 වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: හිරුත්පසබෙහෙත්පිරිකර (දිම්) සඵල වේ ද?

ප. පටි: එසේ යැ.

ස. අනු: කම්මිපාක සඵල වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො: කියැහුතු යැ ...

8. ස. ප්‍ර: කම්මිපාක අඵල වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: හිරුත්පසබෙහෙත්පිරිකර අඵල වේ ද?

ප. ප්‍ර: එසේ නො: කියැහුතු යැ ...

9. ප. ප්‍ර: 'මේ හැම කම් හෙයින් වෙනි' නො: කියැහුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාෂාවකුත් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මා නු:

“ලොකය කම් හෙතුමින් පවති, පුජාව කම්
 හෙතුමින් පවති. යත්තා වූ රථයාගේ අකුර
 සෙයින් සතනියෝ කම්තිබ්බකින කොට ඇත.

කම් හෙතුමින් කීර්තිප්‍රසංසා ලබයි. කම්
 හෙතුමින් ධනභාති ද වඩබ්බකින ද වෙයි. ඒ
 කම්තාභාතිය දූත කුමක් හෙයින් ලොකයා
 ‘කම්ය භාතා’යි කියන්නේ වේද?”යි වදළ
 සුත්‍රාත්තයෙක් ඇත්තේ මා නු.

ස. පටි: එසේ යැ.

ප. ප්‍ර: එ කරුණින් ‘මේ හැම කම් හෙතුමින් වේ.’

සබ්මිදං කම්මතොති කථා යිමි.

17. 4

ඉන්ද්‍රියබද්ධිකථා .

1. ස. ප්‍ර: ඉන්ද්‍රියබද්ධියෙදෙව දුක්ඛතා.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. අනු: ඉන්ද්‍රියබද්ධියෙදෙව අනිච්චං සංඛතං පටිච්ච-
සමුප්පාදනං ඛයධම්මං වයධම්මං විරාගධම්මං
තිරොධධම්මං විපරිතාමධම්මතා.
- ප. පටි: හ හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: නනු අනින්ද්‍රියබද්ධිං අනිච්චං සංඛතං පටිච්ච-
සමුප්පාදනං ඛයධම්මං වයධම්මං විරාගධම්මං
තිරොධධම්මං විපරිතාමධම්මතා.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. ථ: හඤ්චි අනින්ද්‍රියබද්ධිං අනිච්චං සංඛතං පටිච්ච-
සමුප්පාදනං ඛයධම්මං වයධම්මං විරාගධම්මං
තිරොධධම්මං විපරිතාමධම්මං,
- ස. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ: “ඉන්ද්‍රියබද්ධියෙදෙව
දුක්ඛ”තා.
2. ස. ප්‍ර: අනින්ද්‍රියබද්ධිං අනිච්චං සංඛතං පටිච්චසමුප්පාදනං
ඛයධම්මං වයධම්මං විරාගධම්මං තිරොධධම්මං
විපරිතාමධම්මං, තඤ්ච හ දුක්ඛතා.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. අනු: ඉන්ද්‍රියබද්ධිං අනිච්චං සංඛතං -පෙ- විපරිතාමධම්මං
තඤ්ච හ දුක්ඛතා.
- ප. පටි: හ හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

17. 4.

ඉන්ද්‍රියබද්ධකථා

[‘දූෂිත ඉන්ද්‍රියබද්ධ යැ අතින්ද්‍රියබද්ධයැයි. දව්විධ යි. ඉන්ද්‍රියබද්ධය දුකට වස්තු බැවින් දූෂිත වෙයි. අතින්ද්‍රියබද්ධය උදයමායප්‍රතිපිඩනාපි-
යෙන් ‘යමෙක් අතිතා වි නම් ඒ දුකැයි’ සංකෘතිය බැවින් දූෂිත වෙයි. මේ වෙනස නො ගෙන ‘යම් දූෂිතස්ත්‍රයේ පරිඤ්ඤා පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බ්‍රහ්මචර්යා වාස කරන්නේ නම්, ඒ ඉන්ද්‍රියබද්ධය මැ දූෂිත වෙයි. අනෙකක් දූෂිත නො වේ’ යයි ගෙනුමාදින් සෙසින් ලබ්ධි ගත්තුවන්ගේ වාද විද්‍රව ‘ඉන්ද්‍රියබද්ධකථා’ එයි.]

1. ස. ප්‍ර: ඉන්ද්‍රියබද්ධය මැ දූෂිත වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඉන්ද්‍රියබද්ධය මැ අතිතා සංසාදාන ප්‍රතිතා-
සමුත්පන්න වේ ද? ස්වයංභාවික වාසයභාවික
විරාගභාවික නිරෝධභාවික විපරිණාමභාවික
ඇත්තේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: අතින්ද්‍රියබද්ධය අතිතා සංසාදාන ප්‍රතිතා-
සමුත්පන්න නො? ස්වයංභාවික වාසයභාවික
විරාගභාවික නිරෝධභාවික විපරිණාමභාවික
ඇත්තේ නො?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ය: ඉදින් අතින්ද්‍රියබද්ධය අතිතා සංසාදාන ප්‍රතිතා-
සමුත්පන්න වී නම්, ස්වයංභාවික වාසයභාවික
විරාගභාවික නිරෝධභාවික විපරිණාමභාවික
ඇත්තේ වී නම්,
- ස. පා: භවත, ‘ඉන්ද්‍රියබද්ධය මැ දූෂිත වේ’ නො
කියැවුණු මැ යැ.
2. ස. ප්‍ර: අතින්ද්‍රියබද්ධය අතිතා සංසාදාන ප්‍රතිතා-
සමුත්පන්න වේ ද? ස්වයංභාවික වාසයභාවික
විරාගභාවික නිරෝධභාවික විපරිණාමභාවික
ඇත්තේ වේ ද? එ ද දූෂිත නො වන්නේ වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ඉන්ද්‍රියබද්ධය අතිතා සංසාදාන ... විපරිණාම-
භාවික ඇත්තේ වේද? එ ද දූෂිත නො වන්නේ
වේද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

3. ස. පු: ඉන්ද්‍රියබ්‍රහ්මං අනිච්චං සංඛිතං -පෙ-විපරිනාමවම්මං,
තඤ්ඤා දුක්ඛතඨි.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.

ස. අනු: අනිඤ්ඤාබ්‍රහ්මං අනිච්චං සංඛිතං -පෙ- විපරිනාම-
වම්මං, තඤ්ඤා දුක්ඛතඨි.

ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

4 ස. පු: ඉන්ද්‍රියබ්‍රහ්මඤ්ඤාදුච දුක්ඛතඨි.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.

ස. අනු: නහු “යදනිච්චං තං දුක්ඛං” වුත්තං භගවතා,
අනිඤ්ඤාබ්‍රහ්මං අනිච්චතඨි.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා..

ස. ධ: හඤ්ඤි “යදනිච්චං තං දුක්ඛං” වුත්තං භගවතා,
අනිඤ්ඤාබ්‍රහ්මං අනිච්චං,

ස. පා: ගො ව චත රෙ වත්තබ්බෙ: ඉන්ද්‍රියබ්‍රහ්මඤ්ඤාදුච
දුක්ඛතඨි.

5. ප. පු: න වත්තබ්බං ඉන්ද්‍රියබ්‍රහ්මඤ්ඤාදුච දුක්ඛතඨි.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.

ප. අනු: යපා ඉන්ද්‍රියබ්‍රහ්මස්ස දුක්ඛස්ස පටිඤ්ඤාය භගවති
බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති, එවම්මං අනිඤ්ඤාබ්‍රහ්මස්ස
දුක්ඛස්ස පටිඤ්ඤාය භගවති බ්‍රහ්මචරියං වුස්සති*ති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. අනු: යපා ඉන්ද්‍රියබ්‍රහ්මං දුක්ඛං පටිඤ්ඤාතං න පුන
උප්පජ්ජති, එවම්මං අනිඤ්ඤාබ්‍රහ්මං දුක්ඛං
පටිඤ්ඤාතං න පුන උප්පජ්ජති.

ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප. පා: ගෙන හි “ඉන්ද්‍රියබ්‍රහ්මඤ්ඤාදුච දුක්ඛං”තඨි.

ඉන්ද්‍රියබ්‍රහ්මකපා නිවසිතා.

3. ස. ප්‍ර: ඉන්ද්‍රියබද්ධය අනිත්‍ය සංඝකාත ... විපරිණාම-
සාමාන්‍ය ඇත්තේ වේ ද, එ ද දුඃඛ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනින්ද්‍රියබද්ධය අනිත්‍ය සංඝකාත ... විපරිණාම-
සාමාන්‍ය ඇත්තේ වේ ද, එ ද දුඃඛ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. ප්‍ර: ඉන්ද්‍රියබද්ධය මැ දුඃඛ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් “යමෙක් අනිත්‍ය
වේ නම් ඒ දුකැ”යි වදාළ පරිදි අනින්ද්‍රියබද්ධය
අනිත්‍ය නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ධ: ඉදින් “යමෙක් අනිත්‍ය වේ නම් ඒ දුකැ”යි
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාළ පරිදි අනින්ද්‍රිය-
බද්ධය අනිත්‍ය වී නම්,
- ස. පා: හවත, ‘ඉන්ද්‍රියබද්ධය මැ දුකැ’යි නො කියැවුණු
මැ යැ.
5. ප. ප්‍ර: ‘ඉන්ද්‍රියබද්ධය මැ දුකැ’යි නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: යමෙක් ඉන්ද්‍රියබද්ධදුඃඛයාගේ පරිඤ්ඤා පිණිස
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යව්‍යාප
කරන්නේ වේ ද, එපරිදි මැ අනින්ද්‍රියබද්ධ
දුඃඛයාගේ පරිඤ්ඤා පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
කෙරෙහි බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යව්‍යාප කරන්නේ වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ප. අනු: යමෙක් ඉන්ද්‍රියබද්ධදුඃඛයා පරිඤ්ඤා කරනලද්දේ
වචාලා නුපදනේ වේ ද, එපරිදි මැ අනින්ද්‍රියබද්ධ-
දුඃඛයා පරිඤ්ඤා කරනලද්දේ වචාලා නුපදනේ වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ප. පා: එකරුණින් ‘ඉන්ද්‍රියබද්ධය මැ’ දුඃඛ වෙයි.

ඉන්ද්‍රියබද්ධකථා නිමි.

17. 5.

ධර්මපඨානං අරියමග්ගනිකී කථා.

1. ස. පු: ධර්මපඨානං අරියමග්ගනං අවිසේසං සංඛාරං දුක්ඛං'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
 ස. අනු: දුක්ඛසංඛිදයොපි දුක්ඛං'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං චත්තඤ්ඤා -පෙ-
2. ස. පු: දුක්ඛසංඛිදයොපි දුක්ඛං'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
 ස. අනු: තිණේව අරියසම්මානී'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං චත්තඤ්ඤා -පෙ-
3. ස. පු: තිණේව අරියසම්මානී'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
 ස. අනු: සත්ථ චත්තාරි අරියසම්මානී චුත්තානි භගවතා: "දුක්ඛං දුක්ඛසංඛිදයො දුක්ඛනිරෝධො දුක්ඛනිරෝධශාමිනී පටිපදා"ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
 ස. ධ: භඤ්චි චත්තාරි අරියසම්මානී චුත්තානි භගවතා: දුක්ඛං දුක්ඛසංඛිදයො දුක්ඛනිරෝධො දුක්ඛනිරෝධශාමිනී පටිපදා,
 ස. පා: හො ච චත රෙ චත්තඤ්ඤා: "තිණේව අරියසම්මානී'ති.
4. ස. පු: දුක්ඛසංඛිදයොපි දුක්ඛං'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
 ස. පු: කෙතථෙඨිකානි.
 ප. පි: අනිච්චිකෙඨිකානි.
 ස. අනු: අරියමග්ගො අනිච්චි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
 ස. අනු: අරියමග්ගො දුක්ඛං'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං චත්තඤ්ඤා -පෙ-

17. 5.

එපෙනි: අරියමග්ගනි කථා.

[‘ආයාමිඛික දුඛනිරෝධාමනිප්‍රතිපදා යැයි කියනලද හෙයින් ආයාමිඛික තබා අවශෙෂ සංඝකාරයෝ දුඛයන්’යි හෙතුමාදින් හෙයින් උඛධ ගන්වවුන්ගේ මාද සිදුනව ‘එපෙනි: අරියමග්ගනි කථා’ එයි.]

1. ස. පු: ආයාමිඛික තබා අවශෙෂ සංඝකාරයෝ දුඛ වෙත් ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: දුඛසමුදයන් දුඛ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...
2. ස. පු: දුඛසමුදයන් දුඛ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ආයාමිඛිකයෝ නිදෙනෙක් මැ වෙත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ. ...
3. ස. පු: ආයාමිඛිකයෝ නිදෙනෙක් මැ වෙත් ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මිසින් “දුඛ යැ දුඛසමුදය යැ දුඛනිරෝධ යැ දුඛනිරෝධාමනිප්‍රතිපදා යැ”යි සතර සත්‍ය කෙනෙක් වදාරන ලද්දහු නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. එ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මිසින් “දුඛ යැ දුඛසමුදය යැ දුඛනිරෝධ යැ දුඛනිරෝධාමනිප්‍රතිපදා යැ”යි සතර සත්‍ය කෙනෙක් මැ වදාරන ලද වෙත් නම්,
- ස. පා: භවත, ‘ආයාමිඛිකයෝ නිදෙනෙක් මැ වෙත්’ නො කියැහුනු මැ යැ.
4. ස. පු: දුඛසමුදයන් දුඛ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. පු: කවර අරුතින් වේ ද?
- ප. මි: අනිත්‍යාථිතෙත් වෙයි.
- ස. අනු: ආයාමිඛික අනිත්‍ය වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ආයාමිඛික දුඛ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුනු යැ ...

5. ස. පු: අරියමග්ගො අනිච්චො, සො ච න දුක්ඛොති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා:
 ස. අනු: දුක්ඛසමුදයො අනිච්චො, සො ච න දුක්ඛොති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: දුක්ඛසමුදයො අනිච්චො, සො ච දුක්ඛො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අරියමග්ගො අනිච්චො, සො ච දුක්ඛො'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
7. ප. පු: න වත්තබ්බං ධර්මපෙඨාං අරියමග්ගං අවසෙසා සංඛාරා දුක්ඛො'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. අනු: නනු සං දුක්ඛනිරෝධගාමිනී පටිපදාති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. ධ: හඤ්චි සං දුක්ඛනිරෝධගාමිනී පටිපදා,
 ප. පා: තෙන චත රෙ වත්තබ්බෙ: "ධර්මපෙඨාං අරියමග්ගං අවසෙසා සංඛාරා දුක්ඛො"ති

ධර්මපෙඨාං අරියමග්ගානති කථාං නිවසිතං.

5. ස. පු ආයතීමාගීය අනිත්‍ය වේ ද, එ ද දුඃඛ නො වේ ද?
 ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: දුඃඛසමුදය අනිත්‍ය වේ ද, එ ද දුඃඛ නො වේ ද?
 ප. පටි. එසේ නො කියැයුතු යැ ...
6. ස. පු: දුඃඛසමුදය අනිත්‍ය වේ ද, එ ද දුඃඛ වේ ද?
 ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: ආයතීමාගීය අනිත්‍ය වේ ද, එ ද දුඃඛ වේ ද?
 ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
7. ප. පු: ‘ආයතීමාගීය තඹා අවශෙෂ සංයකාරයෝ දුඃඛයහ’යි නො කියැයුතු වේ ද?
 ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ප. අනු: එ දුඃඛනිරෝධගාමිනිප්‍රතිපදා නො?
 ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ප. ය: ඉදින් එ දුඃඛනිරෝධගාමිනිප්‍රතිපදා වූ නම්,
 ප. පා: හවත, එකරුණින් ‘ආයතීමාගීය තඹා අවශෙෂ සංයකාරයෝ දුඃඛයහ’යි කියැයුතු මැ යැ.

ඵපෙච්චා අරියමග්ගනති කථා නිමි.

17. 6.

න වතතබ්බං සමෙකා දකඛිණං පතිගණකාතිති කථා.

1. ස. පු: න වතතබ්බං සමෙකා දකඛිණං පතිගණකාතිති.¹
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: නනු සමෙකා ආනුතෙය්‍යො පානුතෙය්‍යො දකඛිණෙය්‍යො අඤ්ඤාපිකරණීයො අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛිත්තං ලොකස්සා'ති.
ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ප. ථ: හඤ්චි සමෙකා ආනුතෙය්‍යො පානුතෙය්‍යො දකඛිණෙය්‍යො අඤ්ඤාපිකරණීයො අනුතතරං පුඤ්ඤකෙඛිත්තං ලොකස්සා,
ප. පා: තෙන වත රෙ වතතබ්බෙ: 'සමෙකා දකඛිණං පතිගණකාතිති'.
2. ස. පු: න වතතබ්බං 'සමෙකා දකඛිණං පතිගණකාති'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: නනු වතතා:රො පුරිසසුභො අට්ඨපුරිසපුඤ්ඤා දකඛිණෙය්‍යො වුත්තා හගවිතා.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. ථ: හඤ්චි වතතා:රො පුරිසසුභො අට්ඨපුරිසපුඤ්ඤා දකඛිණෙය්‍යො වුත්තා හගවිතා.
ස. පා: තෙන වත රෙ වතතබ්බෙ: "සමෙකා දකඛිණං පතිගණකාති"ති¹.
3. ස. පු: න වතතබ්බං 'සමෙකා දකඛිණං පතිගණකාති'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: නනු අපථි කෙවි සම්මසා දුතං දෙතති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. ථ: හඤ්චි අපථි කෙවි සම්මසා දකඛිණං දෙතති,
ස. පා: තෙන වත රෙ වතතබ්බෙ: "සමෙකා දකඛිණං පතිගණකාති"ති.

17. 6.

න ව්‍යාකරණ සංකීර්ණ දක්ෂිණ පතිගණනා කථා.

[පරමාපි මිසින් මාභිචල මා සංකි වෙයි. මාභිචලයෙන් අතර සංකි නම් කිසිවෙක් නැත. මාභිචලයේ කිසිවක් නො පිළිගනී. එහෙයින් සංකිතය දක්ෂිණාව පිළිගනී නො කියැවුණු යැයි මහා-පුරාණවාදීන් සෙයින් ලබිසි ගනුවන්ගේ මාද බිඳුනට 'න ව්‍යාකරණ සංකීර්ණ දක්ෂිණ පතිගණනා කථා' එයි.]

1. ස. පු: 'සංකිතය දක්ෂිණ පිළිගනී' නො කියැවුණු වේ ද?
ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
ස. අනු: සංකිතය දුර සිට ගෙනවුත් පුදනට තිසි. ආදර බහුමාන පුළුක මා පුදනට තිසි, දක්ෂිණාවට (කම්-පල අදහා දෙන දනට) තිසි, ඇදිලි බඳනට තිසි වූයේ ලොවට අනුතර පුණ්‍යසෞත්‍ර නො?
ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
ස. ධ: ඉදින් සංකිතය ආනුභවයට තිසි, පානුභවයට තිසි, දක්ෂිණාවට තිසි, අක්ෂරලිකරණයට තිසි වූයේ ලොවට අනුතර පින්කෙත් වී නම්,
ස. පා: හමත, එකරුණින් 'සංකිතය දක්ෂිණ පිළිගනී' කියැවුණු මැ යැ.
2. ස. පු: 'සංකිතය දක්ෂිණාව පිළිගනී' නො කියැවුණු වේ ද,
ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
ස. අනු: භාෂාවකුත් වහන්සේ මිසින් සතර පුරුෂයුග වූ අභිපුරුෂපුද්ගලයෝ දක්ෂිණාරීයග'යි වදාරන-ලද නො?
ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
ස. ධ: ඉදින් භාෂාවකුත් වහන්සේ මිසින් 'සතර පුරුෂයුග වූ අභිපුරුෂපුද්ගලයෝ දක්ෂිණාරීයග'යි වදාරනලද නම්,
ස. පා: හමත, එකරුණින් සංකිතය දක්ෂිණ පිළිගනී කියැවුණු මැ වෙයි.
3. ස. පු: 'සංකිතය දක්ෂිණාව පිළිගනී'යි නො කියැවුණු වේ ද?
ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
ස. අනු: සංකිතයට දන්දෙන කිසි කෙනෙක් ඇත් නො?
ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
ස. ධ: ඉදින් කිසි කෙනෙක් සංකිතයට දන් දෙන්නාහු ඇත් නම්,
ස. පා: හමත, එකරුණින් සංකිතය දක්ෂිණ පිළිගනී කියැවුණු.

ස. අනු: නනු අපි කෙවි සංඛ්‍යාන මිවරං දෙනති -පෙ-
පිණ්ඩපාතං දෙනති -පෙ- සංඛ්‍යාසංඛ්‍යා
දෙනති -පෙ- ධ්‍රැතපව්‍යානෙසජජපරික්ඛාරං
දෙනති -පෙ- බාදනියං දෙනති -පෙ- හොජනියං
දෙනති -පෙ- පානියං දෙනති'ති.

ප. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා:

ස. ධ. හඤ්චී අපි කෙවි සංඛ්‍යාන පානියං දෙනති,

ස. පා: තෙන වත රෙ ව්‍යාකෘතං: “සංඛ්‍යා දක්‍ෂිණං
පතිගණනාති”ති.

4 ස. පු. න ව්‍යාකෘතං සංඛ්‍යා දක්‍ෂිණං පතිගණනාතිති.

ප. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නනු වුත්තං හගවතා:
“ආනුතියං¹ ජාතවෙදෙව
මහාමේඝංව මෙදිති”.
සංඛ්‍යා සමාධිසම්පන්නා
පතිගණනාති දක්‍ෂිණං”නති.

අනෙව මුත්තන්නොති.

ප. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි “සංඛ්‍යා දක්‍ෂිණං පතිගණනාති”ති.

5. ප. පු: සංඛ්‍යා දක්‍ෂිණං පතිගණනාතිති.

ස. පරිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: මග්ගො පටිගණනාති, එලං පටිගණනාතිති.

ස. පටි: න ගෙවං ව්‍යාකෘතං -පෙ-

න ව්‍යාකෘතං සංඛ්‍යා දක්‍ෂිණං පතිගණනාතිති කථා නිවසිතා.

1. ආනුතියං - සිඬු, සහ. PTS.

2. මෙදිති - මජ්ඣං, සහ.

- ස. අනු: සංකීර්ණයට විවිධ දේන්තානු .. පිණිසපාත දේන්තානු ... ගතනාසන දේන්තානු .. ග්‍රාහ-ප්‍රත්‍යයකෙහිපරිකාර දේන්තානු ... බාදනීය දේන්තානු ... හෝජනීය දේන්තානු ... පානීය දේන්තානු ඇත්තෝ?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් සංකීර්ණයට පැත්ත දෙන කිසි කෙනෙක් ඇත්තම්,
- ස. පා: හවත, එකරුණින් සංකීර්ණ දක්ෂිණ පිළිගත්තේ යයි කියැවුණු.
4. ස. ප්‍ර: 'සංකීර්ණ දක්ෂිණ පිළිගනිති'යි නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. අනු: හාග්‍රාහවත් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො:
- “අත්තිය ආනුතිය (පිළිගන්නා) හෙයින්, පාච්ඡික මහාමෙහෙය (පිළිගන්නා) හෙයින් සමාධිසම්පන්න සංකීර්ණ දක්ෂිණ පිළිගනිති”යි
- වදල සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. පා: එකරුණින් සංකීර්ණ දක්ෂිණ පිළිගත්තේ වේ.
5. ස. ප්‍ර: සංකීර්ණ දක්ෂිණ පිළිගත්තේ වේ ද?
- ස. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ප. අනු: මාගීය පිළිගත්තේ වේ ද, එලය පිළිගත්තේ වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

න ව්‍යාකෘති සංකීර්ණ පතිගණනාති කථා නිමි.

17. ෦.

න චතතබ්බං සංඝො දක්ඛණං විසොධෙතිති කපා.

[මාභිචල මෑ සංඝ නම් වෙයි. මාභිචලයෝ දක්ඛණං විශුද්ධ කරන්නට නො හැකි වෙති. එකරුණින් “සංඝයා දක්ඛණං විශුද්ධ කෙරෙහි නො කියැවුණු යැ”යි වෛතුල්‍යවාදින් සෙයින් ලබි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘න චතතබ්බං සංඝො දක්ඛණං විසොධෙතිති කපා’ එයි]

1. ස. පු: ‘සංඝයා දක්ඛණං විශුද්ධ කෙරෙහි’ නො කියැවුණු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සංඝයා ආනුභවයට තිසි, පානුභවයට තිසි, දක්ඛණවට තිසි, ආදිලි බැඳ වදනව තිසි වූයේ ලොවට අනුතතර පුණ්‍යසෛත්‍ර නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ධ: ඉදින් සංඝයා ආනුභවයට තිසි .. ලොවට අනුතතර පුණ්‍යසෛත්‍ර වී නම්,

ස. පා: හවත, එකරුණින් ‘සංඝයා දක්ඛණං විශුද්ධ කෙරෙහි’ කියැවුණු මෑ යි.

2. ස. පු: ‘සංඝයා දක්ඛණං විශුද්ධ කෙරෙහි’ නො කියැවුණු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ‘සතර පුරුෂසුග වූ අමච ආයතීපුද්ගලයෝ දක්ඛණාභියහ’යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ධ: ඉදින් සතර පුරුෂසුග වූ අමච ආයතීපුද්ගලයෝ දක්ඛණාභියහ’යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද වී නම්,

ස. පා: හවත, එකරුණින් ‘සංඝයා දක්ඛණං විශුද්ධ කෙරෙහි’ කියැවුණු මෑ යැ.

3. ස. පු: ‘සංඝයා දක්ඛණං විශුද්ධ කෙරෙහි’ නො කියැවුණු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: නනු අපි කෙවි සඛසයා දනං දනා දකඛිණං
ආරාධෙතති*ති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ථ: හඤ්චි ‘අපි කෙවි සඛසයා දනං දනා දකඛිණං
ආරාධෙතති,

ස. පා: තෙන වත රෙ වතනබ්බං ‘සඛෙසා දකඛිණං
විසොධෙතී’ති.

ස. අනු: නනු අපි කෙවි සඛසයා විවරං දනා -පෙ-
පිණ්ඩපාතං දනා -පෙ- සෙනාසනං දනා -පෙ-
ශිලානපච්චයගෙසප්පපරික්ඛාරං දනා -පෙ-
බාදනීයං දනා -පෙ- භොජනීයං දනා -පෙ-
පානීයං දනා දකඛිණං ආරාධෙතති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. ථ: හඤ්චි අපි කෙවි සඛසයා පානීයං දනා
දකඛිණං ආරාධෙතති,

ස. පා: තෙන වත රෙ වතනබ්බං: “සඛෙසා දකඛිණං
විසොධෙතී”ති.

4. ප. පු: සඛෙසා දකඛිණං විසොධෙතීති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: මග්ගො විසොධෙතී, එලං විසොධෙතීති.

ස. පටි: න හෙවං වතනබ්බං -පෙ-

න වතනබ්බං සඛෙසා දකඛිණං විසොධෙතීති කථා නිට්ඨානං.

- ස. අනු: සහනට දන් දී දක්ෂණාඵල සපයන කිසි කෙනෙක් ඇත් නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ඔ: ඉදින් සහනට දන් දී දක්ෂණාඵල සපයන කිසි කෙනෙක් ඇත් නම්,
- ස. පා: හවත, එකරුණින් 'සංකයා දක්ෂණවිභූතිය කෙරෙහි'යි කියැවුණු මැ යැ.
- ස. අනු: සහනට සිවුරු දී ... පිඬුවා දී .. කෙනෙක් දී ... ගිලන්පසබෙහෙත්පිරිකර දී ... කැවිලි දී ... බොජුන් දී ... පැත් දී දක්ෂණාඵල සපයන කිසි කෙනෙක් ඇත් නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ඔ: ඉදින් සහනට පානිය දී දක්ෂණාඵල සපයන කිසි කෙනෙක් ඇත් නම්,
- ස. පා: හවත, එකරුණින් 'සංකයා දක්ෂණ විභූතිය කෙරෙහි' කියැවුණු මැ යැ.
4. ප. පු: සංකයා දක්ෂණ විභූතිය කරන්නේ මේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: මාගිය විභූතිය කරන්නේ මේ ද, එලය විභූතිය කරන්නේ මේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

න ව්‍යාකෘති සංකීර්ණ දක්ෂණ විකෘතියෙහි කථා නිමි.

17. 8.

න චත්තබ්බං සංඛේකා භුඤ්ජතීති කපා.

1. ස. පු: න චත්තබ්බං 'සංඛේකා භුඤ්ජති, පිචති, බාදති, සායතී'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: නනු අත්ථි කෙච්චි සංඛ්‍යාභ්‍යාසානි කරොන්ති, උද්දෙසභ්‍යාසානි කරොන්ති, යාගුපානානි කරොන්ති'ති,
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි අත්ථි කෙච්චි සංඛ්‍යාභ්‍යාසානි කරොන්ති, උද්දෙසභ්‍යාසානි කරොන්ති, යාගුපානානි කරොන්ති,
- ස. පා: තෙන චත රෙ චත්තබ්බෙ "සංඛේකා භුඤ්ජති, පිචති, බාදති, සායතී'ති.
2. ස. පු: න චත්තබ්බං 'සංඛේකා භුඤ්ජති, පිචති බාදති, සායතී'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: නනු චුත්තං හගචතා "ගණභොජනං පරමපර-භොජනං අතිරිත්තභොජනං අනතිරිත්ත-භොජන"තී.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි චුත්තං හගචතා ගණභොජනං පරමපර-භොජනං අතිරිත්තභොජනං අනතිරිත්තභොජනං,
- ස. පා: තෙන චත රෙ චත්තබ්බෙ "සංඛේකා භුඤ්ජති, පිචති, බාදති, සායතී'ති.
3. ස. පු: න චත්තබ්බං 'සංඛේකා භුඤ්ජති, පිචති බාදති සායතී'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

17. 8.

න ව්‍යාකෘතිය සංකීර්ණ භූමිකාවකි කථා.

[මානිපුලයෝ මෑ සංකීර්ණ නම් වෙති. මානිපුලයෝ කිසිවක් නොවලදහි. එයින් “සංකීර්ණ නොපන පාන බාදන සංකීර්ණ නො කියැවුණු යැ”යි වෙනම වාදයක් සෙසින් ලබා ගත්තුවුන්ගේ බාද විද්‍යාව ‘න ව්‍යාකෘතිය සංකීර්ණ භූමිකාවකි කථා’ එය.]

1 ස. ප්‍ර: සංකීර්ණ නොපන පාන බාදන සංකීර්ණ නොපන නොපන යනු නො කියැවුණු වේ ද?

ප. පරිකල්පය: එසේ යැ.

ස. අනු: සංකීර්ණ කරන උදෙසා කරන සංකීර්ණ (නොපන නොපන) කරන කිසි කෙනෙක් ඇත් නො?

ප. පරිකල්පය: එසේ යැ.

ස. ස: ඉදින් සංකීර්ණ කරන උදෙසා කරන සංකීර්ණ කරන කිසි කෙනෙක් ඇත් නම්,

ස. පා: හවුන, එකරුණින් ‘සංකීර්ණ නොපන පාන බාදන සංකීර්ණ නොපන නොපන’ කියැවුණු මැ යි.

2. ස. ප්‍ර: ‘සංකීර්ණ නොපන පාන බාදන සංකීර්ණ නොපන නොපන යනු නො කියැවුණු වේ ද?

ප. පරිකල්පය: එසේ යැ.

ස. අනු: සංකීර්ණ නොපන වහන්සේ විසින්: “සංකීර්ණ නොපන පරිකල්පය නොපන සංකීර්ණ නොපන සංකීර්ණ නොපන” යනු වදනලද නො?

ප. පරිකල්පය: එසේ යැ.

ස. ස: ඉදින් සංකීර්ණ නොපන වහන්සේ විසින්: “සංකීර්ණ නොපන පරිකල්පය නොපන සංකීර්ණ නොපන සංකීර්ණ නොපන” යනු වදනලද වී නම්,

ස. පා: හවුන, එකරුණින් “සංකීර්ණ නොපන පාන බාදන සංකීර්ණ නොපන නොපන” කියැවුණු මැ යි.

3. ස. ප්‍ර: ‘සංකීර්ණ නොපන පාන බාදන සංකීර්ණ නොපන නොපන යනු නො කියැවුණු ද?

ප. පරිකල්පය: එසේ යැ.

- ස. අනු: නනු අට්ඨපානාති වුත්තාති හගවතා: 'අම්බපානං ජම්බුපානං වොචපානං මොචපානං මධුපානං මුද්දිකපානං සාලුකපානං ඵාරුසකපානනති.
- ප. පච්ඡෙදාදු: අමනතා.
- ස. ය: හඤ්චී අට්ඨපානාති වුත්තාති හගවතා: 'අම්බපානං ජම්බුපානං වොචපානං මොචපානං මධුපානං මුද්දිකපානං සාලුකපානං ඵාරුසකපානං,
- ස. පා: තෙන චත රෙ චත්තබ්බෙ 'සංඛේසා භුඤ්ජති පිචති බාදති සායති'ති.
4. ප. පු: සංඛේසා භුඤ්ජති පිචති බාදති සායති'ති.
- ස. පච්ඡෙදාදු: අමනතා.
- ප. අනු: මග්ගො භුඤ්ජති පිචති බාදති සායති, එලං භුඤ්ජති පිචති බාදති සායති'ති.
- ස. පච්: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-

න චත්තබ්බෙ සංඛේසා භුඤ්ජතිති කථා නිවසිතා.

- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් (සතුන් උදෙසා,) අභිපත්‍ර යැ දඹපත්‍ර යැ ඇටකෙසෙල්පත්‍ර යැ මස්කෙසෙල්පත්‍ර යැ දුම්දිරසපත්‍ර යැ මිදිරසපත්‍ර යැ උපුල්පත්‍ර යැ බොරළුදමුත්‍රපත්‍ර යැ යන අපේ-පානගෝ වදාරනලද්දහු නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ය: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින්: (සතුන්-උදෙසා) අභිපත්‍ර යැ දඹපත්‍ර යැ ඇටකෙසෙල්පත්‍ර යැ මස්කෙසෙල්පත්‍ර යැ දුම්දිරසපත්‍ර යැ මිදිරසපත්‍ර යැ උපුල්පත්‍ර යැ බොරළුදමුත්‍රපත්‍ර යැ යන අපේපානගෝ වදාරනලද්දහු වී නම්,
- ස. පා: හවත, එකරුණින් 'සංඝයා ගොජන පාන බාදන සායන කෙරෙහි' කියැවුණු මැ යි.
4. ප. පු: 'සංඝයා ගොජන පාන බාදන සායන කරන්නේ වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: මාගීය ගොජන පාන බාදන සායන කෙරේ ද? එලය ගොජන පාන බාදන සායන කෙරේ ද?
- ස. පටි: එසේ ගො කියැවුණු යැ ...

න ව්‍යාකෘති සංකීර්ණ භූමිකාව නිමි.

17. 9.

න චන්ද්‍රාබලං සමික්‍යා දිනනං මහපථලනි කපා.

[“මාභිථලයෝ මෑ සමික්‍යා නම් වෙති. මාභිථලයනට කිසිවක් දිය නො හැක්ක. පිළිගන්නට ද නො හැක්ක. ඉන් කිසි උපකාරයෙන් මාභිථලයනට නැත. එයින් මාභිථලයනට දුන් දෑය මහත්ථල වෙති” නො කියැවුණු යැ”යි චේතනාලාචාරීන් සෙසින් ලබා ගත්තුවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘න චන්ද්‍රාබලං සමික්‍යා දිනනං මහපථලනි කපා’ එයි.]

1. ස. ප්‍ර: “සඟනට දුන් දෑය මහත්ථල වෙති” නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: සමික්‍යා ආනුභවයට තිසි, පානුභවයට තිසි, දක්ෂිණාවට තිසි, අඤ්ඤාචාරණයට තිසි වූයේ ලොවට අනුතතර පුණ්‍යකෛත්‍ර නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් සමික්‍යා ආනුභවයට තිසි ... ලොවට අනුතතර පුණ්‍යකෛත්‍ර වී නම්,
- ස. පා: හවන, එකරුණින් සඟනට දුන් දෑය මහත්ථල වේ මෑ යැ.
2. ස. ප්‍ර: ‘සඟනට දුන් දෑය මහත්ථල වෙති’ නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ‘සතර පුරුෂස්‍රය වූ අභව ආයතීප්‍රද්ධලයෝ දක්ෂිණාභිග්‍ය’යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් ‘සතර පුරුෂස්‍රය වූ අභව ආයතීප්‍රද්ධලයෝ දක්ෂිණාභිග්‍ය’යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද වේ නම්,
- ස. පා: හවන, එකරුණින් ‘සඟනට දුන් දෑය මහත්ථල වෙති’ කියැවුණු මෑ යි.
3. ස. ප්‍ර: ‘සඟනට දුන් දෑය මහත්ථල වෙති’ නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මෑ නු: “භොනම්භ, සඟනට දෙව, නොප විසින් සතුන් කෙරෙහි දුන් කල්හි මම ද පුද්ගලයෙමි වෙමි. සමික්‍යා ද පුද්ගලය වේ” යයි වදාල සූත්‍රාන්තයෙන් ඇත්තේ මෑ නු?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. පා: එකරුණින් සඟනට දුන් දෑය මහත්ථල වෙයි.

4 ස. පු: න වතනබ්බං සංඝස්ස දින්නං මහපථලනති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා:

ස. අනු: නනු සකෙකා: දෙවානම්ඤෙ භගවතනං
ඵතදමොච:

“යජමානානං¹ මනුස්සානං
පුඤ්ඤපෙබ්බනං² පාණීනං
කරොතං ඔපබ්බතං³ පුඤ්ඤං
කථං දින්නං මහපථලනති

චත්තාරො ච පටිපත්තා:
චත්තාරො ච එලෙ සිත්තං
එස සංඝො උජ්ඣුතො
පඤ්ඤාසිලසමායිතො.

යජමානානං¹ මනුස්සානං
පුඤ්ඤපෙබ්බනං² පාණීනං
කරොතං ඔපබ්බතං³ පුඤ්ඤං
සංඝෙස දින්නං මහපථලනති.⁴

එසො හි සංඝො විපුලො මහග්ගතො
එසප්පමෙය්ස උද්ධිච්ච සාගරො
එතෙ හි සෙට්ඨා නරචිර සාවකා
පහබ්බරා ධම්මෙදිරස්සතී.⁵

තෙසං පුදින්නං සුත්තං සුසිට්ඨං
යෙ සංඝොඤ්ඤා දදන්ති දුතං
සා දකඛ්ඤා සංඝගතා පඨිට්ඨිතා
මහපථලා ලොකවිදුතා⁶ වණ්ණිතා.

එතාදිසං යඤ්ඤාමනුස්සරනතා
යෙ වෙදජ්ජා විහරන්ති ලොකෙ ක
විනෙය්ස මච්ඡරමලං සමුලං⁷
අතින්දිතා සංඝමුපෙතති යානා”න්ති.

අනෙථ සුත්තනෙතාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ස. පා: තෙන හි සංඝස්ස දින්නං මහපථලනති.

න වතනබ්බං සංඝස්ස දින්නං මහපථලනති කථා නිවසිතා,

1 යජමානං - සිමු, මජ්ඣ.

2 පුඤ්ඤපෙබ්බනං - සිමු,

3 ඔපබ්බතං - සිමු.

4 ධම්මො උදිරස්සතී - සිමු.

5 ලොකවිදුතා - සිමු,

6 සමාලං - PTS

7 සංයුක්තනිකාය - සකක සංයුක්ත.

4. ස. ප්‍ර: 'සභනට දුන් දාය මහත්ථල වෙතී' නො කියැ-
සුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සක්දෙව්වරු ශාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කියේ
නො? *

“ශාග කරන මිනිසුන් විසින්, පින් ලබනු
කැමැති ප්‍රාණීන් විසින්, උපතිසම්පත් පිණිස පින්
කරනුවන් විසින් කොහි දෙනලද්ද මහත්ථල
වේ දැ? යි.

මහට පිළිපත්නාහු සතර දෙනෙක, එලයෙහි
සිටියාහු සතර දෙනෙක, තෙල සබ්බ තෙම,
සෘජු වූයේ ප්‍රඥාපිල දෙකින් සමාහිත වෙයි.

ශාග කරන මිනිසුන් විසින්, පින් කැමැති
ප්‍රාණීන් විසින්, උපති සම්පත් පිණිස පවත්නා
පින් කරනුවන් විසින් සතුන් කෙරෙහි දුන් දාය
මහත්ථල වෙයි.

තෙල සබ්බ තෙමේ විපුල වූයේ මහඥාන වූයේ
වෙයි. තෙල සබ්බ තෙමේ උදග්ගි සංඛ්‍යාත
සාගරය සෙසින් අප්‍රමේය වෙයි. නරවීර ශ්‍රාවක
වූ ලොච නැණින් එළි කරන තෙල ශ්‍රෙණි සහනු
දහම් වදාරති.

යම් කෙනෙක් සතුන් උදෙසා දන් දෙත් ද,
ඔවුන් විසින් මොනොවට දෙන ලදී, මොනොවට
පුදන ලදී, මොනොවට ශාග කරන ලදී.
සබ්බගත වූ පිහිටි ඒ දක්ෂිණාව මහත්ථල යයි
බුදුන් විසින් වණිතා කරන ලද.

මේ ඔදු ශාග සිහි කරන යම් කෙනෙක්
උපත් තුළට ඇති වූ ලොකයෙහි වාස කෙරෙත් ද,
ඔහු මසුරාමල සමූල කොට උදුරාපියා අතින්දින වූ
සාධකාමයට පැමිණෙයි.” යි වදන සුත්‍රාන්තයෙක්
ඇත්තේ මෑ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් සභනට දුන් දාය මහත්ථල වෙයි.

න චත්තබ්බං සංඝස්ස දිනනං මහපථලනති කපා භිමි.

නම් වන්නාවූ බුද්ධිය දිනන මහපාලනි කථා.

1. ස. ප්‍ර: නම් වන්නාවූ බුද්ධිය දිනන මහපාලනි.
- ප. පරිකල්ප: ආමන්ත.
- ස. අනු: නමුත් හමුවේ දීපදාන¹. අනෙක, දීපදානං
සෙවෙය්, දීපදානං පමොකෙකි, දීපදානං
උත්තමො, දීපදානං පමරො, අසමො අසමසමො
අපාරිසමො අපාරිසමො අපාරිසමො'ති.
- ප. පරිකල්ප: ආමන්ත.
- ස. ස: හැකි හමුවේ දීපදාන¹. අනෙක, දීපදානං
සෙවෙය්, දීපදානං පමොකෙකි, දීපදානං
උත්තමො, දීපදානං පමරො, අසමො අසමසමො
අපාරිසමො අපාරිසමො අපාරිසමො,
- ස. පා: තෙත වත රො වන්නාවූ "බුද්ධිය දිනන
මහපාල"නි.
2. ස. ප්‍ර: නම් වන්නාවූ බුද්ධිය දිනන මහපාලනි.
- ප. පරිකල්ප: ආමන්ත.
- ස. අනු: අනි කොටි² බුද්ධිය සමසමො සිලෙත සමාධිතා
පඤ්ඤා'ති.
- ප. වි: නමුත්.
- ස. ස: හැකි නමුත් කොටි² බුද්ධිය සමසමො සිලෙත
සමාධිතා පඤ්ඤා,
- ස. පා: තෙත වත රො වන්නාවූ "බුද්ධිය දිනන
මහපාල"නි.

1. දීපදානං - PTS ප. අ,

2. කොටි - සිඳු, PTS

න වතනබබං බුද්ධාසන දිනනං මහපථලනනි කථා.

[“භාග්‍යවත් බුදුහු කිසිවක් නො වළඳති. ලොකානුචිත පිණිස වළඳනුවන් සෙයින් තමන් දක්වති. දනය තිරුපකාර සෙයින් උන් වහන්සේ කෙරෙහි පුදන ලද්දේ මහත්ථල නො වෙයි.” යනුවෙන් මහා පුණ්‍යවාදීන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තුවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘න වතනබබං බුද්ධාසන දිනනං මහපථලනනි කථා’ එයි.]

1. ස. පු: ‘බුදුන්ට දුන් දෑ මහත්ථල වෙති’ නො කියැවුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙපා ඇතියත් කෙරෙන් අග්‍ර නො? දෙපා ඇතියත් කෙරෙන් ශ්‍රෙණු නො? දෙපා ඇතියත් කෙරෙන් පුමුඛ නො? දෙපා ඇතියත් කෙරෙන් උත්තම නො? දෙපා ඇතියත් කෙරෙන් ප්‍රචිර නො? අසම් අසම්භව අප්‍රතිසම් අප්‍රතිසාග අප්‍රතිප්‍රභාල නො?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. ඔ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙපා ඇතියත් කෙරෙන් අග්‍ර වූ නම්, දෙපා ඇතියත් කෙරෙන් ශ්‍රෙණු වූ නම්, දෙපා ඇතියත් කෙරෙන් පුමුඛ වූ නම්, දෙපා ඇතියත් කෙරෙන් උත්තම වූ නම්, දෙපා ඇතියත් කෙරෙන් ප්‍රචිර වූ නම්, අසම් අසම්භව අප්‍රතිසාග අප්‍රතිප්‍රභාල වූ නම්,

ස. පා: හවත, එකරුණින් බුදුන්ට දුන් දෑ මහත්ථල වෙති’ කියැවුණු මැ යැ.

2. ස. පු: ‘බුදුන්ට දුන් දෑ මහත්ථල වෙති’ නො කියැවුණු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: ශීලයෙන් සමාධියෙන් ප්‍රඥයෙන් බුදුරදුන් හා සමසම් කිසිවෙක් ඇද්ද?

ප. වී: නැත.

ස. ඔ: ඉදින් ශීලයෙන් සමාධියෙන් ප්‍රඥයෙන් බුදුරදුන් හා සමසම් කිසිවෙක් නැත් නම්,

ස. පා: හවත, එකරුණින් ‘බුදුන්ට දුන් දෑ මහත්ථල වෙති’ කියැවුණු මැ යැ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

314 කථාවැළුපසකරණං න වතතබ්බං බුද්ධස්ස දිත්තං මහපථලනථි-[17.10]

8. ස. පු: න වතතබ්බං 'බුද්ධස්ස දිත්තං මහපථල'නථි

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. අනු: නත්තු චුත්තං හභවතා:

“නසිමසම් ලොකෙ පරසම් වා පන 1
බුද්ධෙන සෙට්ඨා ව සමො ව විජ්ජති
ගමානුනෙය්‍යානං අග්ගතං ගතො
පුඤ්ඤාඨිකානං විපුලථලෙසින”නථි.
අපේව සුත්තතෙතාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි “බුද්ධස්ස දිත්තං මහපථල”නථි.

න වතතබ්බං බුද්ධස්ස දිත්තං මහපථලනථි කථා නිට්ඨිතා.

8. ස. ප්‍ර: 'බුද්ධන්ට දුන් දෑය මහත්ථල වෙති' නො කියැවුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො:

“විපුලථල ඉලියත පුණ්‍යාතීථි ජනගනට යම් සථීඥ කෙනෙක් අනාපානප්‍රතිග්‍රහණයට අරී වුවෝ ප්‍රතිග්‍රාහකයන් අතුරෙහි අග්‍රභාවයට ගියෝ ද, මෙලොව චිවයි තදන්‍යලොකයෙක වේවයි ඒ සථීඥයනට වඩා ශ්‍රෙණි කෙනෙක් හෝ ඔබට සම කෙනෙක් හෝ නැතැ”යි වදාල සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් බුද්ධන්ට දුන් දෑය මහත්ථල වේ.

න චක්‍රාබ්ධිං බුද්ධික දිනනං මහපථලනති කථා
නිමි.

17. 11.

දක්ඛිණවිසුද්ධි කථා.

1. ස. පු: දයකතො'ව දුනං විසුජ්ඣති, නො පටිඤ්ඤානක-
තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: නනු අභි කෙවි පටිඤ්ඤානකා ආනුනෙය්‍යා
පානුනෙය්‍යා දක්ඛිණෙය්‍යා අඤ්ඤාලිකරණීයා
අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතනං ලොකස්සාති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. ථ: හඤ්චී අභි කෙවි පටිඤ්ඤානකා ආනුනෙය්‍යා
පානුනෙය්‍යා දක්ඛිණෙය්‍යා අඤ්ඤාලිකරණීයා
අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙඛතනං ලොකස්ස,

ස. පා: නො ච චත රෙ චත්තබ්බෙ “දයකතො'ව දුනං
විසුජ්ඣති, නො පටිඤ්ඤානකතො'ති

2 ස. පු: දයකතො'ව දුනං විසුජ්ඣති නො පටිඤ්ඤානක-
තො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: නනු චත්තාරො පුරිසස්සා අට්ඨපුරිසපුඤ්ඤා
දක්ඛිණෙය්‍යා වුත්තා භගවතා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. ථ: හඤ්චී චත්තාරො පුරිසස්සා අට්ඨපුරිසපුඤ්ඤා
දක්ඛිණෙය්‍යා වුත්තා භගවතා,

ස. පා: නො ච චත රෙ චත්තබ්බෙ “දයකතො'ව දුනං
විසුජ්ඣති, නො පටිඤ්ඤානකතො'ති.

3. ස ප්‍ර:

දයකතෝ'ව දනං විපුජ්ඣති, නො පටිඤ්ඤානං
තෝ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ස. අනු:

නනු අනු කෙටි සොනාපනෙත දනං දනා
දක්වන ආරාධනාවකි.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ස. ථ:

හඤ්චි අනු කෙටි සොනාපනෙත දනං දනා
දක්වන ආරාධනාවකි,

ස. පා:

නො ව වත රෙ වතනබ්බ “දයකතෝ'ව දනං
විපුජ්ඣති, නො පටිඤ්ඤානං”ති.

ස. අනු:

නනු අනු කෙටි සකද්දාමිණි -පෙ- අනා-
ගාමිණි -පෙ- අරහතෝ දනං දනා දක්වන
ආරාධනාවකි.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ස. ථ:

හඤ්චි අනු කෙටි අරහතෝ දනං දනා දක්වන
ආරාධනාවකි,

ස. පා:

නො ව වත රෙ වතනබ්බ “දයකතෝ'ව දනං
විපුජ්ඣති, නො පටිඤ්ඤානං”ති

4. ප. ප්‍ර:

පටිඤ්ඤානං දනං විපුජ්ඣති.

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ප. අනු:

අඤ්ඤා අඤ්ඤානං කාරකො, පරකතං පුබ්බකං,
අඤ්ඤා කරොති, අඤ්ඤා පටිසංවේදෙති.

ස. පටි:

න හෙවං වතනබ්බ -පෙ-

ස ප්‍ර:

දයකතෝ'ව දනං විපුජ්ඣති, නො පටිඤ්ඤානං
තෝ'ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමනතා.

8. ස. පු: දයකයා කෙරෙන් මැ දනග විශුද්ධි වේ ද?
ප්‍රතිශ්‍රාහකයා කෙරෙන් විශුද්ධි නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සොචන් පුගුල් කෙරෙහි දන් දී දක්‍ෂිණා සපයන
(අලාමානු දක්‍ෂිණායෙන්) මහත්ඵල උපයන කිසි
කෙනෙක් ඇත් නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ය: ඉදින් සොචන් පුගුල් කෙරෙහි දන් දී දක්‍ෂිණා
සපයන කිසි කෙනෙක් ඇත් නම්,

ස. පා: හවත, “දයකයා කෙරෙන් මැ දනග විශුද්ධි වෙයි,
ප්‍රතිශ්‍රාහකයා කෙරෙන් විශුද්ධි නො වෙයි” යනු
නො කියැවුණු මැ යැ.

ස. අනු: සෙදහාමිහට... අනහාමිහට ... රහත්හට දන් දී
දක්‍ෂිණා සපයන කිසි කෙනෙක් ඇත් නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ය: ඉදින් රහත්හට දන් දී දක්‍ෂිණා සපයන කිසි
කෙනෙක් ඇත් නම්,

ස. පා: හවත, “දයකයා කෙරෙන් මැ දනග විශුද්ධි
වෙයි. ප්‍රතිශ්‍රාහකයා කෙරෙන් විශුද්ධි නො වෙයි”
යනු නො කියැවුණු මැ යැ.

4. ප. පු: ප්‍රතිශ්‍රාහකයා කෙරෙන් දනග විශුද්ධි වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: අනෙකෙක් අනෙකක්හට කාරක වේ ද? සුඛදුඛ
පරිත්‍යාග වේ ද? අනෙකෙක් කරනුයේ අනෙකෙක්
විදුනේ වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ස. පු: දයකයා කෙරෙන් මැ දනග විශුද්ධි වේ ද?
ප්‍රතිශ්‍රාහකයා කෙරෙන් විශුද්ධි නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු:

නව වූතනං හඟවතා: “වතසො: ඛො ඉමා ආනන්ද, දකින්නාගේ විස්තරය, කතමා වතසො: අනන්ද, දකින්නාගේ දයකතො විස්තරය නො පරිභාසකතො. අනන්ද දකින්නා පරිභාසකතො විස්තරය නො දයකතො. අනන්ද දකින්නාගේ දයකතො වෙව විස්තරය පරිභාසකතො ව. අනන්ද දකින්නාගේ දයකතො විස්තරය නො පරිභාසකතො. ඉමා ඛො ආනන්ද, වතසො: දකින්නාගේ විස්තරය”^a. අනෙව් සුතතනොති.

ප. පරිභාසක:

ආමනතා.

ස. පා:

තෙන හි න වතතඛං “දයකතො”ව දනං විස්තරය නො පරිභාසකතො”^aති.

දකින්නාගේ විස්තරය නිවසිතා.

සත්තරසමා වගහා නිවසිතො.

නිසංසුතා :

“අනි අරහතො පුද්ගලපච්ඡයො, නනි අරහතො අකාලමිවු, සබ්බමිදං කම්මතො, ඉන්ද්‍රියබ්බාදිභිදානං, ධර්මාදිපච්ඡයො අවසාසං සබ්බාදානං, සබ්බො දකින්නා පරිභාසකතා, සබ්බො දකින්නා විසොධෙති, සබ්බො භුද්ධානි පිච්ඡි බාදති සායති, සබ්බො දිත්තං මහපථං, න වතතඛං බුද්ධං දිත්තං මහපථං, අනිදං විස්තරය”^aති.

^a ජෙට්ඨකාස - දකින්නාගේ විස්තරය.

ස. අනු:

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො: “ආනන්දය, මේ දක්‍ෂිණාවිසුද්ධි සතර දෙනෙක. කවර සතර දෙනෙක යත්: ආනන්දය, දයකයා කෙරෙන් විසුද්ධ වන ප්‍රතිශ්‍රාහකයා කෙරෙන් විසුද්ධ නො වන දක්‍ෂිණයෙක් ඇත. ආනන්දය, ප්‍රතිශ්‍රාහකයා කෙරෙන් විසුද්ධ වන දයකයා කෙරෙන් විසුද්ධ නො වන දක්‍ෂිණයෙක් ඇත. ආනන්දය, දයකයා කෙරෙහුදු ප්‍රතිශ්‍රාහකයා කෙරෙහුදු විසුද්ධ වන දක්‍ෂිණයෙක් ඇත. ආනන්දය, දයකයා කෙරෙහුදු විසුද්ධ නො වන ප්‍රතිශ්‍රාහකයා කෙරෙහුදු විසුද්ධ නො වන දක්‍ෂිණයෙක් ඇති. ආනන්දය, මොහු සතර දක්‍ෂිණාවිසුද්ධි වෙති”යි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා:

එසේ යැ.

ස. පා:

එකරුණින් “දයකයා කෙරෙන් මැ දනග විසුද්ධ වෙයි, ප්‍රතිශ්‍රාහකයා කෙරෙන් විසුද්ධ නො වෙයි” යනු නො කියායුතු මැ යැ.

දක්‍ෂිණාවිසුද්ධිකථා නිමි.

සත්‍යලෝභ වැනි වග නිමි.

එහි උද්‍යානය:

අපි අරහතො සුඤ්ඤාපචයොති කථා යැ, නපි අරහතො අකාලමච්චුති කථා යැ, සබ්බමිදං කම්මතොති කථා යැ, ඉද්දියබ්බකථා යැ, ථපෙඤා අරියමිඤ්ඤාති කථා යැ, න චතතබ්බං සබ්බෙසා දක්‍ෂිණං පඨිගණකාතිති කථා යැ, න චතතබ්බං සබ්බෙසා දක්‍ෂිණං විසොධෙතිති කථා යැ, න චතතබ්බං සබ්බෙසා භුඤ්ජතිති කථා යැ, න චතතබ්බං සබ්බසං දිත්තං මහපථලනති කථා යැ, න චතතබ්බං බුද්ධියං දිත්තං මහපථලනති කථා යැ, දක්‍ෂිණාවිසුද්ධිකථා යි.

අට්ඨාරසමෝ විගෙහා.

18. 1.

මනුස්සලොක කථා.

1. ස. ප්‍ර: න වහ්තබ්බං බුද්ධො භගවා මනුස්සලොකෙ අට්ඨාසි'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: නනු අපි බුද්ධවුද්ධාති වෙතියාති ආරාමවහාර-
ගාමනිගමනගරාති රට්ඨාති ජනපදාති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. ඨ: හඤ්චි අපි බුද්ධවුද්ධාති වෙතියාති ආරාමවහාර-
ගාමනිගමනගරාති රට්ඨාති ජනපදාති,
- ස. පා: තෙන වත රෙ වහ්තබ්බෙ "බුද්ධො භගවා
මනුස්සලොකෙ අට්ඨාසි"ති.
- 2 ස. ප්‍ර: න වහ්තබ්බං "බුද්ධො භගවා මනුස්සලොකෙ
අට්ඨාසි"ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: නනු භගවා උමිතිනිසා ජාතො, ඛෙය්‍යො මූලෙ
අභිසම්බුද්ධො, ඛාරාණ්ඩියං භගවතා ධම්මවක්කං
පවත්තනං, වාසාලෙ චෙතිසෙ අසුසංඛාරො
ඔක්කට්ඨො, සුසිනාරායං භගවා පරිනිබ්බුතො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. ඨ: හඤ්චි භගවා උමිතිනිසා ජාතො -පෙ-සුසිනාරායං
භගවා පරිනිබ්බුතො,
- ස. පා: තෙන වත රෙ වහ්තබ්බෙ "බුද්ධො භගවා මනුස්ස-
ලොකෙ අට්ඨාසි"ති.
3. ස. ප්‍ර: න වහ්තබ්බං "බුද්ධො භගවා මනුස්සලොකෙ
අට්ඨාසි"ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

අභ්‍යාදග වගීය.

18. 1.

මනුස්සලොක කථා.

[වෛතුලාචාදිහු අප බුදුහු තුසි දෙමලොව උපන්නාහු එහි මෑ වසන්නාහු වත් මුත් මිනිස්ලොවට නො එන්නාහ'යි ද, නිර්මතරූප- මාත්‍රය මෙලොව දක්වන්නාහ'යි ද ලබ්ධි ගත්ත. උන්ගේ මාද බුදුහට 'මනුස්සලොකකථා' එයි.]

1. ස. පු: 'භාග්‍යවත් බුදුරජහු මිනිස්ලොව සිටියහ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: බුදුන් වුසු වෛත්‍යයෝ ආරාම විහාර ග්‍රාමිනිගම- නගරයෝ රාභුයෝ ජනපදයෝ ඇත්තාහු නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. ථ: ඉදින් බුදුන් වුසු වෛත්‍ය ආරාම විහාර ග්‍රාම නිගම නගර රාභු ජනපද ඇත් නම්,

ස. පා: හවත, එකරුණින් 'භාග්‍යවත් බුදුහු මිනිස්ලොව සිටියහ'යි කියැයුතු මෑ යැ.

2 ස. පු: භාග්‍යවත් බුදුහු මිනිස්ලොව සිටියහ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: බුදුහු ප්‍රමිති සල්වෙනෙහි උපන්නාහු නො වේ ද? බොධිචූලයෙහි අතිසම්පුර්ණ වුවාහු නො වේ ද, ඛරණය දි බුදුන් විසින් දම්සක් පවත්- වන ලද නො වේ ද, වාසාල වෛත්‍යයෙහි දි ආයුසංසකාර හරතලද නො වේ ද, බුදුහු කුසිනාරායෙහි දි පිරිනිවිසාහු නො වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. ථ: ඉදින් බුදුහු ප්‍රමිතිකයෙහි උපන්නාහු නම් .. බුදුහු කුසිනාරායෙහි පිරිනිවිසාහු නම්,

ස. පා: හවත, එකරුණින් 'භාග්‍යවත් බුදුහු මිනිස්ලොව සිටියහ'යි කියැයුතු මෑ යැ.

3. ස. පු: 'භාග්‍යවත් බුදුහු මිනිස්ලොව සිටියහ'යි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: නනු වුත්තං හගචතා “එකමිදහං හික්කවෙ සමයං උක්කඛ්ඨායං විහරාමි සුභගචනෙ සාල-රාජමුලෙ”ති.^a “එකමිදහං හික්කවෙ සමයං උරුචෙලායං විහරාමි අපපාලෙ නිත්‍රොධෙ පඨ-මාහිසමිවුඤ්ඤා”ති.^b “එකමිදහං හික්කවෙ සමයං රාජගහෙ විහරාමි වෙඵචනෙ කලාදුකතිවා-පෙ”ති. “එකමිදහං හික්කවෙ සමයං සාවන්තියං විහරාමි ජෙතවනෙ අනාපිඤ්ඤිකස්ස ආරාමෙ”ති. “එකමිදහං හික්කවෙ සමයං ඔව්සාලියං විහරාමි මහාවනෙ කුට්ඨාරසාලාය”න්ති අනෙච සුත්තනෙතා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ස. පා: තෙන හි බුඤ්ඤා හගවා මනුස්සලොකෙ අට්ඨාසි’ති.

4. ප. පු: හගවා මනුස්සලොකෙ අට්ඨාසි’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. අනු: නනු හගවා ලොකෙ ජාතො ලොකෙ සංවඤ්ඤා¹ ලොකං අභිභුය්‍ය විහරති අනුපලිත්තො ලොකෙ-නා’ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. ඨ: හඤ්චී හගවා ලොකෙ ජාතො ලොකෙ සංවඤ්ඤා¹ ලොකං අභිභුය්‍ය විහරති අනුපලිත්තො ලොකෙන,

ප. පා: නො ච චත රෙ චත්තබ්බෙ “බුඤ්ඤා හගවා මනුස්සලොකෙ අට්ඨාසි”ති.

මනුස්සලොක කථා නිවසිතා.

^a දීඝනිකාය මහාවග්ග - මහාපදකසුත්ත.

^b අභිභුත්තර උරුචෙලවග්ග - පඨම උරුචෙලසුත්ත.

¹ සමුඤ්ඤා - සිමු.

- ස. අනු: “මහණෙනි, මම එක් කලෙක උක්කට්ඨා නුවර
 ධුතගවනයෙහි සාලරාජමූලයෙහි වාස කෙරෙමි”යි
 කියා ද “මහණෙනි, මම එක් කලෙක අති-
 සමුද්ධි වෑ පළමු කොට උරුවෙල් දනවියෙහි
 අප්පල් නුගරාක් මූල වාස කෙරෙමි”යි කියා ද,
 “මහණෙනි, මම එක් කලෙක රජගහ නුවර
 වේච්චනයෙහි කලඤ්ඤ නිවාප නම් ආරාමයෙහි
 වාස කෙරෙමි”යි කියා ද, “මහණෙනි, මම එක්
 කලෙක සැවැත් නුවර ජේතවන නම් වූ අතේවඩු
 සිවුහුගේ අරමිහි වාස කෙරෙමි”යි කියා ද,
 “මහණෙනි, මම එක් කලෙක විසාලා මහනුවර
 මහාවනයෙහි කුටාගාරශාලායෙහි වාස කෙරෙමි”යි
 කියා ද බුදුන් විසින් වදාරනලද සුත්‍රාන්ත ඇත්
 මැ නු?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. පා: එකරැහිනි ‘භාග්‍යවත් බුදුහු මිනිස්ලොව සිටිය-
 හ’යි.
4. ප. පු: භාග්‍යවත් බුදුහු මිනිස්ලොව සිටියාහු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: බුදුහු ලොකයෙහි ජාත වෑ, ලොකයෙහි සංවර්ධිත
 වෑ, ලොකය අභිභවා, ලොකය හා අනුපලිප්ත වෑ,
 වාස කරන්නාහු නො වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. ස: ඉදින් බුදුහු ලොකයෙහි ජාත වෑ, ලොකයෙහි
 සංවර්ධිත වෑ, ලොකය අභිභවා, ලොකය හා අනු-
 පලිප්ත වෑ, වාස කරන්නාහු වේ නම්,
- ප. පා: හවත, ‘භාග්‍යවත් බුදුහු මිනිස්ලොව සිටියහ’යි
 නො කියැයුතු මැ වෙයි.

මනුස්සලොක කථා නිමි.

18. 2.

ධම්මදෙසනා කථා.

- 1 ස. පු: න වතඤ්ඤා “ඉද්ධං භගවතා ධම්මො දෙසිතො”ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. පු: කෙන දෙසිතො’ති.
- ප. මි: අභිනිවේණික දෙසිතො’ති.
- ස. අනු: අභිනිවේණිකො ජිනො සන්ධා සම්මාසම්මුද්ධො සම්මාසම්මුද්ධො සම්මාසම්මුද්ධො ධම්මොති ධම්මපටිසරණො’ති.
- ප. පටි: න භවං වතඤ්ඤා -පෙ-
2. ස. පු: න වතඤ්ඤා “ඉද්ධං භගවතා ධම්මො දෙසිතො”ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. පු: කෙන දෙසිතො’ති.
- ප. මි: ආයස්මින ආනන්දෙන දෙසිතො’ති.
- ස. අනු: ආයස්මින ආනන්දො ජිනො සන්ධා සම්මාසම්මුද්ධො සම්මාසම්මුද්ධො සම්මාසම්මුද්ධො ධම්මොති ධම්මපටිසරණො’ති.
- ප. පටි: න භවං වතඤ්ඤා -පෙ-
3. ස. පු: න වතඤ්ඤා “ඉද්ධං භගවතා ධම්මො දෙසිතො”ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: නනු චුත්තං භගවතා “සම්මාසම්මුද්ධො සම්මාසම්මුද්ධො සම්මාසම්මුද්ධො ධම්මො දෙසිතො, විජ්ජාසරණො’ති භවං සාරිපුත්ත ධම්මො දෙසිතො, සංඛ්ඤාසරණො’ති භවං අහං සාරිපුත්ත ධම්මො දෙසිතො. අඤ්ඤාසරණො ච දුල්ලභො”ති 1 අනෙ’ව සුත්තකතො’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. පා: තෙන හි “ඉද්ධං භගවතා ධම්මො දෙසිතො”ති.

1 නිකායානුකර - දෙවදුතමක.

18. 2.

ධම්මදෙසනා කථා.

[“භූමිපුර වැඩවස කරන භාග්‍යවත් බුදුහු දහම් දෙසන පිණිස නිර්මිත බුදුන් මිහිස්ලොවට එවූහෙක. ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවන් විසින් ඔබගේ දහම් පිළිගෙන මිහිස්ලොව දෙසනලදි. භාග්‍යවත් බුදුන් විසින් දහම් දෙසනලද නො වේ” යයි චෛතුලාචාරීන් සෙසින් ලබිති ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට ‘ධම්මදෙසනාකථා’ එයි.]

1 ස. ප්‍ර: ‘භාග්‍යවත් බුදුන් විසින් දහම් දෙසනලද’යි නො කියැවුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. ප්‍ර: කවරක්හු විසින් දෙසනලද වේ ද?

ප. වි: නිර්මිත බුදුන් විසින් දෙසනලද වෙයි.

ස. අනු: නිර්මිත බුදුහු ජීන, ශාඤ්ඤා, සමාසංකප්පිත, සමාසංකප්පිත, සමාසංකප්පිත, සමාසංකප්පිත, සමාසංකප්පිත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

2. ස. ප්‍ර: භාග්‍යවත් බුදුන් විසින් දහම් දෙසනලද’යි නො කියැවුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. ප්‍ර: කවරක්හු විසින් දෙසනලද වේ ද?

ප. වි: ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරුන් විසින් දෙසන වෙයි.

ස. අනු: ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ ජීන, ශාඤ්ඤා, සමාසංකප්පිත, සමාසංකප්පිත, සමාසංකප්පිත, සමාසංකප්පිත, සමාසංකප්පිත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

3. ස. ප්‍ර: ‘භාග්‍යවත් බුදුන් විසින් ධර්ම දෙසන යැ’යි නො කියැවුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද මැ නො: “ආර්යපුත්‍රය, මම සැකෙවිනිදු දහම් දෙසන්නෙමි, ආර්යපුත්‍රය, මම විතරිත්තු දහම් දෙසන්නෙමි, ආර්යපුත්‍රය, මම සකෙවිනිදු දහම් දෙසන්නෙමි. එතෙකුදු- වුවත් වටහනුවෝ දුර්වලය”යි වදාළ සුත්‍රාන්ත- යෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස පා: එතරුණින් ‘භාග්‍යවත් බුදුන් විසින් ධර්ම දෙසන වෙයි.

4. ස. පු: න වහන්සිමි “බුද්ධෙන භගවතා ධම්මො දෙසිතො” ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: නනු චුතතං භගවතා “අභිඤ්ඤායාහං තික්ඛවෙ ධම්මං දෙසෙමි නො අනභිඤ්ඤාය. සතිදනාහං, තික්ඛවෙ ධම්මං දෙසෙමි නො අතිදනං. සප්පට්ඨා-
රියාහං තික්ඛවෙ ධම්මං දෙසෙමි නො අප්පට්ඨාරියං. තස්ස¹ මාහං තික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය ධම්මං දෙසයතො නො අනභිඤ්ඤාය, සතිදනං ධම්මං දෙසයතො නො අතිදනං, සප්පට්ඨාරියං ධම්මං දෙසයතො නො අප්පට්ඨාරියං, කර්ණිකො ඔවාදෙ, කර්ණිකා අනුසාසනී. අලංකාර පන වො තික්ඛවෙ භූට්ඨියා, අලං අත්තමනතාය, අලං සොම-
නස්සාය, ‘සම්මාසම්බුද්ධො භගවා, සාධකාතො² ධම්මො, සුපට්ඨපන්නො³ සබ්බසා’ති. ඉමස්මිඤ්ඤ පන වෙය්‍යාකරණස්මිං භඤ්ඤාමිතො දසසහස්සි-
ලොකධාතු අකම්පිත්ථා’ති.⁴ අප්පට්ඨ සුත්ත-
තො’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. පා: තෙන හි “බුද්ධෙන භගවතා ධම්මො දෙසිතො”ති

ධම්මදෙසනාකථා ‘නිවසිතා.

1 ගඤ්ඤාය - සිඬු PTS

2 සාධකාතො - සිඬු

3 සුපට්ඨපන්නො - සිඬු, මජ්ඣ.

4 තිස්සමුත්තර - කර්ණමුත්තර

4. ස. ප්‍ර: 'සාහසරික්' බුදුන් විසින් ධර්මය දේශිත වෙති' නො කියැවුණු මේ ද?

ප. පරිශ්‍රය: එස්. සී.

ස. අඩු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මෑ නො:

“මහණෙනි, මම අභිඤ්ච පිණිස දහම් දෙසමි. අනභිඤ්ච පිණිස නො දෙසමි. මහණෙනි, මම නිදන සහිත කොට දහම් දෙසමි. නිදන රහිත කොට නො දෙසමි. මහණෙනි, මම නෛයඝ්ණික කොට දහම් දෙසමි. අනෛයඝ්ණික කොට දහම් නො දෙසමි. මහණෙනි, අනභිඤ්ච පිණිස නො වැ අභිඤ්ච පිණිස දහම් දෙසන, අනිදන කොට නො වැ සනිදන කොට දහම් දෙසන, අනෛයඝ්ණික කොට නො වැ නෛයඝ්ණික කොට දහම් දෙසන මා විසින් අවවාද කටයුතු වෙයි. අනුසාසනා කටයුතු වෙයි. තවද මහණෙනි, තොපටත් ‘බුදුහු සමාසක්ඛමුදාසන, ධර්ම සාධාරණ යා, සබ්බසා සුප්පතිපත්ත යා’යි තුෂ්ටියට නිස්සා. සිය මනවඩනට නිස්සා. සොම්නසට නිස්සා. මේ වෛසාකරණ ඛණ්ඩරුවක කල්පි දශසහසිල්ලෝක-ධාතුව වෙවුළි” යයි වදාළ සුත්රාන්තයෙක් ඇත්තේ මා නො?

ප. පරිඥාපදා: එකේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් 'හාහාවන් බුදුන් විසින් දහම් දෙසනලද, වෙයි.

බිම්බේද්ගනා කථා නිමි.

18. 8.

කරුණා කථා.

1. ස. පු: නත්ති “බුද්ධස්ස භගවතො කරුණා”ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: නත්ති “බුද්ධස්ස භගවතො මෙත්තා”ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: නත්ති “බුද්ධස්ස භගවතො කරුණා”ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු නත්ති බුද්ධස්ස භගවතො චූදිතා -පෙ-
 උපෙක්ඛා’ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: අත්ති බුද්ධස්ස භගවතො මෙත්තා’ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අත්ති බුද්ධස්ස භගවතො කරුණාති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: අත්ති බුද්ධස්ස භගවතො චූදිතා -පෙ- උපෙක්ඛා’ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අත්ති බුද්ධස්ස භගවතො කරුණා’ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: නත්ති බුද්ධස්ස භගවතො කරුණා’ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: “භගවා අකාරුණිකො”ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: නත්ති භගවා කරුණිකො ලොකගිතො ලොකානු-
 කම්පකො ලොකස්ථිරෝ’ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

ප. පරීක්ෂකයා: එසේ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

- ස. ධ: හඤ්චි හගවා කාරුණිකො ලොකගිතො ලොකානු-
කම්පකො ලොකත්ථරො,
- ස. පා: නො ච චත රෙ චතතබ්බෙ 'නත්ථි බුද්ධස්ස හගවතො
කරුණා'ති.
6. ස. පු: නත්ථි බුද්ධස්ස හගවතො කරුණා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ස. අනු: නත්ථි හගවා මහාකරුණාසමාපතතිං සමාපජ්ජි'ති
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ස. ධ: හඤ්චි හගවා මහාකරුණාසමාපතතිං සමාපජ්ජි,
- ස. පා: නො ච චත රෙ චතතබ්බෙ, 'නත්ථි බුද්ධස්ස
හගවතො කරුණා'ති.
7. ප. පු: අත්ථි බුද්ධස්ස හගවතො කරුණා'ති.
- ස. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ප. අනු: හගවා සරාගො'ති.
- ස. පටි: න භෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
- ප. පා: තෙන හි 'නත්ථි බුද්ධස්ස හගවතො කරුණා'ති.

කරුණා කපා භිට්ඨිතා.

- ස. ස: ඉදින් භාග්‍යවත්තු කාරුණීක වූවාහු ලොවට හිත වූවාහු ලොවට අනුකම්පා ඇත්තාහු ලොවට වැඩ කරන්නාහු නම්,
- ස. පා: හවත, 'භාග්‍යවත්' බුදුන්ට කරුණා නැතැ'යි නො කියැවුතු මි. යැ.
6. ස. ප්‍ර: භාග්‍යවත් බුදුන්ට 'කරුණා' නැද්ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවත්තු මහකුලණු සම්මත් සම්මත්තු නො?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් භාග්‍යවත්තු මහකුලණු සම්මත් සම්මත්තු නම්,
- ස. පා: හවත, භාග්‍යවත් බුදුන්ට කරුණා නැතැ'යි නො කියැවුතු මි. යැ.
7. ප. ප්‍ර: භාග්‍යවත් බුදුන්ට කරුණා ඇද්ද?
- ස. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ප. අනු: බුදුහු සරාග වෙත් ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ප. පා: එකරුණින් 'භාග්‍යවත්' බුදුන්ට කරුණා නැති'.

කරුණා කථා හිමි.

18 4.

ගනිජාන කථා.

1. ස. පු: බුද්ධියා ගගවතො උච්චාරපඤ්ඤායො අතිවිස
අඤ්ඤා ගනිජානෙ අධිගණනාති'ති ¹
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. අනු: ගගවා ගනිභොජී'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: නනු ගගවා ඔදනකුම්මසං භුඤ්ජති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා
- ස. ස: හඤ්චි ගගවා ඔදනකුම්මසං භුඤ්ජති,
- ස. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ "බුද්ධියා ගගවතො
උච්චාරපඤ්ඤායො අතිවිස අඤ්ඤා ගනිජානෙ
අධිගණනාති'ති.
2. ස. පු: බුද්ධියා ගගවතො උච්චාරපඤ්ඤායො අතිවිස
අඤ්ඤා ගනිජානෙ අධිගණනාති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. අනු: අත්තී කෙච්චි බුද්ධියා ගගවතො උච්චාරපඤ්ඤායො
නභායනති. ² විලිම්පනති ³ උච්චාරෙතති. ⁴
පෙළාය පටිසාමෙතති. කරණභාය නික්ඛිපෙතති. ⁵
ආපණෙ පසාරෙතති. ⁶ තෙන ව ගකෙත ගනි-
කරණීයං කරොතති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ගනිජාන කථා නිවසිතා.

1 අධිගණනාති - මජ්ඣ.,
2 නභායනති - මජ්ඣ.,
3 විලිම්පනති - මජ්ඣ.,
4 උච්චාරෙතති - සිමු, PTS.
5 නික්ඛිපෙතති - මජ්ඣ.,
6 පසාරෙතති - සිමු.

18. 4.

ගකිජාත කථා.

[භාග්‍යවත් බුදුන් කෙරෙහි නුනුවණින් ගත් ප්‍රේම වශයෙන් භාග්‍යවතුන්ගේ මලමු අන්‍ය ගකිජාතයතව වඩා සුගකිතර යයි අකික උපතර්පටකනිකායවාර්ෂින් සෙසින් ලබයි ගන්තවුන්ගේ වංඳ බිඳුනව 'ගකිජාතකථා' එයි]

1. ස. පු: භාග්‍යවත් බුදුන්ගේ මලමු අතිශයින් අන්‍ය ගකි-
ජාතයන් මැඩගෙන සිටුවනේ මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සුවදදාය මැ වළඳනසේක්
මේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔත් කොමු වළඳනසේක්
නො ?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ධ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔත් කොමු වළඳන
සේක් නම්,

ස. පා: හවත, 'භාග්‍යවත් බුදුන්ගේ මලමු අතිශයින්
අන්‍ය ගකිජාතයන් මැඩගෙන සිටුවනේ මේ'යයි
නො කියැවුතු මැ යැ.

2. ස. පු: භාග්‍යවත් බුදුන්ගේ මලමු අතිශයින් අන්‍ය ගකි-
ජාතයන් මැඩගෙන සිටුවනේ මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවත් බුදුන්ගේ මලමු සත්‍යානස කරන, විලෙ-
වුන් කොට ගත්තා, උච්ඡාදන කරන, මඤ්ඤායෙහි
ගොපනය කරන, කරමුයෙහි බහාලන, අවන්හල්හි
සුවදදා සේ එළවා තබන කිසි කෙනෙක් ඇද්ද?
එ ගඳිනුදු ගඳකරණී කෙරෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ.

ගකිජාත කථා නිමි.

18. 5.

එකමග්ග කථා

1. ස. පු: එකෙන අරියමග්ගෙන චතතාරි සාමඤ්ඤඵලානි සච්ඡිකරොති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: චතුත්තං එකානං -පෙ- චතුත්තං සඤ්ඤානං සමොධානං භොති'ති.
- ප. පටි: න භෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: එකෙන අරියමග්ගෙන චතතාරි සාමඤ්ඤඵලානි සච්ඡිකරොති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: සොනාපතතිමග්ගෙනාති.¹
- ප. පටි: න භෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: සකදයාමී -පෙ- අනාගාමීමග්ගෙනාති.
- ප. පටි: න භෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
- ස. පු: කතමෙන මග්ගෙනාති
- ප. චි: අරහත්තමග්ගෙනා'ති.
- ස. අනු: අරහත්තමග්ගෙන සකකායද්ධිං විවිකිච්ඡං සීලබ්බතපරාමාසං ජහති'ති.
- ප. පටි: න භෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
- 3 ස. පු: අරහත්තමග්ගෙන සකකායද්ධිං විවිකිච්ඡං සීලබ්බතපරාමාසං ජහති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: නනු තිණ්ණං සඤ්ඤාජනානං පහානං සොනා-පතතිඵලං චුත්තං භගවතා'ති.
- ප. පටි: ආමන්තා.
- ස. ස: භඤ්චි තිණ්ණං සඤ්ඤාජනානං පහානං සොනා-පතතිඵලං චුත්තං භගවතා,
- ස. පා: නො ව චත රෙ චතතබ්බෙ අරහත්තමග්ගෙන සකකායද්ධිං විවිකිච්ඡං සීලබ්බතපරාමාසං ජහති'ති.

18. 5.

එකමග්ග කපා

[“බුදුරදනු සෝචන් වෑ සෙදගැමි මහත් සෙදගැමි වෑ අනගැමි මහත් අනගැමි වෑ රහත්මහත් පසක් කළහ. එක් වෑ රහත්මහත් සතර ඵලයන් පසක් කළහ”යි බුදුන් කෙරෙහි නුනුවණින් කළ ප්‍රේම වශයෙන් අඩක උත්තරාපට්ඨන නිකායවාසීන් සෙසින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ වෘද්ධ බිඳුනට ‘එකමග්ගකපා’ එයි.]

1. ස. පු: එක් ආයතීයයෙන් සතර ශ්‍රාමණ්ඩලයන් පසක් කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: සපයියන් සතර දෙනකුන්ගේ සංඥාවන් සතර දෙනකුන්ගේ සම්මිධාන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
2. ස. පු: එක් අර්ග්ගයින් සතර ශ්‍රාමණ්ඩලයන් පසක් කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: සොචන් මගින් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැ යුතු යැ ...
- ස. අනු: සෙදගැමි ... අනගැමිමගින් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- ස. පු: කවර මගෙකින් (පසක් කරන්නේ) වේ ද?
- ප. පි: රහත්මගිහි.
- ස. අනු: රහත්මගින් සත්කායදූෂටිය විචික්ඛ්‍යාව ශීල-
ච්ඡතපරාමසීය දුරු කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
3. ස. පු: රහත්මගින් සත්කායදූෂටිය විචික්ඛ්‍යාව ශීල-
ච්ඡතපරාමසීය දුරු කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ‘තුන් සංයෝජනයන්ගේ ප්‍රභාණය සොචන්ඵල
යැ’යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. ය: ඉදින් ‘තුන් සංයෝජනයන්ගේ ප්‍රභාණය සොචන්-
ඵල වෙතී’ භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද වී නම්,
- ස. පා: භවත, ‘රහත්මගින් සත්කායදූෂටිය විචික්ඛ්‍යාව
ශීලච්ඡතපරාමසීය දුරු කෙරෙතී’ නො කියැයුතු
මැ යැ.

4. ස. පු: අරහත්තමග්ගෙන ඔලාරිකං කාමරාගං ඔලාරිකං බ්‍යාපාදං ජහති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. පු: අරහත්තමග්ගෙන ඔලාරිකං කාමරාගං ඔලාරිකං බ්‍යාපාදං ජහති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ස. අනු: නනු කාමරාගබ්‍යාපාදනං තනුභාවං සකදගාමි-
ඵලං වුත්තං ගභවතා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ස. ඨ: හඤ්චි කාමරාගබ්‍යාපාදනං තනුභාවං සකදගාමි-
ඵලං වුත්තං ගභවතා,
- ස. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ 'අරහත්තමග්ගෙන
ඔලාරිකං කාමරාගං ඔලාරිකං බ්‍යාපාදං ජහති'ති.
5. ස. පු: අරහත්තමග්ගෙන අණ්ණසහගතං කාමරාගං අණ්ණ-
සහගතං බ්‍යාපාදං ජහති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: අරහත්තමග්ගෙන අණ්ණසහගතං කාමරාගං අණ්ණ-
සහගතං බ්‍යාපාදං ජහති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ස. අනු: නනු කාමරාගබ්‍යාපාදනං අනවසේසප්පහානං
අනාගාමිඵලං වුත්තං ගභවතා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
- ස. ඨ: හඤ්චි කාමරාගබ්‍යාපාදනං අනවසේසප්පහානං
අනාගාමිඵලං වුත්තං ගභවතා,
- ස. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ අරහත්තමග්ගෙන
අණ්ණසහගතං කාමරාගං අණ්ණසහගතං බ්‍යාපාදං
ජහති'ති.

4. ස. පු: රහත්මගින් ඔදුරික කාමරාග ඔදුරික ව්‍යාපාද හැරපියන්නේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ
- ස. පු: රහත්මගින් ඔදුරික කාමරාග ඔදුරික ව්‍යාපාද හැරපියා ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. අනු: 'කාමරාගව්‍යාපාදයන්ගේ තුනු බව සෙදනැමිඵල යැ'යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරන ලද නො?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. ය: ඉදින් කාමරාගව්‍යාපාදයන්ගේ තුනුභාවය සෙද-
නැමිඵලය'යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද වී
නම්,
- ස පා: භවත, "රහත්මගින් ඔදුරික කාමරාගය
ඔදුරික ව්‍යාපාදය හැරපියති" නො කියැවුතු
මැ යැ.

5. ස. පු: රහත්මගින් අණුසහගත කාමරාගය අණුසහගත
ව්‍යාපාදය හැරපියන්නේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ
- ස. අනු: රහත් මගින් අණුසහගත කාමරාගය අණුසහගත
ව්‍යාපාදය හැරපියන්නේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ යැ.
- ස. අනු. 'කාමරාගව්‍යාපාදයන්ගේ නිරවශෙෂප්‍රභාණය
අනනැමිඵල යැ'යි භාග්‍යවතුන් විසින් වදාරන
ලද නො?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. ය: ඉදින් 'කාමරාගව්‍යාපාදයන්ගේ නිරවශෙෂ
ප්‍රභාණය අනනැමිඵල යැ'යි භාග්‍යවතුන් විසින්
වදාරනලද වී නම්,
- ස පා: භවත, "රහත්මගින් අණුසහගත කාමරාගය අණු-
සහගත ව්‍යාපාදය හැරපියති" නො කියැවුතු
මැ යැ.

6. ප. පු: න වතතබ්බං එකෙන අරියමග්ගෙන වතතාරි සාමඤ්ඤඵලානි සච්ඡිකරොති'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ප. අනු: හගච්ඡා සොභාපඤ්ඤාමග්ගො හාමිතො'ති

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ප. අනු: හගච්ඡා සොභාපඤ්ඤාමග්ගො'ති

ස. පටි: න හෙවං වතතබ්බං -පෙ-

ප. අනු. හගච්ඡා සකදගාමි -පෙ- අනාගාමිමග්ගො හාමිතො'ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ප. අනු: හගච්ඡා අනාගාමි'ති.

ස. පටි: න හෙවං වතතබ්බං -පෙ-

7. ස. පු: හගච්ඡා එකෙන අරියමග්ගෙන වතතාරි සාමඤ්ඤඵලානි සච්ඡිකරොති, සාවකා චතුති අරියමග්ගෙති වතතාරිසාමඤ්ඤඵලානි සච්ඡිකරොන්ති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: සාවකා බුද්ධාහං හගච්ඡො අද්දිට්ඨං දකඛන්ති.¹ අනභිගතං අභිගච්ඡන්ති, අසච්ඡිකතං සච්ඡිකරොන්ති'ති.

ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බං -පෙ-

එකමග්ග කපා නිබ්බිතා

1 දකඛන්ති - සිද්ධ, PTS.

6. ප. පු: 'එක් අංගඝ්‍රීමාභියෙකින් සතර ශ්‍රාමණ්‍යඵලයන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කෙරෙති' නො කියැයුතු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සොවන් මග භාවිත වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: භාග්‍යවන්හු ශ්‍රොතෘපත්ත වෙත් ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
- ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කෙදගැමිමග ... අනගැමිමග භාවිත වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: භාග්‍යවන්හු අනගැමි වෙත් ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
7. ස. පු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක් අංගඝ්‍රීමාභියෙකින් සතර ශ්‍රාමණ්‍යඵලයන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කරන්නාහු වෙත් ද, ශ්‍රාවකයෝ සතරමාභියෙන් සතර ශ්‍රාමණ්‍යඵලයන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කරන්නාහු වෙත් ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේයැ.
- ස. අනු: ශ්‍රාවකයෝ භාග්‍යවන් බුදුන් නො දක්නාලද්ද දක්නාහු වෙත් ද, අනඛිගතය අඛිගමි කරන්නාහු වෙත් ද, අධ්‍යක්‍ෂාත්කෘතය ධ්‍යක්‍ෂාත් කරන්නාහු වෙත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

එකමග්ග කථා නිමි.

18. 6.

කොන්සම්කන්ති කථා.

1. ස. පු: කොනා කොනා සම්කම්තිති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පඨමා කොනා තතියං කොනා සම්කම්තිති
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු. කොනා කොනා සම්කම්ති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: දුතියා කොනා වතුථං කොනා සම්කම්ති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: පඨමා කොනා දුතියං කොනා සම්කම්ති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: යා පඨමස්ස කොනස්ස උප්පාදය ආවට්ඨනා -පෙ-
 පඤ්ඤි, සා'ව දුතියස්ස කොනස්ස උප්පාදය
 ආවට්ඨනා -පෙ- පඤ්ඤි'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: පඨමා කොනා දුතියං කොනා සම්කම්ති,¹ න
 වත්තබ්බං “යා පඨමස්ස කොනස්ස උප්පාදය
 ආවට්ඨනා -පෙ- පඤ්ඤි, සා'ව දුතියස්ස කොනස්ස
 උප්පාදය ආවට්ඨනා -පෙ- පඤ්ඤි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: දුතියං කොනං අනාවරොන්තස්ස උප්පජ්ජති-පෙ-
 අප්පඤ්ඤාන්තස්ස උප්පජ්ජති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1. සම්කම්ති'ති - සිඤ්ඤා, සා:

18 6.

කෘතසංකතති කථා

[“ඉධ භික්‍ෂුවෙ භික්‍ෂු විවිච්චිව කාමෙහි පඤ්චං කෘතං උප-
සංපජ්ජ මහරතී, විතක්ක විචාරානං චූපසමා දුතියං කෘතං ... තතියං
කෘතං... චතුස්සං කෘතං උපසංපජ්ජ මහරතී” යන මේ පිළිවෙල දෙසනා
තිසා ඒ ඒ ධ්‍යානයෙන් උපචාරප්‍රාප්ති රහිත වෑ මෑ ධ්‍යානයෙන් ධ්‍යානයට
පැන යති”යි මහිසාසකයන් හා සමහර අකිකතිකායවාසීන් සෙයින්
ලබ්ධි ගන්තවුන්ගේ වාද හිදුනට ‘කෘතසංකතතිකථා’ එසි.]

1. ස. පු: ධ්‍යානයෙන් ධ්‍යානයට සංක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද?
 ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
 ස. අනු: ප්‍රථමධ්‍යානයෙන් තෘතීයධ්‍යානයට සංක්‍රමණ
 කරන්නේ වේ ද?
 ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ස. පු: ධ්‍යානයෙන් ධ්‍යානයට සංක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද,
 ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
 ස. අනු: ද්විතීයධ්‍යානයෙන් චතුර්ධ්‍යානයට සංක්‍රමණ
 කරන්නේ වේ ද?
 ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
3. ස. පු: ප්‍රථමධ්‍යානයෙන් ද්විතීයධ්‍යානයට සංක්‍රමණ
 කරන්නේ වේ ද?
 ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
 ස. අනු: ප්‍රථමධ්‍යානය උපදනා පිණිස යම් ආවර්තියෙක්...
 ප්‍රණීඛියෙක් ඇද්ද, එ මැ ද්විතීයධ්‍යානය උපදනා
 පිණිස ආවර්තියා ... ප්‍රණීඛි වේ ද?
 ප. පටිඤ්ඤ: එසේ නො කියැවුණු යැ ..
4. ස. පු: ප්‍රථමධ්‍යානයෙන් ද්විතීයධ්‍යානයට සංක්‍රමණ
 කරන්නේ වේ ද, ප්‍රථමධ්‍යානය උපදනා පිණිස
 යම් ආවර්තියෙක් ... ප්‍රණීඛියෙක් ඇද්ද, එ මැ
 ද්විතීයධ්‍යානය උපදනා පිණිස ආවර්තියා ...
 ප්‍රණීඛි වෙති”යි නො නො කියැවුණු වේ ද?
 ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
 ස. අනු: ද්විතීයධ්‍යානය ආවර්තියා නො කරන්නාහට
 උපදනේ වේ ද, ... ප්‍රණීඛි නො කරන්නාහට
 උපදනේ වේ ද?
 ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

- ස. අනු: නනු දුතියං කුසලං ආවර්ථනානාං උපපජ්ඣති -පෙ- පණ්ණිදහනානාං උපපජ්ඣති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. ථ: හඤ්චී දුතියං කුසලං ආවර්ථනානාං උපපජ්ඣති -පෙ- පණ්ණිදහනානාං උපපජ්ඣති,
- ස. පා: නො ව වත රෙ වතතඤ්ඤි “පඨමා කුසලා දුතියං කුසලං සංකමති”ති.
- ඊ. ස. පු: පඨමා කුසලා දුතියං කුසලං සංකමති’ති
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: පඨමං කුසලං කාමෙ ආදිනවතො මනසි-කරොතො උපපජ්ඣති’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: දුතියං කුසලං කාමෙ ආදිනවතො මනසිකරොතො උපපජ්ඣති’ති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතඤ්ඤි -පෙ-
- ඊ. ස. පු: පඨමං කුසලං සම්පතකං සම්මාරනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: දුතියං කුසලං සම්පතකං සම්මාරනති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතඤ්ඤි -පෙ-
- ස. අනු: පඨමා කුසලා දුතියං කුසලං සංකමති’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: තඤ්ඤාච පඨමං කුසලං තං දුතියං කුසලනති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතඤ්ඤි -පෙ-
- ඊ. ස. පු: දුතියා කුසලා තතියං කුසලං සංකමති’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: යා දුතියනාං කුසලනාං උපපාදාය ආවර්ථනා¹ -පෙ- පණ්ණිති, සා’මි තතියනාං කුසලනාං උපපාදාය ආවර්ථනා -පෙ- පණ්ණිති’ති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතඤ්ඤි -පෙ-

- ස. අනු: ද්විතීයානන්තරාදිතා කරත්තානං උපදන්තො ... ප්‍රණීධි කරත්තානං උපදන්තො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එතෙ ය.
- ස. ස: ඉදිත් ද්විතීය ව්‍යානන්තරාදිතා කරත්තානං උපදන්තො වේ නම් ... ප්‍රණීධි කරත්තානං උපදන්තො වේ නම්,
- ස. පා: හවත, “ප්‍රථමව්‍යානන්තරාදිතා ද්විතීයව්‍යානන්තරාදිතා සමුත්තරාදිතා” නො කියැවුණු මැ ය.
5. ස. පා: ප්‍රථමව්‍යානන්තරාදිතා ද්විතීයව්‍යානන්තරාදිතා සමුත්තරාදිතා කරත්තො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එතෙ ය.
- ස. අනු: ප්‍රථමව්‍යානන්තරාදිතා කරත්තො දිසිත් මෙතෙති කරත්තානං උපදන්තො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එතෙ ය.
- ස. අනු: ද්විතීයව්‍යානන්තරාදිතා කරත්තො දිසිත් මෙතෙති කරත්තානං උපදන්තො වේ ද?
- ප. පටි: එතෙ නො කියැවුණු ය ...
6. ස. ප්‍ර: ප්‍රථමව්‍යානන්තරාදිතා සමුත්තරාදිතා වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එතෙ ය.
- ස. අනු: ද්විතීයව්‍යානන්තරාදිතා සමුත්තරාදිතා වේ ද?
- ප. පටි: එතෙ නො කියැවුණු ය ...
- ස. අනු: ප්‍රථමව්‍යානන්තරාදිතා ද්විතීයව්‍යානන්තරාදිතා සමුත්තරාදිතා කරත්තො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එතෙ ය.
- ස. අනු: ඒ ප්‍රථමව්‍යාන මැ ඒ ද්විතීයව්‍යාන වේ ද?
- ප. පටි: එතෙ නො කියැවුණු ය ...
7. ස. ප්‍ර: ද්විතීයව්‍යානන්තරාදිතා ත්‍රිතීයව්‍යානන්තරාදිතා සමුත්තරාදිතා කරත්තො වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එතෙ ය.
- ස. අනු: ද්විතීයව්‍යානන්තරාදිතා පිණිස යම් අවතීනා-
යෙක් ප්‍රණීධියෙක් ඇද්ද, එ මැ ත්‍රිතීයව්‍යානන්තරාදිතා පිණිස අවතීනා ... ප්‍රණීධි වේ ද?
- ප. පටි: එතෙ නො කියැවුණු ය.

8 ස. පු:

දුතියා කෘතා තතියං කෘතං සංකෘතී,¹ න
වතතබ්බං “යා දුතියස්ස කෘතස්ස උපාදය
ආවට්ඨනා -පෙ- පණ්ඩි, සා’ව තතියස්ස කෘතස්ස
උපාදය ආවට්ඨනා -පෙ- පණ්ඩි’ති

ප. පරිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ස. අනු:

තතියං කෘතං අනාවට්ඨෙනාස්ස² උපාජ්ජති-පෙ-
අපාණ්ඩුභනනාස්ස³ උපාජ්ජති’ති.

ප. පටි:

න භෙවං වතතබ්බං -පෙ-

ස. අනු:

නනු තතියං කෘතං ආවට්ඨෙනාස්ස උපාජ්ජති
-පෙ- පණ්ඩුභනනාස්ස උපාජ්ජති’ති.

ප. පරිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ස. ඔ:

භඤ්චි තතියං කෘතං ආවට්ඨෙනාස්ස උපාජ්ජති
-පෙ- පණ්ඩුභනනාස්ස උපාජ්ජති,

ස. පා:

නො ව වත රෙ වතතබ්බං දුතියා කෘතා තතියං
කෘතං සංකෘතී’ති.

9. ස. පු:

දුතියා කෘතා තතියං කෘතං සංකෘතී’ති.

ප. පරිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ස. අනු:

දුතියං කෘතං විතක්කම්චාරෙ ආදීනම්නො
මනසිකරොනො උපාජ්ජති’ති

ප. පරිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ස. අනු:

තතියං කෘතං විතක්කම්චාරෙ ආදීනම්නො
මනසිකරොනො උපාජ්ජති’ති.

ප. පටි:

න භෙවං වතතබ්බං -පෙ-

10. ස. පු:

දුතියං කෘතං සප්පිතිකනති

ප. පරිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ස. අනු.

තතියං කෘතං සප්පිතිකනති.

ප. පටි:

න භෙවං වතතබ්බං -පෙ-

11 ස. පු:

දුතියා කෘතා තතියං කෘතං සංකෘතී’ති.

ප. පරිඤ්ඤා:

ආමනතා.

1 සංකෘතී’ති - සිඬු, සනා.

2 අනාවට්ඨෙනාස්ස - සිඬු. PTS අනාවට්ඨෙනාස්ස සනා.

3 අප්පණ්ඩුභනනාස්ස - සිඬු.

8. ස. ප්‍ර: ද්විතීයධර්මයෙන් තෘතීයධර්මයට සංක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද, ද්විතීයධර්මය උපදනා පිණිස යම් ආවේණියක් ... ප්‍රණීධියක් ඇත් නම්, එ මැ තෘතීයධර්මය උපදනා පිණිස ආවේණිය... ප්‍රණීධි වේ යයි නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පරිකුලා: එසේ යැ.
- ස. අනු: තෘතීයධර්මය ආවේණිය නො කරන්නාහට උපදනේ වේ ද ... ප්‍රණීධි නො කරන්නාහට උපදනේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: තෘතීයධර්මය ආවේණිය කරන්නාහට උපදනේ නො ... ප්‍රණීධි කරන්නාහට උපදනේ නො?
- ප. පරිකුලා: එසේ යැ.
- ස. ඔ: ඉදින් තෘතීයධර්මය ආවේණිය කරන්නාහට උපදනේ වේ නම්, ... ප්‍රණීධි කරන්නාහට උපදනේ වේ නම්,
- ස. පා: හවත, ද්විතීයධර්මයෙන් තෘතීයධර්මයට සංක්‍රමණ කරන්නේ වේ යයි නො කියැවුණු මැ යැ.
9. ස. ප්‍ර: ද්විතීයධර්මයෙන් තෘතීයධර්මයට සංක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරිකුලා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ද්විතීයධර්මය විතකිවිචාරයන් ආදීන්ව විසින් මෙතෙහි කරන්නාහට උපදනේ වේ ද?
- ප. පරිකුලා: එසේ යැ.
- ස. අනු: තෘතීයධර්මය විතකිවිචාරයන් ආදීන්ව විසින් මෙතෙහි කරන්නාහට උපදනේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
10. ස. ප්‍ර: ද්විතීයධර්මය සප්‍රතික වේ ද?
- ප. පරිකුලා: එසේ යැ.
- ස. අනු: තෘතීයධර්මය සප්‍රතික වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
11. ස. ප්‍ර: ද්විතීයධර්මයෙන් තෘතීයධර්මයට සංක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරිකුලා: එසේ යැ.

- ස. අනු: තඤ්ඤද්ව දුතියං කෘතං තං තතියං කෘතතති
ප. පථි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
12. ස. පු: තතියා කෘතා චතුත්ථං කෘතං සංකමති'ති
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා .
ස. අනු: යා තතියස්ස කෘතස්ස උපාදාය ආවට්ඨතා -පෙ-
පණ්ඩි, සා'ව චතුත්ථස්ස කෘතස්ස උපාදාය
ආවට්ඨතා -පෙ- පණ්ඩිති.
ප. පථි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
13. ස. පු: තතියා කෘතා චතුත්ථං කෘතං සංකමති, න
වතතබ්බං "යා තතියස්ස කෘතස්ස උපාදාය
ආවට්ඨතා -පෙ- පණ්ඩි, සා'ව චතුත්ථස්ස
කෘතස්ස උපාදාය ආවට්ඨතා -පෙ- පණ්ඩි'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: චතුත්ථං කෘතං අනාවට්ඨෙනස්ස උපපජ්ජති- පෙ-
අපාණ්ඩුභන්තස්ස උපපජ්ජති'ති
ප. පථි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
ස. අනු: නනු චතුත්ථං කෘතං අනාවට්ඨෙනස්ස උපපජ්ජති
-පෙ- පණ්ඩුභන්තස්ස උපපජ්ජති'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. ස: හඤ්චි චතුත්ථං කෘතං අනාවට්ඨෙනස්ස උපපජ්ජති
-පෙ- පණ්ඩුභන්තස්ස උපපජ්ජති,
ස. පා: නො ව වත රෙ වතතබ්බෙ "තතියා කෘතා
චතුත්ථං කෘතං සංකමති'ති
14. ස. පු: තතියා කෘතා චතුත්ථං කෘතං සංකමති'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: තතියං කෘතං පිතිං ආදීනවතො මනසිකරොතො
උපපජ්ජති'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා
ස. අනු: චතුත්ථං කෘතං පිතිං ආදීනවතො මනසිකරොතො
උපපජ්ජති'ති.
ප. පථි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

- ස. අනු: ඒ දිවියධ්‍යාන මැ ඒ තෘතීයධ්‍යාන වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
12. ස. පු: තෘතීයධ්‍යානයෙන් චතුර්ධ්‍යානයට සංක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: තෘතීයධ්‍යානය උපදනා පිණිස යම් අවතීනා-
යෙක් ... ප්‍රණීධියෙක් ඇද්ද, ඒ මැ චතුර්ධ්‍යානය
උපදනා පිණිස අවතීනා ... ප්‍රණීධි වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
13. ස. පු: තෘතීයධ්‍යානයෙන් චතුර්ධ්‍යානයට සංක්‍රමණ
කරන්නේ වේ ද, 'තෘතීයධ්‍යානය උපදනා පිණිස
යම් අවතීනායෙක් ... ප්‍රණීධියෙක් ඇද්ද, ඒ මැ
චතුර්ධ්‍යානය උපදනා පිණිස අවතීනා ... ප්‍රණීධි
වේනි' නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: චතුර්ධ්‍යානය අවතීනා නො කරන්නාහට
උපදනේ වේ ද ... ප්‍රණීධි නො කරන්නාහට
උපදනේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: චතුර්ධ්‍යානය අවතීනා කරන්නාහට උපදනේ
නො ... ප්‍රණීධි කරන්නාහට උපදනේ නො?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. එ: ඉදින් චතුර්ධ්‍යානය අවතීනා කරන්නාහට
උපදනේ වේ නම් ... ප්‍රණීධි කරන්නාහට උපදනේ
වේ නම්,
- ස. පා: භවත, 'තෘතීයධ්‍යානයෙන් චතුර්ධ්‍යානයට
සංක්‍රමණ කරන්නේ වේ' යයි නො කියැවුණු
මැ යැ.
- 14 ස. පු: තෘතීයධ්‍යානයෙන් චතුර්ධ්‍යානයට සංක්‍රමණ
කරන්නේ වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: තෘතීයධ්‍යානය ප්‍රතීය ආදිනව විසින් මෙතෙහි
කරන්නාහට උපදනේ වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: චතුර්ධ්‍යානය ප්‍රතීය ආදිනව විසින් මෙතෙහි
කරන්නාහට උපදනේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

15. ස. පු:

තතියං කෘතං සුඛසහගතනති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. අනු:

චතුර්ථං කෘතං සුඛසහගතනති.

ප. පටි:

න හෙවං වත්තබ්බං -පෙ-

16. ස. පු:

තතියා කෘතා චතුර්ථං කෘතං සංඛ්‍යමතී'ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. අනු:

තඤ්ඤෙව තතියං කෘතං තං චතුර්ථං කෘතනති

ප. පටි:

න හෙවං වත්තබ්බං -පෙ-

17. ප. පු:

න වත්තබ්බං “කෘතා කෘතං සංඛ්‍යමතී'ති.

ස පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ප. අනු:

නහු වුත්තං ගගවතා “ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු
 විව්චෙව්ච කාමෙහි [පඨමං කෘතං] -පෙ- චතුර්ථං
 කෘතං උපසම්පජ්ජි විහරතී'ති. අනෙව
 සුත්තන්තා'ති.

ස පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ප පා:

තෙන හි “කෘතා කෘතං සංඛ්‍යමතී'ති

කෘතසංඛ්‍යානනි කපා ගිට්ඨිතා.

15 ස. පු: තාතියධ්‍යානස යුක්තසහගත වේ ද?

ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චතුර්ධ්‍යානස යුක්තසහගත වේ ද?

ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

16. ස. පු: තාතියධ්‍යානසෙන් චතුර්ධ්‍යානයට සංක්‍රමණ කරන්නේ වේ ද?

ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ තාතියධ්‍යානය මැ ඒ චතුර්ධ්‍යාන වේ ද?

ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

17. ප. පු: 'ධ්‍යානයෙන් ධ්‍යානයට සංක්‍රමණ වේ'යි නො කියැවුණු වේ ද?

ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නු: "මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ කාමසෙන් වෙන් වැ මැ [ප්‍රථමධ්‍යානය] .. චතුර්ධ්‍යානය උපයා වාස කෙරෙයි" වදල සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පා: එකරැඹේන් 'ධ්‍යානයෙන් ධ්‍යානයට සංක්‍රමණ කෙරෙයි.

ධ්‍යානයසංක්‍රමණනි කථා නිමි.

18. 7.

කොනන්තරික කථා

1. ස. පු: අපි කොනන්තරිකා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අපි එකන්තරිකා -පෙ- අපි සඤ්ඤාන්තරිකා'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: අපි කොනන්තරිකා'ති
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: දුතියස්ස ච කොනස්ස තතියස්ස ච කොනස්ස
 අන්තරෙ අපි කොනන්තරිකා'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: අපි කොනන්තරිකා'ති
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තතියස්ස ච කොනස්ස චතුත්තස්ස ච කොනස්ස
 අන්තරෙ අපි කොනන්තරිකා'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: දුතියස්ස ච කොනස්ස තතියස්ස ච කොනස්ස
 අන්තරෙ හපි කොනන්තරිකා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. ස: හඤ්චි දුතියස්ස ච කොනස්ස තතියස්ස ච කොනස්ස
 අන්තරෙ හපි කොනන්තරිකා,
 ස. පා: හො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අපි කොනන්තරිකා'ති
5. ස. පු: තතියස්ස ච කොනස්ස චතුත්තස්ස ච කොනස්ස
 අන්තරෙ හපි කොනන්තරිකා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. ස: හඤ්චි තතියස්ස ච කොනස්ස චතුත්තස්ස ච
 කොනස්ස අන්තරෙ හපි කොනන්තරිකා,
 ස. පා: හො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අපි කොනන්තරිකා'ති.

18. 7.

කෘතන්තරික කථා.

[අවිතක් විවාරමාත්‍ර සමාධියට අවකාශ නොදන “ප්‍රථමධ්‍යානය-
ටත් ද්විතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි ධ්‍යානානන්තරිකාවක් ඇතැ”යි සමමිතිය
හා සමහර අකික නිකායවෙසින් සෙසින් ලබා ගත්තුවුන්ගේ වාද
සිද්ධතව ‘කෘතන්තරික කථා’ එයි]

1. ස. ප්‍ර: ධ්‍යානානන්තරික (ධ්‍යානයට අතුරෙහි වූ) සමාධි-
යෙක් ඇද්ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සපඨි:නන්තරිකා ඇද්ද ... සංඥානන්තරිකා ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ස. ප්‍ර: ධ්‍යානානන්තරික සමාධියෙක් ඇද්ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ද්විතීයධ්‍යානයටත් තෘතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි
ධ්‍යානානන්තරික සමාධි ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
3. ස. ප්‍ර: ධ්‍යානානන්තරික සමාධියෙක් ඇද්ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: තෘතීයධ්‍යානයටත් චතුර්ථධ්‍යානයටත් අතුරෙහි
ධ්‍යානානන්තරික සමාධියෙක් ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. ප්‍ර: ද්විතීයධ්‍යානයටත් තෘතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි
ධ්‍යානානන්තරික සමාධියෙක් නැද්ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ඔ: ඉදින් ද්විතීයධ්‍යානයටත් තෘතීයධ්‍යානයටත්
අතුරෙහි ධ්‍යානානන්තරික සමාධියෙක් නැත් නම්,
- ස. පා: හවත, ධ්‍යානානන්තරික සමාධියෙක් ඇතැ’යි නො
කියැවුණු මැ යැ.
5. ස. ප්‍ර: තෘතීයධ්‍යානයටත් චතුර්ථධ්‍යානයටත් අතුරෙහි
ධ්‍යානානන්තරික සමාධියෙක් නැද්ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ඔ: ඉදින් තෘතීයධ්‍යානයටත් චතුර්ථධ්‍යානයටත්
අතුරෙහි ධ්‍යානානන්තරික සමාධියෙක් නැත් නම්,
- ස. පා: හවත, ‘ධ්‍යානානන්තරික සමාධියෙක් ඇතැ’යි නො
කියැවුණු මැ යැ.

6. ස. පු: පඨමස්ස ච කියානස්ස දුතියස්ස ච කියානස්ස අනන්තරෙ අපි කියානනනරිකා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ස. අනු: දුතියස්ස ච කියානස්ස තතියස්ස ච කියානස්ස අනන්තරෙ අපි කියානනනරිකා'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චතතඤ්ඤි -පෙ-
7. ස. පු: පඨමස්ස ච කියානස්ස දුතියස්ස ච කියානස්ස අනන්තරෙ අපි කියානනනරිකා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ස. අනු: තතියස්ස ච කියානස්ස චතුස්ස ච කියානස්ස අනන්තරෙ අපි කියානනනරිකා'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චතතඤ්ඤි -පෙ-
8. ස. පු: දුතියස්ස ච කියානස්ස තතියස්ස ච කියානස්ස අනන්තරෙ අපි කියානනනරිකා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ස. අනු: පඨමස්ස ච කියානස්ස දුතියස්ස ච කියානස්ස අනන්තරෙ අපි කියානනනරිකා'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චතතඤ්ඤි -පෙ-
9. ස. පු: තතියස්ස ච කියානස්ස චතුස්ස ච කියානස්ස අනන්තරෙ අපි කියානනනරිකා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ස. අනු: පඨමස්ස ච කියානස්ස දුතියස්ස ච කියානස්ස අනන්තරෙ අපි කියානනනරිකා'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චතතඤ්ඤි -පෙ-
10. ස. පු: අවිතකෙකා විචාරමතෙතා සමාධි කියානනනරිකා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ස. අනු: සවිතකෙකා සවිචාරො සමාධි කියානනනරිකා'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චතතඤ්ඤි -පෙ-
11. ස. පු: අවිතකෙකා විචාරමතෙතා සමාධි කියානනනරිකා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
- ස. අනු: අවිතකෙකා අවිචාරො සමාධි කියානනනරිකා'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චතතඤ්ඤි -පෙ-

6. ස. පු: ප්‍රථමධ්‍යානයටත් ද්විතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි
ධ්‍යානාන්තරික සමාධියෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ද්විතීයධ්‍යානයටත් තෘතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි
ධ්‍යානාන්තරික සමාධියෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහැනු යැ ...
7. ස. පු: ප්‍රථමධ්‍යානයටත් ද්විතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි
ධ්‍යානාන්තරික සමාධියෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: තෘතීයධ්‍යානයටත් චතුර්ධ්‍යානයටත් අතුරෙහි
ධ්‍යානාන්තරික සමාධියෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහැනු යැ ...
8. ස. පු: ද්විතීයධ්‍යානයටත් තෘතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි
ධ්‍යානාන්තරික සමාධියෙක් නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රථමධ්‍යානයටත් ද්විතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි
ධ්‍යානාන්තරික සමාධියෙක් නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහැනු යැ ...
9. ස. පු: තෘතීයධ්‍යානයටත් චතුර්ධ්‍යානයටත් අතුරෙහි
ධ්‍යානාන්තරික සමාධියෙක් නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රථමධ්‍යානයටත් ද්විතීයධ්‍යානයටත් අතුරෙහි
ධ්‍යානාන්තරික සමාධියෙක් නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහැනු යැ ...
10. ස. පු: අවිතකී විචාරමාත්‍ර සමාධිය ධ්‍යානාන්තරික වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සසවිතකී සවිචාරසමාධිය ධ්‍යානාන්තරික වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහැනු යැ ...
11. ස. පු: අවිතකී විචාරමාත්‍ර සමාධිය ධ්‍යානාන්තරික වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අවිතකී අවිචාර සමාධිය ධ්‍යානාන්තරික වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහැනු යැ ...

12. ස. පු: සවිතකෙකා සවිචාරො සමාධි භ කියනනනරිකා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ස. අනු: අවිතකෙකා විචාරමනෙතා සමාධි භ කියනනනරි-
 කා'ති.
 ප. පටි: භ හෙවං වතතබ්බි -පෙ-
13. ස. පු: අවිතකෙකා අවිචාරො සමාධි භ කියනනනරිකා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ස. අනු: අවිතකෙකා විචාරමනෙතා සමාධි භ කියනනනරි-
 කා'ති.
 ප. පටි: භ හෙවං වතතබ්බි -පෙ-
14. ස. පු: ආනනං කියනනනං පට්ඨපනනනං¹ අනනරො
 අවිතකෙකා විචාරමනෙතා සමාධි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ස. අනු: භනු අවිතකෙකා විචාරමනෙතා සමාධිවති වතත-
 මානෙ පඨමං කියනනං නිරුඤ්ඤං, දුතියං කියනනං
 පට්ඨපනනනති.²
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ස. ස: භඤ්චි අවිතකෙකා විචාරමනෙතා සමාධිවති
 වතතමානෙ පඨමං කියනනං නිරුඤ්ඤං, දුතියං
 කියනනං පට්ඨපනනනං,³
 ස. පා: නොච වත රො වතතබ්බි "ආනනං කියනනනං
 පට්ඨපනනනං අනනරො අවිතකෙකා විචාර-
 මනෙතා සමාධි⁴ කියනනනරිකා"ති.⁴
15. ප. පු: අවිතකෙකා විචාරමනෙතා සමාධි භ කියනනනරි-
 කා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ප. අනු: අවිතකෙකා විචාරමනෙතා සමාධි පඨමං කියනනං
 -පෙ- දුතියං කියනනං -පෙ- තුතියං කියනනං -පෙ-
 චතුතියං කියනනනති
 ස. පටි: භ හෙවං වතතබ්බි -පෙ-
 ප. ආ: තෙන හි "අවිතකෙකා විචාරමනෙතා සමාධි
 කියනනනරිකා"ති.

1. පට්ඨපනනනං - සිමු, PTS

2. සමාධිති - PTS

3. අනුපපනනං - PTS පට්ඨපනනං - සිමු

4. කියනනනරිකා'ති - දාහං

- 12. ස. ප්‍ර:** අවිතකී අවිචාර සමාධිය ධ්‍යානානන්තරික නො වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** අවිතකී විචාරමාත්‍ර සමාධිය ධ්‍යානානන්තරික නො වේ ද?
- ප. පරි:** එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- 13. ස. ප්‍ර:** අවිතකී අවිචාර සමාධිය ධ්‍යානානන්තරික නො වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** අවිතකී විචාරමාත්‍ර සමාධිය ධ්‍යානානන්තරික නො වේ ද?
- ප. පරි:** එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- 14. ස. ප්‍ර:** ප්‍රත්‍යක්ෂානන්තරික ධ්‍යාන දෙකක් හුණේ අතුරෙහි අවිතකී විචාරමාත්‍ර සමාධියෙක් වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා:** එසේ යැ.
- ස. අනු:** අවිතකී විචාරමාත්‍ර සමාධිය පච්ඡානා කල්හි ප්‍රථමධ්‍යානය නිරුද්ධ වූයේ ද්විතීයධ්‍යානය ප්‍රත්‍යක්ෂානන්තරික වූයේ නො?
- ප. පරිඤ්ඤා:** එසේ යැ.
- ස. ස:** ඉදින් අවිතකී විචාරමාත්‍ර සමාධිය පච්ඡානා කල්හි ප්‍රථමධ්‍යානය නිරුද්ධ වූයේ ද්විතීයධ්‍යානය ප්‍රත්‍යක්ෂානන්තරික වූයේ නම්,
- ස. පා:** භවිත, ප්‍රත්‍යක්ෂානන්තරික ධ්‍යාන දෙකක් හුණේ අතුරෙහි අවිතකී විචාරමාත්‍ර සමාධි ධ්‍යානානන්තරික වෙයි' නො කියැවුණු මැ යැ
- 15. ප. ප්‍ර:** අවිතකී විචාරමාත්‍ර සමාධිය ධ්‍යානානන්තරික නො වේ ද?
- ස. පරිඤ්ඤා:** එසේ යැ.
- ප. අනු:** අවිතකී විචාරමාත්‍ර සමාධිය ප්‍රථමධ්‍යාන ... ද්විතීය-ධ්‍යාන ... තෘතීයධ්‍යාන ... චතුර්ධ්‍යාන වේ ද?
- ස. පරි:** එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ප. අ:** එකරැකින් “අවිතකීවිචාරමාත්‍රසමාධිය ධ්‍යානානන්තරික” වෙයි.

16. ස. පු.

අවිතකේකා විවාරමතේකා සමාධි කෘතන්තරිකා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිනතා.

ස. අනු:

නත්ත තයො සමාධි වුත්තා භගවතා “සවිකකේකා සවිවාරො සමාධි, අවිතකේකා විවාරමතේකා සමාධි, අවිතකේකා අවිවාරො සමාධිති.

ප. පටිඤ්ඤා

ආමිනතා.

ස. ථ

භඤ්චි තයො සමාධි වුත්තා භගවතා සවිතකේකා -පෙ- [විවාරමතේකා -පෙ-] අවිවාරො සමාධි,

ස පා

නො ව චිත රො වජ්ජනේක “අවිතකේකා විවාරමතේකා සමාධි කෘතන්තරිකා'ති.

කෘතන්තරික කථා නිවේනා

16. ස. ප්‍ර: අවිතකී විචාරමාත්‍ර සමාධිත ධ්‍යානානන්තරික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තුන් සමාධි කෙනෙක් වදාරන ලද්දු මැ නු: “සවිතකී සවිචාර-සමාධි යැ අවිතකී විචාරමාත්‍ර සමාධි යැ අවිතකී අවිචාරසමාධි යැ”යි

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ය: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් “සවිතකී ... [විචාරමාත්‍ර ...] අවිචාරසමාධි යැ”යි තුන් සමාධි කෙනෙක් වදාරන ලද්දේ වී නම්,

ස. ප: භවත, “අවිතකී විචාරමාත්‍ර සමාධිත ධ්‍යානානන්තරික වේතී” නො කියැවුණු මැ යැ.

ධ්‍යානානන්තරික කථා නිමි.

18. 8.

සමාපනෙනා සද්දං සුණාතීති කථා.

1. ස. පු: සමාපනෙනා සද්දං සුණාතී'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. අනු: සමාපනෙනා චකුක්ඛා රූපං පසාති -පෙ-
 සොතෙන -පෙ- සාතෙන -පෙ- ජීව්හාස -පෙ-
 කායෙන ථොට්ඨබ්බං චුසති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: සමාපනෙනා සද්දං සුණාතී'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. අනු: සොතට්ඤ්ඤාණසමඛිති සමාපනෙනා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: නනු සමාධි මනෝවිඤ්ඤාණසමඛිතියා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. ධ: හඤ්චි සමාධි මනෝවිඤ්ඤාණසමඛිතියා,
 ස. පා: නො ච වත රෙ වතතබ්බෙ "සමාපනෙනා සද්දං
 සුණාතී"ති.
3. ස. පු: සමාධි මනෝවිඤ්ඤාණසමඛිතියා, සොතට්ඤ්ඤාණ-
 සමඛිති සද්දං සුණාතී'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. ධ: හඤ්චි සමාධි මනෝවිඤ්ඤාණසමඛිතියා, සොත-
 ට්ඤ්ඤාණසමඛිති සද්දං සුණාතී,
 ස. පා: නො ච වත රෙ වතතබ්බෙ "සමාපනෙනා සද්දං
 සුණාතී"ති.
4. ස. පු: සමාධි මනෝවිඤ්ඤාණසමඛිතියා, සොතට්ඤ්ඤාණ-
 සමඛිති සද්දං සුණාතී'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

18. 8.

සමාපනතා සද්දං සුණාතීති කපා.

[“ප්‍රථමධ්‍යානය ඔබ්බෙන්ම යැයි භාෂාවෙන් විසින් වදාන ලද වෙයි. ඉදින් සමවත් සමවත්තේ ඔබ්බ නො අසා නම් කිසෙයින් ඔබ්බෙන්ම (ඔබ්බ බාධක) වන්නේ ද? එසෙයින් සමවත් සමවත්තේ ඔබ්බ අසන්නේ වේ” යයි පුළුගෙලියගන් සෙයින් ලබා ගන්නාවුන්ගේ මාද බිඳුනට ‘සමාපනතා සද්දං සුණාතීති කපා’ එයි.]

1. ස. පු: සමවත් සමවත්තේ ඔබ්බ අසන්නේ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: සමවත් සමවත්තේ ඇයින් රු දක්නේ වේ ද? .. කයින් ... නැතැයෙන් ... දිවින් ... කයින් පැතැයි පහත්තේ වේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
2. ස. පු: සමවත් සමවත්තේ ඔබ්බප්‍රවණ කරන්නේ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. අනු: ප්‍රොත්‍රවිඤ්ඤාසම්මානගත වූයේ සමාපන්න වේ ද?
ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ..
ස. අනු: සමාධි මනෝවිඤ්ඤාසම්මානගත නො?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. ථ: ඉදින් මනෝවිඤ්ඤා සම්මානප්‍රදානගත සමාධි වී නම්,
ස. පා: හවත, ‘සමවත් සමවත්තනු ඔබ්බප්‍රවණ කෙරෙහි’ නො කියැවුතු මැ යැ.
3. ස. පු: මනෝවිඤ්ඤාසම්මාන ප්‍රදානගත සමාධි වෙයි, ප්‍රොත්‍රවිඤ්ඤාසම්මාන ප්‍රදාන ඔබ්බප්‍රවණ කරන්නේ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
ස. ථ: ඉදින් මනෝවිඤ්ඤාසම්මාන ප්‍රදානගත සමාධි වී නම්, ප්‍රොත්‍රවිඤ්ඤාසම්මාන ප්‍රදාන ඔබ්බප්‍රවණ කරන්නේ වී නම්,
ස. පා: හවත, ‘සමවත් සමවත්තනු ඔබ්බප්‍රවණ කෙරෙහි’ නො කියැවුතු මැ යැ.
4. ස. පු: මනෝවිඤ්ඤාසම්මාන ප්‍රදානගත සමාධි වෙයි, ප්‍රොත්‍රවිඤ්ඤාසම්මාන ප්‍රදාන ඔබ්බප්‍රවණ කරන්නේ වේ ද?
ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

- ස. අනු: ද්විතනං ඵය්‍යානං -පෙ- ද්විතනං විතතානං
සමොධානං භොතී'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බං -පෙ-
6. ප. පු: න වත්තබ්බං සමාපනො: සද්දං සුණාතී'ති.
- ස. පටිඤ්ඤ: ආමින්නා.
- ප. අනු: නනු පඨමස්ස ක්කානස්ස සද්දෙ කණ්ඩකො
වුතො: භගවතා'ති.
- ස. පටිඤ්ඤ: ආමින්නා.
- ප. ඔ: හඤ්චී පඨමස්ස ක්කානස්ස සද්දෙ කණ්ඩකො
වුතො: භගවතා,
- ප. පා: තෙන වත ථෙර වත්තබ්බං "සමාපනො: සද්දං
සුණාතී'ති.
- 6 ස. පු "පඨමස්ස ක්කානස්ස සද්දෙ කණ්ඩකො වුතො:
භගවතා'ති සමාපනො: සද්දං සුණාතී'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමින්නා.
- ස. අනු: දුතියස්ස ක්කානස්ස විතකෙතා:විවාථො: කණ්ඩකො
වුතො: භගවතා, අපි තස්ස විතකතවිවාථො'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බං -පෙ-
7. ස. පු: "පඨමස්ස ක්කානස්ස සද්දෙ කණ්ඩකො වුතො:
භගවතා'ති සමාපනො: සද්දං සුණාතී'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමින්නා.
- ස. අනු: තතියස්ස ක්කානස්ස පිති කණ්ඩකො -පෙ- චතුත්තස්ස
ක්කානස්ස අස්සාසපස්සාසා: කණ්ඩකො, ...
ආකාසානඤ්චායතනං සමාපත්තස්ස රූපසඤ්ඤ
කණ්ඩකො ... විඤ්ඤාණඤ්චායතනං සමාපත්තස්ස
ආකාසානඤ්චායතනසඤ්ඤා කණ්ඩකො ...
ආකිඤ්චිඤ්ඤායතනං සමාපත්තස්ස විඤ්ඤාණඤ්චා-
යතනසඤ්ඤා කණ්ඩකො ... නෙවසඤ්ඤ
භාසඤ්ඤායතනං සමාපත්තස්ස ආකිඤ්චිඤ්ඤාය-
තනසඤ්ඤා කණ්ඩකො... සඤ්ඤාචෙදධිතතීථොධිං
සමාපත්තස්ස සඤ්ඤා ච චෙදනා ච කණ්ඩකො
වුතො: භගවතා, අපි තස්ස සඤ්ඤා ච චෙදනා
වා'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බං -පෙ-
- සමාපනො: සද්දං සුණාතී'ති කපා නිවසිතා.

- ස. අනු: සප්තීයන් දෙදෙනකුත්ගේ ... විතතයන් දෙදෙන-
කුත්ගේ ... සම්මතයාන වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
6. ප. පු: සම්මත් පුගුල් ශබ්දලවණ කෙරෙහි' නො
කියැවුතු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. අනු: "ප්‍රථමධ්‍යානය ශබ්දකණ්ඩක යැ'යි භාෂ්‍යවතුන්
වහන්සේ විසින් වදාරන ලද නො?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. ධ: ඉදින් 'ප්‍රථමධ්‍යානය ශබ්දකණ්ඩක යැ'යි භාෂ්‍යවතුන්
විසින් වදාරන ලද වී නම්,
- ප. පා: හවත, එකරුණින් සම්මත්තේ ශබ්දලවණ
කෙරෙහි' යනු කියැවුතු මැ යැ
- 6 ස. පු: "ප්‍රථමධ්‍යානය ශබ්දකණ්ඩක යැ'යි භාෂ්‍යවතුන්
විසින් වදාරන ලද'යි කරුණු කොට සමාපනන
ප්‍රභල ශබ්දලවණ කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: 'ද්විතීයධ්‍යානය විතකිම්මාරකණ්ඩක යැ'යි
භාෂ්‍යවතුන් විසින් වදාරන ලද වෙයි. එයට
(ද්විතීයධ්‍යානයට) විතකිම්මාර ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
7. ස. පු: 'ප්‍රථමධ්‍යානයට ශබ්දය කණ්ඩක යැ'යි භාෂ්‍යවතුන්
විසින් වදාරනලද'යි කරුණු කොට සම්මත් පුගුල්
ශබ්දලවණ කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: තාතීයධ්‍යානය ප්‍රතිකණ්ඩක යැ ... චතුර්ධ්‍යානය
ආලෝකප්‍රලෝක කණ්ඩක යැ ... ආකාශානඤ්ඤාය-
තන සම්මත් සම්මත් පුගුල්හට රූපසංඥ කණ්ඩක
යැ ... විඤ්ඤාණඤ්ඤායතන සම්මත් පුගුල්හට
ආකාශානඤ්ඤායතනසංඥ කණ්ඩක යැ ... ආකි-
ඤ්ඤායතන සම්මත් පුගුල්හට විඤ්ඤාණඤ්ඤා-
යතනසංඥ කණ්ඩක යැ .. නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤා-
යතන සම්මත් පුගුල්හට ආකිඤ්ඤායතනසංඥ
කණ්ඩක යැ .. සඤ්ඤාවේදයිතනිරෝධ සම්මත්
සම්මත් පුගුල්හට සංඥ හා වේදනා හා කණ්ඩක
යැ'යි භාෂ්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද වෙයි. ඔහට
සංඥත් වේදනාත් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ හෝ කියැවුතු යැ ...

සමාපනතා සද්දං පුණ්‍යාභිති කපා ගිමි.

18. 9.

වක්‍රිතය රූපය පසුබිම් කථා.

1. ස. ප්‍ර: වක්‍රිතය රූපය පසුබිම්.
 ප. පරිඥා: ආමිතය.
 ස. අනු: රූපය රූපය පසුබිම්.
 ප. පරි: න හෙව. වක්‍රිතය -පෙ-
2. ස. ප්‍ර: රූපය රූපය පසුබිම්.
 ප. පරිඥා: ආමිතය.
 ස. අනු: රූපය රූපය පරිච්ඡාදයයි.
 ප. පරි: න හෙව. වක්‍රිතය -පෙ-
3. ස. ප්‍ර: රූපය රූපය පරිච්ඡාදයයි.
 ප. පරිඥා: ආමිතය.
 ස. අනු: රූපය මනෝවිඥාණයයි.
 ප. පරි: න හෙව. වක්‍රිතය -පෙ-
4. ස. ප්‍ර: වක්‍රිතය රූපය පසුබිම්.
 ප. පරිඥා: ආමිතය.
 ස. අනු: අති වක්‍රිතය අවධානය -පෙ- පණ්ඩිත.
 ප. පරි: න හෙව. වක්‍රිතය -පෙ-
 ස. අනු: නු නු වක්‍රිතය අවධානය -පෙ- පණ්ඩිත.
 ප. පරිඥා: ආමිතය.
 ස. ස: හඳුනා නු වක්‍රිතය අවධානය -පෙ- පණ්ඩි,
 ස. ප: නෙ, ව වන රෙ වක්‍රිතය "වක්‍රිතය රූපය පසුබිම්".

18. 9.

චක්ඛුතා රූපං පස්සතීති කපා

[“චක්ඛුතා රූපං පස්සතී - ඇසින් රූ දක්” යන වචන නිසා ‘ප්‍රසාද චක්ඛුස ම රූප දක්නේ යැ’යි මහාසම්මසායන් සෙසින් ලබා ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳීමට ‘චක්ඛුතා රූපං පස්සතීති කපා’ එයි]

1. ස. පු: ප්‍රසාද ඇසින් රූ දක්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපින් රූ දක්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

2. ස. පු: රූපින් රූ දක්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ (චක්ඛුස් රූපය ගැන කළ ප්‍රතිඥා සි.)

ස. අනු: රූපින් රූ ප්‍රතිවිජානන කරන්නේ (දන්නේ) වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

3. ස. පු: රූපින් රූ දන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූ ඉන්ද්‍රියයෙන් වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

4. ස. පු: ඇසින් රූප දක්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: චක්ඛුස්ත්‍රයේ ආවර්තනයෙන් ... ප්‍රණීධියෙන් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ..

ස. අනු: චක්ඛුස්ත්‍රයේ ආවර්තනයෙන් ... ප්‍රණීධියෙන් නැත් නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ස: ඉදින් චක්ඛුස්ත්‍රයේ ආවර්තනයෙන් ... ප්‍රණීධියෙන් නැත් නම්,

ස. පා: හවත, ‘ඇසින් රූප දක්නේ යැ’යි නො කියැවුණු මැ යැ.

5. ස. පු: සොතෙන සඤ්ඤා පුණ්ණිති -පෙ- සොතෙන ගතිං
සායනිති -පෙ- ජිව්‍යාය රසං සායනිති -පෙ-
කායෙන පොඨබ්බිං පුඤ්ඤිති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ස. අනු: රූපෙන රූපං පුඤ්ඤිති.

ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බිං පෙ-

6. ස. පු: රූපෙන රූපං පුඤ්ඤිති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ස. අනු: රූපෙන රූපං පටිවිජ්ජානාතිති.

ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බිං -පෙ-

7. ස. පු: රූපෙන රූපං පටිවිජ්ජානාතිති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ස. අනු: රූපං මනෝවිඤ්ඤාණනති.

ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බිං -පෙ-

8. ස. පු: කායෙන ථොඨබ්බිං පුඤ්ඤිති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ස. අනු: අපථි කායස්ස ආවට්ඨනා -පෙ- පණ්ඩිති

ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බිං -පෙ-

ස. අනු: නනු නපථි කායස්ස ආවට්ඨනා -පෙ- පණ්ඩිති

ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.

ස. ස: හඤ්ඤි නපථි කායස්ස ආවට්ඨනා -පෙ- පණ්ඩිති,

ස. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බිං “කායෙන ථොඨබ්බිං
පුඤ්ඤිති”ති.

5. ස. පු: කතින් හඬ අසන්නේ මේ ද? ... නැහැයෙන් ගඳ
ආශ්‍රාණ කරන්නේ මේ ද? ... දිවින් රස විඳින්නේ
මේ ද? ... කසින් සප්‍රචේත සප්‍රති කරන්නේ මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපයෙන් රූපය සප්‍රති කරන්නේ මේ ද?

ප. පටි: එසේ නො; කියැවුණු යැ ...

6. ස. පු: රූමින් රූ පහස්සේ මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: රූමින් රූ දන්නේ මේ ද?

ප. පටි: එසේ නො; කියැවුණු යැ ...

7. ස. පු: රූමින් රූ දන්නේ මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: රූපය මනෝවිඤ්ඤා මේ ද?

ප. පටි: එසේ නො; කියැවුණු යැ ..

8. ස. පු: කසින් පැහැය පහස්සේ මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: කයට ආවර්තනයෙක් ... ප්‍රණිධියෙක් ඇද්ද?

ප. පටි: එසේ නො; කියැවුණු යැ ...

ස. අනු: කයට ආවර්තනයෙක් ... ප්‍රණිධියෙක් නැත් නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ඌ: ඉදින් කයට ආවර්තනයෙක් ... ප්‍රණිධියෙක්
නැත් නම්,

ස. පා: හවත, 'කසින් පැහැය පහස්සේ මේ'යයි නො;
කියැවුණු මැ යැ.

9. ප. පු: න වක්ඛනං 'වක්ඛනා රූපං පස්සති -පෙ- කායෙන ථොට්ඨංඛං ඵුසති'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. අනු: නනු චුතං භගවතා "ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු වක්ඛනා රූපං පස්සති -පෙ- කායෙන ථොට්ඨංඛං ඵුසති'ති අනෙ'ව සුත්තනෙතා'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. ආ: තෙන හි 'වක්ඛනා රූපං පස්සති -පෙ- කායෙන ථොට්ඨංඛං ඵුසති'ති.

වක්ඛනා රූපං පස්සති'ති කථා නිවසීතා

අට්ඨාරහමො වග්ගො නිවසීතො.

තස්ස උද්දානං.

බුද්ධො භගවා මනුස්සලොකෙ අට්ඨාසි, බුද්ධො භගවතා ධම්මො දෙසිතො, නථි බුද්ධස්ස භගවතො කරුණා, බුද්ධස්ස භගවතො උච්චාරපස්සාවො අතිපිඨ අඤ්ඤා ගතිජාතෙ අසිගණ්ඨාති, එකෙන අරියමග්ගෙන වත්තාරි සාමඤ්ඤඵලාති සචරිකරොති, ක්කාතා ක්කානං සබ්බකමිති, අත්ථි ක්කානත්තරිකා, සමාපනෙතා සඤ්ඤා සුණාති, වක්ඛනා රූපං පස්සති -පෙ- කායෙන ථොට්ඨංඛං ඵුසති.

9. ප. පු: චක්‍රවතා රූප දක්වේ යැ .. කසින් භූවෙව්ස
සප්ඨි කරන්නේ යැ'යි නො කියාසුතු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද නො:
“මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ ඇසින් රූ
දකී ... කසින් පැහැසි පහසි” යයි වදාළ සුත්‍රානා-
යෙක් ඇත්තේ මැ නො?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අ: එකරුණින් ‘ඇසින් රූ දකී ... කසින් පැහැසි
පහසි’.

චක්‍රවතා රූපං පඤ්චිති කථා නිමි.

අමලොස්මැති වග නිමි.

එහි උද්‍යානය:

මනුෂ්‍යලොකකථා යැ ධම්මදෙවනාකථා යැ කරුණාකථා යැ ගනි-
ජාකථා යැ එකමග්ගකථා යැ කියානසබ්බතති කථා යැ කියානනරිකකථා
යැ සමාපනෙනා සඤ්ඤා සුණ්ඛිතිකථා යැ චක්‍රවතා රූපං පඤ්චිතිකථා යි.

එකුනට්ඨකම්මො වගෙහා.

19. 1.

කිලෙසජහන කථා.

1. ස. පු: අතීතෙ කිලෙසෙ ජහති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තිරුඬං තිරොධෙති, මගතං මගමෙති, ඩිණං බෙපෙති, අත්ථගතං අත්ථගමෙති, අබ්බත්ථගතං අබ්බත්ථගමෙති.
 ප. පටී: හ හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: අතීතෙ කිලෙසෙ ජහති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: නහු අතීතං තිරුඬහති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. ඨ: හඤ්චි අතීතං තිරුඬං.
 ස. පා: හො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ "අතීතෙ කිලෙසෙ ජහති"ති.
3. ස. පු. අතීතෙ කිලෙසෙ ජහති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: නහු අතීතං නත්ථි
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. ඨ: හඤ්චි අතීතං නත්ථි,
 ස. පා: හො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ "අතීතෙ කිලෙසෙ ජහති"ති.
4. ස. පු: අනාගතෙ කිලෙසෙ ජහති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

එකුන් විසි වැනි වගිය.

19. 1.

කිලෝජහන කථා.

[‘ප්‍රතිශ්‍ර කෙලෙස ඇතියානම අතීතකෙලෙසයෝත් අනාගතකෙලෙස-
යෝත් ප්‍රත්‍යතපනකෙලෙසයෝත් ප්‍රතිශ්‍ර වූවාහු මෑ වෙති. එහෙයින්
අතීතයෙහි ද අනාගතයෙහි ද ප්‍රත්‍යතපනයෙහි ද කෙලෙසනාහ
කෙරෙහි’යි සමහර උත්තරාපථකයන් සෙයින් ලබ්‍ධිගත්තවුන්ගේ වාද
හිදුනම ‘කිලෝජහන කථා’ එයි]

1 ස. ප්‍ර: අතීත කෙලෙසුන් දුරු කරන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: තීරුඬු කෙලෙස් තීරුඬු කෙරේ ද, විභත
කෙලෙස් විභමිත කෙරේ ද, කෂිණ කෙලෙස් කෂය
කෙරේ ද, අත්තඛත කෙලෙස් අත්තඛමිත
කෙරේ ද, අභ්‍යත්තඛත කෙලෙස් අභ්‍යත්තඛමිත
කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

2 ස. ප්‍ර: අතීත කෙලෙසුන් හැරපියන්නේ වේද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතය තීරුඬු වූයේ නො?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. ඔ: ඉදින් අතීතය තීරුඬු වී නම්,

ස. පා: හවත, ‘අතීත කෙලෙසුන් හැරපියති’ නො
කියැවුතු මෑ යැ.

3. ස. ප්‍ර: අතීත කෙලෙසුන් හැරපියන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: අතීතය නැත් නො?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. ඔ: ඉදින් අතීතය නැත් නම්,

ස. පා: හවත, “අතීත කෙලෙසුන් හැරපියති” නො කියැ
වුතු මෑ යැ.

4. ස. ප්‍ර: අනාගත කෙලෙසුන් හැරපියන්නේ වේද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

- ක. අනු: අජාතං අජනෙති, අසඤ්ජාතං අසඤ්ජනෙති, අතිබ්බත්තං අතිබ්බත්තෙති, අපාත්තුභූතං අපාත්තු-භාවෙති'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ක. පු: අනාගතෙ කිලෙසෙ ජහති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා.
- ක. අනු: නත්ත අනාගතං අජාතන්ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා.
- ක. ඨ: හඤ්චි අනාගතං අජාතං,
- ක. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අනාගතෙ කිලෙසෙ ජහති"ති.
6. ක. පු: අනාගතෙ කිලෙසෙ ජහති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා.
- ක. අනු: නත්ත අනාගතං නත්ති'ති.
- ක. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා.
- ක. ඨ: හඤ්චි අනාගතං නත්ති,
- ක. පා: නො ච වත රෙ වත්තබ්බෙ "අනාගතෙ කිලෙසෙ ජහති"ති.
7. ක. පු: පච්චුත්තනෙත කිලෙසෙ ජහති'ති.
- ප. පටි: ආමිත්තා.
- ක. අනු: රතෙතා රාගං ජහති, දුට්ඨො දෙසං ජහති, මුල්ලො මොහං ජහති, කිලිට්ඨො කිලෙසෙ ජහති'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ක. අනු: රාගෙන රාගං ජහති, දෙසෙන දෙසං ජහති, මොහෙන මොහං ජහති, කිලෙසෙති කිලෙසෙ ජහති'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
8. ක. පු: රාගො විත්තසම්පසුත්තො, මග්ගො විත්තසම්පසුත්තො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා

- ක. අනු: තුපත්තේ තුපදත්තේ වේ ද? නො හටගත්තේ නො හටගත්තේ වේ ද? නො නිපත්තේ නිපත් නොවන්නේ වේ ද? නො පහල වූයේ නො පහල වන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියා යුතු යා ...
5. ක. පු: අනාගත කෙලෙසුන් හැරපියන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යා.
- ක. අනු: අනාගතය අජාත නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යා.
- ක. ඔ: ඉදින් අනාගතය අජාත වී නම්,
- ක. පා: හවත, 'අනාගත කෙලෙසුන් හැරපියති' නො කියායුතු මි යා.
6. ක. පු: අනාගත කෙලෙසුන් හැරපියන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යා.
- ක. අනු: අනාගතය නැත් නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යා.
- ක. ඔ: ඉදින් අනාගතය නැත් නම්,
- ක. පා: හවත, 'අනාගත කෙලෙසුන් හැරපියති' නො කියායුතු මි යා.
7. ක. පු: ප්‍රත්‍යක්ෂානුකූල කෙලෙසුන් හැරපියන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යා.
- ක. අනු: රතන වූයේ රාගය හැරපියා ද, දුඛ වූයේ දෝෂය හැරපියා ද, මුඛ වූයේ මොහය හැරපියා ද, කල්ප වූයේ කෙලය හැරපියා ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියායුතු යා ...
- ක. අනු: රාගයෙන් රාගය හැරපියා ද, දෝෂයෙන් දෝෂය හැරපියා ද, මොහයෙන් මොහය හැරපියා ද, කෙලයෙන් කෙලය හැරපියා ද?
- ප. පටි: එසේ අො කියායුතු යා ...
8. ක. පු: රාගය විතරකමුපුසකත වේ ද, මාංශික විතරකමුපුසකත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යා.

- ස. අනු: ද්විත්‍යං එක්කං -පෙ- ද්විත්‍යං විත්තං
සමොධානං හොති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බං -පෙ-
9. ස. පු: රාගො අකුසලො, මග්ගො කුසලො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා.
- ස. අනු: කුසලාකුසලා සංවජ්ජානවජ්ජා හිනප්පඤ්ඤා
කණ්ණසුක්කසප්පිභාගා ධම්මා සම්මුඛිභාවං
ආගච්ඡන්ති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බං -පෙ-
10. ස. පු: කුසලාකුසලා සංවජ්ජානවජ්ජා හිනප්පඤ්ඤා
කණ්ණසුක්කසප්පිභාගා ධම්මා සම්මුඛිභාවං
ආගච්ඡන්ති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා.
- ස. අනු: නහු වුත්තං හභවතා “වත්තාරිමාති හික්ඛවෙ
සුච්ඡිද්ධරිද්ධරාති, කතමාති වත්තාරි: නහඤ්ඤ
හික්ඛවෙ පඨවි ව ඉදං පඨමං සුච්ඡිද්ධරිද්ධරං -පෙ-
නභ්බා සතං ධම්මො අසබ්බි අරඤ්ඤා”ති² අනෙථ ව
සුභතනොති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා.
- ස. පා: තෙන හි න වත්තබ්බං ‘කුසලාකුසලා -පෙ-
සම්මුඛිභාවං ආගච්ඡන්ති'ති
11. ප. පු: න වත්තබ්බං අතීතෙ කිලෙසෙ ජහති, අනාගතෙ
කිලෙසෙ ජහති, පච්චුප්පානෙ කිලෙසෙ ජහති'ති.
- ස. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා.
- ප. අනු: නත්ති කිලෙසෙ ජහති'ති¹.
- ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බං -පෙ-
- ප. පා: තෙන හි “අතීතෙ කිලෙසෙ ජහති, අනාගතෙ
කිලෙසෙ ජහති, පච්චුප්පානෙ කිලෙසෙ
ජහති'ති.

කිලෙසජහන කථා හිමිති.

² මහානිකායාය - රොහිතසාවක

¹ කිලෙසජහනාය - PTS

- ස අනු: සපයියන් දෙදෙනකුත්ගේ ... විතතයන් දෙදෙන-
කුත්ගේ සමවඩාන වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
9. ස. පු: රාගය අකුශල වේ ද, මාංශීය කුශල වේ ද?
- ප. පරිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: කුශලාකුශල, සාවද්දානවද්දා, භිතප්‍රණීත, කාමණ-
ශුකලසප්‍රතිහාන ධර්මයෝ සමමුක්තිහාවයට එත් ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
10. ස. පු: කුශලාකුශල, සාවද්දානවද්දා, භිතප්‍රණීත, කාමණ-
ශුකලසප්‍රතිහාන ධර්මයෝ සමමුක්තිහාවයට එත් ද?
- ප. පරිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මා පු:
“මහණෙනි, මේ සුචිද්ධර්ච්චරයෝ සතර දෙනෙකි.
කවර සතර දෙනෙක යත්: මහණෙනි, අහස හා
පොළොව හා මේ දෙක පමණ වන සුචිද්ධර්ච්චර
යැ ... එහෙයින් සත්පුරුෂයන්ගේ ධර්ම අසත්-
පුරුෂයන් කෙරෙන් දුරු වේ” යයි වදාළ සුත්‍රාත්ත-
යෙක් ඇත්තේ මා නො?
- ප. පරිකුකු: එසේ යැ.
- ස. පා: එකරුණින් ‘කුශලාකුශල ... සමමුක්තිහාවයට එති’
නො කියැවුතු යැ.
- 11 ප. පු: ‘අතීත කෙලෙසත් හැරපියයි, අනාගත කෙලෙසත්
හැරපියයි, ප්‍රත්‍යතතත කෙලෙසත් හැරපියයි’
යනු නො කියැවුතු වේ ද?
- ස. පරිකුකු: එසේ යැ.
- ප. අනු: කෙලෙස ජහන නැත් ද?
- ස. පරිකුකු: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ප. පා: එකරුණින් “අතීත කෙලෙසත් හැරපියයි,
අනාගත කෙලෙසත් හැරපියයි, ප්‍රත්‍යතතත
කෙලෙසත් හැරපියයි”.

19. 2.

ဗုဒ္ဓကုသိုလ် သင်တန်း

1. ස. ප්‍ර: පුඤ්ඤාදාය: සංඛාරකඛකිපරියාපත්තා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: අංමිත්තා.
ස. අනු: අනිමිත්තං සංඛාරකඛකිපරියාපත්තනති.
ප. පටි: හ භෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. ප්‍ර: පුඤ්ඤාදාය: සංඛාරකඛකිපරියාපත්තා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: අංමිත්තා.
ස. අනු: අප්පඤ්චිතො සංඛාරකඛකිපරියාපත්තො'ති.
ප. පටි: හ භෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. ප්‍ර: අනිමිත්තං හ චිත්තබ්බං සංඛාරකඛකිපරියා-
පත්තනති.
ප. පටිඤ්ඤා: අංමිත්තා.
ස. අනු: පුඤ්ඤාදාය: හ චිත්තබ්බො සංඛාරකඛකිපරියා-
පත්තාති.
ප. පටි: හ භෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. ප්‍ර: අප්පඤ්චිතො හ චිත්තබ්බො සංඛාරකඛකි-
පරියාපත්තො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: අංමිත්තා.
ස. අනු: පුඤ්ඤාදාය: හ චිත්තබ්බො සංඛාරකඛකිපරියා-
පත්තාති.
ප. පටි: හ භෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. ප්‍ර: පුඤ්ඤාදාය: සංඛාරකඛකිපරියාපත්තා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: අංමිත්තා.
ස. අනු: සංඛාරකඛකො හ අනිච්චො හ සංඛතො හ
පටිච්චසංවූප්පත්තො හ ඛගධමෙමො හ වග්ගධමෙමො
හ විරුග්ගධමෙමො හ නිරොධධමෙමො හ විපරිණාම-
ධමෙමො'ති.
ප. පටි: හ භෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

19. 2.

ප්‍රශ්නෝත්තර කථා

[ශුන්‍යතාව 'සංකෘතියෙන්' අනාත්මිකත්වය යැ, නිව්‍යාණය යැ' යි ද්විවි-
ධයි. ඔවුන්ගුරෙහි අනාත්මිකත්වය එක් අයුරෙකින් සංකාරසංකෘති-
පයෝජනවේයි නිව්‍යාණය අපයෝජනවේ මැ වේයි. මේ වෙනස නො-
ගෙන 'ශුන්‍යතාව සංකාරසංකෘතිපයෝජනවේයි' යි අකෘතියන්
සෙසින් ලබයි හත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනව 'ප්‍රශ්නෝත්තර කථා' එයි.]

1. ස. ප්‍ර: ශුන්‍යතාව සංකාරසංකෘතිපයෝජනවේ ද?
- ප. පරිශ්‍රය: එසේ යැ.
- ස. අනු: අනිමිතය සංකාරසංකෘතිපයෝජනවේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ..
2. ස. ප්‍ර: ශුන්‍යතාව සංකාරසංකෘතිපයෝජනවේ ද?
- ප. පරිශ්‍රය: එසේ යැ.
- ස. අනු: අප්‍රණීතිතය සංකාරසංකෘතිපයෝජනවේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
3. ස. ප්‍ර: 'අනිමිතය සංකාරසංකෘතිපයෝජනවේයි' නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පරිශ්‍රය: එසේ යැ.
- ස. අනු: ශුන්‍යතාව සංකාරසංකෘතිපයෝජනවේයි' නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. ප්‍ර: 'අප්‍රණීතිතය සංකාරසංකෘතිපයෝජනවේයි' නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පරිශ්‍රය: එසේ යැ.
- ස. අනු: ශුන්‍යතාව සංකාරසංකෘතිපයෝජනවේයි' නො කියැවුණු වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ස. ප්‍ර: ශුන්‍යතාව සංකාරසංකෘතිපයෝජනවේ ද?
- ප. පරිශ්‍රය: එසේ යැ.
- ස. අනු: සංකාරසංකෘතිය අනිත්‍ය නො වන්නේ වේ ද, සංකෘත නො වන්නේ වේ ද, ප්‍රතිත්‍යංග්‍රහණ නො වන්නේ වේ ද, ක්‍ෂයසංඛ්‍යාව නො වන්නේ වේ ද, චක්‍රසංඛ්‍යාව නො වන්නේ වේ ද, විපරිණාම සංඛ්‍යාව නො වන්නේ වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

- ස. අනු: නනු සංඛාරකකතෙයි; අතිවේවා සංඛතො, පටිච්ච සමුප්පන්නා ඛගධමෙම, වගධමෙම, විරුගධමෙම; නිරොධධමෙම, විපරිණංමධමෙම;’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ස: හඤ්චී සංඛාරකකතෙයි; අතිවේවා -පෙ- විපරිණංම-ධමෙම,
- ස. පා: හො ව චිත රෙ චිත්තබ්බෙ “සුඤ්ඤතා සංඛාරකකතිපරියාපන්නා’ති
6. ස. පු: රූපකකතිස්ස සුඤ්ඤතා සංඛාරකකතිපරියාපන්නා’ති
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: සංඛාරකකතිස්ස සුඤ්ඤතා රූපකකතිපරියාපන්නා’ති
- ප. පටි: හ හෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
7. ස. පු: වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- විඤ්ඤාණකකතිස්ස සුඤ්ඤතා සංඛාරකකතිපරියාපන්නා’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: සංඛාරකකතිස්ස සුඤ්ඤතා විඤ්ඤාණකකතිපරියාපන්නා’ති.
- ප. පටි: හ හෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
8. ස. පු: සංඛාරකකතිස්ස සුඤ්ඤතා හ චිත්තබ්බෙ, රූපකකතිපරියාපන්නා’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: රූපකකතිස්ස සුඤ්ඤතා හ චිත්තබ්බෙ, “සංඛාරකකතිපරියාපන්නා’ති.
- ප. පටි: හ හෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-
9. ස. පු: සංඛාරකකතිස්ස සුඤ්ඤතා හ චිත්තබ්බෙ, වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- විඤ්ඤාණකකතිපරියාපන්නා’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: විඤ්ඤාණකකතිස්ස සුඤ්ඤතා හ චිත්තබ්බෙ, සංඛාරකකතිපරියාපන්නා’ති.
- ප. පටි: හ හෙවං චිත්තබ්බෙ -පෙ-

- ස. අනු: සංඝකාරකකකිං අනිත්‍ය සංඝකාන ප්‍රතිත්‍ය-
සමුත්පන්න සංඝකාන ව්‍යාප්තභාව ව්‍යාප්තභාව විරාග-
භාව නිරෝධභාව විපරිණාමභාව
ඇත්තේ නො?
- ප. පරිශුද්ධ: එසේ යැ.
- ස. ධ: ඉදින් සංඝකාරකකිං අනිත්‍ය ... විපරිණාම-
භාව ඇති වී නම්.
- ස. පා: හවත, 'ශුන්‍යතාව සංඝකාරකකිංපය්‍යාපන්න
චේ' යයි නො කියැවුණු මැ යැ.
6. ස. ප්‍ර: රූපකකිංසංගේ ශුන්‍යතාව සංඝකාරකකිංපය්‍යා-
පන්න චේ ද?
- ප. පරිශුද්ධ: එසේ යැ.
- ස. අනු: සංඝකාරකකිංසංගේ ශුන්‍යතාව රූපකකිංපය්‍යා-
පන්න චේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
7. ස. ප්‍ර: චේදනා ... සංඥ ... විඤ්ඤානකකිංසංගේ ශුන්‍යතාව
සංඝකාරකකිං පය්‍යාපන්න චේ ද?
- ප. පරිශුද්ධ: එසේ යැ.
- ස. අනු: සංඝකාරකකිංසංගේ ශුන්‍යතාව විඤ්ඤානකකිං-
පය්‍යාපන්න චේ ද?
- ප. පරිශුද්ධ: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
8. ස. ප්‍ර: සංඝකාරකකිංසංගේ ශුන්‍යතාව රූපකකිං-
පය්‍යාපන්න චේ යයි නො කියැවුණු චේ ද?
- ප. පරිශුද්ධ: එසේ යැ.
- ස. අනු: රූපකකිංසංගේ ශුන්‍යතාව 'සංඝකාරකකිං-
පය්‍යාපන්න චේ' යයි නො කියැවුණු චේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
9. ස. ප්‍ර: සංඝකාරකකිංසංගේ ශුන්‍යතාව චේදනා... සංඥ...
විඤ්ඤානකකිංපය්‍යාපන්න චේති' නො කියැවුණු
චේ ද?
- ප. පරිශුද්ධ: එසේ යැ.
- ස. අනු: 'විඤ්ඤානකකිංසංගේ ශුන්‍යතාව සංඝකාරකකිං-
පය්‍යාපන්න චේති' නො කියැවුණු චේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

10. ප. පු:

න චතතඛිං සුඤ්ඤතා සංඛාරකඛිපරිඨං-
පනතා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ප. අනු:

නත්ත චුතතං ගභවතා “සුඤ්ඤමිදං භික්ඛවෙ
සංඛාරා අනෙතන වා අතතනියෙන වා”ති^a
අප්ථෙව සුතතනෙතා'ති.

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමනතා.

ප. පා:

තෙන හි “සුඤ්ඤතා සංඛාරකඛිපරිඨංපනතා”ති.

සුඤ්ඤතා කථා නිවසිතා.

10. ප. පු: 'ශුභාසතාව සංසාරසංකප්පයනිපත්ත වෙයි' යනු
නො කියැවුණු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මෑත:
"මහණෙනි, යම් සංසාර කෙතෙක් ඇද්ද,
ආතම හෙයින් චේවසි ආතමික හෙයින් චේවසි
මේ ශුභා වෙති' වදාළ සුත්‍රාත්තයෙක් ඇත්තේ
මෑ නො?

ස. පු. එසේ යැ.

ප. පා: එකරුණින් 'ශුභාසතාව සංසාරසංකප්පයනිපත්ත
වෙයි'.

සුඤ්ඤතා කථා නිමි.

19. 3.

සාමසුද්දඵල කථා

1. ස. පු: සාමසුද්දඵලං අසංඛිතනනි.
 ප. පටිසුද්දා: ආමන්තා.
 ස. අනු: නිබ්බානං තාණං ලෙණං සරණං පරායණං
 අවුට්ඨං අමතනති.
 ප. පටි: න හෙවං චතතඛෙබ්බ -පෙ-
2. ස. පු: සාමසුද්දඵලං අසංඛිතං, නිබ්බානං අසංඛිතනනි.
 ප. පටිසුද්දා: ආමන්තා.
 ස. අනු: ඥේ අසංඛිතානීති.
 ප. පටි: න හෙවං චතතඛෙබ්බ -පෙ-
3. ස. පු: ඥේ අසංඛිතානී'ති.
 ප. පටිසුද්දා: ආමන්තා.
 ස. අනු: ඥේ තාණංති -පෙ- අනන්තරිකාවානි.
 ප. පටි: න හෙවං චතතඛෙබ්බ -පෙ-
4. ස. පු: සාමසුද්දඵලං අසංඛිතනනි.
 ප. පටිසුද්දා: ආමන්තා.
 ස. අනු: සාමසුද්දං සංඛිතනනි.
 ප. පටි: න හෙවං චතතඛෙබ්බ -පෙ-
5. ස. පු: සාමසුද්දං අසංඛිතනනි.
 ප. පටිසුද්දා: ආමන්තා.
 ස. අනු: සාමසුද්දඵලං අසංඛිතනනි.
 ප. පටි: න හෙවං චතතඛෙබ්බ -පෙ-

6. ස පු: සොතාපතතිඵලං අසඹිතනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: සොතාපතතිමිත්තො අසඹිතො.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
7. ස. පු: සොතාපතතිමිත්තො සඹිතො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: සොතාපතතිඵලං සඹිතනති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
8. ස. පු: සකදගාමි -පෙ- අනාගාමි -පෙ- අරහත්තඵලං අසඹිතනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: අරහත්තමිත්තො අසඹිතො.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
9. ස. පු: අරහත්තමිත්තො සඹිතො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: අරහත්තඵලං සඹිතනති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
10. ස. පු: සොතාපතතිඵලං අසඹිතං, සකදගාමි -පෙ- අනාගාමි -පෙ- අරහත්තඵලං අසඹිතං, තිබ්බානං අසඹිතනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පඤ්ච අසඹිතානි'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
11. ස. පු: අසඹිතානි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: පඤ්ච තාණානි -පෙ- අත්තරිකා වා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

සාමඤ්ඤඵල කථා නිවර්තනා.

6. ස. ප්‍ර: ශ්‍රෝතෘපතතිඵලය අසංසකාත වේ ද?
- ප. පරිකුණු එසේ යැ.
- ස. අනු: ශ්‍රෝතෘපතතිමාණීය අසංසකාත වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුනු යැ ...
7. ස. ප්‍ර: ශ්‍රෝතෘපතතිමාණීය සංසකාත වේ ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. අනු: ශ්‍රෝතෘපතතිඵල සංසකාත වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුනු යැ ...
8. ස. ප්‍ර: සකාදගාමි...අනාගාමි...අභිත්තිඵලය අසංසකාත වේ ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. අනු: අභිත්තිමාණීය අසංසකාත වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුනු යැ ...
9. ස. ප්‍ර: අභිත්තිමාණීය සංසකාත වේ ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. අනු: අභිත්තිඵල සංසකාත වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුනු යැ,
10. ස. ප්‍ර: ශ්‍රෝතෘපතතිඵල අසංසකාත වේ ද, සකාදගාමි ... අනාගාමි ... අභිත්තිඵල අසංසකාත වේ ද, නිව්‍යාණය අසංසකාත වේ ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. අනු: අසංසකාතයෝ පස්දෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුනු යැ ...
11. ස. ප්‍ර: අසංසකාතයෝ පස්දෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පරිකුණු: එසේ යැ.
- ස. අනු: ත්‍රාණයෝ පස්දෙනෙක් ඇද්ද, ... අනාගාමිවෝ පස් දෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුනු යැ ...

19. 4.

පතති කථා

1. ස. පු: පතති අසඹිතා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: තාණං ලොණං සරණං පරායනං අවිච්ඡිතං අමි-
 තතති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: පතති අසඹිතා, නිබ්බානං අසඹිතතති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: දො අසඹිතානි'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: දො අසඹිතානි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: දො තාණාති -පෙ- [දො] අත්තරිකා වා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: විවරණ පතති අසඹිතා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: නිබ්බානං -පෙ- අමිතතති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: විවරණ පතති අසඹිතා, නිබ්බානං අසඹි-
 තතති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: දො අසඹිතානි'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: දො අසඹිතානි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: දො තාණාති, -පෙ- [දො] අත්තරිකා වා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ප්‍රතික්ෂේපය

1. ස. ප්‍ර:	ප්‍රාථමික අසංසකයා වේ ද?
ප. පරිකල්ප:	එසේ යැ.
ස. අනු:	ත්‍රාණ ලෙණ සරණ පරායණ අවසාන අමාන වේ ද?
ප. පරි:	එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ස. ප්‍ර:	ප්‍රාථමික අසංසකයා වෙයි, නිව්‍යණ අසංසකයා වේ ද?
ප. පරිකල්ප:	එසේ යැ.
ස. අනු:	අසංසකයාගේ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පරි:	එසේ නො කියැවුණු යැ ...
3. ස. ප්‍ර:	අසංසකයාගේ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පරිකල්ප:	එසේ යැ.
ස. අනු:	ත්‍රාණගේ දෙදෙනෙක් ඇද්ද, ... අනන්තයාගේ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පරිකල්ප:	එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. ප්‍ර:	විවරයාගේ ප්‍රාථමික අසංසකයා වේ ද?
ප. පරිකල්ප:	එසේ යැ.
ස. අනු:	නිව්‍යණය ... අමාන වේ ද?
ප. පරි:	එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ස. ප්‍ර:	විවර ප්‍රාථමික අසංසකයා වෙයි, නිව්‍යණය අසංසකයා වේ ද?
ප. පරිකල්ප:	එසේ යැ.
ස. අනු:	අසංසකයාගේ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පරි:	එසේ නො කියැවුණු යැ ...
6. ස. ප්‍ර:	අසංසකයාගේ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පරිකල්ප:	එසේ යැ.
ස. අනු:	ත්‍රාණගේ දෙදෙනෙක් ඇද්ද ... අනන්තයාගේ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
ප. පරි:	එසේ නො කියැවුණු යැ ...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

7. ස. පු: පිණිපාතස්ස -පෙ- සෙනාසනස්ස -පෙ- ගිලාන-
පච්චයභෙසස්ස පරික්ඛාරස්ස පතති අසඹිතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: නිබ්බානං -පෙ- අව්චුතං අමතනති.
ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
8. ස. පු: ගිලානපච්චයභෙසස්ස පරික්ඛාරස්ස පතති
අසඹිතා, නිබ්බානං අසඹිතනති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: ඥේ අසඹිතානි'ති.
ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
9. ස. පු: ඥේ අසඹිතානි'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: ඥේ තාණානි -පෙ- [ඥේ] අත්තරිකා වා'ති.
ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
10. ස. පු: විවරස්ස පතති අසඹිතා -පෙ- පිණිපාතස්ස
-පෙ- සෙනාසනස්ස -පෙ- ගිලානපච්චයභෙසස්ස
පරික්ඛාරස්ස පතති අසඹිතා, නිබ්බානං
අසඹිතනති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: පඤ්ච අසඹිතානි'ති.
ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
11. ස. පු: පඤ්ච අසඹිතානි'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: පඤ්ච තාණානි -පෙ- [පඤ්ච] අත්තරිකා වා'ති.
ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
12. ස. පු: පඨමස්ස ක්කානස්ස පතති අසඹිතා (ඵචං සබ්බං
විත්ථාරෙතබ්බං), දුතියස්ස ක්කානස්ස -පෙ- තතියස්ස
ක්කානස්ස -පෙ- චතුස්ස ක්කානස්ස -පෙ- අකාසා-
නඤ්චායතනස්ස -පෙ- විඤ්ඤාණඤ්චායතනස්ස
-පෙ- අකිඤ්ඤායතනස්ස -පෙ- නෙවසඤ්ඤා-
නාසඤ්ඤායතනස්ස -පෙ- සොතාපතතිමග්ගස්ස
-පෙ- සොතාපතතිඵලස්ස -පෙ- සකදගාමිමග්ගස්ස
-පෙ- සකදගාමිඵලස්ස -පෙ- අනාගාමිමග්ගස්ස
-පෙ- අනාගාමිඵලස්ස -පෙ- අරහත්තමග්ගස්ස
-පෙ- අරහත්තඵලස්ස පතති අසඹිතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

7. ස. ප්‍ර: පිණ්ඩපාත ... ගගනාසන ... ග්‍රාහප්‍රධාන යනෙ-
 මර්ෂපරිච්ඡාය ප්‍රාප්ති අසංසකාත වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ ය.
- ස. අනු: නිවිණය ... අවිඤ්ඤා අමානස වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු ය.
- 8 ස. ප්‍ර: ග්‍රාහප්‍රධානගෙනෙමර්ෂපරිච්ඡාය ප්‍රාප්ති අසං-
 සකාත වෙයි. නිවිණය අසංසකාත වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ ය.
- ස. අනු: අසංසකාතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු ය.
9. ස. ප්‍ර: අසංසකාතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ ය.
- ස. අනු: ත්‍රාණයෝ දෙදෙනෙක් අනන්තරකාමෝ දෙදෙ-
 නෙක් ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු ය.
10. ස. ප්‍ර: විවරප්‍රාප්තිය අසංසකාත වෙයි ... පිණ්ඩපාත ...
 ගගනාසන ... ග්‍රාහප්‍රධාන ගෙනෙමර්ෂපරිච්ඡාය-
 ප්‍රාප්තිය අසංසකාත වෙයි. නිවිණය අසංසකාත
 වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ ය.
- ස. අනු: අසංසකාතයෝ පස් දෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු ය.
11. ස. ප්‍ර: අසංසකාතයෝ පස් දෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ ය.
- ස. අනු: ත්‍රාණයෝ පස්දෙනෙක් ඇද්ද, ... අනන්තරකාමෝ
 පස් දෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ නො කියැවුණු ය.
- 12 ස. ප්‍ර: ප්‍රථමධ්‍යානායාමේ ප්‍රාප්තිය අසංසකාත වේ ද,
 ද්විතීයධ්‍යානායාමේ ... තෘතීයධ්‍යානායාමේ ...
 චතුර්ථධ්‍යානායාමේ ... අධ්‍යාත්මිකායානායාමේ ... විඤ්ඤාණඤ්ඤායානායාමේ ... අභිඤ්ඤා-
 ඤ්ඤායානායාමේ ... නෙවසඤ්ඤානායාමේ ... ප්‍රොතප්‍රාප්තියායාමේ ... ප්‍රොතප්‍රාප්තියායාමේ ...
 ඵලයාමේ ... සකාදගාමිමායාමේ ... සකාදගාමි-
 ඵලයාමේ ... අනාගාමිමායාමේ ... අනාගාමි-
 ඵලයාමේ ... අර්හත්මායාමේ ... අර්හත්ඵලයා-
 මේ ප්‍රාප්තිය අසංසකාත වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ ය.

- ස. අනු: නිබ්බානං -පෙ- අවුට්ඨං අමතනති.
 ප පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
13. ස පු: ඥේ අසඞ්ඛතානී'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස අනු: ඥේ තාණාති -පෙ- [ඥේ] අනතරිකා වා'ති.
 ප පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
- 14 ස. පු: සොතාපතති මග්ගස්ස පතති අසඞ්ඛතා, සොතා-
 පතති ඵලස්ස පතති අසඞ්ඛතා -පෙ- අරහත්ත-
 මග්ගස්ස පතති අසඞ්ඛතා, අරහත්ත ඵලස්ස පතති
 අසඞ්ඛතා, නිබ්බානං අසඞ්ඛතනති.
 ප පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ස. අනු: නව අසඞ්ඛතානී'ති
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
- 15 ස. පු: නව අසඞ්ඛතානී'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා
 ස. අනු: නව තාණාති පෙ- [නව] අනතරිකා වා'ති
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
- 16 ප පු: න චත්තබ්බං පතති අසඞ්ඛතා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
 ප. අනු: පතති රූපං¹ වේදනා සඤ්ඤා සංඛාරා විඤ්ඤා-
 ඤානති.
 ස. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
 ප. පා: තෙන හි "පතති අසඞ්ඛතා"ති.

පතති කථා නිවර්තනං.

- ස. අනු: නිජිණය .. අච්ඡත අමාත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
13. ස. ප්‍ර: අසංඝකාතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ යැ.
- ස. අනු: ත්‍රාණයෝ දෙදෙනෙක් ... අනාරිකාවෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- 14 ස. ප්‍ර: ශ්‍රෝතාපතතිමාගීප්‍රාපතිත අසංඝකාත වේ ද, ශ්‍රෝතාපතතිඵලප්‍රාපතිත අසංඝකාත වේ ද ... අභිත්තිඵලප්‍රාපතිත අසංඝකාත වේ ද, නිජිණය අසංඝකාත වේ ද?
- ප. පටිකුඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අසංඝකාතයෝ නව දෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
15. ස. ප්‍ර: අසංඝකාතයෝ නව දෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ යැ.
- ස. අනු: ත්‍රාණයෝ නවදෙනෙක් ... අනාරිකාවෝ නව - දෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ..
16. ප. ප්‍ර: 'ප්‍රාපති අසංඝකාත වෙති'යි නො කියැවුතු වේ ද?
- ස. පටිකුඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. අනු: ප්‍රාපතිත රූප, වේදනා, සංඤ, සංඝකාර, විඤන වේ ද?
- ස. ප්‍ර: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ප. පා: එකරුණින් 'ප්‍රාපතිත අසංඝකාත' වේ.

ප්‍රාපති කථා නිමි.

19. 5.

තථතා කථා.

1. ස. පු: සබ්බවිමොනං තථතා අසඹිතා'ති.
 ප. පටි: ආමිනතා.
 ස. අනු: තිබ්බානං තාණං ලොණං සරණං පරාසනං
 අවුච්ඡන් අමතනති
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ-
2. ස. පු: සබ්බවිමොනං තථතා අසඹිතා, තිබ්බානං
 අසඹිතනති.
 ප. පටිඤ්ඤ: ආමිනතා.
 ස. අනු: ඥේ අසඹිතාති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ -
3. ස. පු: ඥේ අසඹිතාති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤ: ආමිනතා.
 ස. අනු: ඥේ තාණාති - පෙ- [ඥේ] අනතරිකා වා'ති
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ-
4. ස. පු: රූපස්ස රූපතා, නනු රූපතා අසඹිතා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤ: ආමිනතා.
 ස. අනු: තිබ්බානං - පෙ- අමතනති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ-
5. ස. පු: රූපස්ස රූපතා, නනු රූපතා අසඹිතා, තිබ්බානං
 අසඹිතනති.
 ප. පටිඤ්ඤ: ආමිනතා
 ස. අනු: ඥේ අසඹිතාති'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ - පෙ-

19. 5.

තථතා කථා

[රූපාදි හැම ධර්මයන්ගේ රූපාදියාව සංඛ්‍යාත තථතාවක් ඇද්ද, එ ද සංඛ්‍යාත රූපාදීන්හි අපරිමාපනන බැවින් අසංඛ්‍යාත යයි සම්භර උත්තරාපදාකයන් සෙයින් ලබති හතුවන්ගේ වාද බිඳුනට 'තථතාකථා' එයි.]

1. ස. ප්‍ර: හැම ධර්මයන්ගේ තථතා අසංඛ්‍යාත වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: නිව්‍යාණය ත්‍රාණය ලොණය සරණය පරායණය අව්‍යුතය අමාතය වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ස. ප්‍ර: හැම දහමුත්තේ තථතා අසංඛ්‍යාත වේ ද? නිව්‍යාණය අසංඛ්‍යාත වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අසංඛ්‍යාතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
3. ස. ප්‍ර: අසංඛ්‍යාතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ත්‍රාණයෝ දෙදෙනෙක් ... අනතරිකාවෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ..
4. ස. ප්‍ර: රූපයාගේ රූපකය ඇත, රූපකය අසංඛ්‍යාත නො?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: නිව්‍යාණය ... අමාතය වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ස. ප්‍ර: රූපයාගේ රූපකය ඇත, රූපකය අසංඛ්‍යාත නො? නිව්‍යාණය අසංඛ්‍යාත නො?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අසංඛ්‍යාතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

6. ස. පු: ඥේ අසභිකානි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: ඥේ තාණාති -පෙ- [ඥේ] අත්තරිකා වා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
7. ස. පු: වේදනාය වේදනතා, නත්තු වේදනතා -පෙ- සඤ්ඤාය සඤ්ඤාතා, නත්තු සඤ්ඤාතා -පෙ- සඛිං-රානං සඛිංරතා, නත්තු සඛිංරතා -පෙ- විඤ්ඤාණස්ස විඤ්ඤාණතා, නත්තු විඤ්ඤාණතා අසභිකා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: තිබ්බානං -පෙ- අමිතන්ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
8. ස. පු: රූපස්ස රූපතා, නත්තු රූපතා, -පෙ- විඤ්ඤාණස්ස විඤ්ඤාණතා, නත්තු විඤ්ඤාණතා අසභිකා, තිබ්බානං අසභිකන්ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: ඡ අසභිකානි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
9. ස. පු: ඡ අසභිකානි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: ඡ තාණාති -පෙ- [ඡ] අත්තරිකා වා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
10. ප. පු: න වත්තබ්බං 'සබ්බධම්මානං තථතා අසභිකා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. අනු: සබ්බධම්මානං තථතා රූපං¹ වේදනා සඤ්ඤා සඛිංරා විඤ්ඤාණන්ති.
 ස. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ප. පා: තෙන හි "සබ්බධම්මානං තථතා අසභිකා"ති.

තථතා කථා නිමිසිතා.

6. ස. පු: අසංසකාතයෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ත්‍රාණයෝ දෙදෙනෙක් .. අනතරිකාවෝ දෙදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
7. ස. පු: වේදනාවගේ වේදනානිස ඇත, වේදනානිස ... සංඥාවගේ සංඥානිස ඇත, සංඥානිස ... සංසකාරයන්ගේ සංසකාරනිස ඇත, සංසකාරනිස ... විඤ්ඤානගේ විඤ්ඤානිස ඇත, විඤ්ඤානිස අසංසකාත නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: නිව්‍යාණය ... අමානස වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
8. ස. පු: රූපයාගේ රූපනිස ඇත, රූපනිස ... විඤ්ඤානගේ විඤ්ඤානිස ඇත, විඤ්ඤානිස අසංසකාත නො? නිව්‍යාණය අසංසකාත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: අසංසකාතයෝ සදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ..
9. ස. පු: අසංසකාතයෝ සදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ත්‍රාණයෝ සදෙනෙක් ... අනතරිකාවෝ සදෙනෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ..
10. ප. පු: 'සම්මිමසන්ගේ තථතාව අසංසකාත වෙති'යි නො කියැවුතු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. අනු: සම්මිමසන්ගේ තථතාව රූප, වේදනා, සංඥා, සංසකාර, විඤ්ඤාන වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ප. පා: එකරුණිත් 'සම්මිමසන්ගේ තථතාව අසංසකාත වේ.'

තථතා කථා නිමි.

19. 6.

කුසල කථා

1. ස. පු: නිබ්බානධාතු කුසලා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: සාරම්මණා, අත්ථි තාය ආචරිතා -පෙ- පණ්ඩි'ති.
ප. පටි: න භෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
ස. අනු: නනු අනාරම්මණා, නත්ථි තාය ආචරිතා -පෙ- පණ්ඩි'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. සි: හඤ්චි අනාරම්මණා, නත්ථි තාය ආචරිතා -පෙ- පණ්ඩි,
ස. පා: නො ච චත රෙ චත්තබ්බෙ 'නිබ්බානධාතු- කුසලා'ති.
2. ස. පු: අලොභො කුසලො සාරම්මණො, අත්ථි තස්ස ආචරිතා -පෙ- පණ්ඩි'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: නිබ්බානධාතු කුසලා සාරම්මණා, අත්ථි භාය ආචරිතා -පෙ- පණ්ඩි'ති.
ප. පටි: න භෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: අද්දෙසො කුසලො -පෙ- අමොභො කුසලො -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- චිරිතා -පෙ- සති -පෙ- සමාධි -පෙ- පඤ්ඤා කුසලා සාරම්මණා, අත්ථි තාය ආචරිතා -පෙ- පණ්ඩි'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
ස. අනු: නිබ්බානධාතු කුසලා සාරම්මණා, අත්ථි තාය ආචරිතා -පෙ- පණ්ඩි'ති.
ප. පටි: න භෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

19. 6.

කුසල කථා

[අනවද්‍ය ද කුසල යැ, ඉක්මවානපුණ්‍යය ද කුසල යැ, එහි 'අනවද්‍ය' යනු කෙලගවිප්‍රසන්න යන අර්ථයි. මේ අර්ථය අකුසල් නමා හැම දහම් ඇසුරු කෙරෙයි. 'ඉක්මවාන' යනු ඉක්මවා නිපොදන පුණ්‍යය යන අර්ථයි. මේ අර්ථය කුසලත්‍රිකයෙහි එන ආදිපදය මැ ඇසුරු කෙරෙයි. මේ මාගිය නොගෙන අනවද්‍යාව මාත්‍රයෙන් මැ 'නිවන කුසල'යි ලබා ගත්තෝ ඇත. අනිකතිකාය වාසින් සෙසිනි. උනව ඉක්මවානාට-යෙන් නිවාණයාගේ කුසලතාව නැති සේ දක්වන්නට 'කුසලකථා' එයි]

- 1 ස. ප්‍ර: නිවාණධාතු කුසල වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: සාරම්භ වේ ද, එයට ආවර්ත: ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: අනාරම්භ නො එයට ආවර්ත: ... ප්‍රණිධි නැත් නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. ඔ: ඉදින් අනාරම්භ වේ නම්, එයට ආවර්ත: ... ප්‍රණිධි නැත් නම්,
- ස. පා: හවත, 'නිවාණධාතු කුසල වෙති'යි නො කියැ-වුතු මැ යැ.

2. ස. ප්‍ර: අලෝභය කුසල වේ ද, සාරම්භ වේ ද, එයට ආවර්ත: ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: නිවාණධාතු කුසල වේ ද, සාරම්භ වේ ද, එයට ආවර්ත: ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

3. ස. ප්‍ර: අදෝෂය කුසල ... අමෝහය කුසල ... ප්‍රඥා ... විශ්ථි ... සමාති ... සමාධි ... ප්‍රඥ කුසල වේ ද, සාරම්භ වේ ද, එයට ආවර්ත: ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: නිවාණධාතු කුසල වේ ද, සාරම්භ වේ ද, එයට ආවර්ත: ... ප්‍රණිධි ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. ස. පු: නිබ්බානධාතු කුසලා අනාරම්මණා, නඤ්ඤිතාය
ආවට්ඨනා -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. අනු: අලොභො කුසලො අනාරම්මණො, නඤ්ඤිතාය
ආවට්ඨනා -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: නිබ්බානධාතු කුසලා අනාරම්මණා, නඤ්ඤිතාය
ආවට්ඨනා -පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ස. අනු: අද්දෙසො කුසලො -පෙ- අමොභො කුසලො -පෙ-
සඤ්ඤා -පෙ- විරියං -පෙ- සති -පෙ- සමාධි -පෙ-
පඤ්ඤා කුසලා අනාරම්මණා, නඤ්ඤිතාය ආවට්ඨනා
-පෙ- පණ්ණිති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ප. පු: න වත්තබ්බං නිබ්බානධාතු කුසලා'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ප. අනු: නහු නිබ්බානධාතු අනවජ්ජා'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමනතා.
- ප. ථ: හඤ්ඤි නිබ්බානධාතු අනවජ්ජා,
- ප. පා: තෙත වත රෙ වත්තබ්බෙ "නිබ්බානධාතු
කුසලා"ති.

කුසල කථා නිවසිතා.

4. ස. පු: නිජ්ඣානාමික කුසල අනාලම්බන වේ ද? එයට
ආවේනා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අලෝභය කුසල අනාලම්බන වේ ද? එයට
ආවේනා ... ප්‍රණීධි නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

5. ස. පු: නිජ්ඣානාමික කුසල අනාලම්බන වේ ද? එයට
ආවේනා .. ප්‍රණීධි නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අද්වේශය කුසල ... අමෝහය කුසල ... ශ්‍රද්ධා ...
විශ්වාසී .. සමාති ... සමාධි ... ප්‍රඥා කුසල
අනාලම්බන වේ ද? එයට ආවේනා ... ප්‍රණීධි
නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

6. ප. පු: 'නිජ්ඣානාමික කුසල වේනි'යි නො කියැවුණු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: නිජ්ඣානාමික අනවච්ඡා නො?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. ස: ඉදින් නිජ්ඣානාමික අනවච්ඡා වී නම්,

ප. පා: හවත, එකරුණින් 'නිජ්ඣානාමික කුසල වේනි'යි
කියැවුණු මැ යැ.

කුසල කපා ගිවි.

19. 7.

අවබෝධනය, කථා.

1. ක. ප්‍ර: අපේ පුද්ගලිකයන් අවබෝධනය, කථා.
- ප. පරිකල්ප: අපේකයන්.
- ක. අනු: මානුෂිකයන් අවබෝධනය, පිහිටිකයන්, -පෙ- අර්ථකතනය, -පෙ- රුහිරුකයන්, -පෙ- සහිතයන් අවබෝධනය, කථා.
- ප. පරි: න හෙමි වන්නෙයි -පෙ-
2. ක. ප්‍ර: අපේ පුද්ගලිකයන් අවබෝධනය, කථා.
- ප. පරිකල්ප: අපේකයන්.
- ක. අනු: අවබෝධනයක පුහුණු වෙතින්, උප-පේකයන්.
- ප. පරිකල්ප: අපේකයන්.
- ක. ක: හැඳි අවබෝධනයක පුහුණු වෙතින්, උප-පේකයන්,
- ක. ප: කෙ: ව වන රේ වන්නෙයි “අපේ පුද්ගලිකයන් අවබෝධනය, කථා.
3. ක. ප්‍ර: අවබෝධනයක පුහුණු වෙතින්, කුප-පේකයන්.
- ප. පරිකල්ප: අපේකයන්.
- ක. අනු: පහිතයන්.
- ප. පරි: න හෙමි වන්නෙයි -පෙ-
4. ක. ප්‍ර: පහිතයන්.
- ප. පරිකල්ප: අපේකයන්.
- ක. අනු: කෙ:කපනිමකයන්.
- ප. පරි: න හෙමි වන්නෙයි -පෙ-
- ක. අනු: සකයන් -පෙ- අනු: -පෙ- අර්ථකත-මකයන්.
- ප. පරි: න හෙමි වන්නෙයි -පෙ-

19. 7.

අවිච්ඡාදිකාම කපා.

[“සකිං නිවුග්ගො නිවුග්ගො’ව හොති - චරස් ගැලුගේ ගැලුගේ මැ වේ” යන සුත්‍රපාඨ නිසා පාඨශ්ඡන්ධව අත්‍යන්තරිකාමිකා ඇතැ’යි සම්මත උත්තරාපටකයන් සෙසින් උබ්බි ගන්තවුන්ගේ වාද බිඳුනව ‘අවිච්ඡාදිකාමකපා’ එයි.]

- 1 ස. පු: පාඨශ්ඡන්ධව අත්‍යන්තරිකාමිකා ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මිත්‍යාභ්‍යාසක අත්‍යන්තරිකත (එකාත්ත නියමයෙන් එසේ) වේ ද, පිත්‍යාභ්‍යාසක ... අරගන්තභ්‍යාසක ... රුධිරොත්තාදක ... සංඛ්‍යාභේදක අත්‍යන්තරිකත වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
2. ස. පු: පාඨශ්ඡන්ධව අත්‍යන්තරිකාමිකා ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අත්‍යන්තරිකත පුද්ගලතව විචිකිත්තා උපදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් අත්‍යන්තරිකත පුද්ගලතව විචිකිත්තා උපදනේ ඒ නම්,
- ස. පා: හමත, ‘පාඨශ්ඡන්ධව අත්‍යන්තරිකාමිකා ඇතැ’යි නො කියැවුතු මැ යැ.
3. ස. පු: අත්‍යන්තරිකත පුද්ගලතව විචිකිත්තා නුපදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රතිණ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
4. ස. පු: ප්‍රතිණ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ශ්‍රොතාපතරිකාමිකයෙන් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: සකාදගාමි ... අනාගාමි ... අභිත්මාමිකයෙන් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

5. ස. පු: කතමෙන මග්ගෙනා'ති.
 ප. මි: අකුසලෙන මග්ගෙනා'ති.
 ස. අනු: අකුසලො මග්ගො නියසාණිකො ධයගාමි බොධගාමි අනාසවො -පෙ- අසඬ්ඛිලෙසිකො'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: නත්ත අකුසලො මග්ගො අනියසාණිකො [-පෙ-] සඬ්ඛිලෙසිකො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
 ස. ඤ: හඤ්චි අකුසලො මග්ගො අනියසාණිකො -පෙ- සඬ්ඛිලෙසිකො,
 ස. පා: නො ච වත රෙ වතතබ්බෙ "අවිච්ඡාදනාදියාමි පුග්ගලස්ස විචික්ඛිත, අකුසලෙන මග්ගෙන පඨිනා'ති.
 6. ස. පු: සංඝනද්ධියා නියතස්ස පුග්ගලස්ස උචේදද්ධියි උපපජ්ජෙය්‍යාති.
 ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
 ස. ඤ: හඤ්චි සංඝනද්ධියා නියතස්ස පුග්ගලස්ස උචේදද්ධියි උපපජ්ජෙය්‍ය,
 ස. පා: නො ච වත රෙ වතතබ්බෙ "අභි පුප්පජ්ජනස්ස අවිච්ඡාදනාදියාමිතා'ති.
 7. ස. පු: සංඝනද්ධියා නියතස්ස පුග්ගලස්ස උචේදද්ධියි නුපපජ්ජෙය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
 ස. අනු: පඨිනා'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
 8. ස. පු: පඨිනා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤ: ආමන්තා.
 ස. අනු: සොතාපභතීමග්ගෙනා'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: සකද්දගාමීමග්ගෙන -පෙ- අනාගාමීමග්ගෙන -පෙ- අරහත්තමග්ගෙනා'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

5. ස. ප්‍ර: කවර මාගියෙකින් වේ ද?
- ප. වි: අකුල මාගියෙකි.
- ස. අනු: අකුල මාගිය නෙය්‍යාණික ස්‍යයගාමි බොධගාමි අනාසුචි ... අසංකෙලයක වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: අකුල මාගිය අනෙය්‍යාණික ... සංකෙලය නො?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් අකුලමාගිය අනෙය්‍යාණික ... සංකෙල-යක වී නම්,
- ස. පා: හව්‍ය, 'අත්‍යන්තරික පුද්ගලහට විවිකිත්තා අකුලමාගියෙන් ප්‍රතිණ යැ'යි නො කියැවුතු මැ යැ.
6. ස. ප්‍ර: ශාඛිතදුෂ්ටියෙන් තිසත පුද්ගලහට උචේදදුෂ්ටි උපදනේ වේ ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින්, ශාඛිතදුෂ්ටියෙන් තිසත පුද්ගලහට උචේදදුෂ්ටි උපදනේ වේ නම්,
- ස. පා: හව්‍ය, 'පාඨක්ථනහට අත්‍යන්තරිකාමිතා ඇතැ'යි නො කියැවුතු මැ යැ.
7. ස. ප්‍ර: ශාඛිතදුෂ්ටියෙන් තිසත පුද්ගලහට උචේද දුෂ්ටි නුපදනේ වේ ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රතිණ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
8. ස. ප්‍ර: ප්‍රතිණ වේ ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. අනු: ශ්‍රොතාපත්තිමාගියෙන් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: සත්‍යදාම මාගියෙන් ... අනාතාම මාගියෙන් ... අභිත්මාගියෙන් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

9. ස. පු:

කතමෙත මග්ගොනා'ති.

ප. මි:

අකුසලෙත මග්ගොනා'ති.

ස. අනු:

අකුසලො මග්ගො නිත්‍යාඤ්ඤා ධර්මානාමි ඛොධොමි
අතාපමො -පෙ- අසඬ්ඛිලෙසිකො'ති.

ප. පටි:

න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු:

නත්‍ර අකුසලො මග්ගො අනිත්‍යාඤ්ඤා -පෙ-
සඬ්ඛිලෙසිකො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. ථ:

හඤ්චි අකුසලො මග්ගො අනිත්‍යාඤ්ඤා -පෙ-
සඬ්ඛිලෙසිකො,

ස. පා:

නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ “සංඝතද්දිට්ඨිකා
නිගගං පුග්ගලං උචේදද්දිට්ඨි අකුසලෙත
මග්ගොන පඨිනා”ති.

10. ස. පු:

උචේදද්දිට්ඨිකා නිගගං පුග්ගලං සංඝතද්දිට්ඨි
උප්පජ්ජෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. ථ:

හඤ්චි උචේදද්දිට්ඨිකා නිගගං පුග්ගලං
සංඝතද්දිට්ඨි උප්පජ්ජෙය්‍යා,

ස. පා:

නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ “අති පුට්ඨජ්ජනං
අවිච්ඡතතිකාමිනා”ති.

11. ස. පු:

උචේදද්දිට්ඨිකා නිගගං පුග්ගලං සංඝතද්දිට්ඨි
සුප්පජ්ජෙය්‍යා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. අනු:

පඨිනා'ති.

ප. පටි:

න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

12. ස. පු:

පඨිනා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. අනු:

සොධාපතතිමග්ගොනා'ති.

ප. පටි:

න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු:

සකදගාමි මග්ගොන -පෙ- අතාගාමිමග්ගොන-පෙ-
අරහත්තමග්ගොනා'ති.

ප. පටි:

න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

9. ස. පු: කවර මාග්ගියෙකින් වේ ද?
- ප. වි: අකුලලමාග්ගියෙනි.
- ස. අනු: අකුලලමාග්ගිය අනෙකොත්තියක, කායකාමි, භාවනා-
මාමි, අනාපුරා ... අනාපුරායක වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: අකුලලමාග්ගිය අනෙකොත්තියක ... කායකාමියක
නොවේ?
- ප. පටිකුලල: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් අකුලලමාග්ගිය අනෙකොත්තියක ... කායකාමියක
වි නම්,
- ස. පා: භවත, 'කායකාමියෙකින් කියන පුද්ගලයෙකුට
උච්ඡේදයට අකුලලමාග්ගියෙන් ප්‍රතිභාව වේ'යි
නො කියැවුණු මැ යැ.
10. ස. පු: උච්ඡේදයට අනෙකොත්තියක පුද්ගලයෙකුට කායකාමියක
දෙසට උපදනේ වේ ද?
- ප. පටිකුලල: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් උච්ඡේදය දෙසට අනෙකොත්තියක පුද්ගලයෙකුට
කායකාමියෙකුට උපදනේ වී නම්,
- ස. පා: භවත, "පාඨමාලාවට අනාපුරායකාමියක
අනාපුරායක නො කියැවුණු මැ යැ.
11. ස. පු: උච්ඡේදයට අනෙකොත්තියක පුද්ගලයෙකුට කායකාමියක
දෙසට නුපදනේ වේ ද?
- ප. පටිකුලල: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රතිභාව වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ..
12. ස. පු: ප්‍රතිභාව වේ ද?
- ප. පටිකුලල: එසේ යැ.
- ස. අනු: ශ්‍රේණිපාලකමාග්ගියෙකින් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: සකායකාමි මාග්ගියෙන් ... අනාපුරායක මාග්ගියෙන් ...
අනාපුරායක වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ.

13. ස. ප්‍ර:

කතමේන මනෙතො'ති.

ප. වී:

අකුසලෙත මනෙතො'ති.

ස. අනු:

අකුසලො මනෙතො අතිශයං භික්ඛො - පෙ - සමිකිලෙ-
සිකො,

ස. පා:

තො ච චත රෙ චතතඛෙඛි "උචේදදද්වසියං
තිශතස්ස පුග්ගලස්ස සස්සතදිවසී අකුසලෙත
මනෙතො පතිතො"ති.

14. ප. ප්‍ර:

හ චතතඛෙඛි. "අපී පුට්ඨජනස්ස අවිධිමත්-
කරණයො"ති.

ස. පරිඤ්ඤා:

අමනා.

ප. අනු:

නනු වුතං භගවතා "ඉධ භික්ඛවෙ ඵකචේවා
පුග්ගලො සමනාංගතො භොති ඵකනතකාලකෙඛි
අකුසලෙති ධම්මෙති, සො සකිං තිඞ්ඛිකො
තිඞ්ඛිකො'ව භොති"ති.² අපේ'ව සුත්තනොති.

ස. පරිඤ්ඤා:

අමනා.

ප. පා:

තෙන හි "අපී පුට්ඨජනස්ස අවිධිමත්කරණයො"ති.

15. ස. ප්‍ර:

වුතං භගවතා "ඉධ භික්ඛවෙ ඵකචේවා
පුග්ගලො සමනාංගතො භොති ඵකනතකාලකෙඛි
අකුසලෙති ධම්මෙති. සො සකිං තිඞ්ඛිකො
තිඞ්ඛිකො'ව භොති"ති.² කතො තෙන ච කාරණෙන
"අපී පුට්ඨජනස්ස අවිධිමත්කරණයො"ති.

ප. පරිඤ්ඤා:

අමනා.

ස. අනු:

වුතං භගවතා "ඉධ භික්ඛවෙ ඵකචේවා
පුග්ගලො උමඞ්චිකා තිඞ්චිකා"ති.² අපේ'ව
සුත්තනොති.

ප. පරිඤ්ඤා:

අමනා.

ස. අනු.

සබ්බකාලං උමඞ්චිකා තිඞ්චිකා'ති.

ප. පරි:

හ භෙවං චතතඛෙඛි - පෙ -

13. ස. ප්‍ර: කවර මාගියෙකින් වේ ද?
- ප. ම: අකුශල මාගියෙනි.
- ස. අනු: අකුශලමාගිය අනෙකැයි කියන ... සාංකෙලයක වේ ද?
- ස. පා: හව්න, 'උච්ඡේදදාමයෙන් තිසක පුද්ගලභව ශාශවතදාමේ අකුශලමාගියෙන් ප්‍රතිණ වෙති'යි නො කියැවුණු මැ යැ.
14. ප. ප්‍ර: 'පාඨක්ථනභව අත්‍යන්තරිකාමනා ඇතැ'යි නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ප. අනු: සාංගමකුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද මැ නො:
- "මහණෙනි, මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයෙක් එකාන්තයෙන් කාමණ වූ අකුශලධර්මයෙන් (තිසක මිථ්‍යාදාමයෙන්) සම්මානගත වෙයි. හෙ වරක් හවයෙහි ගැලුණේ ගැලුණේ මැ වේ" යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?
- ස. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ප. පා: එකරුණින් 'පාඨක්ථනභව අත්‍යන්තරිකාමනා ඇත'.
15. ස. ප්‍ර: සාංගමකුන් විසින් වදාරනලද: "මහණෙනි, මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයෙක් එකාන්තයෙන් කාමණ වූ අකුශලධර්මයෙන් සම්මානගත වූයේ වෙයි. හෙ වරක් හවයෙහි ගැලුණේ ගැලුණේ මැ වෙයි" යනු කරුණු කොට එකරුණින් "පාඨක්ථනභව අත්‍යන්තරිකාමනා" ආදීද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. අනු: සාංගමකුන් විසින් වදාරනලද: "මහණෙනි, මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ශ්‍රද්ධාදීන් විසින් නැගී ගැලෙනුයේ වේ" යයි වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. අනු: හැම කර්ම නැගී ගැලෙනුයේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

18. ස පු:

වුතං භගවතා “ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො සම්මතාගතො භොති එකන්තකාලකෙති අකුස-
ලෙහි ධම්මෙහි. සො සක්ඛිං තිමුග්ගො තිමුග්ගො”ව
භොති”ති කතො තෙන ච කාරණෙන “අති
පුපුල්භස්ස අව්චන්තනියාමිතා”ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමන්තා.

ස. අනු:

වුතං භගවතා “ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො
පුග්ගලො උමුඤ්ජිතො සීතො භොති, උමුඤ්ජිතො
විපස්සති, විලොකෙති, උමුඤ්ජිතො පතරති,
උමුඤ්ජිතො පතිශාඛපාතොතො භොති”ති.²
අපේච පුත්තන්තොති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමන්තා.

ස. අනු:

“සබ්බකාලං උමුඤ්ජිතො පතිශාඛපාතොතො
භොති”ති.

ප. පටි:

ත භෙවං චිත්තබ්බෙ - ජෙ-

අම්මන්තනියාමි කපා තිව්සිතා.

16. ස. පු:

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, මේලොව ඇතැම් පුද්ගලයෙක් එකානන්‍යානියාගේ අකුහලබලියෙන් සම්බන්ධ වෙයි. හෙ වරක් හවසන් ගැලපීමේ ගැලපීමේ මැ වෙයි විදාරන ලද්දේ” කිරුණු කොට එකරුණින් “පාචන්ද්‍රිතව අනන්‍යානියාමනා” ඇද්ද?

ප. පටිකුකු:

එසේ යැ.

ස. අනු:

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, “මහණෙනි, මේලොව ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ප්‍රතිකූලීන් නැති සිටියේ වෙයි. (සෝමන් පුගුල්) නැති ගමන මාගිය බලනුයේ වෙයි. (සෙදගම් පුගුල් කෙලකනනුහැර-යෙන්) නැති (අනගම් බවට අතිශ්‍රව වැ යන්නේ වෙයි. (අනගම් පුගුල්) නැති ප්‍රතිකූලීවට පැමිණියේ වේ” යයි විදාල සුත්‍රාන්තයක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිකුකු:

එසේ යැ.

ස. අනු:

ගැම කල්හි නැති ප්‍රතිකූලීප්‍රාණ වූයේ වේ ද?

ප. පටි:

එසේ නො කියැවුණු යැ ...

අවමන්‍යානියාම කපා නිමි.

19. 8

ඉන්ද්‍රිය කථා.

1. ස. පු: තප්පි ලොකියං සද්ධිනිසිද්ධිනි.¹
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: තප්පි ලොකියා සද්ධිනි.
 ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: තප්පි ලොකියං විරිසිද්ධියා -පෙ- සතිනිසිද්ධියා -පෙ-
 සමාධිනිසිද්ධියං -පෙ- පඤ්ඤාදිනිසිද්ධියනි.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: තප්පි ලොකියා පඤ්ඤා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: අප්පි ලොකියා සද්ධිනි.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: අප්පි ලොකියං සද්ධිනිසිද්ධිනි.
 ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: අප්පි ලොකියං විරිසං -පෙ- සති -පෙ- සමාධි
 -පෙ- පඤ්ඤා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: අප්පි ලොකියං පඤ්ඤාදිනිසිද්ධියනි.
 ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: අප්පි ලොකියො මිනො, අප්පි ලොකියං මිනිනිසිද්ධියනි.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: අප්පි ලොකියා සද්ධිනි, අප්පි ලොකියං සද්ධිනිසිද්ධිනි.
 ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: අප්පි ලොකියො මිනො, අප්පි ලොකියං මිනිනිසිද්ධියනි.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: අප්පි ලොකියා පඤ්ඤා, අප්පි ලොකියං පඤ්ඤාදිනිසිද්ධියනි.
 ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ පෙ-

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

19. 8.

ඉන්ද්‍රිය කථා.

[ලෝකික ශ්‍රද්ධා ශ්‍රද්ධා මැ වෙයි. ඉන්ද්‍රිය නො වෙයි. එසේ මැ වියරි සමාති සමාති ප්‍රඥාවෙන් වියරිදින් මැ මිස ඉන්ද්‍රිය නො වෙති'යි හෙතුමාද මහිංසාසනනිකායමාසින් සෙයින් ලබ්ධි හත්තවුන්ගේ මාද බිඳුනම 'ඉන්ද්‍රියකථා' එයි.]

1. ස. පු: ලෝකික ශ්‍රද්ධාන්ද්‍රිය නාද්දෝ
 ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
 ස. අනු: ලෝකික ශ්‍රද්ධා නාද්දෝ
 ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ස. පු: ලෝකික වියරින්ද්‍රිය .. සමාතින්ද්‍රිය .. සමාතින්ද්‍රිය ...
 ප්‍රඥාන්ද්‍රිය නාද්දෝ
 ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
 ස. අනු: ලෝකික ප්‍රඥා නාද්දෝ
 ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
3. ස. පු: ලෝකික ශ්‍රද්ධා ඇද්දෝ
 ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
 ස. අනු: ලෝකික ශ්‍රද්ධාන්ද්‍රිය ඇද්දෝ
 ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. පු: ලෝකික වියරි ... සමාති ... සමාති ... ප්‍රඥා
 ඇද්දෝ
 ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
 ස. අනු: ලෝකික ප්‍රඥාන්ද්‍රිය ඇද්දෝ
 ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ස. පු: ලෝකික මනස ඇද්දෝ, ලෝකික මනසින්ද්‍රිය ඇද්දෝ
 ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
 ස. අනු: ලෝකික ශ්‍රද්ධා ඇද්දෝ, ලෝකික ශ්‍රද්ධාන්ද්‍රිය ඇද්දෝ
 ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
6. ස. පු: ලෝකික මනස ඇද්දෝ, ලෝකික මනසින්ද්‍රිය ඇද්දෝ
 ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
 ස. අනු: ලෝකික ප්‍රඥා ඇද්දෝ, ලෝකික ප්‍රඥාන්ද්‍රිය ඇද්දෝ
 ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

෧. ස. පු: අපච්ඡි ලොකියං සොමනස්සං, අපච්ඡි ලොකියං සොමනස්සිත්තියං, අපච්ඡි ලොකියං ඒමිතං, අපච්ඡි ලොකියං ඒමිතිත්තියනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිතතා.
- ස. අනු: අපච්ඡි ලොකියං සද්ධා, අපච්ඡි ලොකියං සද්ධිත්තියනති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
෨. ස. පු: අපච්ඡි ලොකියං ඒමිතං, අපච්ඡි ලොකියං ඒමිතිත්තියනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිතතා.
- ස. අනු: අපච්ඡි ලොකියං පඤ්ඤා, අපච්ඡි ලොකියං පඤ්ඤිත්තියනති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
෩. ස. අපච්ඡි ලොකියං සද්ධා, නපච්ඡි ලොකියං සද්ධිත්තියනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිතතා.
- ස. අනු: අපච්ඡි ලොකියං මනෝ, නපච්ඡි ලොකියං මනිත්තියනති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
෪. ස. පු: අපච්ඡි ලොකියං පඤ්ඤා, නපච්ඡි ලොකියං පඤ්ඤිත්තියනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිතතා.
- ස. අනු: අපච්ඡි ලොකියං මනෝ, නපච්ඡි ලොකියං මනිත්තියනති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
෫. ස. පු: අපච්ඡි ලොකියං සද්ධා, නපච්ඡි ලොකියං සද්ධිත්තියනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිතතා.
- ස. අනු: අපච්ඡි ලොකියං සොමනස්සං, නපච්ඡි ලොකියං සොමනස්සිත්තියං, අපච්ඡි ලොකියං ඒමිතං, නපච්ඡි ලොකියං ඒමිතිත්තියනති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
෬. ස. පු: අපච්ඡි ලොකියං පඤ්ඤා, නපච්ඡි ලොකියං පඤ්ඤිත්තියනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිතතා.
- ස. අනු: අපච්ඡි ලොකියං සොමනස්සං, නපච්ඡි ලොකියං සොමනස්සිත්තියං, අපච්ඡි ලොකියං ඒමිතං, නපච්ඡි ලොකියං ඒමිතිත්තියනති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
෭. ස. පු: අපච්ඡි ලොකියං පඤ්ඤා, නපච්ඡි ලොකියං පඤ්ඤිත්තියනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිතතා.

7. ස. ප්‍ර: ලොකික සොමනසා ඇද්ද, ලොකික සොමනසාන්‍යය ඇද්ද, ලොකික ජිවිත ඇද්ද, ලොකික ජිවිතෙන්‍යය ඇද්ද?
- ප. පරික්‍ෂක: එසේ යැ.
- ස. අනු: ලොකික ශ්‍රද්ධා ඇද්ද, ලොකික ශ්‍රද්ධෙන්‍යය ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
8. ස. ප්‍ර: ලොකික ජිවිත ඇද්ද, ලොකික ජිවිතෙන්‍යය ඇද්ද?
- ස. අනු: ලොකිකප්‍රශ්න ඇද්ද, ලොකික ප්‍රශ්නෙන්‍යය ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
9. ස. ප්‍ර: ලොකික ශ්‍රද්ධා ඇද්ද, ලොකික ශ්‍රද්ධෙන්‍යය ඇද්ද?
- ප. පරික්‍ෂක: එසේ යැ.
- ස. අනු: ලොකික මනස ඇද්ද, ලොකික මනසෙන්‍යය ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
10. ස. ප්‍ර: ලොකික ප්‍රශ්න ඇද්ද, ලොකික ප්‍රශ්නෙන්‍යය ඇද්ද?
- ප. පරික්‍ෂක: එසේ යැ.
- ස. අනු: ලොකික මනස ඇද්ද, ලොකික මනසෙන්‍යය ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
11. ස. ප්‍ර: ලොකික ශ්‍රද්ධා ඇද්ද, ලොකික ශ්‍රද්ධෙන්‍යය ඇද්ද?
- ප. පරික්‍ෂක: එසේ යැ.
- ස. අනු: ලොකික සොමනසා ඇද්ද, ලොකික සොමනසාන්‍යය ඇද්ද, ලොකික ජිවිත ඇද්ද, ලොකික ජිවිතෙන්‍යය ඇද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ..
12. ස. ප්‍ර: ලොකික ප්‍රශ්න ඇද්ද, ලොකික ප්‍රශ්නෙන්‍යය ඇද්ද?
- ප. පරික්‍ෂක: එසේ යැ.

- ස. අනු: අත්ති ලොකියො මනො, තත්ති ලොකියං මතින්ද්‍රියතති -පෙ- අත්ති ලොකියං ජිවිතං, තත්ති ලොකියං ජිවිතින්ද්‍රියතති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
13. ස. පු: අත්ති ලොකුතතරං සඤ්ඤා, අත්ති ලොකුතතරං සඤ්ඤාන්ද්‍රියතති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: අත්ති ලොකියං සඤ්ඤා, අත්ති ලොකියං සඤ්ඤාන්ද්‍රියතති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
14. ස. පු: අත්ති ලොකුතතරං මිටියං -පෙ- අත්ති ලොකුතතරං පඤ්ඤා, අත්ති ලොකුතතරං පඤ්ඤාන්ද්‍රියතති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: අත්ති ලොකියං පඤ්ඤා, අත්ති ලොකියං පඤ්ඤාන්ද්‍රියතති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
15. ස. පු: අත්ති ලොකියං සඤ්ඤා, තත්ති ලොකියං සඤ්ඤාන්ද්‍රියතති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: අත්ති ලොකුතතරං සඤ්ඤා, තත්ති ලොකුතතරං සඤ්ඤාන්ද්‍රියතති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
16. ස. පු: අත්ති ලොකියං මිටියං -පෙ- අත්ති ලොකියං පඤ්ඤා, තත්ති ලොකියං පඤ්ඤාන්ද්‍රියතති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: අත්ති ලොකුතතරං පඤ්ඤා, තත්ති ලොකුතතරං පඤ්ඤාන්ද්‍රියතති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
17. ස. පු: තත්ති ලොකියාති පඤ්ඤාන්ද්‍රියාති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: ලෞකික මනස් ඇද්ද, ලෞකික මිත්‍රිකා නැද්ද,
ලෞකික ජිවිත ඇද්ද, ලෞකික ජිවිතියක
නැද්ද?

ප. පටි: එසේ නො; කියැවුණු ය; ...

18. ක ප්‍ර: ලංකාතොර ප්‍රධාන ඇද්ද, ලංකාතොර
ප්‍රධානියා ඇද්ද?

ප. පරිඥාපද්‍ය: එසේ ය.

ဆ. ဖဉ္စ. **လောဘိက** **ဗြဟ္မ** **ဂုဋ်ဇ**, **လောဘိက** **ဗြဟ္မေသ္မိယ**
 ဂုဋ်ဇ

ප. පටි: එසේ නො: කියැවුණු යි ...

14. ස. ප්‍ර: ලෝකෝත්තර විධිගත ඇද්ද, ... ලෝකෝත්තර ප්‍රඥ ඇද්ද, ලෝකෝත්තර ප්‍රඥෙත්සිග ඇද්ද?

ප. පරිඥප්ත: එහෙත් යැ.

ස. අනු: ලෞකික ප්‍රඥ ඇද්ද, ලෞකික ප්‍රඥෙත්‍ය්‍ය ඇද්ද?

ප. පරි: එසේ නො; කියැවුණු ය; ...

15. ක. ප්‍ර: ලෝකික ප්‍රභූතිය ඇදීම, ලෝකික ප්‍රභූතිය
නැදීම?

ප. පරිච්ඡේදය: එහෙත් යැ.

ස. අනු ලෝකෝත්තර ප්‍රති, අද්ද, ලෝකෝත්තර
ප්‍රතිකෘතිය නැද්ද

ප. පටි: එසේ නො, කියනු ඇ.

18. ස. ප්‍ර: **ලෝකික වියම් ඇද්ද, ... ලෝකික ප්‍රශ්න ඇද්ද, ලෝකික ප්‍රශ්නෙහිම නැද්ද?**

ප. පරිච්ඡේදය: එසේ යැ.

ස. අනු: ලෝකෝත්තර ප්‍රඥ ආදීද, ලෝකොත්තර ප්‍රඥෙත්‍යය
තාදීද්

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යි ...

17. ဖ. ဌ: **ဇ္ဇောနိသ ဗန္ဓေဗျဉ္ဇိတဏှော့ ဘုရင့်နု?**

ප. පරිඥාය: එහෙත් යැ.

- ස. අනු: හඬු වුතතං භගවතා, ‘අද්දසං ඛො අභං
 හික්ඛවෙ බුඬ්ථවිකවුතා ලොකං ඕලොකෙතොතා
 සතොත අපාරජකෙඛ නික්ඛිද්දියෙ මුද්දිද්දියෙ
 ඝවාකාරෙ ආකාරෙ සුඛිඤ්ඤපයෙ දුඛිඤ්ඤපයෙ
 අපොකවෙච්ච පරලොකවජ්ජ්ඣයදස්සාවිනො
 විහරන්තෝ’ති² අනෙ’ව සුතතොතො’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමින්නා.
- ස. පා: ගෙන හි “අනි ලොකියාති පඤ්චිද්දියාති”ති.

ඉන්ද්‍රිය කථා නිවසිතා.

එඤ්ඤාමිසතිමො වජ්ජයා නිවසිතො.

තස්සෙද්දනං:

අතීතෙ කිලෙසෙ ජහති, අනාගතෙ කිලෙසෙ ජහති, පච්චුප්පතො
 කිලෙසෙ ජහති, සුඤ්ඤතා සංඛාරකඛකිපරියාපන්නා, සාමිඤ්ඤඵලං
 අසංඛිතං; පතති අසංඛිතා, සංඛිතමිත්‍යං තථතා අසංඛිතා, නිබ්බානවාතු
 කුසලා, අනි පුපුජ්ජනස්ස අවිචන්තනියාමිතා, නති ලොකියාති පඤ්චිද්දි-
 යාති’ති.

² මජ්ඣනිකාය, චූළපණ්ණාසක - අරියපට්ටකසක සුත්ත

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද මෑ නු:
 “මහණෙනි, මම බුදු ආසිත් ලොව බලනුයෙමි
 අලාභජනක මහාරජනක තික්‍ෂණන්ද්‍රිය මාඤ්ඤිය
 ඥාතාර ආකාර සුච්ඡාසා දුර්විඤ්ඤා සත්ත්වයන්
 පරලොකවදායෙහි භග දක්මින් වෙසෙන ආකෘති
 සත්ත්වයන් දිවිමි”යි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක්
 ඇත්තේ මෑ හෝ

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් “ලොකික පඤ්ඤාන්ද්‍රියයෝ ඇත.”

ඉන්ද්‍රිය කපා ගිමි.

එකුන්විසිවැනි වග ගිමි.

එහි උඤ්ඤා:

අතීත කිලෙසජහනකපා යැ අනාගත කිලෙසජහනකපා යැ පච්චුසාන්ත
 කිලෙසජහනකපා යැ සුඤ්ඤාදායකපා යැ සාම්ඤ්ඤාඵලකපා යැ ප්‍රාපති-
 කපා යැ තප්තාකපා යැ කුසලකපා යැ අවිචිතතතිශාමකපා යැ ඉන්ද්‍රියකපා යි.

විසතිමො චගෙගා

20. 1.

අසඤ්චිච්චකථා.

1. ස. පු: “අසඤ්චිච්ච මාතරං ජිවිතා වොරොපෙඤා
ආනන්තරිකො හොති”ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අසඤ්චිච්ච පාණං හන්ති පාණංතිපාති හොති’ති.
ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: අසඤ්චිච්ච මාතරං ජිවිතා වොරොපෙඤා
ආනන්තරිකො හොති’ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අසඤ්චිච්ච අදිත්තං අදිසිඤා -පෙ- මුසා
හණ්ඨිඤා මුසාවාදි හොති’ති.
ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: අසඤ්චිච්ච පාණං හන්ති පාණංතිපාති න
හොති’ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අසඤ්චිච්ච මාතරං ජිවිතා වොරොපෙඤා
ආනන්තරිකො න හොති’ති.
ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බෙ පෙ-
4. ස. පු: අසඤ්චිච්ච අදිත්තං අදිසිඤා -පෙ- මුසා හණ්ඨිඤා
මුසාවාදි න හොති’ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: අසඤ්චිච්ච මාතරං ජිවිතා වොරොපෙඤා ආනන්ත-
රිකො න හොති’ති.
ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: අසඤ්චිච්ච මාතරං ජිවිතා වොරොපෙඤා
ආනන්තරිකො හොති’ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

- ස. පු: “අසංකල්පිව මාතරං ජිවිතං වොරොපෙඤා,
ආනන්තරිකො භොති”ති අපේ’ව සුත්තන්තො’ති.
- ප. පි: නත්ථි.
- ස. අනු: “සංකල්පිව මාතරං ජිවිතං වොරොපෙඤා,
ආනන්තරිකො භොති”ති අපේ’ව සුත්තන්තො’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි “සංකල්පිව මාතරං ජිවිතං වොරොපෙඤා,
ආනන්තරිකො භොති”ති අපේ’ව සුත්තන්තො,
- ස. පා: කෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ “අසංකල්පිව මාතරං
ජිවිතං වොරොපෙඤා ආනන්තරිකො භොති”ති.
6. ප. පු: න වත්තබ්බං “මාතුඝාතකො ආනන්තරිකො”ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. අනු: නත්ත මාතා ජිවිතං වොරොපිතො’ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. ථ: හඤ්චි මාතා ජිවිතං වොරොපිතො,
- ප. පා: කෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ “මාතුඝාතකො
ආනන්තරිකො”ති.
7. ප. පු: න වත්තබ්බං “පිතුඝාතකො ආනන්තරිකො”ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. අනු: නත්ත පිතා ජිවිතං වොරොපිතො’ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. ථ: හඤ්චි පිතා ජිවිතං වොරොපිතො,
- ප. පා: කෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ “පිතුඝාතකො
ආනන්තරිකො”ති.
8. ප. පු: න වත්තබ්බං “අරහන්තඝාතකො ආනන්තරි-
කො”ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. අනු: නත්ත අරහා ජිවිතං වොරොපිතො’ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. ථ: හඤ්චි අරහා ජිවිතං වොරොපිතො,
- ප. පා: කෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ “අරහන්තඝාතකො
ආනන්තරිකො”ති.

- ස. ප්‍ර: “නො දැන මව දිවියෙන් ගලවා ආනන්තරික වෙති”යි වදල සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?
- ප. මි: නැති.
- ස. අනු: “දැන මව දිවියෙන් ගලවා ආනන්තරික වෙති”යි වදල සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ඤ: ඉදින් “දැන මව දිවියෙන් ගලවා ආනන්තරික වෙති”යි සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වී නම්,
- ස. පා: හව්න, “නො දැන මව දිවියෙන් ගලවා ආනන්තරික වේ”යි නො කියැවුණු මැ යැ.
6. ප. ප්‍ර: “මානසික ආනන්තරික වෙති”යි නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: මව දිවියෙන් ගලවනලද නො?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. ඤ: ඉදින් මව දිවියෙන් ගලවනලද වී නම්,
- ප. පා: හව්න එකරුණින් “මානසික ආනන්තරික වෙති”යි කියැවුණු මැ යැ.
7. ප. ප්‍ර: “පිතෘභාවක ආනන්තරික වෙති”යි නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: පියා දිවියෙන් ගලවන ලද නො?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. ඤ: ඉදින් පියා දිවියෙන් ගලවනලද වී නම්,
- ප. පා: හව්න එකරුණින් පිතෘභාවක ආනන්තරික වෙති’යි කියැවුණු මැ යැ.
8. ප. ප්‍ර: ‘අරහන්තභාවක ආනන්තරික වෙති’යි නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: රහත් දිවියෙන් ගලවනලද නො?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. ඤ: ඉදින් රහත් දිවියෙන් ගලවනලද වී නම්,
- ප. පා: හව්න එකරුණින් ‘අරහන්තභාවක ආනන්තරික වෙති’යි කියැවුණු මැ යැ.

9. ප. පු: න වතතබ්බං “ලොභිතුපාදකො¹. ආනන්තරිකොති”
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: නනු තථාගතස්ස ලොභිතං උපපාදිතතඤ්ඤා.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. ථ: හඤ්චි තථාගතස්ස ලොභිතං උපපාදිතං,
- ප. පා: තෙ න වත රෙ වතතබ්බං “ලොභිතුපාදකො ආනන්තරිකො”ති.
10. ස. පු: “සංඝසංගෙදකො ආනන්තරිකො”ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: “සංඝෙ සංඝසංගෙදකා ආනන්තරිකා”ති.
- ප. පටි: න ගෙවං වතතබ්බං -පෙ-
11. ස. පු: සංඝෙ සංඝසංගෙදකා ආනන්තරිකා’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: ඛම්මසඤ්ඤා සංඝසංගෙදකො ආනන්තරිකො’ති.
- ප. පටි: න ගෙවං වතතබ්බං -පෙ-
12. ස. පු: ඛම්මසඤ්ඤා සංඝසංගෙදකො ආනන්තරිකො’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: නනු චුත්තං ගෙවතා “අනුපාලි සංඝසංගෙදකා ආපාදිකො නෙරසිකො කප්පවෙතා අතෙකිච්ඡි, අනුපාලි සංඝසංගෙදකො න අපාදිකො න නෙරසිකො න කප්පවෙතා න අතෙකිච්ඡි,”ති.² අතෙ’ව සුත්තනෙත්තා’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. පා: තෙන හි න වතතබ්බං “ඛම්මසඤ්ඤා සංඝසංගෙදකො ආනන්තරිකො”ති.

1 රුහිරුපාදකො - රෙපං. ලොභිරුපාදකො - සිඞ්ඤා

2 චුල්ලවික්ඛංස-සංඝසංගෙදකානිකා.

9. ප. පු: 'ලෝගිතුටාදක ආනන්තරික වෙති'යි නො කියැවුණු වේ ද?
- ක. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: තථාගතයන් වහන්සේගේ ලෙහෙ උපදවනලද නො?
- ක. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. ධ: ඉදින් තථාගතයන් වහන්සේගේ ලෙහෙ උපදවන ලද වී නම්,
- ප. පා: හව්න, එකරුණින් 'ලෝගිතුටාදක ආනන්තරික වෙති'යි කියැවුණු මැ යැ.
10. ක. පු: සංඛ්‍යායෙදක ආනන්තරික වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ක. අනු: හැම් සංඛ්‍යායෙදකයෝ ආනන්තරික වෙත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ. ..
11. ක. පු: හැම් සංඛ්‍යායෙදකයෝ ආනන්තරික වෙත් ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ක. අනු: ඛණ්ඩාද ඇති සංඛ්‍යායෙදක ආනන්තරික වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ. ..
12. ක. පු: ඛණ්ඩාද ඇති සංඛ්‍යායෙදක ආනන්තරික වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ක. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො: "උපාලිය, අපායසංවර්තනික වූ තිරයසංවර්තනික වූ කලාසං වූ විකිත්තා රහිත වූ සංඛ්‍යායෙදකයෙක් ඇත. උපාලිය, අපායසංවර්තනික නො වූ තිරය-සංවර්තනික නො වූ කලාසං නො වූ විකිත්තා රහිත නො වූ සංඛ්‍යායෙදකයෙක් ඇතැ"යි වදන සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ක. පා: එකරුණින් 'ඛණ්ඩාද ඇති සංඛ්‍යායෙදක ආනන්තරික වෙති'යි නො කියැවුණු යැ.

18 ප. ප්‍ර:

හ වතඛං “ධම්මසඤ්ඤි සංඝභෙදකො
අනන්තරිකො”ති.

ස. පටිඤ්ඤා:

අමිත්තා.

ප. අනු:

හනු වුත්තං ගතවතා:

“අපායිකො භෙරසිකො
කප්පථෙඤ්ඤි සංඝභෙදකො
චික්ඛරකො අධම්මථෙඤ්ඤි
සංඝභෙදකම් පටිංසති¹
සංඝං සමිත්තං භෙදිතං
කප්පං තිරසමගි පච්චත්ති”ති²

අපේ’ව සුත්තකෙත්තා’ති.

ස. පටිඤ්ඤා:

අමිත්තා.

ප. පා:

තෙන හි “සංඝභෙදකො අනන්තරිකො”ති.

අසඤ්චම්බ කපා භිට්ඨිතා.

1 සංඝභෙදකම්භො ඩංසති-සිඤ්ඤි,

2 දෘක්ඛිතානතර - පටිංසති අනුසුත්තා

18 ප. ප්‍ර: “බමිසංඤ ආති සඛ්‍යභේදක ආනන්තරික වෙති”සි
නො කියැහුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ප. අනු: හාහාවතුන් වහන්සේ මිසින් වදරනලද මෑ හො:
“අපායසංවතීතික වු තිරයසංවතීතික වු
කලාසං වු වතීරත වු අබමිසං වු සඛ්‍යභේදක
තිමතින් පිරිසේ. සමග සඛ්‍යයා සිද කපක්
මුළුල්ලෙහි තිරයෙහි පැසේ”යයි වදාළ සුත්‍රාන්ත-
යෙක් ඇත්තේ මෑ හො?

ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ප. පා: එකරුණින් ‘සඛ්‍යභේදක ආනන්තරික වෙයි.

අසඹුවම් කථා නිමි.

20. 2.

සූත්‍ර කථා

1. ස. ප්‍ර: තඤ්ඤා පුට්ඨජානං සූත්‍රං.
- ප. පටිකුඤ්ඤා: ආමිත්තං.
- ස. අනු: තඤ්ඤා පුට්ඨජානං පඤ්ඤා පජානනා මිච්ඡායං පමිච්ඡායං ධම්මපිච්ඡායං සලලකඤ්ඤා උපලකඤ්ඤා පච්චුපලකඤ්ඤා'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තඤ්ඤා -පෙ-
- ස. අනු: තඤ්ඤා පුට්ඨජානං පඤ්ඤා පජානනා මිච්ඡායං -පෙ- පච්චුපලකඤ්ඤා'ති.
- ප. පටිකුඤ්ඤා: ආමිත්තං.
- ස. ථ: හඤ්ඤා පුට්ඨජානං පඤ්ඤා පජානනා මිච්ඡායං -පෙ- පච්චුපලකඤ්ඤා.
- ස. පා: නො ව ච වත රෙ වත්තඤ්ඤා "තඤ්ඤා පුට්ඨජානං සූත්‍රං"ති.
2. ස. ප්‍ර: තඤ්ඤා පුට්ඨජානං සූත්‍රං.
- ප. පටිකුඤ්ඤා: ආමිත්තං.
- ස. අනු: පුට්ඨජානං පඤ්ඤා පජානනා මිච්ඡායං පමිච්ඡායං ධම්මපිච්ඡායං සලලකඤ්ඤා උපලකඤ්ඤා පච්චුපලකඤ්ඤා'ති.
- ප. පටිකුඤ්ඤා: ආමිත්තං.
- ස. ථ: හඤ්ඤා පුට්ඨජානං පඤ්ඤා පජානනා මිච්ඡායං -පෙ- පච්චුපලකඤ්ඤා.
- ස. පා: නො ව ච වත රෙ වත්තඤ්ඤා "තඤ්ඤා පුට්ඨජානං සූත්‍රං"ති.

20. 2.

සෑණ කථා.

[ලෝකික ලෝකෝත්තර විසින් ඥානය ද්විවිධ වෙයි සමාපත්ති ඥානයත් දනාදි විශයෙන් පවත්නා කම්මසාහ ඥානයත් ලෝකික වෙයි. සත්‍යපරිච්ඡේදක (සත්‍යය පිරිසිදුනා) මාර්ගඥානයත් ඵලඥානයත් ලෝකෝත්තර වෙයි. මේ වෙනස නොගෙන සත්‍යපරිච්ඡේදක ඥාන මැ ඥාන වෙයි. අනා ඥාන නැත. එහෙයින් පාරමාර්ථික ඥාන නැතැයි හෙතුවාදින් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තවුන්ගේ මාද බිඳුනව සෑණකථා එයි.]

1. ස. පු: පාරමාර්ථිකව ඥාන නැද්ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: පාරමාර්ථිකව ප්‍රඥ ප්‍රජානන විවිධ ප්‍රවිච්ච ධර්මවිවිධ සංලක්ෂණ උපලක්ෂණ ප්‍රත්‍යුපලක්ෂණ නැද්ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
- ස. අනු: පාරමාර්ථිකව ප්‍රඥ ප්‍රජානන විවිධ ... ප්‍රත්‍යුප-
ලක්ෂණ ඇත් නො?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් පාරමාර්ථිකව ප්‍රඥ ප්‍රජානන විවිධ ...
ප්‍රත්‍යුපලක්ෂණ ඇත් නම්,
- ස. පා: හව්න, 'පාරමාර්ථිකව ඥාන නැතැ'යි නො කියැ-
හුණු මැ යැ.
- 2 ස. පු: පාරමාර්ථිකව ඥාන නැද්ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: පාරමාර්ථික පුද්ගල ප්‍රථමධ්‍යානගත සම්මදනේ
මේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් පාරමාර්ථික පුද්ගල ප්‍රථමධ්‍යානගත
සම්මදනේ නම්,
- ස. පා: හව්න, 'පාරමාර්ථිකව ඥාන නැතැ'යි නො
කියැහුණු මැ යැ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. ස පු:

පුට්ඨජ්ඣො දුතියං කුංචං -පෙ- තතියං කුංචං
-පෙ- චතුසං කුංචං -පෙ- ආකාසානඤ්චා-
යතනං සම්පජ්ජයා, විඤ්ඤාණඤ්චායතනං
-පෙ- ආකිඤ්චඤ්ඤායතනං -පෙ- තෙවසඤ්ඤා-
නාසඤ්ඤායතනං සම්පජ්ජයා, පුට්ඨජ්ඣො දුතං
දදෙයා -පෙ- විවරං දදෙයා -පෙ- පිණ්ඩපානං
දදෙයා -පෙ- සෙතාසනං දදෙයා -පෙ- ඛිලානං
පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං දදෙයා'ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමන්තා.

ස. ථ:

හඤ්චි පුට්ඨජ්ඣො ඛිලානපච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛා-
රං දදෙයා,

ස. පා:

නො ච වත රෙ වහතඛෙඛි "තඤ්ච පුට්ඨජ්ඣොසං
ඤ්ඤා"නති.

4. ප. පු:

අඤ්ච පුට්ඨජ්ඣොසං ඤාණනති.

ස පටිඤ්ඤා:

ආමන්තා.

ප. අනු:

පුට්ඨජ්ඣො තෙන ඤාණෙන දුක්ඛං පරිජානාති,
සමුදයං පජ්ඣති, තිරොධං සච්ඡිකරොති, මඤ්ඤා
භාවෙති'ති.

ස. පටි:

ත භෙවං වහතඛෙඛි -පෙ-

ඤාණ කථා නිවසිතා.

8 ස. ප්‍ර: පාඨශ්‍රේණි පුද්ගල ද්විතීයායනයට .. නාතිය
 බ්‍යානයට ... චතුර්ව්‍යානයට ... ආකාසානුචි-
 යතනයට සම්මිදනේ මේ ද? මිඤ්ඤාණානුචිතන-
 යට ... ආකිඤ්ඤායතනයට ... නෙවසඤ්ඤා-
 නාසඤ්ඤායතනයට සම්මිදනේ මේ ද? පාඨශ්‍රේණි
 පුද්ගල දත් දෙන්නේ මේ ද, ... සිවුරු දෙන්නේ
 මේ ද, ... පිඹුවා දෙන්නේ මේ ද ... සෙනසුන්
 දෙන්නේ මේ ද, කිරිත්පස බෙහෙත් පිරිසර
 දෙන්නේ මේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එහෙය් ගැ.

ස. ස: ඉදින්, පාරික්ෂක පුද්ගල නිරවද්‍ය බෙහෙවින්
පිරිසිදු දෙන්නේ මේ නම්,

ස. පා: හව්න, 'පාර්ශ්වත පුද්ගලයාට දෙන නැතැ'යි
 නො කියැවුණු මි. ය.

4 ව. ප්‍ර: පාර්ලිමේන්තුවේ දෙන ආදේශ?

ස. පරිඤ්ඤා: එසේ සි.

ප. අනු: පාඨකයා ප්‍රදේශයේ ඒ සේවයෙන් දුටුවේදැයි
කෙරේ ද, සමූහය දුරු කෙරේ ද, නිරෝධය
ප්‍රධාන කෙරේ ද, මාගේ මනිනේ වේ ද?

ස. පටි: එසේ හෝ කිසිවක් සිදු වේ ...

ആഴ് നാൾ ചിത്രം.

20. 3.

නිරයපාල කථා.

1. ස. පු: නැති නිරයෙහි නිරයපාලා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: නැති නිරයෙහි කම්මකාරණා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: අති නිරයෙහි කම්මකාරණා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අති නිරයෙහි නිරයපාලා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: අති මනුස්සෙහි කම්මකාරණා, අති ච කාරණී-
 කා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අති නිරයෙහි කම්මකාරණා, අති ච කාර-
 ණීකා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: අති නිරයෙහි කම්මකාරණා, නැති ච
 කාරණීකා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අති මනුස්සෙහි කම්මකාරණා, නැති ච කාරණී-
 කා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ප. පු: අති නිරයෙහි නිරයපාලා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.

20. 8.

තිරයපාල කථා

[‘තිරයෙහි තිරයසංවිච්ඡිනික කම් මැ තිරයපාලරූප වශයෙන් වඩ කෙරෙත් මිස තිරයපාල සත්ත්වයෝ නැතැ’යි අකික නිකායවාසීන් සෙසින් ලබ්ඛි ගත්තවුන්ගේ වාද විද්‍රුතව තිරයපාලකථා එයි.]

1. ස. ප්‍ර: තිරයෙහි තිරයපාලකයෝ නැද්දෝ
 ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: තිරයෙහි කම්කටොලු නැද්දෝ
 ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
2. ස. ප්‍ර: තිරයෙහි කම්කටොලු ඇද්දෝ
 ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: තිරයෙහි නිරූපල්ලෝ ඇද්දෝ
 ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
3. ස. ප්‍ර: මිනිසුන් කෙරෙහි කම්කටොලු ඇද්දෝ, කම්කටොලු කරන්නොත් ඇද්දෝ
 ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: තිරයෙහි කම්කටොලු ඇද්දෝ, කම්කටොලු කරන්නොත් ඇද්දෝ
 ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
4. ස. ප්‍ර: තිරයෙහි කම්කටොලු ඇද්දෝ, කම්කටොලු කරන්නෝ නැද්දෝ
 ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: මිනිසුන් කෙරෙහි කම්කටොලු ඇද්දෝ, කම්කටොලු කරන්නො නැද්දෝ
 ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ
5. ප. ප්‍ර: තිරයෙහි නිරූපල්ලෝ ඇද්දෝ
 ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

- ප. අනු: හනු වුත්තං භගවතා:
 “හ වේසුභු නො’පි ච පෙතතිරාජා
 සොමො යමො වේසුභිණො ච රාජා
 සකාති කම්මාති භගන්ති තස්ථ
 ඉතො පඤ්ඤානං පරලොකපත්තන්ති”
 අතේ’ව සුත්තන්තො’ති.
- ස. පටිඤ්ඤා. ආමිත්තා.
- ප. පා: තෙන හි තත්ථි නිරයෙසු නිරයපාලා’ති.
6. ස. පු: තත්ථි නිරයෙසු නිරයපාලා’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: හනු වුත්තං භගවතා: “තමෙතං භික්ඛවේ
 නිරයපාලා පඤ්ඤාපිට්ඨ ඛිකුතං භාමි කම්මකාරණං
 කාරෙන්නි: තත්තං අයොඛිලං හතේ ගමේන්ති,
 තත්තං අයොඛිලං දුතියෙ හතේ ගමේන්ති,
 තත්තං අයොඛිලං පාදෙ ගමේන්ති, තත්තං
 අයොඛිලං දුතියෙ පාදෙ ගමේන්ති, තත්තං
 අයොඛිලං මජ්ඣෙ උරසමි ගමේන්ති. සො තස්ථ
 දුක්ඛා තිබ්බා කට්ඨකා වේදනා වේදෙති, හ ච
 නාච කාලං කරොති යාච.¹ හ තං පාපං කම්මං.²
 ඛාන්තිහොති”ති 3 අතේ’ව සුත්තන්තො’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. පා: තෙන හි අත්ථි නිරයෙසු නිරයපාලා’ති.
7. ස. පු: තත්ථි නිරයෙසු නිරයපාලා’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: හනු වුත්තං භගවතා: “තමෙතං භික්ඛවේ නිරය-
 පාලා සංවේසෙකා කුඨාරිඤ්ඤා තච්ඡන්ති. තමෙතං
 භික්ඛවේ නිරයපාලා උභිපාදං.⁴ අබොධිරං
 ධරෙකා වාසිඤ්ඤා තච්ඡන්ති. තමෙතං භික්ඛවේ
 නිරයපාලා රජෙ යොජෙකා ආදිත්තාය පඨවියා
 සම්පජ්ජිත්තාය සජ්ජාතිභුත්තාය සාරෙන්නි’පි පච්චා-
 සාරෙන්නි’පි -පෙ- තමෙතං භික්ඛවේ නිරයපාලා
 මහත්තං අභිකාරපබ්බතං ආදිත්තං සම්පජ්ජිත්තං
 සජ්ජාතිභුත්තං ආරොපෙන්නි’පි ඔරොපෙන්නි’පි
 -පෙ-

1 යාච ව - සිඤ්.

2 පාපකම්ම - සිඤ්, මජ්ඣං, සා, PTS

3 කුඨාරිඤ්ඤා - සිඤ්, PTS.

4 උභිපාදං - සිඤ්, මජ්ඣං, PTS

5 ඔප්පිමනිකාය, දෙවිදුත සුත්ත.

- ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො:
- “මෙලොවින් හරනලද පරලොවට ගියහු එහි දී වෙඤ්ඤාපුරුෂ ද නො නසයි. ප්‍රේතරූප ද නො නසයි. සොම් යැ යම් යැ වෙච්ඡාමණරූප යැ යන මොහු ද නො නසයි.(වාලිත්)සාධකය කමිසෝ මැ නසයි”යි. වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. පා: එකරුණින් තිරයෙහි තිරිපල්ලෝ නැත.

6. ස. ප්‍ර: තිරයෙහි තිරිපල්ලෝ නැද්ද?

- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො:
- “මහණෙනි, තුලුහුට යම්පල්ලු පඤ්චවිධබිකිත නම් කම්කටොලු කෙරෙහි: රත්වූ යහුලක් අතෙක ගසයි. රත්වූ යහුලක් දෙවන අතැ ගසයි. රත්වූ යහුලක් පයෙකැ ගසයි. රත්වූ යහුලක් දෙවන පයැ ගසයි. රත්වූ යහුලක් උරමැද ගසයි. හේ එහි දී තිබූ වූ කවුක වූ දුක් වෙදනා විදි. ඒ පාපකම් ගෙවී අපගත නො වන තාක් කල් නො ද මියෙයි” වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. පා: එකරුණින් තිරයෙහි තිරිපල්ලෝ ඇත.

7. ස. ප්‍ර: තිරයෙහි යම්පල්ලු නැද්ද?

- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො:
- “මහණෙනි, යම්පල්ලු තුලුහු (යපොලොමැ) හොවා පොරොවින් සිටියි. මහණෙනි, යම්පල්ලු තුලුහු පා උඩුබල්ලා හිස බිම් බල්ලා තබා වැහැ- යෙත් සිටියි. මහණෙනි, යම්පල්ලු තුලුහු ඊයෙහි යොදා ඇවිලගත් හිනි සහිත ප්‍රඥාපිත පාචුටියෙහි ඔබ්බොබ ඇවිදුවත් ... මහණෙනි, යම්පල්ලු තුලුහු ඇවිලගත් හිනි සහිත ප්‍රඥාපිත වූ මහත් අභිනාර පථිතයට නංවති, බස්වති ...

තමෙනං හික්ඛවේ නිරයපාලා උභිපාදා
අවොසිරං ගහෙති; තතාය ලොහකුමිත්තං
පක්ඛිපන්ති අදිත්තාය සමපජ්ජිතාය සජ්ජාති-
භුතාය, සො තත්ථ ඵෙණ්ණද්දෙහකං පච්චිති. සො
තත්ථ ඵෙණ්ණද්දෙහකං පච්චිමි; නො සක්ඛිපි උභි-
ගච්ඡති. සක්ඛිපි අවොගච්ඡති. සක්ඛිපි නිරියං
ගච්ඡති. සො තත්ථ තිබ්බො කට්ඨකා වෙදනා
වෙදෙති, න ච තාව කාලං කරොති යාව න
තං පාපං කම්මං ඛ්‍යන්ති හොති. තමෙනං හික්ඛවේ
නිරයපාලා මහානිරයෙ පක්ඛිපන්ති. සො ඛො පන
හික්ඛවේ මහානිරයො;

“වතුකකණ්ණං වතුඤ්ඤා
මහතො; හාගසො මිතො;
අයොපාකාරපරිඤ්ඤා; අයසා පටිකුජ්ජනො.

තත්ත අයොමියාභුමි ජලිතා තෙජසා සුතා;
සමිත්තා; යොජනසතං ඵරිත්ථි; තිට්ඨති
සබ්බද්ද”ති.³

අනෙව ච සුත්තනො;’ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. පා.

තෙන හි අනි නිරයෙසු නිරයපාලා’ති.

නිරයපාල කථා නිමිත්තං.

3. ජෙතිමිතිකාය - උපරිපණ්ණාසක - දෙවදුත සුත්ත

මහණෙනි, යම්පල්ලු තුළුනු පා උඩුබිල්ලා ගිය බිම් බිල්ලා ගෙන තැනා වූ ඇදිලා වූ ජ්‍යෙෂ්ඨත්වය වූ යම්ප්‍රභවිත වූ ලොහකුමභියෙහි ප්‍රසන්නතා කෙරෙහි. ගෙ එහි පෙණ උදහ කොට පැහෙයි. හේ එහි පෙණ උදහ කොට පස්තේ වරක් උඩට ගෙයි. වරක් යටට ගෙයි. වරක් සරසට ගෙයි. හේ එහි තිවු වූ කඩුක වූ දුක් වේදනා විඳියි. ඒ පාප කම් අපහත නො වනනාක් කල් නො මියෙයි. මහණෙනි, යම්පල්ලු තුළුනු ගෙන මහාතිරයෙහි බහාලයි. මහණෙනි, ඒ මහාතිරය වනාහි:

“සතරකන් ඇතියෙ යැ. සතර දොර ඇතියෙ යැ. කොටස් විසින් පමණ කොට බෙදන ලද්දෙ යැ. යපවුරින් පිරිකෙමි කරනලද්දෙ යැ. යපියනින් වසනලද්දෙ යි.

එහි අයෝග්‍යමයානුප්‍රකරණය වූවා තෙදින් සුභ වූවා හාත්පසින් සියක් යොදුන් තැන හැම කල්හි පැතිර සිටී” යයි වදාල සුත්‍රාත්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා*

එසේ යැ.

ස. පා:

එකරුණිත් තිරයෙහි තිරයපාලකයෝ ඇත.

තිරයපාල කථා නිමි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

20. 4.

තිරච්ඡාන කපා.

1. ස. පු: අත්ථි දෙවෙසු තිරච්ඡානගතා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. අනු: අත්ථි තිරච්ඡානගතෙසු දෙව්ඨා'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: අත්ථි දෙවෙසු තිරච්ඡානගතා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. අනු: දෙවලොකො තිරච්ඡානගොති'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: අත්ථි දෙවෙසු තිරච්ඡානගතා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ස. අනු: අත්ථි තත්ථ ඩ්ඨ්ථි, පට්ඨිතා මිකසා මිකඛිකා
 අභි විච්ඡිකා සතපදී ගඤ්ඤාපාදා'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ප. පු: තත්ථි දෙවෙසු තිරච්ඡානගතා'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා
 ප. අනු: නනු අත්ථි තත්ථ ඵරාච්ඡො නාමි හත්ථිනාගො,
 සහස්සසුත්තං දිබ්බං යානනති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.
 ප. ථ: හඤ්චි අත්ථි තත්ථ ඵරාච්ඡො නාමි හත්ථිනාගො,
 සහස්සසුත්තං දිබ්බං යානං,
 ප. පා: තෙන චිත රෙ වත්තබ්බෙ 'අත්ථි දෙවෙසු
 තිරච්ඡානගතා'ති.

20. 4.

තිරවිජාන කපා.

[දෙවියන් කෙරෙහි ඵෙරාවණ ආදි දිව්‍යපුත්‍රයෝ හඤ්චිමණි අඤ්චිමණි විතුච්ඡන් කෙරෙහි. එහි තිරිසන්තනයෝ නැත. යම් කෙනෙකුන්ට තිරිසන්තනයන් සිටි දිව්‍යපුත්‍රයන් දැක ‘දෙවිලොචා තිරිසන්තිය සතතයෝ ඇතැ’යි අකිකතිකායමාසිතව සෙසින් ලබති ඇත් ද උන්ගේ මාද බිඳුනට ‘තිරවිජානකපා’ එයි.]

1. ස. පු: දෙවිලොචා තිරිසන්තිය සතතයෝ ඇද්දෝ
 ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: තිරිසන්තිය සතතයන් කෙරෙහි දෙවියෝ ඇද්දෝ
 ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
2. ස. පු: දෙවිලොචා තිරිසන්තිය සතතයෝ ඇද්දෝ
 ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: දෙවිලෝ තිරිසන් යෝති මේ දෝ
 ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ. ...
3. ස. පු: දෙවියන් කෙරෙහි තිරිසන්තනයෝ ඇද්දෝ
 ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: එහි කුරුමිණියෝ පළුගැටියෝ මිදුරුමෝ මැස්සෝ සපුහු හුහුහුමෝ සියපාහු ගම්බිල්ලු ඇද්දෝ
 ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
4. ප. පු: දෙවියන් කෙරෙහි තිරවිජානතනයෝ නැද්දෝ
 ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ප. අනු: එහි ඵෙරාවණ නම් හඤ්චිරාජයෙක්, සහස්‍රසුකත දිව්‍යයානෙයෙක් ඇත් නො?
 ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ප. ස: ඉදින් එහි ඵෙරාවණ නම් හඤ්චිරාජයෙක්, සහස්‍රසුකත දිව්‍යයානෙයෙක් ඇත් නම්,
 ප. පා: හවත එකරුණින් ‘දෙවියන් කෙරෙහි තිඤ්චිරත-
 තනයෝ ඇත.

- ඊ. ස. පු: අනි ඥෙවෙසු නිර්වෘත්තභත්තෝති.
- ප. පටිඤ්ඤා: අමනසා.
- ස. අනු: අනි තස්ස හතථිකා: අකාමකා: සංවිධිකා: කාරණිකා: භවතකාරකෝති.
- ප. පටි: න භෙමං මතතබ්බං -ඉ-
- ස. පා: තෙන හි “නනි ඥෙවෙසු නිර්වෘත්තභත්තෝති.

නිර්වෘත්ත කථා නිවසිතා.

- ඒ. ස. ප්‍ර: දෙවියන් කෙරෙහි තිරයේනගනයෝ ඇද්දෝ
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: එහි ඇත්තෙව්‍රවේ අත්තෙව්‍රවේ හසති ඇදිත්ට
යම (තණ්‍යාදිත) දෙත්තෝ හසතිදම්තාදි කම්
කරත්තෝ හසති ඇදිත්ට ඔත් පිසත්තෝ ඇද්දෝ
- ප. පරි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
- ස. පා: එ කරුණින් 'දෙවියන් කෙරෙහි තිරයේන-
ගනයෝ නැත.

තිරවිජාන කථා නිමි.

20. 5.

මග්ගකථා.

1. ස. පු: පඤ්චබ්බිකො මහො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: නනු අට්ඨබ්බිකො මහො වුතො හගච්ඤා:
 ඡසකපිදං සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාසමිධි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. ධ: හඤ්චි අට්ඨබ්බිකො මහො වුතො හගච්ඤා:
 ඡසකපිදං සම්මාදිට්ඨි -පෙ- සම්මාසමිධි.
 ස පා: නො ච චත රෙ චතතබ්බෙ "පඤ්චබ්බිකො
 මහො"ති.
2. ස. පු: පඤ්චබ්බිකො මහො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: නනු වුතං හගච්ඤා:
 "මහානට්ඨබ්බිකො¹ සෙට්ඨි:
 සම්මානං චතුරො පදා
 විරුගො සෙට්ඨි ධම්මානං
 ද්විපදානඤ්ච චක්ඛුමි"ති₂
 අනේ'ව සුතතන්තො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. ප: තෙන හි "අට්ඨබ්බිකො මහො"ති.
3. ස. පු: සම්මාච්චා මහාබ්බං, සා ච න මහො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: සම්මාදිට්ඨි මහාබ්බං, සා ච හ මහො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-

1. මහානං අට්ඨබ්බිකො - ඡජකං.

2. බම්මපදං.

20. 5.

මහා කපා

[“පුබ්බව ඛො පනංගා කායකමිං වජ්ඣකමිං ආජීවො සුපටිසුද්ධො භොති - පළමු මැ බහුලේ කායකමි වාත්තමි ආජීව සුපටිසුද්ධො වෙයි” යන මේ සුත්තපාඨ ද, සමාස් වචන කථානන ආජීවයන්ගේ විෂය විප්‍ර-සුක්කතා ද ඒයා නිසංසරාසයෙන් මාහිත පඤ්චාබ්‍යාස වෙති’යි මහිංසාසක නිකායවාසීන් සෙසින් ලබ්ධි ගත්තාහු ඇත. උන්ගේ වාද බිඳුනට ‘මහාකපා’ එයි]

1. ස. පු: මාහිත පඤ්චාබ්‍යාස වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අභ්‍යාබ්‍යාසමාහිත වදාරනලද නො: ඒ කෙසේ යැ යත්? “සමාස්-දූපටි ය ... සමාස්සමාහි” යි වදාරනලද නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අභ්‍යාබ්‍යාස-මාහිත වදාරනලද වී නම්, ඒ කෙසේ යැ යත්: ‘සමාස්දූපටි යැ ... සමාස්සමාහි’යි වදාරනලද වී නම්,
- ස. පා: හවත මාහිත පඤ්චාබ්‍යාස යයි නො කියාහුතු මැ යැ.
2. ස. පු: මාහිත පඤ්චාබ්‍යාස වේ ද,
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො:

“මාහිතන් අතුරින් අභ්‍යාබ්‍යාසමාහිත උතුම්. සත්‍ය-යන් අතුරින් (දු:ඛසත්‍යාදි) සත්‍යපදයෙන් උතුම්හ. ධර්මයන් අතුරින් විරාගය උතුම්. දෙපා ඇතිවුන් අතුරින් වක්‍රමෙන් බුදුහු උතුම්හ” යි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. පා: එකරුණින් මාහිත අභ්‍යාබ්‍යාස ඇති වෙයි.
3. ස. පු: සමාස් වචන මාහිත වෙයි, එ ද මාහිත නො වන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සමාස්දූපටිය මාහිත වෙයි, එ ද මාහිත නො වන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියාහුතු යැ ...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. ස. පු: සම්මාචාරි මිත්තං, සා ච න මිත්තො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: සම්මාසංඛ්‍යාපො -පෙ- සම්මාචාරියො -පෙ- සම්මාසති -පෙ- සම්මාසමාධි මිත්තං, සො ච න මිත්තො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විත්තබ්බි -පෙ-
5. ස. පු: සම්මාකම්මනො -පෙ- සම්මා ආර්ථො මිත්තං, සො ච න මිත්තො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: සම්මාද්වයි -පෙ- සම්මාසමාධි මිත්තං, සො ච න මිත්තො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විත්තබ්බි -පෙ-
6. ස. පු: සම්මාද්වයි මිත්තං, සා ච මිත්තො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: සම්මාචාරි මිත්තං, සා ච මිත්තො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විත්තබ්බි -පෙ-
7. ස. පු: සම්මාද්වයි මිත්තං, සා ච මිත්තො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: සම්මාකම්මනො -පෙ- සම්මාආර්ථො මිත්තං, සො ච මිත්තො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විත්තබ්බි -පෙ-
8. ස. පු: සම්මාසංඛ්‍යාපො -පෙ- සම්මාචාරියො -පෙ- සම්මාසති -පෙ- සම්මාසමාධි මිත්තං, සො ච මිත්තො'ති.
 ප. පටි: ආමිත්තා.
 ස. අනු: සම්මාචාරි -පෙ- සම්මාකම්මනො -පෙ- සම්මා ආර්ථො මිත්තං, සො ච මිත්තො'ති.
 ප. පටි: න හෙවං විත්තබ්බි -පෙ-
9. ප. පු: අරියො අට්ඨබ්බිකො මිත්තො'ති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

4. ස. ප්‍ර: සමන්විච්ඡාය මාග්ගික වෙයි, එ ද මාග්ගික වෙයි වන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අ: සමන්විච්ඡාය .. සමන්විච්ඡාය මාග්ගික වෙයි, එ ද මාග්ගික වෙයි වන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ස. ප්‍ර: සමන්විච්ඡාය සමන්විච්ඡාය මාග්ගික වෙයි, එ ද මාග්ගික වෙයි වන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අ: සමන්විච්ඡාය ... සමන්විච්ඡාය මාග්ගික වෙයි, එ ද මාග්ගික වෙයි වන්නේ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
6. ස. ප්‍ර: සමන්විච්ඡාය මාග්ගික වෙයි, එ ද මාග්ගික වෙයි වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අ: සමන්විච්ඡාය මාග්ගික වෙයි, එ ද මාග්ගික වෙයි වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
7. ස. ප්‍ර: සමන්විච්ඡාය මාග්ගික වෙයි, එ ද මාග්ගික වෙයි වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අ: සමන්විච්ඡාය ... සමන්විච්ඡාය මාග්ගික වෙයි, එ ද මාග්ගික වෙයි වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
8. ස. ප්‍ර: සමන්විච්ඡාය ... සමන්විච්ඡාය මාග්ගික වෙයි, එ ද මාග්ගික වෙයි වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අ: සමන්විච්ඡාය ... සමන්විච්ඡාය මාග්ගික වෙයි, එ ද මාග්ගික වෙයි වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
9. ප. ප්‍ර: ආරාධනාමය මාග්ගික වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

- ප. අනු: හනු වුතතං හගචතා: “පුඤ්ඤ”ව ඛො පනස්ස කායකම්මං චරිකම්මං. ආජ්චො සුපරිසුඤ්ඤො හොති එවම්ස්සායං අරියො අරියඛිනිකො මග්ගො භාවතා පාරිසුරිං ගච්ඡති”ති.^a අනේ”ව සුත්තනෙතා”ති.
- ස. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා.
- ප. පා: තෙන හි “පඤ්ඤඛිනිකො මග්ගො”ති
10. ස. පු: පඤ්ඤඛිනිකො මග්ගො”ති
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා.
- ස. අනු: හනු වුතතං හගචතා: “යස්මිං ඛො සුභද්ද ධම්ම-
විනයෙ අරියො අරියඛිනිකො මග්ගො හ උපලබ්භති, සමණෝ”පි තත්ථ හ උපලබ්භති,
දුතියො”පි තත්ථ සමණො හ උපලබ්භති,
තතියො”පි තත්ථ සමණො හ උපලබ්භති,
චතුසො”පි තත්ථ සමණො හ උපලබ්භති.
යස්මිඤ්ඤ ඛො සුභද්ද ධම්මවිනයෙ අරියො අරියඛිනිකො මග්ගො උපලබ්භති, සමණෝ”පි තත්ථ උපලබ්භති දුතියො”පි - පෙ - තතියො”පි - පෙ - චතුසො”පි තත්ථ සමණො උපලබ්භති. ඉමිස්මිං ඛො සුභද්ද ධම්මවිනයෙ අරියො අරියඛිනිකො මග්ගො උපලබ්භති. ඉධෙව සුභද්ද සමණො, ඉධ දුතියො සමණො, ඉධ තතියො සමණො, ඉධ චතුසො සමණො. පුඤ්ඤ පරපච්ඡාද සමණෙති අඤ්ඤ”ති^b. අනේ”ව සුත්තනෙතා”ති.
- ප. පටිඤ්ඤ: ආමිත්තා.
- ස. පා: තෙන හි “අරියඛිනිකො මග්ගො”ති.

මග්ග කථා භිට්ඨිතා

a. මජ්ඣිමනිකාය - මහාසද්දායකනික සුත්තං.

b. දීඝනිකාය - මහාපරිනිබ්බාන සුත්තං.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො: “පළමු මැ ඔහට කායකමේ වෘක්කමේ ආර්ථි සුපරි-
ශුද්ධ වෙයි. මෙසේ ඔහට මේ ආයතී අප්‍රාචිනික
මායික භාවනායෙන් පරිපූර්ණ බවට යේ” යයි වදාල
සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පා: එකරුණින් පඤ්චාඛිනික මායික වේ.

10. ස. ප්‍ර: පඤ්චාඛිනික මායික වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො?
සුභද්‍රය, යම් ධර්මවිනයෙකැ ආයතී අප්‍රාචිනික
මායික නො ලැබේ ද, එහි ශ්‍රමණ ද නො ලැබෙයි.
එහි ආර්ථික ශ්‍රමණ ද නො ලැබෙයි, එහි තානික
ශ්‍රමණ ද නො ලැබෙයි. එහි වතුම් ශ්‍රමණ ද නො
ලැබෙයි. සුභද්‍රය වැලින් යම් ධර්මවිනයෙකැ ආයතී
අප්‍රාචිනික මායික උපලබ්ධි වේ ද, එහි ශ්‍රමණ ද
උපලබ්ධි වෙයි. එහි ආර්ථික ශ්‍රමණ ද උපලබ්ධි වෙයි.
එහි තානික .. එහි වතුම් ශ්‍රමණ ද උපලබ්ධි වෙයි.
සුභද්‍රය, මේ ධර්ම විනයෙහි ආයතී අප්‍රාචිනික
මායික උපලබ්ධි වෙයි. සුභද්‍රය, ශ්‍රමණ (සෝචන්)
මේ සක්කොති මැ වෙයි. ආර්ථික ශ්‍රමණ (සෙදුකාමි)
ද මෙහි මැ වෙයි. තානික ශ්‍රමණ (අනගාමි) ද
මෙහි මැ වෙයි. වතුම් ශ්‍රමණ (රහන්) ද මෙහි මැ
වෙයි. අන්‍ය පර (දෙසැට මිසදිට්ඨ ගතුවන්ගේ)
ප්‍රවාදයෝ ශ්‍රමණයන්ගෙන් ශුන්‍ය වෙති”යි වදාල
සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් අප්‍රාචිනිකමායික වෙයි.

මහන කථා නිමි.

20. 6.

සූඤ් කපා.

1. ස. පු: ආදසච්ඡුකං සූඤ් ලොකුතතරතති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: ආදස ලොකුතතරසූඤ්ඤාති'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: ආදස ලොකුතතරසූඤ්ඤාති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: ආදස සොතාපතතිමිත්තා'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: ආදස සොතාපතතිමිත්තා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: ආදස සොතාපතතිඵලාති'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: ආදස සකදගාමි -පෙ- අනාගාමි -පෙ- අර-
 හතතමිත්තා'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: ආදස අරහතතමිත්තා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: ආදස අරහතතඵලාති'ති.
 ප. පටි: හ හෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-

20. 6.

සූත්‍ර කථා.

[ලෝකික ලෝකෝත්තර විසින් ඥානය දව්විධ සි. සමාපත්ති-ඥානයන් දනාදි වශයෙන් පෑවැති කම්මකාරී ඥානයන් ලෝකික වෙයි. සත්‍යය පිළිසිදුනා මාභිඥානයන් ඵලඥානයන් ලෝකෝත්තර වෙයි. මේ වෙනස නොගෙන ‘සත්‍යය පිළිසිදුනා ඥානය මැ ඥාන වෙයි, සෙසු ඥාන නැතැ’යි ද එහෙයින් මැ පාරිශ්වතයට ඥානය නැතැ’යි ද හෙතුවාදින් සෙයින් ලබති හතුවන්නේ වාද බිඳුනට ‘සූත්‍රකථා’ එයි.]

1. ස. ප්‍ර: ආදශවස්තුකඥානය ලෝකෝත්තර වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ලෝකෝත්තරඥාන දෙලොසෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

2. ස. ප්‍ර: ලෝකෝත්තරඥාන දෙලොසෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සෝචත් මාභී දෙලොසෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

3. ස. ප්‍ර: ප්‍රොතාපත්තිමාභී දෙලොසෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රොතාපත්තිඵල දෙලොසෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: සකාදගාමිමාභී දෙලොසෙක් ... අනාගාමි ... අරීන්මාභී දෙලොසෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

4. ස. ප්‍ර: අරීන්මාභී දෙලොසෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: අරීන්ඵල දෙලොසෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ..

ඊ. ප. පු: න විතතබ්බං ආදසවච්ඡුකං ඤාණං ලොකුතතරනති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.

ප. අනු: හනු චුතතං හගචිතා: “ඉදං දුක්ඛං අරිය-සච්චනති මේ භික්ඛවේ පුබ්බෙ අනනුස්සතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි ඤාණං උදපාදි චිත්තං උදපාදි පඤ්ඤා උදපාදි අලොකො උදපාදි. තං ඛො පනිදං දුක්ඛං අරියසච්චං පටිඤ්ඤායානති මේ භික්ඛවේ -පෙ- පටිඤ්ඤාතනති මේ භික්ඛවේ -පෙ- ඉදං දුක්ඛසමුදයො අරියසච්චනති මේ භික්ඛවේ -පෙ- තං ඛො පනිදං දුක්ඛසමුදයො අරියසච්චං පභාතබ්බනති මේ භික්ඛවේ -පෙ- පභිතනති මේ භික්ඛවේ -පෙ- ඉදං දුක්ඛනිරෝධො¹ අරියසච්චනති මේ භික්ඛවේ -පෙ- තං ඛො පනිදං දුක්ඛ-නිරෝධො¹ අරියසච්චං සච්ඡිකාතබ්බනති මේ භික්ඛවේ -පෙ- සච්ඡිකතනති මේ භික්ඛවේ -පෙ- ඉදං දුක්ඛනිරෝධගාමිනිපටිපදා අරියසච්චනති මේ භික්ඛවේ -පෙ- තං ඛො පනිදං දුක්ඛනිරෝධ-ගාමිනිපටිපදා අරියසච්චං භාවෙතබ්බනති මේ භික්ඛවේ -පෙ- භාවිතනති මේ භික්ඛවේ පුබ්බෙ අනනුස්සතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි -පෙ- ආලොකො උදපාදි”ති² අප්ථො³ව සුතතතොනා⁴ති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිනතා.

ප. පා: තෙන හි “ආදසවච්ඡුකං ඤාණං ලොකුතතර”නති.

ඤාණ කථා නිව්ඨිතා.

විසතිමො වගෙහා නිව්ඨිතො.

නස්ස අයුතං:

මාතුසාතකො ආනන්තරිකො, පිතුසාතකො ආනන්තරිකො, අරහන්තසාතකො ආනන්තරිකො, ලොගිකුපාදකො ආනන්තරිකො, සබ්බසෙදකො ආනන්තරිකො, හත්ති පුප්ප්ඤ්ඤා ඤාණං, හත්ති තිරසෙසු තිරසපාලා, අත්ති දෙවෙසු තිරව්ඡාතහතා, පඤ්චබිහිකො මගෙහා, ආද-සවච්ඡුකං ඤාණං ලොකුතතරනති.

විතුප්ථො පණ්ණසගෙහා.

1. දුක්ඛනිරෝධං - සිමු.

2. මහාවග්ගසංයුත - ධම්මවිකල්පවග්ගසංයුතං.

ථ ප. පු: ආදශමසතුක ඥානය ලෝකෝත්තර වෙති සි
හෝ කීයැහුතු වේ ද?

ස පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: භාග්‍යවතුන් විසින් විදරන ලද හෝ:

“මහණෙනි, මේ (පඤ්චස්කන්ධය) දු:ඛායාසිත්තය යැයි පෙර හෝ ඇසූ දහමිහි මට වක්‍රාස පහල වී. ඥානය පහල වී. විද්‍යාව පහල වී. ප්‍රඥාව පහල වී. ආලෝකය පහල වී. මහණෙනි, ඒ මේ දු:ඛායාසිත්තය පරිඤ්ඤා කටයුතු යැයි මට... මහණෙනි, පරිඤ්ඤා කරනලද්දී මට ... මහණෙනි, මේ (තෘප්තොච්ඡේද) දු:ඛසමුදයායාසිත්තය යැයි මට... මහණෙනි, ඒ මේ දු:ඛසමුදයායාසිත්තය ප්‍රභාතව්‍යය යැයි මට .. මහණෙනි, මට ප්‍රතිණය යැයි ... මහණෙනි, මේ දු:ඛනිරෝධායාසිත්තය යැයි මට ... මහණෙනි, ඒ මේ දු:ඛනිරෝධායාසිත්තය සාක්‍ෂාත්කර්මය යැයි මට ... මහණෙනි, මා විසින් සාක්‍ෂාත්කාරය යැයි ... මහණෙනි, මේ දු:ඛනිරෝධායාසිත්තප්‍රතිපදායාසිත්තය යැයි මට ... මහණෙනි, ඒ මේ දු:ඛනිරෝධායාසිත්තප්‍රතිපදායාසිත්තය භාවිතව යැයි මට ... මහණෙනි, මා විසින් භාවිත යැයි පෙර හෝ ඇසූ දහමිහි වක්‍රාස පහල වී... ආලෝකය පහල වී” යයි විදුල සුත්‍රානුසාරයෙන් ඇත්තේ මැ හෝ වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. පා: එකරුණිත් ආදශමසතුක ඥානය ලෝකෝත්තර වේ.

ඤාණ කපා නිමි.

විංශද් වර්ග නිමි.

එහි උද්‍යෝගය:

මාතෘකාවක ආනන්තරික යැ පිතෘකාවක ආනන්තරික යැ අරහත්තායාසිත්ත ආනන්තරික යැ ලොගිකායාසිත්ත ආනන්තරික යැ සමාසක ආනන්තරික යැ යන අසංඝ්‍රහිතකපා යැ, නැති පුත්‍රප්පතස්ස ඤාණං යනුවෙන් දක්වූ ඤාණකපා යැ, නැති නිරයෙහි නිරයපාලා යනුවෙන් දක්වූ නිරයපාලකපා යැ, අති දෙවෙහි නිරව්‍යාහරයාසිත්ත දක්වනලද නිරව්‍යාහරකපා යැ, පඤ්චමිහිකෝ මහෝසි දක්වන ලද මහකපා යැ, ආදශමසතුක ඤාණං යි දක්වන ලද ඤාණකපා යි.

එකවිසතිමො වග්ගො

21. 1.

සාසන කථා

1. ස. පු: සංසතං නවං කතන්ති.
 ප. පටිකුකු: ආමන්තා.
 ස. අනු: සතිපට්ඨානං නවං කතන්ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: සංසතං නවං කතන්ති.
 ප. පටිකුකු: ආමන්තා.
 ස. අනු: සම්මප්පධානා -පෙ- ඉද්ධිපාදා -පෙ- ඉද්ධියා -පෙ- බ්ලා -පෙ- බ්බෙඤ්ඤානා නවං කතා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: පුබ්බෙ අකුසලං පච්ඡා කුසලං කතන්ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: පුබ්බෙ සාසවං -පෙ- සංකුසුප්පිතං¹ -පෙ- ගඤ්ඤිතං² -පෙ- භික්ඛිතං³ -පෙ- යොගනිතං⁴ -පෙ- නිවරණිතං⁵ -පෙ- පරාමිතං -පෙ- උපාදානිතං -පෙ- සංකිලෙසිකා.⁶ පච්ඡා අසබ්බි- ලෙසිකං කතන්ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: අත්ථි කොචි තථාගතස්ස සංසතං නවං කතොති'ති.
 ප. පටිකුකු: ආමන්තා.
 ස. අනු: අත්ථි කොචි සතිපට්ඨානෙ නවං කතොති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: අත්ථි කොචි සම්මප්පධානෙ -පෙ- ඉද්ධිපාදෙ -පෙ- ඉද්ධියෙ -පෙ- බ්ලෙ -පෙ- බ්බෙඤ්ඤිතෙ නවං කතොති'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

1. සංකුසුප්පිතං - PTS.

2. ගඤ්ඤිතං - සිඹු, මජ්ඣ.

3. භික්ඛිතං - සිඹු, මජ්ඣ.

4. යොගනිතං - සිඹු, මජ්ඣ.

5. නිවරණිතං - PST.

6. සංකිලෙසිකා - PTS, මජ්ඣ.

එකවිංශද්වගීය

21. 1.

සාසන කපා

[සබ්බිකීත්‍රය සදහා ශාසනය නවීකාරණ යැ යි ද, තපාශත ශාසනය අළුත් කරන කිසිවෙක් ඇතැ යි ද, තපාශත ශාසනය අළුත් කරන්නට ලැබේ යැ යි ද සමහර උපකරණයන් සෙසින් ලබා ගත්තාහු ඇත. උන්ගේ වාද ක්ෂුණ්ට 'ශාසනකපා' එයි.]

1. ස. ප්‍ර: ශාසනය නවීකාරණ (අළුත් කරන ලද) වේ ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: සතිපට්ඨානය නවීකාරණ වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ
2. ස. ප්‍ර: ශාසනය නවීකාරණ වේ ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: සමාසක් ප්‍රධානය ... සංඛිපාද ... ඉන්ද්‍රිය ... බල ... බොධිසත්තයෝ නවීකාරණ වෙත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: පළමු අකුශලය පසු වැ කුශල කරනලද ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: පළමු සාත්‍රවය ... සංයෝජනියය ... ග්‍රන්ථනියය ... භික්ෂුනියය ... යෝගනියය ... නිවර්ණියය පරාමිභාවය ... උපාදානියය ... සංකෙලයකය පසුව අසංකෙලයක කරනලද වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ. ...
3. ස. ප්‍ර: තපාශතයන්ගේ සත්ත අළුත් කරන කිසිවෙක් ඇද්ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: සතිපට්ඨාන අළුත් කරන කිසිවෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ.
- ස. අනු: සමාසක් ප්‍රධාන ... සංඛිපාද ... ඉන්ද්‍රිය ... බල ... බොධිසත්ත අළුත් කරන කිසිවෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

- ස. අනු: අපි කොටි පුබ්බ අකුසලං පච්ඡ, කුසලං කරොති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: අපි කොටි පුබ්බ සංඝමං -පෙ- සංකිලෙසිකං පච්ඡ, අසංකිලෙසිකං කරොති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: ලබ්භා තථාගතස්ස සංසතං පුත නමං කාතුනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: ලබ්භා සතිපට්ඨානා පුත නමං කාතුනති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: ලබ්භා සම්මප්පධානා -පෙ- ඉඤ්ජාදා -පෙ- ඉඤ්ජියා -පෙ- ඛලා -පෙ- ඛොජ්ඣිබ්භා පුත නමං කාතුනති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: ලබ්භා පුබ්බ අකුසලං පච්ඡ, කුසලං කාතුනති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: ලබ්භා පුබ්බ සංඝමං -පෙ- සංකිලෙසිකං පච්ඡ, අසංකිලෙසිකං කාතුනති.
- ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

සංසත කථා නිවසිතා.

- ස. අනු: පලමු අකුශලය පසුව කුශල කරන කිසිවෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- අනු: පලමු සංප්‍රවය ... සංකෙලශකය පසු වැ අසංකෙලශක කරන කිසිවෙක් ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. පු: තථාගතයන්ගේ සත්ත යම් අවත් කරන්නට ලැබේ ද?
- ප. පටිකුකු: එසේ යැ.
- ස. අනු: සතිපට්ඨාන යම් අවත් කරන්නට ලැබේද් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: සම්මත්ප්‍රධාන ... සංඛිපාද ... ඉන්ද්‍රිය ... ඛල ... බොධිසම්මයෝ යම් අවත් කරන්නට ලැබේද් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: අකුශලය පසු වැ කුශල කරන්නට ලැබේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ
- ස. අනු: පලමු සංප්‍රවය ... සංකෙලශකය පසු වැ අසංකෙලශක කරන්නට ලැබේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

සාසන කථා නිමි.

21. 2.

අවිචිත කථා

1. ස. පු: පුද්ගලයා නොවනුයෙහි ධර්මය අවිචිතයා'යි.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තූ.
- ස. අනු: පුද්ගලයා නොවනුයෙහි එකෙහි -පෙ-
නොවනුයෙහි වේදනාහි -පෙ- සංකල්පයහි -පෙ-
වේදනාහි -පෙ- විචිතයහි -පෙ- සංකල්පයහි -පෙ-
විචිතයහි -පෙ- සංකල්පයහි -පෙ- සංකල්පයහි -පෙ-
නොවනුයෙහි පටිඤ්ඤා අවිචිතයා'යි.
- ප. පටි: න හෙවං විචිතයෙහි -පෙ-
2. ස. පු: පුද්ගලයා නොවනුයෙහි ධර්මය අවිචිතයා'යි.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තූ.
- ස. අනු: සංකල්පය නොවනුයෙහි විචිතය දෙක, නොවනුයෙහි
සංකල්පය පමණි. කුසලය උපසංකල්පය විචිතය -පෙ-
ආකාශය නොවනුයෙහි උපසංකල්පය විචිතය'යි.
- ප. පටි: න හෙවං විචිතයෙහි -පෙ-
- ස. අනු: සංකල්පය නොවනුයෙහි විචිතය දෙක -පෙ-
සංකල්පය දෙක -පෙ- සංකල්පය දෙක -පෙ-
පටිඤ්ඤා දෙක, නොවනුයෙහි විචිතය කුසලය
උපසංකල්පය විචිතය -පෙ- නොවනුයෙහි සංකල්පය
සංකල්පය උපසංකල්පය විචිතය'යි.
- ප. පටි: න හෙවං විචිතයෙහි -පෙ-
- 3 ස. පු: න විචිතයෙහි පුද්ගලයා නොවනුයෙහි ධර්මය අවිචිතයා'යි.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තූ.
- ප. අනු: පුද්ගලයා රූපයා අරූපයා කමය
පටිඤ්ඤා නොවනුයෙහි.
- ස. පටි: න හෙවං විචිතයෙහි -පෙ-
- ප. පා: තෙත හි "පුද්ගලයා නොවනුයෙහි ධර්මය අවිචිතයා"යි.

අවිචිත කථා නිවසිතා.

21 2.

අවිචිත කපා

[යම් පුද්ගලයෙක්හට යම් ධර්මයක් ප්‍රත්‍යුත්පන්න වෙද, හෝ ඒ ධර්මයෙන් පමණක් අවිචිත (සුඛ) නම් වෙයි යනු ස්වයංමයෙහි නිශ්චය වෙයි. පාඨශ්ථන පුද්ගල විසින් ප්‍රත්‍යුත්පන්නධර්ම අපරිශුද්ධ (පිරිසිදු නොදත්) හෙයින් එකකණයෙහි මෑ හැම ප්‍රත්‍යුත්පන්නධර්මයන්ගෙන් අවිචිතතෙසි උත්තරාපට්ඨයෙන් හෙයින් උච්චි ගත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනට 'අවිචිත කපා' එයි]

1. ස. පු: පාඨශ්ථන පුද්ගල ප්‍රත්‍යුත්පන්න ධර්මයෙන් අවිචිත (සුඛ) වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පාඨශ්ථන පුද්ගල ප්‍රත්‍යුත්පන්න ස්වයංයෙන්... ප්‍රත්‍යුත්පන්න වේදනායෙන් ... ස ඥයෙන් ... වේදනායෙන් ... චිත්තයෙන් .. සුඛයෙන් .. විශ්වයෙන් ... සමාභියෙන් ... සමාභියෙන් ... ප්‍රත්‍යුත්පන්න පුද්ගලයෙන් (එක්වර) අවිචිත වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

2. ස. පු: පාඨශ්ථන පුද්ගල ප්‍රත්‍යුත්පන්නධර්මයෙන් අවිචිත වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: යම් කලෙක පාඨශ්ථන පුද්ගල සිවුරු දේ ද, එකල්හි ප්‍රථමධර්මය උපයා වාස කෙරේ ද ... ආකාශානඤ්ඤායතන උපයා වාස කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ. ...

ස. අනු: යම් කලෙක පාඨශ්ථන පුද්ගල පිඬුවා දේ ද ... සෙනසුන් දේ ද ... භිත්තපස බෙහෙසත් පිරිකර දේ ද, එකල්හි චතුර්ධර්මය උපයා වාස කෙරේ ද... නෙව්වසඤ්ඤා නාසඤ්ඤායතන උපයා වාස කෙරේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

3. ප. පු: පාඨශ්ථන පුද්ගල ප්‍රත්‍යුත්පන්නධර්මයෙන් අවිචිත වෙති'යි නො කියැවුණු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ප. අනු: පාඨශ්ථන පුද්ගල විසින් රූපධාතුඅරූපධාතු කම්ම පරිශුද්ධ වේ ද?

ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ප. පා: එකරුණින් "පාඨශ්ථන පුද්ගල ප්‍රත්‍යුත්පන්න ධර්මයෙන් අවිචිත" වෙයි.

අවිචිත කපා නිමි.

21 3.

සංකෛශ්ඤාජන කථා

1. ස. පු: අපි කිසිදු සංකෛශ්ඤාජනං අපහාය අරහත්තපත්ති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: අපි කිසිදු සකකායදිට්ඨිං අපහාය -පෙ- විවිකිච්ඡං අපහාය -පෙ- සීලබ්බතපරාමාසං අපහාය -පෙ- රාගා අපහාය -පෙ- දෙසං අපහාය -පෙ- මේඝං අපහාය -පෙ- අනොත්තප්පං අපහාය අරහත්තපත්ති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: අපි කිසිදු සංකෛශ්ඤාජනං අපහාය අරහත්තපත්ති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: අරහා සරාගො සද්දෙසො සමොගො සමානො සමකෙකො සපළාසො සරුපායාසො සතිලෙසො'ති
- ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: නහු අරහා තිරාගො තිද්දෙසො තිමේමාගො තිමොගො තිමකෙකො තිපළාසො තිරුපායාසො තිකතිලෙසො'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ස: හඤ්චි අරහා තිරාගො -පෙ- තිකතිලෙසො,
- ස. පා: නො වී වත රෙ වත්තබ්බෙ "අපි කිසිදු සංකෛශ්ඤාජනං අපහාය අරහත්තපත්ති'ති.
3. ස. පු: න වත්තබ්බං "අපි කිසිදු සංකෛශ්ඤාජනං අපහාය අරහත්තපත්ති'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ප. අනු: අරහා සබ්බං බුද්ධිසං ජානාති'ති.
- ස. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ප. පා: තෙන හි "අපි කිසිදු සංකෛශ්ඤාජනං අපහාය අරහත්තපත්ති'ති.

සංකෛශ්ඤාජන කථා නිමිත්තං.

21. 3.

සංකෘතීය කථා

[‘රහත්‍ර හැම බ්‍රහ්මයා නො දනිති. එහෙයින් බබ විසින් අවිද්‍යාවිකිතයා ප්‍රභාණය නො කරනලද වතා’යි හැඟුමින් කිසි සංයෝජනයක් නො පියා අභිත්තිප්‍රාප්තියෙන් ඇතැයි මහාසාමිකයන් සෙයින් ලබ්ධි ගත්තාහු ඇත. එන්තේ වාද නිව්‍රතම ‘සංයෝජන කථා’ එයි.]

1. ස. ප්‍ර: කිසි සංයෝජනයක් නො පියා අභිත්තිප්‍රාප්තියෙන් ඇද්ද?

ප. පරිකෘත: එසේ යැ.

ස. අනු: කිසි සත්‍යාද්‍යයෙක් නො පියා... විවිකිතයා වක් නො පියා ... ශිලිව්‍රතපරාමිතියක් නො පියා ... රාගයක් නො පියා ... ද්‍රෝණියක් නො පියා ... මොහයක් නො පියා ... අනපත්‍රපාවක් නො පියා අභිත්තිප්‍රාප්තියෙන් ඇද්ද?

ප. පරි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...

2. ස. ප්‍ර: කිසි සංයෝජනයක් නො පියා අභිත්තිප්‍රාප්තියෙන් ඇද්ද?

ප. පරිකෘත: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත් රාග ඇතිසේ ද්‍රෝණ ඇතිසේ මොහ ඇතිසේ මාන ඇතිසේ මකු වූයේ පළාස ඇතිසේ උපායාස ඇතිසේ කෙලෙස් ඇතිසේ වේ ද?

ප. පරි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...

ස. අනු: රහත් රාග නැතිසේ ද්‍රෝණ නැතිසේ මොහ නැතිසේ මාන නැතිසේ මකු වූ නැතිසේ පළාස නැතිසේ උපායාස නැතිසේ කෙලෙස් නැතිසේ නො?

ප. පරිකෘත: එසේ යැ.

ස. ස: ඉදින් රහත් රාග නැතිසේ ... කෙලෙස් නැතිසේ වී නම්,

ස. පා: හව්වා, ‘කිසි සංයෝජනයක් නො පියා අභිත්තිප්‍රාප්තියෙන් ඇතැයි නො කියැහුතු මැ යැ.

3. ස. ප්‍ර: ‘කිසි සංයෝජනයක් නො පියා අභිත්තිප්‍රාප්තියෙන් ඇතැයි නො කියැහුතු වේ ද?

ස. පරිකෘත: එසේ යැ.

ප. අනු: රහත් හැම බ්‍රහ්මයා දන්නේ වේ ද?

ස. පරි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...

ප. පා: එකරැහිත් “කිසි සංයෝජනයක් නො පියා අභිත්තිප්‍රාප්තියෙන් ඇතැයි”.

සංයෝජන කථා නිමි.

21. 4.

ඉද්ධි කථා

1. ස. ප්‍ර: අපි අභිප්‍රායඉද්ධි බුද්ධානං වා සංවකානං වා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ස. අනු: "නිව්වපණ්ණරුකකා හොනතු"ති අපි අභිප්‍රාය-
 ඉද්ධි බුද්ධානං වා සංවකානං වා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: නිව්වපුප්ථං රුකකා හොනතු -පෙ- නිව්වථලිතා
 රුකකා හොනතු -පෙ- නිව්වං ජුණ්ණං හොතු
 -පෙ- නිව්වං බෙම්භං හොතු -පෙ- නිව්වං
 සුභ්බකං හොතු -පෙ- නිව්වං සුච්ඡි හොතු"ති
 අපි අභිප්‍රායඉද්ධි බුද්ධානං වා සංවකානං වා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 2 ස. ප්‍ර: අපි අභිප්‍රායඉද්ධි බුද්ධානං වා සංවකානං වා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
 ස. අනු: "උපකතා ඵකො මා නිරුජ්ඣි"ති අපි
 අභිප්‍රායඉද්ධි බුද්ධානං වා සංවකානං වා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: උපකතා වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- වේතනා
 -පෙ- විතතං -පෙ- සද්ධිං -පෙ- චරිතං -පෙ-
 සති -පෙ- සමාධි -පෙ- පඤ්ඤා මා නිරුජ්ඣි"ති.
 අපි අභිප්‍රායඉද්ධි බුද්ධානං වා සංවකානං
 වා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 8. ස. ප්‍ර: අපි අභිප්‍රායඉද්ධි බුද්ධානං වා සංවකානං වා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.

21. 4.

ඉඳි කථා

[සාද්ධිය කිසි තැනෙක සමාදා වෙයි. කිසි තැනෙකැ සමාදා නො වෙයි. අභිතාදිය භිතාදිය කිරීම එකානතයෙන් සිදා නො වෙයි. සහායසහනති පෙරලා විසහාය සහනති කරණය හෝ සහාය- සහනති වරකල් පවත්වාලීම හෝ යම් කෙනකුත් සදහා කරනු ලැබේ නම් ඔවුන්ගේ පුණ්‍යාදි කාරණ ගිණ 'ගිණුන් සදහා පැන් කිරි ගි ඔව්ව පෙරැළීම සෙයින් ද, මහාධාතු නිධානයෙහි පහන් ආදිය වරසහනාන ප්‍රමිතිය සෙයින් ද සමාදා වෙයි යනු යම්සම්යෙහි සතිවුහති. යම් හෙයකින් ආයුෂමත් පිළිතුරුවන් තෙරණුවෝ රජුගේ ප්‍රාසාදය රන්වෙව්සි ඉවුල ද එහෙයින් 'අධිපාය (අදහස ඉවුවන) සාද්ධි ඇතැ'යි අනික නිකායවාසීන් සෙයින් ලබ්ධිගත්තාහු ඇත. උන්ගේ වාද බිඳුනට 'ඉඳි කථා' එයි]

1. ස. පු: බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අධිප්‍රායසාද්ධි ඇද් ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: 'වෘක්‍ෂයෝ නිත්‍යපඤ්ඤ ඇති වෙත්'ව'යි බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අධිප්‍රායසාද්ධි ඇද් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...

ස. අනු: 'වෘක්‍ෂයෝ නිත්‍යපුප්‍ථ ඇති වෙත්'වයි ... වෘක්‍ෂයෝ නිත්‍යඵල ඇති වෙත්'වයි ... නිත්‍යජ්‍යොතාකා (සදරැස්) ඇති වෙව්සි ... නිත්‍ය ක්‍ෂෙම ඇති වෙව්සි ... නිත්‍යසුභික්‍ෂ වෙව්සි ... නිත්‍ය ස්වස්ති වෙව්'යි බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අධිප්‍රායසාද්ධි ඇත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...

2. ස. පු: බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අධිප්‍රායසාද්ධි ඇද් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...

ස. අනු: 'උපත් වෙදනා ... සංඥ ... වේතනා ... චිත්ත ... ශ්‍රද්ධා ... විශ්ථි ... සමාති ... සමාධි ... ප්‍රඥ නගමක් නිරුද්ධ වෙව්'යි බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අධිප්‍රායසාද්ධි ඇද් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...

3. ස. පු: බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අධිප්‍රායසාද්ධි ඇද් ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

- ස. අනු: රූපං තිච්චං භොතු'ති අපි අබ්භංගඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති.
- ප. පථි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං තිච්චං භොතු'ති අපි අබ්භංගඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති.
- ප. පථි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: අපි අබ්භංගඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: ජාතිධම්මො සත්තා මා ජායිංසු'ති අපි අබ්භංගඉද්ධි -පෙ- ජරාධම්මො සත්තා මා ජිමිංසු'ති¹ -පෙ- ව්‍යාධිධම්මො සත්තා මා ව්‍යාධිංසු'ති -පෙ- මරණධම්මො සත්තා මා මිමිංසු'ති අපි අබ්භංගඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති.
- ප. පථි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ප. පු: න වත්තබ්බං අපි අබ්භංගඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. අනු: නත්ත ආයසමා පිළිඤ්චවෙත්ථ රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස බිම්බිසාරස්ස පාසාදං සුවණ්ණතොතිව අභිමුච්චි, සුවණ්ණො ව පභ ආසී'ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. ස: හඤ්චි ආයසමා පිළිඤ්චවෙත්ථ රඤ්ඤා මාගධස්ස සෙතියස්ස බිම්බිසාරස්ස පාසාදං සුවණ්ණතොතිව අභිමුච්චි, සුවණ්ණො ව පභ ආසී,
- ප. පා: තෙන වත රෙ වත්තබ්බෙ “අපි අබ්භංගඉද්ධි බුද්ධානං වා සාවකානං වා'ති

ඉද්ධි කථා නිවසිතා.

1 මාජරි-සු - සිඬු, PTS. මාජරි-සු'ති - මජ්ඣ.

- ස. අනු: 'රූපය නිත්‍ය වේවා'යි බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අභිප්‍රායසාදි ඇද් ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: වේදනා ... සංඥා ... සංඝකාරයෝ ... විඤ්ඤා නිත්‍ය වේවා'යි බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අභිප්‍රායසාදි ඇද් ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
4. ස. ප්‍ර: බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අභිප්‍රායසාදි ඇද් ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ජාතිඤ්ඤාව ඇති සත්ත්වයෝ නහමින් උපදිත්-වයි අභිප්‍රායසාදි ඇද්ද ජරාඤ්ඤාව ඇති සත්ත්වයෝ නහමින් දිරත්වයි ... ව්‍යාධිඤ්ඤාව ඇති සත්ත්වයෝ නහමින් ව්‍යාධි ඇති වෙත්වයි ... මරණඤ්ඤාව ඇති සත්ත්වයෝ නහමින් මියෙත්-වයි බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අභිප්‍රාය-සාදි ඇද් ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ.
5. ප. ප්‍ර: 'බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අභිප්‍රායසාදි ඇතැ'යි නො කියැවුතු වේ ද?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙරණුවෝ මහධෙවර සෙනිභ සිමිසාර රජුගේ පහස රත් වේවයි ඉටුහු නො, පහස භවණින් වී නො?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. ස: ඉදින් ආයුෂ්මත් පිළිඤ්චවත් තෙරණුවෝ මහ-ධෙවර සෙනිභ සිමිසාර රජුගේ 'පහස රත් වේවා'යි ඉටුසේක් වී නම්, පහසත් රත් වී නම්,
- ප. පා: භවත, එකරුණින් බුදුනට හෝ ශ්‍රාවකයනට හෝ අභිප්‍රායසාදි ඇත.
- (මෙහි රජුගේ පුණ්ණමයිමයෙන් ද පහස රත් වූ භෙසින් සාධකය නො යෙදේ.)

ඉඟි කථා නිමි.

21. 5.

බුද්ධි කපා

1. ස. පු: අපි බුද්ධිතං බුද්ධිති භික්‍ෂුරොකතා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: සතිපට්ඨානතො'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බං -පෙ-
- ස. අනු: සම්මයාමිතතො -පෙ- ඉද්ධිපාදතො -පෙ-
ඉද්ධිතො -පෙ- ඔලතො -පෙ- බ්බංඝරාමිතතො
-පෙ- වසිභාවතො -පෙ- තබ්බඤ්ඤානුකූල-
දායානතො'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බං -පෙ-

බුද්ධි කපා තිබ්බිතා.

21. 5.

බුද්ධ කපාං

[ඒ ඒ කාලයෙහි ගරීර ආසු ප්‍රභා ප්‍රමාණ නානාකිය මිස සෙසු බුද්ධත්වෙන් බුද්ධත්වයෙන් බුද්ධත්වයෙන් කෙරෙත් සිතාතිරෙකක බවෙන් නම් නැත. බුද්ධත්වයෙන් කෙරෙති අවසන්යෙන් සිතාතිරෙකතා ඇතැයි අකික නිකායවාසීන් සෙසින් ලබා ගත්තුවුන්ගේ වාද බිඳවම 'බුද්ධ කපාං' එයි.]

1. ස. ප්‍ර: බුද්ධත්වයෙන් බුද්ධත්වයෙන් කෙරෙත් සිතාතිරෙකතා ඇද් ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සතිපට්ඨාන හෙයින් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: සම්මත්ප්‍රධාන හෙයින් වේ ද... සාද්ධිපාද හෙයින්... ඉන්ද්‍රිය හෙයින්... ඛල හෙයින්... බොධිසත්ත හෙයින් ... වසිතාච්ඡි හෙයින් ... සම්මුඛපාදාදින හෙයින් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

බුද්ධ කපාං නිමි.

21. 6.

සබ්බදිසා කපා

1. ස. පු: සබ්බා දිසා බුද්ධා නිව්ඤ්ඤාති.
 ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ප. අනු: පුරුකම්මාය දිසාය බුද්ධා නිව්ඤ්ඤාති.¹
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: පුරුකම්මාය දිසාය බුද්ධා නිව්ඤ්ඤාති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: කිත්තාමො සො හගචා, කිං ජලෙචා, කිං
 ගොතෙතා, කිත්තාමා තස්ස හගචතො මාතා-
 පිතරො, කිත්තාමා තස්ස හගචතො සාවකසුභං,
 කොනාමො තස්ස හගචතො උපට්ඨාකො, කිද්දිසං
 චිච්චරං ධාරෙති, කිද්දිසං පතනං ධාරෙති, කතරස්මිං
 භාමෙ වා නිගමෙ වා නගරෙ වා රටෙහි වා
 ජනපදෙ වා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: දක්ඛිණාය දිසාය -පෙ- පච්ඡිමාය දිසාය -පෙ-
 උත්තරාය දිසාය -පෙ- හෙට්ඨිමාය දිසාය බුද්ධා
 නිව්ඤ්ඤාති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: හෙට්ඨිමාය දිසාය බුද්ධා නිව්ඤ්ඤාති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: කිත්තාමො සො හගචා -පෙ- ජනපදෙ චා'ති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: උපරිමාය දිසාය බුද්ධා නිව්ඤ්ඤාති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
4. ස. පු: උපරිමාය දිසාය බුද්ධා නිව්ඤ්ඤාති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: චාතුමහාරාජකෙ නිව්ඤ්ඤාති -පෙ- තාවතිංසෙ
 නිව්ඤ්ඤාති -පෙ- යාමෙ නිව්ඤ්ඤාති -පෙ- තුසිතෙ
 නිව්ඤ්ඤාති -පෙ- නිම්මාණරත්තං නිව්ඤ්ඤාති -පෙ-
 පරතිමෙත චක්ඛන්තියා නිව්ඤ්ඤාති -පෙ- බ්‍රහ්මලොකෙ
 නිව්ඤ්ඤාති.
 ප. පටි: න හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

සබ්බදිසා කපා නිව්ඤ්ඤාති.

1. බුද්ධා නිව්ඤ්ඤාති P'8.

2. 1. 6.

සබ්බද්ධා කථා

[‘හැම දික්ඛි බුදුවරු සිටිති’යි මහාසංඝිකානිකායවාසීන් සෙසින් ලබ්බි යන්නාවු ඇත. උන්ගේ වාද බිඳුනව සබ්බද්ධා කථා’ එයි.]

1. ස පු: හැම දික්ඛි බුදුවරු සිටිත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: පෙරදිගු බුදුහු සිටිත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...

2. ස. පු: පෙරදිගු බුදුහු සිටිත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ

ස. අනු: ඒ බුදුහු කිනම්හ. කවර ජාති ඇතියහ. කවර ගොත්‍ර ඇතියහ. ඒ බුදුන්ගේ මාපියෝ කිනම්හ. ඒ බුදුන්ගේ ශ්‍රාවකයුගහ කිනම් ඇතිසේ යැ. ඒ බුදුන්ගේ උපඝායක කවරෙ යැ. ඒ බුදුහු කෙබඳු සිවුරු දරත් ද, කෙබඳු පාත්‍ර ධරත් ද, කවර ගමෙක හෝ නියමිතමෙක හෝ නුවරෙක හෝ රටෙක හෝ ජනපදයෙක හෝ සිටිත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...

ස. අනු: දකුණුදිගැ ... පැලදිගැ ... උතුරුදිගැ ... යටදිගැ බුදුහු සිටිත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ.

3. ස. පු: යට දෙස බුදුහු සිටිත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ඒ බුදුහු කිනම්හ ... කිනම් දහවයෙකැ හෝ සිටිත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ..

ස. අනු: උඬ දෙස බුදුහු සිටිත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...

4. ස. පු: උඬ දෙස බුදුහු සිටිත් ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සිවුමහරදයෙහි සිටිත් ද, ... තච්ඡිකා සිටිත් ද, ... යාම දෙව්ලොවැ සිටිත් ද, ... තුෂිපුර සිටිත් ද, ... නිමාණරති දෙව්ලොවැ සිටිත් ද, පරනිර්මත වශවර්ති දෙව්ලොවැ සිටිත් ද ... බ්බිලොවැ සිටිත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...

සබ්බද්ධා කථා නිමි.

21. 7.

ධම්ම කථා

1. ස. පු: සබ්බෙ ධම්මා නියතා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: මිච්ඡත්තනියතා'ති.
 ප. පටි: ත හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: තත්ථ අනියතො රාසි'ති.
 ප. පටි: ත හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: තනු අත්ථ අනියතො රාසි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. ථ: හඤ්චි අත්ථ අනියතො රාසි,
 ස. පා: නො ච චත රෙ චත්තබ්බෙ "සබ්බෙ ධම්මා
 නියතා"ති.
2. ස. පු: සබ්බෙ ධම්මා නියතා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: තනු තයො රාසි චුත්තා: භගවතා: මිච්ඡත්ත-
 නියතො රාසි, සම්මත්තනියතො රාසි, අනියතො
 රාසි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. ථ: හඤ්චි තයො රාසි චුත්තා: භගවතා: මිච්ඡත්ත
 නියතො රාසි, සම්මත්තනියතො රාසි, අනියතො
 රාසි'ති,
 ස. පා: නො ච චත රෙ චත්තබ්බෙ "සබ්බෙ ධම්මා
 නියතා"ති.
3. ස. පු: රූපං රූපවේණිත නියතතති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: මිච්ඡත්තනියතතති.
 ප. පටි: ත හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-

21. 7.

ධම්ම කථා

[රූපාදිය රූපාදි සම්භාවයෙන් නිශ්චය වෙයි. සම්භාවය නො වියයි. එහෙයින් 'හැම ධර්මයෝ නිශ්චයභව'යි අනිත්‍ය නිකායවාසීන්- සමහර උත්තරාසම්ප්‍රදායෙන් සෙයින් ලබයි ගත්තාහු ඇත. උන්ගේ මාද බිඳුනට 'ධම්ම කථා' එයි.]

1. ස. පු: හැම දහම්හු නිශ්චය වෙත් ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මිථ්‍යාඤ්චි වශයෙන් නිශ්චය වෙත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
- ස. අනු: අනිශ්චය රාශියෙක් නැද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
- ස. අනු: අනිශ්චය රාශියෙක් ඇත් නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් අනිශ්චය රාශියෙක් ඇත් නම්,
- ස. පා: හව්න, 'හැම දහම්හු නිශ්චය වෙති'යි නො කියැහුණු මැ යැ.

2. ස. පු: හැම දහම්හු නිශ්චය වෙත් ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භංග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින්: මිථ්‍යාඤ්චිනිශ්චයකරාශි යැ සම්මානිකිනිශ්චයකරාශි යැ අනිශ්චයකරාශි යැ යි තුන් රාශියෙක් වදාරනලද නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. ථ: ඉදින් භංග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින්: මිථ්‍යාඤ්චිනිශ්චයකරාශි යැ සම්මානිකිනිශ්චයකරාශි යැ අනිශ්චයකරාශි යැ යි තුන් රාශියෙක් වදාරන ලද වී නම්,
- ස. පා: හව්න, 'හැම ධර්මයෝ නිශ්චයභව'යි නො කියැහුණු මැ යැ.

3. ස. පු: රූපය රූපසම්භාවයෙන් නිශ්චය වෙ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මිථ්‍යාඤ්චිනිශ්චය වෙ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...

- ස. අනු: සම්මතතනියතනති
- ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බං -පෙ-
4. ස. පු: වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංඛාරා -පෙ-
විඤ්ඤාණං, විඤ්ඤාණවේඨන නියතනති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
- ස. අනු: මිච්ඡතතනියතනති.
- ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බං -පෙ-
- ස. අනු: සම්මතතනියතනති.
- ප. පටි: න භෙවං වතතබ්බං -පෙ-
5. ප. පු: න වතතබ්බං 'රූපං රූපවේඨන නියතං -පෙ-
වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංඛාරා -පෙ-
විඤ්ඤාණං, විඤ්ඤාණවේඨන නියත"නති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමනනා.
- ප. අනු: රූපං භොති, වේදනා භොති, සඤ්ඤා භොති,
සංඛාරා භොතති, විඤ්ඤාණං භොති; වේදනා
-පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං
-පෙ- රූපං භොති, වේදනා භොති, සඤ්ඤා භොති,
සංඛාරා භොතති"ති.
- ස. පටි: න භෙවං වතතබ්බං -පෙ-
- ප. පටි: තෙන හි රූපං රූපවේඨන නියතං, වේදනා -පෙ-
සඤ්ඤා -පෙ- සංඛාරා -පෙ- විඤ්ඤාණං
විඤ්ඤාණවේඨන නියතනති.

ධම්ම කප්පා නිවසිතා.

- ස. අනු: සමාස්තියෙහි වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. පු: වේදනා ... සංඥා ... සංකාර ... විඤ්ඤාන විඤ්ඤාන සම්භාවයෙන් නිශ්චය වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මිත්තංගි වශයෙන් නිශ්චය වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: සමාස්තියෙහි වශයෙන් නිශ්චය වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ප. පු: “රූපය රූප සම්භාවයෙන් නිශ්චය වෙයි ... වේදනා සංඥා ... සංකාරයෝ ... විඤ්ඤාන විඤ්ඤාන සම්භාවයෙන් නිශ්චය වේ” යයි නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: රූප වේ ද, වේදනා වේ ද, සංඥා වේ ද, සංකාර වේ ද, විඤ්ඤාන වේ ද; වේදනා ... සංඥා ... සංකාර ... විඤ්ඤාන ... රූප වේ ද? වේදනා වේ ද? සංඥා වේ ද? සංකාර වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ප. පා: එකරුණින් රූපය රූප සම්භාවයෙන් නිශ්චය වෙයි. වේදනා ... සංඥා .. සංකාර ... විඤ්ඤාන විඤ්ඤාන සම්භාවයෙන් නිශ්චය වේ.

ධම්ම කථා නිමි.

21. 8.

කමම කථා

1. ස. පු: සබ්බෙ කමම, තියතා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: මිච්ඡන්තනියතා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: සමමන්තනියතා'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: නත්ති අතියතො රාසි'ති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -ප-
 ස. අනු: නත්තු අත්ති අතියතො රාසි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. ථ: හඤ්චි අත්ති අතියතො රාසි,
 ස. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ "සබ්බෙ කමම,
 තියතා'ති.
2. ස. පු: සබ්බෙ කමම, තියතා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: නත්තු තයො රාසි චූතතා හභවතා: මිච්ඡන්ත
 නියතො රාසි, සමමන්තනියතො රාසි, අතියතො
 රාසි'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. ථ: හඤ්චි තයො රාසි චූතතා හභවතා: මිච්ඡන්ත
 නියතො රාසි, සමමන්තනියතො රාසි, අතියතො
 රාසි,
 ස. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ "සබ්බෙ කමම,
 තියතා'ති.
3. ස. පු: දිට්ඨධම්මවේදනීයං කමම. දිට්ඨධම්මවේදනී-
 යවේදන තියතනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: මිච්ඡන්ත තියතනති.
 ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සමමතතනියතනති.

ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

4. ස. පු: උපපජ්චෙදනීයං කමමං -පෙ- අපරාපරියචෙදනීයං කමමං අපරාපරියචෙදනීයං වෙඨන නියතතති?

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: මිච්ඡතතනියතනති.

ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

ස. අනු: සමමතතනියතනති.

ප. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

5. ප. පු: න වතතබ්බං “දිට්ඨධම්මචෙදනීයං කමමං දිට්ඨමච චෙදනීයං වෙඨන නියතං, උපපජ්චෙදනීයං කමමං -පෙ- අපරාපරියචෙදනීයං කමමං අපරාපරියචෙදනීයං වෙඨන නියතතති.

ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ප. අනු: දිට්ඨධම්මචෙදනීයං කමමං උපපජ්චෙදනීයං භොති, අපරාපරියචෙදනීයං භොති -පෙ- උපපජ්චෙදනීයං කමමං දිට්ඨධම්මචෙදනීයං භොති, අපරාපරියචෙදනීයං භොති -පෙ- අපරාපරියචෙදනීයං කමමං දිට්ඨධම්මචෙදනීයං භොති, උපපජ්චෙදනීයං භොති’ති.

ස. පටි: න හෙවං වතතබ්බෙ -පෙ-

ප. පා: තෙන හි “දිට්ඨධම්මචෙදනීයං කමමං දිට්ඨමච චෙදනීයං වෙඨන නියතං, උපපජ්චෙදනීයං කමමං -පෙ- අපරාපරියචෙදනීයං කමමං අපරාපරියචෙදනීයං වෙඨන නියතතති.

කමම කපා නිවසිතා.

එකමිසනිමො වග්ගො නිවසිතො.

තස්ස උඥානං.

සාසනං නම් කතං - අපි කොච්ඡි තපාභතස්ස සාසනං නම් කරොති-
ලභ්‍යා තපාභතස්ස සාසනං පුත නම් සාතුං, පුත්‍රජ්ඣො තෙධාතු-
කෙහි ධම්මෙහි අවිචිතො, අපි කිඤ්චි සංඤ්ඤාජනං අප්පභාස අර-
භතතප්පතති, අපි අධිපාසිඤ්ඤා බුද්ධිතං වා සාවකානං වා, අපි බුද්ධිතං
බුද්ධිහි භික්ඛාරිකතා, සබ්බ දිසා බුද්ධි තිට්ඨතති, සබ්බ ධම්මා නියතා,
සබ්බ කම්මා නියතා’ති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

- ස. අනු: සමාසකතියෙහි වේ ද?
- ප පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
4. ස. පු: උපපජ්ඣවේදනීය කමීය ... අපරාපරිතවේදනීය කමීය අපරාපරිතවේදනීය සමාසයෙන් නිගත වේ ද?
- ප. පරිකුලා: එසේ යැ.
- ස. අනු: මිථ්‍යාකතියෙහි වේ ද?
- ප පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: සමාසකතියෙහි වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
5. ප පු: දිව්‍යධර්මවේදනීය කමීය දිව්‍යධර්මවේදනීය සමාසයෙන් නිගත වෙයි, උපපජ්ඣවේදනීය කමීය ... අපරාපරිතවේදනීය කමීය අපරාපරිතවේදනීය සමාසයෙන් නිගත වෙයි' නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පරිකුලා: එසේ යැ.
- ප අනු: දිව්‍යධර්මවේදනීය කමීය උපපජ්ඣවේදනීය වේ ද? අපරාපරිතවේදනීය වේ ද, ... උපපජ්ඣවේදනීය කමීය දිව්‍යධර්මවේදනීය වේ ද, අපරාපරිතවේදනීය වේ ද, ... අපරාපරිතවේදනීය කමීය දිව්‍යධර්මවේදනීය වේ ද, උපපජ්ඣවේදනීය වේ ද?
- ස. පරි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ප. පා: එකරුණින් දිව්‍යධර්මවේදනීය කමීය දිව්‍යධර්මවේදනීය සමාසයෙන් නිගත වෙයි උපපජ්ඣවේදනීය කමීය ... අපරාපරිතවේදනීය කමීය අපරාපරිතවේදනීය සමාසයෙන් නිගත වේ.

කම්ම කථා නිමි.

එකවිංශද්වතිය නිමි.

එහි උද්‍යතය:

සාසන කථා යැ අවිමිත කථා යැ සංකල්පන කථා යැ ඉඳහි කථා යැ ඉඳහි කථා යැ සමිඛිත කථා යැ ධර්ම කථා යැ කම්ම කථා යි.

ද්වාවිසතිමො වගෙහා

22. 1.

පරිනිබ්බාන කථා

1. ස. පු: අභි කිංඤ්ච සංඤ්ඤාජනං අප්පහං පරිනිබ්බානංති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
ස. අනු: අභි කිංඤ්ච සංකායදිවසං අප්පහං -පෙ- අනොත්තපං අප්පහං පරිනිබ්බානංති.
ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු: අභි කිංඤ්ච සංඤ්ඤාජනං අප්පහං පරිනිබ්බානංති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
ස. අනු: අරහං සරංගො -පෙ- නිකම්භෙසො'ති.
ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
ස. අනු: නු අරහං නිරංගො -පෙ- නිකම්භෙසො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
ස. ස: හඤ්චි අරහං නිරංගො ... නිකම්භෙසො,
ස. ප: නො ච චත රෙ චත්තබ්බෙ "අභි කිංඤ්ච සංඤ්ඤාජනං අප්පහං පරිනිබ්බානං"ති.
3. ප. පු: න චත්තබ්බං "අභි කිංඤ්ච සංඤ්ඤාජනං අප්පහං පරිනිබ්බානං"ති.
ස. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තං.
ප. අනු: අරහං සංඛං බ්‍රහ්මිහං ජානාති'ති.
ස. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
ප. ප: තෙන හි "අභි කිංඤ්ච සංඤ්ඤාජනං අප්පහං පරිනිබ්බානං"ති.

පරිනිබ්බාන කථා නිවසිතං.

දවාටිංශද්වග්ගි

22. 1.

පරිනිබ්බාන කථා

[රහත්තු සම්මෙව්සයයෙහි නො පුහුන් සංගොජන ඇති වෑ මෑ පිරිනිවේනි. එහෙයින් කිසි සංගොජනයක් නො පියා පිරිනිවීමෙන් ඇතැ'යි අකුසල්කායවාසීන් හෙයින් ලබ්ධි ශත්තවුන්ගේ වාද බිඳුනම 'පරිනිබ්බාන කථා' එයි.]

1. ස. පු: කිසි සංගොජනයක් නො පියා පිරිනිවීමෙන් ඇත් ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. අනු: කිසි සත්ත්වයෙකුගේ නො පියා ... අනපත්ත-පාවක් නො පියා පිරිනිවීමෙන් ඇත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
2. ස. පු: කිසි සංගොජනයක් නො පියා පිරිනිවීමෙන් ඇත් ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. අනු: රහත් සරාග ... සකෙලය වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ස. අනු: රහත් තීරාග ... තිකෙලය නො?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. ධ: ඉදින් රහත් තීරාග ... තිකෙලය වී නම්,
- ස. පා: හව්න, 'කිසි සංගොජනයක් නො පියා පිරිනිවීමෙන් ඇතැ'යි නො කියැවුණු මෑ යැ.
3. ප. පු: 'කිසි සංගොජනයක් නො පියා පිරිනිවීමෙන් ඇතැ'යි නො කියැවුණු වේ ද?
- ස. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ප. අනු: රහත් ගෑම බුද්ධිමය දත්තේ වේ ද?
- ස. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
- ප. පා: එකරුණින් 'කිසි සංගොජනයක් නො පියා පිරිනිවීමෙන්' ඇත.

පරිනිබ්බාන කථා ගීඨ.

22. 2

කුසලවිතත කථා

1. ක. පු: අරභා: කුසලවිතතො පරිනිබ්බායති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අරභා: පුඤ්ඤාභිසංඛාරං අභිසංඛාරොත්තො,¹ ආනෙඤ්ජාභිසංඛාරං අභිසංඛාරොත්තො, ගති-සංවිතතනිශංකමමං කරොත්තො, ගවසංවිතතනිශංකමමං කරොත්තො, ඉක්කරියසංවිතතනිශංකමමං කරොත්තො, අධිපච්චසංවිතතනිශංකමමං කරොත්තො, මහාගොගසංවිතතනිශංකමමං කරොත්තො, මහාපරිමාරසංවිතතනිශංකමමං කරොත්තො, දෙවසොභග්ගිසංවිතතනිශංකමමං කරොත්තො, මිත්තසොභග්ගිසංවිතතනිශංකමමං කරොත්තො පරිනිබ්බායති'ති.
- ප. පටි: න ගෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
2. ක. පු: අරභා: කුසලවිතතො පරිනිබ්බායති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. අනු: අරභා ආවිතතො අපවිතතො පජ්ඣතො උපාදියතො² විසිතොතො උසිතොතො විබුපෙතො සංඛුපෙතො පරිනිබ්බායති'ති.
 ප. පටි: න ගෙවං විතතබ්බෙ -පෙ-
 ස. අනු: නනු අරභා නෙමාවිතාති න අපවිතාති අප-විතිකා, සිතො'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
 ස. ථ: හඤ්චි අරභා නෙමාවිතාති න අපවිතාති අප-විතිකා, සිතො,
 ස. පා: නො ව වත රෙ විතතබ්බෙ "අරභා කුසලවිතතො පරිනිබ්බායති'ති.

1. අභිසංකරොත්තො - සිඳි.

2. අධිපච්චසංවිතතනිශංක - සිඳි, ඡෙතා, PTS.

3. උපාදියතො - සිඳි.

22. 2.

කුසලවිතත කපා

[රහත්‍ර සමාතිවිප්‍රලතාවම පෑමණිශාත්‍ර පිරිනිවේන්නාත්‍ර ද සමාති සම්ප්‍රජන්‍යයෙන් යුක්ත වෑ මෑ පිරිනිවේති. එහෙයින් රහත්‍ර 'කුසල-විතත ඇති වෑ පිරිනිවේති'යි අනුකභිකාසවාසින් සෙයින් ලබ්‍ධි ගත්තවුන්ගේ මාද භිද්‍රතම කුසලවිතත කපා' එයි.]

1. ස. ප්‍ර: රහත්‍ර කුසල සිත් ඇති වෑ පිරිනිවේන් ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: රහත්‍ර පුණ්‍යාභිසංසකාර රුස් කෙරෙමින්, ආනෙඤ්ජාභිසංසකාර රුස් කෙරෙමින්, ගති-සංවර්තනික කම් කෙරෙමින්, භවසංවර්තනික කම් කෙරෙමින්, ඵෙඤ්ජාභිසංවර්තනික කම් කෙරෙමින්, ආබිපත්‍යසංවර්තනික කම් කෙරෙමින්, මහාසංඝාත සංවර්තනික කම් කෙරෙමින්, මහා පරිවාරසංවර්තනික කම් කෙරෙමින්, දෙවසංඝා-භාග්‍යසංවර්තනික කම් කෙරෙමින්, මිත්‍රණ සංඝාග්‍යසංවර්තනික කම් කෙරෙමින්, පිරි-නිවේන් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
2. ස. ප්‍ර: රහත්‍ර කුසල සිත් ඇති වෑ පිරිනිවේන් ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: රහත්‍ර (කුසලාකුසල විපාක) රුස් කෙරෙමින් විධිමත් කෙරෙමින් (කෙලෙසුන්) දුරු කෙරෙමින් (තාපණ - මාන - දළු විසින්) උපාදන කෙරෙමින් (තාපණවශයෙන්) නිවමින් (මාන වශයෙන්) උත්තමිණ කෙරෙමින් (කෙලෙස්සිති) නිවමින් දළුවමින් පිරිනිවේන් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: රහත්‍ර (කුසලාකුසල විපාක) නො මෑ රුස් කෙරෙති, විධිමත් නො කෙරෙති, විධිමත් කොට සිටියානු නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. ධ: ඉදින් රහත්‍ර කුසලාකුසල විපාක නො මෑ රුස් කෙරෙත් නම්, විධිමත් නො කෙරෙත් නම්, විධිමත් කොට සිටියානු නම්,
- ස. පා: භවිත, රහත්‍ර කුසලසිත් ඇති වෑ පිරිනිවේති'යි නො කියැවුතු මෑ යැ.

3. ස. අනු:

නනු අරහා තෙව පජ්ඣති න උපාදියති පජ්ඣති:
සිතො -පෙ- තෙව විසිනෙති න උසසිනෙති
විසිනෙති: සිතො -පෙ- නනු අරහා තෙව
විබුපෙති න සංඛුපෙති විබුපෙති: සිතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ස. ථ:

හඤ්චි අරහා තෙව විබුපෙති න සංඛුපෙති
විබුපෙති: සිතො,

ස. පා:

තො ව වත රෙ වතතබ්බෙ "අරහා කුසලවිතො:
පරිනිබ්බායති"ති.

4. ප. පු:

න වතතබ්බං "අරහා කුසලවිතො: පරිනිබ්බා-
යති"ති.

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ප. අනු:

නනු අරහා උපට්ඨිතසති¹ සතො සම්පජානො:
පරිනිබ්බායති'ති.

ස. පටිඤ්ඤා:

ආමිත්තා.

ප. ථ:

හඤ්චි අරහා උපට්ඨිතසති සතො සම්පජානො:
පරිනිබ්බායති,

ප. පා:

තෙත වත² රෙ වතතබ්බෙ "අරහා කුසලවිතො:
පරිනිබ්බායති"ති.

කුසලවිතත කථා නිවසිතා.

1 උපට්ඨිතසති - සි.මු. මජ්ඣ.

2. තො ව වත රෙ - සි.මු.

3. ස. අනු:

රහත්තු (කෙලෙසුන්) නො මැ දුරු කෙරෙති,
(තෘෂණා - මාන - දූෂි විසින්) උපාදාන නො
කෙරෙති, (කෙලෙසුන්) දුරු කර සිටියානු නො...
(තෘෂණා විසින්) නො මැ හිවෙති, (මාන විසින්)
උත්තප්පිණ නො කෙරෙති, (තෘෂණා ඛනින) දුරු
කොට සිටියානු ... රහත්තු (කෙලෙස් හිති)
නො මැ නිවෙති, නො දල්වති, නිවා සිටියානු නො?

ප. පටිඤ්ඤා:

එසේ යැ.

ස. ථ:

ඉදින් රහත්තු චිත්තපත නො මැ කෙරෙත් නම්
සංවූපත නො කෙරෙත් නම් චිත්තපත කොට
සිටියානු නම්,

ස. පා:

භවත, රහත්තු කුසල්සිත් ඇති වැ පිරිනිවේති'යි
නො කියැයුතු මැ යැ.

4. ප. පු:

'රහත්තු කුසල්සිත් ඇති වැ පිරිනිවේති' නො
කියැයුතු වේ ද?

ස. පටිඤ්ඤා:

එසේ යැ.

ප. අනු:

රහත්තු එළඹසිටි සිහි ඇත්තානු සමාති ඇත්තානු
සමාස්ඤාන ඇත්තානු පිරිනිවේත්තානු නො?

ස. පටිඤ්ඤා:

එසේ යැ.

ප. ථ:

ඉදින් රහත්තු එළඹසිටිසිහි ඇති වැ සමාතිමත් වැ
සමාස්ඤාන ඇති වැ පිරිනිවේත්තානු නම්,

ප. පා:

එ කරුණින් භවත, රහත්තු කුසල්සිත් ඇති වැ
පිරිනිවේත්තාන'යි කියැයුතු මැ යි.

කුසලවිභව කථා නිමි.

22. 8.

ආනන්ද කථා

1. ස. පු: අරභයා ආනන්ද කථා පරිනිබ්බායනී'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: නනු අරභයා පකතිවිනේන සිතො පරිනිබ්බායනී'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි අරභයා පකතිවිනේන සිතො පරිනිබ්බායනී,
- ස. පා: නො ච චත රෙ චතතබ්බෙ "අරභයා ආනන්ද කථා පරිනිබ්බායනී"ති.

2. ස. පු: අරභයා ආනන්ද කථා පරිනිබ්බායනී'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: අරභයා කිරිතමිතෙ සිතො පරිනිබ්බායනී'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: නනු අරභයා විපාකවිනේන සිතො පරිනිබ්බායනී'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි අරභයා විපාකවිනේන සිතො පරිනිබ්බායනී,
- ස. පා: නො ච චත රෙ චතතබ්බෙ "අරභයා ආනන්ද කථා පරිනිබ්බායනී"ති.

3. ස. පු: අරභයා ආනන්ද කථා පරිනිබ්බායනී'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: අරභයා කිරිතමිතෙ විනේන සිතො පරි-
නිබ්බායනී'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චතතබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: නනු අරභයා විපාකමිත්තෙ විනේන සිතො
පරිනිබ්බායනී'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

22. 3.

ආනෙඤ්ජ කථා

[‘මුදුහු මතුපිටානානෙහි සිට පිරිනිවෙත් පෑහ’ යනු සලකා රහත්හු ආනෙඤ්ජයෙහි සිට පිරිනිවෙති’යි සමහර උත්තරාපථකයන් සෙසින් උබ්බි ගත්තමුත් මෙද බිඳුනට ‘ආනෙඤ්ජ කථා’ එයි.]

1. ස. පු: රහතුන් වහන්සේ ආනෙඤ්ජයෙහි (අරාපාමචර ධ්‍යානෙහි) සිට පිරිනිවෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: රහතුන් වහන්සේ ප්‍රකාශිවිත්‍යයෙහි සිට පිරිනිවෙත් නො?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. ථ: ඉදින් රහතුන් වහන්සේ ප්‍රකාශිවිත්‍යයෙහි සිට පිරිනිවෙත් නම්,

ස. පා: හමත, ‘රහතුන් වහන්සේ ආනෙඤ්ජයෙහි සිට පිරිනිවෙති’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

2. ස. පු: රහත්හු ආනෙඤ්ජයෙහි සිට පිරිනිවෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු ක්‍රියාමය සිත්හි සිට පිරිනිවෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: රහත්හු විපාකවිත්‍යයෙහි සිට පිරිනිවෙත් නො?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. ථ: ඉදින් රහත්හු විපාකවිත්‍යයෙහි සිට පිරිනිවෙත් නම්,

ස. පා: හමත, රහත්හු ආනෙඤ්ජයෙහි සිට පිරිනිවෙති’යි නො කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: රහත්හු ආනෙඤ්ජයෙහි සිට පිරිනිවෙත් ද?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

ස. අනු: රහත්හු ක්‍රියාමයාකාත සිත්හි සිට පිරිනිවෙත් ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

ස. අනු: රහත්හු විපාකාමයාකාත සිත්හි සිට පිරිනිවෙත් නො?

ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.

- ස. ථ හඤ්චී අරහං මිපාකාඛ්‍යාකතෙ විනෙත සිතො
පරිතිබ්බායති,
- ස. පා: නො වී වත රෙ වතතබ්බෙ “අරහං ආනෙඤ්ජ
සිතො පරිතිබ්බායති”ති.
4. ස. පු: අරහං ආනෙඤ්ජ සිතො පරිතිබ්බායති’ති.
- ප. පරිඤ්ඤා: ආමිත්තා:
- ස. අනු: නනු හඟවා වතුප්පාකානං වුට්ඨතිතා සම-
නන්තරා පරිතිබ්බායෙති.
- ප. පරිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ථ: හඤ්චී හඟවා වතුප්පාකානං වුට්ඨතිතා සම-
නන්තරා පරිතිබ්බායෙති,
- ස. පා: නො වී වත රෙ වතතබ්බෙ “අරහං ආනෙඤ්ජ
සිතො පරිතිබ්බායති”ති.

ආනෙඤ්ජ කපා ගිවිසිතා.

- ස. ඤ: ඉදිත්, රහත්තූ මසාකාමසාකාත සිත්ති සිට පිරිනිවේත් නම්,
- ස. පා: හමත, 'රහත්තූ ආනෙඤ්ජයෙහි සිට පිරිනිවේති'යි නො කියැවුතු මි ය.
4. ස. පු: රහත්තූ ආනෙඤ්ජයෙහි සිට පිරිනිවේත් ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ ය.
- ස. අනු: සාග්‍රමතුත් මහත්තේ මතුමධ්‍යානයෙන් නැගී සම්පන්නර මි පිරිනිවියානු නො?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ ය.
- ස. ඤ: ඉදිත් මුදුනු මතුමධ්‍යානයෙන් නැගී සම්පන්නර මි පිරිනිවේත් වි නම්,
- ස. පා: හමත, 'රහත්තූ ආනෙඤ්ජයෙහි සිට පිරිනිවේති'යි නො කියැවුතු මි ය.

ආනෙඤ්ජ කථා නිමි.

22. 4.

බ්‍රහ්මාණ්ඩයක කථා

1. ස. ප්‍ර: අපි ගබ්‍රහණයාය බ්‍රහ්මාණ්ඩයෝ'යි.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: අපි ගබ්‍රහණයාය බ්‍රහ්මදෙසනා, බ්‍රහ්මසවණං, බ්‍රහ්මසාකවණං, පරිපුරණං, සිලසමාදානං, ඉන්ද්‍රියෙසු ගුණාභාරතා, භොජනෙ මිත්තඤ්ඤාතා, පුබ්බරත්තාපරරත්තං ජාගරියානුයොගො'යි.
- ප. පටි: හ හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
- ස. අනු: හපි ගබ්‍රහණයාය බ්‍රහ්මදෙසනා, බ්‍රහ්මසවණං -පෙ-පුබ්බරත්තාපරරත්තං ජාගරියානුයොගො'යි.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ස: හඤ්චි හපි ගබ්‍රහණයාය බ්‍රහ්මදෙසනා, බ්‍රහ්මසවණං -පෙ- පුබ්බරත්තාපරරත්තං ජාගරියානුයොගො,
- ස. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ "අපි ගබ්‍රහණයාය බ්‍රහ්මාණ්ඩයෝ"යි.
2. ස. ප්‍ර: අපි ගබ්‍රහණයාය බ්‍රහ්මාණ්ඩයෝ'යි.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: හනු ඤේ පච්චයා සමමාදිවසීයා උපපාදය.¹ පරතො ව භොගො යොතිසො ව මනසිකාරො'යි.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. ස: හඤ්චි ඤේ පච්චයා සමමාදිවසීයා උපපාදය.¹ පරතො ව භොගො යොතිසො ව මනසිකාරො,
- ස. පා: නො ව වත රෙ වත්තබ්බෙ "අපි ගබ්‍රහණයාය බ්‍රහ්මාණ්ඩයෝ"යි.
3. ස. ප්‍ර: අපි ගබ්‍රහණයාය බ්‍රහ්මාණ්ඩයෝ'යි.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: පුත්තාසා පමත්තාසා මුට්ඨාසානිසා අසමපජානාසා බ්‍රහ්මාණ්ඩයෝ'යි.
- ප. පටි: හ හෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

බ්‍රහ්මාණ්ඩයක කථා නිවර්තනා.

22. 4.

බමමාහිසමය කථා

[අතීතභවයෙහි ඉන්ද්‍රාභාසනතලකු මව්කුසු වැස තිත්මෙන්තා දක ගඟියොත්තෙහි බමාහිසමය (පලාගොතනර බමාවබොධය) ඇතැ'යි සමහර උත්තරාසථකයන් සෙසින් ලබ්ධි ගන්තවුන්ගේ වාද බිඳුනම 'බමමාහිසමය කථා' එයි]

1. ස. පු: ගඟීයයාගෙහි (මව්කුසු) බමාහිසමය ඇද්ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. අනු: ගඟීයයාගෙහි බමීදෙනනා, බමිභුවණ, බමි - සාකච්ඡා, පරිපාච්ඡා, සීලනමාදන, ඉන්ද්‍රියයන්හි ගුණාචාරතා, භොජනයෙහි මාත්‍රයතා, සුචරාත්‍ර අපරරාත්‍රයෙහි ජාගහ්‍යානුයෝග ඇද්ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ස. අනු: ගඟීයයාගෙහි බමීදෙනනා, බමිභුවණ ... සුචරාත්‍රාපරරාත්‍රයෙහි ජාගහ්‍යානුයෝග නැත් ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. ස: ඉදින් ගඟීයයාගෙහි බමීදෙනනා, බමිභුවණ...සුචරාත්‍රාපරරාත්‍රයෙහි ජාගහ්‍යානුයෝග නැත් නම්,
- ස. පා: හවත, 'ගඟීයයාගෙහි බමාහිසමය ඇතැ'යි නො කියැවුතු මැ යැ.
2. ස. පු: ගඟීයයාගෙහි බමාහිසමය ඇද්ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. අනු: සමාන්තරවෙහි ඉපැත්මට පරතොක්ෂොප යැ යොතිසොමනසකාර යැ යි ප්‍රත්‍යයයෝ දෙදෙනෙක් ඇත්තානු නො?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ
- ස. ස: ඉදින් සමාන්තරවෙහි ඉපැත්මට පරතොක්ෂොප යැ යොතිසොමනසකාර යැ යි ප්‍රත්‍යයයෝ දෙදෙනෙක් ඇත් නම්,
- ස. පා: හවත, ගඟීයයාගෙහි බමාහිසමය ඇතැ'යි නො කියැවුතු මැ යැ.
3. ස. පු: ගඟීයයාගෙහි බමාහිසමය ඇත් ද?
- ප. පටිකුසු: එසේ යැ.
- ස. අනු: සුත්තයාහට ප්‍රත්‍යයයාහට මුඛිකමාසි ඇතිතාහට සමාන්තරවෙහි නැතිතාහට බමාහිසමය වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

බමමාහිසමය කථා නිමි,

නිකායාපි කථා

1. ස. පු. අපි ගබ්බසෙය්‍යාය අරහත්තපත්ති'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: අමනා.
 ස. අනු: සුත්තස්ස පමනත්තස්ස මුට්ඨස්සතිස්ස¹ අසම්ප-
 ජානස්ස අරහත්තපත්ති'ති
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
2. ස. පු. අපි සුපිනගතස්ස ධම්මාතිසම්මයෝ'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: අමනා.
 ස. අනු: සුත්තස්ස පමනත්තස්ස මුට්ඨස්සතිස්ස¹ අසම්පජ්-
 නස්ස ධම්මාතිසම්මයෝ'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
3. ස. පු: අපි සුපිනගතස්ස අරහත්තපත්ති'ති
 ප. පටිඤ්ඤා: අමනා.
 ස. අනු: සුත්තස්ස පමනත්තස්ස මුට්ඨස්සතිස්ස¹ අසම්පජ්-
 නස්ස ධම්මාතිසම්මයෝ'ති.
 ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-

නිකායාපි කථා නිමිතං.

22 5-7.

තිස්සෝපි කථා.

[උපන් නො බෝකල් ඇති ශ්‍රෝතෘපනනයන්ගේ අභිත්තිප්‍රාප්තිය ද, සුප්‍රසාදයා උමාසියගේ සත්වැසි ගතිය ද දැක ගතියෙකාගෙහි අභිත්තිප්‍රාප්ති ඇතැයි ද, කේතනගෙහි ආකාශගමනාදිය දැක එහි 'බමාහිසමයත් අභිත්තිප්‍රාප්තියත් ඇතැ'යි ද උත්තරාපට්ඨයෙන් සෙසින් උබ්බි ගත්තමුන්ගේ වාද බිඳුනට 'තිස්සෝපි කථා' එයි.]

1. ස. ප්‍ර: ගතියෙකාගෙහි අභිත්තිප්‍රාප්ති ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: නිද්ධිපියාහට පමාබ්බවුට මුලාසි ඇතියාහට සමාන්තර නැතියාහට රහත්බව ලැබේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

- 2.. ස. ප්‍ර: ස්වප්‍රකාශයාහට බමාහිසමය ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සුප්‍රසාදයාහට ප්‍රමත්තයාහට මුඛිතසමාති ඇතියාහට සමාන්තර නැතියාහට බමාහිසමය ඇද්ද?
- ප. ප්‍ර: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

3. ස. ප්‍ර: ස්වප්‍රකාශයාහට අභිත්තිප්‍රාප්ති ඇද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: සුප්‍රසාදයාහට ප්‍රමත්තයාහට මුඛිතසමාති ඇතියාහට සමාන්තර නැතියාහට බමාහිසමය වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

තිස්සෝපි කථා නිමි.

22. 8.

අබ්‍යාකත කථා

1. ස. පු: සබ්බං සුපිනගගග්ගං විතතං අබ්‍යාකතනති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: සුපිනනෙතන පාණං භතෙය්‍යා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. ඡ: හඤ්චි සුපිනනෙතන පාණං භතෙය්‍ය,
 ස. පා: නො ව චිත රෙ චිත්තබ්බෙ "සබ්බං සුපිනගගග්ගං විතතං අබ්‍යාකත"නති.
- 2 ස. පු: සුපිනනෙතන අද්දිත්තං ආදිගෙය්‍ය -පෙ- මුඛං
 භණ්ණෙය්‍ය -පෙ- පිසුනං¹ භණ්ණෙය්‍ය -පෙ- ඵරුසං
 භණ්ණෙය්‍ය -පෙ- සම්ඵං පලපෙය්‍ය² -පෙ- සන්ධි,
 ජිනේදෙය්‍ය -පෙ- නිලොපං ගරෙය්‍ය -පෙ- එකා-
 ගාරිකං කාරෙය්‍ය-පෙ- පරිපඤ්චි තිට්ඨෙය්‍ය -පෙ-
 පරදුරං ගච්ඡෙය්‍ය -පෙ- ගාමිඝ්‍යානං කාරෙය්‍ය
 -පෙ-නිගමිඝ්‍යානං කාරෙය්‍ය -පෙ- සුපිනනෙතන
 මෙච්ඡනං ධම්මං පතිසෙවෙය්‍ය -පෙ- සුපිනගගග්ගං
 අසුචි මුළුවෙය්‍ය -පෙ- සුපිනනෙතන දුතං දදෙය්‍ය
 -පෙ- චිචරං දදෙය්‍ය -පෙ- පිණ්ඩපාතං දදෙය්‍ය
 -පෙ- සෙතාසනං දදෙය්‍ය -පෙ- ගිලාන-
 පච්චග්ගෙහසප්පරිකඛාරං දදෙය්‍ය පෙ- බ්‍යාදනීයං
 දදෙය්‍ය -පෙ- භොජනීයං දදෙය්‍ය -පෙ- පානීයං
 දදෙය්‍ය -පෙ- වේනීයං විනේදෙය්‍ය -පෙ- වේනීයෙ
 මාලං ආරොපෙය්‍ය-පෙ- භානං ආරොපෙය්‍ය-පෙ-
 විලෙපනං ආරොපෙය්‍ය පෙ වේනීයං අභිදකඛිණං
 කාරෙය්‍යා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. ඡ: හඤ්චි සුපිනනෙතන වේනීයං අභිදකඛිණං
 කාරෙය්‍ය,
 ස. පා: නො ව චිත රෙ චිත්තබ්බෙ "සබ්බං සුපිනගගග්ගං විතතං අබ්‍යාකත"නති.

1. පිසුණ - සිඹු.

2. සම්ඵං පලාපෙය්‍ය - සිඹු, සපේසපලාපෙය්‍ය - PTS

22. 8.

අඛ්‍යාත කපා

[“අපේකා ගිකිවෙ වෙතනා, සා ම බො අඛ්‍යාතාපිකා” යන වචන හෙයින් ස්වභාවයෙන් හැම වෙතනා අඛ්‍යාත වෙති’යි සම්භර උපතරාපථයෙන් හෙයින් ලඛි ගත්තුවුන්ගේ වාද බිඳුනම ‘අඛ්‍යාත කපා’ එයි.]

1. ස. ප්‍ර: ස්වභාවයෙන් හැම සිත් අඛ්‍යාත වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. අනු: ස්වභාවයෙන් ප්‍රාණසාත කරන්නේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. ධ: ඉදින් ස්වභාවයෙන් ප්‍රාණසාත කරන්නේ වී නම්,
- ස. පා: හවත, ස්වභාවයෙන් හැම සිත් අඛ්‍යාත වෙති’යි නො කියැවුණු මැ යැ.

2. ස. ප්‍ර: ස්වභාවයෙන් අසිතාදත් ගත්තේ වේ ද? ... මුසවා බණන්තේ වේ ද ... පිසුනුබස් කියන්නේ වේ ද... පරොස්බස් බණන්තේ වේ ද ... පලප් බණන්තේ වේ ද ... ගාහසකි සිදුනේ වේ ද ... ගම් වොලො-ගෙන යන්නේ වේ ද ... එක් ගෙයක් වොලො-ගන්නේ වේ ද ... කඛපලාසොරකම්ම මහමග සිටුවේ වේ ද ... පරබ්බවත් කරා යන්නේ වේ ද ... ගම් නසනකම් කරනුයේ වේ ද ... නියමගම් නසන කම් කරනුයේ වේ ද ... ස්වභාවයෙන් මෙමුච්චනම් සෙවන කරන්නේ වේ ද ... ස්වභාවයෙන් අසුචි (අනු) මිදෙන්නේ වේ ද ... ස්වභාවයෙන් දත් දෙන්නේ වේ ද ... සිවුරු දෙන්නේ වේ ද... පිඹුවා දෙන්නේ වේ ද ... සෙනසුන් දෙන්නේ වේ ද ... ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර දෙන්නේ වේ ද... බාදු දෙන්නේ වේ ද... බොජුන් දෙන්නේ වේ ද ... පැත් දෙන්නේ වේ ද ... සැ වදනේ වේ ද ... සැයෙහි මාලා තගන්නේ වේ ද ... ගකි තගන්නේ වේ ද ... විලෙටුත් තගන්නේ වේ ද... සැය පැදකුණු කරන්නේ වේ ද?

- ප. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ස. ධ: ඉදින් ස්වභාවයෙන් වේදනාය ප්‍රදක්ෂිණා කරන්නේ වී නම්,
- ස. පා: හවත, ‘ස්වභාවයෙන් හැම සිත් අඛ්‍යාත වෙති’යි නො කියැවුණු මැ යැ.

3. ප. පු: න වතකබ්බං “සබ්බං සුපිතගතස්ස විතතං අඛණ්ඩත”න්ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. අනු: නත්තු සුපිතගතස්ස විතතං අබ්බොහාරියං වුත්තං ගගච්ඡා’ති.
- ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ප. ඤ: හඤ්චී සුපිතගතස්ස විතතං අබ්බොහාරියං වුත්තං ගගච්ඡා,
- ප. පා: තෙන¹ වත ථෙර වජ්ඣනෙබ්බ “සබ්බං සුපිතගතස්ස විතතං අඛණ්ඩත”න්ති.

අඛණ්ඩ කථා නිමිත්තා

8. ප. ප්‍ර: සච්ඡායායාගේ හැම සිත් අව්‍යාකත වෙති'යි
නො කියැවුණු මේ ද?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. අනු: “සච්ඡායාගේ සිත අව්‍යවහාරක යැ”යි
භාෂාවකින් විසින් විදාරනලද නො?
- ස. පටිඤ්ඤ: එසේ යැ.
- ප. ථ: ඉදින් ‘සච්ඡායාගේ සිත අව්‍යවහාරක යැ’යි
භාෂාවකින් විසින් විදාරනලද වී නම්,
- ප. පා: එකරුණින් හව්න, ‘සච්ඡායාගේ හැම සිත්
අව්‍යාකත වෙති’යි කියැවුණු මැ යැ.

අව්‍යාකත කථා නිමි.

ආසෙවනපච්චය කථා

- 1 ස ප්‍ර: නැති කාවි ආසෙවනපච්චයතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: නනු වුතතං හගවතා: “පාණාතිපාතො භික්ඛවෙ ආසෙවිතො භාවිතො ඛුලුකිකතො තිරයසංවතන- නිකො තිරච්ඡානසොතිසංවතනනිකො පෙතති- විසයසංවතනනිකො, යො සබ්බලුහසො පාණාති- පාතස්ස විපාකො මනුස්සගුතස්ස අප්පාසුක- සංවතනනිකො හොති”ති 2. අපේ’ව සුතතතොතා’ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. පා: තෙන හි “අනි කාවි ආසෙවනපච්චයතා”ති.
2. ස. ප්‍ර: නැති කාවි ආසෙවනපච්චයතා'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: නනු වුතතං හගවතා: “අදින්නාදුතං භික්ඛවෙ අසෙවිතං භාවිතං ඛුලුකිකතං තිරයසංවතනනිකං තිරච්ඡානසොතිසංවතනනිකං පෙතතිවිසයසං- වතනනිකං, යො සබ්බලුහසො අදින්නාදුතස්ස විපාකො මනුස්සගුතස්ස හොගබ්‍යසනසංවතන- නිකො හොති -පෙ- යො සබ්බලුහසො කාමේසු මිච්ඡාචාරස්ස විපාකො මනුස්සගුතස්ස සපතන- වෙරසංවතනනිකො හොති-පෙ යො සබ්බලුහසො මුසාචාරස්ස විපාකො මනුස්සගුතස්ස අගුතබ්‍ය- කබානසංවතනනිකො¹ හොති -පෙ- යො සබ්බ- ලුහසො පිසුතාය වාචාය විපාකො මනුස්සගුතස්ස ඔතොගි හෙදනසංවතනනිකො හොති -පෙ- යො සබ්බලුහසො ඵරුසාය වාචාය විපාකො මනුස්ස- ගුතස්ස අමනාපසඤ්ඤාසංවතනනිකො හොති -පෙ-

^a අසාකඛිකතර - දුම්රිකවිපාකසුතත
අබ්‍යුතබ්‍යසනසංවතනනිකො - සිමු, PTS

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

22. 9.

ආසෙවනපච්චය කපා

[සඵඛමයෝ කණ්ණිකසහ, මොහොතකුළු යිම ආසෙවනප්‍රත්‍යය සෙමුනා කිසි දහරමක් නැත. එසෙයින් කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයතායෙක් නැත. ආසෙවනප්‍රත්‍යය බැවින් උපන් කිසි ධර්මයෙක් නැතැ'යි සමහර උපකරාපථයන් සෙයින් ලබ්ධි ශක්තවුන්ගේ වාද විළුනට 'ආසෙවන පෙම්ම කපා' එයි.]

1. ස. ප්‍ර: කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයතායෙක් නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: හාග්‍යවතුන් විසින් වදාරනලද නො: "මහණෙනි, ප්‍රාණඝාතකමීය ආසෙවන කරනලද්දේ හෘමිත කරනලද්දේ ඛුල කරනලද්දේ තීර පිණිස පවත්නේ යැ. තිරිසන් යොන් පිණිස පවත්නේ යැ. ප්‍රෙතවිෂය පිණිස පවත්නේ යි. ප්‍රාණ-ඝාතයාගේ හෘමිට ලඝු වූ යම් විපාකයෙක් ඇද්ද, ගේ මිත්‍රභ්‍ය වුවහුට අලාභ පිණිස පවත්නේ වේ" යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මෑ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. පා: එකරුණින් කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයතායෙක් ඇත.
2. ස. ප්‍ර. කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයතායෙක් නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: හාග්‍යවතුන් මහත්තේ විසින් වදාරනලද නො: "මහණෙනි, අදහ්‍යාදායකමීය ආසෙවන කරන ලද්දේ පුරුෂ කරනලද්දේ පුතපුතා වඩනලද්දේ තීරය පිණිස පවත්නේ යැ. තිරිසන්යොති පිණිස පවත්නේ යැ. ප්‍රෙතවිෂය පිණිස පවත්-නේ යි. අදහ්‍යාදායකමීයාගේ හෘමිට ලඝු යම් විපාකයෙක් ඇද්ද, ඒ මිනිස් වුවහුට භොග-ව්‍යසන පිණිස පවත්නේ වෙයි ... කාමමිත්‍රා-වාරකමීයාගේ හෘමිට ලඝු යම් විපාකයෙක් ඇද්ද, ඒ මිනිස් වුවහුට සතුරුවෙර පිණිස වැටෙන්නේ වෙයි ... මාභාවාදකමීයාගේ හෘමිට ලඝු යම් විපාකයෙක් ඇද්ද, ඒ මිනිස් වුවහුට අතුකාඛ්‍යාන (බොරු වොදනා) පිණිස වැටෙන්නේ වෙයි ... පිගුවච්චිත කමීයාගේ හෘමිට ලඝු යම් විපාකයෙක් ඇද්ද, ඒ මිනිස් වුවහුට මිතුරන් කෙරෙන් බිදුනා පිණිස පවත්නේ වෙයි ... පරුෂච්චිතයාගේ හෘමිට ලඝු යම් විපාකයෙක් ඇද්ද, ඒ මිනිස් වුවහුට අමිතාපහබද පිණිස පවත්නේ වෙයි ...

යො සබ්බලුහසො සම්ඵලලාපස්ස.¹ විපාකො මිත්තස්සභුතස්ස අනාදෙය්‍යවාචසංවත්තනිකො භොති. සුරාමේරයපානං භික්ඛවෙ අසෙවිතං -පෙ- යො සබ්බලුහසො සුරාමේරයපානස්ස විපාකො මිත්තස්සභුතස්ස උම්මත්තකසංවත්තනිකො භොති''ති.² අතේ'ව සුත්තතොනො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. පා: තෙන හි අතේ කාවි ආසෙවනපච්චයතො'ති.

8. ස. පු: හතේ කාවි ආසෙවනපච්චයතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: හත්තු වුත්තං හගච්ඡා: "ඔච්ඡාදිට්ඨි භික්ඛවෙ ආසෙවිතා භාවිතා ඛිත්තලිකතා තිරයසංවත්තනිකා තිරච්ඡානගොතිසංවත්තනිකා පෙතතිවිසයසංවත්තනිකා''ති. අතේ'ව සුත්තතොනො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. පා: තෙන හි "අතේ කාවි ආසෙවනපච්චයතො''ති.

4. ස. පු: හතේ කාවි ආසෙවනපච්චයතො''ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: හත්තු වුත්තං හගච්ඡා: "ඔච්ඡාසංකප්පො -පෙ- ඔච්ඡාසමාඛි භික්ඛවෙ ආසෙවිතො භාවිතො -පෙ- පෙතතිවිසයසංවත්තනිකො''ති අතේ'ව සුත්තතොනො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. පා: තෙන හි අතේ කාවි ආසෙවනපච්චයතො'ති.

8. ස. පු: හතේ කාවි ආසෙවනපච්චයතො'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

1. සම්මපපපසං - සිඤ්ඤා.

2. අධිකරණාකර - දුම්මරකපිටාකසුත්ත

සම්ප්‍රදායයෙන් හැට්ට ලක්‍ෂ යම් විපාකයෙක්
ඇද්ද, ඒ මිනිස් චූළිකාව අනාදෙය (නො පිළිගත-
යුතු) වචන පිණිස පවත්නේ වෙයි. මහණෙනි,
රහමේරපත්‍ර ආසෙවන කරනලද්දේ ... සුරා-
මේරයපානකම්‍යයෙන් යම් හැට්ට ලක්‍ෂ විපාකයෙක්
ඇද්ද, ඒ මිනිස් චූළිකාව උමතු ව පිණිස වැටෙන්නේ
වේ” යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයකයෙක් ඇත.

3. ස. ප්‍ර: කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයකයෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සාග්‍යවතුන් වීසින් වදාරනලද නො: “මහණෙනි,
මිථ්‍යාදූෂිත ආසෙවන කරනලද්දී භාවනා කරන
ලද්දී ඔහුල කරනලද්දී තිරය පිණිස වැටෙන්නී
තිරිසත්ථයානව වැටෙන්නී ප්‍රේතමිත්‍යව වැටෙන්නී
වේ” යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයකයෙක් ඇත.

4. ස. ප්‍ර: කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයකයෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: සාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො:
“මිථ්‍යාසංකල්ප ... මහණෙනි, මිථ්‍යාසංකල්ප
ආසෙවන කරනලද්දේ භාවනා කරනලද්දේ ...
ප්‍රේතමිත්‍යව වැටෙන්නේ වේ” යයි වදාළ සුත්‍රාන්ත-
යෙක් ඇත්තේ මැ නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. පා: එකරුණින් කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයකයෙක් ඇත.

5. ස. ප්‍ර: කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයකයෙක් නැද්ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

- ස අනු: නනු වුතනං භගවතා: “සමමාදුරිසී භික්ඛවෙ ආසෙවිතා භාවිතා ඛුලිකතා අමතොගධා භොති අමතපරායනා අමතපරිඥොසානා”ති. අපේ’ව සුතතඤ්ඤා’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. පා: තෙන හි “අත්ථි කාවි ආසෙවනපච්චයතා”ති.
6. ස. පු: නත්ථි කාවි ආසෙවනපච්චයතා’ති.
- ප. පටි: ආමිත්තා.
- ස. අනු: නනු වුතනං භගවතා: සමමාසංකප්පො භික්ඛවෙ ආසෙවිතො භාවිතො ඛුලිකතො -පෙ- සමමා-සමාධි භික්ඛවෙ ආසෙවිතො භාවිතො ඛුලිකතො අමතොගධො භොති අමතපරායනො අමතපරිඥොසානො”ති. අපේ’ව සුතතඤ්ඤා’ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. පා: තෙන හි “අත්ථි කාවි ආසෙවනපච්චයතා”ති.

ආසෙවනපච්චය කථා නිමිසිතා.

- ස අනු: භාෂාවකුත් වගන්තේ මිසිත් වදාරනලද නො: "මහණෙනි, සමාන්තරාදිය ආසෙවන කරනලද්දී භාවනා කරනලද්දී ඔහු කරනලද්දී අමානසෙහි ඇතුළු වෙයි. අමානස පිහිටි නොව ඇත්තී වෙයි. අමානස කෙළවර කොට ඇත්තී වේ" යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. පා: එකරුණින් කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයකයෙක් ඇත.
6. ස. පු: කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයකයෙක් නැද්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: භාෂාවකුත් වගන්තේ මිසිත් වදාරනලද නො: "මහණෙනි, සමාන්තරාදිය ආසෙවන කරන ලද්දේ වඩනලද්දේ පුනපුනා වඩනලද්දේ ... මහණෙනි, සමාන්තරාදිය ආසෙවන කරනලද්දේ වඩනලද්දේ පුනපුනා වඩනලද්දේ අමානසෙහි ඇතුළු වූයේ වෙයි. අමානසපරායණ වූයේ අමානසයෙහි වසන වූයේ වේ" යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. පා: එකරුණින් කිසි ආසෙවනප්‍රත්‍යයකයෙක් ඇත.

ආසෙවනපථවිභ කථා නිමි.

22. 10.

බණික කථා

1. ස. පු: එකවිතතකබණිකා සබ්බෙ ධම්මා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: විතෙත මහාපථවි සණ්ඨාති, මහාසමුද්දෙ සණ්ඨාති, සිහෙරුපබ්බතරාජා සණ්ඨාති, ආපො සණ්ඨාති, තෙජෝ සණ්ඨාති, වායො සණ්ඨාති, තිණකට්ඨ-චනප්පතයො¹ සණ්ඨාතති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ - පෙ-
2. ස. පු: එක විතතකබණිකා සබ්බෙ ධම්මා'ති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: චක්ඛායතනං චක්ඛුමිඤ්ඤාණෙන සහජාතති.
 ප. පටි: න හෙවං විතතබ්බෙ - පෙ-
3. ස. පු: චක්ඛායතනං චක්ඛුමිඤ්ඤාණෙන සහජාතති.
 ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. අනු: නනු ආයසමා සාපිපුතො ඵතදවොච: “අජ්ඣතති කඤ්ච² ආවුසො චක්ඛුං අපරිහින්නං භොති, බ්බරු ච රූපා න ආපාථං ආගච්ඡති, නො ච තජ්ජෝ සම්මනාභාරො භොති, නෙව තාච තජ්ජං මිඤ්ඤාණභාගං³ පාතුභාවො භොති. අජ්ඣතතිකඤ්චච ආවුසො චක්ඛුං අපරිහින්නං භොති, බ්බරු ච රූපා ආපාථං ආගච්ඡති, නො ච තජ්ජෝ සම්මනාභාරො භොති, නෙව තාච තජ්ජං මිඤ්ඤාණභාගං³ පාතුභාවො භොති. සතො ච බො ආවුසො, අජ්ඣතති කඤ්චච චක්ඛුං අපරිහින්නං භොති, බ්බරු ච රූපා ආපාථං ආගච්ඡති, තජ්ජෝ ච සම්මනාභාරො භොති, ඵමං තජ්ජං මිඤ්ඤාණභාගං පාතුභාවො භොති”ති.⁴ අද්ධෙව සුත්තප්පොයා'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
 ස. පා: තෙත ගි න විතතබ්බො: “චක්ඛායතනං චක්ඛු මිඤ්ඤාණෙන සහජාත”ති.

1. තිණකට්ඨවතප්පතයො - සිඬු, මජ්ඣ. PTS
 2. අජ්ඣතතිකඤ්චච - සිඬු, මජ්ඣ.
 3. මිඤ්ඤාණභාගං - සිඬු.
 4. අජ්ඣතතිකාය - මහානිකායපදාම සුත්ත.

22. 10.

ඛණ්ඩ කපා

[යම් හෙයෙකින් සම්සංඝකාන ධර්මයෝ අනිත්‍ය වෙන් ද, එහෙයින් ඔහු හැම එකවිත්තකෂණික වෙන් මැ යැ. අනිත්‍යතා සංඝකාරධර්ම සමාන වුව ද එකෙක් වහා නිදෙයි, එකෙක් වහා නො නිදෙයි. මෙහි ලා කවර නියමයෙන් මේ දැයි පුඵභෙල අපරභෙලනිකාය වාසින් ගේ ලබ්ධියෙන් ඇද්ද උන් ගෙන 'එකවිත්තකෂණික කපා' එයි.]

1. ස. පු: සම්ධර්මයෝ එකවිත්තකෂණික වෙන් ද?
 ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: විත්තයෙහි මහාපාච්ඡික පිහිටා ද, මහා සමුද්‍රය පිහිටා ද, සිතොරුපථිකරාජයා පිහිටා ද, අභිධාන පිහිටා ද, තෙජස් පිහිටා ද, වායු පිහිටා ද, තාණකාච්චිතසාතිහු පිහිටන් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
2. ස. පු: හැම ධර්මයෝ එකවිත්තකෂණික වෙන් ද?
 ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: චක්ඛුරායතනය චක්ඛුර්විඤ්ඤනය හා සමග සහජාත වේ ද?
 ප. පටි: එසේ නො කියැහුතු යැ ...
3. ස. පු: චක්ඛුරායතනය චක්ඛුර්විඤ්ඤනය හා සමග සහජාත වේ ද?
 ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 ස. අනු: ආයුමේන් ශාඛිපුත්‍ර තෙරණුවෝ තෙල වදලාහු නො: "ඇවැත්ති, ආරාධනාමික චක්ඛුසත් නො: නිදුණේ මේ ද, බාහිර රූපයෝත් ආපාචයට (හමුවට) නො: එන් ද, තදනුරූප (එයින් උපන්) මනසිකාරයන් නො: මේ ද, ඒ තාක් තදනුරූප (එයින් උපන්) විඤ්ඤනයෙන් ප්‍රාදුර්භාවය නො: මේ මැ යි. ඇවැත්ති, ආරාධනාමික චක්ඛුසත් නො: නිදුණේ මේ ද, බාහිර රූපයෝත් ආපාචයට එන් ද, තදනුරූප මනසිකාරයන් නො: මේ ද, ඒ තාක් තදනුරූප විඤ්ඤනයෙන් ප්‍රාදුර්භාවය නො: මැ වෙයි. ඇවැත්ති, යම් හෙයකින් ආරාධනාමික චක්ඛුසත් නො: නිදුණේ මේ ද, බාහිර රූපයෝත් ආපාචයට එන් ද, තදනුරූප මනසිකාරයන් මේ ද, මෙසේ තදනුරූපවිඤ්ඤනයෙන් ප්‍රාදුර්භාවය මේ" ය යි වදල පුත්‍රානායකෝ ඇත්තේ මැ නො?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. පා: එකරුණින් 'චක්ඛුරායතනය චක්ඛුර්විඤ්ඤනය හා සහජාත වෙති'යි නො කියැහුතු යැ.

4. ස. පු: එකවිත්තකකණ්ණිකා සබ්බෙ ධම්මාති.
ප. පටි: ආමන්තා.
ස. අනු: සොකායතනං -පෙ- සාකායතනං -පෙ- ජිව්හා-
යතනං -පෙ- කායායතනං කායවිඤ්ඤාණෙන
සහජාතනති.
ප. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: කායායතනං කායවිඤ්ඤාණෙන සහජාතනති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. අනු: නත්තු ආයතනං සංවිජුග්ගතං එතදවොච:
“අජ්ඣතතිකො චෙ¹ ආවුසො, කායො අපරි-
තින්නො භොති, ඛාගිරා ච ඵොට්ඨබ්බො න අපාථා
ආගච්ඡති, නො ච -පෙ- අජ්ඣතතිකො චෙච
ආවුසො කායො අපරිතින්නො භොති. ඛාගිරා ච
ඵොට්ඨබ්බො අපාථං ආගච්ඡති, නො ච -පෙ-
යතො ච ඛො ආවුසො, අජ්ඣතතිකො චෙච
කායො අපරිතින්නො භොති ඛාගිරා ච ඵොට්ඨබ්බො
අපාථං ආගච්ඡති, තජ්ජො ච සමන්තාභාරො
භොති, එචං තජ්ජං විඤ්ඤාණභාගස්ස පාසුභාවො
භොති”ති² අනෙච ඥාතන්තො’ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ස. පා: තෙන හි න චත්තබ්බං “කායායතනං කාය-
විඤ්ඤාණෙන සහජාත’නති.
6. ප. පු: න චත්තබ්බං එකවිත්තකකණ්ණිකා සබ්බෙ ධම්මා’ති.
ස. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
ප. අනු. සබ්බෙ ධම්මා තිච්චො ධුමා සස්සතා අභිපරිනාම-
ධම්මා’ති.
ස. පටි: න හෙවං චත්තබ්බෙ -පෙ-
ප. පා: තෙන හි එකවිත්තකකණ්ණිකා සබ්බෙ ධම්මා”ති.

බණිත කථා නිමිතිතා.

අවංචිසතිමො වග්ගො නිමිතිතො.

තක්කප්පනං:

“අපි කිඤ්චි සඤ්ඤාජනං අපාභාය පරිතිබ්බොතං, අරහා භුසල විතොසා
පරිතිබ්බොතති, අරහා අනෙඤ්ජ ධීතො පරිතිබ්බොතති,
අපි ගබ්භසෙය්‍යාය ධම්මානිසම්මො, අපි ගබ්භසෙය්‍යාය අරහත්තප්පනති,
අපි සුපිනගහස්ස ධම්මානිසම්මො, අපි සුපිනගහස්ස අරහත්තප්පනති,
සබ්බං සුපිනගහස්ස විතං අභිසංකතං,
නත්ති කාචි අසෙවිතපච්චයතා, එකවිත්තකකණ්ණිකා සබ්බෙ ධම්මා.

1. චෙච - සිද්ධි, මජ්ඣ.

2. අජ්ඣතතිකාය - මහානිකායෙදුම සුත්ත

4. ස. පු: සඵබමයෝ එකවිත්තසාණික වෙත් ද?
- ප. පරි: එසේ යැ.
- ස. අනු: ප්‍රොත්‍රායතනං... ස්‍රාණායතනං... ජිහ්වායතනං... කායායතනං කායමිඤ්ඤාය හා සහජාත වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
5. ස. පු: කායායතනං කායමිඤ්ඤාය හා සහජාත වේ ද?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: ආයුමෙත් ආරිපුත්‍රා තෙරණුවෝ තෙල වදලාහු නො: “ආචාත්ති, ආධ්‍යාත්මික කයත් නො බිදුණේ වේ ද, බාහ්‍ය සප්‍රචම්‍යයෝත් ආපාර්‍යපි නො එත් ද, ... ආචාත්ති, ආධ්‍යාත්මික කයත් නොබිදුණේ වේ ද, බාහ්‍ය සප්‍රචම්‍යයෝත් ආපාර්‍යපි එත් ද, ... ආචාත්ති, යම් හෙයෙකින් ආධ්‍යාත්මික කයත් නො බිදුණේ වේ ද, බාහ්‍ය සප්‍රචම්‍යයෝත් ආපාර්‍යපි එත් ද, තදනුරූප ඉතයිකාරත් වේ ද, මෙසේ තදනුරූපමිඤ්ඤායා- යායේ ප්‍රාදුර්භාවය වේ” යයි වදල පුත්‍රානායකෝ ආත්තෝ මැ නො?
- ප. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. පා: එකරුණින් ‘කායායතනං කායමිඤ්ඤාය හා සහජාත වෙති’ නො කියැවුතු යැ.
6. ප. පු: ‘හැම දහම්‍හු එකවිත්තසාණිකයහ’යි නො කියැ- වුතු වේ ද?
- ස. පරිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ප. අනු: හැම දහම්‍හු තිත්‍ය ඉවා ශාඛිත අපිපරිණාමි යිහාව ආත්තාහු වෙත් ද?
- ස. පරි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
- ප. පා: එකරුණින් හැම දහම්‍හු එකවිත්තසාණික වෙති.

සාණික කථා නිමි.

ද්වාවිංශද්විතිය නිමි.

එහි උද්‍යානය:

පරිතිබ්‍යානකථා යැ කුසලවිත්තකථා යැ ආනෙඤ්ඤා කථා යැ බම්බාභි- සම්‍යකථා යැ තිස්සා’පි කථා යැ අභ්‍යාකතකථා යැ ආනෙවනපච්චය කථා යැ බිඳිකකථා යි.

නෙව්සනිමෝ වග්ගො

23. 1.

එකාබලයාගේ කථා

1. ස. පු: එකාබලයාගේ¹ මේථුනා: බමෝ: පතිසෙව්-
තබ්බෝ'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: එකාබලයාගේ අසාමිණේන² ගොතබ්බං
අභිකුට්ඨා: ගොතබ්බං ඒකාබලයා³ ගොතබ්බං
පාරාජිකේන ගොතබ්බන්ති.
- ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බං -පෙ-
2. ස. පු: එකාබලයාගේ මේථුනා: බමෝ: පතිසෙව්-
තබ්බෝ'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.
- ස. අනු: එකාබලයාගේ පාණ්ණා: භත්තබ්බං -පෙ-
අදිත්තං ආදිසිතබ්බං -පෙ- මුසා: භණ්ණිතබ්බං-පෙ-
පිසුනං භණ්ණිතබ්බං-පෙ- ඵරුසං භණ්ණිතබ්බං-පෙ-
සමථං පලපිතබ්බං -පෙ- සඤ්ඤා ජේදිතබ්බං⁴
-පෙ- නිලොපං කාතබ්බං -පෙ- එකාබලයා⁵
කාතබ්බං -පෙ- පරිපජ්ඣො ධාතබ්බං -පෙ-
පරදරො භත්තබ්බං -පෙ- ගාමිකානො⁶
කාතබ්බං -පෙ- නිගමිකානො⁶ කාතබ්බෝ'ති.
- ප. පටි: න ගෙවං චත්තබ්බං -පෙ-

එකාබලයාගේ කථා නිමිත්තා.

1. එකාබලයාගේ - PTS.

2. අසාමිණේන - සිඬු,

3. ඒකාබලයා - සිඬු,

4. ජේදිතබ්බං - සිඬු, PTS

5. ගාමිකානො - සිඬු, මජ්ඣිම, සංය.

6. නිගමිකානො - සිඬු, මජ්ඣිම, සංය.

නෙව්සිවන වග

23. 1.

එකාධිපත්‍යය කළා

[කාරුණ්‍යයෙන් එකාධිප්‍රාය ඇති වූ මෙව්‍ය, සසර දි එක්වීමකි සක්‍රීය හා සමග ත්‍රිභව්‍යජාදික කොට ප්‍රාථමික, තැබීම වගයෙන් එකාධි-ප්‍රාය ඇති වූ මෙව්‍ය, මෙසේ සක්‍රීයජාදි දෙදෙනා මෑ එකාධිප්‍රාය ඇති වූ මෙව්‍ය වැඩි සෙවන කටයුතු යයි අධික වෛතුල්‍යවෘද්ධි සෙවන ලබන ගත්තුවන්ගේ වෘද්ධි ත්‍රිභව 'එකාධිප්‍රාය කථා' එයි]

1. ස. ප්‍ර: එකාබ්‍රාහ්මයෙක් මෙමුද්‍රාවලී සෙවන කටයුතු වේ ද?
- ප. පරිශ්‍රය: එසේ යැ.
- ස. අනු: එකාබ්‍රාහ්මයෙක් අශ්‍රමිණ වියයුතු වේ ද, අභික්‍ෂු වියයුතු වේ ද, ජිහ්නමුල වියයුතු වේ ද, පාරාජික වියයුතු වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...
2. ස. ප්‍ර: එකාබ්‍රාහ්මයෙක් මෙමුද්‍රාවලී සෙවන කටයුතු වේ ද?
- ප. පරිශ්‍රය: එසේ යැ.
- ස. අනු: එකාබ්‍රාහ්මයෙක් ප්‍රාණසාධ කළයුතු වේ ද ... අධිකාදන් කළයුතු වේ ද, මුහුර්ත සිඛියයුතු වේ ද, පිසුනුබස් සිඛියයුතු වේ ද ... පරොක්ෂස් සිඛියයුතු වේ ද ... පලස් සිඛියයුතු වේ ද ... සකිවේද කළයුතු වේ ද ... මහාපිලොප කළයුතු වේ ද, ... එකාශාරික කම් කළයුතු වේ ද ... (කම්පලා සොරකම් පිඛිය) මහමහ සිපියයුතු වේ ද ... පරමුවන් කරා යායුතු වේ ද ... හම් පැහැරීම් කළයුතු වේ ද ... නියමිතම්පැහැරීම් කළයුතු වේ ද?
- ප. පරි: එසේ නො කියැයුතු යැ ...

එකාධිපත්‍යය තුළින් යම්

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

23. 2.

අරහත්තවණ්ණ කථා

1. ස. පු: අරහත්තානං වණ්ණෙහ අමිනුස්සා මෙට්ඨනං
බමමං පඨිසෙවන්ති'ති.

ප. පටිඤ්ඤා: ආමිත්තා.

ස. අනු: අරහත්තානං වණ්ණෙහ අමිනුස්සා පාණං
හත්තනි -පෙ- අදිත්තං අංදියන්ති -පෙ- මුසා
හණන්ති -පෙ- පිසුහා හණන්ති -පෙ- ඵරුසං
හණන්ති -පෙ- සමථං පලපන්ති -පෙ- සකිං
ථිඤ්ඤානති -පෙ- තිලොපං හරන්ති -පෙ-
ඵකාශාරිකං කරොන්ති -පෙ- පරිපඤ්ඤා
තිට්ඨන්ති -පෙ- පරදුරං ගව්ඡන්ති -පෙ-
ගාමිකානං කරොන්ති -පෙ- තිගමිකානං
කරොන්ති'ති.

ප පටි: හ ගෙවං චිත්තබ්බිමං -පෙ-

අරහත්තවණ්ණ කථා නිමිතිතා.

23. 2.

අරගනවණය කථා

[සමාදාන ඉටිසව් ඇති සමාදාන ආකල්ප ඇති පාසනියකින් දැන රහත්වෙසින් සිට අමනුෂ්‍යයෝ මෛත්‍රිකාමිභාවය කෙරෙහි'යි සමහර උත්තරාසථකයන් සෙසින් ලබති යන්නෙන් මාද බිඳුනට 'අරගන-වණය කථා' එයි]

1. ස. ප්‍ර: රහත්විනිත් (රහත් වෙසින්) අමනුෂ්‍යයෝ මෛත්‍රිකාමිභාවය කෙරෙත්ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: රහත්විනිත් අමනුෂ්‍යයෝ ප්‍රාණසාත කෙරෙත් ද... අසිතාදත් කෙරෙත් ද .. මුහුණ බෙණෙත් ද... පිටුපුබිත් බෙණෙත් ද ... පරොක්ඛස් බෙණෙත් ද... පලස් බෙණෙත් ද... සාකිවෙත් ද කෙරෙත් ද... තිලොපහරණ (මහාපිලොප) කෙරෙත් ද .. එක් ගෙයක් පැහැරගන්නා කම් කෙරෙත් ද . කඛපලාසොරකම් කෙරෙත් ද .. මිරිඳු සොරකම් කෙරෙත් ද ... ගම්පහරනා කම් කෙරෙත් ද ... තියම්ගම්පහරනා කම් කෙරෙත් ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

අරගනවණය කථා නිමි.

23. 8.

ඉස්සරියකාමකාරිතා¹ කථා

1. ස. පු: බොධිසතො ඉස්සරියකාමකාරිතාහෙතු විනිපාතං
ගව්ඡති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: බොධිසතො ඉස්සරියකාමකාරිතාහෙතු තිරයං
ගව්ඡති -පෙ- සඤ්ජවං ගව්ඡති -පෙ- කාලසුත්තං
ගව්ඡති -පෙ- තාපනං ගව්ඡති -පෙ- පතාපනං.²
ගව්ඡති -පෙ- සංකාතං ගව්ඡති -පෙ- රොරුචං
ගව්ඡති -පෙ- අවිචං ගව්ඡති'ති.
- ප. පටි: න හෙවං ව්‍යතඤ්ඤ -පෙ-
2. ස. පු: බොධිසතො ඉස්සරියකාමකාරිතාහෙතු විනි-
පාතං ගව්ඡති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: බොධිසතො ඉස්සරියකාමකාරිතාහෙතු විනිපාතං
ගව්ඡති'ති අනෙවං සුත්තනො'ති.
- ප. පටි: නඤ්ඤ
- ස. ස: හඤ්ඤි බොධිසතො ඉස්සරියකාමකාරිතාහෙතු
විනිපාතං ගව්ඡති'ති නනෙවං සුත්තනො,
- ස. පා: නො ව ව්‍යත ඤ්ඤ ව්‍යතඤ්ඤ "බොධිසතො
ඉස්සරියකාමකාරිතාහෙතු විනිපාතං ගව්ඡති"ති.
3. ස. පු: බොධිසතො ඉස්සරියකාමකාරිතාහෙතු ගබ්භ-
සෙය්‍යං ඔක්කමති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.³
- ස. අනු: බොධිසතො ඉස්සරියකාමකාරිතාහෙතු තිරයං
උපපජ්ජෙය්‍ය -පෙ- තිරව්ජ්ජෙය්‍යං උපපජ්ජෙ-
ය්‍යං'ති.
- ප. පටි: න හෙවං ව්‍යතඤ්ඤ -පෙ-

1. ඉස්සරියකාමකාරිතා කථා - මිජ්ඣ.

2. මහානිපාතං - මිජ්ඣ.

3. ආමන්තා - හඤ්ඤ PTS.

23. 8.

ඉස්සරියකාමකාරිතා කථා.

[“බෝසත් ඡද්දන්තජාතකාදියෙහි පෙණෙන පටිදි ඵෙඤ්ඤාසංකාරි ඛට්ඨ (කම්මලය නොව සිය කැමැත්තෙන් ක්‍රියා කිරීම) හෙතුකොට ගෙන නිව්සත් ගත වෙයි, විනිපාතයට යෙයි, ගභීයයාච්ඡාදයෙන්, දුෂ්කරක්‍රියා කෙළේ යැ. මෙරමා නො තවනු කෙළේ යැ. අනාගායනාමක්ත්‍ර උදෙසි”යි අනුකතියායමාසීන් යෙයින් ලබයි ඔන්ත චුත්තේ මාද විදුතම “ඉස්සරියකාමකාරිතා කථා” එයි.]

1. ස. පු: බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසංකාරිතා (අදහස ඉටුකිරීමට සිය කැමැත්තෙන් ක්‍රියා කිරීම) හෙතුවින් විනිපාතයට (නිරයට වුවත්) යන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසංකාරිතා හෙතුවින් නිරයට යන්නේ වේ ද ... සඤ්ජවම්භනිරයට යන්නේ වේ ද ... කාලසුත්‍රම්භනිරයට යන්නේ වේ ද ... තාපම්භනිරයට යන්නේ වේ ද ... ප්‍රතාපම්භනිරයට යන්නේ වේ ද ... සංඝකාමම්භනිරයට යන්නේ වේ ද ... රෝරච්ඡම්භනිරයට යන්නේ වේ ද ... අවිම්භනිරයට යන්නේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

2 ස. පු: බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසංකාරිතා හෙතුවින් විනිපාතයට යන්නේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: ‘බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසංකාරිතා හෙතුවින් විනිපාතයට යෙති’යි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ මැ වේ ද?

ප. පටි: නැත.

ස. ස: ඉදින් බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසංකාරිතා හෙතුවින් විනිපාතයට යෙති’යි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් නැත්තේ මැ වී නම්,

ස. පා: හවත, ‘බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසංකාරිතා හෙතුවින් විනිපාතයට යෙති’යි නො කියැවුතු මැ යැ.

3 ස. පු: බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසංකාරිතා හෙතුවින් ගභීයයාච්ඡාද (ගැබ්ගොවීමට) වදනේ වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසංකාරිතා හෙතුවින් නිරයෙහි උපදනේ වේ ද ... නිරිසන්තොන්ති උපදනේ වේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. ස. පු: බොධිසතො ඉක්ඛාරියකාමකාරිතාහෙතු භබ්බසෙය්‍යං ඔක්කමිති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: බොධිසතො ඉද්ධිමාති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
5. ස. පු: බොධිසතො ඉද්ධිමාති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: බොධිසතො¹. ඡන්ද්‍රිපාදො භාවිතො -පෙ- විරිද්ධිපාදො -පෙ- විතක්ඛිපාදො -පෙ- විමංසිද්ධිපාදො භාවිතො'ති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-
6. ස. පු: බොධිසතො ඉක්ඛාරියකාමකාරිතාහෙතු භබ්බසෙය්‍යං ඔක්කමිති'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: 'බොධිසතො ඉක්ඛාරියකාමකාරිතාහෙතු භබ්බසෙය්‍යං ඔක්කමිති'ති අතොච සුත්තනො'ති.
- ප. පටි: නති.
- ස. ස: හඤ්චි 'බොධිසතො ඉක්ඛාරියකාමකාරිතාහෙතු භබ්බසෙය්‍යං ඔක්කමිති'ති නතොච සුත්තනො,
- ස. පා: නො ච වත රො වත්තබ්බෙ 'බොධිසතො ඉක්ඛාරියකාමකාරිතාහෙතු භබ්බසෙය්‍යං ඔක්කමිති'ති
7. ස. පු: බොධිසතො ඉක්ඛාරියකාමකාරිතාහෙතු දුක්ඛකාරිකං ආකාසි'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: බොධිසතො ඉක්ඛාරියකාමකාරිතාහෙතු සසානො ලොකොති පච්චාගච්ඡී² අසසානො ලොකොති -පෙ- අනන්තො ලොකොති -පෙ- අනන්තො ලොකොති -පෙ- න ජිවං තං සරීරන්ති -පෙ- අඤ්ඤං ජිවං අඤ්ඤං සරීරන්ති -පෙ- හොති තථාගතො පරමමරණාති -පෙ- න හොති තථාගතො පරමමරණාති -පෙ- හොති ච න ච හොති තථාගතො පරමමරණාති -පෙ- නෙච්චි හොති න න හොති තථාගතො පරමමරණාති පච්චාගච්ඡීති.
- ප. පටි: න භෙවං වත්තබ්බෙ -පෙ-

1 බොධිසංගා - සිඬු.

2 පච්චාගඤ්ඤා - PTS.

4. ස. පු: බෝසත් ඵෙඛෙය්‍යකාමකාරිතා හෙතුමිත්
ගභීඤ්‍යාවට වදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: බෝසත් සංඤ්ඤිමිත් වේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
5. ස. පු: බෝසත් සංඤ්ඤිමිත් වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: බෝසතුත් මිසිත් ජන්ද්‍රිඤ්ඤාද වචනලද මේ ද ...
විරිසිඤ්ඤාද වචනලද මේ ද ... විතතිඤ්ඤාද
වචනලද මේ ද ... විමිසිඤ්ඤාද වචනලද මේ ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
6. ස. පු: බෝසත් ඵෙඛෙය්‍යකාමකාරිතා හෙතුමිත්
ගභීඤ්‍යාවට වදනේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: 'බෝසත් ඵෙඛෙය්‍යකාමකාරිතා හෙතුමිත්
ගභීඤ්‍යාවට වදනේ මේ යයි වදනු සුත්‍රාන්තයෙක්
ඇත්තේ මැ මේ ද?
- ප. පටි: නැත.
- ස. ස: 'ඉදිත් බෝසත් ඵෙඛෙය්‍යකාමකාරිතා හෙතුමිත්
ගභීඤ්‍යාවට වදනේ වේ' යයි වදනු සුත්‍රාන්තයෙක්
නැත්තේ මැ වී නම්,
- ස. පා: හවත, "බෝසත් ඵෙඛෙය්‍යකාමකාරිතා හෙතුමිත්
ගභීඤ්‍යාවට වදනේ වේ" යයි නො කියැවුතු මැ යැ.
7. ස. පු: බෝසත් ඵෙඛෙය්‍යකාමකාරිතා හෙතුමිත් දුෂකර-
ක්‍රියා කෙළේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: බෝසත් ඵෙඛෙය්‍යකාමකාරිතා හෙතුමිත්
'ලොකය ආචරත යැ' යි හැදෑති ද, 'ලොකය
අභාවත යැ' යි ... 'ලොකය අනන්තමිත් යැ' යි ...
'ලොකය අනන්තමිත් යැ' යි ... 'එ මැ ජීවි යැ එ මැ
ශරීර යැ' යි ... 'ජීවි අනෙකෙකැ ශරීරය අනෙ-
කෙකැ' යි ... 'සත්‍ය මරණින් මතු වේ' යයි 'සත්‍ය
මරණින් මතු නො වේ' යයි ... සත්‍ය මරණින්
මතු වන්නේත් නො වන්නේත් වේ' යයි ... 'සත්‍ය
මරණින් මතු නො මැ වන්නේත් නො ද නො
වන්නේත් වේ' යයි හැදෑති ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

8. ස. පු: බොධිසත්තෝ ඉස්කරියා මකාරිතා හෙතු දුක්කර-
කාරිකං අකාසී'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා:
- ස. අනු: 'බොධිසත්තෝ ඉස්කරියා මකාරිතා හෙතු දුක්කර-
කාරිකං අකාසී'ති අනෙව් ධුතතනොත්තා'ති.
- ප. පටි: නප්පි.
- ස. ස: 'හඤ්චි බොධිසත්තෝ ඉස්කරියා මකාරිතා හෙතු
දුක්කරකාරිකං අකාසී'ති නනෙව් ධුතතනොත්තා,
- ස. පා: නො ව චත රෙ චතතබ්බි 'බොධිසත්තෝ
ඉස්කරියා මකාරිතා හෙතු දුක්කරකාරිකං අකා-
සී'ති.
- 9 ස. පු: බොධිසත්තෝ ඉස්කරියා මකාරිතා හෙතු අප-
රනතපං අකාසී, අඤ්ඤං සත්ථාරං උද්දිසී'ති
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු බොධිසත්තෝ ඉස්කරියා මකාරිතා හෙතු සංයාමො
ලොකොති පච්චාගච්ඡි -පෙ- නෙව් හොති න න
හොති කථාගතො පරමමරණා'ති පච්චාගච්ඡි'ති.
- ප. පටි: න හෙවං චතතබ්බි -පෙ-
10. ස. පු: බොධිසත්තෝ ඉස්කරියා මකාරිතා හෙතු අඤ්ඤං
සත්ථාරං උද්දිසී'ති.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: 'බොධිසත්තෝ ඉස්කරියා මකාරිතා හෙතු අඤ්ඤං
සත්ථාරං උද්දිසී'ති අනෙව් ධුතතනොත්තාති.
- ප. පටි: නප්පි.
- ස. ස: 'හඤ්චි බොධිසත්තෝ ඉස්කරියා මකාරිතා හෙතු
අඤ්ඤං සත්ථාරං උද්දිසී'ති නනෙව් ධුතතනොත්තා,
- ස. පා: නො ව චත රෙ චතතබ්බි "බොධිසත්තෝ
ඉස්කරියා මකාරිතා හෙතු අඤ්ඤං සත්ථාරං
උද්දිසී'ති

ඉස්කරියා මකාරිතා කථා නිවර්තනා.

8. ස. පු: බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසම්මතකාරිතා හෙතුච්ඡන් දුෂකර-
ත්‍රියා කෙළේ වේ ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: 'බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසම්මතකාරිතා හෙතුච්ඡන් දුෂකර-
ත්‍රියා කෙළේ වේ'යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක්
ඇත්තේ මැ වේ ද?
- ප. පටි: නැත.
- ස. ථ: ඉදින් 'බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසම්මතකාරිතා හෙතුච්ඡන්
දුෂකරත්‍රියා කෙළේ වේ'යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක්
නැත්තේ මැ වී නම්,
- ස. පා: හවත, 'බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසම්මතකාරිතා හෙතුච්ඡන්
දුෂකරත්‍රියා කෙළේ වේ'යයි නො කියැහුණු මැ යැ
9. ස. පු: බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසම්මතකාරිතා හෙතුච්ඡන් මෙරම,
නො තවනු කෙළේ ද, අන්‍යශාක්‍යාවක්නු උදෙසි ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසම්මතකාරිතා හෙතුච්ඡන් 'ලොකය
ශාන්ත යැ' යි ඇදහි ද ... සත්‍යව මරණින් මතු
නො මැ වන්නේත් නො ද නො වන්නේත් වේ'
යයි ඇදහි ද?
- ප. පටි: එසේ නො කියැහුණු යැ ...
10. ස. පු: බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසම්මතකාරිතා හෙතුච්ඡන් අන්‍ය
ශාක්‍යාවක්නු උදෙසි ද?
- ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
- ස. අනු: 'බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසම්මතකාරිතා හෙතුච්ඡන් අන්‍ය
ශාක්‍යාවක්නු උදෙසි'යයි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක්
ඇත්තේ මැ වේ ද?
- ප. පටි: නැත.
- ස. ථ: ඉදින් 'බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසම්මතකාරිතා හෙතුච්ඡන්
අන්‍ය ශාක්‍යාවක්නු උදෙසි'යයි වදාළ සුත්‍රාන්ත-
යෙක් නැත්තේ මැ වී නම්,
- ස. පා: හවත, 'බෝසත් ඵෙඤ්ඤාසම්මතකාරිතා හෙතුච්ඡන්
අන්‍ය ශාක්‍යාවක්නු උදෙසි'යයි නො කියැහුණු
මැ යැ.

23. 4.

පඨිරූප කථා

- 1 ස. පු: අත්ථි න රාගො රාගපඨිරූපකොති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තො.
ස. අනු: අත්ථි න ඵසොං ඵසංපඨිරූපකො, අත්ථි න වෙදනා වෙදනාපඨිරූපකා, අත්ථි න සඤ්ඤා සඤ්ඤාපඨිරූපකා, අත්ථි න චේතනා චේතනාපඨිරූපකා, අත්ථි න විතතං විතතපඨිරූපකං, අත්ථි න සඤ්ඤා සඤ්ඤාපඨිරූපකා, අත්ථි න චිත්තං චිත්තපඨිරූපකං, අත්ථි න සමාධි සමාධිපඨිරූපකො, අත්ථි න පඤ්ඤා පඤ්ඤාපඨිරූපකා'ති.
ප. පටි: න භවං විතතබ්බි -පෙ-
2. ස. පු: අත්ථි න ඤෙහො ඤෙහපඨිරූපකො -පෙ- අත්ථි න මොහො මොහපඨිරූපකො -පෙ- අත්ථි න කිලෙසො කිලෙසපඨිරූපකො'ති.
ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තො.
ස. අනු: අත්ථි න ඵසොං ඵසංපඨිරූපකො -පෙ- අත්ථි න පඤ්ඤා පඤ්ඤාපඨිරූපකා'ති.
ප. පටි: න භවං විතතබ්බි -පෙ-

පඨිරූප කථා නිමිත්තා.

23. 4

පතිරූප කථා

[මෙම කතෘණ මාදනා යදහා රාග නො වූ රාගප්‍රතිරූපක-
යෙක් ඇතැ යි ද, ජ්‍යෙෂ්ඨ මාතෘයාගී ගොතාතා යදහා දෙවන නො වූ
දෙවනප්‍රතිරූපකයෙක් ඇතැ යි ද, ගමිතොතාදය යදහා මොහ නො වූ
මොහප්‍රතිරූපකයෙක් ඇතැ යි ද, දුම්බකු පුද්ගලයනව නිග්‍රහත්, ප්‍රියසීල
නිකුත්තව අනුග්‍රහත්, පොසගීන්, කලාංශප්‍රකංසාත්, ආයුෂමත්
පිළිඤ්චමත් තෙරණුවන්ගේ වසලවාදයත්, භාගාවතුන් වහන්සේගේ
බෙලාසිකවාදයත් මොහපුරිවවාදයත් යදහා කෙලන නො වූ කෙලන-
ප්‍රතිරූපකයෙක් ඇතැ යි ද අනිකුත්තායවාසීන් සෙසින් ලබති ගත්තවුන්
ගේ වාද බිඳුනව 'පතිරූප කථා' එයි.]

1. ස. පු. රාග නො වූ රාගප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද?
 - ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 - ස. අනු: සසභි නො වූ සසභිප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, වෙදනා
නො වූ වෙදනා ප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, සංඥ
නො වූ සංඥප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, වේතනා
නො වූ වේතනාප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, විතත
නො වූ විතතප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, ප්‍රභා නො
වූ ප්‍රභාප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, වීර්‍ය නො වූ
වීර්‍යප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, සමාති නො වූ
සමාතිප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, සමාධි නො වූ
සමාධිප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද, ප්‍රඥ නො වූ
ප්‍රඥප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද?
 - ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...
2. ස. පු: ද්වේෂ නො වූ ද්වේෂප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද ...
මොහ නො වූ මොහප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද ...
කෙලන නො වූ කෙලනප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද?
 - ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 - ස. අනු: සසභි නො වූ සසභිප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද ...
ප්‍රඥ නො වූ ප්‍රඥප්‍රතිරූපකයෙක් ඇත් ද?
 - ප. පටි: එසේ නො කියැවුතු යැ ...

23. 5.

අපරිනිප්පන්න කථා

1. ස. පු: රූපං අපරිනිප්පන්නතඤ්ඤා.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: රූපං න අනිච්චං, න සංඛිතං, න පටිච්ච-සමුප්පාදනං, න ඛයධම්මං, න වයධම්මං, න විරාගධම්මං, න නිරෝධධම්මං, න විපරිනාම-ධම්මතඤ්ඤා.
- ප. පටි. න භෙවං වත්තඤ්ඤා -පෙ-
- ස. අනු: නනු රූපං අනිච්චං සංඛිතං පටිච්චසමුප්පාදනං ඛයධම්මං වයධම්මං විරාගධම්මං නිරෝධධම්මං විපරිනාමධම්මතඤ්ඤා.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි රූපං අනිච්චං සංඛිතං -පෙ- විපරිනාම-ධම්මං,
- ස. පා: නො ව වත රෙ වත්තඤ්ඤා “රූපං අපරි-නිප්පන්න”තඤ්ඤා.
- 2 ස. පු: දුක්ඛඤ්ඤාදුච්ච පරිනිප්පන්නතඤ්ඤා.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. අනු: නනු “ඤ්චිච්චං තං දුක්ඛං” වුත්තං භගවතා, රූපං අනිච්චතඤ්ඤා.
- ප. පටිඤ්ඤා: ආමන්තා.
- ස. ථ: හඤ්චි “ඤ්චිච්චං තං දුක්ඛං” වුත්තං භගවතා, රූපං අනිච්චං,
- ස. පා: නො ව වත රෙ වත්තඤ්ඤා “දුක්ඛඤ්ඤාදුච්ච පරිනිප්පන්න”තඤ්ඤා.

28 6.

අපරිනිවර්තන කථා

[“දුකඛමෙව භි සමෙහාති” ආදී චම්පන නිසා දුඃඛය මෑ පරිනිවර්තන වෙයි. අවසන් සකඩාසතතඛානුද්වය ධර්මයෝ අපරිනිවර්තන වෙතියි සම්මත උත්තරාපටකයන් හා හෙතුමාද නිකායමාසීන් සෙසින් ලබන භත්තවුන්ගේ මාද බිදුනට ‘අපරිනිවර්තන කථා’ එයි.]

1. ස. පු: රූපය අපරිනිවර්තන වේ ද?
 - ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 - ස. අනු: රූපය අතිත්තා නො, සංස්කාරා නො, ප්‍රතිත්තා-සමුත්පන්නා නො, සන්ධිසංඛාරා ඇත්තේ නො, ව්‍යාධිසංඛාරා ඇත්තේ නො, විරූපසංඛාරා ඇත්තේ නො, නිරෝධසංඛාරා ඇත්තේ නො විපරිනිවර්තන වේ ද?
 - ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...
 - ස. අනු: රූපය අතිත්තා, සංස්කාරා, ප්‍රතිත්තාසමුත්පන්නා නො, සන්ධිසංඛාරා, ව්‍යාධිසංඛාරා, විරූපසංඛාරා, නිරෝධසංඛාරා විපරිනිවර්තන වේ ද?
 - ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 - ස. ස: ඉදින් රූපය අතිත්තා, සංස්කාරා ... විපරිනිවර්තන වේ ද?
 - ස. පා: භවත, ‘රූපය අපරිනිවර්තන වෙති’යි නො කියැවුණු මැ යැ.
-
2. ස. පු: දුඃඛය මෑ පරිනිවර්තන වේ ද?
 - ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 - ස. අනු: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘යමක් අතිත්තා වී නම් ඒ දුඃඛය යැ’යි වදාරන ලද නො, රූපය අතිත්තා වේ ද?
 - ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.
 - ස. ස: ඉදින් “යමක් අතිත්තා වී නම් ඒ දුඃඛය වේ” යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද වී නම්, රූපය අතිත්තා වී නම්,
 - ස. පා: භවත, දුඃඛය මෑ පරිනිවර්තන වෙතියි නො කියැවුණු මැ යැ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

3. ස. පු

වේදනා -පෙ- සඤ්ඤා -පෙ- සංඛාරා -පෙ-
විඤ්ඤාණං -පෙ- චක්ඛායතනං -පෙ- ධම්මාය-
තනං . පෙ- චක්ඛුධාතු -පෙ- ධම්මධාතු -පෙ-
චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- අඤ්ඤාතාපිත්‍රියං අපරි-
නිප්පන්නන්ති

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමන්තා.

ස. අනු:

අඤ්ඤාතාපිත්‍රියං න අනිච්චං -පෙ- න විපරිනාමි
ධම්ම'නති.

ප. පටි:

න භවං චත්තඤ්ඤි -පෙ-

ස. අනු:

නනු අඤ්ඤාතාපිත්‍රියං අනිච්චං සංඛිතං -පෙ-
විපරිනාමධම්මනති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමන්තා.

ස. ස.

හඤ්චි අඤ්ඤාතාපිත්‍රියං අනිච්චං සංඛිතං පටිච්චි-
සමුප්පන්නං ඛයධම්මං වයධම්මං විරාගධම්මං
තිරෝධධම්මං විපරිනාමධම්මං,

ස. පා:

තො ව චත රෙ චත්තඤ්ඤි “අඤ්ඤාතාපිත්‍රියං
අපරිනිප්පන්න”නති.

4 ස. පු

දුක්ඛඤ්ඤාදි පරිනිප්පන්නනති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමන්තා.

ස. අනු:

නනු “සදනිච්චං තං දුක්ඛං මුත්තං භගවතා,
අඤ්ඤාතාපිත්‍රියං අනිච්චං’නති.

ප. පටිඤ්ඤා:

ආමන්තා.

ස. ස:

හඤ්චි “සදනිච්චං තං දුක්ඛං” මුත්තං භගවතා,
අඤ්ඤාතාපිත්‍රියං අනිච්චං,

ස. පා:

තො ව චත රෙ චත්තඤ්ඤි “දුක්ඛඤ්ඤාදි
පරිනිප්පන්න”නති

අපරිනිප්පන්න කථා නිවසිතා.

භෙවිසතිමො වග්ගො නිවසිතො.

3. ස. ප්‍ර: වේදනා .. සංඥා ... සංයකාරයෝ? .. විඤ්ඤාන ...
විඤ්ජාරායතන .. ධර්මායතන ... වඤ්ජර්ධානු ...
ධර්මධානු . වඤ්ජරිඤ්ඤාන .. අඤ්ඤානාවිඤ්ඤාන අපරි-
නිෂ්ටතා වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: අඤ්ඤානාවිඤ්ඤාන අනිත්‍යා නොවේ ද ... විපරිණාමි-
ඤ්ඤානා අඤ්ඤානා නොවේ ද?

ප. පටි: එසේ නො කියැවුණු යැ ...

ස. අනු: අඤ්ඤානාවිඤ්ඤාන අනිත්‍යා, සංයකාර .. විපරිණාමි-
ඤ්ඤානා අඤ්ඤානා නොවේ?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ස: ඉදින් අඤ්ඤානාවිඤ්ඤාන අනිත්‍යා, සංයකාර, ප්‍රතිත්‍යා
සමුප්පාදන, සංයමි, ව්‍යාපාරික, විරාගාරික, නිරෝධ
ධර්ම, විපරිණාමිධර්ම වී යමි,

ස. පා: හව්වා, 'අඤ්ඤානාවිඤ්ඤාන, අපරිනිෂ්ටතා වේදි'යි
නො කියැවුණු මැ යැ.

4. ස. ප්‍ර: දුෂ්ඨය මැ පරිනිෂ්ටතා වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: 'යමික් අනිත්‍යා වී නමි ඒ දුෂ්ඨය වේ' යයි භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ විසින් වදාරනලද නො? අඤ්ඤානා-
විඤ්ඤානා අනිත්‍යා නො?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. ස: ඉදින් 'යමික් අනිත්‍යා වී නමි ඒ දුෂ්ඨය වේ' යයි
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරනලද වී යමි,
අඤ්ඤානාවිඤ්ඤාන අනිත්‍යා වී නමි,

ස. පා: හව්වා, 'දුෂ්ඨය මැ පරිනිෂ්ටතා වේදි'යි නො-
කියැවුණු මැ යැ.

අපරිනිෂ්ටතා කථා නිමි.

භෙදිසම්මත වශ නිමි.

තස්ස උද්දානං:

එකාබ්භාසෙන මේථුනෙ, ඛමමි, පතිසෙවිතබ්බො,
අරහන්තානං වණ්ණෙන අමනුස්සා මේථුනං ඛමමි, පතිසෙවිත්ති.
බොධිසත්තො ඉස්සරියකාමිකාරිතාභෙඤ්ච විනිපාතං භව්ඡති,
ගබ්බසෙස්සං ඕකකම්භි දුක්ඛකරකාරිකං අකාසී අපරන්නපං අකාසි
අඤ්ඤං සත්ථාරං උද්දාසි අත්ථි න රාගො රාගපතිරූපකො,
අත්ථි න දොසො දොසපතිරූපකො අත්ථි න මොහො මොහපතිරූපකො,
අත්ථි න කිලෙසො කිලෙසපතිරූපකො.
රූපං අපරිනිප්පන්නං අඤ්ඤාතාවිජ්ජිතං අපරිනිප්පන්නන්ති.

- (1) “මහා නිශාමේ, අනුසයා නිශාභො, බුද්ධකපඤ්චමේ,
පරපචාදමද්දානො සුත්තමුලසමාහිතා උපේයාතනා සඤ්ඤමයෙ”ති.

කථාවිච්ඡුප්පකරණෙ පඤ්චාතිංසගාණවාරං නිවසිතං

කථාවිච්ඡුප්පකරණං සම්භවං

එහි උද්දාය:

එකාඛිපාය කථා ය; අරහතතවණ්ණ කථා ය; ඉසාරියකාමකාරිතා කථා ය; පතිරූප කථා ය; අපරිනිපථාන්ත කථා යි.

- (1) “(මහත් කථාවස්තු ඇතුළත් කළ වර්ග ඇතියෙන්) මහාපණ්ණාසක ය, (නියාම කථායෙන් ආරබ්ධ වර්ග ඇතියෙන් දෙවැනි) නියාම පණ්ණාසක ය, (අනුසය කථායෙන් ආරබ්ධ වර්ග ඇතියෙන් තෙවැනි) අනුසය පණ්ණාසක ය, (නිශ්ශය කථායෙන් ආරබ්ධ වර්ග ඇතියෙන් සිව්වැනි) නිශ්ශය පණ්ණාසක ය, (‘සාසනකථා’ ආදී කුඩා කථා ඇතුළත් කෙළෙන්) පස්වැනි වැ සිවුන: වූද්දක කාණ්ඩ ය, යන මේහැම (එකෙන් එකෙන් වෙන වෙන) පරවෘද්ධ මතයෙන් වෙයි. (මොහු හැම සාධක වශයෙන්) සුත්‍රමූල ඇති වැ ශාස්තෘසම්මයෙහි බැබළුම් ඇත්තානුයැ”.

කථාවස්තුප්‍රකරණයෙහි පන්තිස් බණවර නිමි.

කථාවස්තුප්‍රකරණය සමාප්ත යි.

කථාවන්ද්‍රූපපකරණං.

තතිශයා භාෂා

අනුකතමණිකා

- I අංකවසුපානානුකූලමණිකා**
- II සංඝඝාතාමානුකූලමණිකා**
- III ගංචාදිපාදානුකූලමණිකා**
- IV විෂෙෂපදානුකූලමණිකා**

I

ආගවසුභගනිකානුකමණිකා

පිට්ඨකානි

අ

අජකිත්තිකඤ්ච ආවුසො වතවුං -පෙ-		
(මජ්ඣිමනිකාය - මහාභස්සපදොපම සුත්ත)	...	498
අජකිත්තිකො වෙ ආවුසො කායො -පෙ-		
(මජ්ඣිමනිකාය - මහාභස්සපදොපම සුත්ත)	...	500
අඤ්චාලී සංඛ්‍යාගෙදකො - පෙ-		
(චූළවග්ගපාලි - සංඛ්‍යාගෙදකකකික)	...	422
අදින්නාදනාභං භික්ඛවෙ ආසෙවිතං -පෙ-		
(අට්ඨකඛතුත්තර - දුට්ඨරිත්තිපාක සුත්ත)	...	492
අග්ගං ඛො අහං භික්ඛවෙ බුද්ධචක්ඛනා ලොකං -පෙ-		
(මජ්ඣිමනිකාය, මූලපණ්ණාසක-අරියපරියෙසන සුත්ත)	...	416
අභිඤ්ඤායං භික්ඛවෙ ධම්මං දෙසෙමි - පෙ-		
(තිකඛතුත්තර - හරණ්ඩවග්ග)	...	328
අහං ඛො නිගණ්ඨං -පෙ-(මජ්ඣිමනිකාය-චූළදුක්ඛකකිකසුත්ත)...		42

ආ

ආපාසිකො තෙරසිකො -පෙ-		
දසකඛතුත්තර - පඨම ආභාදසුත්ත)	...	92, 424

ඇ

ඉදං දුක්ඛං අරියසම්මනති -පෙ-		
(මහාවග්ගසංසුත්ත-ධම්මචක්ඛකපච්ඡන්දනසුත්ත)	...	448
ඉධ පුණ්ණ එකච්චා සංඛාපජ්ඣම්පි - පෙ-		
(මජ්ඣිමනිකාය, මජ්ඣිමපණ්ණාස - කුක්ඛුර්වතිසසුත්ත)	...	224
ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චා පුග්ගලො සම්මනාගතො ගොති එකන්තකාලකෙති අකුසලෙති ධම්මෙති - පෙ-		
(සත්තකඛතුත්තර - උදකුපම සුත්ත)...		406
ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චා පුග්ගලො -පෙ-		
(සත්තකඛතුත්තර-උදකුපමසුත්ත)	...	404, 408
ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චක්ඛනා රූපං දිස්වා - පෙ-		
(මජ්ඣිමනිකාය, මූලපණ්ණාසක මහාගොපාලකසුත්ත)	...	54

ඈ

එකමිදහං භික්ඛවෙ සම්මං උක්ඛට්ඨායං -පෙ-		
(දීඝනිකාය, මහාවග්ග - මහාපදනසුත්ත)	...	324
එකමිදහං භික්ඛවෙ සම්මං උරුවෙලාගං -පෙ-		
(අඛතුත්තරනිකාය, උරුවෙලවග්ග-පඨමඋරුවෙලසුත්ත)	...	324
කම්මුතා වත්තති ලොකො -පෙ-		
(මජ්ඣිමනිකාය, සුත්තනිපාත - වාසෙවසුත්ත)	...	286

ව

වතසෙය: බො ඉම: අනන්ද දකිණ:විසුද්ධිය: -පෙ- (මජ්ඣිමනිකාය - දකිණ: විහරිතසුතන)	...	320
වතුනා: හික්කවෙ ධම්මානං -පෙ- (වතුකකඛුතනර - පාටිභොගසුතන)	...	38
වතාරමානි හික්කවෙ සුච්ඡරච්ඡර: -පෙ- (වතුකකඛුතනර, රොහිතසස වග්ග)	104, 108, 122, 374	

ත

තමෙන: හික්කවෙ තිරසපාල: -පෙ- (මජ්ඣිමනිකාය - දෙවදුතසුතන)	...	432, 434
තසස ඵලං ජානතො ඵලං පසානතො -පෙ- (දීඝනිකාය - සංඛ්ඤාඵලසුතන)	...	108

ති

තිණ්ණිමානි හික්කවෙ කථාච්ඡුති -පෙ- (තිකඛුතනර - මහාවග්ග)	...	194, 196
---	-----	----------

නා

නාහං හික්කවෙ සඤ්චනනිකානං -පෙ- (දසකඛුතනර - පඨමසඤ්චනනිකසුතන)	...	60
නාහං හික්කවෙ සඤ්චනනිකානං කම්මානං -පෙ- (දසකඛුතනර -කර්ජකායසුතන)	...	282

ප

පාණ්ඩිපාතො: හික්කවෙ -පෙ- (අවස්කඛුතනර - දුච්චරිතවිපාකසුතන)	...	492
පඨමං කලලං භොති -පෙ- (සංයුතනනිකාය, සකිකසංයුතන-ඉන්දකසුතන)	...	140

පු

පුබ්බෙච්චි බො පනසස කායකම්මං -පෙ- (මජ්ඣිමනිකාය -මහාසලායතනිකසුතන)	...	444
--	-----	-----

ම

මග්ගානවස්ඛිකො: සෙට්ඨා: -පෙ- (ධම්මපද)	...	440
--------------------------------------	-----	-----

මු

මච්ඡාදිට්ඨිකසස බො අහං, පුණ්ණ -පෙ- (මජ්ඣිමනිකාය - කුසතුරවතියසුතන)	...	174
මච්ඡාදිට්ඨිකසස හික්කවෙ පුරිසපුග්ගලසස -පෙ- (ඵකකඛුතනර - ඵකධම්මපාළි)	...	114
මච්ඡාදිට්ඨි බො වච්ඡ -පෙ- (මජ්ඣිමනිකාය - මහාවජ්ඣගොහකසු තන)	...	17

ය

පිටිබිකාති

යජමානානං මහාසංඝං -පෙ- (සංග්‍රහනනිකාය-සකකසංග්‍රහන)	310
යයම් බො සුභද්ද, ධම්මවිභසෙ -පෙ- (දිසනිකාය - මහාපරිනිබ්බානසුත්ත)	... 444
යසා කසාපි ආනන්ද -පෙ- (දිසනිකාය - මහාපරිනිබ්බානසුත්ත, ඉද්ධිපාදසංග්‍රහන, වාපාලවග්ග - වේදිකසුත්ත)	... 38

යා

යා'යං තණ්හා පොහොභවිකා -පෙ- (දිසනිකාය - මහාසතිපට්ඨානසුත්ත)	... 122, 128
--	--------------

ච

චිකුඤ්ඤපච්චයා භික්ඛවෙ භාමරුපං -පෙ- (දිසනිකාය - මහානිදානසුත්ත)	... 188
--	---------

ස

සඛිතොනනපි බො අහං සාරිප්පත ධම්මං දෙසෙය්‍යං -පෙ- (තිකඛ්‍යානනර - දෙවදුතවග්ග)	... 326
සඛෙස ගොතමී දෙසි -පෙ- (මජ්ඣිමනිකාය - දකඛ්ණිකවග්ගසුත්ත)	... 308
සසාතො ලොකො'ති බො වච්ඡ -පෙ- (සංග්‍රහනකාය, අබ්‍යාකතසංග්‍රහන-මොග්ගලානසුත්තං සම න්‍යාභරිතබ්බං)	174

සු

සුඤ්ඤමිදං භික්ඛවෙ, සඛාරා -පෙ- (මජ්ඣිමනිකාය, උපරිපණ්ණාසක-අනෙඤ්ජසප්පායසුත්ත)	380
---	-----

ඉස

සෙය්‍යථා'පි භික්ඛවෙ මහාසමුද්දෙ -පෙ- (අට්ඨකඛ්‍යානනර-මහාවග්ග)	... 82
--	--------

ඉසා

සො එච්ච අනුරොධවිජෙරොධං සමාපනො -පෙ- (මජ්ඣිමනිකාය, මූලපණ්ණාසක-මහාතණ්හාසඛියසුත්ත) ...	116
සො තස්ස කම්මස්ස කතතො -පෙ- (දිසනිකාය-ලකඛණසුත්ත) ...	64

II

සංස්කෘතාමාන්තක මණිකා

පිට්ඨකානි

අ			
අනන්ද	...	...	330
උ			
උක්කව්‍යා	...	..	324
උපාලි	...	...	422
උරුමෙලා	...	...	324
එ			
එරුවණ	...	...	436
ක			
කුසිතාරා	...	...	322
ච			
චාපාලවේනිය	..	...	322
ප			
පුණණ	...	...	174, 224
බ			
බාරාණසි	...	...	322
බොධි	...	...	322
ර			
රාජගහ	...	...	324
ල			
ලුඞ්ඞිනි	...	...	322
ව			
වච්ඡ	...	...	172, 174
වෙසාලි	...	...	324
ස			
සාරිපුත්ත	...	...	326, 498, 500
සාවතී	...	...	324

III

ගාථාදිපාදානුක්‍රමණිකා

අ	(පඨමභාග-ද්විතීයභාග-තෛතීයභාග)	පිටිවකයානි
අත්තනාව කතං පාපං	...	3 - 228
අනුපුබ්බෙන මෙධාවි	...	1 - 558
අඛ්‍යාසිකො හොති සතං සමාගමෝ	...	2 - 302
අහිංසෙතෙ අතීතංසෙත	...	1 - 300
ආ		
ආපාසිකො තෙරසිකො	...	3 - 92, 424
ආරහථ, තික්කමිථ	...	1 - 518
ආරාමරොපා චතරොපා	...	2 - 302, 554
ආහුතීං ජතවෙදොව	...	3 - 298
ඉ		
ඉට්ඨා ඛමමා අතීට්ඨා ච	...	1 - 242
ඉති බුද්ධො අතිඤ්ඤාය	...	1 - 302
උ		
උච්චාවචා හි පටිපදා	...	1 - 240
උත්තමෙ උදකං චුට්ඨං	...	2 - 308
එ		
එතාදිසං යඤ්ඤමනුස්සරත්තා	...	3 - 310
එතාදිසි ඛමමපකාසනෙත්ථ	...	1 - 476
එසො හි සඛෙසා විපුලො මහස්සතො	...	3 - 310
ඔ		
ඔවාදකාරී හතපොසි	...	2 - 310
ක		
කමමුතා චතතති ලොකො	...	3 - 286
කමෙමන කිතතිං ලහතෙ පසංසං	...	3 - 286
කා		
කාමිරාගං විරාජෙති	...	1 - 300
කි		
කිතත්‍ර සතොතා'ති පච්චෙසි	...	1 - 180
කු		
කුලචංසො විරං තිවෙඨ	...	2 - 310

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

බ	(පඨමසංග-දුතියසංග-තතියසංග)	පිටිපිටිකාණ්ඩ
බනෙසු හිජ්ජානෙසු	...	1 - 100
ච		
චතුක්කණ්ණො චතුඤ්ඤාථො	...	3 - 434
චතතාථො ච පටිපක්කා	...	3 - 310
චු		
චිත්තං හිදං චේතසිකා ච ධම්මං	...	3 - 228
ඡා		
ඡානානෙතානි සම්පස්සං	...	2 - 310
ඡා		
ඡායා සම්මං විමුක්තස්ස	...	1 - 342
ඡාං සුඛෙත සුඛං පතතං	...	1 - 540
ඡො		
ඡොසං සුද්දිත්තං සුහුතං සුසිට්ඨං	...	3 - 310
චු		
චුක්කමෙව හි සමෙතානි	...	1 - 180
චා		
චාහඤ්ච දුරෙ පඨවි ච දුරෙ	...	3 - 302
චාසිමසම්මං ලොකෙ පරසම්මං චා පත	...	3 - 314
චා චේතසා භො'පි ච පෙතතිරාජා	...	3 - 432
චා හි තත්ථ කසි අපි	...	3 - 308
චා		
චාහං සතිස්සාම් පමොචනාය	...	1 - 496
චා		
චාරාමගඤ්ඤා කරුණ	...	1 - 330
චො		
චොව සුඛෙතචිචාසාය	...	2 - 76
චා		
චාඤ්චිකාමිඤ්ඤා ලොකෙ	...	3 - 358
චාඤ්චානානි සම්පස්සං	...	3 - 308
චා		
චාරනති මානාපිතරො	...	2 - 310

(පරමහංග-දුතියහංග-තතියහංග)

පිටිකඩකොනි

ම

මග්ගානට්ඨකියො සෙසට්ඨා	...	...	3 - 440
මංසවකුට්ඨං දිබ්බවකුට්ඨං	...	...	2 - 66

මා

මාදිසා චෙ ජිනා හොතති	...	...	2 - 158
----------------------	-----	-----	---------

ය

යජමානානං මනුස්සානං	...	...	3 - 310
යථා වාරිවහා පුරා	..	...	2 - 308
යථා හි අභිකසමාරා	...	...	1 - 180
යද ව ඤාණං උදපාදි	...	...	1 - 66
යද හචෙ පාතුහවනති ධම්මා	...	...	1 - 476

යා

යා කාචි කඛ්ඛා ඉධි වා හුරා වා	...	...	1 - 476
------------------------------	-----	-----	---------

යෙ

යෙ කඛ්ඛා සමඨිකකන්තා	..	...	1 - 474
---------------------	----	-----	---------

යෙං

යෙං ඉමසමිං ධම්මවිනයෙ	...	...	1 - 518
----------------------	-----	-----	---------

වි

විත තණ්හො අනාදානො	...	...	1 - 140
-------------------	-----	-----	---------

ස

සඛ්ඛපාරාගො පුරිසස්ස කාමො	...	...	2 - 366
සඤ්ඤා විරිතං කුසලං ච දනං	...	...	2 - 292
ස ඛොතිභු සබ්බවිදුහමසමි	...	...	2 - 156
සඤ්ඤා ධම්මා අනන්තාති	...	...	3 - 244
සඤ්ඤා සඛ්ඛාරා අනිච්ඡාති	...	..	3 - 244
සඤ්ඤා සඛ්ඛාරා දුක්ඛාති	..	...	3 - 244
සභාවස්ස දස්සනසම්පදා	...	1- 288, 460, 474, 560	

සි

සිලං සමාධි පඤ්ඤා ච	...	...	1 - 302
--------------------	-----	-----	---------

සු

සුඛා විරාගනා ලොකෙ	...	..	1 - 540
සුඛො විචේතො තුට්ඨස්ස	..	...	1 - 540
සුඤ්ඤානො ලොකං අවේක්ඛි සසු	..	...	1 - 176

සෙ

සෙලො යථා එකකතො	..	...	1 - 242
----------------	----	-----	---------

IV

විසභසපද්, නුකක මණිකා

අ	පිටිකඩකාණි	අ	පිටිකඩකාණි
අකාල මවු	280	අරහතමයා	100
අකුසලමූලං	130, 132, 134, 136	අරහතසාතකො	280, 400, 420
අභාරවො	80	අරහා	24, 26, 84, 86, 278
අචන්තනියකො	400	අරියමයො	292, 294
අජෙලකා	84	අරියරූපං	152
අඤ්ඤාතාරො	326	අරූපාච්චරං	94
අතීතා	40	අරූපාච්චරා	56, 58
අදුක්ඛමුත්ඛවෙදනීයො	62	අසඛිතා	382, 384, 386
අභිං	190, 192	අසඤ්ඤාසත්තපිකා	214, 216
අඛම්මවෙසා	92	අසම්පමො	312
අභිපඨි	178, 180, 182	අසමො	312
අභිප්පාය ඉද්ධි	458, 460	අසංචරො	52, 54
අනත්තා	30	අසාතරාගො	114
අනාගතං	40	අසාඛකා	438
අනාගාමිමයං	100	අභිනිජ්ජිතො	138
අනිච්චං	30		
අනිච්චතා	46	ආ	
අනිජ්ජිමභිං	288, 290	ආචිතතො	479
අනුරොධවිරොධං	116	ආනන්තරිකො	418, 420, 422, 424
අනුසයා	2, 106	ආනෙඤ්ජ	480, 482
අත්තරාපසුතො	96, 98	ආපාසිකො	92, 422
අත්තරිකා 382, 384, 386, 390,	392, 394	ආච්චනා	342, 344, 346, 348, 364, 366, 396, 398
අපචිතතො	476	ආසවා	198
අපරාපරියවෙදනීයං	476	ආනුභිං	298
අපරිනිප්පන්නං	512	ආනුතෙයො	316
අපරිසාපනා	56, 58, 176	ඉ	
අපහත්තා	236	ඉද්ධිපාදා	38, 72
අප්පඤ්ඤාපචයො	276	ඉද්ධිබලො	34, 36, 38
අප්පටිප්පයාලො	312	ඉද්ධිමා	92, 508
අප්පටිසාගො	312	ඉජ්ජිමභිං	288, 290
අප්පටිසමො	312	ඉජ්ජියා	72
අප්පටිසාරියො	328	ඉසාරියකාමකරිතා	506, 508, 910
අප්පරජ්ඣෙක	416	උ	
අප්පාසුකසංවත්තනිකො	492	උච්චාරපසාඨො	334
අබ්බුදං	140	උච්චේදද්වයි	402, 404
අබ්බොභාරියං	490	උපපජ්ජවෙදනීයං	472
අබ්බත්ථිකතං	370	උපපත්තියොසියොත	138, 162, 166, 268, 270, 272
අභිසාකතං	118, 120, 122, 170	උපපත්තා	236
අභිදකම්මං	488	උසසිනෙතො	476
අභිනිමිතො	326		
අම්බුසා	504		

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.

එ	පිටපිවකානි	ග	පිටපිවකානි
එකවිත්තකකිණිකෝ	40, 498, 500	ගණ්ඩුපාද	436
එකබිජු	78	ගනිකරණියං	334
එකාගාරිකා	502	ගනිජාතෙ	334
එරාච්ඡෙණා	436	ගනිකොජ්	334
බ		ගබ්භසොයසං	508
බිදනකුමමාසං	334	ගා	
බිපධිකං	310	ගාමිකාතො	502
ක		වා	
කණ්ඩකෝ	362	වාතුමමහාරාජකෙ	464
කණ්ඩකකසපපිභාගා	374	වි	
කථාච්ඡිකි	194, 196	විත්තවිප්පසුත්තං	160
කප්පච්ඡිකි	90, 92, 94, 422	විත්තසන්නති	40, 42
කප්පං	34, 38, 90, 92	විත්තං	36
කමමකාරණං	430	මෙ	
කමමපිපාකෝ	286	මෙතනා	36, 56, 48
කමමං	50, 56, 218, 222	මෙතිසං	92
කමමුපච්ඡෙයං	218, 220, 222, 224	ජ	
කරවිකහාණි	64	ජරා	46, 48
කලලං	140	ජරාබමමා	36
කං		ජරාමරණං	200, 202
කාමරාගෝ	2, 8, 12, 154	ජං	
කාරණිකා	430, 438	ජාගරියානුයොගෝ	484
කාලකිරියා	212	ජාතවේදෙ	298
කි		ජාතිබමමා	36, 38
කිරියාඛ්‍යාතතා	56, 184	ජී	
කිලෙසෙ	370, 372	ජීවිතිසුයං	412, 414
කු		ජීවිතෙ	34
කුක්කුච්ඡකරං	84	කිං	
කුසලමුලං	132, 134, 136	කිංතතිකන්ති	110, 112
කුසලාකුසලා	8	කිංතනාරිකා	352, 354, 356, 358
කු		කිංතං	426
කුපං	22	කුං	
කෝ		කුණං	22, 32
කෝලංකෝලො	76	කුණි	20
බ		ත	
බණ්ණා	196	තජ්ජා	498, 500
බග්ගාමි	402, 404	තථතා	392, 394

තා	පිටුවකයානි	නි	පිටුවකයානි
තාච්ඡිංසෙ	464	නිකතිලෙසො	20
ති		නිගමිකානො	502
තිකතිඤ්ඤෙ	416	තිබ්බානාචාතු	396, 398
තිතතිරච්චිකං	84	තිබ්බානං	22, 176, 198, 204, 382, 392
තිරච්ඡානගතො	436	තිමිතතඤ්ඤාති	54
තු		තිමුඤ්ඤො	406, 408
තුසිතෙ	464	තිමමාණරතිකා	464
තෙ		තිසතො	100
තෙධාතුකෙහි	454	තිසාමං	100
ද		තිසාණ්ණිකො	402, 404
දකතිණො	296, 298, 300, 302	තිරසපාලා	430, 432, 434
දකතිණාමිපුද්ධියො	320	තිරොච්චො	28
දකතිණෙය්‍යො	316	තිලොපං	488, 502, 504
දසසහසසිලොකධාතු	328	තිට්ඨනො	102, 104
දි		තන	
දිට්ඨාමමමෙදනිඤ්ඤං	470 472	තෙරසිකො	422
දිට්ඨි	4, 156	ඨ	
දිට්ඨිගතං	170, 172, 176	පච්චිතං	228
දිට්ඨිසමසන්නො	80, 82, 84, 86	පච්චිතතා	178
උ		පඤ්ඤා	22, 24, 26
උකතිමෙදනියො	62, 260, 262	පඤ්ඤාඤ්ඤියං	410, 412, 414
උතතිං	28, 30	පච්චිතා	436
උකතිහිතඤ්ඤො	114	පච්චිකං	4, 154
උග්ගති	88	පච්චිකානුසයො	14
උමිඤ්ඤපයෙ	416	පච්චිකාමුත්තො	376
උද		පච්චිතානානං	356
උදෙවො	38	පච්චිතානානො	408
ආ		පච්චිතානො	386, 388, 390
ආකාසෙ	416	පච්චිතො	312
ආ		පරදුරො	502
ආමෙරිතිතා	44	පරතිමිතමසමතනිකා	464
ආමෙතණ්ණො	118, 120, 122, 124, 126, 128	පරපච්චාදා	444
ආමෙවිතයෙ	444	පරිතිපානො	46, 48, 190, 196 514, 516
ආමෙකාමි	326	පරිසුච්චානං	160
ආමොතිසමයො	484, 486	පං	
		පාටිකොයො	38
		පාහුතෙය්‍යො	316
		පි	
		පිතුකාතකො	400

ලෝ	පිටියමකංගි
ලෝකථවරෝ	330, 832
ලෝකියං	202, 204
ලෝකුතතරං	94, 202, 204,
ලෝගිතුපාදකෝ	422

ව

වට්ඨපචේදේ	44
වචනිකා	178

වි

විවිකිව්‍යං	6, 456
විවර්තං	436
විඤ්ඤාණං	30, 32, 48
විනිපාතං	506
විපාකාඛ්‍යාතතා	56, 58
විපාකෝ	62, 260
විජිග්‍යා	410
විසිතෙනනා	476

වි

විතරාගෝ	20
---------	----

වේ

වේදජාතා	310
වේදනා	32, 36, 48, 512
වේදනාකඛ්‍යාතා	12, 14, 16, 22, 24
වේර්ණානු	432
වේර්ණවණෝ	432

ව්‍යා

ව්‍යාධිධමෙමා	38
--------------	----

ස

සකදගාමමග්‍යං	100
සකකායදිවසි	456, 474
සභාරවෝ	80
සඛනිලෙසිකානි	38
සඛනිතෝ	376
සඛනාරකඛ්‍යාතා	12, 14, 16, 22, 24
සඛනාරා	32, 48, 186, 188, 292, 380
සඛනාහෙදකෝ	92
සඤ්ඤා	32, 36, 38
සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධං	208,
	210, 212, 214, 218

ස පිටියමකංගි

සඤ්ඤාවේදසිතනිරෝධසමාපතනි	204, 206, 214, 218
සතපදි	436
සති	36
සතිඡ්‍යුතං	410, 412
සතිපට්ඨානා	72
සත්තකඛ්‍යාතනුපරමෝ	70, 72, 74
සත්තමහවිකෝ	88
සද්දෝ	62
සද්ධිඡ්‍යුතං	410, 412
සප්පව්‍යං	252, 254
සබ්බඤ්ඤා	826
සබ්බදසායාපි	326
සමණෝ	38
සමාධි	36, 40, 42
සමාධිඡ්‍යුතං	410, 412
සමාපතෙනසියෝ	162, 164,
	166, 168, 270
සමාපතෝ	110, 112, 360, 362
සමුදයෝ	28
සමෝධානං	374
සමමතනිරුද්ධෝ	100, 466, 468,
	470, 472
සමමතනිරුද්ධං	96, 98
සමමපථානා	72
සමමුඛිකුතෝ	106, 108
සපිපාතං	56, 58, 60
සසාතදිවසි	402, 404
සසාතෝ ලෝකෝ	174
සහෙතුකං	250
සලායතනං	68, 138

සං

සංචරෝ	50, 54
-------	--------

සා

සාමඤ්ඤාචාරානි	340, 382, 384
සාරමණෝ	256
සාවජ්‍යානවජ්‍යා	374

සි

සිලබ්ධපරාමාසෝ	456
---------------	-----

ප්‍ර	පිටපිකතාති	ඥා	පිටපිකතාති
පුබ්බෙදනිකො	62, 260	ඥාතාරො	416
පුබ්බාතිනඤ්ඤො	114	හ	
පුබ්බාද්දාපගො	416	හඤ්ඤාචාරාඤ්ඤා	84
පුබ්බරාජිකාති 104, 108, 112, 374		හඤ්ඤාති	438
සො		හි	
සොඤ්ඤාඤ්ඤාති	360	හිතපාඤ්ඤාති	374
සොඤ්ඤාපාඤ්ඤාති	100	හෙ	
සොඤ්ඤාඤ්ඤාති	412	හෙදා	246
සොඤ්ඤා	432		

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 10 හි ඇතුළත් කර ඇත.